

«КУЛЬТУРНА-ДЕРЖАВА»
Громадська організація

Чуриков Ю.І.
04071, м. Київ, вул. Верхній вал, 62, к.18
+380-098-043-57-52
E-mail: y_churikoff@ukr.net
код ЄДРПОУ 44952541

Тиж Ю.О.
Сертифікат на проектні роботи
Серія АА № 004182 виданий 21.12.2018 р.
www.kyiv-heritage.com
www.kyiv-heritage-guide.com
www.kyiv-landuse.com

Україна: ВИЗВОЛЕННЯ

Дайджест. Том 2

Книга 7. Статті та новини, № 1.201-1.400

Київ - 2025

1. АНОТАЦІЯ

1. Дайджест (преса)

Дайджест (англ. *digest* — стислий виклад, резюме) — інформаційний продукт (видання, стаття, **підбірка**), що містить виклад творів у вигляді витягів з оригіналу чи у формі його вільного перекладу або добірку у повному чи скороченому вигляді найцікавіших творів, вибраних з інших видань.

Як правило, до такого передруку систематично вдаються провінційні друковані газети, які мають слабку кореспондентську мережу і відчують брак інформації й поповнюють її недостачу за рахунок столичних видань. Наявність великої кількості дайджестів — ознака низького фахового рівня видання. Свідченням журналістської майстерності є наявність у газеті чи журналі значної кількості ексклюзивних матеріалів, тобто таких, що виготовлені саме для цього видання його кореспондентами та оглядачами.

Але навіть авторитетні газети з глибокими традиціями сьогодні не обходяться без передруків найбільш цікавих матеріалів з інших видань, вміщуючи їх у рубриках «Наші передруки», «Дайджест» тощо. Для читачів такі рубрики цікаві, оскільки в них часто із скороченням малоістотних частин уміщуються сенсаційні, непересічні твори та праці, які збагачують читача новими знаннями, несподіваними інтерпретаціями фактів.

Первісно дайджестами називалися адаптовані для масового читання твори світової класики. Великі за обсягом романи стискувалися до розміру брошури, що потребувала невеликого часу для ознайомлення й дешево коштувала. За допомогою такого видання можна було за півгодини «пройти» «Сагу про Форсайтів» Д. Голсуорсі чи «Війну і мир» Л. Толстого. Зрозуміло, що такі дайджести могли дати тільки псевдознання і аж ніяк не знайомили читачів ні з реальною філософською концепцією, ні з образним світом творів. Тим паче, що будь-який переказ обов'язково містить у собі елементи вибіркості, а, отже, й інтерпретації.

2. Моніторинг ЗМІ

Підготовка дайджестів публікацій є однією з найбільш поширених послуг у галузі **професійного моніторингу** засобів масової інформації. Її зміст полягає у створенні **добірки найважливіших матеріалів за визначеною тематикою та за визначений період**. Такий інформаційний продукт надає змогу відслідковувати головні новини у певному напрямку, отримувати експертні оцінки та прогнози розвитку галузі, відстежувати діяльність конкурентів тощо. **Перевагою цього виду отримання даних є відсутність «інформаційного шуму».**

2. ПЕРЕДМОВА

ОБЛАВА НА НАБУ И САП. ПРЕЗИДЕНТ ЗЕЛЕНСКИЙ ЗА ШАГ ДО АВТОРИТАРИЗМА

ZN,UA

ЕКСКЛЮЗИВ

22 июля, 2025, 20:27

Поделись

© Офис президента

Автор

Инна Ведерникова

Редактор отдела внутренней политики ZN.UA

2025-10-21

Ведерникова

"Ответка" "Бабель" 🤔 Велика справа — відпустка: є час читати колег). Видання «Бабель» опублікувало власні стандарти. Загалом — розумні: факти, логіка, етика, жодних емоцій.

Але один пункт зачепив, бо висвітив принципово різне розуміння самої основи журналістських стандартів.

Тому варто процитувати (тим більше, що наведений колегами для розбору тезис про авторитаризм — мій, а політичний тренд — більш ніж актуальний):

«...31. Існує сутнісна різниця між фактом, висновком та точкою зору.

- (1) **Факт** — це те, що можна перевірити (підтвердити чи спростувати).
- (2) **Висновок** — це твердження, яке спирається на факти, логіку та статистику.
- (3) **Точка зору** — це суб'єктивне твердження, яке неможливо підтвердити або спростувати.

«Президент підпорядкував САП Генпрокуратурі» та «незалежність САП є умовою євроінтеграції» — це факти. Їх можна перевірити за офіційними документами.

«Президент ризикнув європейською інтеграцією» — це логічний висновок з цих двох фактів. Логічно вжити саме слово «ризикнув», тому що євроінтеграція — це узгодження законодавства, її умови можуть змінюватись.

«Президент розгорнув країну в авторитаризм та зіграв на руку ворогу» — це точка зору. Її неможливо підтвердити чи спростувати на підставі наведених фактів — із трьох причин.

- (1) По-перше, підпорядкування САП Генпрокуратурі саме по собі не є ознакою авторитаризму.
- (2) По-друге, «все, що не євроінтеграція, те авторитаризм» — це хибна дихотомія: Україна може бути демократичною і без ЄС.
- (3) По-третє, в цій ситуації неможливо оцінити, що грає на руку ворогу (авторитаризм може грати ворогу на руку, а може й не грати; демократія — так само)».

На папері — ідеально, правда?

У реальності — пастка.

Тому що світ не статичний, а політика — не набір документів.

У живій країні все складніше.

У живій країні є **політичний контекст**.

Що це таке?

— Це коли, спостерігаючи за тим, що відбувається з інституціями, гілками влади, суспільством тощо, ти розумієш **причини** й улавлюєш **наслідки**.

Тобто **аналізуєш факти й події, оцінюючи те, що відбувається.**

А якщо ти робиш це багато років

— ти носій тієї самої інституційної пам'яті, яку ми хочемо бачити в державних інституціях і яка забезпечує спадковість політик.

Таким чином,

— розуміння політичного контексту допомагає правильно складати пазли, щоб окремий епізод подій був вписаний у загальну картину.

Тоді

— політичний контекст може пояснити читачу, — чому одні й ті самі політичні кроки призводять до різних результатів у різних країнах або в різний час.

— Чому, наприклад, у тій самій Польщі ліквідація Антикорупційного бюро, про яку нещодавно оголосили, не матиме таких наслідків, як в Україні.

Тому якщо дивитися на історію з НАБУ і САП, виходячи з політичного контексту, вона виглядає, м'яко кажучи, інакше, ніж у 31 пункті стандартів «Бабея».

Тобто

1) — ми маємо справу не з одиничним «технічним рішенням» урізання повноважень двох інституцій, а з ланкою в ланцюгу кроків, що розмивають незалежність усієї антикорупційної системи, яка вже наростила м'язи й дотяглася до ядра влади (навіть маючи серйозні законодавчі перепони): обшуки й арешти детективів, тиск на НАБУ і САП, контроль кадрових процедур, публічні атаки на керівників.

І все це на тлі

2) — жорсткої концентрації влади в руках президента в умовах воєнного стану, абсолютної несуб'єктності уряду й парламенту, посилення впливу спецслужб, що перетворилися на селективно застосовуваний політичний та економічний інструмент Банкової, розпад нереформованої правоохоронної системи, відсутності справедливого суду.

І це — політичний тренд.

І завдання журналіста — побачити тренд, а не лише пункт у документі.

Без контексту все виглядає безпечним.

— Звісно ж, у законопроекті, який парламент безмовно проголосував за командою Банкової, немає слів «авторитаризм», «контроль» чи «залежність».

Але чи означало це, що все гаразд?

Адже саме так і працює політична ерозія:

— поступово, без гучних формулювань, через зміну процедур і підпорядкувань.

Якщо ми не будемо називати речі своїми іменами, посилаючись на «нейтральність», то просто станемо частиною процесу, який описуємо.

А суспільство, не отримавши пояснення, сприйматиме такі рішення як норму.

А потім дивуватиметься,

— «звідки взявся авторитаризм?».

Але у нашому випадку медіа й громадські активісти дали суспільству пояснення, і ми отримали «картонний протест», який змусив президента зробити крок назад.

Так працюють причини й наслідки — навіть на короткій часовій дистанції.

Тобто контекст — теж факт.

Контекст перевіряється так само, як документ.

Його видно в повторюваності дій, зміні процедур, реакції інституцій, у тому, хто мовчить, а хто діє.

Якщо ми боїмося назвати тренд авторитарним, поки його не зареєстрували офіційно, ми не захищаємо стандарти — ми підміняємо їх формальністю.

Факт без контексту — це не інформація. Це відмова від сенсу та інформування.

3. ВСТУП

А. Авторитаризм

— это политический режим, при котором централизованная, несменяемая власть одного лица или группы (например, партии) сосредоточена в своих руках, при этом сохраняются отдельные экономические и гражданские свободы. В таком режиме оппозиция подавляется или не имеет возможности существенно влиять на политику, а граждане не могут влиять на смену власти через выборы. Основное отличие от тоталитаризма заключается в том, что авторитаризм не стремится контролировать все сферы жизни граждан, оставляя большую часть частной жизни без вмешательства государства.

1. Ключевые характеристики авторитаризма

- (1) **Централизация власти:** Вся или большая часть власти сосредоточена в руках одного лидера или узкой группы лиц.
- (2) **Подавление оппозиции:** Несистемная оппозиция полностью подавляется, а легальная оппозиция лишена возможности существенно влиять на политику.
- (3) **Сохранение свобод:** Отдельные экономические, гражданские и духовные свободы могут сохраняться, но под контролем государства.
- (4) **Отсутствие реального контроля:** Население не имеет возможности контролировать процесс принятия и исполнения политических решений.
- (5) **Невозможность смены власти через выборы:** Сменить авторитарного лидера в результате выборов практически невозможно.

2. Отличия от тоталитаризма

- (1) **Сфера контроля:** Тоталитаризм стремится к полному контролю над всеми аспектами жизни граждан, в то время как авторитаризм фокусируется на политической сфере и может не вмешиваться в частную жизнь.
- (2) **Идеология:** Тоталитарный режим требует идеологической однородности и мобилизует население вокруг государственной идеологии, тогда как в условиях авторитаризма идеология может отсутствовать или быть второстепенной, и чем аполитичнее население, тем лучше.
- (3) **Цель:** Тоталитаризм часто связан с построением утопического государства, тогда как авторитаризм в основном направлен на решение текущих задач и поддержание стабильности.

Б. Тоталитаризм

— это политический режим, при котором государство осуществляет абсолютный, полный (тотальный) контроль над всеми аспектами жизни общества и каждого человека. Он характеризуется наличием одной правящей партии, единой государственной идеологии, монополией на информацию и экономику, а также использованием идеологического террора и репрессий для подавления любого сопротивления.

1. Ключевые признаки тоталитаризма

- (1) **Однопартийная система:** Существует только одна массовая партия, слитая с государственным аппаратом, которая обладает монопольным правом на политическую деятельность.
- (2) **Государственная идеология:** Разработана и навязывается единая идеология, которая объявляется абсолютной истиной. Любое несогласие с ней считается преступлением.
- (3) **Монополия на информацию:** Государство контролирует все средства массовой информации (печать, радио, телевидение), а также образовательные и культурные программы, создавая монополию на распространение «официальной» информации.
- (4) **Государственный контроль над экономикой:** Государство полностью контролирует экономическую и профессиональную деятельность, подчиняя её своим идеологическим целям.
- (5) **Идеологический террор и репрессии:** Используется как массовый террор и репрессии, так и идеологический террор для борьбы с любыми инакомыслящими и «врагами народа». Репрессии могут быть направлены не только на политических оппонентов, но и на тех, кто нарушает экономические или профессиональные нормы, которые превращаются в идеологические проступки.
- (6) **Культ личности:** Часто наблюдается культ личности вождя или правителя, который является воплощением идей партии.
- (7) **Мобилизация населения:** Регулярная мобилизация населения для достижения великих целей, которые ставит перед собой государство.

2. Отличие от авторитаризма

В отличие от авторитаризма, который стремится контролировать в основном публичное пространство и политическую сферу, тоталитарный режим пытается полностью подчинить себе и частную жизнь граждан, а также их мысли.

ДАЙДЖЕСТ

«План перемоги» Зеленського: п'ять кроків у фарс

2025-10-26

Владислав *Смірнов*

16 жовтня 2024 року Володимир Зеленський вийшов до трибуни Верховної Ради з документом, який мав стати дорожньою картою визволення — «Планом перемоги».

Він обіцяв, що якщо цей план почати виконувати негайно, війну буде завершено не пізніше наступного року.

П'ять пунктів, три таємні додатки, гучні заяви:

1. негайне запрошення України до НАТО;
2. зняття обмежень на удари по території Росії;
3. створення на українській землі «неядерного пакету стримування»;
4. залучення трильйонних інвестицій у надра країни;
5. після перемоги — роль України як гаранта європейської безпеки.

Зал аплодував, світові медіа цитували слово «Victory». Минув рік. Закінчується жовтень 2025-го. Жоден із пунктів не втілено в заявленій формі.

Ні перемоги, ні нових гарантій, ні «тектонічного зсуву». Залишився лише ефектний піар-продукт, який розсипається при будь-якій спробі реальності.

Я пройдуся по пунктам аби нічого не пропустити:

1. Геополітичний міраж: НАТО, яке знову не настало

Перший пункт плану звучав як геополітична революція — «негайне запрошення України до НАТО».

Зеленський пояснював: це стане доказом неминучої поразки Путіна та запустить нову архітектуру безпеки в Європі.

Та вже через 24 години після презентації в Києві Олаф Шольц заявив:

«Жодного запрошення до НАТО під час війни не буде. Наш пріоритет — уникнути прямого зіткнення НАТО і Росії».

Позицію Берліна підтримали Париж і Рим. Вашингтон промовив ще акуратніше:

«Україна стане членом НАТО, коли всі союзники погодяться і будуть виконані умови».

Інакше кажучи, ніколи під час війни. Формула залишилася та сама, що і в 2022-му: обіцянка без дати.

Рік потому жодного «політичного запрошення» немає. Україна залишається на порозі Альянсу, який робить вигляд, що тримати двері відчиненими — це вже дружній жест.

Перший пункт плану вмер у момент народження. Зеленський обіцяв революцію в системі безпеки Європи — отримав протокольну паузу.

2. Військові фантазії: удари без обмежень, яких не дозволили

Другий пункт — серце плану. Україна мала отримати «повну свободу використання західної зброї по території агресора». Партнери мали зняти табу на удари в глиб Росії, надати ракету за ракету, літак за літак.

Але на практиці цей пункт розбився об страх європейських кабінетів.

Німеччина відмовила в Taurus. Формулювання канцлера:

«Передача цих ракет неправильна і залишиться такою».

США пішли ще далі. У жовтні 2025 після візиту Зеленського до Вашингтона питання Tomahawk було закрито остаточно. Не безкоштовно і не за гроші. Держдепартамент заявив:

«Tomahawk не передаються країнам, які перебувають у стані активного військового конфлікту».

Це означає пряме фіаско другого пункту. Замість «ударів без обмежень» маємо реальність, де Україна воює своїми дронами, старими радянськими ракетами і творчим інженерним партизанством.

Союзники вдають, що не бачать ні ударів у Белгороді, ні палаючих нафтових складів у Курській області. Вони мовчки насолоджуються ефектом, але не беруть на себе жодної відповідальності.

Другий пункт «плану перемоги» виконано не завдяки, а всупереч союзникам. Ми воюємо в односторонньому форматі, під парасолькою дозволів «де-факто», але не «де-юре».

Риторика «повної свободи удару» зникла з офіційних промов. У Банковій тепер воліють говорити про «стратегічну гнучкість». У перекладі з дипломатичної мови це означає: нам дозволили рівно стільки, щоб ми не виграли.

3. Пакет стримування: таємниця без сили

Третій пункт «плану» був обгорнутий аурую секретності. Президент говорив про «комплексний неядерний стратегічний пакет стримування», який мав розміститися на українській території. Він мав стати «сигналом для Росії, що вторгнення більше неможливе».

У секретних додатках, які отримали лідери G7, йшлося про розміщення елементів спостереження, нових типів озброєнь, а також про запит на Tomahawk.

Та витік інформації у західну пресу поставив крапку: Вашингтон публічно дистанціювався від цієї частини плану.

Американські дипломати описали його як «список побажань на одну війну вперед». Жодних домовленостей про розміщення зброї на українській території не було. Єдине, що справді працює в рамках стримування — це системи ППО, які вже поставлені раніше (SAMP/T, Patriot, NASAMS). Але це оборонна техніка, не елемент нової архітектури безпеки.

Після того, як США у 2025 відмовили Україні в Tomahawk навіть за гроші, цей пункт де-факто помер. Жодного «неядерного щита» не існує. Є обіцянки, які тепер цитують у підручниках із політичного PR як зразок гіперболізму.

Пункт три залишив по собі не «пакет стримування», а пакет розчарування. Навіть у рівнянні міжнародних символів він перетворився на арифметику нульових результатів.

4. Економічна утопія: трильйони без гарантій

Четвертий пункт «Плану перемоги» мав стати економічним проривом.

Зеленський обіцяв, що Україна перетвориться на магніт для західних інвестицій, адже «в її надрах зосереджені трильйони доларів урану, літію, титану й графіту».

Він говорив:

«Росія розв'язала війну, щоб забрати наші ресурси. Ми зробимо так, щоб ці ресурси працювали на перемогу».

У Вашингтоні спочатку аплодували — особливо на тлі бажання США зменшити залежність від китайського літію. Проте дуже швидко «інвестиційний прорив» уперся в головну проблему плану — відсутність безпеки.

Американці запропонували рамкову угоду, але без юридичних гарантій. Київ відмовився підписувати документ, який віддавав стратегічні родовища під контроль консорціумів без політичних зобов'язань із боку США.

Зеленський сказав тоді:

«Ми не продамо безпеку навіть за трильйони доларів».

Це звучало красиво — та практично означало глухий кут. Інвестиції не підуть туди, де немає чітких правил і стабільності.

У березні 2025 року нова американська адміністрація остаточно «поставила на паузу» будь-які конкретні домовленості. Дональд Трамп у властивій йому манері кинув:

«Україна хоче грошей, але не хоче ризику. Бізнес так не працює».

Після цього ідея «плану інвестицій» фактично розчинилася.

Восени 2025 року залишилась лише меморандумна угода: сторони домовилися «вивчати потенціал співпраці у сфері критичних матеріалів». Без сум, без цифр, без строків.

Тож «трильйони доларів» виявилися метафорою, не економікою.

Західні партнери не вкладуться у країну, яка все ще під обстрілами.

Четвертий пункт плану став символом ілюзії: геологічне багатство не замінює політичну довіру.

5. Післявоєнна химера: гарант безпеки, якого немає

П'ятий пункт — найабстрактніший і водночас найамбіційніший.

Україна, за задумом Зеленського, після перемоги мала стати новим «гарантом безпеки» для Європи.

Він говорив:

«Ми матимемо одну з найсильніших армій світу. Ми зможемо замінити частину американських контингентів у Європі».

Ця теза явно була адресована Вашингтону — насамперед американським республіканцям, які прагнули зменшити присутність США на континенті. Зеленський фактично запропонував:

«Підтримайте нас зараз — і ми станемо вашими руками у Східній Європі».

Але в 2025 році війна триває. Армія виснажена, мобілізаційна система ледь дихає, суспільство роздратоване.

Про яку «післявоєнну роль» може йтися, якщо самої перемоги ще немає?

У дипломатичних колах ЄС цю ідею називають неформально — «стратегічна фантазія Банкової». Вона добре звучить у виступах, але не має жодного змісту в реальному плануванні. НАТО не веде переговорів про залучення українських підрозділів у свої постійні сили.

П'ятий пункт став квінтесенцією всього плану: ілюзією, винесеною на майбутнє.

Його можна було б сприйняти як програму після перемоги — якби сам план перемоги не був фікцією.

Післямова. Театр ілюзій

Рік потому стає зрозуміло: «План перемоги» не був документом дії. Це була емоційна постановка, покликана втримати легітимність влади у період, коли фронт стояв, а підтримка Заходу хиталася.

Зеленський, який починав як актор, у момент найвищої державної відповідальності залишився актором. **Його промова у Раді була ідеальною режисурою надії: яскрава, точна, коротка — і порожня всередині.**

Суспільству потрібен був ковток віри — і влада дала його у вигляді медійної пігулки.

Але віра без дій перетворюється на відчай.

«План перемоги» мав об'єднати націю — він роз'єднав її між очікуванням і зневірою.

Мав переконати світ — натомість показав, що Україна покладає долю на чужу волю.

Мав стати історією — став несмішним анекдотом.

Коли історики через десятиліття вивчатимуть, чому Україна втратила темп у війні 2024–2025 років, вони знайдуть відповідь у цій виставі — під софітами Верховної Ради, де замість плану перемоги прозвучав план виживання влади.

Українці заслуговують на реальний план — без брехні, без фанфар, без «таємних додатків».

Перемога не пишеться у сценаріях, її виборюють ЗСУ та прості українці на землі, даючи час на порожні обіцянки від влади, яка тим часом пакує валізи та набиває кишені відібраними у армії грошима...

№ 1.201-2

**Хай наша спільна робота за Планом перемоги
якнайшвидше обернеться миром для України – виступ
Президента у Верховній Раді**

16 жовтня 2024

Слава Україні!

*Наші люди в Україні, у світі не втомлюються говорити: «Слава Україні!»
Україна не втомлюється відповідати: «Героям слава!»*

Але **на нашій землі стали рідше звучати слова «Україна має перемогти».**

Перемога для декого стала незручним словом. На жаль. І в реальності – ми розуміємо – перемоги непросто досягти.

Хоча **тільки перемоги народжують для країни славу. І дають змогу берегти реальну пам'ять про героїв – на століття.** І дають змогу країні жити. Жити незалежно, жити вільно, суверенно, на своїй землі й за своїм законом.

І самим обирати для себе майбутнє.

Майбутнє для України – це, безперечно, бути сильною частиною глобального світу, бути на рівних з усіма країнами-лідерами, бути у Євросоюзі та НАТО – бути там повноправно.

*Бути там – це справедливо для нас. Слава Україні!
Українці заслуговують на це.*

І саме в цьому **наша мета** – відвоювати для України право на життя.

— **Вибити для України саме справедливість. Завершити цю війну надійним і чесним миром для всіх нас.**

Я дякую всім, хто наближає реалізацію цієї нашої мети: кожному воїну, усім громадянам України.

І саме для всіх нас, українців, підготовлений план — **План перемоги.**

План перемоги України — це план посилення нашої держави, посилення наших позицій. Щоб бути достатньо міцними у завершенні війни. Щоб Україна була з усіма мускулами.

Цей План можливо реалізувати.

— **Це залежить від партнерів. Підкреслюю: від партнерів.** Це точно не залежить від Росії.

Кожен у світі бачить, що Росія не шукає чесного миру. Путін збожеволів і хоче, абсолютно хоче тільки війни. Він сам не зміниться. Він надто з минулого. Надто вчорашній. Він глухий до всіх інших.

Але разом — ми, українці, разом із нашими партнерами — ми повинні змінити обставини так, щоб війна закінчилась. Безвідносно до того, чого хоче Путін.

Ми всі повинні змінити обставини так, щоб Росія була **примушена до миру.**

Спочатку давайте згадаємо, що майже два роки тому на саміті «Групи двадцяти» в Індонезії Україна запропонувала **Формулу миру.**

Це **стратегія** припинення російської агресії проти України, українців та відновлення справедливості для всього нашого українського народу на основі цілей і принципів Статуту ООН.

За два роки майже сто країн з усіх частин світу підтримали Формулу миру.

Я вдячний кожній такій країні.

Ми провели успішний інавгураційний Саміт миру і ми змогли довести, що

— **цей переговорний формат — він може бути успішним для головного — для завершення війни.**

Але Росія поки ухиляється від чесної дипломатії та поміж бомбами кидає ще ультиматуми.

Ми повинні це зупинити.

Жоден російський ультиматум не матиме сенсу для всіх нас, не матиме сенсу для України.

Це гарантують наші воїни, усі наші люди, наша єдність. Єдність України. І єдність наших партнерів. Усе це є основою нашої здатності досягти справедливої мети.

План перемоги – це **шлях посилення України**.

Це саме таке посилення України, яке потрібне, щоб

- 1) — не тільки захистити наші позиції, українські, а й щоб
- 2) — прокласти міст – міст до проведення **другого Саміту миру**, **який поставить справедливу для України крапку у цій війні**.

Сьогодні я хочу публічно вперше представити цей План. І звертаюсь до вас – заради єдності та підтримки України.

*Дорогий український народе!
Пане Голово Верховної Ради України!
Пане Прем'єр-міністре!*

*Пане генерале, Головнокомандувачу Збройних Сил України!
Панове керівники наших поважних розвідок, Служби безпеки України,
шановні урядовці, голови всіх державних інституцій України!
Народні депутати України!
Українські дипломати!*

Представники держав – наших партнерів, які сьогодні тут присутні, послы в Україні!

Усі, хто присутній сьогодні в цій залі!

Терміновість Плану перемоги – саме зараз. Це пункти, більшість яких розрахована детально в часі.

Якщо

- 1) — почати рухатися з цією ідеєю, із цим конкретним Планом перемоги саме зараз, то**
- 2) — може вдатися завершити війну не пізніше ніж наступного року.**

Ми всі з вами, хто відчуває біль війни, чуємо, що в таких назвах, як Покровськ, Вовчанськ, Харків, Суми, наш Оріхів, Запоріжжя, Херсон, Донецьк, Луганськ, Крим, звучить не тільки доля України.

Але також доля інших країн – країн Балтії. Фінляндії. Країн – наших сусідів. Балкани, країни Центральної Азії, Грузія, Молдова.

І країн з інших регіонів світу, які далекі від нас із вами в Україні, але дуже близькі до наших партнерів. Це стосується і Лівії, і Сирії, і країн регіону Сахель.

У битвах, у яких зараз б'ються українці саме тут, в Україні, заради своєї незалежності, вирішується, чи порине світ у ще більше воєн.

Росія та її спільники хочуть більше воєн. І це факт.

Вони вчаться. Що більше часу вони матимуть, щоб учитись нести саме руїни й тільки, то більше згодом світ заплатить обов'язково, на жаль, за право на життя, за право на мир.

Зараз для наших партнерів допомогти Україні – це гарантувати, що у світі збережеться порядок, заснований на правилах.

1) — Якщо війна Росії проти України завершиться на *Саміті миру* та на основі міжнародного права, це переконає інших потенційних агресорів не розв'язувати інші війни.

2) — І якщо ж Путін досягне своїх божевільних цілей – геополітичних, військових, ідеологічних та економічних, то це створить нездоланне враження в інших потенційних агресорів, зокрема в регіоні Затоки, в Індо-Тихоокеанському регіоні та в Африці, що загарбницькі війни можуть бути вигідними і для них також.

Тому доля наступних десятиліть визначається саме діями нашої глобальної коаліції на захист України й міжнародного права.

Для нас абсолютно легітимно звертатися до партнерів по підтримку в цій битві.

Для партнерів – цілком практично допомогти нам не лише вистояти, а й перемогти у війні за наше життя. Цим партнери допоможуть собі не менше.

В коаліції злочинців разом із Путіним станом на зараз уже є Північна Корея – родина Кім, яка тримає в рабстві більш ніж 20-мільйонну частину корейського народу.

— Наша розвідка фіксує не лише передачу зброї з Північної Кореї до Росії, а й передачу людей.

— Це робітники для російських заводів – замість убитих на війні громадян Росії. І особовий склад для російської армії. І це вже факт.

Фактично це участь уже другої держави у війні проти України на боці Росії.

Кожен бачить

1) — допомогу іранського режиму для Путіна. Так само, як і

2) — **співпрацю Китаю з Росією.** Попри заяви Пекін утримується від справді серйозних, дієвих кроків для того, щоб зупинити Путіна, зупинити агресію та порушення Росією Статуту ООН.

І ми маємо чесно говорити – українці та всі наші партнери: якщо ми не посилюємося суттєво зараз, Путін встигне суттєво посилитися в наступному році – посилитись так, щоб назавжди відкинути дипломатію.

Росія повинна програти у війні проти України.

І це не «заморожування».

І це не торгівля територіями чи суверенітетом України.

Ми повинні реалізувати **План перемоги**, щоб примусити Росію бути на Саміті миру та бути готовою закінчити війну.

Отже, **План складається з п'яти пунктів і трьох таємних додатків.**

1. Пункт перший – *геополітичний*.
- 2, 3. Пункти другий і третій – вони *військові*.
4. Пункт четвертий – *економічний*.
5. Пункт п'ятий Плану перемоги – *безпековий*.

Пункти розраховані в часі. **Дуже конкретно.**

— Перші чотири – це час війни, щоб її завершити.

— П'ятий пункт – на час після війни, щоб гарантувати безпеку.

1. Перший пункт – це запрошення в НАТО. Зараз

Ми – демократична нація, яка довела, що може захищати Євроатлантику і наш спільний спосіб життя – інших демократичних націй.

Протягом десятиліть Росія використовувала геополітичну невизначеність у Європі, а саме – факт, що Україна не є членом НАТО. І саме це спокушало Росію посягати на нашу безпеку. І тепер факт запрошення для України в НАТО може стати справді фундаментальним для миру.

Ми розуміємо, що членство в НАТО – це питання подальшого, а не теперішнього.

Але Путін має побачити, що його геополітичні розрахунки програшні.

Росіяни повинні це відчувати – що їхній цар програв геополітично світу.

І я хочу подякувати всім нашим партнерам, хто підтримує, що запрошення для України в НАТО зараз із членством пізніше посилює не нас – посилює всіх нас.

Invitation – запрошення – це сильне рішення, яке не потребує нічого, окрім рішучості.

І сьогодні запрошення символізує значно більше, ніж тільки НАТО.

Для нас рішучість у питанні НАТО для України означає також неминучість євроінтеграції для України та безальтернативність демократії в Україні.

І саме тому це початковий пункт Плану перемоги. Перший і дуже важливий. Свідчення рішучості. Ось що таке запрошення. Безумовне запрошення зараз.

Це визначеність, як партнери бачать насправді місце всіх нас, місце України в архітектурі безпеки.

Я прошу всіх вас працювати заради рішучості партнерів визнати Україну рівною іншим у європейській архітектурі безпеки.

2. Другий пункт – оборона

Це незворотне зміцнення української оборони проти агресора.

Це реалістично – захищати наші позиції на полі бою в Україні й водночас обов'язково **повертати війну на територію Росії**, щоб росіяни відчували, що таке війна, і попри російську пропаганду починали розвертати ненависть у бік Кремля.

Ми не наївні. Україна не вірить і не повірить, що більшість росіян усвідомить справді глибину морального падіння їхньої держави.

Але **вони мають відчувати падіння російської армії.**

І це буде програшем їхньої ідеології війни.

Є **чіткий перелік зброї**, яка здатна підтримувати таку силу наших воїнів.

А завдяки **Курській операції** ми побачили, що Путін не має достатньо сили, щоб триматись, коли ми тиснемо, справді тиснемо міцно.

Тому ключем до реалізації цього другого пункту Плану перемоги є:

- (1) успішне *продовження операцій Сил оборони та безпеки України у визначених районах ворожої території*, щоб не допустити буферних зон на нашій землі;

- (2) незворотне **посилення** позицій Сил оборони та безпеки України та знищення наступального потенціалу Російської Федерації на окупованій території України;
- (3) далі – **допомога партнерів у комплектуванні наших бригад резерву** для Збройних Сил України;
- (4) виведення **ППО** України на такий рівень, який є достатнім, реально достатнім для захисту наших міст і сіл від російських ракет і ворожих дронів, та спільні захисні операції з нашими сусідами у Європі для збиття російських ракет і дронів у межах доступу повітряного щита партнерів;
- (5) а також
 1. розширення операцій із застосуванням наших українських ракет і дронів, а також
 2. інвестиції у розширення їх виробництва в Україні;
- (6) зняття партнерами обмежень на застосування **далекобійної зброї** на всій окупованій Росією території України й на території Росії – по об'єктах воєнної інфраструктури – і надання Україні відповідних далекобійних можливостей – ракет, дронів та інших засобів ураження;
- (7) надання Україні в реальному часі **супутникових даних** і даних, що отримуються іншими засобами розвідок.

Для кожного з підпунктів оборонного пункту нашого Плану перемоги Україна надає партнерам чітке обґрунтування, всі деталі, що саме є нашими цілями, як ми їх досягаємо і наскільки це зменшить російську здатність продовжувати цю війну.

Оборонний пункт Плану має таємний додаток, і до нього мають доступ саме ті партнери, які мають відповідний військовий потенціал допомоги.

3. Третій пункт Плану перемоги – це пункт під назвою стримування

Під нього теж є відповідний таємний додаток.

Його вже отримали Сполучені Штати **Америки**, лідери Великої **Британії**, **Франції**, **Італії** та **Німеччини**.

— Отримають і ще деякі держави, які можуть наповнити змістом для України цю дуже добре відому світові концепцію стримування.

Російське керівництво агресивно діє лише тоді, коли переконане, що не отримає адекватної руйнівної відповіді.

Коли Росія знає, що відповідь буде, і розуміє, яка це буде відповідь, вони обирають переговори та стабільне співіснування навіть зі стратегічними противниками. І ми знаємо ці приклади.

Завдяки цьому стримування Росії від агресії можливе і щодо України та всієї Європи.

Україна **пропонує розмістити на своїй землі комплексний неядерний стратегічний пакет стримування**, який буде достатнім для захисту України від будь-якої воєнної загрози з боку Росії та який звужить, максимально звужить варіативність дій Росії до таких перспектив: або приєднатись до чесного дипломатичного процесу для справедливого завершення війни, або гарантовано втратити можливість продовжити агресивну війну внаслідок застосування Україною наданого пакету стримування згідно з визначеними військовими цілями Росії.

Тобто пакет стримування – це факт, що Росія або йде в дипломатію, або йде... до втрати її машини війни.

«Peace through strength».

По обидва боки Атлантики це працює однаково результативно. І цей пункт можна забезпечити, зокрема, фінансуванням – і ці деталі також передані – фінансуванням у межах уже укладених безпекових угод із партнерами та визначених обсягів фінансової підтримки.

4. Пункт четвертий – стратегічний економічний потенціал

В Україні зосереджені природні ресурси, і зокрема критично важливі метали ціною в трильйони доларів США. Це, зокрема, уран, титан, літій, графіт та інші стратегічні й стратегічно цінні ресурси, які посилять у глобальній конкуренції або Росію та її союзників, або Україну та демократичний світ.

Поклади критичних ресурсів в Україні разом із глобально важливим потенціалом України у виробництві енергії та продовольства є одними з ключових загарбницьких цілей Російської Федерації і цієї війни.

І це наша можливість зростання.

Економічного зростання українців, усієї нашої держави.

Економічного посилення Євросоюзу заради економічної й багато в чому безпекової автономії Європи. І це можливість Сполучених Штатів та наших партнерів у G7 працювати з Україною – союзницею, яка може забезпечити на інвестицію прибуток.

Економічний пункт нашої стратегії має **таємний додаток**, який передається лише **визначеним партнерам**.

Україна пропонує Сполученим Штатам разом із визначеними партнерами, зокрема це Євросоюз, частиною якого Україна – буде, та з іншими партнерами у світі, хто є нашими партнерами, укласти спеціальну угоду щодо **спільного захисту наявних в Україні критичних ресурсів, спільного інвестування та використання** потім відповідного економічного потенціалу.

Це також мир завдяки силі. Економічній силі.

Це угода, що органічно доповнить та посилить наявну систему економічного тиску на Росію, а саме – усі наявні санкції проти Російської Федерації, обмеження нафтової ціни, обмеження експорту в Росію та інші заходи тиску.

Російські спільники у світі повинні усвідомлювати, знати, бачити, що у цього режиму немає економічного майбутнього.

5. І п'ятий пункт

П'ятий пункт розрахований на післявоєнний час.

Після цієї війни Україна матиме один із найбільш досвідчених та великих військових контингентів.

І це люди, справжні люди, – наші воїни, які володітимуть реальним досвідом сучасної війни, успішним досвідом застосування західної зброї та різнобічним досвідом взаємодії, безумовно, з нашими партнерами, з військовими НАТО.

Цей український досвід має бути використаний для зміцнення оборони Альянсу та гарантування безпеки у Європі.

Це достойна місія для наших героїв.

Ми передбачаємо у разі згоди партнерів **заміщення окремих військових контингентів збройних сил Сполучених Штатів Америки, які дислоковані у Європі, заміщення їх українськими підрозділами**. Після війни.

Українці довели, що можуть бути тією силою, яку російське зло не здолає.

І я вдячний кожному партнеру. Уже багато сигналів, які підтримують це, дуже сильно подобається їм ця ідея. Дякую. Усім, із ким ми обговорили цю перспективу на післявоєнний час, – вдячний за повагу до українців і нашої здатності бути нездоланими в Альянсі з партнерами.

*Дорогий український народі!
Шановні присутні!*

Партнери України, яким уже був представлений цей наш План, поставилися до нього дуже практично. Уважно. Команди зосереджені зараз на деталях заради дієвої підтримки. Команди почали працювати.

Завтра я представлю План перемоги на засіданні Європейської ради. Публічно. Але для мене було дуже важливо представити це сьогодні вам усім.

Але я хочу бути відвертим із вами щодо того, як сьогодні ситуація супроводжується у певній непублічній, різноформатній комунікації і з Україною також.

Ми чуємо від деяких партнерів таке слово, як «перемовини», і значно рідше звучить слово «справедливість».

Україна – я це підкреслював неодноразово – Україна відкрита до дипломатії, але до чесної, у сильній позиції.

Саме тому в нас є Формула миру.

— Це гарантія перемовин без примусу України до несправедливості. Українці заслуговують на достойний мир. План перемоги прокладе шлях до цього.

План перемоги

– це гарантія, що божевільні в Кремлі втратять можливість продовжувати війну. І тому ***План перемоги*** є мостом до реалізації ***Формули***, до реалізації ***Саміту***, шляхом до чесної дипломатії.

Але на цьому шляху Україна має бути сильною. Об'єднаною. Та свідомою – свідомою того, що Росія не може відпустити нас, не може відпустити, але Росія може та повинна Україну втратити.

Росія повинна назавжди втратити контроль над Україною і втратити навіть бажання такого контролю. Всі такі можливості.

І водночас – гарантія спокою для всієї Європи.

І щоб ми досягли цього, я прошу всіх вас працювати, служити Україні, працювати на єдність в Україні та єдність України з партнерами. Переконувати партнерів. Бути тими, хто працює невтомно.

Я дякую кожному й кожній, хто працює саме так заради України. Хто воює заради України.

Я дякую всім, на чийх плечах стоїть Україна.

Іноді в час війни буває так, що суспільство – є такі історичні приклади – суспільство поляризується. Але саме завдяки повазі одне до одного та вдячності суспільство зберігається. Попри будь-що. Будь-які виклики. Попри поляризацію.

Ми не воюємо одне з одним.

Ми воюємо з Росією. Це наш ворог. Воюємо з ним на полі бою, у міжнародних відносинах, в економіці, в інформаційній сфері, у людських серцях. Вони – ворог. У середині України ворогів немає.

Ми досягали й досягаємо результатів у битвах завдяки саме нашій єдності.

Тому, будь ласка, не втрачаємо єдності.

Працюємо разом. Заради України.

Заради перемоги України.

Якщо втратимо єдність в Україні – ми точно втратимо єдність у Європі.

Якщо втратимо єдність у Європі – ми точно втратимо підтримку світу. Всі дивляться на нас.

Якщо втратимо підтримку світу – ми програємо в цій війні, як було століття тому.

План перемоги, серед іншого, дає змогу нам усім в Україні об'єднатись іще більше навколо спільної мети.

І саме тому я звертаюся зараз до вас.

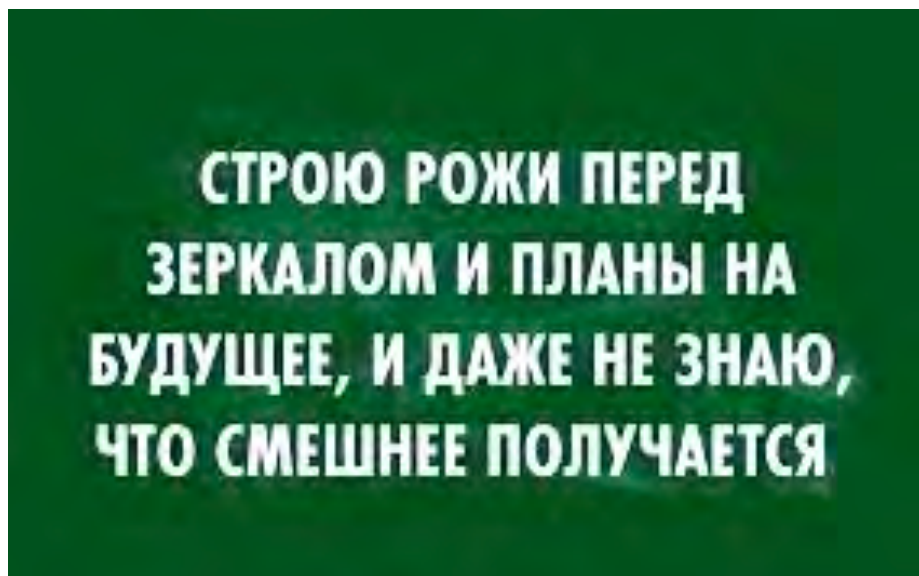
Хай наша спільна робота загалом, за Планом перемоги якнайшвидше обернеться миром для України.

Я дякую всім вам, дякую, хто з Україною!

Пишаюсь усіма нашими людьми.

Дуже вірю в Україну.

Слава Україні!

Автором и причиной внезапной смены позиции Трампа в отношении Путина являются госсекретарь Марко Рубио и его критика Москвы, пишет Bloomberg

2025-10-25

Карпец

Подписывайтесь на тг-канал: <https://t.me/alexkarpets>

В течение нескольких месяцев Дональд Трамп сопротивлялся призывам ввести новые санкции против России, полагая, что он может положить конец войне, заключив сделку с Владимиром Путиным, в том числе путем проведения быстрого мирного саммита в Будапеште в ближайшие недели.

Но в итоге, Трамп совершил резкий поворот, отменив эти планы, а затем пошёл ещё дальше, введя первые прямые санкции против Москвы за время своего второго срока.

«Давно пора было», — заявил Трамп.

Однако внезапная смена курса также стала следствием оценки госсекретаря Марко Рубио — давнего ястреба в отношении России, который однажды назвал Путина «гангстером», — согласно которой Москва не внесла никаких существенных изменений в свою позицию, по словам американских и европейских чиновников, знакомых с этим вопросом.

Источники, пожелавшие остаться анонимными, сообщили, что Рубио отменил запланированную личную встречу с министром иностранных дел России Сергеем Лавровым после того, как они поговорили по телефону и стало очевидно, что Кремль в очередной раз пытается затянуть переговоры о прекращении огня и войну.

Влияние Рубио на изменение позиции администрации свидетельствует о ещё более широком влиянии ведущего американского дипломата, который, будучи временным советником Трампа по национальной безопасности, также выступал за более агрессивный подход к Венесуэле. Его позиция контрастировала с более сговорчивой стратегией в отношении России, которую отстаивал давний друг и спецпосланник Трампа Стив Уиткофф.

Нет никаких признаков того, что Уиткофф, один из самых доверенных лиц Трампа, утратил своё влияние в российском досье на президента или в целом. На этой неделе он курсировал по Ближнему Востоку, наблюдая за хрупким режимом прекращения огня в секторе Газа, о котором он помогал Трампу договориться.

Однако некоторые источники заявили, что переговоры Уиткоффа с Путиным и другими высокопоставленными чиновниками в преддверии предыдущего саммита на Аляске привели к путанице и возникновению ощущения, что Москва готова пойти на уступки, которые она не собиралась выполнять.

По словам источников, августовский саммит был напряжённым: Путин настаивал на переговорах по украинской территории, что вызвало раздражение Трампа и чуть не привело к тому, что тот покинул зал.

На этот раз Рубио возглавил подготовительную работу.

Несмотря на сложный первый саммит, Трамп согласился на повторную встречу с Путиным в Будапеште после продолжительного телефонного разговора. Американские официальные лица надеялись воспользоваться дипломатическим импульсом, возникшим после того, как Трамп получил признание за содействие достижению долгожданного перемирия, положившего конец двухлетней войне между Израилем и ХАМАС.

Однако, по словам некоторых источников, в последние дни Россия направила США план с изложением своих условий мира с Украиной, в котором перефразируются все ее известные позиции, включая требования к Украине отказаться от дополнительных территорий.

«В прошлый раз США понадобилась встреча на Аляске, чтобы осознать отсутствие гибкости со стороны России, — сказала Лиана Фикс, старший научный сотрудник Совета по международным отношениям. — На этот раз это осознание произошло ещё до встречи, и это хороший шаг».

С российской стороны также царила неразбериха.

Однако днем позже, после встречи с Владимиром Зеленским, Трамп вновь заявил о поддержке прекращения огня вдоль нынешних линий фронта, что, по словам этого источника, Москва отвергла в преддверии саммита на Аляске.

Лавров подчеркнул это разногласие в своем телефонном разговоре с Рубио в понедельник, сообщил источник. К этому моменту подготовка к саммиту начала разваливаться.

Хотя Рубио и сидел рядом с Уиткоффом в Саудовской Аравии, когда администрация впервые начала прямые переговоры с Россией в феврале, его более непосредственное участие на этот раз стало облегчением для многих европейских чиновников, которые заявили, что обеспокоены тем, что США — под руководством Уиткоффа — могут слишком сильно сблизиться с позицией России, усилив давление на Украину с целью заставить ее принять требования Москвы.

Например, во время встречи Трампа с Зеленским на прошлой неделе Уиткофф снова пытался убедить лидера военного времени согласиться на требования Путина о передаче Донбасса России, сообщили источники, знакомые с ситуацией.

В среду администрация Трампа ввела санкции против крупнейших российских производителей нефти, внеся в черный список государственные нефтяные гиганты ПАО «Роснефть» и ПАО «Лукойл».

«Каждый раз, когда я разговариваю с Владимиром, у меня происходят хорошие беседы, но потом они просто ни к чему не приводят», — заявил Трамп журналистам в Овальном кабинете после объявления о санкциях, добавив, что Белый дом может организовать будущую встречу.

Тем не менее Рубио оставил открытой возможность дальнейшего взаимодействия с Москвой, включая будущие встречи: «Мы всегда будем заинтересованы во взаимодействии, если есть возможность достичь мира».

«По-моему, президент уже несколько месяцев неоднократно заявлял, что в какой-то момент ему придется что-то предпринять, если мы не достигнем прогресса в мирном соглашении, — сказал Рубио. — Сегодня он решил что-то предпринять».

От себя добавим следующую любопытную деталь.

В Штаты срочно, «на полусогнутых» примчался спецпредставитель Путина Кирилл Дмитриев, который, впрочем, сообщил журналистам, что находится в США по приглашению американской стороны.

По его словам, поездка в США была давно запланирована, и он обсуждает с представителями Белого дома, «как продолжать диалог, чтобы Вашингтон уважительно относился к интересам РФ и обозначенным Путиным позициям».

Дмитриев утверждает, что «переговоры по Украине затягивает Киев», что

- 1) — украинская власть «не хочет решать требующие решения проблемы и вопросы», а также что
- 2) — Европа «предпринимает многочисленные попытки сорвать любой прямой диалог РФ и США, Путина и Трампа».

Также спецпредставитель Путина заявил, что недавние санкции против России «абсолютно никак» не повлияют на ее экономику, но зато приведут к росту цен на американских заправках.

В связи с этим Дмитриев, по его словам, будет доносить до коллег из США, что «нельзя становиться Байденами» и следовать «провальным нарративам прошлой администрации».

Особо цинично эта чушь звучит в исполнении урожденного киевлянина, который перед убытием в Москву успел изрядно напакостить в Украине, будучи пригретым здесь одним местным олигархом, но это отдельная тема.

Москва уже не первый раз

- 1) — обвиняет в срыве «мирного процесса» (как его понимают в Кремле) Европу,

хотя, в данном случае, это чушь, потому что реально

- 2) — главным действующим лицом нынешнего поворота в политике Трампа является госсекретарь Рубио, который не входит в MAGA-тусовку, но является «коренным республиканцем», а потому изначально относился к Москве вполне адекватно как к агрессору.

Но «наезжать» на Рубио путинская «шестерка» Дмитриев не может, поскольку его могут просто выставить за дверь.

По некоторым слухам, Дмитриев будет вести переговоры с дилетантом Уиткоффом, другом Трампа, имеющим сомнительную репутацию, который уже не раз проваливал переговоры.

О результатах переговоров Уиткоффа с Дмитриевым якобы будут докладывать Рубио, который будет решать, доносить ли их до ушей Трампа, и нужно ли Трампу встречаться с Дмитриевым.

Если указанная схема соответствует действительности, это не самый плохой вариант, и многое опять зависит от Рубио.

<https://www.bloomberg.com/news/articles/2025-10-24/rubio-s-sizing-up-of-russian-spin-spurred-us-shift-on-putin>

№ 1.202-2

Rubio's Skepticism of Russian Spin Spurred US Shift on Putin

Russian Foreign Minister Sergei Lavrov, left, and US Secretary of State Marco Rubio chat at a US-Russia summit on Ukraine at Joint Base Elmendorf-Richardson in Anchorage, Alaska, on Aug. 15, 2025. *Photographer: Andrew Caballero-Reynolds/AFP/Getty Images*

By Natalia Drozdiak, Alex Wickham, Alberto Nardelli, and Eric Martin

October 24, 2025 at 4:02 PM GMT+3

- President Donald Trump canceled plans for a peace summit with Vladimir Putin and imposed sanctions on Moscow after an assessment that Russia had not made substantive changes to its position.
- Secretary of State Marco Rubio's influence in the administration's change of heart signals a more expansive role for him, and his stance contrasted with the more accommodating strategy toward Russia advocated by Trump's special envoy Steve Witkoff.
- The US imposed sanctions on Russia's biggest oil producers, and while Rubio left open the possibility of further engagement with Moscow, Trump said "it was time" for the sanctions, citing a lack of progress on a peace deal.

For months, President Donald Trump resisted calls to slap new sanctions on Russia, believing he could end the war in a deal with Vladimir Putin — including with a quick peace summit in the coming weeks in Budapest.

In a dramatic reversal this week, Trump canceled those plans and then went a step further, imposing the first direct sanctions on Moscow of his second term. “It was time,” Trump said.

But the sudden shift also grew from an assessment by Secretary of State Marco Rubio — a long-time Russia hawk who once called Putin a “gangster” — that Moscow had not made any substantive changes to its position, according to US and European officials familiar with the matter.

The people, who asked not to be identified discussing internal deliberations, said Rubio called off a planned in-person meeting with Russian Foreign Minister Sergei Lavrov after the two men spoke by phone and it became apparent the Kremlin was trying, once again, to slow-walk ceasefire discussions and drag out the war.

Rubio’s influence in the administration’s change of heart signals an even more expansive role for the top US diplomat, who has also advocated for a more aggressive approach to Venezuela as Trump’s interim national security adviser. His stance contrasted with the more accommodating strategy toward Russia advocated by Trump’s long-time friend and special envoy Steve Witkoff.

White House spokeswoman Anna Kelly pushed back on the characterization of Rubio’s role.

“President Trump always leads on foreign policy, and his agenda is executed by national security officials like Secretary Rubio and Special Envoy Witkoff, who are one, unified team behind the President’s America First vision,” she said.

There’s no indication that Witkoff, one of Trump’s most trusted confidantes, has lost his standing on the Russia file with the president, or his influence more broadly.

He was shuttling around the Middle East this week overseeing a fragile ceasefire in Gaza that he helped Trump negotiate.

But some of the people said Witkoff's discussions with Putin and other top officials in the run-up to an earlier summit, in Alaska, led to confusion and the perception that Moscow was prepared to make concessions it had no intention of carrying out.

Kelly, the White House spokeswoman, denied that was the case. She said Witkoff is "clear with everyone" and he and Trump are working toward peace with "a complete and accurate understanding of all the factors at play."

That August summit was tense as Putin insisted on negotiating about Ukrainian territory, frustrating Trump and leading him to nearly walk out of the room, the people said. This time, Rubio led the preparatory groundwork.

US Vice President JD Vance, left, special envoy Steve Witkoff, and Jared Kushner during a press conference on Oct. 21, 2025 in Kiryat Gat, Israel. *Photographer: Nathan Howard/Getty Images*

The State Department earlier characterized Rubio's call with Lavrov as productive. Asked about Rubio's role this time around, State Department spokesman Tommy Pigott said the "entire team is fully unified around President Trump's leadership."

People suggesting otherwise are wrong, he said. "Harmful actors are pushing selfish agendas through baseless lies," he said. "President Trump and his team have already accomplished more in the pursuit of peace than anyone thought possible, and as the President said, that is in large part because of the unprecedented success of Special Envoy Witkoff."

Despite the difficult first summit, Trump last week agreed to meet with Putin again after a lengthy phone call. US officials had hoped to capitalize on diplomatic momentum in the wake of Trump winning praise for helping secure a long-sought truce that ended two years of hostilities between Israel and Hamas.

But in recent days, Russia sent the US a plan outlining its terms for peace with Ukraine that rehashed all of its well-known positions, including demands Ukraine give up more territory, some of the people said.

"Last time, it took the meeting in Alaska for the US to realize that there's no flexibility on the Russian side," said Liana Fix, a senior fellow at the Council on Foreign Relations. "This time, this realization took place before the meeting, which is a good step."

On the Russian side, there was also confusion.

Russian officials left the Putin-Trump call last week believing the US president had agreed to Russia's demand that Kyiv give up the remainder of the strategic Donbas

region in return for only modest territorial concessions by Moscow, according to a person familiar with the Kremlin's thinking.

But a day later, after meeting with Ukrainian President Volodymyr Zelenskiy, Trump reiterated that he wanted a ceasefire along the current battle lines, an idea that Moscow had rejected ahead of the Alaska summit, this person said. Lavrov highlighted this disagreement in his call with Rubio on Monday, the person said.

By that point, the summit preparations were falling apart.

While Rubio sat down [alongside](#) Witkoff in Saudi Arabia when the administration first pursued direct talks with Russia back in February, his more direct involvement this time around has been a relief for many European officials who said they were worried that the US — under Witkoff's guidance — could shift too far toward Russia's position, piling pressure on Ukraine to accept Moscow's demands.

During Trump's meeting with Zelenskiy last week, for instance, Witkoff had again pressed the wartime leader to agree to Putin's demands to cede the Donbas to Russia, the people familiar said.

On Wednesday, Trump's administration slapped sanctions on Russia's biggest oil producers, blacklisting state-run oil giant Rosneft PJSC and Lukoil PJSC.

"Every time I speak with Vladimir, I have good conversations, and then they just don't go anywhere," Trump told reporters in the Oval Office on Wednesday after the sanctions announcement, adding the White House may arrange a future meeting.

Rubio nevertheless left open the possibility of further engagement with Moscow, including future meetings.

Speaking to reporters on Wednesday night at Joint Base Andrews outside Washington before a trip to Israel and Asia, Rubio said "we're always going to be interested in engaging if there's an opportunity to achieve peace."

"I think the President has said repeatedly, for a number of months now, that at some point he will have to do something if we don't make progress on the peace deal," Rubio said. "Today was the day he decided to do something."

№ 1.202-3

Скептицизм Рубіо щодо російського спіну підштовхнув США до Путіна

Протягом декількох місяців президент Дональд Трамп чинив опір закликам ввести нові санкції проти Росії, вважаючи, що він може

закінчити війну угодою з Володимиром Путіним, в тому числі швидким мирним самітом у найближчі тижні в Будапешті.

У драматичному розвороті цього тижня Трамп скасував ці плани, а потім пішов на крок далі, ввівши перші прямі санкції проти Москви свого другого терміну. "Настав час", - сказав Трамп.

Але раптовий зсув також виріс з оцінки держсекретаря Марко Рубіо - давнього російського яструба, який колись назвав Путіна "гангстером" - що Москва не внесла жодних суттєвих змін у свою позицію, за словами американських та європейських чиновників, знайомих з цим питанням.

Люди, які просили не називати їх під час обговорення внутрішніх обговорень, заявили, що

— Рубіо скасував заплановану особисту зустріч з міністром закордонних справ Росії Сергієм Лавровим після того, як двоє чоловіків поговорили по телефону, і стало очевидно, що

— Кремль знову намагається уповільнити переговори про припинення вогню і затягнути війну.

Вплив Рубіо на зміну серця адміністрації сигналізує про ще більш експансивну роль для вищого дипломата США, який також виступав за більш агресивний підхід до Венесуели як тимчасовий радник Трампа з національної безпеки.

Його позиція контрастувала з більш пристосовною стратегією щодо Росії, яку відстоював давній друг Трампа та спеціальний посланник Стів Віткофф.

Прес-секретар Білого дому Анна Келлі відштовхнула характеристику ролі Рубіо.

"Президент Трамп завжди лідирує у зовнішній політиці, і його порядок денний виконується посадовими особами національної безпеки, такими як секретар Рубіо та спеціальний посланник Віткофф, які є однією, єдиною командою, яка стоїть за баченням президента "Америка перш за все", - сказала вона.

Немає жодних ознак того, що Віткофф, один з найнадійніших довірених особи Трампа, втратив свою позицію щодо російського файлу з президентом, або його вплив у більш широкому сенсі. Цього тижня він махав по Близькому Сходу, контролюючи крихке припинення вогню в Газі, про яке він допоміг Трампу вести переговори.

Але деякі люди сказали, що

— дискусії Віткоффа з Путіним та іншими високопоставленими чиновниками напередодні попереднього саміту на Алясці призвели до плутанини та сприйняття того, що Москва готова піти на поступки, які вона не мала наміру здійснювати.

Келлі, прес-секретар Білого дому, заперечила, що це так. Вона сказала, що Віткофф "зрозумілий з усіма", і вони з Трампом працюють над миром з "повним і точним розумінням усіх факторів, що грають".

Цей серпневий саміт був напруженим, оскільки Путін наполягав на переговорах щодо української території, розчаровуючи Трампа і змушуючи його майже вийти з кімнати, сказали люди. Цього разу Рубіо очолив підготовчу основу.

Державний департамент раніше охарактеризував дзвінок Рубіо з Лавровим як продуктивний. Відповідаючи на запитання про роль Рубіо цього разу, речник Державного департаменту Томмі Піготт сказав, що "вся команда повністю об'єднана навколо керівництва президента Трампа".

Люди, які припускають протилежне, помиляються, сказав він.

"Шкідливі актори проштовхують егоїстичні програми через безпідставну брехню", - сказав він. "Президент Трамп та його команда вже досягли більшого в гонитві за миром, ніж хтось вважав можливим, і, як сказав президент, це значною мірою завдяки безпрецедентному успіху спеціального посланника Віткоффа".

Незважаючи на важкий перший саміт, минулого тижня Трамп погодився знову зустрітися з Путіним після тривалої телефонної розмови.

— Американські чиновники сподівалися скористатися дипломатичним імпульсом після того, як Трамп отримав похвалу за допомогу у забезпеченні довгоочікуваного перемир'я, яке закінчилося дворічними військовими діями між Ізраїлем та ХАМАСом.

Але останніми днями Росія надіслала США план, що окреслює умови миру з Україною, який перекреслив усі її добре відомі позиції, включаючи вимоги, щоб Україна відмовилася від більшої території, заявили деякі люди.

"Минулого разу знадобилася зустріч на Алясці, щоб США зрозуміли, що з російської сторони немає гнучкості", - сказала Ліана Фікс, старший науковий співробітник Ради з міжнародних відносин. "Цього разу це усвідомлення відбулося до зустрічі, що є хорошим кроком".

З російської сторони також була плутанина.

Російські чиновники залишили дзвінок Путіна-Трампа минулого тижня, вважаючи, що президент США погодився на вимогу Росії про те, щоб Київ

відмовитися від решти стратегічного регіону Донбасу в обмін на лише скромні територіальні поступки Москви, за словами людини, знайомої з мисленням Кремля.

Але через день, після зустрічі з президентом України Володимиром Зеленським, Трамп підтвердив, що хоче припинення вогню на нинішніх лініях бою, ідею, яку Москва відкинула напередодні саміту на Алясці, сказала ця людина. Лавров підкреслив цю незгоду у своєму дзвінку з Рубіо в понеділок, сказала людина.

До того моменту підготовка до саміту розвалювалася.

У той час як Рубіо сів поруч з Віткоффом у Саудівській Аравії, коли адміністрація вперше вела прямі переговори з Росією ще в лютому, його більш пряма участь цього разу була полегшенням для багатьох європейських чиновників, які заявили, що вони стурбовані тим, що США - під керівництвом Віткоффа - можуть перейти занадто далеко до позиції Росії, посилюючи тиск на Україну, щоб вона прийняла вимоги Москви.

Наприклад, під час зустрічі Трампа з Зеленським минулого тижня Віткофф знову натиснув на лідера воєнного часу, щоб той погодився з вимогами Путіна поступитися Донбасом Росії, сказали знайомі люди.

У середу адміністрація Трампа ввела санкції проти найбільших російських виробників нафти, внісши в чорний список державний нафтовий гігант ПАТ "Роснефть" та ПАТ "Лукойл".

"Кожного разу, коли я розмовляю з Володимиром, у мене хороші розмови, а потім вони просто нікуди не йдуть", - сказав Трамп журналістам в Овальному кабінеті в середу після оголошення санкцій, додавши, що Білий дім може організувати майбутню зустріч.

Тим не менш, Рубіо залишив відкритою можливість подальшої взаємодії з Москвою, включаючи майбутні зустрічі.

Розмовляючи з журналістами в середу ввечері на Об'єднаній базі Ендрюс за межами Вашингтона перед поїздкою до Ізраїлю та Азії,

Рубіо сказав:

— "Ми завжди будемо зацікавлені у взаємодії, якщо є можливість досягти миру".

"Я думаю, що президент вже кілька місяців неодноразово говорив, що в якийсь момент йому доведеться щось зробити, якщо ми не досягнемо прогресу в мирній угоді", - сказав Рубіо. "Сьогодні був день, коли він вирішив щось зробити".

№ 1.203

Автором и причиной внезапной смены позиции Трампа в отношении Путина являются госсекретарь Марко Рубио и его критика Москвы, пишет Bloomberg

2025-10-25

Карпец

Подписывайтесь на тг-канал: <https://t.me/alexkarpets>

В течение нескольких месяцев Дональд Трамп сопротивлялся призывам ввести новые санкции против России, полагая, что он может положить конец войне, заключив сделку с Владимиром Путиным, в том числе путем проведения быстрого мирного саммита в Будапеште в ближайшие недели.

Но в итоге, Трамп совершил резкий поворот, отменив эти планы, а затем пошёл ещё дальше, введя первые прямые санкции против Москвы за время своего второго срока.

«Давно пора было», — заявил Трамп.

Однако внезапная смена курса также стала следствием оценки госсекретаря Марко Рубио — давнего ястреба в отношении России, который однажды назвал Путина «гангстером», — согласно которой Москва не внесла никаких

существенных изменений в свою позицию, по словам американских и европейских чиновников, знакомых с этим вопросом.

Источники, пожелавшие остаться анонимными, сообщили, что Рубио отменил запланированную личную встречу с министром иностранных дел России Сергеем Лавровым после того, как они поговорили по телефону и **стало очевидно, что Кремль в очередной раз пытается затянуть переговоры о прекращении огня и войну.**

Влияние Рубио на изменение позиции администрации свидетельствует о ещё более широком влиянии ведущего американского дипломата, который, будучи временным советником Трампа по национальной безопасности, также выступал за более агрессивный подход к Венесуэле.

Его позиция контрастировала с более сговорчивой стратегией в отношении России, которую отстаивал давний друг и спецпосланник Трампа Стив Уиткофф.

Нет никаких признаков того, что Уиткофф, один из самых доверенных лиц Трампа, утратил своё влияние в российском досье на президента или в целом. На этой неделе он курсировал по Ближнему Востоку, наблюдая за хрупким режимом прекращения огня в секторе Газа, о котором он помогал Трампу договориться.

Однако некоторые источники заявили, что **переговоры Уиткоффа с Путиным и другими высокопоставленными чиновниками в преддверии предыдущего саммита на Аляске привели к путанице и возникновению ощущения, что Москва готова пойти на уступки, которые она не собиралась выполнять.**

По словам источников, августовский саммит был напряжённым: Путин настаивал на переговорах по украинской территории, что вызвало раздражение Трампа и чуть не привело к тому, что тот покинул зал.

На этот раз Рубио возглавил подготовительную работу.

Несмотря на сложный первый саммит, Трамп согласился на повторную встречу с Путиным в Будапеште после продолжительного телефонного разговора. Американские официальные лица надеялись воспользоваться дипломатическим импульсом, возникшим после того, как Трамп получил признание за содействие достижению долгожданного перемирия, положившего конец двухлетней войне между Израилем и ХАМАС.

Однако, по словам некоторых источников, в последние дни Россия направила США план с изложением своих условий мира с Украиной, в котором перефразируются все ее известные позиции, включая требования к Украине отказаться от дополнительных территорий.

«В прошлый раз США понадобилась встреча на Аляске, чтобы осознать отсутствие гибкости со стороны России, — сказала Лиана Фикс, старший научный сотрудник Совета по международным отношениям. — На этот раз это осознание произошло ещё до встречи, и это хороший шаг».

С российской стороны также царила неразбериха.

Однако днем позже, после встречи с Владимиром Зеленским, Трамп вновь заявил о поддержке прекращения огня вдоль нынешних линий фронта, что, по словам этого источника, Москва отвергла в преддверии саммита на Аляске.

Лавров подчеркнул это разногласие в своем телефонном разговоре с Рубио в понедельник, сообщил источник. К этому моменту подготовка к саммиту начала разваливаться.

Хотя Рубио и сидел рядом с Уиткоффом в Саудовской Аравии, когда администрация впервые начала прямые переговоры с Россией в феврале, его более непосредственное участие на этот раз стало облегчением для многих европейских чиновников, которые заявили, что обеспокоены тем, что США — под руководством Уиткоффа — могут слишком сильно сблизиться с позицией России, усилив давление на Украину с целью заставить ее принять требования Москвы.

Например, во время встречи Трампа с Зеленским на прошлой неделе Уиткофф снова пытался убедить лидера военного времени согласиться на требования Путина о передаче Донбасса России, сообщили источники, знакомые с ситуацией.

В среду администрация Трампа ввела санкции против крупнейших российских производителей нефти, внеся в черный список государственные нефтяные гиганты ПАО «Роснефть» и ПАО «Лукойл».

«Каждый раз, когда я разговариваю с Владимиром, у меня происходят хорошие беседы, но потом они просто ни к чему не приводят», — заявил Трамп журналистам в Овальном кабинете после объявления о санкциях, добавив, что Белый дом может организовать будущую встречу.

Тем не менее Рубио оставил открытой возможность дальнейшего взаимодействия с Москвой, включая будущие встречи: «Мы всегда будем заинтересованы во взаимодействии, если есть возможность достичь мира».

«По-моему, президент уже несколько месяцев неоднократно заявлял, что в какой-то момент ему придётся что-то предпринять, если мы не достигнем прогресса в мирном соглашении, — сказал Рубио. — Сегодня он решил что-то предпринять».

От себя добавим следующую любопытную деталь.

В Штаты срочно, «на полусогнутых» примчался спецпредставитель Путина Кирилл Дмитриев, который, впрочем, сообщил журналистам, что находится в США по приглашению американской стороны.

По его словам, поездка в США была давно запланирована, и он обсуждает с представителями Белого дома, «как продолжать диалог, чтобы Вашингтон уважительно относился к интересам РФ и обозначенным Путиным позициям».

Дмитриев утверждает, что «переговоры по Украине затягивает Киев», что

- 1) — украинская власть «не хочет решать требующие решения проблемы и вопросы», а также что
- 2) — Европа «предпринимает многочисленные попытки сорвать любой прямой диалог РФ и США, Путина и Трампа».

Также спецпредставитель Путина заявил, что недавние санкции против России «абсолютно никак» не повлияют на ее экономику, но зато приведут к росту цен на американских заправках.

В связи с этим Дмитриев, по его словам, будет доносить до коллег из США, что «нельзя становиться Байденами» и следовать «провальным нарративам прошлой администрации».

Особо цинично эта чушь звучит в исполнении урожденного киевлянина, который перед убытием в Москву успел изрядно напакостить в Украине, будучи пригретым здесь одним местным олигархом, но это отдельная тема.

Москва уже не первый раз

- 1) — обвиняет в срыве «мирного процесса» (как его понимают в Кремле) Европу,

хотя, в данном случае, это чушь, потому что реально

- 2) — главным действующим лицом нынешнего поворота в политике Трампа является госсекретарь Рубио, который не входит в MAGA-тусовку, но является «коренным республиканцем», а потому изначально относился к Москве вполне адекватно как к агрессору.

Но «наезжать» на Рубио путинская «шестерка» Дмитриев не может, поскольку его могут просто выставить за дверь.

По некоторым слухам, Дмитриев будет вести переговоры с дилетантом Уиткоффом, другом Трампа, имеющим сомнительную репутацию, который уже не раз проваливал переговоры.

О результатах переговоров Уиткоффа с Дмитриевым якобы будут докладывать Рубио, который будет решать, доносить ли их до ушей Трампа, и нужно ли Трампу встретиться с Дмитриевым.

Если указанная схема соответствует действительности, это не самый плохой вариант, и многое опять зависит от Рубио.

<https://www.bloomberg.com/news/articles/2025-10-24/rubio-s-sizing-up-of-russian-spin-spurred-us-shift-on-putin>

Rubio's Skepticism of Russian Spin Spurred US Shift on Putin

Russian Foreign Minister Sergei Lavrov, left, and US Secretary of State Marco Rubio chat at a US-Russia summit on Ukraine at Joint Base Elmendorf-Richardson in Anchorage, Alaska, on Aug. 15, 2025. *Photographer: Andrew Caballero-Reynolds/AFP/Getty Images*

By [Natalia Drozdiak](#), [Alex Wickham](#), [Alberto Nardelli](#), and [Eric Martin](#)

October 24, 2025 at 4:02 PM GMT+3

- President Donald Trump canceled plans for a peace summit with Vladimir Putin and imposed sanctions on Moscow after an assessment that Russia had not made substantive changes to its position.
- Secretary of State Marco Rubio's influence in the administration's change of heart signals a more expansive role for him, and his stance contrasted with the more accommodating strategy toward Russia advocated by Trump's special envoy Steve Witkoff.
- The US imposed sanctions on Russia's biggest oil producers, and while Rubio left open the possibility of further engagement with Moscow, Trump said "it was time" for the sanctions, citing a lack of progress on a peace deal.

For months, President Donald Trump resisted calls to slap new sanctions on Russia, believing he could end the war in a deal with Vladimir Putin — including with a quick peace summit in the coming weeks in Budapest.

In a dramatic reversal this week, Trump canceled those plans and then went a step further, imposing the first direct sanctions on Moscow of his second term. “It was time,” Trump said.

But the sudden shift also grew from an assessment by Secretary of State Marco Rubio — a long-time Russia hawk who once called Putin a “gangster” — that Moscow had not made any substantive changes to its position, according to US and European officials familiar with the matter.

The people, who asked not to be identified discussing internal deliberations, said Rubio called off a planned in-person meeting with Russian Foreign Minister Sergei Lavrov after the two men spoke by phone and it became apparent the Kremlin was trying, once again, to slow-walk ceasefire discussions and drag out the war.

Rubio’s influence in the administration’s change of heart signals an even more expansive role for the top US diplomat, who has also advocated for a more aggressive approach to Venezuela as Trump’s interim national security adviser. His stance contrasted with the more accommodating strategy toward Russia advocated by Trump’s long-time friend and special envoy Steve Witkoff.

White House spokeswoman Anna Kelly pushed back on the characterization of Rubio’s role.

“President Trump always leads on foreign policy, and his agenda is executed by national security officials like Secretary Rubio and Special Envoy Witkoff, who are one, unified team behind the President’s America First vision,” she said.

There’s no indication that Witkoff, one of Trump’s most trusted confidantes, has lost his standing on the Russia file with the president, or his influence more broadly.

He was shuttling around the Middle East this week overseeing a fragile ceasefire in Gaza that he helped Trump negotiate.

But some of the people said Witkoff's discussions with Putin and other top officials in the run-up to an earlier summit, in Alaska, led to confusion and the perception that Moscow was prepared to make concessions it had no intention of carrying out.

Kelly, the White House spokeswoman, denied that was the case. She said Witkoff is "clear with everyone" and he and Trump are working toward peace with "a complete and accurate understanding of all the factors at play."

That August summit was tense as Putin insisted on negotiating about Ukrainian territory, frustrating Trump and leading him to nearly walk out of the room, the people said. This time, Rubio led the preparatory groundwork.

US Vice President JD Vance, left, special envoy Steve Witkoff, and Jared Kushner during a press conference on Oct. 21, 2025 in Kiryat Gat, Israel. *Photographer: Nathan Howard/Getty Images*

The State Department earlier characterized Rubio's call with Lavrov as productive. Asked about Rubio's role this time around, State Department spokesman Tommy Pigott said the "entire team is fully unified around President Trump's leadership."

People suggesting otherwise are wrong, he said. "Harmful actors are pushing selfish agendas through baseless lies," he said. "President Trump and his team have already accomplished more in the pursuit of peace than anyone thought possible, and as the President said, that is in large part because of the unprecedented success of Special Envoy Witkoff."

Despite the difficult first summit, Trump last week agreed to meet with Putin again after a lengthy phone call. US officials had hoped to capitalize on diplomatic momentum in the wake of Trump winning praise for helping secure a long-sought truce that ended two years of hostilities between Israel and Hamas.

But in recent days, Russia sent the US a plan outlining its terms for peace with Ukraine that rehashed all of its well-known positions, including demands Ukraine give up more territory, some of the people said.

"Last time, it took the meeting in Alaska for the US to realize that there's no flexibility on the Russian side," said Liana Fix, a senior fellow at the Council on Foreign Relations. "This time, this realization took place before the meeting, which is a good step."

On the Russian side, there was also confusion.

Russian officials left the Putin-Trump call last week believing the US president had agreed to Russia's demand that Kyiv give up the remainder of the strategic Donbas

region in return for only modest territorial concessions by Moscow, according to a person familiar with the Kremlin's thinking.

But a day later, after meeting with Ukrainian President Volodymyr Zelenskiy, Trump reiterated that he wanted a ceasefire along the current battle lines, an idea that Moscow had rejected ahead of the Alaska summit, this person said. Lavrov highlighted this disagreement in his call with Rubio on Monday, the person said.

By that point, the summit preparations were falling apart.

While Rubio sat down [alongside](#) Witkoff in Saudi Arabia when the administration first pursued direct talks with Russia back in February, his more direct involvement this time around has been a relief for many European officials who said they were worried that the US — under Witkoff's guidance — could shift too far toward Russia's position, piling pressure on Ukraine to accept Moscow's demands.

During Trump's meeting with Zelenskiy last week, for instance, Witkoff had again pressed the wartime leader to agree to Putin's demands to cede the Donbas to Russia, the people familiar said.

On Wednesday, Trump's administration slapped sanctions on Russia's biggest oil producers, blacklisting state-run oil giant Rosneft PJSC and Lukoil PJSC.

"Every time I speak with Vladimir, I have good conversations, and then they just don't go anywhere," Trump told reporters in the Oval Office on Wednesday after the sanctions announcement, adding the White House may arrange a future meeting.

Rubio nevertheless left open the possibility of further engagement with Moscow, including future meetings.

Speaking to reporters on Wednesday night at Joint Base Andrews outside Washington before a trip to Israel and Asia, Rubio said "we're always going to be interested in engaging if there's an opportunity to achieve peace."

"I think the President has said repeatedly, for a number of months now, that at some point he will have to do something if we don't make progress on the peace deal," Rubio said. "Today was the day he decided to do something."

Скептицизм Рубіо щодо російського спіну підштовхнув США до Путіна

Протягом декількох місяців президент Дональд Трамп чинив опір закликам ввести нові санкції проти Росії, вважаючи, що він може

закінчити війну угодою з Володимиром Путіним, в тому числі швидким мирним самітом у найближчі тижні в Будапешті.

У драматичному розвороті цього тижня Трамп скасував ці плани, а потім пішов на крок далі, ввівши перші прямі санкції проти Москви свого другого терміну. "Настав час", - сказав Трамп.

Але раптовий зсув також виріс з оцінки держсекретаря Марко Рубіо - давнього російського яструба, який колись назвав Путіна "гангстером" - що Москва не внесла жодних суттєвих змін у свою позицію, за словами американських та європейських чиновників, знайомих з цим питанням.

Люди, які просили не називати їх під час обговорення внутрішніх обговорень, заявили, що

— Рубіо скасував заплановану особисту зустріч з міністром закордонних справ Росії Сергієм Лавровим після того, як двоє чоловіків поговорили по телефону, і стало очевидно, що

— Кремль знову намагається уповільнити переговори про припинення вогню і затягнути війну.

Вплив Рубіо на зміну серця адміністрації сигналізує про ще більш експансивну роль для вищого дипломата США, який також виступав за більш агресивний підхід до Венесуели як тимчасовий радник Трампа з національної безпеки.

Його позиція контрастувала з більш пристосовною стратегією щодо Росії, яку відстоював давній друг Трампа та спеціальний посланник Стів Віткофф.

Прес-секретар Білого дому Анна Келлі відштовхнула характеристику ролі Рубіо.

"Президент Трамп завжди лідирує у зовнішній політиці, і його порядок денний виконується посадовими особами національної безпеки, такими як секретар Рубіо та спеціальний посланник Віткофф, які є однією, єдиною командою, яка стоїть за баченням президента "Америка перш за все", - сказала вона.

Немає жодних ознак того, що Віткофф, один з найнадійніших довірених особи Трампа, втратив свою позицію щодо російського файлу з президентом, або його вплив у більш широкому сенсі. Цього тижня він махав по Близькому Сходу, контролюючи крихке припинення вогню в Газі, про яке він допоміг Трампу вести переговори.

Але деякі люди сказали, що

— дискусії Віткоффа з Путіним та іншими високопоставленими чиновниками напередодні попереднього саміту на Алясці призвели до плутанини та сприйняття того, що Москва готова піти на поступки, які вона не мала наміру здійснювати.

Келлі, прес-секретар Білого дому, заперечила, що це так. Вона сказала, що Віткофф "зрозумілий з усіма", і вони з Трампом працюють над миром з "повним і точним розумінням усіх факторів, що грають".

Цей серпневий саміт був напруженим, оскільки Путін наполягав на переговорах щодо української території, розчаровуючи Трампа і змушуючи його майже вийти з кімнати, сказали люди. Цього разу Рубіо очолив підготовчу основу.

Державний департамент раніше охарактеризував дзвінок Рубіо з Лавровим як продуктивний. Відповідаючи на запитання про роль Рубіо цього разу, речник Державного департаменту Томмі Піготт сказав, що "вся команда повністю об'єднана навколо керівництва президента Трампа".

Люди, які припускають протилежне, помиляються, сказав він.

"Шкідливі актори прощовхують егоїстичні програми через безпідставну брехню", - сказав він. "Президент Трамп та його команда вже досягли більшого в гонитві за миром, ніж хтось вважав можливим, і, як сказав президент, це значною мірою завдяки безпрецедентному успіху спеціального посланника Віткоффа".

Незважаючи на важкий перший саміт, минулого тижня Трамп погодився знову зустрітися з Путіним після тривалої телефонної розмови.

— Американські чиновники сподівалися скористатися дипломатичним імпульсом після того, як Трамп отримав похвалу за допомогу у забезпеченні довгоочікуваного перемир'я, яке закінчилося дворічними військовими діями між Ізраїлем та ХАМАСом.

Але останніми днями Росія надіслала США план, що окреслює умови миру з Україною, який перекреслив усі її добре відомі позиції, включаючи вимоги, щоб Україна відмовилася від більшої території, заявили деякі люди.

"Минулого разу знадобилася зустріч на Алясці, щоб США зрозуміли, що з російської сторони немає гнучкості", - сказала Ліана Фікс, старший науковий співробітник Ради з міжнародних відносин. "Цього разу це усвідомлення відбулося до зустрічі, що є хорошим кроком".

З російської сторони також була плутанина.

Російські чиновники залишили дзвінок Путіна-Трампа минулого тижня, вважаючи, що президент США погодився на вимогу Росії про те, щоб Київ

відмовитися від решти стратегічного регіону Донбасу в обмін на лише скромні територіальні поступки Москви, за словами людини, знайомої з мисленням Кремля.

Але через день, після зустрічі з президентом України Володимиром Зеленським, Трамп підтвердив, що хоче припинення вогню на нинішніх лініях бою, ідею, яку Москва відкинула напередодні саміту на Алясці, сказала ця людина. Лавров підкреслив цю незгоду у своєму дзвінку з Рубіо в понеділок, сказала людина.

До того моменту підготовка до саміту розвалювалася.

У той час як Рубіо сів поруч з Віткоффом у Саудівській Аравії, коли адміністрація вперше вела прямі переговори з Росією ще в лютому, його більш пряма участь цього разу була полегшенням для багатьох європейських чиновників, які заявили, що вони стурбовані тим, що США - під керівництвом Віткоффа - можуть перейти занадто далеко до позиції Росії, посилюючи тиск на Україну, щоб вона прийняла вимоги Москви.

Наприклад, під час зустрічі Трампа з Зеленським минулого тижня Віткофф знову натиснув на лідера воєнного часу, щоб той погодився з вимогами Путіна поступитися Донбасом Росії, сказали знайомі люди.

У середу адміністрація Трампа ввела санкції проти найбільших російських виробників нафти, внісши в чорний список державний нафтовий гігант ПАТ "Роснефть" та ПАТ "Лукойл".

"Кожного разу, коли я розмовляю з Володимиром, у мене хороші розмови, а потім вони просто нікуди не йдуть", - сказав Трамп журналістам в Овальному кабінеті в середу після оголошення санкцій, додавши, що Білий дім може організувати майбутню зустріч.

Тим не менш, Рубіо залишив відкритою можливість подальшої взаємодії з Москвою, включаючи майбутні зустрічі.

Розмовляючи з журналістами в середу ввечері на Об'єднаній базі Ендрюс за межами Вашингтона перед поїздкою до Ізраїлю та Азії,

Рубіо сказав:

— "Ми завжди будемо зацікавлені у взаємодії, якщо є можливість досягти миру".

"Я думаю, що президент вже кілька місяців неодноразово говорив, що в якийсь момент йому доведеться щось зробити, якщо ми не досягнемо прогресу в мирній угоді", - сказав Рубіо. "Сьогодні був день, коли він вирішив щось зробити".

№ 1.204

ТРИ ВРАГА ПУТИНА (3е)

2025-10-20

Сэр Лоуренс Дэвид Фридман, британский академик, историк, Королевский колледж, Лондон.

"Есть войны, которые заканчиваются поражением на поле боя, а есть войны, где поражение начинается внутри страны с трещины, которая идёт по фундаменту власти. Лоуренс Фридман, один из самых уважаемых военных стратегов в мире, человек, чьи книги изучают в штабах НАТО, говорит об этом предельно ясно.

Путин допустил ошибку, которая не просто ослабит Россию, она её уничтожит изнутри. И проблема даже ни в санкциях, ни в Западе, ни в военном провале.

Главная ошибка - это сама логика войны против Украины, которая превратила российскую систему в самоубийственный механизм.

Путин вошел в войну уверенным. **«Короткая спецоперация сломает Украину за дни, а мир будет вынужден смириться».**

Но здесь проявилась первая ошибка.

(1)

Катастрофическое недооценивание воли к сопротивлению.

А Фридман всегда говорил:

— "Побеждает не тот, у кого больше танков, а тот, у кого сильнее стратегия и мотивация".

Россия пришла с силой, но без реального плана.

Украина встретила войну без страха.

— Путин предполагал, что молниеносная операция приведёт к быстрой капитуляции Киева и смене власти.

Но даже на бумаге этот план выглядел абсурдно.

— Чтобы взять страну с населением 40 млн, у России было всего 190.000 солдат. Это не «армия для оккупации», это «армия для самоубийства».

И Фридман указывает на корневую причину:

политическое высокомерие и вера в миф о собственной непобедимости разрушили стратегическое мышление Кремля.

Но проблема глубже.

Логика войны Путина основана на заблуждении, что

1) — “победа принесет укрепление режима”.

Фактически же

2) — война сразу сделала власть зависимой от насилия, мобилизации и репрессий.

Страна, у которой не было внятных целей развития, теперь вообще живет только войной.

И это то, что Фридман называет «стратегией без выхода».

1) — Такая стратегия неизбежно оборачивается внутренним распадом, потому что у нее нет точки завершения.

2) — «Нет победы, нет мира, нет перемирия...».

3) — Остается только вечная война, которая пожирает собственного хозяина.

С началом войны пропаганда обещала быстрое решение вопроса, новую геополитику, освобождение Украины. Сегодня эти слова звучат как насмешка.

Фридман объясняет:

— «Планы Кремля рухнули не на фронте. Они рухнули в головах тех, кто их придумал».

Война не укрепила власть, она превратила её в заложницу самой себя.

Российская система теперь живет в парадигме страха.

— Страхи:

1) признать провал стратегии, 2) остановиться, 3) показать слабость, 4) перед собственным народом, который должен терпеть бесконечные жертвы ради чего-то.

Но ради чего? Ответа нет.

Власть не может его дать, потому что его не существует.

У любой войны есть три ресурса:

— 1) люди, 2) экономика и 3) смысл.

Россия потеряла все три ресурса:

- 1) — люди, мобилизация уничтожает качество общества. Образованные уезжают, бедных отправляют на фронт.
- 2) — Экономика не может быть успешной, если она строится на военной мобилизации.
- 3) — Смысл исчезает, когда война превращается в рутину, а победа в миф.

(3)

И здесь появляется главный удар Фридмана:

— «Война без стратегии - это инструмент самоуничтожения».

Путин может продолжать наступать, бросать людей, тратить миллиарды, угрожать миру, но он проигрывает там, где начинается настоящая мощь государства в устойчивости.

Пока пропаганда объясняет, что Россия не проиграла, она не замечает очевидного.

Россия уже находится в состоянии стратегического поражения не потому, что отступила на фронте, а потому, что разрушила собственное будущее.

- 1) — Война поглотила ресурсы, уничтожила горизонт развития и превратила страну в изолированную военную зону.
- 2) — Это не победный путь, это траектория деградации.

Фридман предупреждал:

- 1) — если политическое руководство начинает войну, думая, что контролирует ситуацию, оно всегда ошибается.
- 2) — Война как химическая реакция. Её можно запустить, но нельзя остановить без разрушений.

И сегодня Россия уже внутри этой реакции.

Страна воюет не за победу, она воюет, чтобы не проиграть. А это и есть проигрыш.

Если ты думаешь, что это предел, нет, это только начало, потому что разрушение режима начинается изнутри. И Фридман объясняет, почему война запускает распад власти шаг за шагом.

Когда государство вступает в войну, оно всегда меняется.

Но вопрос: как?

- 1) — Демократии становятся жёстче, собираются вокруг цели и ищут победу через единство.
- 2) — Авторитарные режимы же вынуждены усиливать репрессии, потому что боятся правды больше, чем врага.

И это ключевое наблюдение Лоуренса Фридмана.

Война в Украине не только не усилила путинский режим, она сделала его зависимым от страха.

— Проект, который должен был утвердить великую Россию в истории, превратил страну в осажденный бункер, где смысл власти просто выжить.

В момент, когда война пошла не по плану, Кремль оказался перед выбором.

- 1) — Признать ошибку, искать выход или
- 2) — удваивать ставку и уходить глубже в военную диктатуру.

Путин выбрал второе.

— Это не стратегия, это паническая реакция системы, которая не знает, как существовать без “иллюзии победы”.

Власть начала строить новый нарратив.

— «Россия воюет не с Украиной, а с НАТО и Западом».

Это позволяло оправдывать провалы бесконечно.

— Чем дольше идёт война, тем проще объяснять поражение колоссальной мощью врагов и тем труднее признать свою слабость.

Так формируется логика бесконечной войны, о которой Фридман говорил ещё в 2017 году.

Авторитарные лидеры всегда продолжают войну дольше, чем позволяют их ресурсы.

— Им легче бросить страну в изматывающий конфликт, чем признать ошибку и потерять власть.

Это именно то, что сегодня происходит в России (и Украине...).

— Власть стала заложницей созданной ей же реальности. Чтобы не рухнуть, ей нужно продолжать войну любой ценой.

Это не выбор, это смертельная зависимость. Но цена этой зависимости - разрушение внутреннего баланса страны.

Путинский режим никогда не был тоталитарным.

— Это была авторитарная система с элементами контрактного контроля. Власть не трогает тех, кто не лезет в политику. Но война всё изменила.

1) — Чтобы продолжать мобилизацию, власть должна подавлять недовольство.

2) — А чтобы подавлять недовольство, она превращает репрессивный аппарат в основу управления.

3) — Так появляется паралич общества. Люди боятся не только выступать, но даже думать вслух. Любое несогласие теперь экстремизм и предательство.

А. Авторитаризм — это политический режим, при котором централизованная, несменяемая власть одного лица или группы (например, партии) сосредоточена в своих руках, при этом сохраняются отдельные экономические и гражданские свободы. В таком режиме оппозиция подавляется или не имеет возможности существенно влиять на политику, а граждане не могут влиять на смену власти через выборы. Основное отличие от тоталитаризма заключается в том, что авторитаризм не стремится контролировать все сферы жизни граждан, оставляя большую часть частной жизни без вмешательства государства.

1. Ключевые характеристики авторитаризма

(1) **Централизация власти:** Вся или большая часть власти сосредоточена в руках одного лидера или узкой группы лиц.

(2) **Подавление оппозиции:** Несистемная оппозиция полностью подавляется, а легальная оппозиция лишена возможности существенно влиять на политику.

- (3) **Сохранение свобод:** Отдельные экономические, гражданские и духовные свободы могут сохраняться, но под контролем государства.
- (4) **Отсутствие реального контроля:** Население не имеет возможности контролировать процесс принятия и исполнения политических решений.
- (5) **Невозможность смены власти через выборы:** Сменить авторитарного лидера в результате выборов практически невозможно.

2. Отличия от тоталитаризма

- (1) **Сфера контроля:** Тоталитаризм стремится к полному контролю над всеми аспектами жизни граждан, в то время как авторитаризм фокусируется на политической сфере и может не вмешиваться в частную жизнь.
- (2) **Идеология:** Тоталитарный режим требует идеологической однородности и мобилизует население вокруг государственной идеологии, тогда как в условиях авторитаризма идеология может отсутствовать или быть второстепенной, и чем аполитичнее население, тем лучше.
- (3) **Цель:** Тоталитаризм часто связан с построением утопического государства, тогда как авторитаризм в основном направлен на решение текущих задач и поддержание стабильности.

Б. **Тоталитаризм** — это политический режим, при котором государство осуществляет абсолютный, полный (тотальный) контроль над всеми аспектами жизни общества и каждого человека. Он характеризуется наличием одной правящей партии, единой государственной идеологии, монополией на информацию и экономику, а также использованием идеологического террора и репрессий для подавления любого сопротивления.

1. Ключевые признаки тоталитаризма

- (1) **Однопартийная система:** Существует только одна массовая партия, слитая с государственным аппаратом, которая обладает монопольным правом на политическую деятельность.
- (2) **Государственная идеология:** Разработана и навязывается единая идеология, которая объявляется абсолютной истиной. Любое несогласие с ней считается преступлением.
- (3) **Монополия на информацию:** Государство контролирует все средства массовой информации (печать, радио, телевидение), а также

образовательные и культурные программы, создавая монополию на распространение «официальной» информации.

- (4) **Государственный контроль над экономикой:** Государство полностью контролирует экономическую и профессиональную деятельность, подчиняя её своим идеологическим целям.
- (5) **Идеологический террор и репрессии:** Используется как массовый террор и репрессии, так и идеологический террор для борьбы с любыми инакомыслящими и «врагами народа». Репрессии могут быть направлены не только на политических оппонентов, но и на тех, кто нарушает экономические или профессиональные нормы, которые превращаются в идеологические проступки.
- (6) **Култ личности:** Часто наблюдается култ личности вождя или правителя, который является воплощением идей партии.
- (7) **Мобилизация населения:** Регулярная мобилизация населения для достижения великих целей, которые ставит перед собой государство.

2. Отличие от авторитаризма

В отличие от авторитаризма, который стремится контролировать в основном публичное пространство и политическую сферу, тоталитарный режим пытается полностью подчинить себе и частную жизнь граждан, а также их мысли.

Фридман называет такие системы «падающими автократиями».

— В них власть становится хрупкой не из-за сопротивления граждан, а из-за невозможности управлять реальностью, которую сама же создала.

Россия именно туда и движется. В стране запрещён не протест, запрещено сомнение.

Нельзя задавать вопросы, нельзя обсуждать потери, нельзя говорить о коррупции армии, нельзя спрашивать, зачем погибают тысячи людей.

Табуированная правда не исчезает, она просто уходит под кожу общества и превращается в накопленную ненависть.

— Это и есть политическая мина замедленного действия.

(1)

Ключевой удар по устойчивости режима наносит мобилизация.

Она разрушает главный психологический контракт Путина с обществом.

Война – это где-то далеко.

После мобилизации война пришла в каждый дом. Власть перестала быть защитой. Она стала угрозой.

И вот что важно.

Мобилизация может быть повторена даже три, даже четыре раза, потому что эта система не знает другого способа воевать.

Но каждый новый этап мобилизации - это минус лояльность, минус доверия, минус терпение.

Это не сплачивает страну, это медленно поджигает её изнутри.

Экономика тоже превращается в инструмент подавления.

Военная мобилизация требует ресурсов, и они приходят не из новых побед, а из карманов граждан.

— Рост налогов, скрытая инфляция, дефицит рабочих рук, падение качества инфраструктуры, коррупция в оборонных закупках.

Всё это не временные издержки, а новая норма.

— Россия превращается в экономику военной зависимости, где финансирование войны важнее качество жизни.

И вот здесь появляется ключевая мысль Фридмана.

Война делает режим уязвимым не снаружи, изнутри.

Пока армия занята на фронте, режим вынужден усиливать внутренний контроль. Но каждый шаг этого усиления ведёт к разрушению легитимности.

Когда власть начинает бояться собственного народа, она проигрывает стратегически, даже если удерживает фронт.

(2)

В этом и состоит вторая фаза поражения России: эрозия власти.

Это поражение не видно сразу.

Оно не звучит в новостях, его не показывают на карте боевых действий, но оно происходит каждый день в виде падения доверия, усталости, разочарования и тихого сопротивления, которое ещё не оформлено публично, но оформится, потому что война создает таких людей миллионами.

Людей, которым больше нечего терять. То, что мы сейчас видим, только начало.

Война уже перестала быть внешней, она стала внутренней.

И если Путин думает, что главный враг России Украина или НАТО, он ошибается.

Главный враг путинской системы – это сама путинская система.

И именно в этом Фридман видит неизбежный финал режима. Но как начнёт разрушаться эта конструкция, это мы разберем в третьем блоке.

(3)

Это не скажут на телевидении, но это факт.

Путин уже не единственный центр власти в России.

И это не предположение и не фантазия. Это итог самой войны.

Фридман называет это «законом автократии в состоянии затяжного конфликта».

— Когда государство не может победить внешнего врага, внутри него появляются новые силы, претендующие на власть.

Именно это сейчас и происходит.

Кремль думал, что война сплотит элиты вокруг Путина, но случилось обратное.

Война дала элитам оружие против самого Путина, силу шантажа.

Теперь каждый силовой игрок, каждая клановая группировка может говорить Кремлю: "Без нас ты войну не выиграешь".

Армия, ФСБ, ЧВКшники, губернаторы, крупные корпорации, все они получили новый уровень свободы.

Путин больше не контролирует систему.

— Он балансирует на ней как человек, который потерял управление поездом, но бежит по вагонам, пытаясь удержать равновесие.

Первые трещины стали заметны после провала наступления 2022 года.

— В армии начались конфликты между генералами. Командующие фронтов обвиняли друг друга в ошибках, а политические кураторы в

Москве начали искать виноватых, но не среди себя, а среди тех, кто на передовой.

Именно тогда Путин потерял монополию на нарратив.

Появились альтернативные источники правды о войне.

— Telegram поляна, военкоры, милитаристские блогеры ЧВК и их командиры.

Пропаганда перестала быть централизованной.

— Даже Киселёв и Соловьёв уже не контролирует патриотическую аудиторию. Она ушла в Telegram и прислушивается к тем, кто ближе к войне.

В системе появился новый тип лидеров. Полевые фигуры войны, которые не зависят от Кремля, и они стали новой реальностью.

Когда власть ставит всё на войну, она сама рождает тех, кто однажды бросит ей вызов.

И мы почти увидели это 24 июня 2023 года.

— Поход Пригожина на Москву. Это не был мятеж ради власти, это был символический акт распада вертикали.

Пригожин показал всей стране, что **Москва не защищена, элиты нелояльны, армия деморализована, а власть уязвима.**

— И самое страшное, он сделал это без плана и без армии вторжения, просто потому, что мог.

После Пригожина все в системе поняли главное:

— **«силу можно брать».**

Её больше необязательно получать от Путина.

— И этот страх Кремль пытается заглушить репрессиями и показательной лояльностью, но это слабость, маскирующая паническую борьбу за контроль.

— Силовики растут в своих амбициях. Армейские генералы смотрят на власть как на ресурс. Олигархи ищут пути спасения своих капиталов. Губернаторы выстраивают собственные феодальные зоны влияния.

А общество, оно молчит. Но молчание никогда не означает лояльность. Это тишина перед крушением.

Режимы редко рушатся по воле народа.

Обычно они рассыпаются изнутри, когда элиты теряют смысл в их поддержке.

И это критически важно.

— Судьбу режима решают не митинги и не протесты. Её решает момент, когда элиты перестают верить в будущее режима. И война ускоряет именно этот процесс.

Россия входит в фазу политического расщепления.

— Сверху Кремль, который пытается удержать контроль.

— Сбоку силовые группы, которые хотят перераспределения власти.

— Снизу - усталое и обескровленное общество.

Внутри взрывоопасная смесь ненависти, страха и желания выжить любой ценой. Это нестабильность. Это идеальные условия для внутреннего взрыва.

И главный вывод:

— Война не укрепляет режим. Она создаёт условия для его замены.

Идея безальтернативного Путина умерла.

Вопрос уже не в том, будет ли преемник.

Вопрос в том, кто возьмёт власть и какой ценой, потому что любой, кто придёт после Путина, получит страну, разорванную войной и коррупцией, с истощенной армией и обществом, которое ненавидит всё, что связано с Москвой.

И это подводит нас к следующему этапу, - финальной фазе распада.

Фаза, где война ударит по самому главному — экономике и времени.

Почему Россия уже не сможет восстановиться и даже победа на фронте её не спасёт?

— Есть момент, после которого уже нельзя повернуть назад. Момент, когда поражение становится необратимым не на поле боя, а во времени.

1.

Лоуренс Фридман подчеркивает:

— самая страшная потеря - это потеря будущего.

Государства умирают не от поражений, а от истощения смысла.

Именно в этой фазе сегодня находится Россия. И это уже не аналитика, это диагноз.

Война в Украине не просто ошибка Кремля. Это исторический разлом, который навсегда изменил траекторию России.

Даже если представить невероятное, допустим, фронтовом успехе, захват новых территорий или даже вынужденное перемирие, ничего уже не вернётся назад, потому что война уничтожила три столпа, на которых держится любое государство: экономику, время и смысл.

Пока пропаганда рассказывает о рекордном росте ВВП, даже человек без экономического образования понимает, это статистика военного пузыря. ВВП растет не потому, что страна развивается, а потому, что миллиарды сжигаются в производстве оружия, которое завтра будет лежать в виде металлолома на поле боя. Это не рост, это судорога системы, которая живёт на мобилизации бюджета.

Военные траты превышают 40% федеральных расходов.

Экономика работает не на развитие, а на удержание войны. На здравоохранение меньше, чем на снаряды, на образование меньше, чем на кладбище и выплаты вдовам.

Россия не строит, она проедает себя. И это не восстановить никакой национализации элит и не закрыть экспортом нефти в Азию, потому что война не дает стране капиталов, технологий, кадров и доверия. А без этого нет будущего.

2.

Второе - потеря времени.

Даже если завтра война остановится, еще время уже потеряно.

— Украина за 2 года сделала больше институциональных реформ, чем Россия за 20.

— Европа перестроила энергетическую стратегию, избавилась от зависимости от Газпрома.

— НАТО расширилась. Финляндия и Швеция стали частью альянса.

Мир ускорился, Россия осталась стоять.

— В истории есть понятие потерянные десятилетия. Именно туда Россия уже летит.

Фридман предупреждает:

— государства, которые выбирают стратегию войны, вместо стратегии развития, попадают в историческую ловушку.

Они остаются в прошлом, пока мир движется вперёд.

Путин обещал возвращение величия, но вместо этого он зацементировал отставание России на десятилетия. Каждая неделя войны – это минус один год развития, и этого уже не исправить.

3.

Третье - исчезновение смысла.

Ни одна война не может длиться долго без ясной цели.

— У США во Вьетнаме была цель сдерживание коммунизма.

— В 1940 -х выживание.

— У Украины сегодня свобода и независимость.

А у России какова цель?

«Денацификация, демилитаризация, освобождение». Слова, которые уже никто не воспринимает серьезно. Даже те, кто поддерживает войну, не могут объяснить, ради чего она идёт.

Война стала не идеей, а стала функционалом власти.

— Она существует, потому что без войны власть не удержится. Это и есть конечное поражение.

И вот здесь Фридман ставит точку.

Поражение России неизбежно, потому что эта война разрушает саму Россию быстрее, чем Украину.

- (1) — Украина воюет за жизнь. Россия воюет за иллюзию.
- (2) — Украина мобилизует будущее. Россия сжигает своё.
- (3) — Украина строит союзников. Россия копит врагов.
- (4) — Украина стала нацией. Россия стала армейским лагерем с ядерным оружием.

Война не закончится быстро. Она будет иметь последствия, которые Россия будет разгребать поколениями.

— И неважно, сколько территорий Кремль возьмёт или потеряет. Важно то, что потеряет страна внутренняя: мыслителей, инженеров, свободу,

экономику, шанс на модернизацию, историческую опору. Всё то, что делает страну сильной вдолгую, уже разрушено.

Эта война не про победу, она про цену, которую придётся платить.

И Фридман дает простой прогноз:

— Россия может выжить, но уже не может победить.

И чем дольше будет продолжаться эта война, тем короче будет век путинской системы. Потому что конечный враг Путина не Украина и не Запад, и даже не внутренняя оппозиция.

Конечный враг Путина - ВРЕМЯ."

№ 1.205

Метания на грани истерики в исполнении товарища Дмитриева указывают, что в России не все в экстазе от введения целительных санкций США

2025-10-24

Копытько

Запишем диспозицию.

1. В чём фундаментальная сложность ситуации?

В том, что варианты, которые озвучивают россияне, НА ДАННЫЙ МОМЕНТ заведомо тупиковые в ИХ ЖЕ логике. Это значит, что быстрого выхода нет.

Для выхода из тупика понадобятся какие-то катаклизмы, способные перевернуть доску в ту или иную сторону.

Товарищ Лавров на днях описал видение россиян так:

— остановка по линии фронта невозможна, т.к. под контролем «нацистов» останется слишком большая территория.

Из чего следует, что в российской логике надо

- 1) — либо заменить «нацистов» ненацистами.
- 2) — Либо оставить «нацистам» территорию поменьше.

2. Что у нас теоретически с заменой?

Согласно всем опросам (украинским, американским, российским), на смену «нацистскому режиму» Зеленского могут прийти либерал-пацифисты Залужного либо социал-гуманисты Буданова. Обе группировки – сплошь русофилы. Даже не берусь сказать, какая больше.

Т.е., если выборы будут примерно в этих же границах, то России они ничего не дают. И как бы ни старался товарищ Медведчук, в Кремле это понимают.

Путин может сколько угодно хотеть «всю Украины», как говорит товарищ Трамп, но политически это задача точно не решается.

Так чтобы что? Зачем Лавров это брякнул?

3. Что у нас с территорией?

«Поменьше» - не означает гипотетический контроль РФ над руинами Покровска, Купянска или даже Краматорском.

Хотение РФ – как минимум весь Левый берег с Одессой и Николаевом.

Если принять во внимание МИНИМАЛЬНЫЕ прагматично обоснованные аппетиты россиян, то через призму решения водных проблем их устроит линия разграничения МИНИМУМ по Ворскле. Плюс Одесса, Николаев и правобережные части Херсонщины с Запорожьем. Всё что меньше – не является законченной формой.

Но если заходить в эту логику, от Украины останется куцый обрубок. Сразу же начнутся причитания, что нельзя оставлять «нацистам» Киев и т.д.

Спрашивается, а с чего вдруг? Ситуация настолько плохая на фронте или в тылу? Точно нет.

Т.е., излияния товарища Лаврова имеют смысл только в альтернативной реальности.

Американцам и европейцам уже донесли эту мысль. Они рассердились. Потому что Лавров точно не идиот. Но грубо пытается сделать идиотами западных партнёров. А это обидно.

4. Судя по комментариям первых лиц РФ и общему настрою, Кремль рассчитывает, что альтернативная реальность возникнет после варварских обстрелов украинских городов, уничтожения Россией системы жизнеобеспечения (электричества, воды, канализации, логистики...). А также - обвала фронта на нескольких участках.

Что с этим?

Специалисты-энергетики говорят, что добиться полного обрушения энергосистемы практически невозможно.

— Как минимум, для этого придётся наносить массовые удары по подстанциям и распределительным сетям АЭС. Что чревато во всех отношениях.

Т.е., ситуация будет очень сложная, но свет-вода в мегаполисах будут периодически появляться, можно будет дотерпеть.

Самый узкий момент — обстановке может быть очень разной между энергетически профицитным западом и энергетически дефицитным востоком. Если РФ сможет повредить энергетическую логистику через Днепр, социальные последствия на востоке будут особенно тяжёлыми. Что отразится на настроениях людей и стойкости войск.

На это важно обратить особое внимание.

Не стоит путать.

Может значительно вырасти запрос на быстрое прекращение огня, что категорически не означает рост «пророссийских настроений». Скорее наоборот. В ситуации близкой к отчаянью, люди точно не станут любить Россию больше и точно не забудут издевательства.

Оперативно требуются программы поддержки наиболее уязвимых. Пункты обогрева. Соцслужбы, которые просто будут совершать обходы.

Узкое место у многих — лекарства.

Ещё есть немного времени, чтобы пройтись по наиболее проблемным моментам и запросить помощь.

Точно будет трудно. Однако пока нет оснований считать, что тыл обрушится. Надо напрячься, чтобы минимизировать урон.

5. Что касается фронта.

Проблемы — общеизвестны. Сводки читаем у Константина Машовца.

Общий контекст я описывал.

В 2025 году у россиян было две стратегические задачи:

— заблокировать поставки западного оружия и

— не допустить ужесточения санкций.

Обе провалены.

Оружие где-то с мая разблокировано. Что исключает военное решение при разумных издержках. Любая кампания россиян будет идти не по плану.

Например.

— Очевидным намерением роскомандования на лето-осень было создание условий, чтобы зимнюю кампанию росармия начинала из городов.

Для этого планировалось вынудить украинские войска к отступлению (под угрозой окружения) из Покровска, Константиновки, Дружковки, Купянска и т.д.

— Чтобы россияне оказались в более-менее целых городах, а наши — в поле.

Тактические успехи у росармии есть, но явно хуже плана.

Истощение и усталость в украинской армии огромные.

Однако

— **РФ несёт большие потери и не может даже близко реализовать преимущество в живой силе и не-дронах.**

Дроны многое уравнивают, наши демонстрируют запредельное мастерство.

Т.е., для успеха российского замысла в альтернативной реальности должно совпасть много негативных факторов.

Если тыл упадёт, то... А если нет?

Если фронт треснет, то... А если нет?

Всё зря, получается.

6. Теперь добавим вишенку.

Санкции против Лукойла и Роснефти — это несколько месяцев накопительного эффекта, мгновенно ничего не будет. РФ в этот период попытается адаптироваться внутри.

Но.

Товарищ Трамп с интервалом в полдня сказал такое:

- Учиться на «томагавки» - 6 месяцев;
- Путин хорошо себя чувствует на фоне санкций? Посмотрим через 6 месяцев.

Конспирологическая картина очень стройная.

Пару недель назад эфир заполонили условные «томагавки». В переводе на язык реалполитик Трамп говорил буквально следующее:

— «я рассматриваю возможность уничтожения экспортных артерий РФ через Балтику и Чёрное море, обдумываю политическое решение, потому что мне надоели эти петляния».

Перед встречей с Зеленским Трампу позвонил Путин, очевидно, с уговорами не принимать политическое решение об уничтожении росэкспорта.

— Трамп сказал: ну, давай встретимся и что-то решим.

— Путин грубо наплевал на Трампа. Трамп ввёл санкции.

По сути, начался обратный отсчёт в той логике, о которой я писал пару дней назад.

Санкции против нефтяных гигантов будут способствовать снижению доли российской нефти на мировом рынке (Путин лично выбежал в эфир с криками, сколько РФ делает для мирового топливного баланса, мол, не надо рушить. Т.е., подтвердил гипотезу).

Чем меньше российская доля — тем выше вероятность разгрома портов с нефтеперевалкой. Ибо от выпадения российской нефти уже не будет шока.

Как — это второстепенные детали.

Знаете, что самое страшное для россиян?

Даже в случае каких-то катаклизмов с Украиной, их нефти будет крайне сложно восстановить позиции.

Для России всё катится в русле «нефть в обмен на продовольствие».

Это — запрограммированный результат. Нужны какие-то радикальные меры, чтобы сломать этот сценарий...

7. Для нас ситуация не безысходная, но стоит трезво оценивать риски.

По состоянию на сейчас всё выглядит так, что Путин готовится зайти ещё на один военный цикл — примерно до апреля.

Впереди — зима, которая станет настоящим испытанием.

Чтобы вернуть контроль над обстановкой, Кремль может устроить что-то совсем изуверское.

Принципиальное решение по прекращению огня не будет принято без позиции Китая. А о ней мы узнаем через неделю или позже.

Песков уже сказал, что «переговорная пауза слишком затянулась», обвинив Украину в нежелании вести диалог.

Т.е., Кремль попытался разыграть Трампа, испугался результата и пытается отползать.

Очень по-гегемонски :)

Благодарю всех за добрые слова и отметки в комментариях.

По итогам дня будет виден реальный охват и появится ответ – удалось пробить потолок охвата или нет.

В любом случае, всем поддержавшим большое спасибо! Ссылку на телеграм на всякий случай оставляю в комменте.

№ 1.206

Китай тоже готовится к наступлению новой геополитической реальности "после 01 ноября"

2025-10-26

Куц

Что в активе у сторон по состоянию на "31 октября"?

США готовятся к введению пошлин в размере 100% на китайские товары.

Китай уже ввел ограничения на экспорт редкоземов и магнитов на рынки США и ЕС.

Но главная битва несомненно развернется за деньги. Как и всегда в истории.

В современном мире, деньги контролирует тот, кто, пусть и неформально, но руководит транзакционной инфраструктурой.

Сейчас - это система банковских сообщений SWIFT.

Формально бельгийская, но реально целиком зависящая от минфина США.

Контроль за мировой валютной системой - это способность развернуть глобальный неэквивалентный обмен в свою сторону, на покрытие внутренних дефицитов и дисбалансов.

А по мере старения населения, этих структурных дисбалансов в каждом глобальном кластере будет все больше и больше.

Мир стоит на пороге "увядания" Ямайской валютной системы.

В принципе, все трансформации глобальных потоков капитала - это отголоски Бреттон-Вудской системы по итогам завершения Второй мировой войны.

Которую сформировали победители.

Можно сказать, что мир пережил Бреттон-Вудскую валютную систему 1.0. и Ямайскую валютную систему (Бреттон-Вуд 2.0.).

Проблема в том, что в мире Потсдама, Ялты и Бреттон-Вуда не было Китая и Индии. Не включили в глобальное уравнение.

Китай своим парадом 03 сентября по случаю Победы во Второй мировой войне показал, что он подключается к разделу мира.

Так сказать, через историческую ретроспекцию входит в "клуб победителей" путем обращения времени вспять.

Новая Цифровая валютная система или Бреттон-Вуд 3.0 будет построена уже с участием Китая.

И это будет, с одной стороны, мир частных цифровых денег США с опорой на трежерис и, с другой - мир цифрового юаня с опорой на китайский международный товарооборот.

Это второй "тихий удар" Поднебесной после ограничения экспорта редкоземов.

Народный банк Китая без лишней шумихи, взял и "включил" китайскую систему трансграничных расчётов Renminbi Digital.

Она подключена к 10 странам АСЕАН и шести странам Ближнего Востока.

А с кем у Китая самый большой товарооборот? Нет, не с США и не с ЕС.

А именно со странами АСЕАН.

Завершение эпохи петродоллара позволяет ряду стран Персидского залива перейти на цифровой юань.

Теперь у Китая появилась трехконтурная валютная система:

1. Первый уровень: внутренний или оншорный юань.
2. Второй уровень: внешний или оффшорный юань в тесном взаимодействии с гонконгским долларом (управление валютных обменов в Гонконге) и патакой Макао (заморский банк Макао).

3. Третий уровень - цифровой юань для формирования системы глобального неэквивалентного обмена в свою пользу и контроля за системой международных транзакций (в мире санкций, очень полезная штука).

Запуск третьего уровня означает, что до 40% международной торговли может перейти на цифровой юань.

То есть, минуя SWIFT и доллар США.

Об этом пишет и *Economist*.

Ошибочно называя данную ситуацию - "первой битвой за Бреттон-Вудскую систему 2.0".

Потому что такой взгляд - западноцентричный и вбирает в себя все предрассудки и стереотипы последних десятилетий.

Система китайских транзакций разработана на основе технологии блокчейн и она намного оперативнее системы SWIFT, в которой платежи идут несколько дней.

В китайской - несколько секунд, в худшем случае - несколько минут.

Именно поэтому Китай называет свою платежную систему "валютным мостом".

Напомню, тестовый платеж между Гонконгом и Абу-Даби прошел в интервале до минуты, а сумма комиссии на 98% была ниже стандартного платежа в банке.

Валютный мост между Индонезией (осевая страна АСЕАН) и Китаем еще быстрее - 8 секунд.

Китайская система - быстрая и дешевая, а западная - длительная и дорогая.

Кроме того,

— в системе блокчейн и контроль за платежами более полный и оперативный.

На данный момент, к китайской валютной системе присоединилось 23 мировых центральных банка.

Для нефтетрейдеров китайская система - это экономия 75% банковских расходов.

Конечно Европе за цифровой юань нефть не продадут, а вот самому Китаю и азиатским странам - вполне.

Можно сказать, что

— китайский "валютный мост" - это новые деньги Монгольской империи 2.0.

Напомню, что первые бумажные деньги "чау" были введены в обращение Монгольской империей 1.0. еще 800 лет назад.

Кроме того,

— китайская платежная система - это "валютный мост" без санкций в отличие от SWIFT.

С ходу за нефть начал платить цифровыми юанями Таиланд.

Банк международных расчетов признал методологическое первенство Китая не только в системе цифрового юаня, но и вообще в системе цифровых национальных валют.

Кстати,

— Трамп и США от этой модели, то есть цифрового доллара, отказались, чтобы не усиливать "диктатуру ФРС".

— У Китая дилеммы противостояния исполнительной власти и центрального банка, нет.

На данный момент, у Китая есть ряд инструментов усиления глобального влияния:

- 1) — Это физическая инфраструктура - Новый шелковый путь.
- 2) — Финансовая инфраструктура - валютный мост.
- 3) — Кредитная инфраструктура - Азиатский банк инфраструктурных инвестиций, аналог МВФ для Глобального Юга.

А также

- 4) — монополия по экспорту ряда критических и стратегически важных товаров и сырья.

Добавим сюда и

- 5) — стремление к технологическому суверенитету.

Но общий пазл глобального доминирования будет собран Китаем к 2050 году.

— А до этого периода нас ждет эпоха "неполярного мира" и "мир-системных войн".

Ну а пока Китай не просто создает материальную и цифровую инфраструктуру, но и синхронизирует ее по видам, совмещая и накладывая одну на другую.

Например,

— **возьмем проект высокоскоростной железной дороги Джакарта-Бандунг, который реализуется с помощью Китая.**

Железная дорога - это физическая инфраструктура.

Но платить за ее услуги можно с помощью цифрового юаня.

А это уже цифровая инфраструктура.

Которая совмещена с китайской навигационной системой Beidou.

А это космическая инфраструктура.

Которая на земле будет поддержана квантовыми технологиями связи. А это инновационная инфраструктура.

Так формируется глобальный «Новый шёлковый путь».

Который в будущем будет географически опираться, в том числе, на Северный морской путь, что минимизирует морскую уязвимость Китая (зависимость от проливов).

Пока объём международных платежей с использованием цифрового юаня составил эквивалент 1,2 трл дол., но это только начало.

Сама система будет инсталлирована в 80% стран мира.

Один из ключевых азиатских глобальных протокластеров - это АСЕАН с перспективой трансформации в военный региональный блок без акцента на конкретном противнике.

Именно поэтому, накануне 01 ноября, Трамп посещает саммит АСЕАН в Малайзии.

Но его портфель предложений пока содержит одни лишь "кнуты" в виде угрозы пошлин, без пряников.

У Китая, наоборот:

— есть пряники, но нет кнута.

В ближайшие 25 лет, и Китай, и США, будут искать максимально эффективное соотношение этих инструментов.

№ 1.207

16-28 октября 1962 года происходило то, что мы знаем под названием «Карибский кризис». Сейчас на наших глазах разворачивается «карибский кризис» курильщика

2025-10-27

Копытько

Накануне встречи Трампа и Си наблюдаем такой событийный ряд.

- (1) 14.10 российский посол передает конгрессвумен Анне Паулине Луне материалы в контексте убийства Дж.Кеннеди. Явная подводка к разрядке.
- (2) 16.10 Трамп говорит с Путиным.
- (3) 20.10 Рубио говорит с Лавровым.
- (4) Фиксируются разногласия.
- (5) 21.10 по словам начальника Генштаба ВС РФ Валерия Герасимова, Россия испытывает ракету «Буревестник», о чём предупреждает США.
- (6) 22.10 Путин лично участвует в испытаниях ядерной триады. Выше некуда.

Т.е., после разговора Трампа с Путиным Россия де-факто начала запугивать США.

В ответ на эти запугивания Трамп:

- 1) — отменил встречу в Будапеште
- 2) — влил по Москве санкциями.

Шантаж не сработал.

Кремль начал истерически вопить «не надо на нас давить!» и срочно отрядил в США Дмитриева источать миролюбие и конструктив. Министр финансов США уже насмешливо называет Дмитриева «российским пропагандистом».

Путин начал отползать на уровне действий, но,

— чтобы замаскировать отступление, резко поднял градус риторики для внутренней публики.

- (1) 25.10 военный преступник Владимир Соловьёв грозит уничтожением Харькова, Николаева и Одессы. Заявляет, что «не будет Киева». Даже отбитым гостям его эфира неловко от этой чуши.
- (2) 26.10 запускают информацию о «Буревестнике». Это новость для россиян, для нас и широкой публики. Руководство США в курсе уже 5 дней и ему плевать. Не боится или не верит.
- (3) 26.10 комочек нафталина с генеральскими погонами Сергей Степашин, которого достают из чулана для громких заявлений, сказал, что третья мировая война в гибридной форме уже идёт! А дальше – ого-го!

Ситуация напоминает февраль-март 2025.

- 1) — У россиян иссякал импульс осенне-зимнего наступления, упал темп, начались перегруппировки.
- 2) — Тогда резко выросла интенсивность обстрелов мирных городов и заискрила пропаганда.

Возникает логичный вопрос:

- если у россиян всё планомерно и гладко на фронте,
- зачем они бряцают всем арсеналом и разгоняют истерию?

Ответ:

- это отчасти операция прикрытия, а
- отчасти – паника.

Отличие от событий зимы-весны в том, что рассеялся «туман войны».

Страшилки Кремля научились делить на 16.

Сначала Вэнс заявил, что россияне переоценивают свои успехи на поле боя.

Затем 24.10 в любимой газете Трампа NY Post вышла статья американского злого дедушки — четырёхзвездочного генерала и экс-заместителя главы Объединённого комитета начальников штабов (военный №2 в США) Джека Кина. С характерным названием: «Не верьте путинской лжи. Россия не побеждает в Украине».

Прелесть этого злого дедушки (82 годика) в том, что он обладает большим авторитетом и работает на аудиторию Fox News. Лично Трамп в первую каденцию наградил его президентской Медалью Свободы. Также он работал в качестве военного советника разных президентских администраций.

Так вот генерал Джек Кин в своей публикации сухо перечисляет цифры и факты, свидетельствующие о срыве российских планов и большом уроне для РФ — в военной сфере, в экономике.

Заканчивается статья выводом: «Заставьте Путина остановить эту войну на наших условиях, не на его».

Кремль оказался в ситуации, когда

— **игра в эскалацию не проходит**, ему нужно доказывать свои возможности и обосновывать претензии не нахрапом, а реальными действиями. Что требует значительно больше ресурсов, чем пропагандистские инсценировки.

Это риски для нас.

Как я уже писал,

— чтобы сломать тенденции Кремль теоретически может пойти на какое-то чудовищное злодеяние.

Но также это

— билет в одну сторону для российских элит. Их ожидает судьба бешеных собак в случае какой-то масштабной девиации.

— Почва для брожений.

Дмитриев сейчас де-факто работает как приманка Путина для «выявления колеблющихся». Чтобы их зачистить...

Дмитриев встретился с Луной и подчеркнул факт передачи материалов по Кеннеди, что добавляет аллюзий с «Карибским кризисом».

Но центр тяжести уже в плоскости США – Китай.

Там решится судьба кризиса. Путин в роли статиста, которому доведут его текст.

№ 1.208-1

ВІД ТУАЛЕТНИХ СХЕМ ДО ГЕНПЛАНУ ПО-ШАНХАЙСЬКИ. ЗА ЯКИМИ СХЕМАМИ ВЛАДА КИЄВА ПРАЦЮВАЛА П'ЯТЬ РОКІВ?

Беззмінний секретар Київради Володимир Бондаренко за результатами операції НАБУ "Чисте місто" красиво подав заяву про відставку. 8 квітня, 2025 р.

2025-10-27

Георгій Могильний, експерт з питань містобудування, аналітик громадської ініціативи «Голка»

26 жовтня 2025 мали би відбутися місцеві вибори, але під час війни їх відтермінували. За відсутності виборів важливо аналізувати роботу Київради, щоб контролювати місцевих депутатів і мати вплив на їхні рішення.

Часи Омельченка і Черновецького були золотим віком дерибану — земельні торги не були обов'язковими, а зміни до генплану Києва можна було вносити хоч щодня, затверджуючи містобудівні обґрунтування для окремих ділянок. При Попові був перехідний період, коли потроху відпрацьовували схеми роботи під нове законодавство.

А за Віталія Кличка настала епоха

- 1) — поновлення оренди ділянок, переданих незаконно за попередників,**
- 2) — «туалетних схем», і**
- 3) — детальних планів території (ДПТ), що суперечили генплану міста і завжди викликали незадоволення громади.**

Громадська ініціатива «Голка» проаналізувала діяльність Київради та виділила основні схеми, за якими депутати «допомагали» громаді.

Тож давайте по порядку.

1. Оренда назавжди

Коли спалахує черговий скандал із незаконною забудовою, міська влада традиційно звинувачує попередників. **Та здебільшого йдеться про «землю в оренді», договори на яку Київрада може не поновлювати.**

Проте

— за 11 років при Кличку майже всі старі угоди поновлювалися, а подекуди навіть надавалися нові ділянки під забудову.

Формально чи мовчки — результат один:

— Київрада погоджувалася на подовження оренди.

— Адже вже понад 20 років діє принцип мовчазної згоди: якщо влада не відмовила вчасно, договір поновлюється автоматично. І ця бездіяльність — така ж сама відповідальність, як і свідоме голосування.

Показова «послідовність» влади:

— 2024 року депутати відмовилися подовжувати дозволи для МАФів і вирішили продавати всі місця лише через аукціони. Тисячі підприємців втратили роботу, хоча всі кіоски займають не більш як 20 га.

Водночас Київрада спокійно подовжує оренду сотень гектарів землі під забудову — часто без конкурсу й незаконно.

— Хоча могла б просто визначити, що всі нові угоди укладатимуться виключно через відкриті торги. Ефект для міста і бюджету був би в рази більший, ніж від «реформи кіосків».

У скандальних випадках депутати вдають, що нічого не відбувається:

— не згадують про завершення дії договорів або навмисно затягують розгляд. Таких ділянок — сотні, розглянемо нижче деякі з них.

1) Музей видатних діячів української культури

У минулому скликанні Київська рада не поновила договору під тиском громади, але й не відмовила — рішення ухвалив суд. 2022 року Київська міська державна адміністрація подала проєкт відмови, який депутати провалили, а згодом внесла новий — про поновлення. Після хвилі обурень 2023-го знову подали відмову, але голосів не вистачає. Втім, рішення вже не має значення — дія договору закінчилася, і КМДА навмисно затягнула подання, щоб Київська рада не змогла законно відмовити.

2) Літературний сквер

Рада минулого скликання не встигла розглянути питання, і оренду поновили через суд. Рада нового скликання замість відмови внесла проєктподілу ділянок, де комісія потай додала пункт про поновлення. Поки громада боролася, строки відмови спливли — забудовник знову може виграти в суді.

3) «Голосіївська вежа»

Договір поновлено судом 2020-го, бо Київрада не встигла. Новий проєкт відмови КМДА подала із запізненням: документ датований груднем 2022-го, але внесений лише після завершення договору — 3 лютого 2023-го. Прокуратура тепер відстоює інтереси міста в суді.

Якщо орендар щось порушував, Київрада вже не має права поновити договір. Департамент земресурсів перевіряє лише борги, які орендарі гасять перед поновленням. Це дає можливість безкарно приймати вигідні рішення.

4) Звіринецький сквер

Громада з 2012 року бореться проти забудови 2 га біля Ботанічного саду. Суди підтвердили незаконність оренди, але не повернули землі через строк давності. Київрада двічі присвоювала ділянкам статус скверу, який КМДА допомогла скасувати. 2019 року заступник голови КМДА Петро Оленич подав проєкт рішення про розірвання договору за порушення орендаря, 2020-го — проєкт про відмову в поновленні договору оренди, а 2021 року — проєктпоновлення, і Київрада його схвалила.

5) Екопарк «Осокорки»

2019 року Київрада розірвала договори з ТОВ «Контактбудсервіс» через борги, але суд скасував рішення. Після цього КМДА подала проєкт про поновлення, хоча Верховний суд пізніше підтвердив борг у 22 млн грн. Попри це, орендар поновив три договори, а Київрада і надалі просуває питання.

6) Китаїв

60 га зарезервованої під заповідання землі, незаконно переданої раніше в оренду, частково пам'ятка археології. Громада проти, забудови нема. Попри це, Київрада поновила оренду трьох ділянок, ще дві залишила на потім. Забудовник — ексзаступник голови КМДА Ігор Ніконов.

2. «Туалет» під дахом інвентаризації

Будівля або споруда в приватній власності — «вундерваффе земельної корупції».

Ще з 2008 року, коли запровадили обов'язкові земельні торги, у статті 134 Земельного кодексу України з'явилася фатальна норма:

— ділянки, на яких є приватні будівлі, не виставляються на торги.

Але скільки землі можна отримати під одну будівлю, не визначено.

Так народилася «туалетна» й багато інших схем, де кілька метрів «капіту» давали гектари золотої комунальної землі.

— Замість виправити норму, можливості для махінацій тільки розширювали.

З 2018 року дозволили передавати ділянки під приватними будівлями без детальних планів територій, а з 2020-го — взагалі без урахування містобудівної документації.

«Дерегуляція» у будівництві, технічній інвентаризації й держреєстрації дала змогу оформлювати самобуди та навіть неіснуючі споруди як капітальні.

У реєстрі з'являється запис — і все, будівля «є».

— Перевіряти не треба. Чиновники «вірять» електронним реєстрам, тож формально ні за що не відповідають. Україна перетворилася на «країну в смартфоні», де віртуальні стіни відчиняють двері до реальної землі.

У нинішній Київradі зустрічалося все:

— передача ділянок під будівлі, яких не існує, під знесені споруди, під кіоски, що зареєстровані як «капітальні». Класичні «туалетні схеми», легалізація самозахоплень, оформлення самобудів — на будь-який смак.

Найзручніше ховати таке добро під «інвентаризацію» — сотні ділянок у пакеті

— Саме так проводили землю для Дениса Комарницького. Ба більше, під час інвентаризації часто просто шукали, де між забудовами можна «втиснути» ділянку для майбутніх обладунків.

Усього було ухвалено понад 170 рішень про затвердження технічної документації із землеустрою щодо інвентаризації.

В одному рішенні — кілька ділянок, в іншому — сотні.

Наприклад,

— у «кейсі Комарницького» — 131.

Навіть більшість депутатів не розуміли, за що голосують. Громадськість також не помітила, а про обладнку дізналася вже з розслідування Національного антикорупційного бюро. Скільки сумнівних ділянок сформовано, не знає

ніхто. Але всі вони потенційні міни уповільненої дії, які доведеться перевіряти.

Схеми з неіснуючою нерухомістю — найпростіші для зупинки, якщо є громадський контроль.

— Прокуратура охоче береться, коли громада звертається. Зазвичай такі оборудки стосуються невеликих ділянок, де важко побачити, чи справді там щось стоїть. Для більших ділянок історії закінчуються швидше. Наприклад, торік спробу отримати 0,15 га під забудову на вул. Катерини Білокур у Печерському районі було зупинено ще до розгляду в земельній комісії.

Класичні «туалетні схеми» з реальними будівлями майже неможливо зупинити, навіть коли це самобуди.

— Показовий приклад — ТОВ «Менаполіс» на вул. Голосіївській, 13д. Розслідування «Наших грошей» довело: споруди зведено самочинно на самовільно захопленій землі, відкрито кримінальне провадження. Але депутати все бачили — фото, документи, площу 53 м² — і однаково віддали під забудову ділянку у 5500 м².

Через три роки, після сюжету VINUS.Info, Київрада поспіхом розірвала договір і зробила вигляд, що її обдурили. Та остаточне слово за судом, адже депутати порушили навіть позицію Конституційного суду.

Тож не варто тішити себе ілюзіями — Київрада не воює з «туалетними схемами». Вона лише вдосконалила їх. І тепер кожна інвентаризація може стати черговим дерибаном, а віртуальний «туалет» — ключем до реальної київської землі.

3. «Будинки-привиди»

Боротьба киян проти забудови зеленої зони біля метро «Лісова», включно з частиною парку Кіото, триває ще з часів Омельченка.

2004 року Київрада, всупереч генплану, передала ділянку під ТРЦ компанії «Женсан».

— За перших каденцій Кличка КМДА демонстративно виступала проти, навіть подала 2017-го проєкт розірвання договору оренди, але згодом позиція міської влади кардинально змінилася.

Апетити забудовника, пов'язаного із Вагіфом Алієвим, поступово зростали:

— площу майбутнього ТРЦ збільшили, під нього почали «підчищати» сусідні ділянки.

У березні 2021 року депутати розглядали передачу ще однієї ділянки «Женсану» — нібито під існуючий магазин із кафе.

На представленому слайді було видно, що ніякої будівлі там уже два роки як не існувало, залишалися самі руїни.

Депутати могли переконатися самі, відкривши супутникову карту: за пів року до голосування на місці «будівлі» вже був котлован і вирубана частина парку Кіото. Та це нікого не збентежило. Посадовці КМДА спокійно підготували проєкт, а депутати підтримали його, адже в Держреєстрі прав досі значилася будівля площею майже 2700 м².

Так «віртуальна нерухомість» стала реальним інструментом захоплення зеленої зони столиці.

Одним із найпоказовіших прикладів став розгляд питання про землевідведення під сталінським кесоном у парку «Наталка» — символ ставлення і Київради, і Віталія Кличка до самочинних забудов.

Рішення протягнули завдяки двом махінаціям.

1) — Спершу незаконно зареєстрували окрему конструкцію незавершеного тунелю під Дніпром як готову «будівлю для публічних виступів Кесон».

2) — Потім під час інвентаризації ділянку з кесоном «підшили» до сусідньої з реальними будівлями, щоб передати землю без конкурсу. Насправді кесон — лише частина незавершеного об'єкта, що стоїть не на своєму місці.

Будь-яке добудовування в межах прибережної захисної смуги заборонене, але з 2021 року власник — бізнесмен Ігор Тинний — виконував там роботи, називаючи їх «капремонтом».

— Фактично йшлося про нове будівництво й самозахоплення землі, тобто про кримінальне правопорушення.

На засіданні Київради представниця забудовника відверто підтвердила добудову. Сам Віталій Кличко особисто прийшов підтримати рішення, пояснивши: «Зараз там модерний артоб'єкт. Доліпили скляшку, бо в тому стані лишити було неможливо».

Тож мер і депутати чудово знали, що на берегах Дніпра відбувається незаконне будівництво, але це їх не зупинило. І, схоже, не могло, адже чимало піар-проєктів Кличка, від Скляного мосту до Мосту-хвилі, також зводилися на самовільно зайнятих землях.

4. «Технічне нарощування»

Окрім «туалетної», існують й інші схеми отримання землі без конкурсу та без детальних планів територій.

За Земельним кодексом, ділянки можна передавати без аукціону для будівництва чи обслуговування об'єктів інженерної, транспортної та енергетичної інфраструктури, крім об'єктів дорожнього сервісу. Містобудівне законодавство дозволяє це навіть без затвердженої документації, але об'єкт має бути «лінійним».

Це породило нову схему:

— забудовники отримують невеликі ділянки поруч із основними нібито для технічних потреб.

У нинішньому скликанні Київрада ухвалила понад 60 таких рішень.

Навіть кілька соток можуть принести забудовнику додаткові тисячі квадратних метрів площі — і мільйонні прибутки.

Часто без цих «допоміжних» шматків реалізація проєктів узагалі неможлива: забудовники стискають будівлі до меж ділянок і потребують додаткової землі.

— Так Київрада виділила ТОВ «Женсан» дві ділянки біля парку Кіото (0,18 га) і групі «Ковальська» — 0,15 га під NUVO Business Park на вул. Жилянській, обидва будівництва — всупереч генплану.

Є і більш вишукані приклади цієї схеми.

На бульварі Миколи Міхновського землю під виглядом благоустрою передали... Національному агентству з питань запобігання корупції.

— Перед будівлею НАЗК була велика комунальна парковка, яку КП «Київтранспарксервіс» здавало через Prozorro. Агентству вона сподобалася, і воно попросило Київраду передати землю у постійне користування. Законно це зробити було неможливо, тож чиновники вдалися до шахрайства.

Наагентство отримало частину бульвару й зеленої зони формально «для влаштування об'єктів транспортної інфраструктури», замовчавши про існування комунальної парковки.

Але за законом стоянка — це об'єкт дорожнього сервісу, і такі землі антикорупційне агентство отримувати не може.

Тож сьогодні НАЗК користується парковкою незаконно, а міська влада робить вигляд, що нічого не сталося. І, можливо, саме тому агентство не надто ретельно перевіряє декларації київських чиновників.

Не менш показова історія — будівництво «аквапаркінгу» на Прирічній.

— Так кияни назвали паркінг, який міська влада хоче звести просто в зоні весняних розливів Дніпра.

Законно передати землю під такий об'єкт неможливо — немає ані детального плану території, ані плану зонування.

Тож у проєкті КМДА ділянку оформилинібито для «лінійних об'єктів транспортної інфраструктури» — без права зведення паркінгу.

Але на прохання КП «Житлоінвестбуд-УКБ» земельна комісія просто прибрала ці слова з тексту.

— Так Київрада зробила документ незаконним, але зручним для забудови. У КМДА прекрасно знали про порушення — Кличко особисто подав подання про «невідкладність» і назвав будівництво паркінгу пріоритетом.

На **Пейзажній алеї** міська влада теж запланувала «**паркінг подвійного призначення**» — із укриттям і офісом для директорки фонду братів Кличків Ангеліни Осадчої.

— Для цього взяли старе рішення про ДПТ на 206 га й підклали новий проєкт у 90 разів меншої площі. Про громадські обговорення не чули навіть місцеві жителі, про це заявила Герой України Ада Роговцева. Після суспільного резонансу Кличко особисто запропонував зняти питання з розгляду. Та, попри тимчасову «перемогу громади», ДПТ не відхилено — його можуть повернути в будь-який момент.

5. ДПТ замість генплану

За каденції Кличка детальні плани територій стали головним інструментом легалізації забудови всупереч генплану Києва.

— Якщо в попередньому скликанні ухвалили 25 таких документів, то

— під час війни — лише шість, із яких чотири розроблені ще раніше.

Але кожен — у приватних інтересах, за кошт забудовників і всупереч чинному законодавству.

Верховна Рада ще 2021 року законом №711-IX узаконила головну схему Київради

— можливість змінювати функціональне призначення територій у ДПТ, навіть якщо це суперечить генплану.

Мінський масив

ДПТ передбачає житлову забудову 30 га полів ДП «Пуща-Водиця» в інтересах Stolitsa Group. Суди вже кілька років розглядають позов активіста Олександра Кучерявого, який доводить незаконність проєкту.

Оболонь і Позняки

Обидва ДПТ ухвалено 2021 року без стратегічної екологічної оцінки — документи просто підробили заднім числом, щоб уникнути процедури. Це пряме порушення Орхуської конвенції, адже громадські обговорення були лише формальні. Позов громадських активістів і досі не розглянуто навіть у першій інстанції.

Либідська

Проєкт передбачає шосе поверх річки Либідь, розроблений ще до повномасштабної війни, без урахування сучасних вимог безпеки. Затверджений 2024-го, він ігнорує нові потреби міста в умовах війни.

Воскресенський промрайон

ДПТ ухвалили 2023 року, незважаючи на протести громади. Документ подали без оновлення після громадських слухань 2021 року. Прокуратура вже оскаржує рішення в суді, а поліція розслідувала спробу захоплення земель «Укрзалізниці».

Солдатська слобідка

ДПТ у центрі міста ухвалили в турборежимі — за десять днів від реєстрації до голосування. У документі висоту забудови збільшено з 27 до 75 метрів, що порушує пам'яткоохоронні норми. Розробники заявили, що висоту «ще узгодять», хоча погодження з Мінкульту давно скасовані.

Затвердження таких детальних планів територій має дві мети.

По-перше,

— легалізація незаконного будівництва. ДПТ «Воскресенський» закріплює ЖК Freedom (екс-«Укрбуд»), ДПТ Дарницького району — ЖК «Лебединий» (Perfect Group Ісаєнка), ДПТ Либідської — другу чергу Ocean Plaza і хмарочос A136 Highlight Tower від DIM і Дениса Комарницького.

По-друге,

— підготовка нових ділянок під забудову — створення підґрунтя для зміни цільового призначення землі та подальших рішень Київради.

Уже через кілька місяців після початку каденції депутати передали ділянку під житловий комплекс на місці стадіону на бульварі Вернадського, попри те, що генплан визначає її як частину спортивного парку.

А 2023 року — землю на проспекті Георгія Нарбута під забудову, знову всупереч генплану.

Таким чином, ДПТ у Києві стали універсальним інструментом для обходу законів і суспільного контролю:

— від легалізації старих схем до запуску нових.

...Якщо подивитися на кількість незаконних або шкідливих для громади рішень, нинішнє скликання Київради виглядає трохи краще за попереднє.

Але це не заслуга депутатів, просто забудовники стали менш активними через пандемію та війну.

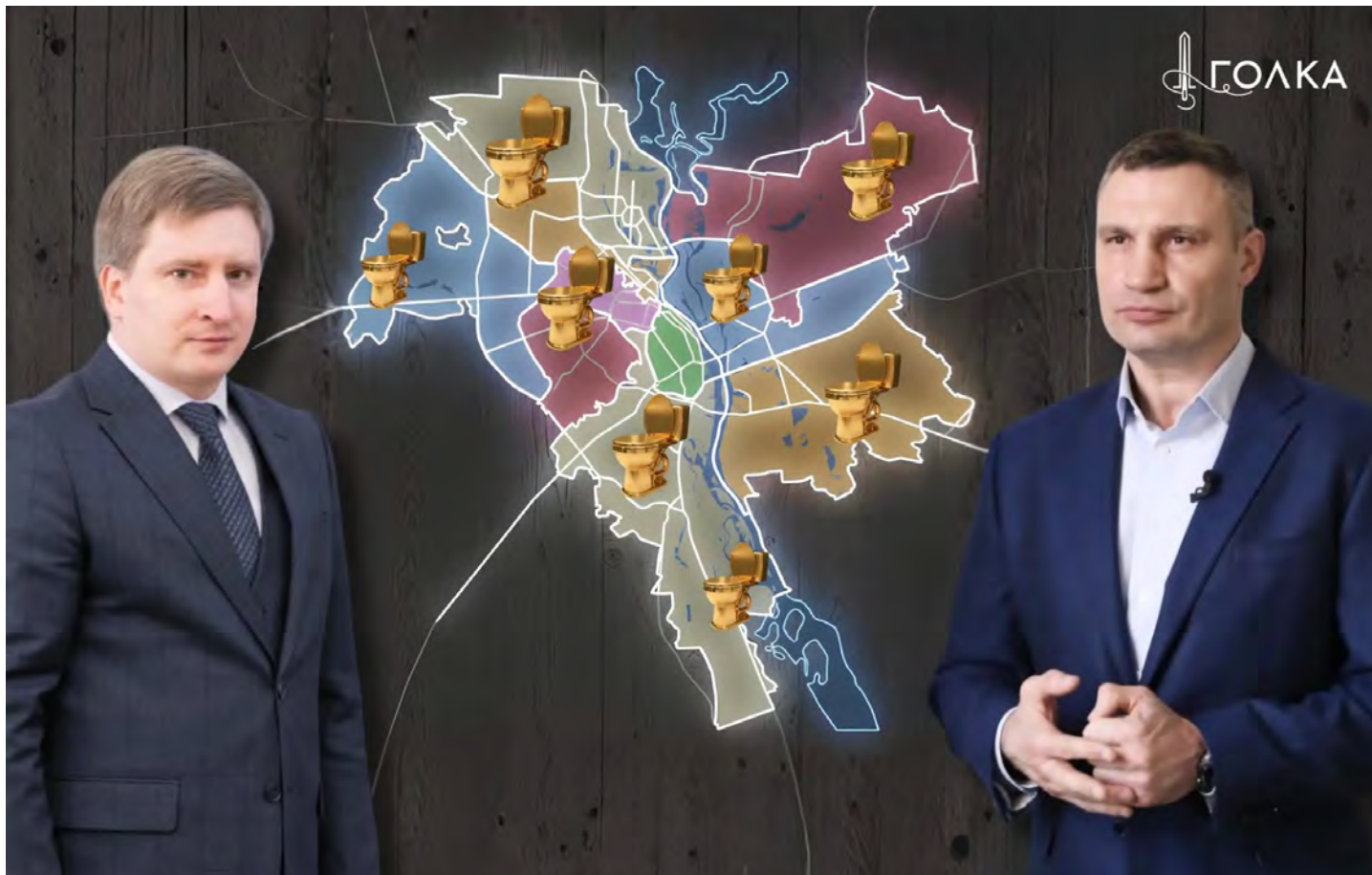
Водночас Київрада нині охоче підтримує проєкти, які раніше громада встигла зупинити.

А наслідки хаотичної інвентаризації земель, коли за останні роки сформували тисячі ділянок без належного контролю, місто ще відчує.

І не раз.

№ 1.208-2

Від “туалетних схем” до генплану по-шанхайськи. За якими схемами влада Києва працювала 5 років?

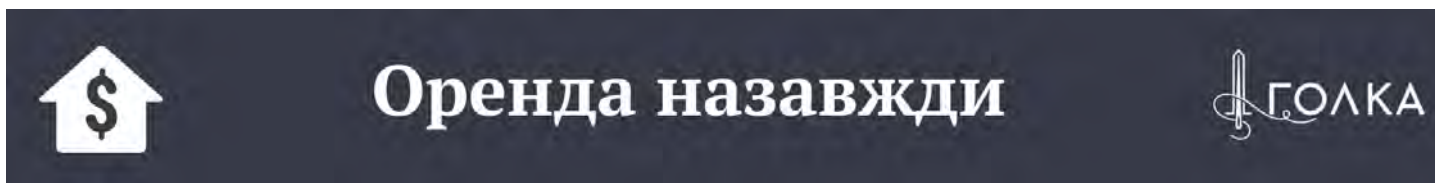
2025-10-27

Георгій Могильний

26 жовтня мали б відбутися місцеві вибори, але у часи війни їх відтермінували. За відсутності виборів важливо аналізувати роботу Київради, щоб контролювати місцевих депутатів та мати вплив на їхні рішення.

Часи **Омельченка** і **Черновецького** були золотим віком дерибану – земельні торги не були обов’язковими, а зміни в генплан Києва можна було робити хоч щодня, затверджуючи містобудівні обґрунтування для окремих ділянок.

При **Олександрі Попові** був перехідний період, коли потроху відпрацьовували схеми роботи під нове законодавство. А за **Віталія Кличка** настала епоха поновлення оренди переданих незаконно за попередників ділянок, “туалетних схем” та детальних планів території, що суперечили генплану міста і завжди викликали незадоволення громади.

Коли виникає скандал із незаконним будівництвом в Києві, влада здебільшого звинувачує попередників, але найчастіше йдеться про землю, яка в оренді. Тому нова влада має можливість розірвати договори оренди. Але майже всі

старі договори за 11 років головування Віталія Кличка продовжували чи навіть видавали нові ділянки під забудову.

І неважливо, чи голосувала вона за поновлення, чи вчасно не надала відмову і справу вирішував суд – в обох випадках саме Київрада надала згоду на укладання договору на новий строк. Вже понад 20 років для поновлення договорів оренди діє принцип мовчазної згоди і змінювалися лише строки і умови для його реалізації. Тому бездіяльність – це також свідомо дія, що має критичне значення в таких питаннях.

Доречно акцентувати увагу на “послідовності” дій міської влади. В 2024 році депутати вирішили не продовжувати раніше видані паспорти прив’язки на різноманітні торгові кіоски і всі доступні місця для їх влаштування продавати виключно на аукціонах. Як наслідок, тисячі дрібних підприємців в розпал війни втратили роботу. При цьому всі 7000 кіосків в Києві займають не більше 10-20 га землі.

Одночасно, Київрада продовжує оренду сотень гектарів землі під забудову, переданих без конкурсу і в багатьох випадках незаконно. Хоча ніщо не заважає прийняти рішення, що оренда землі під забудову не буде поновлюватися, а ділянки, законна забудова яких можлива, будуть передаватися в оренду або продаватися виключно на аукціонах. **І позитивний вплив як на стан міста, так і на наповнення бюджету, від цього буде в десятки, якщо не сотні разів більший, ніж впорядкування кіосків.**

У резонансних випадках, депутати намагаються триматися осторонь, тому дуже часто все відбувається саме за принципом мовчазної згоди – про закінчення договорів оренди або взагалі не згадують публічно, або свідомо зтягують розгляд питання. Мова йде про сотні ділянок, але до 5 років роботи Київради громадська ініціатива “Голка” вирішила нагадати про найбільш скандальні рішення цього скликання.

Музей видатних діячів української культури. В попередньому скликанні Київська рада під тиском громадськості не наважилася доповідати про поновлення, але і не відмовила в поновленні. Забудовнику допоміг суд. В цьому скликанні була гойдалка – в серпні 2022 року КМДА подала проект про відмову в поновленні. Депутати не підтримали і КМДА в листопаді подала вже проект про поновлення оренди. Громадськість обурилася, тому в травні наступного року подали знову проект про відмову. Але в сесійні залі за нього постійно не вистачає голосів.

Проте, ці ігри з відмовою не мають принципового значення, бо договір закінчувався в липні 2022 року і КМДА свідомо притримала подання ще першого проєкту, щоб Київрада теоретично не могла законно відмовити.

Забудова поряд з Літературним сквером. В минулому скликанні Київрада вчасно не розглянула питання – і договір оренди поновили в суді. В цьому скликанні замість відмови у поновленні, КМДА подала проєкт про поділ ділянок, а земельна комісія додала туди пункт про поновлення. Поки місцеві мешканці боролися з цим, строки на відмову спливи – забудовник знову може легко вирішити свої проблеми в суді.

“Голосіївська вежа”. Договір оренди поновили в суді в 2020 році, бо минуле скликання Київради вчасно не розглянула питання. В цьому скликанні було подано проєкт рішення про відмову у поновленні, але КМДА затягнула подання проєкту на розгляд депутатам, Пояснювальна записка датована груднем 2022 року, але в Київраду проєкт подали лише після закінчення дії договору – у лютому 2023 року. А потім і самі депутати нікуди не поспішали. Як наслідок, орендар знову звернувся до суду, де інтереси киян допомагає захисти прокуратура.

Але якщо відмовити в поновлення оренди Київрада має право завжди (треба лише строків дотримуватися), то **поновити договір вона має право виключно у випадку, якщо орендар належним чином виконував свої обов’язки.** Якби Департамент земресурсів КМДА працював в інтересах територіальної громади, він би перевіряв дотримання орендарем його обов’язків і у разі порушення повідомляв про втрату права на поновлення. Але чиновники офіційно перевіряють лише наявність боргів по орендній платі, що навіть не доводить вчасність оплати. Дуже розповсюджений випадок, коли оренда не сплачується роками, а перед поновленням гасяться борги. Всі інші перевірки **замінено на лист від самого орендаря**, в якому він гарантує, що все робив правильно.

Зрозуміло, що посадовці чудово в курсі наявних порушень, а існуюча схема лише дозволяє їм безкарно приймати рішення в інтересах недобропорядних орендарів. Проте, при поданні проєктів рішень на розгляд Київради, примудряються приховувати навіть загально відомі порушення в резонансних кейсах. Ба більше, **Київрада береться завідомо незаконно поновлювати договори саме в найбільш скандальних питаннях, коли забудовник не може розраховувати навіть на наші не дуже принципові суди.**

Звіринецький сквер. Одна з найбільш скандальних історій, де місцеві мешканці з 2012 року протидіють спробам незаконної забудови двох ділянок на понад 2 га землі в Печерському районі на вулиці Вільшанській неподалік від ботсаду. Спочатку там був сумнозвісний **Анатолій Войцехівський** з “Укогруп”, потім деякий час примірювалися люди **Максима Микитася** з “Укрбудом”, а в 2019 році зайшов **Андрій Вавриш** зі своєю “Сагою”.

Свого часу, за позовом прокуратури суди підтвердили факт незаконності передачі ділянок в оренду, але відмовили повернути землю громаді, пославшись на пропуск строку позовної давності. Під тиском громадськості Київрада двічі надавала ділянкам статус скверу (в 2013 та 2018 роках), а потім КМДА підігрувала забудовнику і допомагала ці рішення скасувати.

Порушення орендаря були очевидними – так і недобудований будинок, визнаний самочинним будівництвом всіма профільними органами та судом. Директор департаменту земресурсів **Петро Оленич** подає на початку 2019 року проект рішення про розірвання договору оренди на одну з ділянок за порушення орендаря, але він просто зависає без розгляду. Наприкінці 2020 року, Петро Оленич подає проект рішення про відмову в поновленні договору оренди, який відхиляє земельна комісія. У середині 2021 той самий Петро Оленич, але вже як профільний заступник голови КМДА, подає проект про поновлення договору, хоча як він, так і депутати, достеменно знають про всі порушення. І Київрада **завідомо незаконно** поновлює оренду ділянки.

Історію про багаторічну боротьбу за **Екопарк Осокорки** навіть не треба представляти. Київрада в 2019 році розірвала договори оренди на п'ять ділянок загальною площею майже 180 га із ТОВ “Контактбудсервіс” за борги по орендній платі що сягали десятків мільйонів грн. Проте, вона не змогла довести в суді наявність боргу і через півтора роки рішення було скасовано. Майже відразу після цього, КМДА подала на розгляд Київради вже прямо протилежний проект рішення – про поновлення оренди.

А ще через рік Держподаткова служба **остаточно підтвердила у Верховному Суді – на початку 2019 року борг у 22 млн був**. Поки справа про борг розглядалася у Верховному Суді, орендар час не втрачав і встиг поновити три з п'яти договорів, посилаючись на відхилену апеляцію податківців.

Здавалось би, все мало стало на свої місця – орендар не виконував своїх обов'язків, тож втратив право на поновлення оренди. І Київрада має захисти права територіальної громади та не лише відмовитися поновлювати договори, але і звернутися до суду про перегляд справ де договори визнано поновленими. Замість цього, **міська рада продовжила розгляд проекту про поновлення** – в листопаді минулого року його підтримала земельна комісія і тепер його постійно намагаються включити в порядок денний для прийняття на сесії.

Прикладом окремої групи випадків поновлення договорів оренди є **ситуація з Китаєво**. Доказів порушення вимог договорів оренди п'яти ділянок загальною площею майже 60 га немає. Проте, земля була незаконна передана в оренду завдяки підробці документів в часи Черновецького, всі ділянки було зарезервовано для розширення території природно-заповідного фонду, за дві ділянки йдуть суди за позовом прокуратури щодо їх приналежності до

пам'ятки археології національного значення, а громада виступає категорично проти і за 15 років там так і не було нічого побудовано.

Якщо Київрада і міський голова дійсно представляють громаду Києва і працюють в інтересах міста, вони мали відмовити у поновленні оренди. Але забудовник в Китаєво – экс-заступник голови КМДА **Ігор Ніконов**. І тому депутати оренду трьох ділянок вже поновили (1, 2, 3), а вирішення долі ще двох відклали на майбутнє (1, 2).

Будівля або споруда в приватній власності – вундерваффе земельної корупції. Ще з моменту започаткування в 2008 році обов’язковості земельних торгів, було невдало сформульовано ключову норму в ст. 134 Земельного кодексу. Не підлягають передачі в користування на конкурентних засадах земельні ділянки державної чи комунальної власності у разі розташування на них об’єктів нерухомого майна (будівель, споруд), що перебувають у власності фізичних або юридичних осіб – **і жодного слова про розмір таких ділянок у порівнянні з побудованими на них будівлями ніде немає**. Так виникла “туалетна” і багато інших схем, побудованих на праві приватної власності на будівлі.

Замість усунення можливості для махінацій, проблему з роками лише поглиблювали. З 2018 року дозволили передавати ділянки з будівлями у приватній власності під забудову за відсутності детальних планів території (ДПТ) чи планів зонування. А з 2020 року дозволили в таких випадках встановлювати цільове призначення ділянок без врахування положень містобудівної документації.

Ситуацію ще погіршувала дерегуляція в сферах будівництва, технічної інвентаризації та державної реєстрації прав. Виникла можливість легко оформити документи на самобуд чи кіоск, як капітальну споруду, і потім зареєструвати на них право власності. Або взагалі зареєструвати право на будівлю, якої ніколи не існувало. Електронні реєстри перетворили Україну в справжню “країну в смартфоні”, що живе у віртуальній реальності. За законами, на ділянці мали розташовуватися будівлі чи споруди, але їх реальне розташування підмінили записи в реєстрі про наявність права власності. Посадовці мають право і надалі перевіряти реальний стан справ, але вони також мають вірити записам в Держреєстрах, тож не несуть відповідальності за закривання очей на очевидні махінації.

У нинішньому скликанні Київради зустрічалися майже всі можливі варіанти: передача землі під будівлі, яких ніколи не існували, або що знесли не чекаючи

рішення про передачу ділянки в оренду, кіоски, що було незаконно зареєстровано, як нерухомість. Були і класичні “туалетні схеми” та легалізація самовільного будівництва та самовільно зайнятих ділянках. Все не перерахувати, тому зупинимось лише на окремих прикладах.

Особливістю роботи цього скликання Київради є масова інвентаризація земель. Листя, як відомо, ховають у лісі. І чималу кількість затверджень проектів землеустрою для наступної передачі під обслуговування неіснуючих будівель чи “туалетних схем” і їм подібних ховали в рішеннях по інвентаризації. Наприклад, саме так проводили ділянки для Дениса Комарницького. Ба більше, **саме під час здійснення інвентаризації шукали де серед існуючої забудови можна сформувати зручну ділянку для наступних махінацій.**

Загалом було прийнято понад 170 рішень про затвердження технічних документацій із землеустрою щодо інвентаризації земель. Кількість ділянок там різна – від кількох одиниць до кількох сотень. Наприклад, в рішенні з кейсу Комарницького була 131 ділянка. Наївно вважати, що більшість депутатів розуміла за що голосує – навіть громадськість, що більш прискіплива і уважна, нічого не помітила, а про обладку дізналися лише завдяки розслідуванню НАБУ.

Ніхто не знає, скільки сумнівних ділянок встигли сформувати. Але зрозуміло, що всі їх доведеться перевіряти, якщо не хочеться неприємних сюрпризів у майбутньому.

Слід зазначити, що кейси із землевідведенням по шахрайським схемам з ніколи неіснуючою нерухомістю **найлегші для перешкоджання ним у разі наявності громадського контролю**, бо за них із задоволенням береться прокуратура у разі звернення. Зазвичай вдаються обладки лише з невеликими ділянками де майже неможливо розгледіти серед дерев чи є там якась будівля, чи її немає. Для більших ділянок все закінчується швидко. Наприклад, в минулому році спроба отримати 0.15 га під забудову в Печерському районі на вул. Катерини Білокур була зупинена ще до розгляду проекту на земельній комісії. Більш детально про цей кейс можна прочитати в іншій статті.

Класичні “туалетні схеми” з існуючими в реальності будівлями, навіть у разі протестів громадськості і незаконно зареєстрованих самобудів, **зупинити вкрай складно**. Найкращім прикладом такої історії є землевідведення для ТОВ “Менаполіс” на вул. Голосіївській, 13-Д.

Ще до його розгляду, було розгорнуте розслідування від Наші Гроші з усіма доказами, що існуючи на ділянці будівлі є самочинним будівництвом на самовільно зайнятій земельній ділянці за фактом чого відкрите кримінальне провадження. А реальний стан справ депутати бачили і на екрані з

презентацією ділянки, і в пояснювальній записці – з посилання на будівлі загальною площею 53 м.кв. віддавали під забудову ділянку площею майже 5500 м.кв.

Код земельної ділянки: 79:241:0034

Справа 383999802

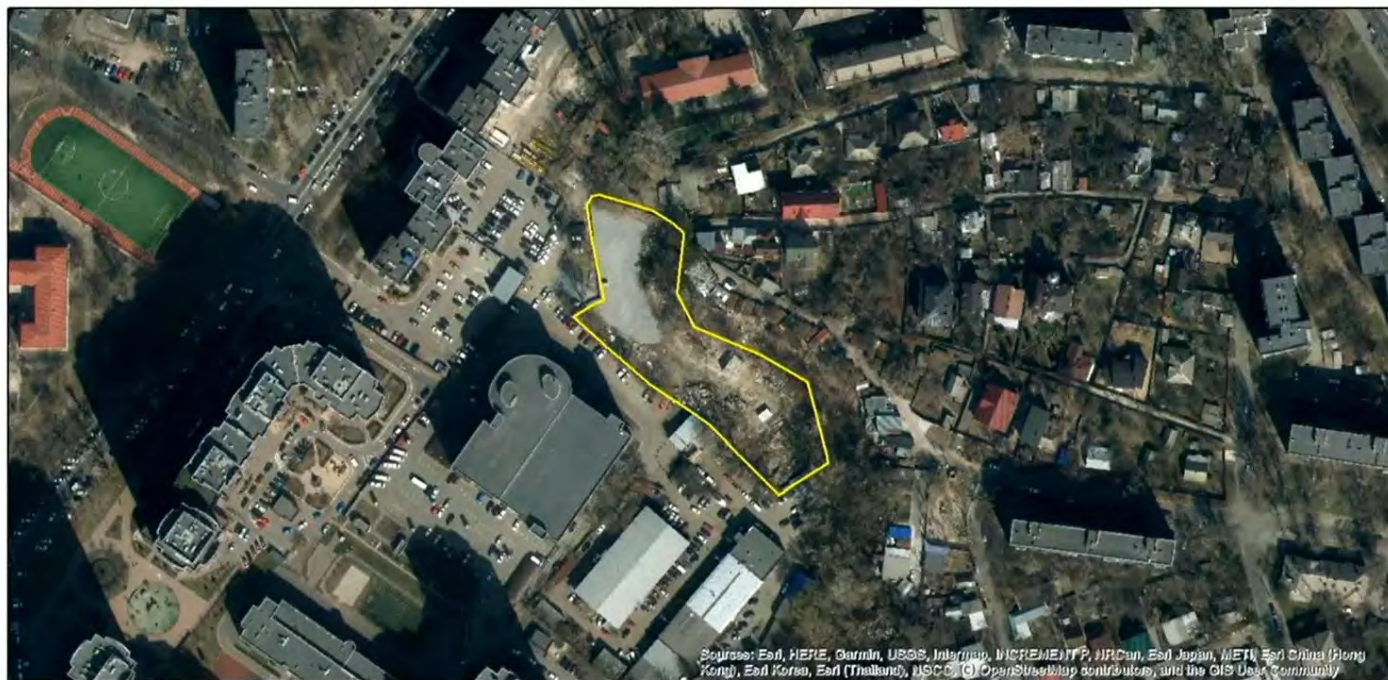
Площа: 0.5483 га

Адрес земельної ділянки: вул. Голосіївська, 13Д

Заявник: ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «МЕНАПОЛІС»

Вид та термін користування: оренда

Цільове призначення: для реконструкції будівель і споруд під житловий комплекс з приміщеннями громадського призначення, експлуатації та обслуговування житлового комплексу з приміщеннями громадського призначення

Source: Esri, HERE, Garmin, USGS, Intermap, INCREMENT P, NRCan, Esri Japan, METI, Esri China (Hong Kong), Esri Korea, Esri (Thailand), USGS, C) OpenStreetMap contributors, and the GIS User Community

Матеріали аерофотозйомки 2019 р.
виготовлено за даними ПК "Кадастр"

Кадр відеотрансляції засідання Київради при вирішенні питання з ділянкою для ТОВ "Менаполіс" (8:02:33)

Завдяки розслідуванню [VINUS.Info](https://vinus.info) продовження історії через три роки після землевідведення, Київрада аврально розірвала договір і почала зображати із себе жертв недобропорядного забудовника. **Але не варто вважати це перемогою** – крапку у справі буде ставити суд, бо депутати наробили занадто багато порушень в своєму рішенні включно з порушенням правової позиції Конституційного Суду що права органів місцевого самоврядування скасовувати власні акти індивідуальної дії, які були вже виконані і тим самим вичерпали свою дію.

Віртуальна нерухомість

Боротьба киян проти забудови зеленої зони, включно із частиною парку Кіото біля станції метро "Лісова" триває з часів Омельченка. Ще в 2004 році

Київрада, всупереч Генплану міста, передала ділянку під будівництво торговельного центру ТОВ “Женсан”. Під тиском громадськості, в перші роки Кличка на посаді міського голови КМДА навіть вела демонстративну боротьбу з запланованим будівництвом і в 2017 році подавала проект про розірвання договору оренди незаконно переданої ділянки. Але потім позиція міської влади змінилася на прямо протилежну.

Апетит забудовника, пов’язаного з Вагіфом Алієвим, з роками зростав і розміри запланованого ТРЦ збільшувались, а для його будівництва йшов збір додаткових ділянок поряд. В березні 2021 року депутати розглядали передачу орендованої ділянки іншого користувача до ТОВ “Женсан”, як нового користувача магазину з кафе на ділянці. Але на представленому під час засідання слайді було чудово видно, що **ще за два роки до цього** будівлі на ділянці вже не було – там залишалися лише руїни окремих стін.

Код земельної ділянки:	62:035:0015	Справа 8707
Площа:	0.2281 га	
Адрес земельної ділянки:	вул. Кіото (біля станції метро “Лісова”)	
Заявник:	Товариство з обмеженою відповідальністю “ЮІС”	
Вид та термін користування:	Оренда на 25 років	
Цільове призначення:	1.11.3, для будівництва, експлуатації та обслуговування магазину та кафе з літнім майданчиком	

Матеріали аерофотозйомки 2019 р.
виготовлено за даними ГІК “Кадастр”

Кадр відеотрансляції засідання Київської ради при вирішенні питання з ділянкою біля парку Кіото (5:10:00)

Депутати могли подивитися на своїх смартфонах чи планшетах актуальну супутникову карту, щоб розібратися в цій дуже сумнівній історії. Насправді, **ще за півроку до голосування на ділянці не було навіть руїн від колишньої будівлі** – там був лише котлован під нове будівництво і ще одна вирубана ділянка парку Кіото поряд.

Але відсутність будівлі не турбувала ані посадовців КМДА при підготовці проєкту рішення, ані більшість депутатів – їм було достатньо, що будівля площею майже 2700 м.кв. там офіційно досі існує за даними Держреєстру прав на нерухоме майно.

Стан “будівлі” у приватній власності за півроку до передачі ділянки її “власнику”

Одним із найбільш показових прикладів відношення як депутатів, так і особисто Віталія Кличка, до самовільного зайняття землі та самочинного будівництва, є розгляд питання про землевідведення під сталінським кесоном в парку Наталка.

Це рішення було протягнуто завдяки двом махінаціям. По-перше, відбулася незаконна реєстрація **окремої конструкції незавершеного будівництва** тунелю під Дніпром, як завершеної будівництвом будівлі “для публічних виступів Кесон”. По-друге, при **інвентаризації земель** ділянку з кесоном підшили до розташованої поряд іншої ділянки з існуючими будівлями.

Ніхто не буде заперечувати, що тунель під Дніпром не побудували ані наприкінці 30-х років минулого століття, ані зараз. Тому кесон – це по суті окрема будівельна конструкція, яку навіть не встановили на заплановане за

проектом місце. **В найкращому випадку, його можна розцінювати як незавершене будівництво.** І кожному очевидний **факт шахрайства**, якщо в Держреєстрі прав кесон перетворюється на окрему завершену будівництвом будівлю.

Право власності на об'єкт незавершеного будівництва **не дає права на отримання земельної ділянки під ним без конкурсу.** Але під час інвентаризації, ділянку з кесоном приєднали до іншої розташованої поряд обнесеної парканом ділянки з реальним будівлями. І це дозволило вже законно передавати спільну ділянку без конкурсу власнику реальних будівель.

Будь-яка добудова об'єктів незавершеного будівництва – це нове будівництво. Але нове будівництво в межах прибережних захисних смуг (ПЗС), окрім певного виключення, заборонено ст. 61 Земельного кодексу. Ця ж сама стаття визначає, що вже існуючі об'єкти можуть експлуатуватися, а не придатні для експлуатації споруди підлягають винесенню з прибережних захисних смуг. Тож кесон або треба було виносити за межі ПЗС, або залишити як є без перебудови у вигляді пам'ятки історії чи науки та техніки.

Проте, власник у шахрайський спосіб з 2021 року проводив там будівництво під виглядом капітального ремонту без отримання прав на землю та містобудівних умов та обмежень. Але навіть у випадку будівлі (а не незавершеного будівництва), ні про який капітальний ремонт мова не могла йти – **споруджувалися прибудови поряд із кесоном.** Тож мова йде про самочинне будівництво на самовільно зайнятій ділянці в межах ПЗС, а це кримінальне правопорушення.

Власне, наміри прибудови не приховувала від депутатів і представниця забудовника.

*Презентація представниці забудовника на засіданні Київради щодо
“капітального ремонту” кесону (4:11:51)*

Віталій Кличко прийшов на засідання саме заради підтримки цього рішення в інтересах свого знайомого Ігоря Тинного, про що власноруч і повідомив. А закликаючи депутатів підтримати проєкт, міський голова пояснив свою позицію наступним чином:

“Ну, зараз там модерний артоб’єкт, який в кесон, не порушуючи, там доліпили стекляшку якусь додаткову. Ну, хтось може говорити, що це нове будівництво. Ну, вибачте, будь ласка, те, в якому стані він залишався, його неможливо було залишити.”

Тож як мер, так і депутати, відмінно знали, що там вже відбувається незаконне будівництво із самозахопленням землі в прибережній захисній смузі. Але це їх не зупинили. Проте, чи варто було очікувати іншого, якщо піар-проєкти мера такі як “Скляний міст”, “Міст-хвиля”, новий розважальний парк на заповідному острові Оболонський і, навіть, будівництво ліній метро на Виноградар, будуються завдяки службовому підробленню на самовільно зайнятих земельних ділянках?

“Нарощування” ділянок

Окрім “туалетної”, існують і інші схеми отримання землі без конкурсу та за відсутності ДПТ чи плану зонування. За Земельним кодексом, без конкурсу

комунальна земля може надаватися для будівництва та обслуговування об'єктів інженерної, транспортної та енергетичної інфраструктури і об'єктів дорожнього господарства (**крім об'єктів дорожнього сервісу**). Містобудівне законодавство дозволяє за відсутності містобудівної документації передавати ділянки для розміщення **лінійних об'єктів** енергетичної та транспортної інфраструктури.

Це швидко призвело до появи схеми з наданням відносно невеликих ділянок поряд із основними ділянками під забудову. **В цьому скликанні депутати приймали подібні рішення понад 60 разів.** Навіть невелика ділянка у кілька соток при правильному розташуванні дозволяє побудувати на основній ділянці додатково іноді до кількох тисяч квадратних метрів офісів чи квартир, а це додаткові прибутки у мільйони доларів.

А в багатьох випадках, реалізація проєктів взагалі неможлива без таких додаткових ділянок, бо занадто жадібні забудовники розміщують будівлі майже по межі вже наявної землі і не можуть організувати будівництво. Наприклад, для забезпечення вже згаданого вище незаконного будівництва поряд із парком Кіото, Київрада передала ТОВ “Женсан” дві ділянки площею близько 0.18 га (1, 2). І для забезпечення скандального будівництва з порушенням Генплану NUVO Business Park від групи “Ковальська” на вул. Жилинській відвели дві ділянки загальною площею 0.15 га (1, 2).

З використанням цієї схеми є історії і цікавіші. Наприклад, на бульварі Миколи Міхновського у такий спосіб, та ще і приховавши існування комунальної парковки, **дали хабар... Національному агентству з питань запобігання корупції.**

НАЗК мало місце для парковки у внутрішньому дворі, але його вистачало лише для керівників та впливових гостей. Проте, безпосередньо перед їх будівлею була достатньо велика комунальна парковка, яку КП “Київтранспарксервіс” через Prozorro з аукціону продавало в експлуатацію. Саме її Агентство і захотіло отримати в подарунок, попросивши у Київради в постійне користування землю.

Передати землю законно із комунальною власністю на ній було неможливо. А щоб передати якусь вільну ділянку під будівництво стоянки, треба спочатку розробити і затвердити детальний план території. Тому пішли на банальне шахрайство – НАЗК передали частину бульвару в **зоні зелених насаджень загального користування**, з призначенням “землі загального користування”, та частину земель транспорту в межах червоних ліній. **А про існування комунальної парковки промовчали.** Зрозуміло, що спеціальний антикорупційний орган – це не КП “Київзеленбуд”, “Київблагоустрій” чи “Київавтодор”, і тому **він не має права отримувати такі ділянки і займатися їх обслуговуванням.**

А щоб обійти відсутність ДПТ, передали з цільовим призначенням “*для влаштування та обслуговування об’єктів інженерної, транспортної інфраструктури (крім об’єктів дорожнього сервісу) з благоустроєм прилеглої території*”. Відповідно до Закону “Про автомобільні дороги”, майданчики для стоянки автотранспорту – це об’єкти дорожнього сервісу, тому вкраденою у киян парковкою НАЗК не може користуватися законно. **Тож воно користується нею з порушенням цільового призначення землі, а міська влада закриває на це очі.** Якщо комусь не зрозуміло, чому Агентство ігнорує конфлікт інтересів в діях Віталія Кличка, депутатів Київради та чиновників КМДА, і не дуже прискіпливо перевіряє їх електронні декларації, просто пригадайте цю історію.

Не менш цікава історія із будівництвом “аквапаркінгу” на вулиці Прирічній. Таку назву плани міської влади отримали від місцевих мешканців, бо триповерховий паркінг з можливістю використання підземного поверху як протирадіаційного укриття, хоча будувати на ділянці, **яку затоплює Дніпро при весняних повенях.**

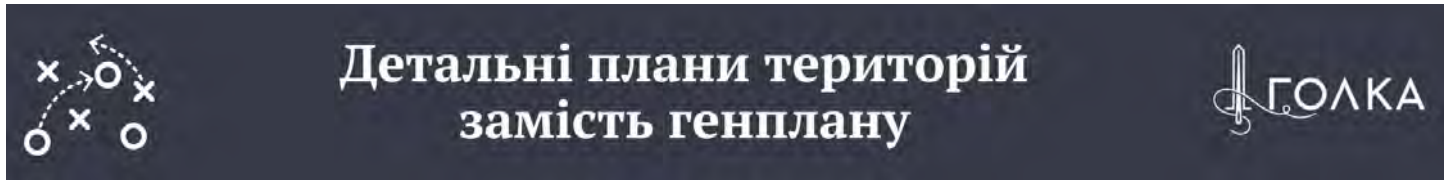
Передати законно ділянку під будівництво паркінгу було неможливо, бо там немає ані затвердженого ДПТ, ані плану зонування. КМДА підготувало проект, яким передбачалося надання ділянки для “*розміщення та експлуатації будівель і споруд автомобільного транспорту та дорожнього господарства (розміщення лінійних об’єктів транспортної інфраструктури)*”. Тобто, **проект рішення відповідає вимогам законодавства, але він не дозволяє будівництво паркінгу.**

Далі на прохання КП “Житлоінвестбуд-УКБ”, земельна комісія надала рекомендацію прибрати усюди по тексті формулювання “*(розміщення лінійних об’єктів транспортної інфраструктури)*” – і Київрада передала ділянку з її врахуванням. Тобто, **рішення стало незаконним, але вже дозволяє будівництво бажаного паркінгу.**

У КМДА достеменно знали, що заплановано будівництво паркінгу, а Віталій Кличко особисто робив подання про невідкладність, пояснюючи це необхідністю почати саме будівництво паркінгу. Але посадовці КМДА несуть персональну відповідальність за свої дії, тому вони не ризикнули подати завідомо незаконне рішення, а потрібні махінації провернули депутати, що ховаються за колегіальною безвідповідальністю.

На Пейзажній алеї міська влада також вирішила **будувати аналогічний паркінг “подвійного призначення”**, але цього разу попередньо затвердивши детальний план території. Не те щоб це робилося із повагою до закону, бо взяли старе рішення і договори на розробку ДПТ площею 206 га і підклали під них новий проект з площею в 90 (!) разів меншою. Крім паркінгу запланували ще один об’єкт – невеличкий офісний центр, що належить Ангеліні Осадчій, директорці благодійного фонду братів Кличків.

Як повідомила Герой України і почесна громадянка міста Києва **Ада Роговцева**, навіть вона, як місцева мешканка, нічого ні про які обговорення проєкту цієї містобудівної документації не чула. Завдяки суспільному резонансу, особисто Віталій Кличко запропонував виключити питання про затвердження цього ДПТ з порядку денного. **Це було перемогою громади, але проєкт не відхилений, тож в будь-який момент його знову можуть винести на голосування.**

Слід нагадати, що за часів Кличка, детальні плани територій перетворилися в основний метод легалізації будівництва всупереч Генплану Києва. В цьому скликанні з ними скандалів було мало, бо внаслідок повномасштабної війни бажаючих небагато – затвердили всього 6 проєктів, з яких 4 було підготовлено ще за минулого скликання. Для порівняння, в минулому скликанні встигли затвердити 25 детальних планів територій Варто зазначити, що Верховна Рада з 24 липня 2021 року Законом 711-ІХ узаконила головну корупційну схему Київради і дозволила визначати функціональне призначення території у ДПТ всупереч Генплану протягом кількох років.

Проти всіх шести затверджених ДПТ виступала громадськість, але всі її пропозиції та зауваження по суті були відкинуті. Проєкти розроблялися за гроші приватних забудовників та виключно в їх інтересах і **суперечать положенням чинного Генплану Києва**. Кожен проєкт заслуговує на окрему статтю, тому зараз варто зупинитися лише на головних порушеннях.

При затвердженні ДПТ Мінського масиву, Київрада дуже поспішала і прийняла його ще до набрання чинності Законом 711-ІХ. Цей проєкт передбачав **всупереч Генплану міста** житлову забудову 30 га полів та теплиць ДП Агрокомбінат “Пуща-Водиця”. Приймався він в інтересах забудовника “Stolitsa Group”. Варто нагадати, що нещодавно НАБУ та САП оголосили підозру співвласниці цього забудовника **Владиславі Молчановій** за махінації з іншою земельною ділянкою цього самого держпідприємства.

ДПТ оскаржив в суді громадський активіст та правозахисник **Олександр Кучерявий**. Йому знадобилося 3.5 роки, щоб довести його незаконність в першій інстанції і наразі триває розгляд апеляції.

ДПТ майже всієї Оболоні та ДПТ в Дарницькому районі в межах проспекту Петра Григоренка, вулиць Анни Ахматової, Драгоманова, Ревуцького, проспекту Миколи Бажана, подавалися на розгляд ще в жовтні 2018 року. Тоді

було виявлено підробку документів – обидва проєкти зареєстрували заднім числом, щоб уникнути проведення стратегічної екологічної оцінки (СЕО).

Завдяки активній позиції громадськості, тоді проєкти, начебто, направили на доопрацювання. Для дотримання букви закону, було необхідно принаймні доробити відсутні СЕО і повторно пройти громадські обговорення. Але цього не зробили і, користуючись карантинними обмеженнями, ті ж самі незаконні проєкти винесли на голосування та прийняли в другій половині 2021 року.

Важливо зазначити, що процедуру СЕО започатковано на виконання Орхуської конвенції. Тобто, Київрада порушила не лише вимоги вітчизняного законодавства, але і міжнародні екологічні зобов'язання України.

Позов з вимогою про скасування ДПТ на Оболоні було подано місцевими активістами та ГО “Оболонська Січ” ще наприкінці 2021 року, але за чотири роки справу не розглянуто навіть в першій інстанції.

Найбільше обурення у ДПТ в районі Либідської викликали наміри побудувати шосе поверх річки Либідь. Варто врахувати, що громадські обговорення проходили ще в 2019 році і за п'ять років до затвердження цього проєкту в 2024 році виросла нова хвиля активної молоді, що були ще школярами і не мали права раніше подавати пропозиції і зауваження.

Але головне, що весь процес підготовки проєкту і подання його на розгляд Київради відбувався до початку повномасштабного вторгнення. Тож депутати на третій рік повномасштабної війни **затвердили містобудівну документацію, що розроблена у мирний час і не враховує змінені вимоги до цивільного захисту і потреби розвитку міста в нових реаліях.**

ДПТ промрайону Воскресенський було затверджено в 2023 році попри протести громадськості. Проєкт на затвердження було подано вже у розпал війни, але громадські обговорення він проходив ще у 2021 році. Перероблятися для приведення до нових вимог після громадських обговорень він не міг, тож також не може враховувати нові вимоги до цивільного захисту.

Це рішення в суді наразі оскаржує прокуратура. Також було кримінальне провадження за спробу захоплення земель залізниці через проєктні рішення ДПТ задля забезпечення будівництва житлового комплексу.

ДПТ Солдатської слобідки в межах Берестейського проспекту та вулиць Чорновола і Кониського розглядався в турборежимі – 2 грудня минулого року проєкт зареєстрували, вже за два дні його миттєво розглянула земельна комісія, а 12 грудня затвердили депутати.

Цей детальний план **грубо порушує пам'яткоохоронні вимоги** для будівництва в центральному історичному ареалі та в зонах охорони окремих пам'яток. Наприклад, при загальному обмеженні висоти у 27 м, заплановано

будівництво житлових будинків висотою до 75 м. Про порушення заявляли під час громадських обговорень, але зауваження були відхилені.

Розробники ДПТ разом із представниками Департаменту містобудування та архітектури КМДА заявили, що встановлена висота не остаточна, бо проекти будівництва мають погоджуватися з органами охорони культурної спадщини відповідно до вимог Закону “Про охорону культурної спадщини”. Ось тільки будь-які погодження проектів будівництва було остаточно скасовано ще з 01.01.2023, а всі обмеження мають бути відображені саме в ДПТ, який обов’язково мав бути погоджений Мінкультури (чого зроблено не було).

5	Т. Мелікова, А. Глуценко лист від 13.11.2024 б/н лист ДМА від 15.11.2024 № 055-12473 (вх. ДМА №055/КО-527 від 13.11.2024, вх. ТОВ «ТЕРРА ПРОДЖЕКТ» № 3611-2024 від 18.11.2024)	Том 1	Ми, мешканці будинку 12 по вулиці Полтавській, що підписались нижче звертаємось до вас з приводу проекту Детального плану території в районі проспекту Берестейського (Перемоги), вулиці В'ячеслава Чорновола, Кониського (Тургенєвської) в Шевченківському районі міста Києва. В даному ДПТ запланована реконструкція нашого будинку (вул.Полтавська 12) зі збільшенням його висотності до гранично допустимої, а саме 42 метри, хоча будинок знаходиться в історичному ареалі міста Києва і гранично допустимою є висота 27 метрів. Загалом, ідея реконструкції викликала у нас неабияке здивування та занепокоєння. На Громадських слуханнях, які відбулись 5 листопада ми дізнались, якою є причина можливого знищення нашого будинку - виявляється він виступає за межі, так званої, червоної лінії вулиці В'ячеслава Чорновола. Але, хочемо донести до вашого відома, що на початку 2000 років, коли проводилось розширення проїжджої частини зазначеної вулиці, було знехтувано рядом ДБНів, тобто вулиця та її червоні	Обґрунтовано відхилено	Проект детального плану території розглянуто та схвалено на засіданні Консультативної ради з питань охорони культурної спадщини Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) 10.02.2022. Слід зауважити, що висотні показники окремих проектних об'єктів прийняті з урахуванням висоти прилеглої забудови та можуть бути зменшені на наступній стадії проектування. Документація на стадії «Проект» відповідно до Закону України «Про охорону культурної спадщини» підлягає погодженню з органами у сфері охорони культурної спадщини. Відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» червоні лінії - визначені в містобудівній документації щодо пунктів геодезичної мережі межі існуючих та запроектованих вулиць, доріг, майданів, які розділяють території забудови та території іншого призначення. Розташування будь-яких об'єктів, будівель, споруд або їх частин у межах червоних ліній вулиці не допускається. У проекті детального плану території зазначено існуючі червоні лінії магістральної вулиці
---	---	-------	--	------------------------	---

Звіт про результати громадських обговорень ДПТ Солдатської слобідки

Затвердження ДПТ з різноманітними порушеннями переслідують дві основні цілі.

По-перше, це легалізація незаконного будівництва, на яке по корупційних схемах вже було отримано дозволи. Наприклад, ДПТ промрайону Воскресенський легалізує ЖК Freedom, який починав будувати Укрбуд Микитася, а потім добудовував Київміськбуд. ДПТ в Дарницькому районі легалізує ЖК Лебединий від Perfect Group, пов'язаної з нардепом від ОПЗЖ Дмитром Ісаєнком. ДПТ в районі Либідської легалізує будівництво другої черги ТРЦ Ocean Plaza в охоронній зоні “Літаючої тарілки”, висотний ЖК A136 Highlight Tower від групи DIM в партнерстві з Денисом Комарницьким та ряд інших.

По-друге, це створення можливості нового будівництва з порушенням встановлених Генпланом функціонального призначення території та обмежень забудови. Але для подальшої реалізації цього необхідні додаткові рішення Київради з відведення земельних ділянок відповідного цільового призначення. В цьому скликанні таких рішень приймалося досить багато, тому зупинимося лише на окремих прикладах.

Вже за кілька місяців після початку каденції, Київрада передала ділянку для будівництво житлового комплексу замість стадіону на бульварі Вернадського. Посилалися при цьому на затверджений в 2015 році ДПТ, який грубо порушував як положення Генплану міста, так і програми розвитку зелених зон – ділянка була частиною спортивного парку.

А менш ніж через рік після затвердження ДПТ промрайону Воскресенський, Київрада передала ділянку на проспекті Георгія Нарбута під будівництво житлового комплексу всупереч Генплану Києва.

Тож, якщо дивитися на абсолютну кількість незаконних чи таких, що суперечать інтересам громади, рішень Київради – нинішнє скликання краще за попереднє. Але це не їх заслуга, бо як і раніше, депутати задовольняють забаганки будівельного бізнесу. Просто забаганок стало менше внаслідок нестабільної ситуації – спочатку пандемія, потім повномасштабна війна.

При цьому нинішнє скликання готове підтримувати проєкти, прийняття яких у попередньому скликанні було зупинене завдяки активній позиції громади. А негативні наслідки інвентаризації земель в останні роки з формуванням тисяч нових земельних ділянок фактично без контролю, будуть проявлятися ще довгі роки.

Спеціально для “Дзеркала тижня”

Георгій Могильний

№ 1.209

Це розрив! Коли на Заході виходить стаття з заголовком "Права рука Зеленського є великою проблемою. Одна з загроз для демократії в Україні походить зсередини країни", то це вирок для влади

FOREIGN AFFAIRS

Zelensky's Top Man Is a Big Problem

One threat to Ukraine's democracy is coming from inside the house

2025-10-28

Берега

Далі її текст:

«...Політика США щодо Росії та України, здається, коливається залежно від того, якого іноземного лідера президент Дональд Трамп останнім часом вважає найбільшим подразником і перешкодою для миру: Володимира Зеленського з України чи Володимира Путіна з Росії. Але Трамп повинен час від часу спрямовувати своє розчарування на менш відому постать: Андрія Єрмака, главу адміністрації Зеленського і його праву руку. З моменту вторгнення Росії в лютому 2022 року Єрмак став таким же впливовим, як і президент України, а то й більш впливовим.

Єрмак використовував свій величезний вплив в уряді Зеленського, щоб контролювати потік інформації про війну між керівництвом Києва та західними столицями; просувати жорстку позицію на переговорах, яку багато аналітиків вважають контрпродуктивною; та відсунути на другий план міністрів, намагаючись контролювати дипломатичні канали України. Він також намагався маргіналізувати особи та інституції, які мають вирішальне значення для ведення війни, зокрема Головне управління розвідки України. За повідомленнями, поважний і загартований у боях керівник відомства Кирило Буданов зіткнувся з неодноразовими спробами Єрмака витіснити його з уряду.

Глибокий і особливий вплив Єрмака на Зеленського викликає більш широкі занепокоєння, що виходять за межі поточної війни. Ці двоє чоловіків об'єднали українців у перші тижні вторгнення Путіна, сміливо відмовившись покинути країну і навіть зухвало проголосивши про свою подальшу присутність, але сьогодні їхнє закрите партнерство все більше загрожує

фундаментальній цінності, за яку борються українці: демократії західного типу.

Єрмак назвав критиків Зеленського російськими маріонетками, використовував урядові інституції як зброю проти внутрішніх політичних ворогів, перешкоджав кампанії України проти корупції і, на думку критиків, створив нову систему олігархії.

Історія Єрмака не почалася у світі політики. Він був адвокатом, кінопродюсером і час від часу імпортером розкішних модних товарів, коли у 2011 році вперше зустрів Зеленського, який на той час був коміком і актором. Вони одразу порозумілися, і Єрмак, який неодружений і не має дітей, пізніше зізнався, що захопився тим, як Зеленський розповідав про сімейне життя.

У 2019 році Єрмак працював над президентською виборчою кампанією Зеленського і після переконливої перемоги став головним радником з питань зовнішньої політики в новій адміністрації. Наступного року Єрмак був призначений главою Адміністрації Президента України, посаду, яку він перетворив на «вузьке місце» уряду Зеленського.

За всіма даними, Зеленський і Єрмак є нерозлучними друзями та довіреними особами. Проукраїнський журналіст Крістофер Міллер з Financial Times у профілі Єрмака, опублікованому в липні цього року, повідомив, що ці двоє навіть сплять поруч у бункері президента, часто після ночі, проведеної за грою в настільний теніс або переглядом класичних фільмів. Рано вранці вони разом займаються важкою атлетикою, причому масивний Єрмак, зріст якого перевищує 180 см, ймовірно, додає на штангу більше дисків, ніж мініатюрний Зеленський. Після цього Єрмак багато годин інтенсивно працює у своєму кабінеті, розташованому на два поверхи нижче від кабінету президента. «Зараз немає шляху до Зеленського, який оминав би Єрмака», – сказав Міллеру один із колишніх керівників апарату президента України. «І в цьому проблема».

Коли Зеленський прибув до Вашингтона два тижні тому для чергової зустрічі з Трампом у Білому домі, Єрмак був там, на злітно-посадковій смугі, і «вітав» українського лідера, коли той виходив з літака. І він був там під час робочого обіду з найближчим оточенням Трампа, сидячи праворуч від Зеленського. Протягом попередніх тижнів Єрмак активно працював за лаштунками, готуючи українську команду до чергової зустрічі в Білому домі і висловлюючи надію — як виявилося, марну — що Трамп готовий надати Україні ракети «Томагавк» великої дальності. (Єрмак також наполягав на зустрічі в Білому домі в лютому — тій катастрофічній, яка тепер відома як «вибух» в Овальному кабінеті).

Деякі аналітики розцінили недавню зустріч, яка переросла в крики за зачиненими дверима, як доказ того, що Єрмак неправильно розуміє

Вашингтон і дає погані поради щодо управління відносинами з Білим домом. Вони також вказали на зустріч Зеленського з керівниками американських аналітичних центрів, які виступають за жорстку політику і більшість з яких протидіють консерватизму Трампа під гаслом «Зробимо Америку знову великою» (MAGA), що є очевидною втратою дорогоцінного часу і можливим роздратуванням для чиновників Білого дому, які виступають за стриманість у зовнішній політиці.

Така критика не є новою. У червні POLITICO повідомило про двопартійну зневагу американських еліт до Єрмака і широко поширену думку, що він «не обізнаний з політикою США, грубий і надто вимогливий до американських чиновників».

Проте, незважаючи на антипатію з боку американських еліт, Єрмак є досвідченим політичним діячем, і в кінцевому підсумку він і Зеленський отримали багато з того, чого хотіли від своєї поїздки.

Хоча Трамп відмовився надати «Томагавки», президентський маятник знову хитнувся проти Росії. Раніше оголошений саміт Трампа і Путіна в Будапешті був відкладений, США скасували обмеження на запуск Україною західних ракет по Росії, а Трамп оголосив про перші санкції проти Москви за свій другий термін.

Але хоча Єрмак і може досягти політичних перемог і просувати обнадійливу наратив про наближення перемоги над Росією, ця наратив все більше суперечить погіршенню ситуації на полі бою.

Незважаючи на всі успіхи Єрмака в забезпеченні підтримки Заходу,

— його махінації, ймовірно, зробили будь-яке майбутнє дипломатичне врегулювання з Росією менш імовірним.

А без переговорного врегулювання Україна навряд чи виживе як суверенна і демократична, хоч і урізана, держава.

Звернімо увагу на наполягання українців на тристоронній зустрічі лідерів з Трампом, Зеленським і Путіним.

Ця вимога викликала занепокоєння Кремля, який віддає перевагу підготовчим зустрічам для узгодження деталей перед тим, як три президенти зберуться для підписання угоди. Деякі американські експерти також рекомендують провести серію зустрічей на нижчому рівні, щоб підготувати ґрунт для мирного саміту. Зрештою, малоімовірно, що три президенти, якщо вони зустрінуться для остаточного узгодження післявоєнного врегулювання, зможуть дійти згоди з таких складних питань, як ширина демілітаризованої зони на сході України.

Але сам Трамп підтримав гучні дискусії на президентському рівні, створивши можливість для Києва. Наполягаючи на такому саміті, український уряд може представити себе як співпрацюючий з американським президентом, а Путіна — як непоступливого противника дипломатії.

Єрмак майстерно скористався цією можливістю, але тим самим він допоміг затримати довгий і важкий дипломатичний процес, який може бути необхідним для закінчення війни, що продовжує руйнувати Україну.

Єрмак також здобуває короткострокові політичні перемоги в жорсткій грі української внутрішньої політики.

Під час кампанії 2019 року Зеленський був оточений свитою лояльних і компетентних підлеглих, багато з яких були відкинуті, коли Єрмак усунув політичних суперників і забезпечив підвищення особистих союзників на найвищі посади.

Також широко вважається, що саме він організував усунення Валерія Залужного, який став політичною загрозою для Зеленського після досягнення майже міфічної популярності, командуючи українськими збройними силами на початку війни, відправивши його до Лондона, де він обіймає посаду посла.

Після вибуху в Овальному кабінеті в лютому офіс віцепрезидента Дж. Д. Венса звернувся до Залужного, розглядаючи його як потенційного заміну Зеленському, але Єрмак переконав колишнього генерала відхилити ці пропозиції.

Цей епізод ілюструє, що

— Білий дім не може стримати Зеленського, не звертаючи уваги на не менш впливового Єрмака, який продемонстрував справжню політичну проникливість.

Але особисті політичні перемоги Єрмака підірвали крихку демократію України, знешкодивши її парламент та інші представницькі інституції. «У нас немає нормально функціонуючого Кабінету міністрів», — сказала POLITICO Дар'я Каленюк, голова громадської організації «Антикорупційна дія». «Натомість у нас є якийсь квазі-Кабінет міністрів на чолі з Єрмаком, який контролює доступ до порядку денного президента і до самого президента».

Поки Єрмак демонстрував свою владу на політичній арені Києва, звичайні українці, які не мають доступу до владних коридорів, звернули на це увагу. Після того, як Зеленський у липні підписав закон, що обмежує незалежність антикорупційних органів — захоплення влади, задумане і реалізоване Єрмаком — вуличні протестувальники чітко дали зрозуміти, хто, на їхню думку, найбільше заслуговує на їхню ганьбу. «Єрмак геть!» — скандували вони. «F— Єрмак!».

Зіткнувшись із політичним опором, Зеленський скасував це рішення.

Підозри у придушенні розслідувань корупції давно оточують Єрмака і сприяють недовірі українців до нього; у 2021 році уряд таємно закрив справу проти його молодшого брата Дениса за хабарництво.

Розбіжність між Єрмаком і українським народом також проявилася в питанні про те, як повинна закінчитися війна.

Згідно з останнім опитуванням Gallup, переважна більшість українців — 69% — вважають, що Київ повинен прагнути до переговорів з Росією, щоб якомога швидше закінчити війну. Тільки 24% вважають, що український уряд повинен воювати до перемоги.

Проте

— Єрмак відкидає розмови про поступки Москві і обмежує дипломатичну стратегію Києва.

У статті, опублікованій минулого року в журналі Foreign Affairs, Єрмак виклав своє бачення шляху України до миру. «Крок перший: виграти війну».

Звичайно, Путін, можливо, ніколи не погодиться на будь-який інший результат війни, окрім повної військової капітуляції України. Але оскільки війна наближається до цього сумного результату, українці повинні бути готові до добросовісних переговорів на рівні нижче президентського, на випадок якщо Кремль вирішить, що хоче миру.

Більше того, українці повинні підготуватися до того, що буде після укладення мирної угоди:

— роки боротьби з системною корупцією, зміцнення представницьких інститутів України і, нарешті, остаточний розрив з пострадянськими структурами олігархічної влади.

Судячи з його вкладу протягом війни, Єрмак, якщо він залишиться впливовою фігурою після її завершення, буде перешкоджати зусиллям України щодо досягнення кожної з цих цілей.

Оцінюючи загрози для української держави, адміністрація Трампа повинна знайти способи обійти не тільки президента в Москві, але й людину, яка керує Адміністрацією президента в Києві.

ПРО АВТОРА

Ендрю Дей — старший редактор журнала *The American Conservative*. Він має ступінь доктора політичних наук Північно-Західного університету. Ви можете стежити за ним на X @AKDay89.

№ 1.210

Нефть и немцы

2025-10-29

Копытько

С аналитикой подождём, пока зафиксируем наиболее яркое.

1. Правительство Германии заявило, что активы «Роснефти» в ФРГ не попадают под санкции США, поскольку... отделены от материнской компании. Ясно вам?

Выглядит как «Роснефть», а на самом деле – вам показалось. Контролируют немцы, это порядка 12-15% нефтепереработки, поэтому Вашингтон согласился с позицией Берлина.

У многих наверняка возникнут вопросы «а что, так можно было?». Ответ тут простой: вы все – не Германия, понятно? Ну, и всё!

2. Поскольку в СМИ начались сомнения по поводу того, будут ли США действительно жестко давить санкциями, для шумовых эффектов на арену выпущен сенатор Линдси Грэм. Он обучен заявлять что угодно.

Так вот Грэм внезапно заявил, что США видят усилия Венгрии, Словакии и (внимание!) Турции в контексте подрыва американских санкций против российской нефти. И намекнул, что ничем хорошим это не закончится.

Логика понятна – это страны НАТО, негоже им финансировать противника.

Но что интересно. Полтора месяца назад Грэм уже порицал Венгрию и Словакию, а Эрдогана «не заметил». Но потом, как я уже писал несколько дней назад, Трамп отсыпал Эрдогану вагон комплиментов. Это верный знак, что будут неприятности.

И вот теперь говорящий сенатор Трампа указал пальцем на султана. Анкаре стоит приготовиться. Там наверняка это понимают.

3. Прибыль от раздевания России такая, что все бенефициары данного процесса точно не откажутся от российской нефти без боя. Более того – не факт, что это реалистичная цель.

Скорее речь может идти о смене механизма её поставок, в результате чего зарабатывать будет кто-то другой, а Кремль получит меньше денег. Например, те же турки начнут покупать внезапно обнаруженную «мозамбикскую» или «венесуэльско-колумбийскую» нефть у американских поставщиков.

И реальные санкции будут заключаться в таком перераспределении маржи, когда издержки полностью съедят доход России. Ну, и прекрасно!

В этом контексте интересен сюжет с греческими перевозчиками. Сначала пошли новости, мол, греки перестали возить российскую нефть. Многие побежали смотреть, а действительно ли?

Выяснилось, что никто ничего не перестал. И теперь основной сигнал – греки перевозят значительную долю нефти из РФ, ату их! Все остальные «нарушители конвенции» будут тыкать пальцами в греков, чтобы отвлечь внимания от себя.

4. На фоне заявлений Грэма двояко прозвучала инициатива орбановского чиновника создать триумvirат из Венгрии, Словакии и Чехии для согласованной позиции, в т.ч. – по вопросу помощи Украине.

Я бы не спешил называть эту инициативу «пророссийской». Это «антибрюссельский» выпад, который может пригодиться разным игрокам. Например, Вашингтон может ограничиться словесными эскападами без реальных последствий для Будапешта и Братиславы по вопросу сотрудничества с Россией в обмен на контролируруемую фронду внутри ЕС.

На месте Чехии я бы десять раз подумал, стоит ли вообще иметь какие-то дела с Орбаном. Слишком уж он токсичен и всё превращает в чумной барак.

5. Из РФ катятся плохие экономические новости на любой вкус. Подорожание, дефицит, «отрицательный рост» и т.д.

Чистая прибыль компании «Татнефть» за 9 месяцев 2025 г. упала на 39% по сравнению с аналогичным периодом 2024 г. Официально не досчитались порядка 67 млрд рублей.

На 5% снизились контейнерные перевозки, растёт доля автотранспорта.

Совокупная выручка 20 крупнейших девелоперов сократилась почти на 15%...

И такого – все больше. Хорошо только банкам – Сбербанк, ВТБ сообщают о позитивных результатах.

6. Последствия?

В Саратовской области внезапно отменили выплату за привлечение контрактника. До сегодняшнего дня за приведённого (проданного) в военкомат друга можно было получить 150 тыс. рублей. Теперь – ноль.

Из-за увеличения дефицита регионального бюджета правительство Оренбургской области снизило выплату наёмникам в 5 раз: с 2 млн рублей до 400 тыс.

Это пятый регион, снизивший выплату до минимальной за последние пару недель.

7. На этом фоне Госдума РФ приняла два симптоматичных закона.

Утвердила круглогодичный призыв в армию (формально – круглогодичное прохождение медкомиссии с формальной отправкой в войска два сезона в год). А также разрешила привлекать резервистов для защиты объектов в тылу «в мирное время» (ибо в России нет военного положения).

Логика тут понятна:

— **развёрнута инфраструктура для скрытой мобилизации.**

Которую, согласно социологии, считают необходимой только 11% россиян. Т.е., остальные – против.

8. ГУР отработал в Донецкой области.

Поразил две РЛС 48Я6-К1 “Подлёт” и пусковую установку 9А82 комплекса С-300В.

Вечером Росавиация последовательно вводила ограничения на работу аэропортов Калуги, юга Москвы (Домодедово, Жуковский), Саратова, Геленджика, Волгограда... Минобороны РФ отчитывается о десятках сбитых беспилотников.

Тем временем, что-то взрывается в Будённовске (предварительно – на нефтехимическом заводе «Ставролен» из группы «Лукойл»), уютно горит НПЗ «НС-Ойл» (Новоспасское, Ульяновская область), традиционно громко на Брянщине и непонятные световые явления в районе Кумертау (Башкортостан) - надеемся на хорошие новости с Канчуринского ПХГ...

9. Нетаньяху нанёс удар по Газе. Есть повод остановить ещё одну войну!...

Развернём пару сюжетов уже завтра.

2025-10-30

Тышкевич

Первым результатом встречи руководителей США и КНР является сам факт встречи.

То есть

— две супердержавы, фактически, открыли переговорный трек.

(1)

Для нас это важно, поскольку первое:

— попытки Трампа самостоятельно задать рамки переговоров по завершению российско-украинской войны провалились.

1) — С одной стороны нет быстрых переговоров для участия в которых "выкручивают руки".

2) — С другой - нет упомянутых "выкручиваний рук" ради потенциальной большой сделки с Россией.

(2)

Второе -

2. — стороны не желают (не готовы) входить в процесс полномасштабной торговой войны.

С производными в виде угроз (скорее медийных, чем реальных) военной конфронтации.

А это означает, что

1) — поле сценариев завершения войны вновь расширяется.

И

2) — вероятность "просто заморозки" без дополнительных политических либо финансовых соглашений несколько уменьшается. Как резко уменьшается и вероятность масштабирования войны.

Почему второе?

"Заморозка", в случае конфронтации могла рассматриваться США и КНР как способ избежать ненужных рисков и уж тем более масштабирования российско-украинской войны до уровня, когда оба государства вынуждены будут в неё включиться.

Воевать, равно как и тратить большие (в масштабах своих экономик) объёмы ресурсов на поддержку сторон ни Трамп ни Си не хотят.

(3)

Третий результат.

Поднятый вопрос Украины и России уже на первой встрече означает приглашение Китая войти в процесс.

Фактически,

— это то, чего Си и ожидал - прямой просьбы Трампа подключиться.

И свидетельства того, что без КНР данную войну не остановить.

Но

— это произошло не из "исключительности" нашего вопроса для двух супердержав.

Степень вовлечения КНР и варианты завершения войны станут базой на основе которой будут выстраиваться зоны присутствия американских и китайских интересов в регионе. В том числе в Украине.

Четвертый тезис.

Сегодняшняя встреча лишь начало процесса.

Учитывая что

— стороны по важным друг для друга вопросам (тарифы, редкоземы) взяли годовую паузу на контронтацию, имеем временные рамки.

Период в который будет "упаковано" как

- 1) — формирование системы будущих отношений США и КНР так и
- 2) — формат мирной сделки по Украине.

А это означает, с одной стороны

— время которые стороны попытаются использовать для демонстрации своих успехов.

А с другой,

— время на оформление видения как и на каких условиях (а так же при чьей поддержке) будет завершена война (но уже в 2026, не ранее).

С учётом сказанного

— можно ожидать активизации китайской политики на нашем направлении.

В частности

— назначение нового (либо просто активность уже исполнявшего данные функции) спецпредставителя Пекина по вопросам российско-украинской войны. То есть переговорщика, контактирующего с обеими сторонами.

Или,

— возможно, по аналогии с США, двух групп -- для России и для Украины отдельно. Где вопросами для обсуждения (в ожиданиях Пекина) будут не только вопросы войны, но и послевоенного сотрудничества.

Тут нет ничего нового - такой же алгоритм используют США.

Китай, учитывая, что Трам "не смог" реализует аналогичный.

Что это означает для Украины?

— Необходимость резкой активизации политики на китайском направлении.

Делать вид, что "КНР не существует" больше не получится.

Китай уже в процессе.

— Причём с, пусть и без воодушевлённого, но согласием США.

А значит это сторона с которой надо разговаривать.

В конце концов, далеко не все государства ЕС горели желанием помогать Украине в 20022, но регулярная коммуникация помогла.

На китайском направлении дров наломано много.

Но зато есть большое количество посредников, которые важны Пекину и с которыми у нас хорошие отношения.

Таковыми могут быть, например,

— Турция и Польша - если брать ближайших соседей.. Если шире - ОАЭ, Саудовская Аравия, Казахстан, Пакистан, Египет. Выбор достаточный. Работать можно.

Но кроме войны и мира стоит помнить о рациональности.

— И США и КНР будут "останавливать войну" ради чего-то. То есть реализации неких своих планов в регионе.

А это значит что

— нужна конкретика и предложения в экономике и внешней политике.

Тут сразу сделаю немного "саморекламы".

Написал небольшой доклад про возможности украино-китайских отношений в 2025-35 годах.

Публично будем презентовать в конце ноября вместе с Ділова Столиця.

Там без "розовых очков" с одной стороны и "чёрно-белого мира" с другой -- что может быть интересно, что возможно и что возможно при условии завершения войны без успехов для Путина. Надеюсь, документ поможет начать дискурс.

И на завершение,

— описанная выше логика процессов угадывалась ещё год назад.

По крайней мере описал её (более детально и со схемами) в прогнозе для Украины на 2025 год. Презентация того была в декабре 2024 (ссылка на текст в первом комментарии, на презентацию во втором).

Соответственно, думаем с коллегами над аналогичным прогнозом и на 2026.

№ 1.212

Зупинити процес перекладання грошей з однієї державної кишеню в іншу, коли в "процесі" частина грошей "прилипає до певних рук"

2025-10-31

Куш

Зараз діє досить неоковирна, але дуже "грошовита" схема внутрішньодержавних фінансових перетоків.

НБУ купував військові облігації, в перший рік війни і розмір цього фінансування склав 400 млрд грн.

Це був правильний та вимушений крок - поки не почала надходити зовнішня допомога з боку західних партнерів, таким чином було забезпечено функціонування державних інституцій, соціальної сфери та сектору оборони.

Але потім МВФ заборонив прямий викуп НБУ війських облігацій.

Постало питання, а під який відсоток Мінфін позичив ці гроші в НБУ, тобто держава позичила сама у себе.

НБУ наполіг на тому, аби відсоток за військовими облігаціями дорівнював середньозваженій обліковій ставці НБУ за певний період.

Це приблизно така саме ситуація, коли ви відкриваєте депозит в банку і самі визначаєте ставку за ним.

А як ви знаєте, облікова ставка НБУ у нас надвисока (зменшилась з 25% до 15,5%), тож відсотки за військовими облігаціями Мінфін сплачує НБУ величезні.

Це сотні мільярдів гривень, які Мінфін міг би направити на сектор оборони, підтримку економіки або на соціальну сферу.

Тут постає питання, куди НБУ розподіляє ці кошти?

У НБУ, як у будь-якого банку, є витрати та доходи.

Доходи - це, зокрема і ті відсотки, які він отримує від Мінфіну за військовими облігаціями.

А витрати - це, наприклад, відсотки, які він нараховує за депозитними сертифікатами на користь комерційних банків.

За час війни ці виплати становили майже 200 млрд грн.

Тобто розумієте схему?

1) — Мінфін сплачує НБУ відсотки за військовими облігаціями за ставкою, яку сам Нацбанк і встановлює, а

2) — Національний банк ці відсотки майже транзитом перераховує комерційним банкам за депозитними сертифікатами.

Саме тому, комерційні банки зараз під час війни мають рекордні історичні прибутки та рентабельність капіталу більше 40%.

Серед представників опозиції лише Юлія Тимошенко запропонувала Уряду передати ці 175 млрд грн на збільшення доходів державного бюджету шляхом перегляду порядку нарахування цих відсотків (виключно у частині боргу НБУ перед Мінфіном) та реструктуризації самих виплат.

Це реалістична пропозиція, яка надасть можливість на наступний рік збільшити грошове забезпечення військовим, збільшити соціальні стандарти.

Адже, як влучно сказала Юлія Тимошенко:

«Кошти є, тож тепер усе залежить від Уряду».

Можна також погодитись з Юлією Тимошенко:

— нинішній формат цього сурогатного боргу є непрофесійним і аморальним під час війни.

— Цей химерний «борг» утворився внаслідок передачі Нацбанком Уряду емісійних грошей в якості кредиту під гігантські відсотки.

Попередньо надана і вже давно витрачена емісія тепер повертається як борг держави своєму ж Нацбанку під величезну процентну ставку.

— Уряд замість того, аби витрачати зібрані податки на захист країни, перекачує їх в Нацбанк, а

— Нацбанк зливає ці гроші комерційним банкам через депозитні сертифікати.

Юлія Тимошенко запропонувала або списати, або реструктуризувати цей борг, а 175 мільярдів гривень направити на захист держави та людей.

Чи підтримують інші парламентські фракції цю ідею?

№ 1.213

В общем, прогноз оказался верным

2025-11-01

Куц

Без Будапешта переговоры Трампа с Си Цзиньпином прошли, можно сказать, в "ослабленном состоянии".

Будапешт как фактор переговоров с РФ был нужен Трампу в качестве инструмента давления на Китай.

Мол,

— «смотрите, я только поманил пальцем и Путин приехал на переговоры. И это без серьезных уступок с нашей стороны».

— А что будет, если Вашингтон поедложит Москве нечто серьезное?

— Насколько быстро в Москве забудут Пекин и "большую дружбу"?

Это примерная переговорная логика Трампа.

Она сработала на Аляске, где Трамп мысленно посылал "приветы" Си Цзиньпину, но не сработала в Будапеште.

По ряду причин.

Но

— провал Будапешта стал тестом на реальность "сцепки" Глобального Евразийского острова с ядром в виде Китая и РФ.

Как видим

— новая Евразийская империя или Монгольская империя 2.0. - это уже данность.

А вот

— приезд Путина в Будапешт показал бы бутофорность российско-китайского блока.

В Пекине тогда бы решили, что "сколько у русских нефть и газ не покупай, все равно на запад смотрят".

Поэтому

— Анкоридж - это была прогулка РФ вдоль "красных линий" союза с Китаем, но "заступ" за линию россияне в Будапеште не сделали.

Поэтому

— первый раунд противостояния США и Китая оказался за Пекином.

1) — Трамп согласился снизить пошлины до 47% (я писал о том, что для Китая все, что до 50% - сохраняет рентабельность их основного экспорта).

2) — Китай пообещал купить у США больше сои и ослабить ограничения по экспорту редкоземов.

— Ограничения по закупкам Китаем нефти в РФ в итоговое соглашение не вошли.

— Равно как и ограничения по использованию цифрового юаня в качестве альтернативного платежного средства доллару и системе SWIFT.

Плюс

— обещание Китая ограничить поставки химического сырья для производства фентанила в Мексике ("ответ" Китая за эпоху опиумных войн Запада в Поднебесной).

Трамп согласился приехать в Китай первым - тоже важный дипломатический сигнал.

Стороны много говорили "о войне в Украине".

Тут стоит отметить, что

— Мир сейчас находится в фазе Евразийского прилива, в отличие от фазы "отлива", которая происходила до 1970 года.

Примерно такая же фаза "Евразийского прилива" происходила, например, в 13 веке.

— Источник геополитических флуктуаций Евразии ранее - это демография и система управления.

Сейчас - это избыточность, расширение производительных сил в целом.

Именно поэтому США и борются с фактором "избыточности" производительных сил Китая как с источником этой самой "флуктуации".

— Пытаются погасить волну и волновой эффект у его источника.

Евразийская сухопутная империя расширяется всегда вдоль силового вектора Евразийского степного (зернового) коридора.

Это одна из закономерностей метагеографии и метаистории -

— цикличность и тяга к закономерностям, которые формируются вследствие действия геополитической гравитации "больших тел".

Метагеография и метаистория в этом контексте может быть либо проклятием, либо благословением.

1) — Потому что по Евразийскому степному коридору могут двигаться войска и это проклятие метаистории и метагеографии.

2) — А могут и караваны с товарами - а это уже благословение.

Причем, и проклятие, и благословение могут возникать одновременно, просто в разных кластерах.

Например,

— Казахстан сейчас переживает логистический и транспортный ренессанс. Всплеск экономического и социального развития, демографический рост и поток инвестиций.

Потому что на его отрезке Евразийского степного коридора идут торговые караваны.

А в Украине идет война, демографическая и инфраструктурная катастрофа, стадия логистического "тупика".

— Потому что на нашем отрезке Евразийского степного коридора движутся чужие (российские) войска.

Поэтому действительно

— мы переживаем рецикл событий 13 века времен Монгольской империи 1.0.

Только в декорациях 21 века и в столкновении с Монгольской империей 2.0. На этот раз - китаеццентричной.

Конечно, реальная физическая география и "живая" история вносят свои коррективы в ход событий.

То есть

— метагеография и метаистория задают общий стратегический тренд, а уже реальные акторы истории трансформируют этот тренд под специфику конкретного исторического времени.

Например, битва на Калке 800 лет назад русских князей и монгольской армии, произошла примерно в тех же местах, где сейчас идут основные бои - в северном Приазовье.

Но тогда это были голые степи, которые конница проходила за достаточно короткий отрезок времени.

Сейчас, условно, темник Субэдэй, который бился на Калке в 1223 году, столкнулся бы с рукотворными мегаполисами Донбасса и промышленными агломерациями.

В которых сейчас, в отличие от 13 века и завязла война.

То есть

— цивилизационный фактор корректирует тренд метаистории.

Точно также как и технологический - например, применение дронов.

Но есть и ряд общих метаисторических "повторов":

1. Евразия "дышит" геополитическими расширительными флуктуациями (случайными отклонениями величины от ее среднего значения).
2. Консолидация Евразии в формате сухопутной империи происходит в ареале России, Китая и Центральной Азии.
3. Украина находится на точке геополитического разлома между Азией и Европой.

Стратегия "жесткой скобы" на линии столкновения этих "тектонических плит" грозит "разломом".

Поэтому работает лишь тактика "пластичного линка", "моста цивилизаций".

4. Украина традиционно, со времен князя Данила Галицкого рассчитывает на "крестовый поход" Запада на Восток во главе с "Папой", то есть неким объединяющим лидером западной цивилизации.

5. Как показывает опыт Даниила Галицкого, "крестового похода" не будет, а "Папы" на Западе часто меняются.

А дальше метаистория завершается и начинается "живая история" наших дней.

В 13 веке Данило Галицкий для сохранения своего княжества и жизней его жителей, поехал к Бату-хану в его столицу Сарай и пил "черное молоко" монголов - кумыс.

И мир заключил.

— В наших реалиях, по аналогии, для достижения мира нужно ехать в Пекин к "Сыну неба" и "Господину Десятитысячелетия" и пить шу пуэр.

Кстати, как и 800 лет назад, вместо "крестового похода" в условных евразийских степях, можно будет параллельно с нашей делегацией увидеть и "нового францисканца" Плано Карпини 21 века, везущего хану грамоты от своего правителя.

Только уже не от Папы Римского Иннокентия IV, а от другого "Папы", живущего за океаном.

Можно будет даже обменяться мнениями перед аудиенцией.

Вот только пока

— формат Даниила Галицкого у нас невозможен по ряду причин.

Что поделаться, специфика "живой истории". Она вносит свои коррективы в историю с приставкой "мета".

№ 1.214

Ключевое для нас в разговоре Трампа и Си

2025-10-30

Тышкевич

Первым результатом встречи руководителей США и КНР является сам факт встречи.

То есть

— две супердержавы, фактически, открыли переговорный трек.

(1)

Для нас это важно, поскольку первое:

— попытки Трампа самостоятельно задать рамки переговоров по завершению российско-украинской войны провалились.

1) — С одной стороны нет быстрых переговоров для участия в которых "выкручивают руки".

2) — С другой - нет упомянутых "выкручиваний рук" ради потенциальной большой сделки с Россией.

(2)

Второе -

2. — стороны не желают (не готовы) входить в процесс полномасштабной торговой войны.

С производными в виде угроз (скорее медийных, чем реальных) военной конфронтации.

А это означает, что

1) — поле сценариев завершения войны вновь расширяется.

И

2) — вероятность "просто заморозки" без дополнительных политических либо финансовых соглашений несколько уменьшается. Как резко уменьшается и вероятность масштабирования войны.

Почему второе?

"Заморозка", в случае конфронтации могла рассматриваться США и КНР как способ избежать ненужных рисков и уж тем более масштабирования российско-украинской войны до уровня, когда оба государства вынуждены будут в неё включиться.

Воевать, равно как и тратить большие (в масштабах своих экономик) объёмы ресурсов на поддержку сторон ни Трамп ни Си не хотят.

(3)

Третий результат.

Поднятый вопрос Украины и России уже на первой встрече означает приглашение Китая войти в процесс.

Фактически,

— это то, чего Си и ожидал - прямой просьбы Трампа подключиться.

И свидетельства того, что без КНР данную войну не остановить.

Но

— это произошло не из "исключительности" нашего вопроса для двух супердержав.

Степень вовлечения КНР и варианты завершения войны станут базой на основе которой будут выстраиваться зоны присутствия американских и китайских интересов в регионе. В том числе в Украине.

(4)

Четвертый тезис.

Сегодняшняя встреча лишь начало процесса.

Учитывая что

— стороны по важным друг для друга вопросам (тарифы, редкоземы) взяли годовую паузу на контронтацию, имеем временные рамки.

Период в который будет "упаковано" как

- 1) — формирование системы будущих отношений США и КНР так и
- 2) — формат мирной сделки по Украине.

А это означает, с одной стороны

— время которые стороны попытаются использовать для демонстрации своих успехов.

А с другой,

— время на оформление видения как и на каких условиях (а так же при чьей поддержке) будет завершена война (но уже в 2026, не ранее).

С учётом сказанного

— можно ожидать активизации китайской политики на нашем направлении.

В частности

— назначение нового (либо просто активность уже исполнявшего данные функции) спецпредставителя Пекина по вопросам российско-украинской войны. То есть переговорщика, контактирующего с обеими сторонами.

Или,

— возможно, по аналогии с США, двух групп -- для России и для Украины отдельно. Где вопросами для обсуждения (в ожиданиях Пекина) будут не только вопросы войны, но и послевоенного сотрудничества.

Тут нет ничего нового - такой же алгоритм используют США.

Китай, учитывая, что Трам "не смог" реализует аналогичный.

Что это означает для Украины?

— Необходимость резкой активизации политики на китайском направлении.

Делать вид, что "КНР не существует" больше не получится.

Китай уже в процессе.

— Причём с, пусть и без воодушевлённого, но согласиём США.

А значит это сторона с которой надо разговаривать.

В конце концов, далеко не все государства ЕС горели желанием помогать Украине в 20022, но регулярная коммуникация помогла.

На китайском направлении дров наломано много.

Но зато есть большое количество посредников, которые важны Пекину и с которыми у нас хорошие отношения.

Таковыми могут быть, например,

— Турция и Польша - если брать ближайших соседей.. Если шире - ОАЭ, Саудовская Аравия, Казахстан, Пакистан, Египет. Выбор достаточный. Работать можно.

Но кроме войны и мира стоит помнить о рациональности.

— И США и КНР будут "останавливать войну" ради чего-то. То есть реализации неких своих планов в регионе.

А это значит что

— нужна конкретика и предложения в экономике и внешней политике.

Тут сразу сделаю немного "саморекламы".

Написал небольшой доклад про возможности украино-китайских отношений в 2025-35 годах.

Публично будем презентовать в конце ноября вместе с Ділова Столиця.

Там без "розовых очков" с одной стороны и "чёрно-белого мира" с другой -- что может быть интересно, что возможно и что возможно при условии завершения войны без успехов для Путина. Надеюсь, документ поможет начать дискурс.

И на завершение,

— описанная выше логика процессов угадывалась ещё год назад.

По крайней мере описал её (более детально и со схемами) в прогнозе для Украины на 2025 год. Презентация того была в декабре 2024 (ссылка на текст в первом комментарии, на презентацию во втором).

Соответственно, думаем с коллегами над аналогичным прогнозом и на 2026.

№ 1.215

Украине потребуется около 389 млрд долл. наличными и вооружением с 2026 по 2029 год, чтобы продолжать противостоять российской агрессии, — The Economist

Это почти вдвое превышает сумму поддержки Киева со стороны стран Европы с начала полномасштабного российского вторжения.

Главное из статьи

(1) Годовой военный бюджет Украины составляет около 65 млрд.

— Ещё примерно 73 млрд ежегодно тратится на все остальные госрасходы.

(2) Около 90 млрд долл. доходов украинские власти собирают внутри страны, а 50 млрд долл. — дефицит бюджета.

(3) Часть оружия Украина получает в виде безвозмездной помощи:

— в этом 2025 году таким образом она получит примерно 40 млрд долл.

(4) Пока этих средств достаточно, чтобы Украина поддерживала свою оборону, однако

— военные расходы ежегодно растут примерно на 20 %, хотя и остаются на уровне 2/3 от трат России.

(5) Общие потребности Украины в оружии будут ежегодно увеличиваться на 5 %.

— Другие госрасходы останутся на прежнем уровне,

— кроме затрат на ремонт разрушенной инфраструктуры и восстановление страны, что составит около 5 млрд долл. в год.

(6) Финансирование придётся продолжать даже в случае окончания войны, поскольку Украине необходимо будет пополнять запасы боеприпасов и содержать постоянную армию для сдерживания России.

Существуют два источника, которые ЕС может использовать для покрытия дефицита:

1) — первый — собственный бюджет,

2) — второй источник — замороженные в ЕС 163 млрд долл. российских активов.

Енергетика, фінансування виробництва зброї, тиск на Росію та робота з партнерами – Президент провів нараду з урядовцями щодо результатів уряду за сто днів роботи

2025-10-28

Президент України Володимир Зеленський провів нараду з Прем'єр-міністеркою Юлією Свириденко, всіма членами уряду та Головою Верховної Ради Русланом Стефанчуком, під час якої **міністри доповідали про перші 100 днів роботи** оновленого Кабміну.

Також ішлося про ключові **завдання** на наступні 100 днів.

Серед основних питань

- (1) — енергетика,
- (2) — фінансування сектору безпеки та оборони,
- (3) — тиск на Росію,
- (4) — виробництво зброї,
- (5) — реабілітація ветеранів,
- (6) — зарплати вчителів, науковців і медиків,
- (7) — соціальні послуги,
- (8) — компенсація за зруйноване житло,
- (9) — цифровізація та
- (10) — співпраця з партнерами.

Юлія Свириденко представила результати роботи урядової команди, а також доповіла про залучення фінансової підтримки від іноземних партнерів.

«За сто днів ми сфокусувалися на фінансуванні всіх критичних для держави напрямів. На підтримку держбюджету ми отримали 9,4 мільярда доларів за

механізмом ERA loan і 3,05 мільярда євро через Ukraine Facility. Понад 2,6 мільярда доларів залучили на потреби оборони через механізм PURL. Також забезпечили кошти для захисту енергетики й на закупівлю газу для проходження зими», – зазначила Прем'єр-міністерка.

Президент наголосив, що вже є 70 % фінансування для імпорту газу, та доручив уряду невідкладно забезпечити всі 100 %. Також міністр закордонних справ Андрій Сибіга й міністерка енергетики Світлана Гринчук мають забезпечити повну реалізацію домовленостей із Німеччиною, Норвегією, Італією, Нідерландами та Європейською комісією щодо фінансування і постачання необхідного обладнання для генерації електрики.

Уряд також провів комплексний аудит оборонних видатків, напрацював правовий режим Defence City для виробників української зброї, впровадив систему Delta для військових на всіх рівнях.

Міністр оборони Денис Шмигаль доповів, що компанії нарощують обсяги виробництва FPV, дронів-перехоплювачів та дипстрайків. Президент наголосив, що на кінець року потрібно вийти на показник понад 50 % зброї українського виробництва для захисту України. Глава держави поставив завдання запустити вже наступного місяця програму контрольованого експорту української зброї.

Також до кінця року Міноборони планує завершити

— перший етап трансформації Сил оборони й повністю перейти на корпусну систему у Збройних Силах України.

Крім того, запрацювала онлайн-платформа «Ветеран Про», яка містить актуальну інформацію для отримання житла, компенсації за зруйновані помешкання, оформлення статусу по інвалідності через війну, переобладнання робочого місця та подачу заявок на ветеранський спорт. Міністерка у справах ветеранів Наталія Калмикова доповіла, що вже розпочалася адаптація ветеранів, які втратили зір.

«Минулого тижня ми ухвалили постанову про довготривалий догляд — це для тих, хто зазнав дуже тяжких поранень і потребує ширших послуг, ніж паліатив для цивільних, які лікуються не через бойові травми», — додала вона.

Міністр соціальної політики, сім'ї та єдності Денис Улютін доповів про реалізацію програми «Пакунок школяра» та послуги для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, «Сімейна домівка».

«Сімейна домівка» — це для дітей, які не хочуть або не можуть бути всиновленими з тих чи інших причин, зокрема діти з інвалідністю. За підтримки Фондації Олени Зеленської у перших двох регіонах з'являться будинки для надання такої послуги. Надалі послуга буде пілотуватись у 12 регіонах. Наступним кроком проєкт буде масштабовано по всій країні», — зазначив він.

Також передбачене збільшення виплат прийомним батькам і батькам-вихователям. Здійснюється робота для покращення протезування військових, спрощено можливість отримання високофункціональних протезів.

Детальна увага – сфері охорони здоров'я, зокрема ситуації з цінами на ліки та доступністю ліків.

— Президент наголосив, що міністр охорони здоров'я повинен забезпечити конкретні результати для того, щоб люди відчули, що ліки дійсно стають доступнішими.

Віктор Ляшко поінформував про спрощення умов для навчання в медзакладах для бойових медиків та їх працевлаштування в цивільній системі охорони здоров'я. Також ішлося про підвищення зарплатних гарантій для медиків.

«У проєкті бюджету наступного року ми додаємо в програму медичних гарантій 16 мільярдів гривень. Уряд запроваджує низку ініціатив, аби медзаклади мали додаткове фінансування, особливо на прифронтових територіях. Важливо, щоб керівники лікарень раціонально скористалися цими додатковими коштами і вони йшли насамперед на підвищення заробітних плат медикам. Розрахунки показують, що це дає змогу, приміром, платити сімейному лікарю 35 тисяч гривень», – зазначив він.

Також ішлося про необхідність підвищення зарплат для вчителів і викладачів наступного року. Міністр освіти і науки Оксен Лісовий доповів, що

міністерство провело атестацію всіх академічних установ – уперше із запровадженням нової моделі базового фінансування.

«155 мільйонів ми вже розподілили академічним інститутам, які досягають хороших результатів та атестовані за категорією А. Наступного року більш ніж 40 % академічних інституцій із найвищими категоріями отримають додаткове фінансування за новою моделлю», – поінформував Оксен Лісовий.

Віцепрем'єр-міністр з відновлення України – міністр розвитку громад та територій Олексій Кулеба доповів про відновлення в регіонах. Він зазначив, що завдяки побудованому водогону вперше з 2022 року вдалося запустити централізовану подачу води для пів мільйона жителів Миколаєва. Також відкрили першу євроколію з Ужгорода й розпочали найбільший проєкт інвестицій у порти. Крім того, масштабували програму компенсацій «ЄВідновлення» для внутрішньо переміщених осіб із тимчасово окупованих територій.

«Вже ухвалена постанова, за якою люди, у яких майно залишилося на тимчасово окупованих територіях, будуть отримувати компенсацію – 2 мільйони гривень для купівлі нового житла. Ми знайшли перших 15 мільярдів гривень на реалізацію цього проєкту. Це будуть родини учасників бойових дій і люди, які отримали інвалідність унаслідок війни. Це перший етап, і вже триває робота з міжнародними партнерами для залучення додаткових

ресурсів, щоб усі родини з ТОТ отримали компенсації», – поінформував Олексій Кулеба.

Президент доручив міністру фінансів Сергію Марченку опрацювати конкретні суспільні потреби в Україні, на які мають спрямовуватися кошти від заморожених російських активів.

Глава держави також поставив завдання міністру закордонних справ провести роботу із синхронізації обмежувальних заходів проти Росії:

— санкції партнерів узгодити з українською юрисдикцією, санкції України – з партнерами й між самими партнерами.

«Щоб у всіх найважливіших юрисдикціях світу діяв однаково болісний для Росії тиск за цю війну. Дев'ятнадцятий пакет санкцій Євросоюзу має бути синхронізований в усіх ключових країнах Європи поза Євросоюзом», – наголосив Президент.

Крім того, Володимир Зеленський акцентував, що важливо залучити ресурси та кошти у сферу культури в час війни.

Міністерка культури та стратегічних комунікацій Тетяна Бережна розповіла про програму «Власна справа для креативних індустрій», яка передбачає гранти до 1 млн грн. Також вона повідомила про створення Фонду культурної спадщини України, міжнародної платформи для відновлення й захисту культурної спадщини.

«Маємо понад 4 тисячі об'єктів мережі закладів культури та об'єктів культурної спадщини по Україні, які пошкоджені внаслідок агресії РФ. Готуємо детальне портфоліо, прозору систему подачі й розподілу коштів для цих об'єктів», – поінформувала вона.

Перший віцепрем'єр-міністр – міністр цифрової трансформації Михайло Федоров доповів щодо нових послуг для українців у «Дії», електронного нотаріату та нового напрямку державної роботи – електронного судочинства.

«Ми майже з кожним міністерством маємо спільні проєкти чи послуги в роботі. За останні сто днів уже десятки сервісів запущені», – зазначив Михайло Федоров.

Міністр молоді та спорту Матвій Бідний доповів про запуск наукового парку Olympic Lab, а також цифрової системи медичного та науково-методичного супроводу українських атлетів. Також, за його словами, підготовлений законопроект про науку в спорті та ухвалено закон про оренду державної і комунальної спортивної інфраструктури, щоб полегшити спортивним школам і секціям доступ до неї.

Міністр економіки, довкілля та сільського господарства Олексій Соболев зазначив, що до кінця року має завершитися конкурс на розробку родовища «Добра» за угодою про розподіл продукції. За його словами, триває реалізація політики підтримки українських виробників «Зроблено в Україні», зокрема програми «Доступні кредити 5-7-9%».

№ 1.217-1

"Хто нам заважає - того ми просто посунемо в бік"

2025-10-26

Куш

У війні бігфарми та аптек наступив новий раунд.

В Україні, на жаль, існує практика досягнення бізнесових цілей не лише за рахунок вдалої стратегії чи унікальності продукції, часто не вигідні ринкові умови деякі бізнеси «із зв'язками» намагаються просто усунути, зокрема і "хитрим регулюванням".

Є версія, що за черговим раундом протистояння депутата Кузьмініх та аптек стоїть Дарниця.

Чому такий висновок напрашується?

Справа в тому, що народний депутат України Сергій Кузьмініх звернувся до бюджетного комітету Ради з пропозицією запровадити такий "хитрий термін" як

— «лікарські засоби спрощеного відпуску, які дозволені до відпуску без рецепта лікаря та без обов'язкової реалізації через аптеки».

А Сергій Кузьмініх - це саме той депутат, якого у ЗМІ пов'язували із власниками фармвиробника «Дарниця».

І спростувань цьому я не бачив.

Весь "цімес" полягає у тому, що

1) — для продажу "спрощених" лікарських препаратів не потрібно буде отримувати ліцензію, винаймати кваліфікований персонал, підтримувати діяльність аптек.

Умовно кажучи,

2) — такі ліки можна буде продавати у підземних переходах поруч із "парфумами на розлив" та "екозолотом".

Очевидно, що тут іде лобіювання інтересів виробників, а не споживачів.

Ще раніше,

1) — великі виробники фармацевтичних препаратів, вимоги влади щодо зниження цін на ліки намагались перекласти на плечі аптек, скасувавши виплати за маркетинговими та консультаційними договорами.

Це

2) — замість того аби переглянути відпускні ціни.

Але в даному випадку, ініціатива народного депутат пішла значно далі

— мова йде про те, що ані лікар з рецептом, ані аптека з ліцензійованим провізором, за частиною медпрепаратів будуть не потрібні.

І це дуже небезпечно. В першу чергу, для населення.

— Сьогодні це "законодавче нахабство" проштовхується навіть не окремим законом, а шляхом внесення правок за допомогою «Закону про держбюджет».

Простовхування подібних норм через закони про держбюджет, вже стало класикою законодавчої "схематехніки".

— Ухвалення "правок Кузьміна" фактично відкриє небезпечний для споживача шлях отримання ліків поза межами аптек.

І такою лазівкою скористається не тільки бігфарма, але й маса інших продавців.

Ринок може бути наводнений ліками, якість яких нікто не контролюватиме.

Звісно,

— такі законодавчі новели мають розглядатися фахівцями Комітету з питань здоров'я нації та Міністерства охорони здоров'я, а не «зашиватися» у закон про держбюджет.

До речі, в чинному законодавстві відсутнє таке поняття як «лікарські засоби спрощеного відпуску».

Це як "вогнепальна зброя спрощеного відпуску".

І наслідки будуть аналогічні.

Такі законодавчі новації не можуть бути прийняті похапцем.

№ 1.217-2

Раціональність перемогла відвертий лобізм

2025-10-27

Куц

Отже "антиаптечні правки" під виглядом доповнень до закону про бюджет 2026 стосовно "спрощеного продажу певних видів ліків поза аптеками" відхилені парламентом.

Зупинена масована атака бігфарми на аптечний ритейл.

Депутати погодились, що "спрощений порядок продажу ліків" призведе до втрати державою контролю за ліцензійованим обігом ліків в країні, що могло призвести до лавиноподібного погіршення якості ліків, а також до появи відвертих підробок.

Ми вже не кажемо про контроль за строками та умовами зберігання ліків, особливо зараз в умовах відключення електроенергії.

Існував ризик виникнення окремого "ринку" лікарського фальсифікату.

Крім цього,

— вже всім стало зрозуміло, що обмеження маркетингових витрат виробників та імпортерів лікарських засобів не призводить до зниження цін на них.

Ціни може знизити лише конкуренція на ринку та цільові державні компенсації за певними видами ліків.

Цього разу, парламент ухвалив раціональне рішення та відхилив лобістські бюджетні пропозиції.

Також

— парламент має звернути увагу на Антимонопольний комітет України (АМКУ), який незаконно оштрафував оптового дистрибутора ліків "Оптіма-фарм", ігноруючи судові процеси.

Дії цього "органу" гарантовано призведуть до дефіциту ліків у "високий" сезон.

— Абсолютно беспредельні рішення АМКУ проти Оптіми - це удар по фармацевтичній безпеці України.

На додачу так «співпало», що росіяни ракетним ударом знищили склади цієї фірми.

Підсумую:

— стабільність системи аптек та дистрибуції під час війни збережено.

Але треба зробити і наступний логічний крок:

— скасувати існуючі обмеження маркетингових угод, які було введено на початку березня цього року.

Вже є статистика, яка свідчить

— це рішення не призвело до суттєвого зниження цін на ліки.

Лише стабільна аптечна система та прозорий фармацевтичний ринок можуть впливати на доступність ліків для українців.

Плюс державна програма компенсація вартості для соціально вразливих верств населення.

Тобто дотувати споживача, а не знищувати продавця.

№ 1.218

Геополитический маркетинг и пиар, зачастую работают намного эффективнее, чем смыслы

Мухика и его лакшери автомобиль

2025-11-04

Куш

Это очень печально.

Например, многие восхищаются президентом Аргентины Милеем.

Во всяком случае, с помощью его постоянных перформансов и эпатажа, узнаваемость у него в мире высокая.

Вот Милей с бензопилой до выборов. Вот он поет "хава нагила" на сцене после выборов.

Но, например, мало кто знает о президенте Уругвая в 2010-2015 годах, который был ментором для последующих лидеров страны и **заложил модель длительного роста, не взирая на победу правых или левых сил.**

Речь о Хосе Мухика, который к сожалению недавно умер.

Блестящий пример платоновского "царя-философа".

Человек с большой буквы, который 90% своей зарплаты отдавал на благотворительность.

Это, конечно, не Милей, который потратил 50 тыс дол на клонирование своего мастифа, при чем дал клонам имена экономистов-либертарианцев: Милтона (Фридмана), Мюррея (Ротбарта) и Лукаса (Роберта Лукаса-младшего).

Но это, в принципе, частное дело, как тратить свои деньги.

Хотя у публичного человека такой привилегии приватности как бы и нет.

— Мухика точно не стал бы призывать своих соотечественников покупать мем-коин на миллиарды долларов, как это сделал Милей.

В своей экономической политике Мухика придерживался модели "асторизма", названной в честь Астори - уругвайского министра экономики.

Мухика добился впечатляющих результатов развития.

- 1) — Он не снижал социальные расходы как Милей, а увеличил их в структуре госбюджета с 60% до 75% в 2013-м.
- 2) — При нем уровень безработицы снизился с 13% до 7%.
- 3) — Минимальная зарплата выросла в 2,5 раза.

Один из акцентов - стимул внутреннего и внешнего инвестирования.

- 4) — При этом он дерегулировал экономику и снижал уровень административного вмешательства государства.

Мухика говорил: я не правый и не левый. Я - вегетарианец-партизан.

Кстати, в молодости он действительно был партизаном и долгое время провел в тюрьме одного из уругвайских каудильо.

Мухика запустил ряд больших кластерных проектов развития, хотя в быту оставался очень скромным человеком.

В экономике он делал все ровно наоборот в сравнении с программой Милея.

Например,

- 1) — Милей уничтожает профсоюзы и трудовую этику, устанавливая за лидерами профсоюзов слежку спецслужб (на работу которых не жалеет госфинансирования), а
- 2) — Мухика, наоборот, развивал систему защиты трудовых прав.

По данным Международной конфедерации профсоюзов сейчас Уругвай

— самая прогрессивная страна в Латинской Америке в контексте соблюдения «основных трудовых прав, включая свободу объединений, право на коллективные переговоры и право на забастовку».

Но это не приводит к сокращению частных инвестиций, а наоборот, усиливает их.

Важные идеи Мухико:

- 1) — налог на концентрацию сельскохозяйственных земель (ICIR) и
- 2) — закон "ступенчатого" снижения НДС на социальные товары услуги,
- 3) — развитие в регионах страны отделений Технологического университета.

Сейчас, если бы возникла необходимость выбора, где жить, между Аргентиной и Уругваем я бы не задумываясь выбрал бы Уругвай.

Кстати, многие сторонники Милея, при возникновении у них подобной дилеммы, сделали бы тоже самое...

Потому что Уругвай

— это самая безопасная страна Латинской Америки, с хорошо развитой инфраструктурой, медициной, образованием, устойчивым развитием и неплохим уровнем доходов (минимальная зарплата - более 400 дол, средняя - 900-1000 дол).

В страну идут инвестиции и создаются рабочие места. При чем, не на "либертарианском" движении.

Потому что для получения безопасности, образования, медуслуг и пользования качественной инфраструктурой, в современном мире нужно, чтобы и государство совместно с бизнесом инвестировало в безопасность, медицину, образование и инфраструктуру.

В нынешней социальной парадигме, инвестиций одного лишь бизнеса будет недостаточно, хоть полностью дерегулируй его и сократи налоги в ноль (что не отменяет разумной стратегии дерегуляции и сокращения фискальной нагрузки, в первую очередь, на труд).

Без таких государственных инвестиций в стране не будет ни безопасности, ни массовой медицины, ни качественного образования, ни инфраструктуры.

К сожалению Украина пошла по пути медийных технологий в управлении экономикой.

"Царей-гетманов" у нас завжди було в избытку, а вот філософов, в лучшем случае, терпят, пока "сидять низенько і говорять тихенько".

Что уж говорить о "царях-філософах" - краснокнижний вид в наших широтах....

№ 1.219-1

Огляд... Сьогодні він буде дещо незвичного формату

2025-10-31

Машовец

Оскільки ми розглянемо основний метод (тактичний прийом), який останнім часом став активно використовуватись російським командуванням, в ході їх наступальних операцій, при штурмі районів оборони ЗСУ, які спираються на більш-менш великі населені пункти.

На даний момент це питання, безсумнівно, має досить актуальний характер, оскільки фактично саме зараз ми бачимо його реалізацію російським командуванням безпосередньо на практиці

— під час організації та ведення бойових дій у містах Куп'янськ та Покровськ.

Сьогодні перша частина

Спочатку трохи «передісторії» про те, як взагалі «сплив» цей метод у триваючій російсько-українській війні, ставши на сьогоднішній день основним у процесі загального керівництва та управління діями військ російським командуванням на тактичному та оперативно-тактичному рівнях під час «штурму міст».

Масове використання Силами оборони України (і ЗСУ зокрема) у тактичній зоні так званих «дронів» (фактично малих БПЛА) різного призначення (як ударних, так і розвідувальних або «комбінованого» призначення), свого часу, дозволило ЗСУ різко знизити ефективність атакуючих/штурмових дій російської армії в тактичній зоні.

Більш того, комплексний підхід українського командування до їх використання для моніторингу самого «поля бою» (своєчасне виявлення атакуючих підрозділів ще на етапі їх висування) і їх подальшого вогневого ураження, дозволяв завдати їм досить значних втрат. Це, своєю чергою, призводило в більшості випадків до зриву атак/штурмів противника як таких.

По суті, малі "безпілотники" стали важливою (якщо не головною) складовою тактичного розвідувально-ударного "контуру" українських військ на тактичному рівні.

— Кожен підрозділ, частина, з'єднання ЗСУ (й взагалі всіх СОУ), будуючи систему оборони у своїй смузі чи на своїй ділянці, це робили (ну або прагнули це робити), роблячи ставку на КОМПЛЕКСНЕ та інтенсивне використання «малих» БПЛА.

Більш того, широке використання засобів автоматизації бойового управління разом з ними на **ТАКТИЧНОМУ РІВНІ** дозволило ЗСУ досягти небаченої раніше ефективності в оборонних діях на тактичному рівні.

Оскільки, поступаючись противнику (іноді в рази) за кількістю сил і засобів, широке і всебічне застосування «безпілотників» давало можливість частинам і підрозділам ЗСУ досягти бажаного результату (забезпечити необхідний рівень стійкості своєї системи оборони), обходитися значно меншими силами, ніж можна було очікувати, виходячи з класичних тактичних норм-розрахунків «на оборону».

Так, я маю на увазі ту саму «кіллер-зону», про яку не говорили і не продовжують говорити тільки ледачі.

Фактично на полі бою була створена ситуація, коли противник не міг раптово (приховано) навіть просунутися вперед для проведення атакуючих/штурмових дій.

— Простіше кажучи, російські атакуючі підрозділи не могли навіть наблизитися до позицій Збройних сил України, не зазнаючи, у більшості випадків, критичних для себе втрат.

Дуже показовими в цьому плані були кілька конкретних прикладів з широким резонансом у ЗМІ та інтернеті, викликаних поширенням відповідного відеоконтенту з палаючими колонами російської бронетехніки та «полюванням» українських «дронів» за ворожою піхотою.

Іншими словами,

— Збройні Сили України першими у світі впровадили та масштабували «кіллер-зону» на системному рівні.

Головною причиною, яка спонукала їх до цього, безсумнівно, була перевага противника у силах та засобах (постійне збільшення чисельності особового складу у частинах та з'єднаннях російського стратегічного угруповання, що діє на території України, кратна перевага у озброєнні та військовій техніці/ОВТ тощо).

А використання описаного мною вище «контуру» дозволило ВСУ, ПЕВНОЮ МІРОЮ, нейтралізувати ці переваги противника. Хоча б у тактичній зоні...

Однак було б верхом дурості вважати, що російське командування не відреагує на все це і не намагатиметься знайти відповідну "протиотруту".

Більше того, його до цього постійно «заохочує та стимулює» власне військово-політичне керівництво, яке регулярно вимагає відповідного результату «тут і зараз» (що, своєю чергою, тягне за собою для російського військового командування необхідність підготовки, організації та проведення наступальних операцій на відповідному рівні, що неможливо без подолання оборони Збройних Сил України на тактичному рівні).

Іншими словами, російське командування було змушене шукати і, врешті-решт, знайти якийсь спосіб "зламати" оборону Збройних сил України. І хоча ці пошуки були дуже «драматичними» (адже перше, що російське командування зробило в цьому напрямку – звернулося до звичного, широко поширеного і горезвісного власного методу «затиснемо масою»), проте **в підсумку, методом проб і помилок, йому вдалося знайти «правильну стежку».**

Я не буду зараз докладно зупинятися на процесі цих російських «досліджень» через бажання заощадити простір і час, а лише нагадаю у зв'язку з цим нашим читачам, як дуже яскравий їх приклад, етимологію появи і широкого застосування у передових частинах та підрозділах російських військ засобів «малої механізації» (мотоциклів, мопедів, різного роду баггі, легкових автомобілів, іноді навіть самокатів і т. д.).

Адже було чітко зрозуміло, що до цього призвело артикульоване та визначене, свого часу, російським командуванням, **бажання дати своїм передовим штурмовим підрозділам можливість швидко та з мінімальними втратами долати ту саму «кіллер-зону»,** створену українськими військами за допомогою тактичних БПЛА.

Ворог чітко і недвозначно «шукав», «випробовував варіанти», постійно перебуваючи в «творчому пошуку», водночас продовжуючи застосовувати і поєднувати на практиці «раніше випробувані» методи і способи, на кшталт тих самих «м'ясних штурмів».

Проблема для російського командування полягала ще й у тому, що паралельно з його «пошуком» удосконалювалася і українська система (розширювалася сама «кіллер-зона», українські безпілотники ставали більш досконалішими та ефективними, з'являлися нові модифікації та їх види, іноді все це відбувалося вибухоподібно).

Тобто **російським військам постійно, у зв'язку з цим, доводилося адаптуватися та "надолжувати згаяне".**

Процес затягнувся, і в його ході ніхто з російського боку не збирався відмовлятися від масових «накатів» (кремль вимагав і продовжує вимагати «перемог» - отже, необхідно «рухатися вперед за всяку ціну»).

Зрештою, **російське командування (не знаю, чи знайшли вони когось «розумного», чи це було колективно виплекане «розуміння») зуміло в цьому контексті визначити кілька досить ефективних рішень.**

Наскільки я розумію, це саме «розуміння» прийшло до нього, коли воно подивилося на проблему української «кілер-зони» одночасно, як комплексно, і, так би мовити, роздільно. А також, що важливо, дійшло висновку, що

— характер та особливості системи оборони Збройних Сил України, з точки зору її ефективності, на багатьох оперативних напрямках, є НЕОДНОРІДНИМИ.

Перше, з чого вони почали, спробували чітко визначити, як і на чому будується оборона ЗСУ, що спирається на «кіллер-зону», побудовану за допомогою «дронів», які її основні елементи та основні принципи дії? Прикладів для цього у росіян було достатньо, я б, навіть, сказав, в надлишку...

1)

У зв'язку з цим їх "дуже цікавило" - як і за допомогою чого ЗСУ здійснюють моніторинг тактичної зони (у тому числі визначення робочих частот та каналів їх розвідувальних БПЛА), який час реакції їх вогневих засобів, у разі виявлення атакуючого російського підрозділу, що і як "прилітає" в таких випадках, як використовуються "дрони" з іншими засобами, як здійснюється взаємодія тощо?

2)

Водночас противник досить інтенсивно вивчав саму оборону Збройних Сил України – головним чином рівень та ступінь боєздатності українських з'єднань, частин та підрозділів на тому чи іншому напрямку (у т. ч. тактичну та оперативну щільність їх бойових порядків), систему їх бойового управління, матеріально-технічне забезпечення (МТЗ) та низку інших чинників.

3)

Далі, порівнявши отримані дані, російське командування, мабуть, прийшло до висновку, що "скрізь все по-різному". На одному напрямку мало особового складу, зате багато дронів, на іншому - багато обох, на третьому - навпаки, мало, обох і т.д.

Наклавши на все це розуміння «класичні принципи радянсько-російської школи оперативного мистецтва», російське командування чітко прийшло до «базового» висновку, що

4)

— для того, щоб ефективно «зламати» систему оборони Збройних Сил України,

— перш за все, необхідно «вплинути» на два її ключових елементи – по суті, на українські групи та підрозділи, які використовують тактичні БПЛА і

— водночас паралізувати ті елементи системи управління, які безпосередньо пов'язані з використанням «дронів». А ще – "покласти" всю логістику українських частин та підрозділів на ділянці прориву.

Потім прийшло розуміння, що

4)

— для того, щоб прорватися бодай на тактичну глибину в українську оборону, недостатньо дезорганізувати (а в ідеалі і «вибити») українські «безпілотники» на обраній ділянці (в районі), необхідно скористатися особливостями оборони Збройних Сил України, які визначаються ще одним ключовим фактором з розряду їх боєздатності - критично малою чисельністю особового складу в їх передових підрозділах і, відповідно, наявністю значних прогалин і «лакун» в їх бойових порядках на тактичному рівні.

— Неможливість ефективно обороняти (утримувати) ЗСУ навіть «нормативні» за розмірами райони та ділянки оборони через це, в умовах відсутності або різкого падіння з тих чи інших причин рівня ефективності використання своїх «дронів», російське командування визначило дуже чітко і вирішило цим скористатися.

Власне,

5)

— так і народилася сама методика (тактичний прийом) прориву оборони шляхом «проникнення» і «інфільтрації» малих піхотних груп.

Однак слід зазначити, що в цьому плані йдеться не тільки, по суті, про дії самих штурмових підрозділів противника, а й певне їх поєднання з низкою ІНШИХ прийомів та методів, які не мають прямого відношення до дій російських штурмових груп та підрозділів, а «забезпечують» їх (наприклад, детальна радіотехнічна розвідка даного району, або налагодження постачання прониклих штурмових груп за допомогою власних «дронів» и т.д.).

Особливо це характерно для умов, коли противнику доводиться вести бойові дії саме в умовах щільної міської забудови, де взагалі відсутня чітка лінія бойового зіткнення, поняття «тил», «фланг» носять умовний характер, а бойові дії доводиться вести в «ізолюваному» режимі. Власне, цей різновид російської тактики "проникнення" нас і цікавить...

На сьогодні, це все.

У наступній частині нашого огляду ми розглянемо основні принципи цього методу противника і на конкретних прикладах спробуємо розібратися, як саме ворог використовує його зараз.

№ 1.219-2

Огляд... Сьогодні друга частина – про тактичний прийом «проникнення»

2025-11-05

Машовец

який російське командування почало вперто масштабувати останнім часом в ході організації та ведення бойових дій проти районів оборони ЗСУ, що спираються на більш-менш великі населені пункти,

1. Отже, у попередній частині ми з'ясували, чому і з якою метою російське командування вирішило зробити цей тактичний прийом своїм основним способом подолання системи оборони ЗСУ на тактичному рівні.

Для тих, хто не читав першу частину, коротко нагадаю про суть. Основними причинами, які спонукали російське командування зробити цей тактичний прийом масовим, як на мене, стали

два фактори:

1) - Масове та планомірне застосування Збройними Силами України у тактичній зоні, так званих «дронів» (або, якщо хочете, «малих» БПЛА), що зробило практично неможливим застосування противниками на такому рівні класичних форм організації та ведення бойових дій.

2) - Наявність досить значного дефіциту особового складу у передових підрозділах Збройних Сил України. Що. Своєю чергою, призводило і продовжує призводити до "розрідження" їх бойових порядків, появи прогалин і "лаун" між їх елементами, через які, власне, і відбувається саме "проникнення" малих піхотних груп противника.

3) Третім «базовим» фактором стало розуміння російським командуванням того, що вплив на обсяги та рівень матеріально-технічного забезпечення (МТЗ) передових підрозділів Збройних Сил України, що обороняються, а отже, і на рівень їх боєздатності, можуть і повинні здійснюватися власними «малими» БПЛА. Хоча, до цього вони «прийшли» набагато раніше, ніж систематизувати і «зв'язати воедино» перші два фактори.

Як наслідок, російське командування отримало певну, досить комплексну методику (причому, до певної міри, гнучку за своєю формою та змістом) подолання системи оборони Збройних Сил України в тактичній зоні, в основі якої лежить те, що зараз називають в експертному середовищі (а наразі і в ЗМІ), як «кіл-зона» або, в українському варіанті, «стіна дронів»...

1) — По суті, це подальший розвиток "штурмової тактики" ЗС РФ, апробованої ними під час боїв за Севєродонецьк та Бахмут.

2) — Однак як цілісний і комплексний метод він почав використовуватися російським командуванням, на мою суб'єктивну думку, з моменту штурму ворогом міста Селидове. Саме там свідомо і цілком усвідомлено, а головне - масово, ворог використовував цей прийом для того, щоб відносно швидко захопити порівняно великий населений пункт.

Його поява була зумовлена, скажімо так, «творчим переосмисленням» російським командуванням сутності та змісту атакуючих/штурмових дій, що здійснюються спеціально сформованими та оснащеними для цього частинами та підрозділами (так званими «штурмовими ротами», рідше «штурмовими батальйонами», часто сформованими з раніше судимих осіб або тих, які перебували під слідством), які значно раніше з'явилися у складі російського стратегічного угруповання військ в Україні, чим сам цей метод став масово і цілеспрямовано використовуватися російським командуванням. Іншими словами, ми маємо справу із тими самими «м'ясними штурмами», але модифікованими у відповідності із сучасними потребами.

Очевидно, прагнучі різко підвищити ефективність своїх штурмових підрозділів, російське командування вже протягом деякого часу "пробувало різні варіанти". Зокрема, варіювався їх склад, озброєння і спорядження, способи застосування в тій чи іншій місцевості, способи маскування, росіяни намагалися змінити їх тактику застосування в певних умовах (в тому числі в умовах щільної міської забудови) і т.д.

Значно справа просунулася вперед лише після того, як російське командування нарешті **зрозуміло, що потрібно "танцювати" за результатами оцінки та аналізу дій ЗСУ в обороні, а не навпаки.**

На даний момент основними елементами цього тактичного прийому, який, судячи з усього, командування російських військ намагається вивести на більший (оперативно-тактичний) рівень, є:

- (1) - **Підготовчий** етап (включає в себе цілий комплекс заходів, як організаційно-штатних, що проводяться по відношенню до власних військ, і «підтримуючих», що здійснюються по відношенню до українських військ, які обороняються на обраному напрямку)
- (2) - **Практичний** етап (по суті, власне дії малих/штурмових груп з проникнення та просочування в систему оборони Збройних Сил України з метою її дезорганізації та «хаотизації»)
- (3) - Етап **закріплення і розвитку** успіху (по суті, це дії основних сил частин і з'єднань противника на обраних тактичних напрямках, з метою захоплення і утримання відповідних ділянок місцевості).

2. Розглянемо кожен з цих етапів докладніше

I. Підготовчий етап

По суті, його можна розділити на дві частини. Перша стосується проведення підготовчих заходів з власними військами, включаючи планування та організацію відповідних дій (підбір наряду сил і засобів, конкретних районів «проникнення», формування штурмових підрозділів у складі передових частин і з'єднань, які, в свою чергу, поділяються на штурмові/малі піхотні групи, відпрацювання питань взаємодії та управління боєм щодо конкретних ділянок місцевості, де вони будуть діяти, навчання їх методам прихованого «просочування» і «проникнення» і т.д.).

I другий, який стосується "впливу", по суті, на українські війська, які обороняються на обраному напрямку

У зв'язку з цим, насамперед, противник вивчає склад та структуру системи оборони Збройних Сил України на обраному напрямку за допомогою розвідки. При цьому особлива увага зазвичай приділяється двом речам – українським підрозділам що безпосередньо застосовують "дрони", а також пунктам управління (ПУ) та вогневим засобам ураження. По суті, перед початком практичного (активного) етапу противник створює своєрідну «обліковий список пріоритетних цілей», а, маючи перевагу в радіоелектронній розвідці (РТР), у тому числі на тактичному рівні, а також у розвідувальних БПЛА оперативно-тактичного рівня, часто визначає їх параметри досить точно.

У ході підготовки наступальних/штурмових дій у великих населених пунктах вороже командування зазвичай дуже уважно вивчає їх плани та карти,

визначає найбільш вразливі та критичні ділянки місцевості для оборони частин та з'єднань Збройних Сил України, навіть райони та пункти оборони їх окремих підрозділів. Слід зазначити, що противник у зв'язку з цим досить активно використовує космічну розвідку. Наприклад, під час підготовки активного етапу штурму Авдіївки командні структури частин та з'єднань армій угруповання військ (УВ) «Центр» змогли оперативно отримати необхідну їм інформацію (між «замовленням» та практичним отриманням необхідної детальної інформації, у вигляді відповідних супутникових карт, іноді проходило не більше 4-5 днів).

Однак основним змістом і метою всього цього процесу вивчення системи оборони Збройних Сил України на тому чи іншому напрямку все ж таки слід вважати

1) — пошук і визначення наявності в ній тих самих «прогалин» і «лакун». Саме на це спрямовуються найбільші зусилля і витрачається час засобів розвідки противника.

2) — По-друге, так би мовити, «напередодні» початку масових «проникнень» своїх малих/штурмових піхотних груп, безпосередньо у бойові порядки частин та підрозділів Збройних Сил України, противник зазвичай проводить так званий «комплекс активних заходів» щодо впливу на систему оборони Збройних Сил України.

Вона може включати як звичні, класичні форми і методи (артилерійський вогонь, авіабомбардування, ракетні удари, БПЛА і т.д.), так і досить нетривіальні.

— Наприклад, попередньо, перед початком масованого «проникнення», на обраному напрямку починають активно діяти диверсійно-розвідувальні групи зі складу підрозділів спеціального призначення (СПП) противника, які відповідно до теорії та практики цього методу прагнуть будь-що створити, поглибити та розширити будь-яку виявлену «прогалину» в тактичній обороні Збройних Сил України, для подальшого «проникнення» інших малих піхотних груп. Саме за такою схемою діяли російські війська зі складу 6-ї ЗВА на Куп'янському напрямку, з 2-ї ЗВА на Покровському напрямку тощо.

Зазвичай для цього вибирають найслабші, з точки зору противника, опорний пункт, позицію ЗСУ (наприклад, де особового складу мало, його морально-психологічний стан знижений, вкрай ускладнене постачання матеріально-технічних засобів та боєприпасів, де тривалий час не було ротації, або, навіть, обмежена видимість тощо). Методика, яка використовується російськими військами в цьому випадку, проста і зрозуміла - приховане зближення, зайняття вихідної позиції і раптовий наліт на опорний пункт, позицію з метою їх захоплення. У міській забудові з цією метою вони можуть проникати у

бойові порядки Збройних Сил України, маскуючись під цивільних (перевдягаючись у цивільний одяг), видаючи себе за військовослужбовців ЗСУ тощо.

Разом з тим, все вищезазначене є практично безглуздом, в умовах, коли передові частини та підрозділи Збройних Сил України мають можливість цілодобово та ефективно спостерігати за підступами до своїх позицій, а також за найближчим тактичним тилом противника, за допомогою «дронів».

Оскільки, при будь-якому виявленні навіть «надмалої» піхотної групи противника, особливо в процесі її просування (тобто завчасно), вона з дуже високою ймовірністю одразу потрапляє під обстріл (або тими ж «дронами», або інших вогневих засобів ЗСУ).

— В результаті, як правило, в таких випадках розширення «прогалини» у бойових порядках ЗСУ (тобто раптова атака на обраний опорний пункт або позицію) не вдається.

Саме тому на підготовчому етапі противник прагне поряд із виявленням фактичних «прогалин», «лаkun» та інших слабких місць у системі оборони Збройних Сил України, в першу чергу, «вибити українських дронщиків» (або, як варіант, ускладнити їхню роботу до межі, принаймні на обраному напрямі). З цією метою використовується цілий комплекс засобів - від РЕБ, до масованих авіабомбардувань і ударів високоточними артилерійськими снарядами і ракетами. По суті, підрозділи та угруповання тактичних БПЛА українських військ у ході підготовки противника до масованого «проникнення» стають пріоритетною ціллю № 1.

— При цьому головне для противника – ВИЗНАЧИТИ, де саме знаходяться українські "дрони", де розташовані позиції їх запуску, управління, пункти постачання тощо.

У цьому зв'язку дійшло до того, що противник створив спеціалізовані підрозділи (у тому числі озброєні ударними та розвідувальними "дронами"), основним призначенням яких є саме полювання на українських операторів "дронів".

— Наприклад, етимологія появи сумнозвісного ЦЗБС «Рубікон» була саме така. Ба більше, судячи з дій противника, "полювання на українських дронщиків" стало пріоритетним у межах усіх трьох рівнів розвідувально-ударного контуру створеного ним у складі його стратегічного угруповання військ на теренах України.

II. Практичний (або активний, якщо хочете) етап

Зазвичай він плавно витікає з попереднього, коли противник встиг "виявити" одну, а краще дві, а то й три "прогалини" в бойових порядках Збройних Сил

України на тактичному рівні. Як я наголосив вище, у цьому випадку вороже командування зазвичай прагне їх розширити (шляхом раптової атаки/ захоплення одного-двох сусідніх опорних пунктів, позицій). По суті, створити ділянку місцевості, яка не контролюється передовими підрозділами Збройних Сил України (й бажано, про існування якої їхнє командування навіть не здогадується) або де воно просто не встигає реагувати на дії противника, через що з'являється можливість приховано ввести малі піхотні групи в бойові порядки передових частин і з'єднань Збройних Сил України на тактичну глибину, як то кажуть «у товарному обсязі».

Однак слід розуміти, що саме проникнення малих/штурмових груп противника у бойові порядки частин та підрозділів Збройних Сил України в обраному противником районі чи напрямку не здійснюється за принципом «де це можливо».

Зазвичай ці групи діють досить синхронно і злагоджено.

Це визначається двома факторами - наявністю у них зв'язку зі своїм командуванням (а значить і здатністю координувати свої дії) або ЗАЗДАЛЕГІДЬ узгодженим «сценарієм» їх подальших дій після проникнення. Це означає, що вони цілком можуть переслідувати не лише тактичні, а й оперативно-тактичні цілі, особливо у сфері МТЗ цілих УВ Збройних Сил України.

Наприклад,

— якщо проаналізувати напрямки "повзучості" невеликих піхотних груп противника в районі Куп'янська, протягом останніх 2-х місяців, стає зрозумілим, що в першу чергу вони прагнули прорватися до дороги Куп'янськ-Чугуїв, тобто на основну оперативно-тактичну комунікацію ЗСУ на цьому напрямку.

Або

— наполегливе проникнення противника у напрямку так званої «промислової зони» Покровська на його західних околицях було очевидно спрямоване на аналогічні прагнення щодо всього району оборони Збройних Сил України у Покровсько-Мирноградській агломерації.

За моїми особистими враженнями, головною першочерговою метою такого роду дій малих/штурмових груп противника майже завжди є так званий «хаос» системи оборони ЗСУ в обраному напрямку, районі, а не «механічне» просочування заради самого просочування в будь-якому можливому напрямку, щоб якийсь розумник зафарбував пару зайвих пікселів на карті.

— Іншими словами, вони майже завжди прагнуть проникнути в систему оборони Збройних Сил України, щоб позбавити її централізованого та контрольованого характеру.

Своєрідне «пом'якшення» перед рухом своїх основних (головних) сил саме в заданому і «необхідному» для них заздалегідь напрямку.

Думаю, саме тому більшість дій таких ворожих інфільтраційних груп побудовані за вже відпрацьованою схемою.

Приховане проникнення, закріплення (пошук укриття, облаштування замаскованої позиції в тилу або на флангах підрозділів ЗСУ), налагодження логістики (для цього часто використовуються безпілотники), в подальшому – ведення розвідки та активних дій проти підрозділів ЗСУ, що знаходяться поблизу. Улюблений метод - раптовий обстріл з флангу, тилу, приховане просування в темний час доби, засідки і нальоти.

Перше, з чого вони починають, це намагаються перервати або ускладнити забезпечення підрозділів Збройних Сил України, що обороняються, до краю. Очевидно, що командування противника, безпосередньо пов'язує рівень боєздатності підрозділів ЗСУ(а значить рівень стійкості ЗСУ у всій тактичній зоні на цьому напрямку) з рівнем їх матеріально-технічного забезпечення. Позбавлені постачання, маючи на флангах і в тилу численні малі піхотні групи противника, вони швидко втрачають свою боєздатність.

Для цього малі піхотні групи противника використовують рейди, засідки, раптові обстріли груп та підрозділів Збройних Сил України, що рухаються, начебто у власному тактичному тилу, особливо тих, що забезпечують логістику або зміну (ротацію) особового складу на передових позиціях. При виявленні ПУ ЗСУ, позицій підрозділів та груп БПЛА, вони атакують їх у пріоритеті, траплялося, що для цього російське командування «координувало» дії кількох своїх малих піхотних груп, які проникали в бойові порядки (дуже типовий прийом для нинішніх дій російських підрозділів у Покровську). Укупі з активним і СКООРДИНОВАНИМ по місцю та часу використанням власних «дронів», це дозволяє противнику в ряді випадків досягти бажаного результату.

III. Етап закріплення і розвитку успіху

Після того, як командування противника починає вважати, що система оборони Збройних Сил України на потрібному їй напрямку чи ділянці достатньо дезорганізована численними "проникненнями" та "інфільтраціями" малих/штурмових груп, воно зазвичай переходить до планомірного просування головними (основними) силами своїх передових частин та підрозділів. А точніше, до спроб це зробити.

Причому характерно, що зазвичай цьому прагнуть допомогти малі піхотні групи противника, які ще залишаються на цей час в бойових порядках передових частин і підрозділів Збройних Сил України, а краще сказати ті, яким «вдалося там вижити».

Правда, не завжди, таке буває...

Трапляється й таке, коли вони просто намагаються вижити, чекаючи на підкріплення у невиявлених укриттях та на замаскованих позиціях. Однак, якщо українські передові підрозділи продовжують зберігати достатній рівень своєї боєздатності, зазвичай, це для них закінчується досить плачевно.

Наприклад,

— в районі Часового Яру спроба противника, свого часу (кілька місяців тому), застосувати такий тактичний прийом, закінчилася для нього досить невдало. Малі штурмові групи противника зі складу його 98-ї повітряно-десантної дивізії (пдд) так і не змогли забезпечити настільки сильну дезорганізацію передових українських підрозділів (їм просто не вдалося «проникнути» на необхідну тактичну глибину), щоб оборона Збройних Сил України втратила централізований і керований характер на цьому напрямку.

Збройним силам України вдалося не допустити просування основних сил двох парашутних десантних полків (пдп) цієї дивізії на значну відстань у цьому напрямку, фактично розгромивши їх передові підрозділи за допомогою тих самих «дронів», під час спроби просування в межах Часового Яру.

А ось у Покровську та Куп'янську все явно пішло за іншим сценарієм.

— Під час підготовки до штурму обох міст противнику вдалося виявити та надалі "на повну" використовувати прогалини, слабкі місця та "лакуни" в обороні Збройних Сил України. У Покровську 2-га ЗВА противника навіть провела з цією метою цілу серію «великих» і «маленьких» спроб інфільтрації, у тому числі із застосуванням підрозділів спеціального призначення, поки дійсно не виявила їх у напрямку Звірове – Троянда та Котлине – «промзона».

Однак у зв'язку з цим варто зазначити, що

— початок просування основних сил передових частин і підрозділів противника, в ході застосування ним методу «проникнення», не завжди означає безповоротну втрату території або конкретного населеного пункту.

Ця війна рясніє прикладами, коли це "не допомогло" ворогу. Найбільш екстремальним і найбільш очевидним з них є поточна ситуація в зоні російської 51-ї ЗВА на Добропільському напрямку.

"Тактично глибоко" прониклі штурмові групи двох її бригад (114-ї та 132-ї омсбр), навіть, із захопленням низки населених пунктів, так й не спроміглися до кінця "хаотизувати" систему оборони ЗСУ на цьому напрямку. Не дуже допомогло навіть перегрупування сюди значних сил зі складу 51-ї ЗВА (з 14 км «прориву» їй вдалося утримати на захід від Казенного Торця лише район Красного Лиману та ділянку місцевості в районі Родинського, які «вкрай потрібні» для дій на Покровському напрямку). Але треба віддати їм належне, вони продовжують вперто пробиватися на зустріч 2-ї ЗВА, яка таки зуміла достатньо глибоко «просочитися» в Покровськ.

Підведемо підсумки...

На даний момент, **використання російським командуванням вищезазначеного тактичного прийому як типового способу подолання системи оборони Збройних Сил України в тактичній зоні, в умовах масованого застосування ними так званих «малих» БПЛА, на мій погляд, є скоріше «тимчасовим рішенням» ніж стабільно-ефективним.**

З однієї простої причини

– цей прийом дає противнику потрібний йому ефект лише за однієї умови, про яку я згадував на самому початку цього огляду.

А саме – наявності нестачі особового складу у передових підрозділах ЗСУ (й відповідно, наявності прогалин у їх бойових порядках)

Зовсім не факт, що українському командуванню в майбутньому не вдасться знайти цілком адекватну протидію цьому.

Так, щоб подумати «на перспективу», оборона може бути побудована в самих різних ефективних варіаціях.

У тому числі, коли у вас в передових частинах і з'єднаннях не вистачає людей.

А інтенсивність і "щільність" використання "дронів" явно може бути ЗРОСТАЮЧИМ значенням, коли спроби прихованого проникнення стануть такими ж безглуздими, як і сумновідомі "м'ясні штурми" раніше. Як то кажуть, «просто додайте дронів» (звісно, це я утрирую)...

У зв'язку з цим варто задуматися і про те, що

— даний прийом російського командування приносить йому результати ТІЛЬКИ при використанні в умовах ЩІЛЬНОЇ МІСЬКОЇ ЗАБУДОВИ (Покровськ, Куп'янськ, частково Торецьк).

Тобто тоді, коли існує можливість для інфільтрованих груп противника «вижити», використовуючи наявність численних укриттів.

В цьому контексті, в умовах великих і малих «відкритих» просторів його ефективність виглядає, скажімо так, досить спірно.

Хоча, звичайно, й тут не обходиться без винятків.

№ 1.220-1

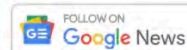
The mad king of Kyiv: Why Zelensky can't afford to end the war

OPINION

THE VIEWS EXPRESSED BY CONTRIBUTORS ARE THEIR OWN AND NOT THE VIEW OF THE HILL

The mad king of Kyiv: Why Zelensky can't afford to end the war

BY JOHN MAC GHLIONN, OPINION CONTRIBUTOR - 02/15/25 3:00 PM ET

Alex Babenko, Associated Press

Ukraine's President Volodymyr Zelenskyy speaks to the press during a media briefing on the territory of Khmelnytskyi Nuclear Power Plant, Ukraine, on Feb. 13, 2025.

Opinion

How to submit an op-ed.

Most Popular

1

Live updates:
Government shutdown
set to become longest...

2

Democrats divided over
cutting deal to end
shutdown

Speaker Johnson

BY JOHN MAC GHLIONN, OPINION CONTRIBUTOR - 02/15/25 3:00 PM ET

Alex Babenko, Associated Press

Ukraine's President Volodymyr Zelenskyy speaks to the press during a media briefing on the territory of Khmelnytskyi Nuclear Power Plant, Ukraine, on Feb. 13, 2025.

Not long ago, Volodymyr Zelensky was a comedian in Ukraine. He made his living playing a fictional president on television. Then, by a twist of fate, he became the real thing. And before he had time to adjust to the role, history threw him onto the world's stage, catapulting him from a middling entertainer into an international symbol of resistance.

Overnight, the media transformed him into the embodiment of courage, the Churchill of Kyiv, the man who refused to flee, the warrior standing against tyranny. But what if this narrative is entirely false? What if Zelensky, rather than being the hero in this story, is actually the man who won't allow the war to end — not for the good of his people, but because peace would mean his own downfall?

A good leader prioritizes the survival of his nation. He knows when to fight, and more importantly, he knows when to negotiate. Zelensky, however, has made it clear that his power depends on war, and war alone.

It is no coincidence that as Ukraine's battlefield prospects worsen, as soldiers defect, as forced conscription spirals into something resembling kidnapping, Zelensky has once again extended martial law. No elections. No peace talks. No escape. Because if the war ends, so does his presidency. And this, more than anything, explains why the war must go on.

The mainstream media — particularly in the West — does not allow for nuance. The world must be simple: Putin is the villain, Zelensky is the hero. That is the framework. That is the script. Anything outside of this binary is “pro-Russian propaganda.” Yet reality is not a comic book; it's not a Marvel movie. Zelensky is not some saintly soldier defending democracy. In fact, Ukraine barely resembles a democracy at all.

Since Russia's invasion in 2022, Zelensky had banned several opposition parties, banned certain media outlets and postponed elections with the justification that wartime voting is “impossible.” Impossible for whom? For the soldiers in the trenches, or for the civilians now living under indefinite martial law?

Ukraine is in a desperate position. The country's losses are catastrophic. Manpower is running thin, which is why Zelensky has resorted to hunting men down in the streets. There are countless reports of Ukrainian men being dragged from cafes and nightclubs and thrown into vans like criminals.

Martial law means there is no way out. You cannot leave the country. You cannot refuse. This is not the mark of a confident government. This is the behavior of a desperate regime trying to hold itself together by force.

And yet the war must continue. It is the only thing keeping Zelensky in power. If he were to call elections, he would likely lose. Support for him is falling. The longer this drags on, the more obvious it becomes that Ukraine cannot win — not in any meaningful sense. This is not 2022. The optimism of those early months, when the

world believed Ukraine might push Russia back, is gone. Even the U.S., Ukraine's biggest backer, is slowly dialing down support, with Washington insiders admitting that a total Ukrainian victory is no longer the goal.

The Zelensky saga is not new. History is filled with leaders who refused to let go, clinging to power even as their nations crumbled around them. There was Napoleon Bonaparte, who, after leading France to disaster in Russia, could have accepted the inevitable. Instead, he chose more war, dragging his exhausted nation into further bloodshed before his final exile.

More recently, Saddam Hussein held onto his dictatorship long after Iraq had been battered by sanctions and strife, ruling over a devastated country rather than relinquishing control. Muammar Gaddafi could have sought asylum and spared Libya from a bloody collapse, but his ego demanded he fight to the bitter end, ultimately leaving him to be dragged down the street and executed. Robert Mugabe plundered Zimbabwe while his people starved, stretching his rule for decades until even his own party could no longer tolerate the wreckage.

Zelensky joins a long line of leaders who prioritize their own well-being over the well-being of their nations. This represents a pathological form of selfishness, where self-preservation comes at any cost, even if it means thousands more women and children will die. And they will. Ukraine is being fed into a meat grinder. Yet, perversely, the illusion must be maintained.

And the media, ever compliant, helps sell the fiction — the indomitable Zelensky, the unbreakable Ukraine, the noble fight for democracy. It is a clean, simple story, easy to digest, and easy to justify. Another weapons shipment. Another aid package. Another extension of a catastrophic conflict that should have ended long ago.

But objective reality does not care for emotionally charged narratives. It is cold. It is brutal. And the hard truth is this: Ukraine is losing, and Zelensky is making sure it keeps losing.

A rational leader would see the writing on the wall, confront the inevitable, and make the painful but necessary choice to negotiate — to salvage what remains rather than reduce the nation to nothing but ashes. But Zelensky has chosen a different path, one so often walked by men drunk on power and blind to consequence. And for that, Ukraine will bleed — until there is no blood left to spill.

John Mac Ghlionn is a writer and researcher who explores culture, society and the impact of technology on daily life.

Київський божевільний король: чому Зеленський не може дозволити собі закінчити війну

2025-02-15

Не так давно Володимир Зеленський був коміком в Україні. Він заробляв на життя, граючи вигаданого президента на телебаченні. Потім, за поворотом долі, він став справжнім. І перш ніж він встиг пристосуватися до ролі, історія кинула його на світову арену, перетворивши його з посереднього артиста на міжнародний символ опору.

За одну ніч ЗМІ перетворили його на втілення мужності, Черчилля з Києва, людини, яка відмовилася тікати, воїна, що стоїть проти тиранії.

Але що, якщо ця розповідь повністю неправдива? Що робити, якщо Зеленський, замість того, щоб бути героєм цієї історії, насправді є людиною, яка не дозволить війні закінчитися - не на благо свого народу, а тому, що мир означатиме його власне падіння?

Хороший лідер надає пріоритет виживанню своєї нації. Він знає, коли воювати, і, що ще важливіше, він знає, коли вести переговори. Зеленський, однак, дав зрозуміти, що його влада залежить від війни, і тільки від війни.

Не випадково, оскільки перспективи України на полі бою погіршуються, оскільки солдати дезертирують, коли примусовий призов перетворюється на щось схоже на викрадення, Зеленський знову продовжив воєнний стан.

Ніяких виборів.

Ніяких мирних переговорів.

Немає втечі.

Тому що якщо війна закінчиться, так само як і його президентство. І це, більше за все, пояснює, чому війна повинна продовжуватися.

Основні засоби масової інформації, особливо на Заході, не допускають нюансів.

Світ повинен бути простим: Путін - лиходій, Зеленський - герой. Це основа. Це сценарій.

Все, що знаходиться за межами цього бінарного файлу, є "проросійською пропагандою".

Проте реальність - це не комікс; це не фільм Marvel. Зеленський не якийсь святий солдат, який захищає демократію.

Насправді, Україна взагалі майже не нагадує демократію.

Після вторгнення Росії в 2022 році Зеленський заборонив кілька опозиційних партій, заборонив певні ЗМІ та відклав вибори з обґрунтуванням того, що голосування у воєнний час "неможливе".

Неможливо для кого? Для солдатів у окопах чи для цивільних осіб, які зараз живуть у невизначеному воєнному стані?

Україна знаходиться у відчайдушному становищі. Втрати країни катастрофічні. Робоча сила закінчується, тому Зеленський вдався до полювання на чоловіків на вулицях. Є незліченна кількість повідомлень про те, що українських чоловіків витягують з кафе та нічних клубів і кидають у фургони, як злочинців.

Воєнний стан означає, що виходу немає. Ти не можеш покинути країну. Ти не можеш відмовити.

Це не ознака впевненого уряду. Це поведінка відчайдушного режиму, який намагається стриматися силою.

І все ж війна повинна тривати. Це єдине, що утримує Зеленського при владі.

Якби він призвав вибори, він, швидше за все, програв би. Підтримка його падає. Чим довше це затягується, тим більш очевидним стає, що Україна не може перемогти - не в будь-якому значущому сенсі.

Це не 2022 рік. Оптимізм тих перших місяців, коли світ вірив, що Україна може відштовхнути Росію назад, зник.

Навіть США, найбільший прихильник України, повільно набирає підтримку, а інсайтери Вашингтона визнають, що повна перемога України більше не є метою.

Сага про Зеленського не нова.

Історія наповнена лідерами, які відмовлялися відпускати, чіпляючись за владу, навіть коли їхні нації розсипалися навколо них.

1) – Був Наполеон Бонапарт, який, привівши Францію до катастрофи в Росії, міг би прийняти неминуче. Замість цього він вибрав більше війни, втягнувши свою виснажену націю в подальше кровопролиття перед своїм остаточним вигнанням.

2) – Зовсім недавно Саддам Хусейн тримався за свою диктатуру ще довго після того, як Ірак був побитий санкціями та чварами, керуючи спустошеною країною, а не відмовляючись від контролю.

3) – Муаммар *Каддафі* міг би звернутися за притулком і позбавити Лівію від кривавого колапсу, але його его вимагало, щоб він бився до гіркого кінця, в кінцевому підсумку залишивши його тягнути по вулиці і стратити.

4) – Роберт *Муґабе* розграбував Зімбабве, поки його народ голодував, розтягуючи його правління на десятиліття, поки навіть його власна партія не могла більше терпіти уламки.

5) – **Зеленський приєднується до довгої лінії лідерів, які віддають перевагу власному добробуту над добробутом своїх країн.**

Це являє собою патологічну форму егоїзму, де самозбереження відбувається будь-якою ціною, навіть якщо це означає, що ще тисячі жінок і дітей помруть. І вони будуть. Україну годують м'ясорубкою. Проте, як не менш, ілюзія повинна бути збережена.

А засоби масової інформації, завжди поступливі, допомагають продавати вигадку — неприборканого Зеленського, непорушну Україну, благородну боротьбу за демократію. Це чиста, проста історія, яку легко засвоювати і легко виправдати. Ще одна партія зброї. Ще один пакет допомоги. Ще одне продовження катастрофічного конфлікту, який давно повинен був закінчитися.

Але об'єктивна реальність не піклується про емоційно заряджені наративи. Холодно. Це жорстоко. І сувора правда полягає в наступному:

— Україна програє, і Зеленський переконується, що вона продовжує програвати.

Раціональний лідер побачив би напис на стіні, зіткнувся б з неминучим і зробив би болісний, але необхідний вибір для переговорів - врятувати те, що залишилося, а не звести націю лише до попелу.

Але Зеленський вибрав інший шлях, яким так часто йшли чоловіки, **п'яні владою і сліпі до наслідків.**

І за це Україна буде кровоточити — поки не залишиться крові для пролиття.

Джон Мак Гліонн - письменник і дослідник, який досліджує культуру, суспільство та вплив технологій на повсякденне життя.

Газета почала видаватися в 1994 році в *Вашингтоні*. Ізначально вона була еженедельною, але з 2003 року стала виходити кожен день, коли проходять засідання *Конгрессу США*. Тираж друкованої версії — 24 000 екземплярів. Згідно *similarweb.com*, в вересні 2019 року щомісячно на сайт здійснювалось близько 50 млн унікальних відвідувань, і він займав 1200-е місце в світовому рейтингу. Крім друкованого та інтернет-видавання, є власне

телевидение, транслируемое через сайт. Основными конкурентами газеты специализированные сайты называют *Politico* and *Roll Call*.

№ 1.221

Государственный долг Украины: бремя некомпетентности и безответственности

Динамика государственного долга Украины 2021-2025гг.							
Показатель	На 31.12.2020	На 31.12.2021	На 31.12.2022	На 31.12.2023	На 31.12.2024	На 30.09.2025	На 31.12.2025 прогноз
Общий госдолг вместе с госгарантиями млрд. \$	90,25	97,96	111,45	145,32	166,06	194,21	210,3
Внутренний госдолг, млрд. \$	35,39	38,95	38,00	41,80	44,32	45,50	47,0
Внешний госдолг, млрд. \$	44,51	47,66	63,59	94,79	114,88	141,65	156,0
Гарантированный государством долг, млрд. \$	10,35	11,34	9,86	8,73	6,86	7,06	7,3
	2020	2021	2022	2023	2024		2025
Доля внутреннего госдолга в общем госдолге, %	39,2%	39,8%	34,1%	28,8%	26,7%	23,4%	22,3%
Доля внешнего долга в общем госдолге, %	49,3%	48,7%	57,1%	65,2%	69,2%	72,9%	74,2%
Доля госгарантий по долгу, %	11,5%	11,6%	8,8%	6,0%	4,1%	3,6%	3,5%
Общий госдолг к ВВП, %	57,6%	49,0%	68,8%	80,2%	87,1%		100,3%
ВВП Украины, в млрд. \$	156,6	199,8	162,0	181,2	190,7		209,7
Среднегодовой курс гривны к \$ доллару	27,0	27,3	32,3	36,6	40,2		42,1

Источник: Минфин Украины, МВФ

2025-11-05

Романчук

Почему нам на посту министра финансов и главы Нацбанка нужны швейцарцы.

Успех в экономике для человека, бизнеса или страны зависит от многих факторов. Один из важнейших – это умение и способность управлять долгом. Долг – объективно существующий феномен. Далеко не всегда расчёт между продавцом и покупателем товаров/услуг происходит моментально. Существуют разные варианты оплаты. Не хватает денег/ресурсов – человек/бизнес идёт в банк за кредитом. Образуется долг.

Это азбука экономических отношений.

Компетентное, профессиональное управление долгом существенно повышает шансы на коммерческий успех. Неспособность планировать, оценивать свои финансовые потоки и запасы в свете обязательств перед кредиторами – это угроза дефолтов и банкротств, риск потери лица и репутации. Низкая дисциплина, неряшливость в отношении долга – это гарантия очень высоких процентных ставок по кредитам, рост дефицита инвестиций, ухудшение условий торговли для национальных производителей. В результате –

неизбежное торможение экономического роста, сокращение доходов и снижение уровня жизни.

Одно дело, когда в долг берёт (кредит) физическое лицо или частный бизнес. Тут кредитор сам оценивает риски (страхование, залог, оценка доходов, активов, сбережений и т.д.).

Совсем другое дело, когда в долг берёт Правительство, т. е. назначенные чиновники под проекты/программы, которые не всегда даже утверждены парламентом. Государственные кредиты попадают в категорию «чужие деньги тратятся на чужие проекты». Т. е. стимулы сбережения и максимизации получаемой пользы у распорядителей чужого либо слабо выражены, либо отсутствуют вообще. Более того, если на кредитном посредничестве можно заработать, прямо или косвенно, тогда у чиновников разгорается настоящий долговой аппетит.

Когда у развивающейся страны с низким или средним уровнем доходов государственный долг до 30% ВВП, то при стабильно высоких темпах экономического роста, сбалансированном госбюджете, постоянном мониторинге качества государственным затрат он не представляет угрозу.

Конечно, лучше вообще не позволять правительству жить и работать в долг, но иногда бывает форс-мажор. Если же государственный долг превышает 60% ВВП, а на его обслуживание нужно направлять 3+% ВВП, то это уже громкий сигнал опасности.

Даже до широкомасштабного российского вторжения Украины испытывала проблемы с бюджетно-налоговой политикой.

Политические, экономические элиты не сформировали культуру жизни по средствам.

- 1) — Не были созданы механизмы контроля госрасходов и оценки их качества.
- 2) — Не было профессионального расчёта и оценки выгоды от кредитных программ государства.

Поэтому с февраля 2022 шлюзы для резкого увеличения государственного долга были широко открыты.

Нам давали в долг, понимая наше сложнейшее положение, выражая поддержку нашей стране в борьбе против нацистского агрессора.

— Понятное дело, на стандартные механизмы управления кредитными, страновыми рисками смотрели сквозь пальцы.

Шли военные годы. Рос долг, а украинское правительство не спешило и не спешит демонстрировать фискальную ответственность.

— Действовал принцип «раз дают – нужно брать: потом будем детали выяснять, думать, как кредиты возвращать».

С начала 2022 по 30.09.2025 внешний государственный долг Украины вырос на ~\$94 млрд.

В 2022г. он вырос на \$13,49 млрд.,

в 2023г. – на \$33,87 млрд.,

в 2024г. – на \$20,74 млрд.

За январь – сентябрь 2025г. госдолг Украины прибавил ещё \$28,15 млрд. С учётом анонсированных объёмов кредитования до конца 2025г. увеличение госдолга в 2025г. может составить рекордные \$44,24 млрд.

Т. е. с начала 2022г. государственный долг в долларовом выражении вырастет на ~\$112,34 млрд. или в 2,15 раза.

По итогам 2025г. Украина может пересечь очень опасную черту государственного долга – 100% ВВП.

МВФ спрогнозировало ВВП страны в 2025г. в \$209,7 млрд., а госдолг грозит стать \$210,3 млрд.

— Такой долг при таком состоянии экономики, производства, инвестиций и экспорта не отдаётся. Чудес не бывает. Дефолт – это лишь дело техники и доброй воли наших кредиторов. Главное – что потом.

Отметим, что, если

— в начале 2022г. доля внешнего госдолга была 48,7% общего объёма, то

— по итогам 2025г. она прогнозируется более чем 74%.

Одно дело, когда курс гривны держится в ручном режиме на уровне ₴42 за \$1 при огромных дисбалансах торгового и платёжного балансов, другое дело, если курс гривны будет отражать рыночные реалии на уровне ₴50 за \$1.

Тогда гривневый эквивалент госдолга по итогам 2025г. увеличится после приведения курса гривны к рыночному уровню с ~₴8,8 трлн. до ~₴10,5 трлн. Легко представить себе рост бюджетных расходов на обслуживание такого долга.

В такой ситуации критически важный фактор фискальной, бюджетной устойчивости – это доверие к руководству страны и ключевым фигурам Правительства.

Хочется надеяться, что ЕС/США/G-7 не оставят Украину один на один с нацистской Россией, что будут нас поддерживать.

Тем более это они, по сути дела, санкционировали и поддерживали такую макроэкономическую политику украинского правительства, стали её соавтором, а, значит, соучастником глубокого долгового кризиса.

Однако кризис доверия нужно будет преодолевать нетрадиционными, оригинальными способами.

Один из них – **«принятие управленческой, экспертной помощи от наших основных доноров в виде ... министра финансов и главы Нацбанка».**

Пусть покажут мастер класс, научат наших, как проводить качественную макроэкономическую политику в целом, и бюджетную в частности во время войны и огромного долгового давления.

Приглашение иностранных профессионалов в Правительство Украины – это, в том числе мера, по укреплению доверия к украинской власти, улучшение имиджа страны и мобилизация ресурсов в критический период войны на истощение.

Швейцарскому или датскому министру будет проще говорить «нет» всем тем **украинским лоббистам, которые четыре года войны держат госрасходы на уровне ~70% ВВП.**

Боюсь, что **сегодня иного способа нейтрализовать внутри Украины пятую марксистскую колонну, обрубить новоявленный бюджетных схематоз, привить стране нормы и стандарты качественной макроэкономической политики не осталось.**

№ 1.222

ОБЕРЕЖНО, ПРАВДА

2025-11

Ніталія *Када*

На одній із сесій з командою ми говорили про просту річ:

– коли в організації зникає правда, це не проблема «цінностей» - це сигнал страху.

Поки страх вищий за очікувану користь від чесності, люди економлять правду.

Люди не говорять правду не тому, що вони погані (звісно, що є виключення).

Причини брехати доволі раціональні для відповідного контексту організації:

- (1) Непередбачувана реакція. Емоційні вибухи, сарказм, публічне приниження.
- (2) Покарання за погані новини. “Приніс проблему - ти і винен”.
- (3) Культ безпомилковості. Помилки караються сильніше, ніж приховування ризиків.
- (4) Метрики, що штрафують за реальність. KPI за “зелені” звіти, а не за раннє виявлення проблем.
- (5) Відсутність безпечної незгоди. Немає каналу чи ритуалу, де заперечувати - норма.

Діагностика: де ваш контекст виробляє страх

Спробуйте чесний аудит на рівні команди керівників:

- (1) Реакції на правду. Якою була остання публічна реакція на “погану новину”?
- (2) Історія репресій. Хто востаннє постраждав за те, що сказав незручне?
- (3) Місія для правди. Де у процесах виділено час і формат для ризиків та заперечень?
- (4) Сигнали з фронт-лінії. Скільки шарів потрібно, щоб правда дійшла до вас?
- (5) Мова керівника. Ви частіше питаєте “Хто винен?” чи “Чому вчимося?”

Хочете правди? Змінюйте контекст

- (1) “Погані новини - першими”. Кожну нараду починайте з ризиків і блокерів; дякуйте особисто за раннє підсвічування.

- (2) Захист. Публічно фіксуйте, що за правду не карають: “Немає репресій за сигнал”. Відстежуйте це.
- (3) Дизайн незгоди. Призначайте на кожну ключову тему “адвоката диявола” та робіть ротацію ролей.
- (4) 5–7 хвилин індивідуальних нотаток → тоді обговорення. Це вирівнює статус і дає вам сміливість.
- (5) Постмортеми без звинувачень. Аналізуємо процес і припущення, а не людей.
- (6) Лідерська вразливість. Почніть із “Що я можу не бачити?”, “Де моя гіпотеза слабка?”. Модель безпеки задається зверху.
- (7) Мікроритуал “1 незручний факт”. На щотижневій зустрічі кожен називає один факт, який йому було складно озвучити - і отримує вдячність, не опір.

Менше брехні — це не про більшу кількість “ціннісних плакатів”.

Це про менше страху в контексті, який ви створюєте.

Довіра зростає там, де правда безпечна, корисна й винагороджується.

Почніть із одного кроку вже цього тижня:

— дайте сигнал, що рання неприємна правда цінується вище, ніж пізній гарний звіт — і підтвердьте це дією.

Інвестиція в правду дають найвищий дохід!

№ 1.223-1

Продовжуємо «лікбез» для окремих емоційних екзальтованих осіб і не тільки для них

Банк	Фінансова угода	Ціль	2022 фактичний	2023 фактичний	2024 фактичний	2025 прогноз
МБРР						
МБРР	Коефіцієнт обслуговування боргу	більше 1,2	0,4	3,3	1,9	1,8
МБРР	Коефіцієнт самофінансування	більше 25%	-11%	106%	634%	-585% (2)
ЄБРР						
ЄБРР	Коефіцієнт покриття боргу	більше 1,2	-0,8	0,2	0,5	0,4
ЄБРР	Коефіцієнт поточної ліквідності	більше 1,1	0,8	1,0	0,4	1,0
ЄБРР	Співвідношення боргу до EBITDA	менше 3,0	-2001,4	5,5	-3,3	7,3
ЕІБ						
ЕІБ	Співвідношення EBITDA до обслуговування боргу	більше 1,2	-0,9	1,6	1,1	2,1
ЕІБ	Співвідношення грошового потоку до середніх капітальних витрат	більше 25%	-175%	84%	605%	-358% (2)

2025-11-07

Кучеренко

Вище - фрагмент **звіту ТСК стосовно ефективності використання міжнародних кредитів.**

Нагадаю - НЕК «Укренерго» вже більше року знаходиться в «технічному дефолті».

Окремо пізніше висвітлюю розміри гонорарів «міжнародних експертів» та експертів доморощених, витрати на яких було включено в кошториси, які ми з вами оплатили в тарифі.

Ви будете неприємно здивовані.

Якщо переводити на просту мову - набиратися кредитів щоби покривати борги, зроблені від власної дурості, а потім вимагати підвищення тарифу зможе й дурак.

Для цього не обов'язково бігати по «Форбсах», виплачувати собі 19 млн грн премії та скиглити про «політичні переслідування», як це робить один красивий персонаж.)

«На початок воєнного стану обсяг кредитного портфелю НЕК "Укренерго" складав 1 151,59 млн євро та 512,22 млн дол. США. З них за період 2018–2022 років вибірка коштів здійснювалась по 6 з 10 проектів. При цьому, були встановлені факти сплати відсотків за їх невибірку в розмірі 4,8 млн євро та 2,5 млн дол. США.

Систематичне неефективне використання високої ліквідності (залишків) на рахунках НЕК "Укренерго" призводило до додаткових витрат на обслуговування кредитного портфеля.

Систематичне перенесення під різними приводами кінцевих термінів реалізації проектів будівництва об'єктів системи передачі призводило до постійних додаткових витрат НЕК "Укренерго", в тому числі відсотків, маржи, комісійних зобов'язань, витрат на консультантів, що в подальшому вносилося НКРЕКП до тарифу на передачу і додатково покривалося кінцевими споживачами на постійній основі.

Розслідуванням встановлено факт системного невиконання фінансових ковенант, що відображено в таблиці:

— Станом на 31.08.2025 загальна балансова вартість кредитів та позик, що перебувають у стані технічного дефолту або перехресного невиконання зобов'язань, які класифікується як поточні зобов'язання, становить 91,4 млрд грн.

Враховуючи вищевикладене, є підстави вважати, що керівні органи (наглядова рада, правління) НЕК "Укренерго" після корпоратизації здійснювали управління у спосіб, який має ознаки зловживання владою, перевищення повноважень, доведення до дефолту (як наслідок, до банкрутства) НЕК "Укренерго", а також ознаки державної зради з боку деяких посадових осіб у вигляді послаблення енергетичної безпеки України у військовий час, що потребує невідкладного досудового розслідування відповідними органами.

Станом на 31.08.2025 загальна балансова вартість кредитів та позик, що перебувають у стані технічного дефолту або перехресного невиконання зобов'язань, які класифікується як поточні зобов'язання, становить 91,4 млрд грн.

Враховуючи вищевикладене, є підстави вважати, що керівні органи (наглядова рада, правління) НЕК "Укренерго" після корпоратизації здійснювали управління у спосіб, який має ознаки зловживання владою, перевищення повноважень, доведення до дефолту (як наслідок, до банкрутства) НЕК "Укренерго", а також ознаки державної зради з боку деяких посадових осіб у вигляді послаблення енергетичної безпеки України у військовий час, що потребує невідкладного досудового розслідування відповідними органами.»

Алексей Кучеренко

9 ч. · 6

2025-11-07

...

«Експрадниця голови НАК Нафтогаз України Лана Зеркаль за півтора роки роботи в державній компанії отримала понад 18 млн грн, з яких майже половина в день звільнення в якості "вихідної допомоги".

Лана Зеркаль була призначена радником тодішнього голови Нафтогазу Андрія Коболева в січні 2020 року. Її посадовий оклад на позиції радниці складав 650 тис. грн в місяць або 25 тисяч доларів за тодішнім курсом.

Ці космічні гонорари ймовірно сплачувалися потужній радниці за геніальні поради в тому числі з міжнародних кредитів, які були абсолютно неефективно використані не менш геніальним керівництвом Нафтогазу на провал програми збільшення видобутку, цинічну оренду офісу на Михайлівській за космічними ставками оренди, авантюрний проект побудови котельної на трісці в Охтирці (800 млн грн викинутих грошей), космічних «відступних» бригаді Коболева при достроковому звільненні (800 млн грн, з яких Коболев забрав половину), космічні гонорари наглядової ради, спустошені сховища газу та інші авантюри.

Саме такі кредити, на думку відомого «енергетика», мають сприяти енергетичній безпеці країни в боротьбі з ворогом?!

№ 1.224

ДЕРЖАВНІ ФІНАНСИ 2025: МІЖ ВІЙНОЮ ТА ВІДНОВЛЕННЯМ

2025-11-06

Україна перебуває у 2025 році із масштабними потребами у фінансуванні державного бюджету

— 2,6 трлн грн.

З них

— 2,0 трлн грн - це покриття фіскального дефіциту (22,1% ВВП), ще

— 0,6 трлн грн - погашення державного боргу (5,5% ВВП).

Попри величезний обсяг, ці потреби менші, ніж у 2024 році - майже на 10 в.п. ВВП, або на 360 млрд грн. Уряд розраховує, що внутрішні запозичення профінансують близько 28% потреб, тоді як зовнішні кредити й гранти — до 70%.

Це підкреслює критичну залежність українських фінансів від міжнародної підтримки.

1. Дефіцит під контролем, але баланс хиткий

Дефіцит державного бюджету поступово скорочується: починаючи з лютого 2025 року, він наближається до законодавчо визначених параметрів - 23% ВВП за останні 12 місяців проти планових 22% ВВП.

Позитивним сигналом є те, що доходи бюджету (без грантів) зростають швидше за видатки - +26% проти +23%, що відкриває шлях до поступового зниження дефіциту.

У 2025 році рівень покриття видатків і боргових виплат за рахунок власних доходів піднявся до 59% (проти 48% у законі). Це найкращий показник за роки війни.

Однак 68% усіх видатків бюджету припадає на сектор безпеки й оборони - це 41% ВВП. Така структура видатків формує хронічний тиск на дефіцит і звужує можливості держави підтримувати інші сфери - освіту, медицину, інновації.

2. Витрати та борг

Співвідношення видатків ДБУ до ВВП досягло 60%. Це означає, що кожна друга гривня створеного в країні ВВП перерозподіляється через бюджет.

Як наслідок, державний борг зріс до 93% ВВП, хоч і залишається нижчим за гранично допустимий рівень (98%). При цьому 75% боргу - зовнішній, а 25% - внутрішній.

Втім, 70% усіх відсоткових платежів іде саме на внутрішній борг — результат жорсткої монетарної політики НБУ та високої дохідності ОВДП.

3. Податкове навантаження

За останні три роки рівень податкового навантаження зріс із 31% до 36% ВВП.

Зменшилась частка промисловості, сільського господарства й транспорту у структурі податкових надходжень, натомість зросли платежі від банківського сектору, державного управління та оборони.

Особливо помітно скоротилась роль Держмитслужби - з 32% усіх платежів у 2021 р. до 27% у 2025 р.

Цікаво, що у сфері “Мистецтво, розваги, спорт” у 2024 р. було сплачено 40 млрд грн податків (переважно азартні ігри), але у 2025 р. спостерігаються від’ємні нарахування через судові рішення та

Попри масштабні витрати, фіскальний імпульс - тобто вплив бюджету на економічне зростання - залишається від’ємним.

У 2025 р. первинний дефіцит сектора ЗДУ становить 22% ВВП (проти 28% у 2023 р.). За два роки сукупний фіскальний імпульс - мінус 5,7% ВВП.

Держава більше не має ресурсу для розширення фіскальних стимулів.

Єдиним шляхом компенсувати цей ефект може стати пом’якшення монетарної політики, адже сьогодні кредитні умови залишаються рекордно жорсткими, що стримує бізнес і інвестиції.

4. Ключові висновки

- (1) Поточний дефіцит ДБУ - 23% ВВП, близький до цільових параметрів.
- (2) Темпи зростання доходів перевищують темпи зростання видатків.
- (3) Рівень покриття потреб власними доходами піднявся до 60%, що є рекордом воєнного часу.
- (4) Висока частка оборонних витрат обмежує економічний ефект фіскальної політики.
- (5) Залежність від зовнішнього фінансування та висока вартість внутрішніх запозичень створюють ризики боргової стійкості.
- (6) Для підтримки відновлення потрібне розширення податкової бази, ефективніше адміністрування платежів і зниження жорсткості монетарних умов.

Підсумовуючи:

— зазначимо, що українські державні фінанси у 2025 році балансують між війною та відновленням.

Бюджет поступово стає більш збалансованим, але ресурсна база держави вичерпується.

Подальша стабільність - у синергії фіскальної, монетарної та структурної політики, спрямованої не лише на виживання, а й на економічне зростання після Перемоги.

№ 1.225

Із презентації Інфляційного звіту НБУ стає зрозумілим, що основним фактором зниження інфляції НБУ вбачає підвищення врожайності і падіння цін на корми

2025-11-05

Данилишин

Мабуть це - наймонетарніші чинники, які знаходяться під контролем НБУ. Краще б шукали нові шляхи сприяння економічному зростанню.

Крім того,

— з початку 2025 р. інвестиції банків у боргові цінні папери інших країн склали 508 млн. дол., а всього з початку війни - вже 4 млрд. дол.

І це - незважаючи на 50%-ний податок на прибуток 2023-2024 років!

Тобто

— наша банківська система інвестує колосальні кошти в економіки інших країн.

Така ситуація ще раз підтверджує обґрунтованість збереження ставки податку на прибуток банків розміром 50%.

Вилучення коштів банків до державного бюджету краще сприятиме цілі фінансового посередництва, ніж

— якщо вони залишаться у банків, які не спроможні адекватно забезпечувати перерозподіл національних заощаджень під позикові проекти.

«Цікаво, що»:

— НБУ все це бачить і розуміє, але виступає на боці комерційних інтересів банків, а не національних інтересів держави.

№ 1.226

«Мудак» - не оскорбление. Это диагноз, причем неутешительный...

Мудак - это человек, у которого вместо мозга - застывший каркас из правил, догм и железобетонной уверенности в своей правоте.

Мудак - это тот кто никогда не думает, но знает.

1. Мудаки вечны и вездесущи

Они переживут все ядерные войны и ледниковые периоды, переживут тараканов и простейших. Мудака можно найти в любом обществе. Даже среди относительно большой толпы в среднем вменяемых и адекватных людей всегда найдется какой-нибудь мудак, который уверен что лучше всех знает "как надо". Как надо воспитывать детей, как надо одеваться женщинам, как надо питаться и трахаться, как надо жить. Я уже не говорю о таких странах как Россия или шариатские государства, где мудаки не только образуют

значимую часть населения, но еще и очень агрессивны (хотя агрессия - неотъемлемое свойство любого мудака).

2. Мудаки - скрытны

Мудак может быть симпатичной девушкой или старичком, играющим в шахматы. Иногда, конечно, мудака можно заметить по какому-то особенному выражению лица. Деревянному, как у солдата армии Урфина Джюса. Лицу человека, непоколебимого в своем знании. Но как правило, мудак проявляет себя лишь в общении. Именно от мудака можно услышать что-то типа "надо верить в бога" или "место женщины на кухне" или "настоящий мужик должен отслужить в армии". Именно мудак может рассказать тебе как ты должна жить так чтобы было "правильно".

3. Мудаки неисправимы

Если процент мудака в человеке слишком велик, то для него уже невозможно ничего сделать.

Мудак твердо уверен в своем уме и адекватности, и именно эта уверенность становится стотонной гробовой плитой, надежно хоронящей все, что в нем еще осталось живого.

Исправить в себе можно все - глупость, раздражительность, подстилочность, ненависть.

Но если тебе кажется, что ты не нуждаешься в исправлениях - все, ты умер.

Так что

— если ты вдруг заметил в себе мудака - вытравливай его любыми способами, если, конечно, тебе это надо.

4. Спорить с мудаками - бессмысленно

1) — Во-первых это утомительно из-за его тупости.

Мудак завалит тебя идиотскими аргументами, а когда ты откажешься их опровергать, издаст победный клич и удалится в ореоле собственной о@уенности.

2) — Во вторых, даже если тебе удастся припереть мудака к стенке, это ничего не изменит.

Потому что аргументы типа «надо потому что надо» для мудака очевидны и в доказательствах не нуждаются.

Лучшая стратегия взаимодействия с мудаком — «не взаимодействовать с мудаком».

Если же это невозможно

- 1) — постараться четко ограничить общение бытовыми моментами.

Если же, невозможно и это

- 2) — значит надо что-то менять в своей жизни, так, чтобы она не зависела от мудаков.

Как говорил Марк Твен:

«Никогда не спорьте с идиотами. Вы опуститесь до их уровня, где они задавят Вас своим опытом».

№ 1.227

Фреймы в общении

— это смысловые рамки или схемы, которые люди используют для понимания и интерпретации ситуации, поведения и информации.

Они задают контекст, влияют на наши ожидания и помогают структурировать диалог, например, через использование определенных сценариев или ролей.

Фреймы могут конфликтовать, и тот, чей фрейм «побеждает», контролирует ход разговора.

1. Как это работает

- (1) **Интерпретация:** Фреймы — это схемы интерпретации, которые помогают нам понять, что происходит.

Например, фраза «Пойдем в кино?» может быть понята по-разному в зависимости от того, как вы интерпретируете эту ситуацию — как свидание, встречу друзей или семейный поход.

- (2) **Ожидания:** Задавая контекст, фрейм формирует наши ожидания от диалога.

Например, на деловых переговорах мы ожидаем формального и структурированного общения, что соответствует деловому фрейму, в то время как на встрече с друзьями — непринужденного и неформального.

- (3) **Управление разговором:** Фреймы помогают управлять ходом разговора.

Учитель может использовать специальные «рамочные» фразы, чтобы обозначить начало или конец темы, например: «Ну вот. Мы повторили правописание безударных гласных. А теперь...».

- (4) **Конфликт фреймов:** Когда фреймы участников общения сталкиваются, они вступают в конфликт.

Это может привести к недопониманию и разногласиям, поскольку каждый участник воспринимает ситуацию через свою собственную «рамку».

- (5) **Рефрейминг:** Это искусство изменения восприятия ситуации путем смены фрейма.

Это может помочь переосмыслить проблему и найти новые решения. Например, вместо «неудачный эксперимент» можно сказать «ценный опыт».

2. Примеры фреймов

- (1) **Фрейм результата:** Фокусируется на том, чего человек хочет достичь. Вопросы вроде «Чего я достигну этим?» или «Что конкретно мне нужно?» помогают оценить эффективность действий.
- (2) **Обратная связь:** Существуют различные фреймворки (например, **SBI**, **Сэндвич**), которые помогают структурировать обратную связь, описывая ситуацию, поведение и его влияние.
- (3) **Фреймы власти и аналитика:** В переговорах эти фреймы могут противостоять друг другу, где один участник апеллирует к своей власти, а другой старается анализировать ситуацию и аргументировать.

№ 1.228

Законопроект № 14057 про мовчання: як депутати Зеленського хочуть подарувати корупціонерам право видаляти правду та змушувати журналістів мовчати

2025-11-05

Понад 180 народних депутатів зареєстрували [законопроект №14057](#), який пропонує масштабні зміни до Цивільного кодексу України. Мета, яку декларують нардепи – модернізація правового регулювання у сфері захисту честі, гідності та приватності. Проте низка положень викликала серйозні занепокоєння серед журналістів та правозахисників. За оцінками експертів, проєкт здатен створити нові механізми цензури і ускладнити роботу незалежних ЗМІ.

Серед авторів законопроекту найбільше депутатів від “Слуги народу” – 139 осіб. Головний ініціатор законопроекту – Руслан [Стефанчук](#).

Серед інших авторів, наприклад, одіозний нардеп Максим Бужанський, Андрій Клочко, якого підозрюють у незаконному збагаченні після [сюжету Bihus.Info](#), Богдан Торохтій – також фігурант [їхнього матеріалу](#), нардеп Роман Каптелов, про його московську незадекларовану квартиру [розповіли “Схеми”](#), після чого НАБУ відкрило справу.

Ми підготували детальний аналіз законопроекту та розповімо про найсуттєвіші ризики, які він несе.

1. Презумпція недостовірності без вироку суду

«Недостовірною вважається інформація, яка порушує презумпцію невинуватості, доки вину особи не доведено...» (ч. 2 ст. 277 Цивільного кодексу України).

Ця норма встановлює правило, за яким будь-яке повідомлення про ймовірний злочин автоматично вважається недостовірним, якщо відсутній обвинувальний вирок. Таким чином, навіть якщо журналістська інформація базується на документах, публічних виступах прокурорів чи матеріалах слідства, то до вироку вона отримує клеймо «недостовірна». Це фактично унеможливлює роботу журналістів-розслідувачів та обмежує суспільне право на своєчасну інформацію.

У чинному законодавстві такого правила немає: журналісти можуть писати про підозри, дотримуючись обов'язку згадати про презумпцію невинуватості.

Запровадження «презумпції недостовірності» є кроком назад. Як слушно [зауважили журналісти Bihus.Info](#), у такому випадку суспільство не дізналося б про резонансні корупційні схеми, розкриті розслідувачами, адже вироків у цих справах роками немає.

2. Відповідальність за оцінки та «тон»

«...Якщо оціночні судження висловлено у формі, що принижує гідність... може бути покладено обов'язок щодо компенсації моральної шкоди» (ч. 2 ст. 277 ЦК).

Оціночні судження – це думки, критика, суб'єктивні коментарі. У чинному законодавстві вони не підлягають спростуванню чи відповідальності, оскільки не можуть бути ні правдивими, ні неправдивими. Запропонована норма вводить новий критерій: форма викладу. Якщо суд визнає, що журналіст «надто різко» висловився, може бути присуджене відшкодування моральної шкоди. Це відкриває шлях до каральних позовів проти незалежних медіа.

У чинній редакції Цивільного кодексу такого немає – [відповідальність настає лише за поширення фактичної неправди](#).

Запропонована новація руйнує цей баланс і створює умови для масових SLAPP-позовів.

SLAPP-позови – це, по суті, «ляпаси» для журналістів. Сам термін походить від англійського *SLAPP – Strategic Lawsuit Against Public Participation*. Ідея проста: заможний чиновник чи бізнесмен подає до суду не для того, щоб виграти справу, а щоб дати «ляпаса» і показати, хто сильніший.

Такі позови зазвичай на мільйони гривень, а їхня мета – аби залякати редакцію, виснажити її ресурсами й часом. Це спосіб змусити журналістів

двічі подумати, перш ніж братися за нове розслідування, навіть якщо вони впевнені у своїх фактах.

До 2027 року Україна має ввести анти-SLAPP законодавство, але поки нардепи тільки створюють умови для більшої кількості таких позовів.

Як слушно зазначають медіа, ця норма може призвести до самоцензури. Як наслідок редакції будуть уникати гострих формулювань, побоюючись судових санкцій.

4. «Право на відповідь» навіть на правдиву інформацію

«Право на відповідь здійснюється незалежно від достовірності поширеної інформації...» (ч. 5 ст. 277-1 ЦК).

Це означає, що будь-яка особа, навіть якщо про неї опубліковано перевірені факти, може вимагати публікації власної «відповіді». У результаті журналісти, які оприлюднили правдиве розслідування, змушені будуть розміщувати тексти, що спростовують чи перекручують реальність. Таким чином, **редакційний простір перетвориться на місце для маніпуляцій та «відбілювання».**

Зараз право на відповідь діє лише тоді, коли поширено недостовірні дані.

Нове положення повністю змінює логіку: право поширюється на всі випадки.

Як слушно зауважила директорка ІМІ Оксана Романюк, це перетворить ЗМІ на «стенди для мікрофонів», адже будь-хто зможе нав'язати редакції свою версію подій незалежно від того, чи відповідає вона фактам.

5. «Право бути забутим» і видалення «неактуальної» інформації

«Фізична особа може вимагати... вилучення, знеособлення, знищення інформації... а від операторів пошукових систем – припинення видачі посилань... якщо така інформація є недостовірною, неактуальною... або втратила суспільний інтерес...» (ст. 302-2 ЦК).

Запровадження «права бути забутим» дає можливість вимагати видалення чи деіндексації (зникнення сторінок сайту з результатів пошуку) навіть правдивих матеріалів.

Категорії «неактуальності» чи «втрати суспільного інтересу» не мають чітких критеріїв, і цим можна легко зловживати.

Колишні чиновники зможуть аргументувати, що вони «вже не публічні особи» і тому старі розслідування мають бути вилучені. Це призведе до масового «зачищення» інформаційного простору.

У чинному законодавстві такого права не існує: можна лише спростовувати недостовірну інформацію.

Ініціатива створює нову категорію обов'язків для ЗМІ та пошукових систем.

Як слушно зауважили журналісти Ліги та Bihus.Info, у такому вигляді ця норма дозволяє, так би мовити, переписувати історію та приховувати минулі зловживання, залишаючи суспільство без доступу до важливої інформації.

6. Винятки з «права на забуття»

«Положення цієї статті не застосовуються, якщо обробка даних необхідна для: здійснення права на свободу слова і думки; виконання обов'язків в інтересах суспільства; досліджень; охорони здоров'я; або якщо дані стосуються публічної особи у зв'язку з виконанням нею службових функцій...» (ч. 3–4 ст. 302-2 ЦК).

Формально проєкт передбачає запобіжники.

Матеріали про публічних осіб чи суспільно важливу інформацію не підлягають видаленню.

Проте **формулювання надто загальні й залишають простір для маніпуляцій.**

Суди можуть визнати, що колишній чиновник більше не є публічною особою, і ухвалити рішення про видалення публікацій про нього.

У чинному праві таких винятків не було, оскільки не існувало й самого «права бути забутим».

Тому вони **подані як запобіжник, але їхня нечіткість робить їх майже фіктивними.**

На практиці це не захистить архівні матеріали – корупціонери зможуть доводити, що їхні справи «втратили суспільний інтерес» і вимагати очищення інформаційного простору.

Висновок

Законопроект № 14057 у нинішньому вигляді створює непропорційні й небезпечні обмеження свободи слова.

Журналісти-розслідувачі ризикують опинитися під заборonoю публікувати матеріали без вироків, під загрозою мільйонних позовів і з ризиком цензури з боку судів.

Корупціонери отримують у руки легальний механізм приховувати власні зловживання, блокувати викриття та чистити медіапростір від незручних матеріалів.

Цей законопроект потребує суттєвого перегляду. З нього мають вилучити норми, які вводять цензуру, переслідування та суперечать стандартам свободи слова.

Інакше Україна ризикує зробити **крок назад у розвитку незалежної журналістики й відкрити можливості для тотального контролю влади та бізнес-груп над усім інформаційним простором.**

№ 1.229

Законопроект №14005: правовий аналіз механізму автоматизованого стягнення і його наслідків для боржників

2025-11-04

Олег Чеславський

4 листопада 236 депутатів проголосували за **законопроект, який під гаслом цифрової модернізації створює механізм автоматичного відчуження майна.**

Єдина фракція, що була проти — "Батьківщина". Розбираємо, що насправді ховається за технократичною риторикою

1. Що сталося 4 листопада 2025

Верховна Рада прийняла у першому читанні [законопроект №14005](#) "Про внесення змін до деяких законів України щодо спрощення виконавчого провадження через цифровізацію". За документ проголосували 236 народних депутатів. Ініціатор — депутат Андрій Мотовиловець з фракції "Слуга народу".

Офіційна назва звучить обнадійливо: цифровізація, спрощення, європейський підхід.

Але за технократичною риторикою ховається система, яка може перетворити життя мільйонів українців на кошмар.

2. Як працюватиме нова система

Законопроект пропонує інтегрувати автоматизовану систему виконавчого провадження з усіма ключовими державними реєстрами, банками та платіжними системами. Створюється розширений Єдиний реєстр боржників з принципово новими повноваженнями.

Що станеться після потрапляння до реєстру:

- (1) **Нотаріуси відмовлять у посвідченні будь-яких договорів з вашою нерухомістю** — ні продати, ні подарувати, ні заставити квартиру ви не зможете
- (2) Банки автоматично заблокують операції з вашими рахунками
- (3) **МВС відмовить у реєстрації вашого автомобіля**
- (4) **Державний виконавець отримає широкі повноваження самостійно обирати спосіб стягнення та оцінювати вартість вашого майна**

Критично важливо:

— всі ці обмеження застосовуються **автоматично**, без окремого судового рішення щодо кожного виду санкцій. Достатньо одного рішення суду про борг — і система запускається сама.

3. Вісім мільйонів боржників і війна

В Україні зараз понад **8 мільйонів записів у Реєстрі боржників.**

З початку повномасштабної війни їх стало більше на 1,4 мільйона.

Найбільше зросла кількість боргів за:

- Комунальні послуги — на 30%
- Штрафи за адмінправопорушення — на 38%

А тепер запитайте себе: хто ці боржники?

Це не бізнесмени-ухилянти. Це:

- (1) Понад 6 мільйонів внутрішньо переміщених осіб, які втратили все
- (2) Сотні тисяч **родин військових та загиблих**, що виживають на мінімальні виплати

(3) Мільйони українців, які **втратили роботу** через російські обстріли

(4) Люди, чиї будинки знищені, а рахунки за "надані послуги" продовжують нараховувати

І ось цим людям, в розпал війни, коли країна втрачає найкращих на фронті, 236 депутатів кажуть: ваше житло під загрозою. Автоматично.

4. Питання, про яке мовчать: єдине житло

За чинним законодавством **єдине житло боржника не може бути предметом стягнення.**

— Це записано в Цивільному процесуальному кодексі, підтверджено судовою практикою.

Але законопроект робить елегантний трюк:

— **формально не скасовуючи цю норму, він створює механізми, які роблять її безглуздою.**

Логіка пастки:

— Ви не можете продати квартиру → не можете її заставити → не можете погасити борг меншим майном → рахунки заблоковані → борг росте з пенею та інфляцією → виконавець "самостійно обирає спосіб погашення" → **і раптом ваше "недоторкане" житло опиняється на торгах.**

Юлія Тимошенко на засіданні Ради сказала прямо: "Цей законопроект передбачає, що під час війни за борги можна забрати в людини єдине житло".

Вона єдина серед лідерів фракцій наважилася голосувати проти.

5. Конституційна проблема

Поговоримо про юридичну сторону. Те, що зробили у Раді — це не просто "сумнівний закон".

Це потенційний **конституційний злочин**.

Стаття 41 Конституції: "Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. Право приватної власності є непорушним."

Стаття 47 Конституції: "Кожен має право на житло. Ніхто не може бути примусово позбавлений житла інакше як на підставі закону за рішенням суду."

Законопроект створює автоматизм, де без окремого судового рішення на кожну санкцію людину позбавляють базових прав.

Формально є рішення суду про борг.

— Але чи є окреме рішення про блокування рахунків? Про заборону операцій з майном? Про спосіб реалізації квартири?

Ні. Все автоматично. Алгоритм вирішує.

Європейський суд з прав людини неодноразово наголошував: автоматичне застосування обмежень без оцінки індивідуальних обставин порушує Конвенцію.

Європейська конвенція з прав людини гарантує право на мирне володіння майном. ЄСПЛ неодноразово засуджував Україну за непропорційне втручання у право власності.

Законопроект порушує **принцип пропорційності**:

- (1) Є рішення суду про борг — це законно
- (2) Немає рішення про **конкретний спосіб** обмеження (блокування рахунків, заборона операцій)
- (3) Немає **індивідуальної оцінки**, чи пропорційні ці обмеження саме у вашому випадку
- (4) Немає перевірки, чи не є обмеження **надмірними** для конкретної ситуації

6. Кому це вигідно: розбір бенефіціарів

78% законопроектів у Раді пишуть не депутати. Хтось із затінку. Тож питання: кому вигідний цей закон?

1) Великі банки

Українські банки мають величезні портфелі непрацюючих кредитів (NPL) — сотні мільярдів гривень. Частка NPL у кредитних портфелях — близько 30%.

Зараз стягнути борг складно: судові процеси, виконавче провадження, опір боржників, оскарження.

З новим законом: автоматизація, миттєвий контроль за майном, швидка реалізація активів. **Банки зможуть швидше та дешевше забирати квартири у збіднілих громадян.**

2) NPL-індустрія та колектори

Існує ринок компаній, що скуповують проблемні борги за копійки, а потім стягують.

Новий закон робить цей бізнес суперприбутковим:

- (1) Купуєш портфель боргів за 10-20% номіналу
- (2) Автоматично блокуєш активи боржника
- (3) Забираєш квартиру на торгах (часто за заниженою ціною)
- (4) Продаєш за ринковою — профіт 300-500%

3) Комунальні монополії

Найбільше боргів у громадян — за комуналку. І саме ці борги найлегше довести до виконавчого провадження.

Для комунальних компаній це — важіль тиску. Не згоден з тарифами? Маєш борг? Готуйся до реєстру і втрати контролю над майном.

4) "Свої люди" при владі

Хто частіше виграє торги з реалізації майна боржників? Випадкові покупці?

Чи компанії, що "випадково" дізналися завчасно, мають доступ до інформації та зв'язки з виконавцями?

Законопроект передбачає "широкі повноваження виконавця" без належного контролю. Це — золоте дно для корупції.

7. Європа так не робить

Порівняємо з європейськими стандартами:

Німеччина:

- Обов'язкова спроба досудового врегулювання
- Захист мінімального прожиткового мінімуму
- Абсолютна заборона стягнення з єдиного житла певного розміру
- Списання боргів після 3-6 років сумлінного погашення

Франція:

- Комісія оцінює фінансову ситуацію боржника
- Реструктуризація або часткове списання
- Заборона стягнення з єдиного житла

Україна за законопроектом №14005:

- Автоматизм без оцінки індивідуальних обставин

- Відсутність обов'язкової медіації
- Неясність щодо захисту єдиного житла
- Жодних механізмів списання боргів

8. Відсутність захисту для вразливих категорій

Законопроект не передбачає жодних винятків для:

- (1) Учасників бойових дій
- (2) Внутрішньо переміщених осіб
- (3) Сімей загиблих захисників
- (4) Осіб з інвалідністю
- (5) Багатодітних сімей
- (6) Пенсіонерів

Всі «рівні перед алгоритмом».

Твій син на фронті? Евакуювався з Маріуполя? Втратив ногу захищаючи країну? Система не бачить різниці.

9. Де "опозиція"?

"Батьківщина" — єдина фракція, що голосувала проти. А де інші?

Де "Європейська Солідарність"? Де "Голос"? Де "За майбутнє"?

Поіменне голосування досі не оприлюднене офіційно. Але 236 голосів "за" — це переважно "Слуга народу" плюс мовчазна згода або підтримка інших.

Коли з'явиться поіменне голосування — ми дізнаємося всі прізвища. Виборці мають право знати, хто здав їхні квартири банкам.

Висновок

Законопроект №14005 — це не про технології. Це не про ефективність. Це не про європейські стандарти.

Це про те, як під час війни, коли країна втрачає найкращих людей на фронті, **депутати створюють легальний механізм масового переписування квартир від бідних до багатих.**

Під красивою назвою "цифровізація" ховається система автоматичного відчуження майна. Без індивідуальної оцінки. Без захисту вразливих. Без урахування контексту війни.

236 депутатів показали своє справжнє обличчя. Це не "слуги народу". **Це слуги олігархату.**

Законопроект прийнятий лише у першому читанні. Попереду — доопрацювання та друге читання. Ще можна щось змінити.

Але це станеться лише якщо про це дізнаються мільйони. Якщо буде тиск. Якщо ви не мовчатимете.

Вони хотіли, щоб ви не помітили. Але ми помітили. І ви тепер теж.

П'ять Конструктивних Вимог до Законопроекту № 14005 (Поправки до 2-го читання)

1. Захист ВПО, УБД та родин загиблих (Мораторій)

Мета: Усунути ризик автоматичного блокування рахунків та майна для осіб, чий фінансовий стан прямо постраждав від війни.

- **Вимога:** Встановити мораторій (заборону) на автоматичне блокування рахунків та обмеження на відчуження майна(зокрема, внесення до ЄРБ) для наступних категорій:
 - **Учасники бойових дій (УБД)** та особи з інвалідністю внаслідок війни.
 - **Внутрішньо переміщені особи (ВПО)**, чиє житло зруйноване або знаходиться на тимчасово окупованій території (згідно з даними реєстрів).
 - Сім'ї загиблих (померлих) захисників та захисниць України.
- **Умова:** Зазначені виключення мають діяти на період воєнного стану плюс 6-12 місяців після його припинення.

2. Реальний Захист Єдиного Житла (Відчуження)

Мета: Гарантувати, що навіть після автоматичного блокування, **єдине житло** не може бути продане за дрібний чи середній борг.

- **Вимога:** Підтвердити та посилити норму, що стягнення не звертається на єдине житло, якщо сума боргу не перевищує 20 мінімальних заробітних плат (МЗП).

- **Додаткова вимога:** Чітко прописати, що **будь-яке відчуження (продаж)** єдиного житла, незалежно від суми боргу, можливе **виключно на підставі окремого судового рішення**, а не автоматичного рішення виконавця.

3. Порогова Сума для Автоматизації

Мета: Уникнути непропорційного застосування максимальних санкцій (блокування майна) за мінімальні борги.

- **Вимога:** Встановити мінімальний поріг суми боргу (наприклад, не менше 50-100 мінімальних розмірів доходу громадян, що не оподатковується, або фіксовану суму), нижче якого автоматичне блокування нерухомого майна та повне блокування рахунків не застосовується.
- **Сенс:** За борги, менші за встановлений поріг, можуть бути застосовані лише штрафи або частковий арешт коштів, але не повне обмеження права власності.

4. Обов'язкова Судова Перевірка (Пропорційність)

Мета: Усунути ризик "алгоритм вирішує" та забезпечити конституційну гарантію судового захисту.

- **Вимога:** Встановити, що застосування **найбільш жорстких санкцій** (як-от повне блокування всіх рахунків або обмеження відчуження єдиного житла), має підлягати **обов'язковій перевірці судом щодо пропорційності** втручання у права боржника та його родини.
- **Сенс:** Суд повинен мати можливість оцінити індивідуальні обставини (наприклад, втрату роботи через війну) перед застосуванням максимальних обмежень.

5. Обов'язкова Медіація для Комуналки

Мета: Зменшити кількість виконавчих проваджень, що виникають через комунальні борги (найбільша категорія боргів).

- **Вимога:** Запровадити обов'язкову медіацію (процедуру досудового врегулювання) між боржником і комунальним монополістом до відкриття виконавчого провадження за заборгованістю.
- **Сенс:** Це дозволить людям реструктуризувати борг і не потрапити під автоматизовану машину стягнення.

Народ як "паливо" для чергового "первинного" накопичення капіталу

2025-11-06

Куц

Первинне накопичення капіталу, як відомо, відбулось у 90-х роках внаслідок приватизації.

Але нас може чекати і повторення цього процесу.

Але в чийх інтересах і яким чином?

Бо

— процедура "первинного накопичення" капіталу - це завжди відчуження його від колишнього володільця.

В 90-х роках - таким володільцем була держава.

А зараз? **Мова може йти про мільйони простих українців.**

04 листопада 236 народних депутати проголосували за законопроект №14005 "Про внесення змін до деяких законів України щодо спрощення виконавчого провадження через цифровізацію".

Автори законопроекту - народні депутати Мотовиловець Андрій Вікторович, Кравчук Євгенія Михайлівна, Брагар Євгеній Вадимович, Іванов Володимир Ілліч, Леонов Олексій Олександрович. Всі з фракції "Слуга народу".

Мета Закону нібито прогресивна - спростити виконавчу процедуру зі стягнення боргів за допомогою цифровізації відповідних алгоритмів.

Процедура банкрутства та стягнення боргів, завжди була ахілесовою п'ятою нашої правової системи.

Тому механізми діджиталізації в теорії могли б суттєво спростити загальний процес стягнення боргів в інтересах кредитора.

Але як показує аналіз законопроекту, спрощення процедури стягнення боргів - це свого роду позірна мета.

"Технократичність" та "технологізація" тут виступають як привід, фігове листячко.

Але що цей листок прикриває?

Законопроект інтегрує автоматизовану систему виконавчого провадження з державними реєстрами, банками та платіжними системами. Створюється Єдиний реєстр боржників.

Якщо людина потрапить до реєстру, то нотаріуси відмовлять їй у посвідченні договорів з нерухомістю, банки автоматично заблокують операції з рахунками, сервісні центри МВС відмовлять у реєстрації автомобіля.

А державний виконавець отримає надзвичайно широкі повноваження: він зможе самотійно обирати спосіб стягнення та оцінювати вартість майна боржника - фізичної особи.

Причому

— ці обмеження будуть застосовані автоматично, без окремого судового рішення по кожному з виду санкцій.

Вся процедура відбувається лише на підставі початкового рішення суду про визнання боргу, а далі "система" розчавить боржника.

Головна новація закону

— створюється механізм обходу норми Конституції (право на житло) та Цивільного процесуального кодексу (єдине житло боржника не може бути предметом стягнення).

Адже частину боргу не можна погасити іншим майном, якщо його вартість менша за заборгованість. При цьому єдине житло, у випадку наявності боргу, буде заблоковане - його не можна буде ані продати за рішенням боржника, ані передати у заставу банку з метою отримання кредиту для виплати боргу.

Лише судовий виконавець зможе реалізувати квартиру боржника, адже відповідно до цього закону він "самотійно обирає спосіб погашення".

А тепер трохи статистики.

В Україні зараз понад 8 мільйонів боржників-фізичних осіб. До війни було 6,5 млн. Але до війни населення було 37 млн, а зараз за різними оцінками - 27-28 млн.

Тобто

— своєрідний "індекс боржників" або їх кількість на тисячу осіб зріс ще більше.

До війни 17,5% населення були боржниками.

Зараз таких 28,5%. Кожен третій мешканець країни.

Яка структура боргу?

Ключові види заборгованості - це комуналка - 30% та штрафи - 38%.

Зараз кількість боржників продовжує зростати за рахунок внутрішньо переміщених осіб, які втратили все майно, але не "втратили" зобов'язання щодо сплати своїх боргів.

Пам'ятаю, як ще у 2022 році писав, що ВПЛ треба надати право на відстрочку сплати боргів. Але ніхто у владі не пішов на цей крок.

А тепер законопроект закладає підвалини для позбавлення цих людей залишків майна - грошових коштів на рахунках, єдиного автомобіля, тощо.

А решта населення, яке ще не втратило свої домівки внаслідок війни, може потрапити в боргову пастку і втратити своє майно внаслідок боргів. Для них блокування майна, рахунків та пеня, зроблять свою чорну справу.

Законопроект грубо суперечить Конституції і щодо інструментарію виконавчого провадження.

– Адже рішення суду про визнання боргу, ще не означає рішення суду щодо стягнення цього боргу за рахунок квартири боржника.

Стаття 41 Конституції чітко говорить:

"Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. Право приватної власності є непорушним."

А стаття 47 Конституції доповнює:

"Кожен має право на житло. Ніхто не може бути примусово позбавлений житла інакше як на підставі закону за рішенням суду."

Згідно цих норм Конституції, — ніякий судовий виконавець не може "самостійно обирати спосіб погашення" боргу.

Головне науково-експертне управління ВР України одразу звернуло увагу, що вказаний вище законопроект має таке ж відношення до цифровізації як «морська свинка до моря».

Цитую висновок головного управління:

"Назва проекту («Про внесення змін до деяких законів України щодо цифровізації виконавчого провадження») не враховує, що частина його положень спрямовані на обмеження прав боржника у розпорядженні належним йому майном, коштами та цінними паперами у зв'язку з внесенням

його до Єдиного реєстру боржників як боржника у виконавчому провадженні, що навряд чи безпосередньо пов'язано з цифровізацією виконавчого провадження.

Крім цього, із змісту проекту залишається незрозумілим, в чому саме полягає «цифровізація виконавчого процесу», до того ж в тексті проекту зміст цього терміну не розкривається, а сам він не використовується".

Що скажеш, промовистий висновок.

А де ж опозиція?

Чи захищає вона права простих українців в умовах правового свавілля правлячої монокоаліції?

Виявляється, у стані опозиції є лише один "у полі воїн".

"**Батьківщина**" — єдина фракція, яка проголосувала проти цього законопроекту.

На жаль поіменне голосування досі офіційно не оприлюднене.

Більше того, 236 голосів "за" означає, що окрім "Слуг народу" голосували і "попутники" з "депутатського болота", яке за "плюшки" проголосує за будь-яку законодавчу "Хтось".

І ми неодмінно дізнаємось ці прізвища. Всіх, хто голосував "за".

А прізвища тих, хто голосував проти, ми вже знаємо.

№ 1.231

БОРГИ І БІДНІСТЬ ПІД ЧАС ВІЙНИ. ПРО ЩО ЗАКОНОПРОЕКТ №14005

2025-11-06

Кулік

Країни, які переживають війну, опиняються у надзвичайно складній ситуації: людські втрати, знищення інфраструктури та промисловості, руйнування людського капіталу, втрата інвестицій у розвиток, порушення економічних зв'язків, спустошення державної казни. Як наслідок — поширюється бідність і збільшується частка населення, яка потребує соціальної допомоги.

Деякі дослідники вважають, що капітуляції настають не тоді, коли обвалюється фронт, а коли валиться тил.

Коли тягар війни стає нестерпним, люди можуть погодитися на визнання втрат. Коли смерть є єдиним рятунком.

В Україні донедавна існувало уявлення про те, що наша боротьба за незалежність має людиноцентричний характер. Тому ми вітаємо наших героїв, які повертаються з полону, а не відправляємо їх у табори, як це роблять росіяни. Для нас болить кожна смерть, і ми рахуємо втрати.

Але коли влада починає демонстративно заперечувати людиноцентричний характер нашої визвольної війни, тил починає просідати.

Так, війна — це бідність широких верств населення. Причому ця бідність настає дуже швидко.

У відносно демократичних країнах, що воюють, влада намагається стримувати бідність, запроваджує механізми захисту та справедливого розподілу. Або принаймні дає людям можливість виживати. Тим самим створюється мотивація захищати свою країну та залишатися в ній.

Якщо влада не може нічого дати людям, які все втратили, то хоча б не повинна намагатися добити те, що якимось виживає, аби потім відновитися.

Натомість ми спостерігаємо вперте **бажання чинної української влади завалити тил.**

Прикладом є законопроект № 14005.

Колега Олег Чеславський (Олег Чеславський) зробив детальний правовий аналіз цієї новації. Законопроект пропонує інтегрувати автоматизовану систему виконавчого провадження з усіма ключовими державними реєстрами, банками та платіжними системами. Створюється розширений Єдиний реєстр боржників із принципово новими повноваженнями.

В Україні зараз понад 8 мільйонів записів у Реєстрі боржників. З початку повномасштабної війни їх стало більше на 1,4 мільйона.

Найбільше зросла кількість боргів за:

- комунальні послуги — на 30%;
- штрафи за адміністративні правопорушення — на 38%.

А тепер запитайте себе: хто ці боржники? Це не бізнесмени-ухилянти. Це:

- понад 6 мільйонів внутрішньо переміщених осіб, які втратили все;

- сотні тисяч родин військових та загиблих, що виживають на мінімальні виплати;
- мільйони українців, які втратили роботу через російські обстріли;
- люди, чиї будинки знищені, а рахунки за «надані послуги» продовжують нараховувати.

За чинним законодавством єдине житло боржника не може бути предметом стягнення. Це закріплено в Цивільному процесуальному кодексі та підтверджено судовою практикою.

Але законопроект робить елегантний трюк:

— формально не скасовуючи цю норму, він створює механізми, які роблять її беззмисловою.

тут - <https://spilno.org/article/zakonoproekt-14005-pravovyi-analiz-mekhanizmu-avtomatyzovanoho-styahnennya-i-ioho-naslidkiv-dlya-borzhnykiv>

«Чим цей законопроект відрізняється від попередніх? Тим, що в ньому прописали, що під час війни за борги можна забрати в людини єдине житло. Це завжди було табу! І якщо зараз така бідність людей під час війни, і якщо заборгованості за комунальні платежі такі великі, то ще у людини забирати єдине житло? Це означає перетворити країну на країну бездомних. Я хочу запитати, хто сьогодні з депутатів наважиться натиснути кнопку і проголосувати за знищення останньої стабільності та можливості жити для людей», — справедливо обурювалася Юлія Тимошенко.

«Батьківщина» єдиною не підтримала цей законопроект.

тут - <https://ba.org.ua/batkivshhina-yedina-ne-pidtrimala-prinizlivij-zakon-pro-cifrovizaciju-vikonavchix-provadzhen/>

І з нею важко не погодитися! Саме так і є!

Ви не можете продати квартиру → не можете її заставити → не можете погасити борг менш цінним майном → рахунки заблоковані → борг зростає з пенями та інфляцією → виконавець «самотійно обирає спосіб погашення» → і раптом ваше «недоторканне» житло опиняється на торгах.

Ви можете дізнатися про те, що втратили житло, лише коли вам виламають двері і вселять нового власника.

— Виконавець може «неналежним чином» — що йому нічим не загрожує — повідомити вас про борг. «Забути» надіслати вимогу. І вуаля — ваша хата вже не ваша.

І жодного шансу на оскарження! Бо суди паралізовані і перебувають у ручному управлінні.

Хитання тилу ні до чого доброго не призведе.

№ 1.232

О пяти выводах из саммита Трампа и Си как глав сверхдержав, пишет Der Spiegel

2025-11-07

Карпец

Подписывайтесь на тг-канал: <https://t.me/alexkarpets>

Сразу после саммита Трамп назвал итоги встречи «невероятными» — «двенадцать по десятибальной шкале». Си Цзиньпин предпочёл выразиться куда сдержаннее.

Что саммит в южнокорейском Пусане говорит о состоянии китайско-американских отношений, какое значение это имеет для мировой торговли и для геополитики.

Перед началом саммита Трамп и Си обменялись рукопожатием перед камерами. Американец попытался расположить собеседника («Он жёсткий переговорщик, и это не всегда хорошо», «У нас всегда были замечательные отношения»), но Си не ответил ни словом. Его лицо оставалось

непроницаемым, как у сфинкса. Лидеры не встречались с 2019 года. Спустя полтора часа, когда переговоры завершились, оба выглядели заметно спокойнее, и Си позволил себе лёгкую улыбку. Как и ожидалось, совместной пресс-конференции не было — Си принципиально их не проводит.

Через несколько часов китайские государственные СМИ опубликовали заявление Си Цзиньпина. Хотя конкретных деталей пока немного, уже можно выделить пять ключевых уроков саммита сверхдержав.

I. Трамп празднует «невероятные» успехи, но на деле всё идёт по-старому

По словам Трампа, стороны договорились о сотрудничестве в борьбе с фентаниловой эпидемией в США. В обмен он пообещал снизить пошлины на китайские товары на 10 процентных пунктов. Пекин, утверждает Трамп, согласился «в огромных объёмах» закупать американские соевые бобы и инвестировать в США. Кроме того, Китай якобы на год откажется от ужесточения экспортного контроля за редкоземельными металлами, чем недавно грозил Вашингтону.

О почти готовой сделке по TikTok президент не упомянул, а Тайвань вовсе не стал темой переговоров.

Зато стороны договорились о взаимных визитах в следующем году.

Для внутренней аудитории сторонников движения MAGA всё это можно представить как дипломатический триумф. Но насколько реальны обещанные инвестиции и закупки? Идёт ли речь о долгосрочных контрактах или временных соглашениях? Что будет с TikTok? Получит ли Китай больший доступ к американским полупроводникам?

Си лишь заявил, что переговорные команды обеих стран должны «детализировать достигнутый консенсус», «как можно скорее разработать и реализовать последующие меры», «сократить список проблем» и «расширить список направлений сотрудничества». Никаких конкретных шагов озвучено не было. По сути, стороны лишь снизили градус конфронтации — но о настоящем прорыве говорить рано.

II. Среди антикитайских ястребов своей администрации Трамп остаётся самым мягким

Ещё три недели назад трудно было представить, что встреча Трампа и Си вообще состоится. В начале октября президент писал на своей платформе Truth Social, что «встреча с Китаем больше не имеет смысла». Но он изменил решение — вопреки ожиданиям многих жёстких критиков Китая в собственном окружении.

Практически всё политическое сообщество США — от республиканцев до умеренных демократов — занимает крайне настороженную позицию по отношению к Пекину. Но Трамп, как отмечают наблюдатели, предпочёл пойти своим путём.

«Главный координатор по Китаю в правительстве США — это сам Трамп», — утверждает Майкл Пилсбери из консервативного фонда Heritage Foundation, советовавший ему во время первого срока. По его словам, сегодня никто из окружения президента не обладает большим опытом общения с китайцами, чем он сам. Трамп любит подчёркивать это в разговорах:

«У меня было пять встреч с Си Цзиньпином. А у вас сколько?»

Иронично, что именно человек, начавший в 2018 году торговую войну с Пекином, сегодня стал самым гибким в своей политике в отношении Китая. Гораздо гибче, чем, например, его госсекретарь и советник по нацбезопасности Марко Рубио, известный своей жёсткой позицией по тайваньскому вопросу.

III. Си демонстрирует власть открыто, как никогда раньше

Ещё несколько лет назад Китай отрицал применение экономического давления против других стран. Когда в 2010 году вспыхнул конфликт с Японией из-за островов, японские компании внезапно перестали получать из Китая редкоземельные металлы. Тогда Пекин отрицал существование бойкота. То же самое произошло в 2021 году, когда Литва разрешила Тайваню открыть представительство в Вильнюсе: китайские порты перестали принимать литовские грузы, но власти вновь отрицали какие-либо санкции.

В 2025 году Китай решил действовать иначе — демонстрируя свою силу открыто. С весны Пекин без обиняков использует контроль над редкоземельными элементами так же, как Вашингтон — контроль над долларом.

Это отражает линию Си Цзиньпина, который больше не намерен мириться с ролью «второго» среди сверхдержав. По данным The Economist, это заметно даже по его риторике: анализ 14 тысяч речей и заявлений с 2013 года показал, что Си всё чаще использует слова «сильная страна», «управлять», «защищать», и всё реже — «понимать» и «обсуждать».

Встретившись с Трампом в Пусане, Си, как говорят в Китае, «сохранил лицо». Но ни одно из уступок, о которых говорил Трамп, не затронуло ключевых интересов Китая.

IV. Европе предстоит искать собственный путь

Во время своего первого президентского срока Трамп радикально изменил отношения США с Китаем. Многие страны Евросоюза последовали его примеру — ограничили деятельность китайского телекоммуникационного гиганта Huawei, ужесточили контроль за китайскими инвестициями и усилили сопротивление нечестным торговым практикам Пекина.

Теперь же, как пишет The Washington Post, антикитайские «ястребы» в администрации Трампа переживают «политическое головокружение». Ещё недавно они критиковали Джо Байдена за «излишнюю мягкость» и требовали жёсткости. А теперь их собственный президент заявляет, что США и Китай будут иметь «фантастические отношения на долгие годы».

Европейцам стоит усвоить урок: если они снова выстроят свою политику в зависимости от американской, их ждёт та же растерянность. Куда разумнее было бы выработать общую европейскую позицию по Китаю, исходя из собственных интересов, и проводить её последовательно.

V. Эпоха открытых рынков ушла в прошлое

После саммита в Пусане торговая война между США и Китаем, похоже, временно пошла на спад. Однако рынки отреагировали сдержанно: резких скачков на биржах не произошло, а некоторые индексы даже немного снизились.

Это неудивительно. Никто не верит, что теперь всё вернётся к временам до второй администрации Трампа. Усиление китайского контроля над экспортом редкоземельных металлов лишь отложено на год, но не отменено.

Главный итог встречи в Пусане заключается в том, что и США, и Китай теперь открыто считают экономику легитимным инструментом геополитической борьбы.

Торговые пушки пока замолчали — до следующего раунда противостояния.

Добавим, встреча имеет не только, даже не столько торгово-экономическое, но и геополитическое значение.

После встречи Трамп написал в своей соцсети:

— «Моя встреча в формате G2 с председателем КНР Си Цзиньпином была важной для обеих наших стран. Эта встреча приведёт к вечному миру и успеху. Да благословит Бог и Китай, и США».

Есть мнение, что Трамп впервые признал конец однополярного мирового порядка, в котором долгое время доминировали Соединённые Штаты, и переход к двухполярному миру, хотя в отношении последнего есть ряд вопросов.

Но если говорить о двухполярном китайско-американском мире, то Москва, а главное Европа выносятся за скобки «уравнения» как проигравшие в создании новой геополитической конструкции.

Это ухудшает и без того сложное положение Украины, поскольку именно Европа объективно является главным интересантом Украины, даже если в Европе это еще не до всех дошло.

<https://www.spiegel.de/ausland/donald-trump-trifft-xi-jinping-fuenf-lehren-aus-dem-gipfel-der-supermaechte-usa-und-china-a-5fd89ae3-2f3f-4f46-b859-0a5ba10090ce>

№ 1.233

Брюссель предупреждает, что ЕС придётся выплачивать до 5,6 млрд евро процентов в год, если не будет достигнуто соглашение по российским активам,

2025-11-10

Карпец

пишет The Financial Times о том, что **вопрос европейского финансирования Украины за счет замороженных активов Москвы безнадежно застрял в Европе**

Подписывайтесь на тг-канал: <https://t.me/alexkarpets>

Еврокомиссия представила странам ЕС документ, в котором изложены **возможные сценарии** финансирования Украины после провала переговоров о плане использования замороженных российских активов.

Если страны ЕС не смогут договориться о предоставлении Украине кредита на 140 млрд евро, обеспеченного российскими замороженными активами, им придётся выплачивать проценты по займам в размере до 5,6 млрд евро ежегодно на неопределённый срок.

Соответствующий документ был подготовлен после **неудачи октябрьского саммита**, где страны ЕС так и не смогли согласовать план финансирования Украины на ближайшие два года за счёт доходов от российских государственных активов.

Инициатива была заблокирована Бельгией, где находится депозитарий Euroclear, в котором заморожены российские средства.

— Брюссель требует юридических гарантий, что не понесёт убытков в случае ответных действий Москвы, опасаясь возможных судебных исков и финансовых последствий.

Документ, разосланный в столицы стран ЕС, призван подчеркнуть **масштабы финансовых обязательств**, которые возникнут, **если Украина будет финансироваться без привлечения этих активов.**

В нём сообщается, что, если план останется нереализованным, 27 стран ЕС придётся

- 1) — либо **разрешить совместные заимствования**, которые увеличат и без того напряжённые государственные бюджеты,
- 2) — либо предоставить Киеву **прямые гранты на общую сумму 140 млрд евро.**

Оба варианта, подчёркивает Еврокомиссия,

- 3) — **«потребуется фискальных корректировок в некоторых государствах-членах» и «напрямую повлияют на их дефицит и государственный долг».**
- 4) — Расходы на обслуживание совместного займа достигнут до 5,6 млрд евро в год, **если весь объём кредита в 140 млрд евро будет привлечён и передан Украине.**

Согласно оценкам комиссии,

— Франция, имеющая один из самых высоких уровней госдолга в ЕС, будет выплачивать почти 1 млрд евро ежегодно,

— Италия — около 675 млн евро, а

— Бельгия, которая уже сталкивается с трудностями при формировании национального бюджета на следующий год, — почти 200 млн евро процентов ежегодно.

Еврокомиссия также предупреждает, что заимствование такой суммы может привести к «побочным эффектам для финансовых рынков и, в частности, к росту процентных ставок, по которым ЕС в целом осуществляет свои заимствования».

«Нельзя исключать, что это приведёт к дополнительным косвенным расходам» для других финансовых программ ЕС, говорится в документе.

Для сравнения, план, заблокированный Бельгией в прошлом месяце, предполагал лишь временные «условные обязательства» для стран-членов по обеспечению кредита, который затем должен был быть переведён в общий бюджет ЕС в 2028 году.

Новый документ, который обсуждается странами-членами в преддверии декабрьского саммита — последнего срока, когда необходимо согласовать финансовый план помощи Украине, — предлагает решения, направленные на смягчение бельгийских опасений.

В частности, в нём говорится, что финансовые гарантии, предоставленные сначала национальными правительствами, а затем закреплённые за бюджетом ЕС, должны «покрывать остаточный риск возможного исполнения арбитражного решения против государства-члена».

Кроме того, подчёркивается, что «ключевым условием» использования российских активов остаётся «их дальнейшая заморозка», а также **необходимость найти юридический механизм, который позволит сохранять их в этом состоянии дольше, чем существующие шестимесячные периоды**, которые регулярно продлеваются в рамках санкционного законодательства ЕС.

Бельгия опасается, что,

— если хотя бы одна страна ЕС наложит вето на продление санкций, замораживающих активы, Россия сможет вернуть средства, а европейским государствам придётся выплатить весь объём займа из собственных бюджетов.

<https://www.ft.com/content/380cbb77-9eb7-4ff4-85dc-028d6368995f>

№ 1.234

Министр финансов Украины Марченко не смог воспользоваться фактором пандемии для списания части украинского долга в 2020-м году, провел крайне невыгодные переговоры по списанию лишь части долга во время полномасштабной войны в 2024-м году

2025-11-09

Куц

Накупил ВВП-варрантов ("налог на рост" украинской экономики) в декабре 2021 года (прямо накануне войны) на сотни миллионов долларов, **вместо формирования резервов.**

И Марченко «не смог» договориться с кредиторами о пересмотре условий выпуска ВВП-варрантов осенью 2025 года.

У меня складывается мнение, что

— может Марченко вообще "не хочет" окончательно решить проблему с украинским внешним госдолгом?

В октябре 2025 нашему правительству вновь не удалось договориться с владельцами ВВП-варрантов о пересмотре условий их выпуска с условной номинальной стоимостью 2,6 млрд долларов.

Об этом пишет Financial Times.

Аргумент "той стороны"

— владельцы не знают, когда закончится война и не могут оценить перспективы роста украинского ВВП.

А

— МВФ требует, чтобы наш минфин обязательно подписал соглашение с держателями варрантов (наверное, это "позиция" известного "представителя" (___) от Украины в совете директоров фонда).

А от позиции МВФ зависит выделение Евросоюзом Украине кредита в 140 млрд евро под обеспечение замороженных российских активов.

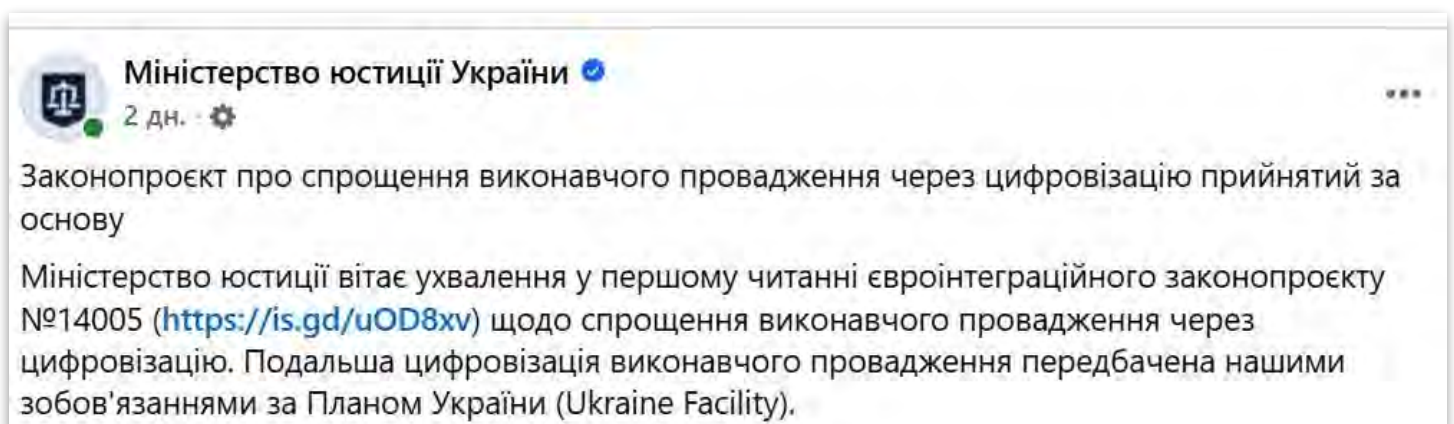
В комитете держателей ВВП-варрантов — хедж-фонды VR Capital и Aurelius Capital.

Как я и писал, в ВВП-варрантах "сидят правильные пацаны".

№ 1.235

#ВеликеПограбування

2025-11-08

Крамаренко

законопроект "Про внесення змін до деяких законів України щодо спрощення виконавчого провадження через цифровізацію" №14005 від

04.09.2025 був прийнятий у першому читанні на поточному тижні - 4 листопада.

- 1) — Чому я вважаю, що він нагадує саме інструмент Великого Пограбування?
- 2) — Чому я вважаю **посилання на вимоги євроінтеграції - брехнею?**

Ось чому:

1. Мені нічого не відомо про вимогу ЄС не обмежувати обсяги арештованого майна та коштів обсягом заборгованості.

Так, я не знайшов у законопроекті однозначної норми, яка б обмежувала апетити щодо арешту майна та рахунків сумою боргу. Якщо хтось мені покаже - я буду вдячний.

2. Мені нічого не відомо про вимогу ЄС ніяк не обмежувати розміри штрафів, винагороди приватних виконавців та інших "супутніх платежів".

Якщо хтось мені покаже норму про ліміти на "супутні платежі" - я буду вдячний.

3. Мені нічого не відомо про вимогу ЄС дозволити звертати стягнення на єдине житло, що належить боржнику.

Тобто про вимогу ЄС дозволити створювати безхатченків.

Там також цікаве у нормі про звернення стягнення на частку боржника у нерухомості майні, в якого є співвласники - в тому числі і неповнолітні та малолітні.

Там єдина норма, яка унеможлиблює вилучення єдиного житла - якщо борг (разом із усіма "супутними платежами") **не перевищує 20 мінімальних зарплат**.

Зараз це приблизно 4 тисячі доларів (160 т. грн) - це означає фактично відсутність ліміту.

Це означає, що

— будь-яке виконавче впровадження можна роздути вище мінімальної суми, яка захищає єдине житло від вилучення.

Поки це беззаконня не стало законом - його потрібно зупинити

В Росії стартувала скрита мобілізація

2025-11-10

Денисенко

Відразу в 20 регіонах Росії почали набирати, так званих, резервістів для «охорони значимих об'єктів».

Простіше кажучи, **скрита мобілізація стартувала**

1. Поки складно говорити про масштаби і кількість цих самих резервістів.

— Зараз можу лише висловити гіпотезу, що головна задача - протягом зими накопичити додатково 110-150 тисяч.

Але повторюся - це гіпотеза.

Головне питання на яке нема відповіді - на скільки провисатиме набір на контракт.

Виходячи з цієї цифри, ми зможемо дати відповідь на питання:

«Це **накопичення** додаткових ресурсів чи поповнення втрат від **недобору?**».

Я схильюся до того, що ми побачимо відносно невелике накопичення додаткових ресурсів. Але повторюся - це поки гіпотеза.

Відповіді ми матимемо протягом максимум двох місяців.

2. Не має сумнівів, що — **всі ці «резервісти» з лагом в кілька місяців опиняться на фронті.**

3. Система побудована так, що ніяких бунтів ми не побачимо в принципі.

Зараз російське законодавство робить безправним ухилянта (блокування карточок, водійських прав і т.д).

Вони два роки виписували повну архітектуру цих мобілізаційних змін і були готові запуснути цю саму мобілізацію ще з травня 2025.

Але Путін чекав.

Що стало тригером?

Я схиляюся до думки, що **причиною могло стати зменшення бажаючих іти на контракт.**

4. Паралельно з цією мобілізацією йде зменшення виплат контрактикам в ряді регіонів.

Досі ця війна була виключно про гроші (гроші в обмін на смерть). Зараз гроші різко зменшилися.

Це буде приводом для бухтіння, але не виступів.

5. Окремо хочу звернути увагу на те, що ця мобілізація буде вимивати значно ясніший людський ресурс.

Якісніший у значенні, кваліфікації, соціального становище (простіше кажучи не алкоголіки).

Це точно серйозно вдарить про трудовому потенціалу.

Але накопичувальний ефект ми побачимо не раніше ніж через 12 місяців.

№ 1.237

Юрий Романенко

46 мин. · 🌐

2025-11-10

...

Вопрос к **Институту нацпамяти** - чем стадо баранов, которому по свистку сказали любить Ленина и демонстрировать радость от причастия к марксистско-ленинской благодати отличается от стада баранов, которому по свистку сказали скорбеть за несчастными украинцами, которые отправили на тот свет не без помощи тех, кто дует в свисток скорби. Это самое отвратительное в этой агонии Второй Украинской республики, когда фальшивые «декоммунизаторы» используют те же самые коммуняцкие подходы к управлению охлосом, который оскотинили до поросячего визга и над которым проводят эксперименты в духе собачек Павлова. При этом «собачек» кладут нещадно штабелями за возможность хоть на денек еще стырить хоть полено, которое можно потащить в Ниццу, где уже давно жена, дети и розовощекие бабушка с дедушкой. Вот от чего волосы дыбом стоят. Я не понимаю, как можно быть настолько бессовестными, кончеными, нечувствительными, без малейшей капли эмпатии, тварями, тупо убивающими свой народ от которого зависит их же благосостояние. Высшая форма социальной дегенерации. Высшая.

№ 2.238

Сергей Дацюк сейчас с Валерій
Пекаром и Olga Dukhnich.

30 мин. · 🌐

... ✕

2025-11-09

Апелювати до громадянської ідентичності ефективно активні соціальні групи можуть лише тоді, коли ідентичність базується на конституції.

Причому конституція має бути настільки добре мислительно пропрацьована, що її можна довгий час не змінювати в будь-яких процесах чи проблемах громадянського суспільства, як от конституція США чи Кодекс Наполеона. Там, де активна меншість, видаючи себе за все громадянське суспільство, витирає ноги об конституцію, нав'язує бачення ідентичності лише всередині активістських спільнот, ідентичність на перспективу не працює взагалі. Ідентичність активних груп громадянського суспільства, які постійно порушують конституцію і не продумують нову конституцію у солідарному договорі з більшістю, є ідентичністю руйнування держави і розколу громадянського суспільства.

№ 1.239

Временная следственная комиссия (ВСК) Верховной Рады обвинила должностных лиц Агентства восстановления и НЭК «Укрэнерго»

2025-11-07

Карпец

в государственной измене из-за фактического провала программы строительства защитных объектов критической инфраструктуры топливно-энергетического комплекса, как следует из проекта Постановления Рады об утверждении ответа ВСК, зарегистрированного на сайте Рады

Подписывайтесь на тг-канал: <https://t.me/alexkarpets>

Такой вывод содержится в 320-страничном отчете парламентской комиссии, которая завершила работу на прошлой неделе.

— Комиссия была создана в октябре 2024 года, возглавил ее бывший министр жилищно-коммунального хозяйства, депутат от «Батькивщины» Алексей Кучеренко. (коммент 1).

Как говорится в отчете ВСК, реализация программы защиты критической инфраструктуры в её нынешнем виде **может содержать признаки государственной измены** со стороны отдельных должностных лиц Агентства восстановления и НЭК «Укрэнерго» и требует немедленного начала досудебного расследования со стороны правоохранительных органов.

Как оказалось на практике, проекты защитных сооружений, заказанные Агентством восстановления и НЭК «Укрэнерго» **не содержали раздела расчетов ударного воздействия на конструкцию**, а лишь краткое описание на 2–3 страницы и ссылки на натурные испытания, прошедшие «успешно».

Исходя из этого,

— ВСК делает вывод, что такие проекты вообще нельзя считать полноценными защитными объектами.

«Исследование проектных и конструктивных решений позволяет утверждать, что фортификационные сооружения III уровня являются, по сути, «одноразовыми» (цитата из проекта: «выдерживает однократное прямое попадание ракеты»), – говорится в отчете ВСК.

При этом

— стоимость объектов в 300–500 раз превышает стоимость ракет, от которых они, якобы, должны были защитить.

При подготовке централизованной программы защиты энергетических объектов, на базе которой Кабмин принял соответствующее постановление от 27 декабря 2022 года №1482,

— не были проанализированы и оценены все альтернативные варианты, доступные на тот момент.

Причины выбора дорогостоящего пассивного железобетонного защитного сооружения остались неясными, тем более что такой подход позволяет противнику корректировать точку удара с учетом готовности защитного объекта, единогласно решили члены ВСК.

За период реализации программы согласно утвержденным сметам и контрактам общие прямые и косвенные расходы составили 167,1 млрд грн – сумма, которая, как следует из отчета, не могла быть покрыта полностью соответствующими источниками финансирования.

Отмечается, что

— за эти средства в 2022–2023 годах, дополнительно к системам ПВО и средствам РЭБ, предоставленным партнерами в рамках военной поддержки, можно было закупить дополнительные средства активной защиты и значительно повысить плотность эшелонированной ПВО и РЭБ над всей территорией Украины, а также усилить последнюю линию ПВО на объектах критической инфраструктуры.

В отчете говорится, что общие покрытые расходы Агентства восстановления и НЭК «Укрэнерго» на строительство фортификационных объектов на подстанциях передающей системы к октябрю 2025 года превысили 40 млрд грн.

Вместо того, чтобы провести достаточные предпроектные исследования с технико-экономическим сравнением, заказчики выбрали наземный вариант железобетонных защитных конструкций II и III уровня, несмотря на наличие у НЭК «Укрэнерго» примера эффективно реализованного подземного решения по защите всего объекта за 1 млрд грн.

Таким образом,

— должностные лица Агентства восстановления и НЭК «Укрэнерго» ослабили энергобезопасность Украины, что должно немедленно расследоваться правоохранителями, делает вывод ВСК.

Отметим, что речь идет о деятельности Агентства восстановления и «Укрэнерго», когда их руководителями были, соответственно, Мустафа Найем и Владимир Кудрицкий, близкие к западным структурам.

Кудрицкий после задержания на прошлой неделе получил подозрение в мошенничестве, но выпущен судом под залог в размере менее 14 млн гривен.

ВСК в своих выводах требует начать против него и Найема расследование по обвинению в госизмене.

Вопрос: что делать с полуразрушенной энергосистемой?..

Экс-главком ВСУ Залужный, а ныне посол Украины в Британии, в статье для республиканского и откровенно «протрамповского» издания New York Post фактически **обвинил Трампа в подталкивании Украины к капитуляции**

2025-11-10

Карпец

Подписывайтесь на тг-канал: <https://t.me/alexkarpets>

«Мы отвергаем “капитуляцию, замаскированную под мир”. Справедливое урегулирование должно 1) – восстановить нашу территориальную целостность, 2) – обеспечить ответственность за военные преступления и 3) – гарантировать, что агрессор никогда больше не сможет угрожать Европе из Москвы.

Всё, что меньше этого, предаст не только украинцев, но и принципы, которые сохраняют свободный мир безопасным и свободным», - написал экс-главком в своей статье для близкой к республиканцам газете New York Post.

Напомним, Трамп неоднократно призывал к завершению войны по линии фронта. То есть - к фактической фиксации контроля России над захваченными украинскими территориями. Также СМИ писали, что Трамп был готов признать официально российский статус Крыма и, по данным ряда медиа, он и Уиткофф требовали вывести украинские войска из Донецкой области.

Кроме того, Трамп постоянно говорит о том, что мирное урегулирование должно включать в себя «болезненные компромиссы с обеих сторон», подразумевая под ними, в случае Украины, согласие де-факто на потерю части территории страны.

Хоть прямо в статье в New York Post Залужный Трампа и его инициативы не критикует (фамилию президента США он вообще там ни разу не упомянул), в целом, по своему духу, эта публикация построена на полемике с призывами Трампа к компромиссам.

Залужный выступил против призывов к переговорам Киева и Москвы.

«Даже сейчас некоторые на Западе призывают нас вести переговоры с людьми, которые пришли нас убивать. Они забывают две простые истины.

1) — Первая: на кону стоит не только судьба Украины, но и безопасность Европы.

2) — Вторая: любой «мир» с Москвой, который вознаграждает агрессию, - это приглашение к дальнейшим войнам», – написал Залужный.

Также он считает, что **«призывы к всеобъемлющему мирному соглашению опасно преждевременны».**

Залужный призвал добиваться **«мира через победу»**, а до того Украина «будет сражаться на каждом фронте – военном, политическом и дипломатическом».

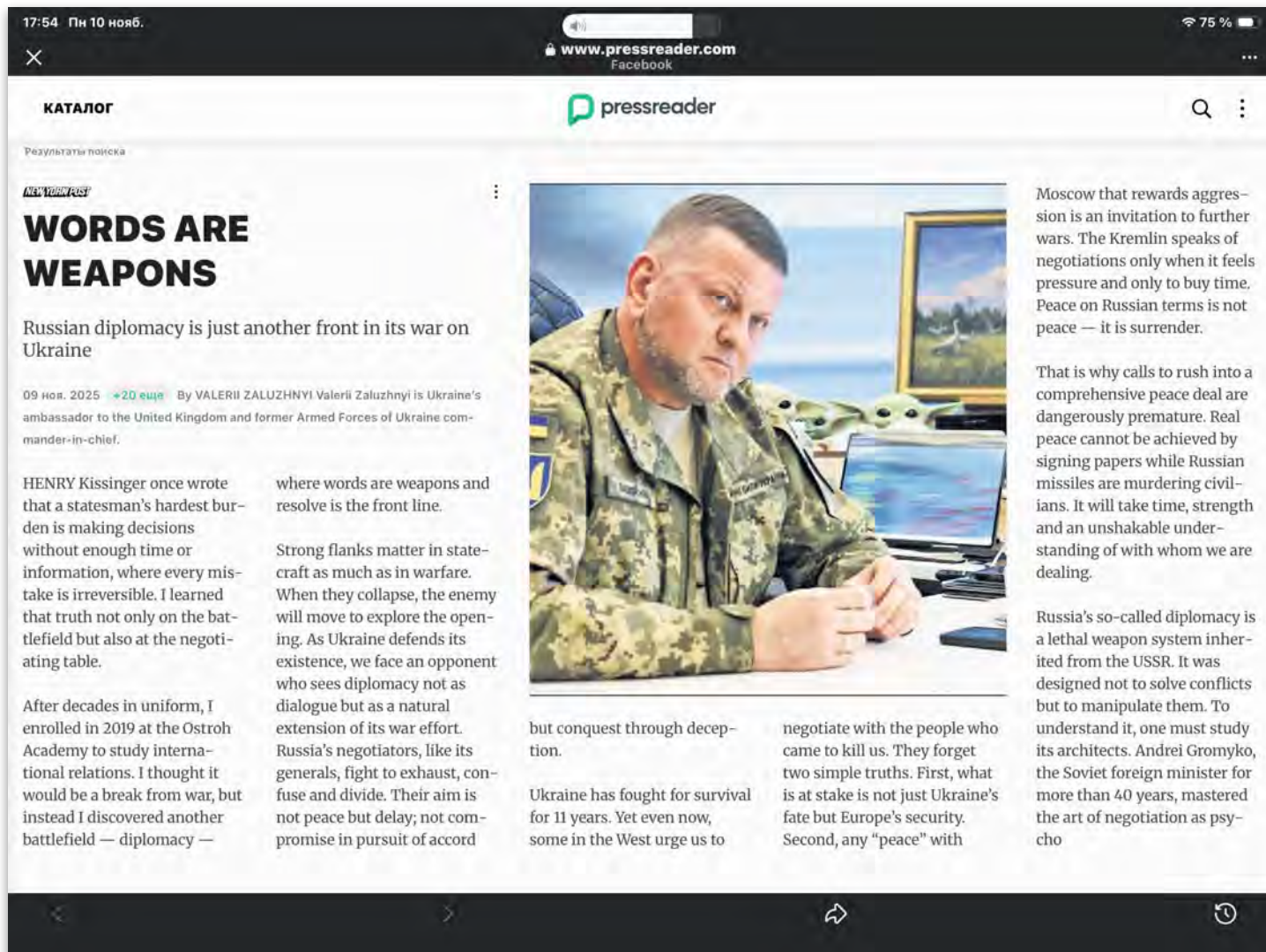
Напомним, что не так давно Залужный опубликовал статью в издании «Зеркало недели», в которой описал тяжелое положение ВСУ на поле боя и угрожающие тенденции. (коммент 1).

По его словам, Россия близка к выходу из того тупика на фронте, который сложился на данный момент. Он обратил внимание на необходимость срочного внедрения инноваций, связанных с беспилотными системами, поскольку проигрыш врагу в инновациях может привести к тяжелым последствиям для страны.

От себя отметим, что тезисы, высказанные Залужным в статье для протрамповского издания New York Post комментировать пока не имеет смысла, пока не появится или не появится какая-либо реакция со стороны Трампа и/или его окружения.

<https://www.pressreader.com/usa/new-york-post/20251109/28224378685527>

№ 1.240-2

WORDS ARE WEAPONS

Russian diplomacy is just another front in its war on Ukraine

09ноя. 2025

By VALERII **ZALUZHNY**! Valerii Zaluzhnyi is Ukraine's ambassador to the United Kingdom and former Armed Forces of Ukraine commander-in-chief.

HENRY Kissinger once wrote that a statesman's hardest burden is making decisions without enough time or information, where every mistake is irreversible. I learned that truth not only on the battlefield but also at the negotiating table. where words are weapons and resolve is the front line.

After decades in uniform, I enrolled in 2019 at the Ostroh Academy to study international relations. I thought it would be a break from war, but instead I discovered another battlefield - diplomacy - Strong flanks matter in statecraft as much as in warfare.

When they collapse, the enemy will move to explore the opening. As Ukraine defends its existence, we face an opponent who sees diplomacy not as dialogue but as a natural extension of its war effort.

Russia's negotiators, like its generals, fight to exhaust, confuse and divide. Their aim is not peace but delay; not compromise in pursuit of accord but conquest through deception.

Ukraine has fought for survival for 11 years. Yet even now, some in the West urge us to negotiate with the people who came to kill us. They forget two simple truths. First, what is at stake is not just Ukraine's fate but Europe's security.

Second, any "peace" with Moscow that rewards aggression is an invitation to further wars. The Kremlin speaks of negotiations only when it feels pressure and only to buy time.

Peace on Russian terms is not peace - it is surrender.

That is why calls to rush into a comprehensive peace deal are dangerously premature. Real peace cannot be achieved by signing papers while Russian missiles are murdering civilians. It will take time, strength and an unshakable understanding of with whom we are dealing.

Russia's so-called diplomacy is a lethal weapon system inherited from the USSR. It was designed not to solve conflicts but to manipulate them. To understand it, one must study its architects. Andrei Gromyko, the Soviet foreign minister for more than 40 years, mastered the art of negotiation as psychological combat. Western diplomats nicknamed him "Mr. No" for good reason. His mission was to stall, exhaust and dominate the conversation until the other side yielded. Every pause was tactical. Every speech a test of endurance.

That tradition continues today in the person of Sergei Lavrov.

Watch him in any international forum: long monologues, selective quotations, endless digressions meant to blur facts and drain attention. This is the "tactic of exhaustion." The goal is to make discussion so confusing that truth loses meaning and moral clarity fades.

Lavrov, like Gromyko before him, embodies the Soviet legacy of negotiation as theater - a performance of power meant to delay accountability.

Kissinger observed that Soviet diplomacy combined maximum demands with minimum concessions. The purpose was never to reach agreement but to legitimize the Kremlin's gains and demand more. Modern Russia has adapted this to the age of pro-paganda. Disinformation plays the role ideology once did. The same habits persist: deny, delay and deceive until fatigue sets in abroad and cynicism grows at home.

Every encounter with Russian officials follows a familiar pattern. First, they flood the table with falsehoods and extraneous details, forcing opponents to spend hours correcting lies. Second, they invoke moral relativism - accusing the opponent of

exactly what they bring to the table: colonialism, hypocrisy or double standards. Third, they present aggression as reaction, occupation as protection and genocide as self-defense. It is a cynical inversion of values, calculated to para

Lyze democratic societies.

Understanding this method is vital not only for Ukrainian diplomats but for all who engage Moscow. Negotiating with Russia is not a conversation; it is a contest of will.

The Russians test endurance, exploit empathy and interpret every gesture of goodwill as weakness. The only language the Kremlin respects is consistency backed by power.

For Ukraine, diplomacy during wartime has become as crucial as military strategy. Since the full-scale invasion's first days, Ukrainian officers and diplomats have worked side by side to secure support, weapons and sanctions. On the battle-field, clarity of mission determines victory. At the table, clarity of principle does.

Both require stamina, discipline and unity.

That is why Ukraine must train its negotiators with the same rigor as its soldiers. Preparation, psychological resilience and knowledge of the opponent's methods are essential. We must anticipate manipulation, resist fatigue and keep the initiative. As in combat, we cannot allow Russia to dictate the tempo or the terms. Our job is to expose Moscow's lies, not accommodate them.

This requires understanding not only what Russia says but how it speaks. The "Gromyko method" relies on endless verbiage to disguise aggression as reason. The modern Russian approach adds post-truth propaganda to the mix. The West must stop mistaking this for genuine negotiation. Every hour spent debating with Russian envoys who have no mandate for compromise is an hour stolen from defending freedom.

History offers lessons. In 1973, after years of attritional talks, the Vietnam peace accords were signed. The negotiations lasted five years- 68 meetings between Henry Kissinger and his North Vietnamese counterpart. Peace came only when the military balance changed on the ground, not because the talks themselves produced it.

The lesson is clear: Diplomacy succeeds only when backed by strength.

Today, Russia's foreign ministry acts as an extension of its war machine. It buys time for rearmament, spreads lies to fracture alliances and uses international institutions as shields for aggression.

Moscow's envoys block resolutions, dilute sanctions and pose as mediators while their army targets civilians.

Ukraine does not reject peace.

We reject capitulation disguised as peace. A just settlement must restore our territorial integrity, ensure accountability for war crimes and guarantee that no aggressor will ever again threaten Europe from Moscow. Anything less would betray not only Ukrainians but the principles that keep the free world safe and pressreader free.

Ukraine will fight on every front - military, political and diplomatic - until justice and security are restored. We will not let exhaustion replace conviction or allow lies to erode truth. Our strength lies not only in our soldiers but in our clarity of purpose: peace through victory, not illusion.

№ 1.240-3

СЛОВА - ЦЕ ЗБРОЯ

Російська дипломатія - це просто ще один фронт у війні з Ukraine

09 ноя. 2025

JBy VALERII ZALUZHNY! Valerii Zaluzhnyi is Ukraine's ambassador to the United Kingdom and former Armed Forces of Ukraine com-mander-in-chief.

ГЕНРІ Кіссінджер одного разу написав, що найважчим тягарем державного діяча є прийняття рішень без достатнього часу чи інформації, де кожна помилка незворотна. Я дізнався, що правда не тільки на полі бою, але й за столом переговорів. де слова - це зброя, а рішучість - це лінія фронту.

Після десятиліть в уніформі я вступив у 2019 році до Острозької академії вивчати міжнародні відносини. Я думав, що це буде відрив від війни, але замість цього я відкрив для себе інше поле бою - дипломатію - Сильні фланги мають значення в державному майстерні так само, як і у війні.

Коли вони впадуть, ворог перейде, щоб дослідити відкриття. Оскільки Україна захищає своє існування, ми стикаємося з противником, який розглядає дипломатію не як діалог, а як природне продовження своїх військових зусиль.

Російські переговорники, як і її генерали, борються, щоб виснажити, заплутати та розділити. Їхня мета - не мир, а затримка; не компроміс у гонитві за згодою, а завоювання через обман.

Україна боролася за виживання протягом 11 років. Проте навіть зараз деякі на Заході закликають нас вести переговори з людьми, які прийшли нас вбити.

Вони забувають дві прості істини.

— По-перше, на кону не лише доля України, а й безпека Європи.

— По-друге, будь-який "мир" з Москвою, який винагороджує агресію, є запрошенням до подальших воєн. Кремль говорить про переговори лише тоді, коли відчуває тиск, і лише для того, щоб виграти час.

Мир на російських умовах - це не мир - це капітуляція.

— Ось чому **заклики поспішати до всеосяжної мирної угоди небезпечно передчасні.**

Справжнього миру не можна досягти шляхом підписання документів, поки російські ракети вбивають цивільних осіб. Це займе час, сили та непохитне розуміння того, з ким ми маємо справу.

Так звана дипломатія Росії - це смертельна система зброї, успадкована від СРСР. Він був розроблений не для вирішення конфліктів, а для маніпулювання ними.

Щоб зрозуміти це, потрібно вивчити його архітекторів. Андрій Громико, міністр закордонних справ СРСР понад 40 років, освоїв мистецтво переговорів як психологічний бій. Західні дипломати прозвали його "Містером Ні" з поважної причини. Його місія полягала в тому, щоб зупинити, виснажити і домінувати в розмові, поки інша сторона не поступиться. Кожна пауза була тактичною. Кожна промова - випробування на витривалість.

Ця традиція продовжується і сьогодні в особі Сергія Лаврова.

Дивіться його на будь-якому міжнародному форумі: довгі монологи, вибіркові цитати, нескінченні відступи, покликані розмити факти та відвернути увагу. Це "тактика виснаження". Мета полягає в тому, щоб зробити дискусію настільки заплутаною, щоб правда втратила сенс, а моральна ясність зникла.

Лавров, як і Громико до нього, втілює радянську спадщину переговорів як театр - перформанс влади, покликаний затримати відповідальність.

Кіссінджер зазначив, що радянська дипломатія поєднувала максимальні вимоги з мінімальними поступками. Метою ніколи не було досягти згоди, а в тому, щоб легітимізувати здобутки Кремля і вимагати більше. Сучасна Росія адаптувала це до епохи про-паганди. Дезінформація відіграє роль, яку колись робила ідеологія. Ті самі звички зберігаються: заперечувати, затримувати і обманювати, поки втома не настане за кордоном і цинізм не зросте вдома.

Кожна зустріч з російськими чиновниками слідує знайомому шаблону.

1) — По-перше, вони затоплюють стіл брехнею та сторонніми деталями, змушуючи супротивників витратити години на виправлення брехні.

2) — По-друге, посиляються на моральний релятивізм - звинувачують опонента саме в тому, що вони приносять на стіл: колоніалізм, лицемірство або подвійні стандарти.

3) — По-третє, вони представляють агресію як реакцію, окупацію як захист, а геноцид як самооборону. Це цинічна інверсія цінностей, розрахована на паралізі демократичні суспільства.

Розуміння цього методу життєво важливе не тільки для українських дипломатів, але і для всіх, хто залучає Москву.

Переговори з Росією - це не розмова; це змагання волі.

Росіяни випробовують витривалість, використовують емпатію та інтерпретують кожен жест доброї волі як слабкість. Єдина мова, яку поважає Кремль, - це послідовність, підтримана владою.

Для України дипломатія під час війни стала такою ж важливою, як і військова стратегія. З перших днів повномасштабного вторгнення українські офіцери та дипломати працювали пліч-о-пліч, щоб забезпечити підтримку, зброю та санкції. На полі бою чіткість місії визначає перемогу. За столом ясність принципу робить.

Обидва вимагають витривалості, дисципліни та єдності.

Ось чому Україна повинна навчати своїх переговорників з такою ж строгістю, як і своїх солдатів. Підготовка, психологічна стійкість та знання методів суперника мають важливе значення. Ми повинні передбачати маніпуляції, протистояти втомі та зберігати ініціативність.

— Як і в бою, ми не можемо дозволити Росії диктувати темп або умови. Наша робота полягає в тому, щоб викрити брехню Москви, а не врахувати її.

Це вимагає розуміння не тільки того, що говорить Росія, але й того, як вона говорить. "Метод Громика" спирається на нескінченну багатослівність, щоб замаскувати агресію як розум. Сучасний російський підхід додає до суміші пропаганду постправди. Захід повинен перестати приймати це за справжні переговори. Кожна година, витрачена на дебати з російськими посланками, які не мають мандату на компроміс, - це година, вкрадена від захисту свободи.

Історія пропонує уроки.

1) — У 1973 році, після багатьох років виснажуваних переговорів, були підписані мирні угоди з В'єтнамом. Переговори тривали п'ять років - 68 зустрічей між Генрі Кіссінджером та його північнов'єтнамським колегою.

2) — Мир настав лише тоді, коли військовий баланс змінився на місцях, а не тому, що самі переговори його створили.

Урок ясний: дипломатія досягає успіху лише тоді, коли її підтримує сила.

Сьогодні Міністерство закордонних справ Росії діє як продовження своєї військової машини. Він купує час для переозброєння, поширює брехню на руйнування альянсів і використовує міжнародні інститути як щити для агресії.

Московські посланці блокують рішення, пом'якшують санкції та видають себе за посередників, поки їхня армія націлена на цивільних осіб.

Україна не відкидає мир.

Ми відкидаємо капітуляцію, замасковану під мир.

Справедливе врегулювання має відновити нашу територіальну цілісність, забезпечити відповідальність за військові злочини та гарантувати, що жоден агресор більше ніколи не загрожуватиме Європі з Москви.

— Все, що менше, зрадило б не лише українців, але й принципи, які тримають вільний світ безпечним, а прес-читач вільним.

Україна воюватиме на всіх фронтах - військових, політичних та дипломатичних - до тих пір, поки справедливість та безпека не будуть відновлені.

Ми не дозволимо виснаженню замінити переконання або дозволимо брехні підірвати правду.

Наша сила полягає не тільки в наших солдатах, але і в нашій ясності мети:

— мир через перемогу, а не ілюзію.

№ 1.240-4

ГЕНЕРАЛ ЗАЛУЖНИЙ

ВОЙНА ДО ПОБЕДНОГО 41:23

2025-11-11

Война до конца или капитуляция: ложная альтернатива

[Посилання](#)

№ 1.241-1

Урядова криза. Що буде далі?

2025-11-11

Денисенко

Головне питання на яке поки нема відповіді - ця криза є виключно українською чи все ж, є від початку грою ширшого кола учасників

1. Корупція залишається головною темою держави.

Вже після майдану картонок стало зрозуміло, що Банковій все складніше завдавати свою повістку дня. Останні події тільки підтверджують цю точку зору.

2. Чи можливо зараз створити коаліційний уряд, який «перезавантажить» ситуацію? Думаю, що ні.

Точніше **змінити можна, а перезавантажити ні.**

Бо

— у нас не політична, а управлінська криза.

Проте

— гра зараз іде на відставку уряду і створення уряду «народної довіри», який має стати противагою до влади Зеленського.

І для Банкової це не дуже хороший сигнал.

Адже збереження уряду буде топити Президента, бо корупційні скандали будуть ще більш інтенсивними. Створювати новий уряд - це ослаблювати впливи Банкової.

3. Як далі буде розвиватися ситуація?

Ця історія, вже починає жити власним життям і просто відставкою кількох людей справу неможливо закінчити.

В гру точно включаться європейці і, можливо, американці (якщо досі не були включеними).

І тут ми можемо стати свідками історій по 1) — примушуванню нас до виборів та по 2) — новим мирним ініціативам.

За будь-яких обставин «джин випущений з пляшки».

№ 1.241-2

Операція «Мідас». Підсумки по гарячих слідах

2025-11-12

Денисенко

Банкова пішла за сценарієм «тягнути до останнього» і це помилка, яка буде довго ще доганяти.

1. За ці роки ми вже зрозуміли: головна комунікаційна стратегія Банкової зводиться до вирішення проблеми через створення іншої проблеми.

Але рівень скандалу не дозволяє застосувати цю стратегію зараз. Тому затягування часу з відставками, як на мене буде мати довготривалі негативні наслідки.

2. Головний наслідок всієї цієї історії полягає в тому, що в масовій свідомості з'явилися два антигероя (Міндіч та Галущенко), які персонально винні в тому, що у нас немає світла.

Іншими словами цей скандал вийшов за межі корупції і навіть заробляння на війні.

3. З великою долею імовірності ми можемо говорити про те, що ця історія буде обов'язково піднята на міжнародний рівень.

Не виключено, що подальші дії, в тому числі і кадрові, Банкова спробує погодити з міжнародними партнерами. І саме міжнародні партнери зможуть допомогти (або не допомогти) знизити градус інформаційної напруги.

4. Головне завдання Банкової добитися того, щоб уряд не пішов у відставку.

Головне бажання опозиції - на хвилі обурення відправити уряд у відставку.

Зараз важко спрогнозувати чим це закінчиться, але вирішальне слово матимуть три фактори:

- 1) - вдалі чи не вдалі (з точки зору блекаутів) атаки росіян;
- 2) - рішення міжнародних партнерів допомогти чи не допомогти призупинити інформаційні кампанії всередині країни;
- 3) - вдалі чи невдалі спроби Банкової створити нові інформаційні приводи, щоб перебити «тему Мідаса».

5. Повторю те, що вже казав вчора: ця історія почала жити власним життям.

І на кожному новому «повороті» ми матимемо нові точки біфуркації.

При цьому я ще раз хочу наголосити:

— ця історія, на жаль, перестала бути виключно внутрішньоукраїнською. І це може мати свої наслідки в тому числі і в питанні переговорів.

Почнемо ранок зі спроби подивитися на найбільший корупційний скандал трохи ширше, не виключаючи роль «адвоката диявола»

2025-11-12

Пекар

Адже цей ящик Пандори лише почав відкриватися, і з нього незабаром полізуть ще дивовижніші чудовиська. Приготуйтеся, буде важко, але краще нині, ніж потім. Отже, почнемо.

(1)

Праві ті, хто кажуть, що **нічого не доведено**, і ми маємо класичну ситуацію зливу **оперативної інформації** задля емоційного вибуху широких верств громадян, що має на меті сформувати суспільну думку ще до судової оцінки доказів та підриває презумпцію невинуватості.

(2)

Праві й ті, хто виправдовує правоохоронців НАБУ та САП: звиклі до сильної політичної протидії розслідуванням (а у випадку особистих друзів президента протидія буде шаленою), вони намагаються публічністю запобігти спробам зам'яти справу та зірвати розслідування, як вже неодноразово бувало.

(3)

Водночас праві й ті, хто каже, що **такі справи вже бували, вони тягнуться роками в судах і потім розвалюються** за браком доказової бази (а часто і складу злочину). Адже всі пам'ятають відомі справи реформаторів, яких доганяли без всяких підстав, псуючи людям життя на десятиліття та відвертаючи від державної служби тисячі достойних людей.

(4)

Водночас праві й ті, хто каже, що **НАБУ і САП мусять відпрацювати кредит народної довіри**, виданий влітку, коли за збереження їхньої незалежності вийшли десятки тисяч людей, переважно молоді, по всій країні. Можливість протидіяти масштабній корупції — прямий наслідок «картонкового Майдану», інакше ми би ніколи не дізналися про те, як обкрадають країну в час війни на виживання.

(5)

Праві й ті, хто каже, що дозована видача інформації та завчасне попередження фігурантів справи, щоб вони встигли виїхати, не робить честі правоохоронцям.

(6)

Праві й ті, хто каже, що корупція розгорталася на наших очах багато років. Особисто я зовсім не був шокований побаченням: обговорення в медіа корупційних схем в енергетиці тривало місяцями, а злочини були все одно впевнені у своїй безкарності (наявності політичного даху). Про яку дозовану інформацію можна говорити, коли весь схематоз ще півроку тому був розписаний публічно? Згадайте хоча би ганебну історію з болгарськими ядерними реакторами, яка балансує десь на межі супер-корупції та державної зради. Все це було на наших очах.

І це лише квіточки, бо зараз полізуть дані про корупцію (а під нею державну зраду) у збройних закупівлях. І на лаві підсудних опиниться половина уряду, включно з вашими любимчиками. Що це, як не спецоперація Москви? Чи все ж таки боротьба з корупцією? Чи те й те в одному флаконі?

(7)

Праві й ті, хто каже, що за корупцією в час війни ховається державна зрада (як в даному випадку, вервечка тягнеться до Москви). Росіянам не треба вербувати й купувати українських високопосадовців — натомість вони використовують рефлексивне управління, щоб корупціонери самі потрапили в підготовлену пастку. Один злочин тягне за собою інший, більший.

(8)

Праві й ті, хто каже, що російська агентура роками відкрито працює в уряді, парламенті й офісі президента. Люди, напряду залежні від Москви, ухвалюють ключові рішення. Про їхні російські зв'язки багато написано публічно, а вони й досі там.

Тепер перейдемо до ще ширшого контексту.

(9)

Праві й ті, хто каже, що політична криза надзвичайно послабить Україну.

Ми маємо величезний скандал з корупцією та державною зрадою у безпосередньому оточенні президента України. І момент для цього дуже несприятливий: на фронті критична ситуація, росія готується до останньої спроби прорвати фронт, а якщо не вийде, то може вдатися навесні до масової

мобілізації; а суспільство виснажене й емоційно вигоріло, починається темна й холодна зима; а бюджет не затверджений, а грошей нема де взяти, Україна ризикує вперше за час великої війни опинитися з незакритою дірою в бюджеті. Якраз починається місія МВФ, розгортається обговорення долі заморожених російських активів, тобто момент дійсно максимально несприятливий.

(11)

Праві й ті, хто каже, що **момент нині максимально несприятливий для корупційного скандалу**, а коли буде більш сприятливий? За пару місяців виснаження фронту й тилу ще поглибитися, фінансова криза також, тож ефект від поганих новин був би ще гіршим. Нема сприятливого моменту для таких скандалів.

(12)

Праві й ті, хто каже, що **зробити президента України «хромою качечкою» є частиною плану нав'язати Україні неприйнятні умови «гнилої угоди»:**

— не маючи підтримки ні всередині країни, ні в міжнародній спільноті, президент України не зможе ефективно протистояти західному (передусім американському) тиску.

(13)

Праві й ті, хто каже, що **вагомі сили на Заході нині зацікавлені не лише в примусі України до не вигідного та неприйняттого миру, а й у зриві українських збройних (передусім ракетних) програм. Україна стала виглядати надто сильною в плані військових інновацій**, що лякає західних політиків та викликає незадоволення у західних зброярів.

(14)

Праві й ті, хто каже, що **монополізація певних ключових галузей по суті є російською спецоперацією для зменшення української стійкості, а корупція тут іде бонусом**. Те саме можна сказати про вплив фігурантів розслідування на призначення урядовців (і навіть на саму структуру уряду — пам'ятаєте, я критикував ідіотське об'єднання міністерств, а тепер ми знаємо, завдяки кому це сталося), бо зменшення спроможності України тут є метою, а корупція йде бонусом.

(15)

Праві й ті, хто каже, що атаки одночасно йдуть на всіх лідерів майбутніх президентських перегонів, щоб підірвати післявоєнний політичний процес та повернути нарешті Україну в стайні «руського міра».

Якщо ви дочитали до цього місця й не померли, час перевести дух.

Ми з вами спробували подивитися на ситуацію в її складності, багатшаровості й багатовимірності. Так виглядає реальне життя, на відміну від глянцевих картинок.

Вміння жити в цьому світі й не колапсувати від його складності є ключовою навичкою сьогодення.

Навіщо я все це написав? Щоб довести, що в надзвичайній ситуації врятовують лише надзвичайні заходи.

Що тепер робити (1)?

Ми маємо класичну ситуацію «програш-програш».

Нас вчили завжди намагатися знайти «виграш-виграш» (гра з позитивною сумою), щоб уникати «виграш-програш» (гра з нульовою сумою).

Але в нинішньому випадку навіть це нам недоступно. Що б ми не робили, буде гірше. (Стривайте, не помирайте, далі буде.)

1. Тавруючи корупцію, чи ми граємо нині на руку росіянам? Однозначно.
2. Тавруючи корупцію, чи ми даємо Заходу інструмент для тиску на Україну? Однозначно.
3. Й навпаки, толеруючи корупцію, ми так само граємо на руку росіянам та західним «миротворцям». Тільки ще більше.

Ми самі сюди потрапили, ми самі зайшли в цю пастку.

1. Вихід із такої пастки лежить лише через правду, а не брехню.
2. Через відкритість, а не замовчування.
3. Через демократію, а не автократію.
4. Через горизонталі, а не вертикалі.

Розбити скляні стіни брехні, ризикуючи порізатися уламками, краще, ніж дозволити цим стінам брехні розчавити тебе.

Якщо граєш у «програш-програш», стратегія гри є лише одна — вийти з гри якомога раніше. Поки програш не накопичився.

Загострення хвороби є першим кроком до лікування.

Я проведу паралель з осінню 2013 року.

— Революція Гідності занурила країну у глибоку політичну кризу, яка відкрила ворота російській агресії. Анексія Криму і всі подальші події ґрунтувалися росією на цій кризі.

Але російська агресія, як ми розуміємо, сталася би все одно.

— Її причиною було небажання росії миритися з існуванням України як незалежної держави, яка обрала європейський курс.

І ми прекрасно розуміємо, що без полум'я Революції Гідності суспільство не сформувало би ті сили, які дали першу відсіч російській агресії під час АТО.

І так само Україна не мала би перспектив у випадку, коли замість прямої агресії росія би вдалася до методу «варіння жабки на повільному вогні», заливаючи Україну грошима, культурою та агентурою.

— Приклад Білорусі в нас перед очима.

З цієї точки зору, **чим раніше станеться загострення, тим краще.**

Воно сталося.

Тепер давайте розберемося з коренями зла, щоб знайти шлях до розв'язання проблем.

(1)

Першим коренем зла є надмірна монополізація влади, це не виправдано навіть під час війни. Влада розбещує, абсолютна влада розбещує абсолютно. «Любі друзі» поховали не одного президента.

(2)

Другим коренем зла є відсутність політичного процесу та свободи медіа. Це потрібно навіть під час війни. Так, це виглядатиме як перманентний політичний скандал, який втомлює й знесилює. Але краще такий перманентний скандал, ніж накопичення і вибух. Бо вибух може розірвати.

(3)

Третім коренем зла є концентрація влади над правоохоронними органами. Так, у протилежному випадку ми матимемо ганебні політичні ігри із залученням правоохоронців, але це краще, ніж те, що маємо нині, коли всі важелі в одній руці.

Іншими словами,

– демократія виглядає жахливо, але все інше ще гірше, набагато гірше.

(4)

Четвертим коренем зла є мовчання високопосадовців. Не можна миритися з явним злом, таким як корупція на крові, виправдовуючи своє мовчання можливістю в цей час робити добрі справи на благо країни. Саме так робить чимало урядовців і членів парламенту. Багатьох із вас я попереджав особисто й неодноразово. Якщо не почуєте зараз, далі буде гірше.

(5)

П'ятим коренем зла є мовчання суспільства. Страшно подумати, що було би, якби не «картонковий Майдан». Як я писав, скоріше за все, Євросоюз би зробив висновок про свідому відмову України від євроінтеграції та зміну геополітичного курсу. З усіма наслідками, аж до швидкої воєнної поразки через брак європейської підтримки.

(6)

Шостим коренем зла є відсутність реформ. Перезавантаження правоохоронних органів блокується роками, так само як перезавантаження митниці та інших важливих інституцій.

(7)

Сьомим коренем зла є формування влади з лояльних, а не професійних. Професійних судять, лояльним дають можливість втекти. Професійні можуть запобігти проблемам, лояльні мовчатимуть навіть тоді, коли бачитимуть проблему й матимуть хист і повноваження вчасно її владнати.

Що тепер робити (2)?

Влада ще недооцінює масштаби проблеми й намагається «спустити її на гальмах».

Це помилка.

Як я сказав, ящик Пандори відкритий, з нього далі полізуть ще гірші чудовиська. Ми будемо шоковані не лише масштабною корупцією в тих сферах, де ми про цю корупцію роками знали в деталях, а й державною зрадою на вищих рівнях, де досьє на зрадників роками відкрито публікується в медіа.

Ми все знали. Чому ж ми шоковані?

Накопичилося і прорвало. Краще раніше.

Що робити (3)?

Стверджую, що **нас врятують лише радикальні дії.**

Нерішучі й половинчасті заходи лише дадуть накопичитися енергії вибуху, не кажучи вже про замовчування й відмежовування.

Вороги скористаються кожною нашою затримкою й ваганнями.

1. Я вже писав неодноразово, що ключ до вирішення майже всіх проблем країни — публічне зобов'язання президента не йти на другий термін.

Це дозволить йому розпочати необхідні зміни в країні та увійти в історію переможцем та реформатором. Все одно він не виграє вибори з цим тягарем. Краще не йти в історію з ганьбою.

2. Ключ до розв'язання будь-якої політичної кризи — парламент.

Саме парламент рятував Україну в усіх політичних кризах новітньої історії. Нині ми не маємо ні однопартійної більшості, ні парламентської коаліції. Це позбавляє Україну інструментів виходу з кризи. Нам потрібна коаліція негайно.

3. Уряд національного порятунку.

Я писав неодноразово, що не вірю в уряд національної єдності, де разом працюють різні політичні сили, в час такої кризи. Уряд має складатися з незалежних професіоналів без політичних амбіцій. Такі люди є, але вони в уряд не підуть, бо нема довіри, а є несправедливі звинувачення. Лише виконання перших двох пунктів вкупі з авторитетним неполітичним прем'єром переконає їх покласти життя на олтар свободи — як це щодня роблять захисники й захисниці України.

4. Відставка міністрів, що є фігурантами розслідувань, є обов'язковою й негайною.

Тим, хто з'явиться на плівках, що будуть опубліковані найближчим часом, варто вже зараз подавати у відставку самим. Відставка правління Енергоатому та внутрішній аудит є негайними завданнями. Спроба перекласти відповідальність на недієздатну наглядову раду виглядає смішно.

5. Відставка уряду до формування парламентської коаліції нічого не вирішує, тільки посилює проблеми. Нового уряду не буде, а керуватимуть в.о. (виконувачі обов'язків) зі старого уряду. Це послаблює державне управління.

6. Негайно розблокувати відкриті конкурси на керівників правоохоронних органів, які багато років заблоковані.

7. Негайно почистити владу від відкритої російської агентури (всі прізвища відомі). Ці люди можуть приносити користь як фахівці, тому їх і взяли. Але шкода на порядок більша. Вони працюють не на Україну.

8. Відкрита й виважена публічна комунікація. Фахівці вже дали чимало порад, але поки що все робиться навпаки.

Нічого з цього не буде зроблено. Тому все буде ще гірше, аж до того моменту, поки не почнеться вищенаведене лікування.

Якщо нічого не робити, можна й втратити країну.

І це вже не жарт.

Нині справджуються найкращі мрії Путіна.

Давайте не дарувати йому перемоги. Хоча би з поваги до вже принесених жертв.

№ 1.243

Валерій Пекар · [Подписаться](#)

1 ч. •

Корупційна історія в енергетиці нарешті мусить нас навчити кільком урокам:

1. Державна власність понад необхідний стратегічний мінімум -- зло.
2. Призначення і звільнення керівників державних підприємств поза міжнародними нормами корпоративного управління -- зло.
3. Підбір лояльних урядовців замість незалежних професіоналів -- зло.
4. Однопартійна більшість в парламенті -- зло.

Зло породжує зло. Саме порушення цих чотирьох правил дало можливість людям без посад, яких ніхто не обирав і ніхто не призначав, красти наші гроші в особливо великих розмірах, примушуючи інших платити життям, здоров'ям та, в кращому випадку, продуктивністю своєї роботи на перемогу.

Нині ми впевнено можемо сказати, що вищенаведені чотири уроки для нас написані кров'ю.

Юрий Романенко

23 ч. · 🌐

2025.11.11

...

Не, Валера, вся эта коррупционная история показывает, что вы и ваши антикоррупционные органы, друганы, рады, хуяды ни от какой коррупции не спасают, а только ее плодят. Вы пафосные пустышки, которые напрямую причастны к гибели государства, поскольку вы выступали в роли идеологической ширмы, которая выполняла функцию изменять ландшафты ничего не меняя по сути. Потерянные 11 лет на вашей совести. Вы вместе с вашими хозяевами убили Украину. Угандошили тупостью, фантазиями и алчностью в прямом смысле этого слова. И вместо того, что распять Милованова за то, что получилось, что самая честная Наглядная рада Энергоатома пропустила ношение долларовых кирпичей по карманам, вы будете цитировать друг друга, прикрывать друг друга, потому что вы стая обанкротившихся мышей, которые прикуривали от этого коррупционного праздника жизни. И то, что Россия безнаказанно расстреливает сейчас Украину - ваша прямая ответственность. Потому что вы с каждой властью были вась-вась и черное называли белым, а белое черным. Потому нет веры вам, вашим «ценностям», вашим институтам. Вы глуповатая пустота, породившая организационный вакуум, породивший коллапс, неотвратимо надвигающийся на страну.

Рис 2

№ 1.244

Сергей Дацюк

55 мин. · 🌐

2025-11-12

...

Головне питання сьогодні: чи можна спасти **другу республіку** хоча б в якому-небудь вигляді, змінивши Кабмін, Парламент, Президента і т.д.? **Навряд.**

Питання "що робити?" - це питання для спільноти українців, якої більше нема. Будь-які вибори нічого не вирішують. **Республіка** Україна **знищена в еліті, в громадянському суспільстві, в експертній спільноті, в ЗМІ, в середині активістів.** Жодні інституції чи структури громадянського суспільства не можуть втримати нинішню Україну життєздатною. Україну тримає цілісною і вмираючою лише війна. Хтось щось звичайно буде робити, і ви, і я. Але спільно ми не зможемо зробити нічого, бо **спільність знищена групами олігархів, корупціонерів, націонал-патріотів, групами агентів зовнішніх сил, включаючи західних грантоїдів та орієнтованих на Росію.** Уряд національної довіри, Уряд технократичного порятунку і т.п., якщо навіть буде створено, не зможе спертися на відсутню спільність, на катастрофічний брак довіри і не зможе нічого вдіяти з **тотально корумпованими інституціями.** **Робити, перш за все, треба нову республіку** Але ця республіка приречена на руйнування сама по собі: війною, корупцією, домінацією трайбалістських груп. В цій республіці вже неможливо зробити нічого.

№ 1.245

"Ну что сынку, помогли тебе твои "наглядные ради?" - из первой версии Тараса Бульбы, сожженной Гоголем

2025-11-12

Куш

Начнем с того, что вообще

— весь институт "независимых членов" в наблюдательных советах государственных компаний - это профанация и лицемерие.

Кто мало-мальски знаком с корпоративным законодательством, тот знает, что

— независимых членов набсоветов избирают в частных компаниях для защиты прав миноритарных акционеров, которых "обижают" мажоритарные.

Один из инструментов защиты

— кумулятивное голосование миноритариев для назначения независимых членов набсоветов, чтобы мажоритарии не сформировали их на 100% из своих представителей.

А теперь вопрос?

1) — О каких миноритариях речь идет при назначении "независимых" членов в набсоветы 100% государственных компаний?

2) — Чьи интересы они там защищают?

По факту, эти должности превратились у нас в обычную "синекуру" для "новой шляхты".

Как показал пример Энергоатома,

— эти люди не смогли остановить даже системную коррупцию на миллиарды гривен, которая осуществлялась ГОДАМИ.

Не люблю персонализации явлений.

Но своеобразным "символом" "набсоветовщины" станет такое явление как "миловановщина" - перескакивание с одного набсовета в другой, из Укроборонпрома в Энергоатом, с ужасающими последствиями, что для Укроборонпрома до войны, что для Энергоатома во время войны.

Зато можно "заказать аналитику" для госкомпании, где ты в набсовете и заплатишь за нее структуре, где ты на зарплате.

В ближайшее время, мы станем свидетелями исхода "грантовых рептилоидов" из степей Украины.

Кормовая база для них сокращается и есть риск того, что за полученные тут зарплаты "спросят".

— Как в известной миниатюре Жванецкого: "А в чем, собственно (была суть твоей работы и как ты с ней справился)"?

И чем здесь будет хуже, тем сильнее будет этот "исход", переходящий в бегство.

За колеса самолетов цепляться не будут, так как они у нас не летают, а вот ночью пересекать границу - вполне.

Их мир, который они пытались строит здесь - это

— системная 1) — десоциализация государства, которая проявляется в а) — "разгосударствлении экономики", б) — тотальной приватизации всего и вся и в) — монетизации человека как средства производства.

Во время войны, данная модель ожидаемо дала сбой:

— потому что в рамках такой теории невозможно объяснить простому человеку, испытывающему всевозможные ограничения, а чем он хуже человека в набовете.

"Неолиберализм" ряда наших идеологов "реформ", бессмысленных и беспощадных - это не догмат свободы и даже не "рука рынка" Адама Смита.

Они готовы наступать на свободу человека, если она не подкреплена личной "монетизацией".

Данная идеология органично монтируется в теории социального расизма.

1) — Их идеология - это смысловая пропасть между 1%, которые зарабатывают на остальных 99% населения.

2) — Это и система внешних и внутренних "подпорок" в интересах 1%.

Поэтому они непримиримые враги "Нового курса" Рузвельта и экономического национализма.

Они против развития национальной промышленности и доместикации производств.

Ключевой момент в рамках данной системы

— создание "двойного правительства", официального, для выполнения церемониальных функций и реального, в виде "монетизированных групп" влияния.

"Коронованный юрист третьего рейха" Карл Шмит определил две формы управления миром:

империум - избранная власть управляет страной и

доминиум - скрытая власть управляет активами (финансовыми и материальными).

В идеале, в рамках данной доктрины, суверенитет народа ограничивается.

Стратегическая цель - оградить 99% от демократических процедур.

Инструмент достижения указанной выше стратагемы - правительство, полностью изолированное от демократических механизмов контроля и влияния.

Поэтому нашему **обществу нужно, наконец, научиться маркировать политиков по ключевым индикаторам.**

Например, по их отношению к институту "набсоветов".

Из нынешних фракций парламента, против этой фикции и синекуры во время войны выступали лишь БЮТ как фракция, и Юлия Тимошенко как политик. Больше никто.

К чему привела данная система - видим по стеллажам пачек долларов у фигурантов. Но это лишь то, что впопыхах забыли взять.

А сколько на криптокошельках? В сотни раз больше.

Пятикнижие Украины. Глава Исход "рептилоидов" из степей Украины.

Процесс очищения начался. Потому что или их исход, или наш.

А без них у нас все получится.

№ 1.246

ЗАЛУЖНИЙ. ВІД ЗАЛІЗНОГО ГЕНЕРАЛА ДО ГЛАМУРНОГО ПОСЛА

2025-11-11

«Бандеровець»

У дописі я буду намагатися дотримуватися жорсткого фактажу, щоби пояснити своє особисте, максимально об'єктивне, на мій суб'єктивний

погляд)), ставлення до персони, яка, цілком можливо, обійме вищу державну посаду в Україні.

Як і більшість українців, я сприймав Залужного у 22-му як національного героя, який очолив спротив наступаючій на Україну орді. І особисто я загнав на саму далеку полицю підсвідомості питання - як сталося так, що, по словах Головкама, наступ орди очікували виключно на Донбасі при тому, що попередження про наступ і з території Криму, і з Білорусі з детальними планами були передані Україні британцями та американцями ще у січні? Як їх не ховав, а відповіді на ті все ж лізли назовні та вони були невтішні - або Головком не зміг переконати вище керівництво країни на чолі з Зеленським прийняти свої плани щодо спротиву РФ на всіх можливих фронтах, або Залужний просто відкинув попередження, переконаний у власній правоті та очікував наступ виключно на Донбасі. Зважаючи на його висловлювання, які той робив згодом, я зробив висновок, що такі і Головком, і Генштаб помилялися стосовно намірів путіна та Герасімова. і це нам дуже дорого коштувало.

Харківський наступ та звільнення Херсону примусили мене щиро повірити у фаховість та талант Залужного, хоча свідоцтва західних військових про те, що Головком збирався восени 22-го наступати ще й на Запоріжжі, незважаючи на брак ресурсів навіть на наступ на одному напрямку, знову примусили мене засумніватися у його талантах як полководця. І зовсім громом серед ясного неба були його "січневі тези" 2023-го у ЗМІ, у яких генерал заявляв, що він впевнений у підготовці за Уралом путінської мільйонної армії та про неминуче повторення наступу на Київ. Як я не намагався списати його лякалки на бажання примусити Захід дати нам більше зброї, все ж таки поставало питання: нащо було деморалізовувати своїми заявами, які були апріорі брехливими, українське суспільство? Відповіді не було.

Потім був Бахмут і постійні "з'ясування обставин" з головою ОКНШ Міллі та адміралом Радакіним. Західні військові вимагали не битися за Бахмут, не спалювати там резерви, а побудувати та відійти на запасні лінії оборони схожі на "Лінію Суровікіна", а збережені резерви використати у майбутньому Контрнаступі. Залужний, за свідченням американців, дуже нервував, коли йому пропонували відійти з Бахмута та заявляв, що не зробить цього тому, що потім його доведеться відбивати з великими втратами. В результаті Бахмут було все одно втрачено - ЗСУ втратили велику кількість можливих резервів, яких катастрофічно не вистачило влітку для контрнаступу.

Остаточне прозріння щодо талантів Залужного у мене склалося вже після проваленого Контрнаступу, тоді, коли стали спливати на поверхню його величезні розбіжності у поглядах на його проведення з американськими військовими.

Ті настійливо радили всі ресурси кинути на Мелітопольський напрямок та пробивати вихід до моря, незважаючи на втрати - ресурси для наступу були дуже обмежені, тих вистачало лише на один напрямок.

Залужний, Сирський та Шаптала відкинули американські пропозиції - наступ почався на трьох напрямках, Мелітопольському, Бердянському та Бахмутському. Ресурсів не вистачило на жоден.

Щире захоплення Залужним талантами Герасімова, російською військовою наукою, яка, по його останніх твердженнях, "хоч вбивайте, вся зосереджена у рф", практична відсутність структурних реформ у ЗСУ, які б наближали сумісність нашого війська зі стандартами НАТО у бутність посла Головнокомандувача, призвели наше військо до наявного не задовільного стану - воюють дві радянські армії при тому, що ресурсів та зброї більше у великої російської армії.

Останній цвях у труну моєї поваги до генерала забили його заява підлеглим ще до відставки з посади Головнокомандувача, коли західні партнери ще билися за його збереження на посаді - "Їбеться все воно конем - змотуємо вудки". Його щира радість на нагородженні орденом від Президента та звільнення з війська по стану здоров'я у час, коли навіть каліки йшли на фронт, його "джинсові" статті у стилі "Капітан Очевидність" у західній пресі, написання книжок та захист дисертації під час служби, можливо, "літературними неграми", та інші прояви публічності вже нічого не вирішували у плані мого особистого ставлення до постаті "залізного генерала".

Я остаточно зневірився у більшості талантів, які йому приписували - залишилася холодна оцінка його постаті на основі відомих фактів, а не легенд та міфів. Спробую її максимально чітко сформулювати.

За великим рахунком Залужний має три великих чесноти.

- а) Посол насправді любить вчитися і насправді бажає розібратися в самій суті речей, які його цікавлять.
- б) Посол насправді був самим людяним українським генералом, який максимально можливо беріг особовий склад.
- в) Посол дійсно розуміє необхідність реформи держуправління в Україні з поступовою заміною всього кадрового складу державного апарату на підготовлений у тому числі за кордоном аналогічний, більш професійний та молодий ніж той, що ми маємо зараз.

До позитивних якостей посла можна додати його помірну неконфліктність, хоча це риса гарна для простої людини, проте не для посадовця, який претендує на вищу посаду у державі.

До негативних якостей Залужного слід віднести:

а) Нерозбірливість у політичних знайомствах, які у значній мірі забезпечували власні кар'єрні перспективи посла. (Арестовіч, Ківалов, Новінський, Левочкін...).

б) Очевидне невміння відстоювати власну думку перед тими, хто стоїть вище нього за рангом та по положенню. Перекоаний, що ті ж американці роблять ставку на посла - Президента саме тому, що розраховують на його мінімальний спротив власним "побажанням та наполяганням".

в) Абсолютна політична невизначеність Залужного, відсутність будь-якої політичної та ідеологічної платформи, на яку збирається спиратися посол у розбудові нашої Держави.

г) Хворобливе бажання подобатися електорату у будь-який спосіб, що у цьому питанні робить його схожим на Зеленського та Порошенка.

д) Очевидна самозакоханість та марнославство з проявами тих у вигляді "селфі-гледу" та публікацій власних одкровенень у пресі.

е) Відсутність команди, яка б могла забезпечити втілення у життя ідей, які Залужний збирається запропонувати українському суспільству.

ж). Відсутність власної партії у системі парламентсько-президентської республіки, а також системи відбору до неї, що вчергове може призвести до потрапляння у Раду переважної більшості випадкових людей, авантюристів та чорних ділків (Слуга народу - 2).

з). Очевидна м'якість характеру, яка не є чеснотою політика - "Краще мати твердий шанкр, ніж м'який характер".

Ніхто досі не знає, яку Україну збирається будувати Залужний. Ніхто не знає, яку ідеологію сповідує посол окрім "за все гарне проти всього поганого".

Ніхто не знає його економічну програму. Але...

є Але Україна вагітна новими проектами - вже сита по горло і Зеленським, і Порошенко, і Тимошенко... Більшість українців готові повірити будь-якому "отцю-рятівнику", забуваючи при тому, що один у полі не воїн, і той же Залужний, в умовах відсутності власної партії, та прозорій системи відбору її членів на виборні посади, буде заручником тієї самої "старої гвардії", яка кине старих хазяїв та побіжить виборювати хлібні посади при новому троні.

Я розумію американців та європейців - вони готові ставити на найлайтовіший сорт лайна в Україні в умовах воєнного політичного голоду та будуть вимушені знову стрибнути на граблі вибору кращого з гірших. Проте я все ж таки маю надію на те, що разом зі "ставкою на наявне" в Україні стартують процеси створення неокласичних ідеологічних партій західного зразка. По

менший мірі, перші кроки по "розвитку конкурентного політичного середовища" в Україні як мінімум європейці зробити готові.

А доки ще нам доведеться гадати - ким стане Залужний для України - трунарем, або рятівником, або ані тим, ані іншим, що явно скоріше.

Дай Боже щоби я помилюся.

№ 1.247

Радянський Союз мав окремий відділ із покроковою інструкцією, як вбити чужу країну. Юрій Безменов колишній агент КГБ, перебіжчик до Канади

[Посилання 1 вар-1](#)

2025-11-13

У 1984 році він дав інтерв'ю, де розкрив покрокову інструкцію знищення націй.

"найбільша помилка Заходу думати, що КГБ краде креслення надзвукових літаків. Шпигунство забирає лише 10-15% часу, грошей і людей. 85% це субверсія."

Субверсія це агресивна діяльність, спрямована на знищення країни зсередини.

Субвертувати все цінне в країні ворога, поки його сприйняття реальності не викривиться настільки, що він не сприйматиме вас як ворога. Поки ваша система не виглядатиме як альтернатива.

[Посилання 2](#)

Субверсія складається з чотирьох етапів

Етап 1 — Деморалізація (15-20 років)

Стільки потрібно, щоб виховати одне покоління студентів. Цілі: релігія, освіта, соціальне життя, влада, трудові відносини, правопорядок. Знищити релігію.

Забрати з навчальної програми те, що робить людину продуктивною (математика, фізика, іноземні мови) та корисною для суспільства, здатною будувати і створювати.

Натомість впроваджуються предмети, які:

- (1) Не мають практичного застосування
- (2) Відволікають увагу від реальних навичок

(3) Створюють ілюзію освіти

Етап 2 — Дестабілізація (2-5 років)

Радикалізація всіх відносин.

— Учителі проти студентів. Робітники проти роботодавців. Сусіди не можуть домовитись про полив газону йдуть до суду.

"Sleepers" агенти, які спали 15-20 років прокидаються. Стають лідерами груп, проповідниками. Геї роблять свою ідентичність політичним питанням.

Насильницькі сутички.

— Неважливо, чорні проти білих чи жовті проти зелених головне, щоб лінія поділу існувала.

КДБ не створювало конфлікти з нуля — воно підхоплювало вже наявні слабкості:

— кримінал, радикали, психи, корисні ідіоти, і «допомагало» їм тягнути суспільство до краю.

Він каже:

"Президент Кеннеді одного разу сказав: 'Ми змусимо Америку повірити, що люди народжуються рівними.' Чи народжуються люди рівними? Чи є хоч одне згадування в Біблії або будь-якому іншому святому писанні, в будь-якій релігії про рівність? Немає жодного слова про рівність. Навпаки за вашими вчинками Бог судитиме вас."

Етап 3 — Криза

Суспільство не може більше функціонувати.

Населення шукає рятівника.

З'являється сильний лідер місцевий марксист або іноземна нація.

Два варіанти:

- 1) — громадянська війна або
- 2) — вторгнення.

Етап 4 Нормалізація. Іронічне слово

Коли держава розвалена і люди кричать «дайте сильну руку»:

- 1) — або приходить зовнішній гравець;

2) — або внутрішні марксистки / радикали беруть владу.

Після цього всіх корисних ідіотів, активістів, революціонерів – прибирають, бо потрібна стабільність для експлуатації країни.

Зараз Україна веде не просто війну з Росією. Ми воюємо з країною, яка 70 років тренувалась знищувати нації без пострілу.

Росія не винайшла нічого нового. Вона використовує ту саму методичку КГБ.

Ті самі чотири етапи.

Той самий алгоритм.

- (1) Деморалізація через агентів впливу, проросійських політиків, підконтрольні медіа, які 30 років говорили "братский народ".
- (2) Дестабілізація Майдан, Донбас, внутрішні конфлікти, які РФ розпалювала роками.
- (3) Криза — 24 лютого 2022 року. Втручання.
- (4) Нормалізація — те, що Росія хотіла зробити за три дні. Окупація. "Русский мир". Фізичне знищення тих, хто чинив опір.

Ми зупинили їх на етапі кризи. Військовою силою. Так, як Безменов і казав інакше неможливо.

Але війна триватиме, поки ми не зрозуміємо: битва йде не лише на фронті.

— Вона йде в головах, в освіті, в культурі, в цінностях.

Росія програла військову операцію.

Але субверсія не закінчилась.

Агенти впливу досі тут.

1) — Наративи про "мир за будь-яку ціну" просуваються зараз активніше, ніж рік тому. (арестович майже 100% агент кремля)

2) — Спроби розколоти суспільство за ознаками мови, регіону, віри не припинились.

Питання не в тому, чи ми на етапі дестабілізації. Питання — чи ми навчимося розпізнавати субверсію, поки не пізно?

Безменов казав:

— «щоб зупинити субверсію треба мати віру. Не бути жертвою. Не дозволяти ворогу використовувати твій власний рух проти тебе».

Україна має шанс, якого не мали інші. Ми бачили методичку в дії. Ми знаємо, як вона працює.

Тепер треба відбити деморалізацію поверненням до цінностей.

Відбити дестабілізацію єдністю навколо того, що нас об'єднує, а не роз'єднує.

Це інструкція виживання нації.

[Посилання 1 вар-2](#)

№ 1.248

Михайло Подоляк

Звістка про розслідування **корупційної схеми в енергетичному секторі**, на жаль, не є несподіваною. Це логічне відлуння минулого, у якому **Кремль десятиліттями будував систему для утримання України в зоні свого впливу**. Корупція була одним із головних його інструментів, і залишки цього механізму існують. Проте сьогоднішня ситуація має принципово нову природу.

Справжньою новиною є не сам факт зловживань. Головне, що **система створених після 2014 року незалежних антикорупційних інституцій працює**. Що таке розслідування почалося, що проведено масу слідчої роботи, що на вищому рівні наголошують на потребі справедливих вироків – усе це переконливо показує трансформацію України.

Звісно, російська пропаганда спробує використати це як **доказ неієздатності України**. Але реальність протилежна: **ми бачимо не колапс держави, а тестування нової інституційної основи**. Небагато країн могли б під час війни виявляти, розслідувати та публічно обговорювати такі справи. **Робимо складні, болючі, але абсолютно необхідні кроки на шляху до інтеграції з Євросоюзом**.

396

103

34

19

9

t.me/M_Podolyak/357

13.6K

Nov 13 at 12:06

№ 1.249

Некоторые проблемы местной демократии в США

2025-11-17

Стус

(1) • Манипуляции и определением границ избирательных округов

(2) • Противостояние урбанизированной и сельской частей.

Наиболее известные примеры – демократический город Нью-Йорк и преимущественно республиканский штат Нью-Йорк. Демократическое западное побережье в Калифорнии, Орегоне и Вашингтоне и республиканские восточные округа всех трёх штатов. Во всех случаях противостояние обостряется вплоть до движения за присоединение к Айдахо. Что будет с Нью-Йорком под мудрым руководством товарища Мамдани одному Аллаху известно.

(3) • Более богатые населённые пункты обычно являются более республиканскими.

(4) • Округами с преобладанием граждан латино-американского происхождения уже никого не удивишь. А недавно появился округ, где преобладает исламское население. *Трамп – введи войска.*

(5) • Штаты делятся на молодые и старые.

В молодых штатах высокие налоги, в частности, налог на недвижимость и больше хороших школ, вроде Нью-Джерси. В них живут, пока дети ходят в школу. Затем, когда дети вырастают, семьи переезжают в старые штаты, где налоги низкие, а качество школ уже не важно. А есть ещё весёлые штаты, вроде Аляски и Вайоминга, где налоги низкие просто потому, что эти штаты могут себе это позволить для привлечения населения.

(6) • Жители богатых пригородов часто голосуют против строительства новых домов, чтобы не снижать стоимость существующих. В результате такие населённые пункты имеют стареющий и ветшающий от времени жилой фонд и связанную с ним инфраструктуру.

(7) • Противоположные нормы в отношении оружия, ЛБГТ, наркотиков, отношения к мигрантам, зелёной повестке и т.д. всё больше размывают обще американскую идентичность.

А есть ещё Пуэрто-Рико, Гуам и прочие Самоа, которые как бы или полностью или наполовину Америка, а наполовину уже нет, но переселенцев оттуда даже Трамп не может депортировать.

(8) • Самые быстро растущие общины США это не мусульмане и латиносы, а амиши, ортодоксальные евреи, менониты и мормоны.

(9) • Одни территории все больше ориентируются на экономику услуг, пузырь ИИ, и глобальные рынки, а другие на реальную экономику, производство и переработку местных ресурсов и локальные рынки.

(10)• Рост и без того жуткого имущественного расслоения и между гражданами и между округами создаёт предпосылки для полноценной гражданской войны.

Но этом фоне уже существующий отток наиболее богатых американцев из США ещё больше усилится. *Трамп - введи войска в Ирландию и на Каймановы острова.*

Понятно, что противоречия внутри США будут обостряться и на местном уровне.

И что со всем этим делать? Не знаю.

Я живу не в США, а в благословенной и процветающей Украине и не знаю американских деталей.

№ 1.250

Огляд... Сьогодні ми повертаємося на Покровський напрямок (в т.ч. Добропільський), станом на вечір 16.11.2025

2025-11-17

Машовец

1. Поточна ситуація

Противник (російські війська) продовжував активні наступальні дії на вказаному напрямку в смугах 2-ї та 51-ї загальновійськових армій (ЗВА) в операційній зоні свого угруповання військ (УВ) «Центр», намагаючись втілити в життя свій задум (план) з витіснення Збройних Сил України з Покровсько-Мирноградського району оборони.

Характерною рисою дій російського командування протягом останнього тижня було його прагнення використати в ході організації та проведення штурмових дій своїх передових підрозділів кліматичні особливості осіннього періоду року. Зокрема, під прикриттям туману та дощової погоди противник активно переміщує поповнення у бойові порядки своїх передових підрозділів,

здійснює маневрування силами та засобами в тактичній зоні, доставляє предмети матеріально-технічного забезпечення (МТЗ), накопичує та розгортає свої штурмові групи.

Крім того, слід зазначити, що російське командування проводить комплекс заходів щодо нарощування зусиль у районі Покровська та Мирнограда. Так, противник активно розчищає та розміновує дороги у своєму безпосередньому тактичному тилу, з метою введення в бій додаткових підрозділів, у тому числі посилених бронетехнікою та засобами так званої "малої механізації" (мотоциклами, баггі, модернізованими легковими автомобілями тощо).

Зокрема, в смузі своєї 51-ї ЗВА противник дуже наполегливо розчищає дорогу Т-0504 на ділянці від Новокономічного до Мирнограда, з метою подальшого просування по ній, за допомогою вищезазначених транспортних засобів, своєї штурмової піхоти на північно-східні околиці Мирнограда. З цією ж метою ворог проводить аналогічні дії на трасі Гродівка-Мирноград.

Сама 51-ша ЗВА противника, протягом тижня, вирішувала два основні завдання - продовжувала наступальні дії в напрямках Червний Лиман - Родинське та Червоний Лиман - Мирноград, в рамках всієї гіпотетичної "Покровської наступальної операції", а також намагалася утримати плацдарм на захід від річки Казенний Торець, з метою забезпечення свого флангу.

На практиці це виглядало так:

- Передові підрозділи противника (ймовірно зі складу 1-ї, 5-ї, 39-ї та 110-ї окремих мотострілецьких бригад\омсбр) знову атакували Родинське, внаслідок чого, судячи з усього, цей населений пункт перейшов у категорію "сіра зона". Поки що ворогу не вдається закріпитися там більш-менш надійно, оскільки ЗСУ періодично вибивають з нього невеликі піхотні групи противника, які туди прориваються, і командуванню 51-ї ЗВА, у цьому сенсі, доводиться повторювати все спочатку. Тож, маємо справу із черговою такою спробою противника.

Що стосується Мирнограда, то малим штурмовим групам противника, які діяли з боку Червоного Лимана, вочевидь, вдалося вийти до кількох груп ангарів, розташованих у полях на північ від міста та вийти на Т-подібне перехрестя доріг, на південь від Родинського (Мирноград – Добропілля та поворот на Гришине), наразі намагаються там закріпитися. Одна з груп (до 10 в\сл) навіть дійшла до села Рівне, обійшовши із заходу село Світле, проте згодом вона була повністю знищена.

- На самому плацдармі 51-ї ЗВА частини та невеликі піхотні групи її 114-ї та 132-ї омсбр, ймовірно, намагалися контратакувати у напрямках Ніканорівка – Іванівка та Маяк – Нове Шахово з метою недопущення

подальшого просування передових підрозділів ЗСУ в тил частин та підрозділів зі складу морської піхоти, які намагаються, на даний момент, просунутися від Шахового та Володимирівки у бік Софіївки.

В результаті декільком невеликим піхотним групам противника (до 3-5 в\сл кожна) вдалося «прорватися через міжпозиційний простір» (евфемізм, який використовується в ЗСУ для позначення проникнення невеликих піхотних/штурмових груп противника в глибину бойових порядків їх передових підрозділів) і зайшли знову в Іванівку, Нове Шахово, де спробують вижити протягом найближчих діб.

Що стосується напрямку Володимирівка - Софіївка, а також Русин Яр - Новопавлівка, судячи з усього, вороже командування дійсно ввело в бій (або намагається це зробити) підрозділи 40-ї окремої бригади морської піхоти (обрмп), крім підрозділів 155-ї обрмп, яких трохи "порепали" в боях за Володимирівку.

Думаю, цим і пояснюється досить активний рух штурмових (малих піхотних) груп противника в західній частині Шахового (а подекуди й в його центрі), а також в північній і центральній частинах Володимирівки. Такі ж дії противника фіксуються і в районі Русин Яру, де накопичується ворожа піхота як в самому населеному пункті, так і на північ від нього. Думаю, що найближчим часом слід очікувати наполегливих спроб противника просунутися на Софіївку та Новопавлівку з півдня та південного сходу.

У самому Покровську, навколо нього, а також у Мирнограді ситуація залишається досить складною для Збройних сил України, хоча, певною мірою, поки що суттєво не погіршилася. 2-га ЗВА противника, очевидно, отримавши кілька днів тому чергову порцію поповнення для своїх передових частин і підрозділів, продовжує спроби збільшити чисельність своєї штурмової піхоти в самому місті.

Крім того, протягом минулого тижня стало помітно, що частина зусиль командування цієї армії була перенесена на лівий флангову її смуги (рубіж Удачне-Котлине).

Зокрема:

- (1) - На північ від Удачного передовим підрозділам противника (ймовірно зі складу 15-ї омсбр, можливо, посиленої частиною сил 41-ї ЗВА) вдалося просунутися вздовж лісосмуги на відстань до 1 км.
- (2) - Водночас у районі Котлине спроба ворога атакувати позиції 95-ї десантно-штурмової бригади явно не увінчалася успіхом, українські десантники контратакували та відкинули ворога назад.

(3) - З таким же результатом закінчилися спроби противника прорватися на Гришине з боку Покровської "промзони". Штурмові підрозділи зі складу 27-ї мотострілецької дивізії (мсд) 2-ї ЗВА (не менше 2-х груп) намагалися просунутися по трасі 00525, зайти в село з південного сходу і там закріпитися. Однак вони були своєчасно виявлені та частково знищені, а частково змушені були відступити та закріпитися в районі «ставка» на південний схід від села. Крім того, кілька "вцілілих" груп противника фіксуються в районі аеродрому сільськогосподарської авіації, на південь від населеного пункту.

Показовим щодо перенесення зусиль командування 2 ЗВА на південний захід від міста є припинення його спроб атакувати позиції Збройних Сил України у напрямку Лисівка – Гнатівка та Сухий Яр – Мирноград. Натомість противник явно сконцентрував свої зусилля у центрі смуги цієї армії (власне Покровськ) та на лівому фланзі (Удачне – Котлине), очевидно намагаючись обійти "глибше" із заходу весь район оборони Покровська, водночас сковуючи сили та засоби ЗС України в самому Покровську міськими боями.

На даний момент ситуація в місті залишається досить складною для Збройних Сил України, проте у зв'язку з цим я б виділив два фактори:

- (1) - Ворог постійно, практично в перманентному режимі, намагається наситити центральну, західну та південну частини міста штурмовою піхотою, екіпажами БПЛА та вогневими засобами (в основному мінометами, які досить зручні в міських боях).
- (2) - Ситуація в самому Покровську, на даний момент, виглядає досить неоднозначно. З одного боку, російським військам явно вдалося провести масове «проникнення» в смугу своєї 2-ї ЗВА. А з іншого боку, невеликі піхотні групи противника, які проникли у північну частину міста, у більшості випадків змушені вести бойові дії практично в оточенні, заблоковані такими ж групами ЗСУ. Разом з тим, низка позицій ЗСУ на південь від залізниці перебувають у точно такій самій ситуації, хоча це й дозволяє ЗСУ блокувати просування передових частин та підрозділів противника їхніми **ОСНОВНИМИ СИЛАМИ** у центральній частині міста. По суті, Покровськ став ареною запеклих міських боїв, без чіткої ЛБЗ, з «перевернутими» флангом і тилом сторін.

2. Тепер трохи про найближчі перспективи

Судячи з усього, вороже командування дуже чітко "відчуло" можливість більш-менш організованого виведення підрозділів Збройних сил України, з підготовленого їм "такого собі котла". Хоча б з глибоко "застраглого" Мирнограда. Думаю, саме цим пояснюється його раптове бажання ще глибше охопити із заходу Покровський район оборони Збройних сил України, діючи з

рубежу Удачне-Котлине у північному напрямку. Наполегливі спроби прорватися до Гришине – з цієї ж "серії".

Російське командування не може не розуміти того, що у разі відходу «мирноградських» підрозділів ЗСУ на фланги Покровського району оборони може змінитися ситуація в самому Покровську, в районі Родинського та Червоного Лиману.

Принаймні, Збройні сили України отримають для цього більш вагомий шанс ніж він є зараз.

Саме тому наразі воно прагне не стільки витіснити ЗСУ з обох міст, скільки «замкнути» їх там або, принаймні, зв'язати міськими боями.

Проблема для росіян у тому, що це розуміє і українське командування.

Більше того, не випадково їхня 51-а ЗВА намагається "нервово" та очевидно поспіхом контратакувати в районі Іванівки та Нового Шахового.

Поява українських підрозділів, "виведених" з Мирнограда, на Добропільському напрямку, цілком може вплинути на загальну ситуацію з її плацдармом на захід від Казенного Торця.

Як на мене, я б уже почав вивід наших підрозділів з Мирнограда...

№ 1.251

**ДЕНЬГИ ЕСТЬ, СУВЕРЕНИТЕТА НЕТ. УКРАИНА
ВЫБРАЛА НАИХУДШУЮ ЭКОНОМИЧЕСКУЮ
ТЕОРИЮ ДЛЯ ВОЙНЫ**

2025-11-17

Алексей Куш, экономист, финансовый аналитик

Монетарный суверенитет — много ли он значит во время войны? На самом деле его влияние можно считать если не решающим, то, наверное, одним из определяющих.

Во время Второй мировой войны экономическая теория обогатилась новой теорией развития — **«военным кейнсианством»**. Она была названа в честь известного английского экономиста Джона Мейнарда Кейнса. Многие элементы этой теории воспринимались как безоговорочные новшества. Это и роль целевой эмиссии денег центрального банка, и теория занятости во время войны, и роль государства в проведении контрциклической политики.

Кстати, Кейнс смог воплотить свои идеи и на практике.

В 1940 году он был советником министерства финансов Британии, а в 1942-м его назначили на должность одного из директоров Банка Англии — Кейнс занимался вопросами военных финансов, социального обеспечения и занятости во время Второй мировой войны.

Итак, рассмотрим буквально несколько новшеств этого несомненно выдающегося экономиста.

1. Контрциклическая политика

В мире тогда преобладала позиция представителя венской либертарианской школы экономики Йозефа Шумпетера (кстати, профессора Черновицкого университета в 1909–1911 годах). Ему принадлежала известная теория, согласно которой государство не должно вмешиваться в разрушительные процессы на ниспадающей кривой экономических циклов. Условно говоря, «все, что умирает, должно умереть», и спасти это — только напрасно тратить ресурсы и время. Такое вот своеобразное «экономическое нищество», которое еще иногда называют «творческим разрушением» или «положительной индустриальной мутацией».

Наиболее ярко этот подход сработал во время Великой депрессии в США в 30-е годы прошлого века, — государство тогда на начальной стадии кризиса самоустранилось, позволив кризисным явлениям охватить всю экономику. Хотя некоторые либертарианцы говорят, что государство тогда самоустранилось недостаточно. Имеется в виду Новый курс Рузвельта, который тогда был направлен на применение государственных стимулов занятости, в основном через инфраструктурные проекты.

Но позиция Кейнса была другой. Он выдвинул идею «контрцикла»: государство не только может, но и обязано спасать экономику, если это вызвано искусственными, а не эволюционными последствиями. Например, войнами, пандемиями и финансовыми кризисами.

Вторая мировая война доказала правоту Кейнса, ведь окончательно от последствий Великой депрессии 30-х США избавились только во время Второй мировой войны, реализуя политику Нового курса Рузвельта и элементы политики «контрцикла» Кейнса (государство должно инвестировать во время кризиса, когда бизнес, наоборот, сокращает инвестиции).

Есть еще один факт из биографий Кейнса и Шумпетера, о котором представители либертарианской модели развития предпочитают не вспоминать.

Кейнс, как мы уже упомянули, с 1940 года консультировал Министерство финансов Британии и с 1942 года входил в состав правления Банка Англии. А Шумпетер с 1917 года работал сотрудником комиссариата экономики

военного времени Австро-Венгерской империи, а с 15 марта по 17 октября 1919 года — даже министром финансов Австрии.

Как видим, результаты деятельности Кейнса и Шумпетера на их должностях во время мировых войн «немного» отличаются.

Более того, еще один представитель венской либертарианской школы экономики Фридрих Хайек вспоминает: «В Австрии после 1922 года имя Шумпетер стало среди простого люда почти ругательным из-за его принципа «крона есть крона». Имеется в виду, что Шумпетер подписал декрет о выплате довоенного государственного долга в австрийских кронах без индексации, несмотря на то, что эта валюта во время войны обесценилась в 15 тысяч раз.

Кейнс также говорил, что ключевым маркером неправильной экономической политики во время войны является высокий индикатор безработицы. В Украине безработица во время полномасштабной войны, кстати, составляет 15–20%.

Известна также история об «экономике на пальцах», когда ученый объяснял британскому чиновнику во время войны, что его выражение «в бюджете нет денег на этот проект» ошибочно (при условии наличия монетарного суверенитета, конечно).

Кейнс спрашивал: «Когда вы говорите, что нет денег для строительства, это означает, что у вас нет кирпича, рабочих, цемента?».

«Нет, — говорил чиновник, — это все у нас есть».

«Тогда что вы имеете в виду, когда говорите, что на это нет денег», — продолжал Кейнс.

Иначе говоря, в условиях таргетированной или целевой эмиссии во время войны можно профинансировать любой проект. Вопрос только в том, нужен он для достижения победы или же нет.

То есть деньги — это только «раствор», связывающий в единое целое кирпич, цемент и рабочую силу для строительства разрушенного войной дома.

И этот «раствор» производится «монетарной железой» центрального банка.

Поэтому, когда украинские министры говорят, что у нас нет денег, чтобы на 100% профинансировать производство ОПК, то они или не читали Кейнса, или лукавят. Или упрямые последователи Шумпетера, чьи идеи именно во время войны несут губительные последствия для экономики.

2. А теперь перейдем к Национальному банку Украины

Представьте себе модель, когда вы из одного кармана перекладываете деньги в другой карман, и во время этого «увлекательного процесса» значительная часть денег «куда-то исчезает».

В начале полномасштабной войны у нас было два месяца «монетарного суверенитета», когда НБУ финансировал правительство и ВСУ.

Это происходило с марта по июнь 2022 года (если брать не сам срок финансирования, а период низкой учетной ставки НБУ в размере 10%).

Потом НБУ увеличил учетную ставку до 25% (сейчас она находится на уровне 15,5%) и оформил долг правительства по предоставленным им средствам в виде военных облигаций. Проценты по которым определяются согласно средневзвешенной за период учетной ставке Нацбанка.

То есть представьте себе ситуацию: вы приходите в банк, размещаете в нем свой депозит, а ставку по этому вкладу можете определить самостоятельно, по своему усмотрению!

Для вас это невозможно, а для НБУ — почему бы и нет: он дал правительству деньги в долг под ставку, которую сам же и регулярно определяет.

Для чего ему такой инструмент? По этому портфелю военных облигаций при уровне ставки в 15,5% НБУ получит годовой процентный доход в размере более 60 млрд грн.

3. Для чего ему эти деньги?

Нацбанк «транзитом» выплачивает эти денежные средства группе коммерческих банков по депозитным сертификатам, которые выпускает и продает частным финансовым учреждениям.

Сколько это в гривнях?

- (1) В 2023 году НБУ выплатил банкам почти 86 млрд грн.
- (2) В 2024-м — около 82 млрд грн.
- (3) В 2025 году — ориентировочно 65–70 млрд грн.
- (4) Или всего до 240 млрд грн за три года войны.

То есть

— таргетированная эмиссия НБУ в поддержку банков (выплата процентов по депозитным сертификатам — это денежная эмиссия) составляла уже 60% от таргетированной эмиссии НБУ в поддержку страны в целом во время войны (а это и экономика, и ОПК, и социальная сфера, и ВСУ).

Именно поэтому **банковская система** получает рекордную историческую **прибыль во время войны**:

— **83 млрд грн в 2023 году и 104 млрд грн в 2024 году. А рентабельность капитала достигает 40% и выше.**

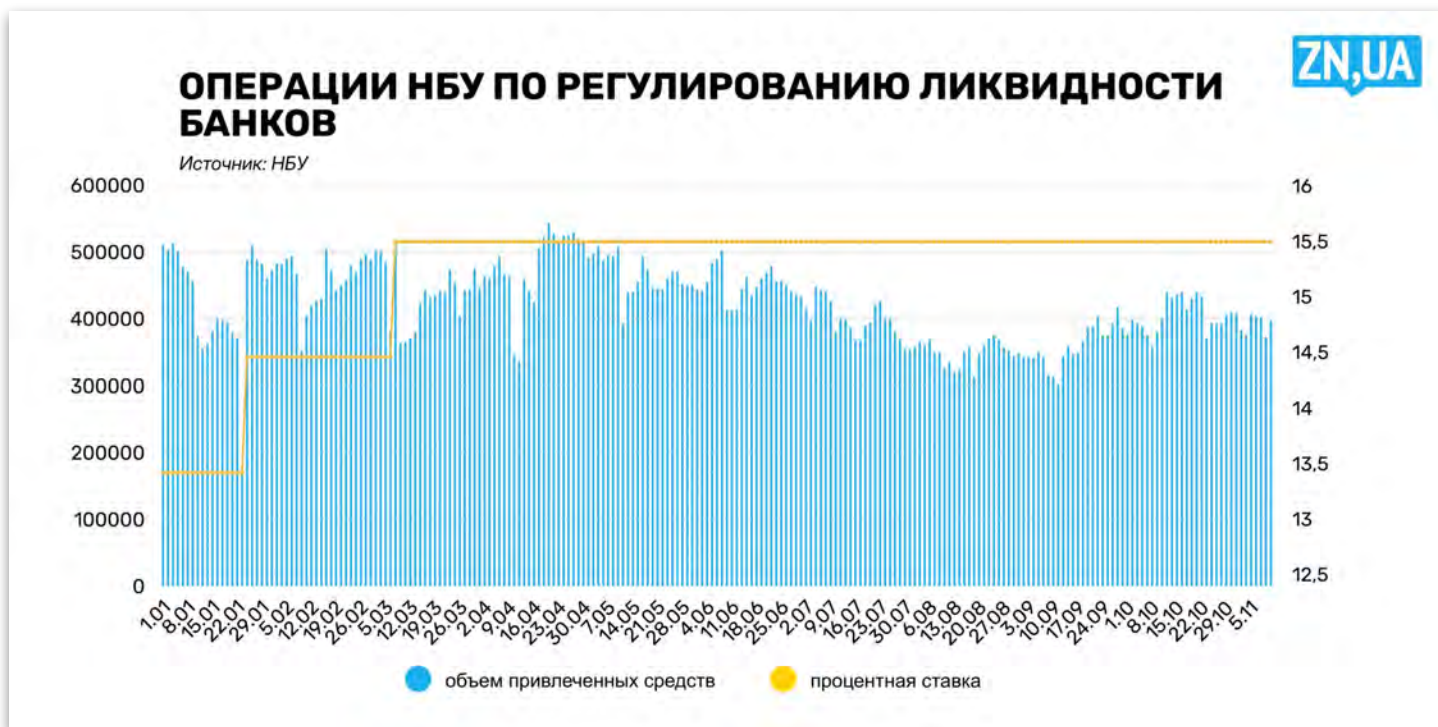
В значительной степени из-за политики «дорогой гривни», которую проводит НБУ и вследствие которой мы наблюдаем почти полный обрыв кредитного цикла в нашей экономике военного времени.

В СМИ публиковались и цифры выплат НБУ в пользу коммерческих банков:

— в 2023 году по депозитным сертификатам overnight — 64,3 млрд грн, по трехмесячным сертификатам — 21,7 млрд грн; в 2024 году 51,7 млрд и 29,9 млрд грн, соответственно.

В среднем

— **НБУ иммобилизует (отвлекает) с денежного рынка от 400 до 500 млрд грн ликвидности банков**, которая могла бы идти на кредитование реального сектора экономики (см. рис.).

При этом в результате этих операций НБУ существенно сократил свои перечисления в государственный бюджет:

1) — в 2022 году это было 72 млрд грн, а

2) — в 2023-м — только 38,6 млрд грн.

По состоянию на сейчас НБУ перечислил за 2024 год немногим более 38 млрд грн из задекларированных 84 млрд грн.

То єсть **общая финансовая поддержка государственного бюджета со стороны НБУ сейчас уступает «подогреву» финансовых показателей нескольких десятков частных банков.**

Подытоживая, можно перефразировать слова известного сказочного персонажа:

«Деньги у нас есть, у нас монетарного суверенитета не хватает».

№ 1.252

Політичні еліти часів "шугаменів" або надлишкова "хуцпа" доведе до цугундера

2025-11-17

30:01 / 31:56

Спілкування з медіа Володимира Зеленського та Емманюеля Макрона
4685 просмотров 4 ч назад Ещє

29:46 а-а, вона якраз включає використання саме цих коштів на закупівлю військового

29:52 обладнання. А-а, і звичайно, не можу вас запитати, тому що обіцяли французькі колеги, але

29:58 чомусь ні. Чи достатньо вже заходів, здійснених на цей момент для очищення системи управління від корупції і якими

30:06 будуть наступні кроки? Дякую за запитання. А передусім, що

30:14 стосується фінансування, в принципі, президент Макрон про це сказав, що є програми

30:22 Сейф, є програми ЕРА. Сейф більш використовувати для копродукції. І

30:28 навіть в програмі Рафаль ми

Питання залишилось БЕЗ відповідей...

2025-11-17

Куц

Хуцпа - це надзвичайна зухвалість, нахабство, а часом і цинізм, що межує з аморальністю.

Так перекладає цей термін штучний інтелект.

Я б додав, що

— це "нарваність" та відверта "бикуватість".

"Записи Міндіча" - і є для нас прикладом не просто системної корупції, масштаб якої є суспільно небезпечним.

Це корупція вчинена, можна сказати, з надзвичайною зухвалістю, нахабством, а часом і цинізмом, що межує з аморальністю.

Роберт Міхельс ще 1911 року сформулював "залізний закон олігархії".

1) — Все починається з переорієнтації політичних цілей зі стратегічних на поточні або формування хибних стратегічних цілей у вигляді симулякрів для камуфлювання та прикриття корисливих тактичних цілей правлячого класу.

2) — Потім – ідеологізація політики.

3) — Розрив між інтересами населення та вузькою надбудовою правлячого класу.

4) — Відсікання суспільства від демократичних процедур впливу на владу або формалізація таких важелів.

5) — Інкorporація лідерів громадської думки до загальної системи рентних доходів, апелювання до інтересів «всього народу».

«Залізний закон олігархії» в нашій системі координат ніколи не дозволить розвинути тим галузям, які не пристосовані для зняття корупційних рент

– мова про складну промисловість та інновації.

Корупція в енергетичній сфері під час війни, під час постійних ударів росіян по енергетичній інфраструктурі, коли внаслідок дефіциту енергії не можуть бути в повному обсязі задоволені базові потреби населення - це вже за гранями добра і зла.

Це щось хтонічне, інфернальне, від некрофагів.

— Щось на кшталт свята "Санта Муерте": "радість життя" за рахунок живлення "у просторі розпаду".

Певні роздуми викликає і підвищення вартості електроенергії для населення на цьому тлі.

З бідних по нитці, Карлсону - новий пропелер.

Нам казали - це на відновлення енергетичної інфраструктури.

А виявилось - на звичайну корупційну ренту, коли "бідний Рьошик" на "записах Міндіча" бідкається, як важко нести півтора мільйони доларів у рюкзаку....

— Паралельно, "з іншого світу", можна згадати і члена наглядової ради Енергоатому Мілованова, який, як написав Олексій Кучеренко, за шість місяців 2025 року отримав в цій компанії у вигляді офіційної винагороди більше 2,9 млн грн, при чому в травні та червні - взагалі по 700 та 900 тис грн.

А тепер питання: "в яку дупу дивились" такі члени наглядової ради?

Вони не бачили системну корупцію?

Не вірю. І ви, напевно, не вірите.

Збільшення тарифів пішло на корупційну ренту. Залізний закон олігархії з нашою місцевою специфікою.

Як написала нещодавно Юлія Тимошенко:

— «Корупція на крові стала можливою через монополізацію влади та зовнішнє управління.

Я постійно говорю, що із 2014 року у нас триває дві війни.

1) — Російські окупанти захоплюють наші землі та руйнують наші оселі.

2) — **А глобальні олігархічні структури, знищують Україну всередині** — забираючи ресурси та найцінніші підприємства, нав'язуючи невластиві нам цінності і, зрештою, позбавляючи українців права управляти своєю державою».

Протистояння сувереністських та глобалістських політичних сил стане ще одним екзаменом на зрілість нашої державності.

— Перемога останніх - це розчинення країни в кислоті корупції.

Суверенізм - це як казав Шевченко: "В своїй хаті своя й правда, І сила, і воля".

Корупція та система відсікання від суспільства державних активів, в тому числі за допомогою наглядових рад у складі "корпоративних туристів" - це і є втрата сили і волі до розвитку.

Втрата своєї правди і в кінцевому підсумку - землі та власної домівки.

№ 1.253

Президент в пошуках справедливості. Круиз спасения по Средиземноморью. Растущее единство бульдогов под ковром. Как насчет смены правил игры? Хроники блэкаута 14л

Зеленский о встрече с Эрдоганом в среду: Будем говорить о справедливом мире

АЛЕКСАНДР ШУМИЛИН — 18 НОЯБРЯ, 20:28

ФОТО: ОП

2025-11-19

Пастернак-Таранущенко

1. Пока президент совершает круиз по солнечному Средиземноморью,

— удерживая ряд приближенных лиц за рубежом от агрессивных действий НАБУ и пытаясь зарешать с американцами, Киев вошел в зону отрицательных ночных температур.

Как по мне этот погодный факт достаточно важен. Для нас, простых граждан Украины.

2. Схватка фигурантов коррупционных скандалов разных лет выхода в тираж за потоки будущего продолжится в будущем.

— То есть завтра, послезавтра и далее по графику. Независимо от отключений электроэнергии. Потому что идейно они запитываются прямиком из астрала.

Интрига сохраняется. Кто же из лидеров народных антирейтингов куды прорвется?

Черчиллю приписывают такую фразу, якобы связанную со смещением Хрущева:

— «Прокомментировать передвижение в русском правительстве невозможно: оно всегда напоминает мне схватку бульдогов под ковром... рраз!.. и чей-то труп выброшен наверх...».

Как видим, не только в русском и не только в советские времена.

Единство бульдогов под ковром на постсоветском пространстве незыблемо.

3. Тем временем, измученное войной общество ждет не смены бульдогов, а тотальной смены правил игры.

— На те, которые позволят начать подниматься из нынешней темной, полной кроважанных коррупционных привидений, народных жертв и разрушений страны ямы.

Только переход к таким правилам и будет про справедливый мир.

«Странно», что президент обсуждает как понимается справедливый мир за рубежом, но не обсуждает этого с собственным народом.

— Впрочем, такова традиция. Какова традиция, таковы и ее результаты. По нарастающей.

Юрий Романенко

21 мин. · 🌐

2025-11-21

Смотрю вопли про 28 пунктов, что дескать не те условия, не та ситуация. Смотрите, у нас было 11 лет, чтобы в условиях агрессии России и в ответ на нее создать государство, которое будет способно отвечать на этот фундаментальный вызов. Наше государство, получая от нас кредит доверия в 2014 году на парламентских и президентских выборах, в 2019 году на президентских и парламентских выборах, **конвертировало это доверие в мегараспил, мегасрач, мегаидиотизм**, где первый перекрывались вторым и третьим. Поэтому, когда наш представитель в ООН говорит о каких-то красных линиях для Украины, то сначала нужно ответить, что Украина может дать в подтверждение красных линий, которые бойко рисует наше руководство.

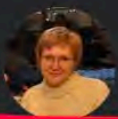
🍏 **Может быть оружие?** Так мы его не производим в лучших количествах? Может быть электроэнергию, чтобы производить то самое оружие и сохранить сносные условия жизни? Так в Киеве ее на 9 часов в сутки. И это не предел. Может быть солдат? Так СЗЧ составляют треть армии и это не предел. И **мобилизационный потенциал закончился**.

🍏 **Может быть здравый смысл?** Так его в упор нет. Когда в воюющей стране коррупционеры обсуждают, как передать взятку министру в красивых долларах или некрасивых, то это о чем угодно, но только не о здравом смысле. Это о потерянных берегах.

Потому, я очень хочу, чтобы **Зеленский** публично сказал какие пункты от Трампа он получил, с какими он не согласен и какие **у нас реалистичные контрпредложения**. И если мы отказываемся от этих предложений, то как мы собираемся вести войну, в каких временных рамках и отталкиваясь от какого ресурса, в случае отказа американцев давать нам оружия и отсутствия оно у европейцев, когда у нас живой силы осталось на максимум четыре месяца и он это знает не от меня, а от своего ближайшего окружения.

Мантры про потужність не предлагать, потому что мы уже потужно сидим в темноте большую часть суток, а при существующей тенденции будем сидеть сутками и месяцами. И тогда незламність рухнет, потому что люди готовы терпеть издержки агрессии, когда знают, что они справедливо распределяются низами, но они в упор не понимают, почему они должны страдать, пока верхушка набивает карманы кирпичами долларов из закровов ФРС и при этом даже не интересуется какой кровью и гноем харкает простой человек при этом.

№ 1.255

Ольга Михайлова

2 ч. · 🌐

2025-11-20

...

Крадійкуватість та брехливість - передусім морально-етична проблема, а не політична (політичні лише наслідки). А всі християнські церкви України того ніби не помічають. Відмовчуються, як води в рот набрали. Якщо вже не вистачає духу на інвективи, могли би принаймні взяти на себе частину відповідальності за цю етичну деградацію. Як не звинувачувати, то хоча би повинитись.

№ 1.256

Президент України офіційно отримав від американської сторони **проект плану**, який, за оцінкою американської сторони, може активізувати дипломатію.

Президент України **окреслив** **принципові основи**, **які важливі для нашого народу**, і за підсумками сьогоднішньої зустрічі домовилися працювати над пунктами плану так, щоб це дало **гідне закінчення війни**.

Україна від перших секунд російського вторгнення **прагне миру**, і ми **підтримуємо всі змістовні пропозиції**, які здатні наблизити справжній мир. Україна від початку цього року підтримувала **пропозиції** Президента Трампа, щоб **закінчити кровопролиття**. Готові й зараз конструктивно працювати з американською стороною та нашими партнерами у Європі та світі, щоб результатом став мир.

Президент України **найближчими днями розраховує обговорити** з Президентом Трампом наявні дипломатичні **можливості та основні пункти**, які потрібні для миру.

Сергей Дацюк

40 мин. · 🌐

2025.11.18

...

Корупційна шизофренія - це коли продовжуєш корупцію на своєму місці, але засуджуєш її на чужому, яке вже викрито. Я так і бачу антикоррупційне прозріння та каяття в Україні. Усі депутати здали отримане хоча б за рік в конвертах на ЗСУ. Усі міністри здали отримані хоча б за рік гроші в кришованих та очолюваних структурах у конвертах або на картках та у вигляді акцій на ЗСУ. Усі патріотичні блогери публічно розкрили своє повне або часткове корупційне фінансування і здали ці кошти на ЗСУ. Причому я кажу лише про корупційні кошти на ЗСУ, чесно отримане - то нехай буде на їх розсуд. Украв - віддай на ЗСУ. Це і є некорупційний патріотизм.

№ 1.258-1

28 пунктов из детского сада

2025-11-21

Илларионов

Депутат Верховной Рады Украины А.Гончаренко в своем ТГ-канале опубликовал текст «28 пунктов мирного плана США».

На момент размещения этого поста официальные представители США не подтверждали аутентичность этого текста, хотя некоторые из упомянутых в нем идей в последние двое суток активно обсуждаются в американских СМИ как содержащиеся в предложениях нынешней администрации.

ОП Украины вчера сообщил, что «президент Украины официально получил проект плана, какой по оценке американской стороны, может активизировать дипломатию».

В какой степени документ, о каком сообщил ОПУ, совпадает (или не совпадает) с текстом, обнародованным А.Гончаренко, в настоящий момент неизвестно.

28 пунктов мирного плана (документ из ТГ А.Гончаренко) от 20 ноября 2025

1. Суверенитет Украины будет подтверждён.
2. Между Россией, Украиной и Европой будет заключено полное и всеобъемлющее соглашение о ненападении. Все неоднозначности последних 30 лет будут считаться урегулированными.
3. Ожидается, что Россия не будет вторгаться в соседние страны, а НАТО не будет расширяться далее.
4. Будет проведён диалог между Россией и НАТО при посредничестве США для решения всех вопросов безопасности и создания условий для деэскалации, чтобы обеспечить глобальную безопасность и увеличить возможности для взаимодействия и будущего экономического развития.
5. Украина получит надёжные гарантии безопасности.
6. Численность ВСУ будет ограничена {6}00 000 человек.
7. Украина соглашается закрепить в своей конституции, что она **не** присоединится к НАТО, а НАТО соглашается включить в свои уставы положение о том, что Украина не будет принята в будущем.
8. НАТО соглашается не размещать войска в Украине.
9. Европейские истребители будут размещены в Польше.
10. Гарантия США:
 - a. США получают компенсацию за гарантию.
 - b. Если Украина вторгнется в Россию, она потеряет гарантию.
 - c. Если Россия вторгнется в Украину, помимо решительного скоординированного военного ответа, будут восстановлены все глобальные санкции, признание новой территории и все другие преимущества данной сделки будут отменены.
 - d. Если Украина без причины выпустит ракету по Москве или Санкт-Петербургу, гарантия безопасности будет считаться недействительной.

11. Украина имеет право на членство в ЕС и получит краткосрочный преференциальный доступ на европейский рынок, пока этот вопрос рассматривается.

12. Мощный глобальный пакет мер по восстановлению Украины, включающий, но не ограничивающийся:

a. Создание Фонда развития Украины для инвестирования в быстрорастущие отрасли, включая технологии, центры обработки данных и искусственный интеллект.

b. США будут сотрудничать с Украиной для совместного восстановления, развития, модернизации и эксплуатации газовой инфраструктуры Украины, включая трубопроводы и хранилища.

c. Совместные усилия по восстановлению территорий, пострадавших от войны, для восстановления, реконструкции и модернизации городов и жилых районов.

d. Развитие инфраструктуры.

e. Добыча полезных ископаемых и природных ресурсов.

f. Всемирный банк разработает специальный пакет финансирования для ускорения этих усилий.

13. Россия будет реинтегрирована в мировую экономику:

a. Снятие санкций будет обсуждаться и согласовываться поэтапно и индивидуально.

b. США заключат долгосрочное соглашение об экономическом сотрудничестве с целью взаимного развития в сферах энергетики, природных ресурсов, инфраструктуры, искусственного интеллекта, центров обработки данных, проектов по добыче редкоземельных металлов в Арктике и других взаимовыгодных корпоративных возможностях.

c. **Россия будет приглашена вернуться в G8.**

14. Замороженные средства будут использованы следующим образом:

1) — 100 млрд долларов замороженных российских активов будут инвестированы в возглавляемые США усилия по восстановлению и инвестированию в Украину.

2) — США получают 50% прибыли от этого предприятия.

3) — Европа добавит 100 млрд долларов, чтобы увеличить объём инвестиций, доступных для восстановления Украины.

4) — Замороженные европейские средства будут разморожены.

5) — Остальная часть замороженных российских средств будет инвестирована в отдельный американско-российский инвестиционный инструмент, который будет реализовывать совместные проекты по определённым направлениям. Этот фонд будет направлен на укрепление отношений и увеличение общих интересов, чтобы создать сильную мотивацию не возвращаться к конфликту.

15. Будет создана совместная американско-российская рабочая группа по вопросам безопасности для содействия и обеспечения выполнения всех положений этого соглашения.

16. Россия закрепит законодательно политику ненападения на Европу и Украину.

17. США и Россия договорятся продлить действие договоров о нераспространении ядерного оружия и контроле над ним, включая Договор СНВ-1.

18. Украина соглашается быть безъядерным государством в соответствии с Договором о нераспространении ядерного оружия.

19. Запорожская атомная электростанция будет запущена под надзором МАГАТЭ, а произведённая электроэнергия будет распределяться поровну между Россией и Украиной – 50:50

20. Обе страны обязуются внедрять образовательные программы в школах и обществе, направленные на понимание и толерантность к различным культурам и устранение расизма и предубеждений:

a. Украина примет правила ЕС по религиозной терпимости и защите языковых меньшинств.

b. Обе страны договорятся отменить все дискриминационные меры и гарантировать права украинских и российских СМИ и образования.

c. Вся нацистская идеология и деятельность должны быть отвергнуты и запрещены.

21. Территории:

a. Крым, Луганск и Донецк будут признаны де-факто российскими, включая США.

b. **Херсон** и **Запорожье** будут заморожены по линии соприкосновения, что будет означать де-факто признание по линии соприкосновения.

c. **Россия отказывается от других согласованных территорий, которые она контролирует за пределами пяти регионов**

d. **Украинские силы выводятся из части Донецкой области, которую они сейчас контролируют, и эта зона отвода будет считаться нейтральной демилитаризованной буферной зоной, международно признанной как территория, принадлежащая РФ. Российские силы не войдут в эту демилитаризованную зону.**

22. После согласования будущих территориальных договорённостей как РФ, так и Украина обязуются не менять эти договорённости силовым способом. Любые гарантии безопасности не будут применяться в случае нарушения этого обязательства.

23. Россия не будет препятствовать использованию Украиной реки Днепр для коммерческой деятельности, и будут достигнуты договорённости о свободной транспортировке зерна по Чёрному морю.

24. Будет создан гуманитарный комитет для решения открытых вопросов:

a. Все оставшиеся в плену и тела будут обменены по принципу «все на всех».

b. Все гражданские задержанные и заложники будут возвращены, включая детей.

c. Будет реализована программа воссоединения семей.

d. Будут приняты меры для облегчения страданий жертв конфликта.

25. Украина проведёт выборы через 100 дней.

26. Все стороны, вовлечённые в этот конфликт, получают полную амнистию за действия во время войны и согласятся не предъявлять претензий и не рассматривать жалобы в дальнейшем.

27. Это соглашение будет юридически обязательным. Его выполнение будет контролироваться и гарантироваться Советом мира, возглавляемым президентом Трампом. За нарушения будут предусмотрены санкции.

28. После того, как все стороны согласятся с этим меморандумом, прекращение огня вступит в силу немедленно после того, как обе стороны отойдут к согласованным точкам для начала выполнения соглашения.

<https://t.me/oleksiihoncharenko/51067?single>

Независимо от того, насколько официальным является статус этого документа, его содержание и стиль оставляют непреодолимое ощущение знакомства с творчеством недавних выпускников детского сада.

П.С. Представители администрации США подтверждают детали плана

В статье «Высокопоставленные официальные лица США подтвердили детали плана из 28 пунктов по прекращению войны в Украине» газета New York Post сообщает, что план был разработан в результате консультаций С.Виткоффа с представителями России и Украины. Со стороны Украины план был согласован с секретарем СНБО Украины Р.Умеровым, который, по информации газеты, дал ему «положительную оценку»:

«План, который Киев и Москва публично не одобрили, представляет собой наиболее подробную на данный момент картину того, как Вашингтон видит способ прекращения войны. Он был разработан на основе недель консультаций спецпредставителя США Стива Виткоффа как с Россией, так и с Украиной, заявили официальные лица.

По словам официальных лиц, они получили «положительную оценку» от секретаря Совета национальной безопасности и обороны Украины Рустема Умерова во время переговоров с Виткоффом в Майами в последние недели, но воздержались от заявления о том, что Киев одобрил соглашение.

«План был составлен сразу после обсуждения с одним из самых высокопоставленных членов администрации Зеленского, Умеровым», — сообщил один из чиновников. «Поэтому Умеров согласился с большей частью этого плана и внёс в него несколько изменений, которые мы включили и представили президенту Зеленскому».

«Я не хочу сказать, что [Киев] всецело... согласился с ним и готов подписать. Они согласились с большей частью плана», — добавил собеседник».

<https://nypost.com/2025/11/20/us-news/senior-us-officials-confirm-details-of-28-point-plan-to-end-ukraine-war/>

<https://aillarionov.livejournal.com/1495584.html>

№ 1.258-2

2025-11-21

Илларионов

Опубликовав англоязычный вариант «мирного плана Трампа из 28 пунктов», издание *Axios* подтвердило аутентичность украинской версии документа, размещенной вчера А.Гончаренко, перевод которой на русский язык размещен в этом блоге.

В дополнение к проекту плана Трампа из 28 пунктов *Axios* опубликовало также проект Рамочного соглашения по заверениям безопасности, расшифровывающий тем самым, что означают так называемые «гарантии США», упомянутые в пункте 10 трамповского плана.

Следует обратить внимание на то, что в отличие от

— термина «гарантии США» (*the U.S. guarantee*), использованного в п. 10 трамповского плана, написанного, как уже отмечалось, в стиле, принятом у выпускников старшей группы детсада, в Рамочном соглашении по заверениям безопасности применяется другой термин

— «заверения безопасности» (*security assurance*), слишком хорошо известный всем, кто знаком с историей создания и т.н. «исполнения» Будапештского меморандума 1994 г., что косвенно свидетельствует о том, что этот документ готовили совсем другие люди.

Рамочное соглашение по заверениям безопасности

Проект текста

Настоящее Рамочное соглашение устанавливает условия перемирия между Украиной и Российской Федерацией и предоставляет заверения безопасности, основанные на принципах статьи 5 Североатлантического договора, адаптированных к обстоятельствам данного конфликта и интересам Соединенных Штатов и их европейских партнеров.

1. Соединенные Штаты подтверждают, что значительное, преднамеренное и продолжительное вооруженное нападение Российской Федерации через согласованную линию перемирия на территорию Украины будет рассматриваться как нападение, угрожающее миру и безопасности трансатлантического сообщества.

В таком случае Президент Соединенных Штатов, в осуществление конституционных полномочий и после немедленных консультаций с Украиной, НАТО и европейскими партнерами, должен определить меры, необходимые для восстановления безопасности.

Эти меры могут включать применение вооруженной силы, разведывательную и материально-техническую помощь, экономические и дипломатические действия, а также другие шаги, какие будут сочтены целесообразными.

Совместный механизм оценки с участием НАТО и Украины будет оценивать любое заявленное нарушение.

2. Члены НАТО, включая Францию, Великобританию, Германию, Польшу и Финляндию, подтверждают, что безопасность Украины является неотъемлемой частью европейской стабильности, и обязуются действовать согласованно с Соединенными Штатами в ответ на любое нарушение, обеспечивающее единую и надежную политику сдерживания.

3. Настоящее Рамочное соглашение вступает в силу с момента подписания и действует в течение десяти лет с возможностью продления по взаимному согласию.

Совместная мониторинговая комиссия под руководством европейских партнеров при участии США будет контролировать соблюдение положений.

Подписано:

(1) Украина

(2) Российская Федерация

(3) Соединенные Штаты Америки

(4) Европейский Союз

(5) НАТО

<https://www.axios.com/2025/11/21/ukraine-security-guarantee-nato-article-5-trump>

<https://aillarionov.livejournal.com/1496028.html>

№ 1.259

Обращение императора Хирохито по случаю капитуляции Японии 15 августа 1945 года

Нашим добрым и верным подданным.

1. После тщательного размышления об основных тенденциях в мире и при текущих условиях, которые сложились в нашей империи сегодня, мы приняли решение, что повлиять на существующую ситуацию могут только чрезвычайные меры.

2. Мы приказали нашему правительству сообщить правительствам Соединённых Штатов, Великобритании, Китая и Советского Союза о том, что

наша империя принимает условия их совместной декларации. Борьба за **общее процветание и счастье всех наций, а также за безопасность и благосостояние наших подданных** — это важная обязанность, завещанная нам нашими императорскими предками, которую мы принимаем близко к сердцу.

3. Действительно, мы объявили войну Америке и Британии, искренне желая обеспечить самосохранение Японии и стабильность в Восточной Азии, и мы не помышляли о том, чтобы нарушить суверенитет других наций или о территориальной экспансии. Но война длится более четырёх лет. Несмотря на наши усилия — доблестные действия наших армии и флота, трудолюбие и усердие наших государственных служащих и на совместные усилия нашего стомиллионного населения, — ситуация в войне сложилась не в пользу Японии, тем временем как основные события в мире целиком сложились против её интересов. Более того, противник применил новую бомбу невиданной разрушительной силы, которая погубила множество ни в чём не повинных людей. **Если мы будем вести войну и дальше, это будет означать не только ужасную гибель и уничтожение японского народа,** но также приведет к гибели всей человеческой цивилизации.

4. Сегодня перед нами стоит вопрос: **как нам спасти миллионы наших подданных и не унизить себя перед священными духами наших императорских предков?** Вот причина, почему мы приказали принять условия совместной декларации победителей. Мы не можем не высказать чувство глубочайшей признательности нашим союзникам в Восточной Азии, которые объединили свои усилия с империей за освобождение Восточной Азии. Мысли о тех офицерах и солдатах, всех тех, кто пал на полях сражений, тех, кто погиб на своем посту, или тех, кто встретил смерть иначе, обо всех их убитых горем семьях ранят наше сердце днем и ночью.

5. Состояние раненых и пострадавших от войны и всех тех, кто потерял свои дома и средства к существованию, является объектом нашей большой обеспокоенности. Жизнь нашего государства будет полна тягот и лишений. Мы четко осознаем сокровенные чувства всех вас, наши подданные. Однако в **сложившихся условиях нам выпала судьба пройти по тернистому пути к достижению всеобщего мира для всех грядущих поколений, стерпя нестерпимое и вынеся невыносимое.**

6. Имея возможность сохранить и поддерживать Кокутай, мы всегда с вами, наши добрые и верные подданные, мы всегда полагаемся на вашу искренность и честность. Более всего мы опасаемся любых всплесков эмоций, которые могут привести к ненужным осложнениям, боимся братских обид и ссор, приводящих к беспорядкам и могущих ввести вас в заблуждение, заставив потерять веру в мировой порядок.

7. Пусть весь наш народ, как одна семья, от поколения к поколению, твердо придерживается традиций нерушимости их божественной страны и будет

стойко выносить то тяжелое бремя ответственности, которое легло на плечи страны, которой предстоит проделать большой путь.

8. Объедините всю вашу силу для созидания, для лучшего будущего. Идите строго по пути справедливости, благородства духа и работайте с той мыслью, что вы можете вознести вечную славу империи и при этом идти в ногу с мировым прогрессом.

№ 1.260

Немножко мыслей по 28 пунктам

2025-11-21

Монин

Попробую высказать свою порцию по представленным 28 пунктам

Особенно с экономических позиций.

- 1) — Логистика по Днепру - очень хорошо
- 2) — ЗАЭС 3 ГВт на Украину - тоже сразу решает вопрос электрики, где очень скоро мы начнем экспортировать электрику
- 3) — 100 млрд + 100 млрд на восстановление из которых де факто половина репарации рашки под протекторатом США - очень хорошо. Более того я склонен полагать что деньги под контролем Американцев напорядок лучше наших Гетманцевым-Миндичей и прочей коррупционной братии.
- 4) — Мир всегда лучше войны с точки зрения экономики
- 5) — Большие внешние деньги дают возможность закрывать бюджетные проблемы и это позволяет запустить либерализацию экономики, при лидере Аля Миллей
- 6) — Выборы через 100 дней - крайне необходимая мера.
— Результат вряд-ли будет хорошим. Но опыт Украины показывает что сменяемость власти это бонус. Иначе имеем царей решал ... И исключительно рост коррупционных историй своих решал.
- 7) — Восстановление Донецкой и Луганской области уже не наши проблемы на которые не надо тратить миллиардные ресурсы, которые наша власть бы успешно распилила. Это ещё один бонус и статья расходов для рашки...

8) — вхождение в ЕС вместо импотентного НАТО - лучшая альтернатива. Тем более обязательности вступать в ЕС там нет. Активно пишу сейчас Евроинтеграционный налоговый Кодекс либерального плана, который будем совместим с директивами ЕС

9) — Ограничение по размеру армии - для Украины это как шанс прекратить мыслить советскими стандартами, так и перестать сливать в трубу миллиарды денег на зарплаты. Война Будущего это война Дронов и автоматизированных систем, где технологии решают намного больше чем люди. Кстати область miltech это одна из возможностей Украины если минимизировать ограничения государства, типа запрета экспорта.

10) — не надо бояться реинкарнации ОПЗЖ...

— Свой электорат Рашка сравняла в утиль. А без Донецкой и Луганской областей где ранее было 10 млн человек и Крыма ещё 2... В Украине уже не имеют шансы каких либо пророссийские силы.

11) Процессы в любом случае будут болезненными.

— Но экономический кризис позволяет сильно сгладить внешним плечем.

12) Я думаю **Зеленский не согласится с планом...**

И компромат продолжится, что будет только усугублять его положение.

№ 1.261

**УКРАИНА ИЗМЕНИЛА ПУНКТ "МИРНОГО ПЛАНА"
США, КОТОРЫЙ ПОТЕНЦИАЛЬНО МОГ
РАЗОБЛАЧИТЬ КОРРУПЦИЮ - WSJ**

2025-11-21

Если верить Белому дому, то Рустем Умеров одобрил американский план.

Украина изменила один из 28 пунктов "мирного плана" США в версии, которая появилась в интернете. Об этом пишет The Wall Street Journal со ссылкой на высокопоставленного американского чиновника.

Так, **один из пунктов плана предусматривал аудит всей международной помощи Украине.**

Очевидно, этот пункт должен был способствовать выявлению возможной коррупции. Однако формулировку изменили и теперь речь идет о том, что все стороны получат "полную амнистию за свои действия во время войны".

В свою очередь американские чиновники заявили, что они тщательно согласовывают условия соглашения с Киевом. А по словам пресс-секретаря Белого дома Кэролайн Ливитт, секретарь Совета нацобороны и Украины Рустем Умеров якобы одобрил "большинство плана" во время переговоров с чиновниками из США.

Отметим, что 17 ноября стало известно о пребывании Умерова в США, куда он улетел через неделю после "командировки" в Турции.

— Как писало ZN.UA, в Соединенных Штатах секретарь СНБО искал гарантий безопасности для себя, ведь засветился на "пленках Миндича" относительно коррупции в энергетике. Ведь внутренним гарантиям

Умеров не доверяет, учитывая три дела против экс-вице-премьера Чернышова, который также фигурирует в коррупционных делах.

Сообщалось, что офис Зеленского после получения полного документа с новым мирным планом от США воздержался от прямого отвержения этого плана. Но намекнул, что в нынешнем виде предложение не обеспечит "справедливого" мира, и согласился работать над планом.

FT писала, что администрация Трампа давит на Украину, требуя скорейшего согласования новых "мирных предложений":

— Белый дом установил для Киева "агрессивный график" и ожидает, что Зеленский подпишет документ ко Дню благодарения в США — 27 ноября.

Новый мирный план, как писало Politico, вызвал тревогу в европейских столицах, отчасти потому, что их исключили из процесса его подготовки, а главное, потому, что эти предложения сводятся к "списку желаний Путина".

Чиновники США в свою очередь подчеркивают, что документ находится "на стадии рамочной концепции" и будет меняться.

№ 1.262-1

Том Купер написав великий пост-аналіз прорахунків української політичної і воєної влади і до чого це може призвести

2025-11-21

Привіт усім!

Для тих, хто, можливо, пропустив: Зея вирішив нікого не звільняти.

Читай:

— він і далі відірваний від реальності й налаштований продовжувати блукати наосліп — із наслідком, що Україна продовжить програвати цю війну.

Тепер, незалежно від того, скільки Дональд і я публікували про провали українського політичного й військового керівництва за останні півтора року, досі багато читачів запитують, у чому саме проблеми. Тож я попросив Френка підготувати щось на кшталт чекліста.

Без проблем: ось він.

The following How-to-Lose-a-War show is brought to you by Zele-Yermak-Syrsky Trio Fantasticus.

I. ПРОВАЛИ ПЛАНУВАННЯ НА СТРАТЕГІЧНОМУ РІВНІ

1. Відсутність цілісної концепції мобілізації «на всю війну» (2022–2023)

Мобілізаційні хвилі були імпровізованими, реактивними та політично обмеженими.

Україна так і не створила сталий промислово-кадровий «конвеєр», здатний підтримувати тривалу позиційну війну.

Результат:

— серйозний дефіцит заміщення вже до середини 2023; обвал чисельності бригад до кінця 2024.

2. Надмірна залежність від натівських навчальних концепцій, не придатних до українських умов

Натовська доктрина бригадного маневру передбачає:

- (1) панування в повітрі

- (2) високу насиченість ISR
- (3) потужну логістику
- (4) домінування глибоких ударів

Україна не мала жодної з цих умов.

Результат:

— контрнаступ 2023 року зазнав доктринальної поразки ще до початку. (Додаткові масові помилки в ухваленні рішень — див. перелік нижче — далі не дали ЗСУ оговтатись).

3. Постійне неправильне оцінювання здатності Росії до відновлення сил

Планувальники в Києві вважали, що російські втрати 2022 року є стратегічно вирішальними.

РФ розширила армію до 1,3–1,5 млн до 2024 року.

Результат:

— Нездатність передбачити розширення сил призвела до:

- (1) недооцінки наступального потенціалу РФ
- (2) неправильних рішень з розподілу сил
- (3) відсутності підготовки ешелонованих рубежів

4. Відсутність багаторічного плану виробництва боєприпасів

Не було стратегічного внутрішнього виробництва:

- (1) артилерійських снарядів
- (2) двигунів для БпЛА
- (3) об'ємно-детонуючих боєприпасів
- (4) систем РЕБ

Україна залежала від непередбачуваних західних запасів.

Результат:

— Росія зберегла домінування в артилерії 7:1 – 15:1 (кінець 2023–2025).

5. Відсутність національної системи пріоритизації ППО

Розгортання NASAMS/IRIS-T/PATRIOT визначалось політично.

Критично важливі вузли (ПХЗ у Павлограді, ТЕС-5, залізничні вузли Дніпра) не були постійно прикриті.

Результат:

— РФ системно руйнувала українську енергетику та виробництво боєприпасів.

II. ПРОВАЛИ НА ОПЕРАТИВНОМУ РІВНІ

6. Провал у побудові оборонних ліній у глибину

Оборонні пояси (Куп'янськ, Бахмут, Покровськ) були:

- (1) неглибокими
- (2) не пов'язаними між собою
- (3) різними за стандартами між бригадами

Результат:

— після прориву одного вузла — руйнувався весь пояс (напр., Авдіївка, Очеретине, вісь Покровськ–Мирноград).

7. Неправильне використання елітних формувань (2022–2024)

Елітні ДШВ-бригади (46-та, 79-та, 80-та, 95-та) кидалися у виснажливі бої без оперативного сенсу.

Результат:

— катастрофічне виснаження; мобільний резерв «ВДВ-подібного» рівня зник до 2024 року.

8. Відсутність мобільного резерву

Не було оперативного резерву для закриття російських проривів.

РФ могла створювати локальні співвідношення сил 5:1–8:1.

Результат:

— швидкі обвали оборони в:

- (1) Лимані (2023)
- (2) Авдіївці (2024)
- (3) Торецьку–Покровську (2025)

9. Нездатність інтегрувати артилерію, БпЛА та РЕБ у єдиний kill-chain

Українські бригади часто діяли:

- (1) фрагментовано у цілевказанні
- (2) з неузгодженими потоками ISR
- (3) з нестандартними протоколами БпЛА

Росія застосовувала єдину злагоджену «kill-web» (Орлан–ZALA–Леер–Ланцет–артилерія).

Результат:

— українські бригади знищувались поодинці.

10. Логістичні коридори ніколи не були укріплені

Коридори М-04, М-18, Р-66, Р-85 та Бахмут–Костянтинівка були:

- (1) відкритими
- (2) вразливими
- (3) без альтернативних маршрутів

Результат:

— прогнозована російська інтердикція, що раз за разом рвала забезпечення ЗСУ.

III. ТАКТИЧНІ ПРОВАЛИ

11. Нездатність адаптуватися до багат шарової дрової переваги РФ.

ЗСУ відставали на 9–14 місяців.

Україна використовувала різно рідні, нестандартизовані дрони;

РФ застосовувала:

- (1) масово вироблені FPV
- (2) скоординовані з РЕБ барражуючі боєприпаси
- (3) автоматизовані «рої»

Результат:

— катастрофічні втрати техніки з 2023 року.

12. Окопні системи не були пристосовані для протидії планерним бомбам РФ

Не було укріплених бункерів чи глибоких укриттів для евакуації.

Бомби ФАБ-250/500/1500 з планерами руйнували фортифікації.

Результат:

— позиційна оборона ставала беззмістовною.

13. Надмірне використання «пікапних штурмових груп»

Ця «макгайвер-механізація» підставляла бійців:

- (1) відсутність броні
- (2) передбачувані маршрути
- (3) нульовий захист від FPV

Результат:

— надзвичайні втрати та швидке виснаження бригад.

IV. ПРОВАЛИ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ

14. Надмірна фрагментація бригад

Бригади ділилися на «пожежні» компанійні групи.

Не було концентрації сил.

Результат:

— бригади швидше руйнувались і втрачали злагодженість.

15. Відсутність єдиної структури управління дронами та РЕБ

Різні внутрішні відомства та «волонтерські батальйони дронів» діяли окремо.

Не було централізованої доктрини.

Результат:

— нездатність оскаржити домінування РФ у електромагнітному спектрі.

16. Політичне втручання у військові рішення

Повторювані накази «тримати позиції будь-якою ціною»:

- (1) Сєверодонецьк (2022)

(2) Бахмут (2022–2023)

(3) Авдіївка (2023–2024)

(4) Покровськ (2024–2025)

Результат:

— знищення цілих досвідчених формувань.

17. Нереалістичні оцінки чисельності особового складу

Командири подавали завищені дані про боєготовність, щоб уникнути політичних наслідків.

Результат:

— плани бою будувались на фіктивних числах.

V. ПРОВАЛИ СИСТЕМИ КОМПЛЕКТУВАННЯ

18. Катастрофічна відсутність ротацій

Підрозділи перебували на фронті 180–300+ днів без відпочинку.

Результат:

— психологічний злам, стрибок дезертирства й втрата боєздатності.

19. Відсутність стратегічного резерву після 2023

Втрати мобілізованих перевищували можливості підготовки.

Результат:

— до 2025 року вся ЗСУ втратила злагодженість та оперативну спроможність.

20. Деградація корпусу досвідчених сержантів

Втрати серед сержантів 2022–2023 років знищили «кістяк» ЗСУ.

Нові сержанти були майже не підготовленими.

Результат:

— обвал тактичної спроможності малих підрозділів.

Сподіваюсь, це достатньо зрозуміло.

Єдиний висновок, який лишається додати:

нині абсолютно очевидно, що

— поки Зея/Єрмак залишаються при владі, нічого з цього не зміниться. Ні на йоту.

Причина в тому, що

— цей режим довів свою повну нездатність вчитися на власних помилках і повну нездатність реформуватись (ані себе, ані систему управління, ані спосіб організації та командування Збройними силами).

Як і слід було очікувати, керівництво ЗСУ є так само «несприйнятливим до порад», як керівництво Імператорського флоту Японії наприкінці 1930-х — початку 1940-х.

Чим це закінчилося, відомо.

Це веде до висновку, що

— подальша деградація спроможності України протистояти російському вторгненню є фактично зумовленою.

Поточні оцінки «очікуваного часу до повного колапсу» ЗСУ варіюються від 4–6 до 8–10 місяців.

Посилання на оригінал - в коментарях. Оригінал статті на Substack:

<https://xxtomcooperxx.substack.com/p/checklist-of-ukrainian-failures>

№ 1.262-2

Checklist of Ukrainian Failures

SARCASTOSAURUS

NOV 21, 2025

Hello everybody!

For those who might have missed it: Zele has decided he's not going to sack anybody. Read: he remains out of touch with reality, and determined to continue blundering around - with the consequence that Ukraine is going to continue losing this war.

Now, irrespectively how much have Donald and me published about failures of Ukrainian political- and military leadership over the last 1,5 years, there are still

lots of readers asking where are the problems. Thus, have asked Frank to ready something like a checklist.

No problem: here it comes.

The following How-to-Lose-a-War show is brought to you by Zele-Yermak-Syrsky Trio Fantasticus.

I. STRATEGIC-LEVEL PLANNING FAILURES

1. No Coherent “Whole-War” Mobilization Concept (2022–2023)

Mobilization waves were improvised, reactive, and politically constrained.

Ukraine never created a sustained industrial-manpower pipeline that could support long-duration positional warfare.

Result: severe replacement deficits by mid-2023; collapse of brigade manpower by late 2024.

2. Overreliance on NATO Training Concepts Misaligned with Ukrainian Terrain

NATO brigade-level maneuver doctrine assumes:

air superiority

high ISR saturation

robust logistics

deep fires dominance

Ukraine had none of these conditions.

Result: 2023 counteroffensive failed at the doctrinal level before it began. (Additional massive mistakes in decision-making - see the list below - then prevented recovery of the ZSU).

3. Persistent Mis-assessment of Russian Regeneration Capacity

Kyiv planners assumed Russian losses in 2022 were strategically decisive.

Russia expanded force to 1.3–1.5 million by 2024.

Failure to anticipate force expansion led to:

underestimation of Russian offensive potential

wrong force-allocation choices

failure to prepare fallback belts

4. Absence of a Multi-Year Ammunition Production Plan

No strategic domestic production of:

artillery shells

UAV engines

fuel-air munitions

EW systems

Ukraine depended on unpredictable Western stockpiles.

Result: Russia retained a 7:1–15:1 artillery dominance (late 2023–2025).

5. No National Air Defense Prioritization Framework

Nasams/IRIS-T/PATRIOT deployment was politically influenced.

Critical nodes (Pavlohrad Chemical Plant, TEC-5, Dnipro rail junctions) were not constantly protected.

Result: Russia systematically degraded Ukrainian energy and ammunition production.

II. OPERATIONAL-LEVEL FAILURES

6. Failure to Sequence Defensive Lines with Depth

Defensive belts (Kupiansk, Bakhmut, Pokrovsk line) were:

- shallow

- unconnected

- inconsistent between brigades

Result: once one node failed, the entire belt collapsed (e.g., Avdiivka, Ocheretyne, Pokrovsk-Mirnograd axis).

7. Misallocation of Elite Formations (2022–2024)

Elite air assault brigades (46th, 79th, 80th, 95th) were sent into attritional fights without operational purpose.

Result: catastrophic depletion; elite VDV-like mobile reserve evaporated by 2024.

8. Failure to Build a Mobile Reserve

No operational-level reserve to plug Russian breakthroughs.

Russia could create localized 5:1–8:1 manpower ratios.

Result: rapid collapses at:

- Lyman (2023)

- Avdiivka (2024)

- Toretsk-Pokrovsk (2025)

9. Inability to Integrate Artillery, UAVs, and EW into a Single Kill-Chain

Ukrainian brigades often used:

- stovepiped targeting

- uncoordinated ISR feeds

- non-standard UAV protocols

Russian forces executed a unified kill-web (Orlan-ZALA-Leer-Lancet-artillery).

Result: Ukrainian brigades were destroyed piecemeal.

10. Logistic Corridors Never Hardened

The M-04, M-18, R-66, R-85, and Bakhmut–Kostiantynivka corridors remained:
open
exposed
unmapped for alternate routing

Result: predictable Russian interdiction that repeatedly collapsed ZSU supply.

III. TACTICAL-LEVEL FAILURES

11. Failure to Adapt to Russian Layered Drone Dominance

ZSU lagged 9–14 months behind Russian adaptations.

Ukraine fielded diverse, non-standard drones; Russia deployed

mass-fabricated FPVs

EW-coordinated loitering munitions

automated targeting swarms

Result: catastrophic Ukrainian vehicle losses from 2023 onward.

12. Trench Systems Not Built to Withstand Russian Glide Bombs

No hardened bunkers or deep egress shelters.

Russia’s FAB-250/500/1500 glide bombs shattered fortified zones.

Result: positional defenses made irrelevant.

13. Overuse of Pickup-Truck Motorized “Assault Groups”

“McGuyver mechanization” exposed troops:

no armor

predictable routes

zero protection from FPVs

Result: extreme casualty rates and rapid brigade degradation.

IV. COMMAND & CONTROL FAILURES

14. Excessive Brigade Fragmentation

Brigades were split into company-group fragments and misused as “fire brigades.”

No concentration of effect.

Result: brigades broke faster and lost cohesion.

15. No Unified Drone/EW Command Structure

Competing internal agencies and “volunteer drone battalions” operated independently.

No centralized doctrine.

Result: failure to contest Russian electromagnetic spectrum control.

16. Political Leadership Interference in Operational Decisions

Repeated “hold at all costs” orders:

Severodonetsk (2022)

Bakhmut (2022–2023)

Avdiivka (2023–2024)

Pokrovsk (2024-2025).

Result: destruction of entire seasoned formations.

17. Unrealistic Assessments of Manpower Levels

Commanders reported inflated readiness to avoid political consequence.

Result: offensive and defensive plans built on fictional strength numbers.

V. MANPOWER SYSTEM FAILURES

18. Catastrophic Under-Rotation

Units remained on front lines 180–300+ days with no rotation.

Result: mental collapse, desertion spikes, and combat-ineffective brigades.

19. No Strategic Reserve After 2023

Mobilization attrition outpaced training throughput.

Result: by 2025 entire ZSU lacks cohesion or operational capability.

20. Degradation of Experienced NCO Corps

Casualties among 2022–2023 NCOs destroyed the backbone of the ZSU.

Replacement NCOs were minimally trained.

Result: collapse of small-unit tactical proficiency.

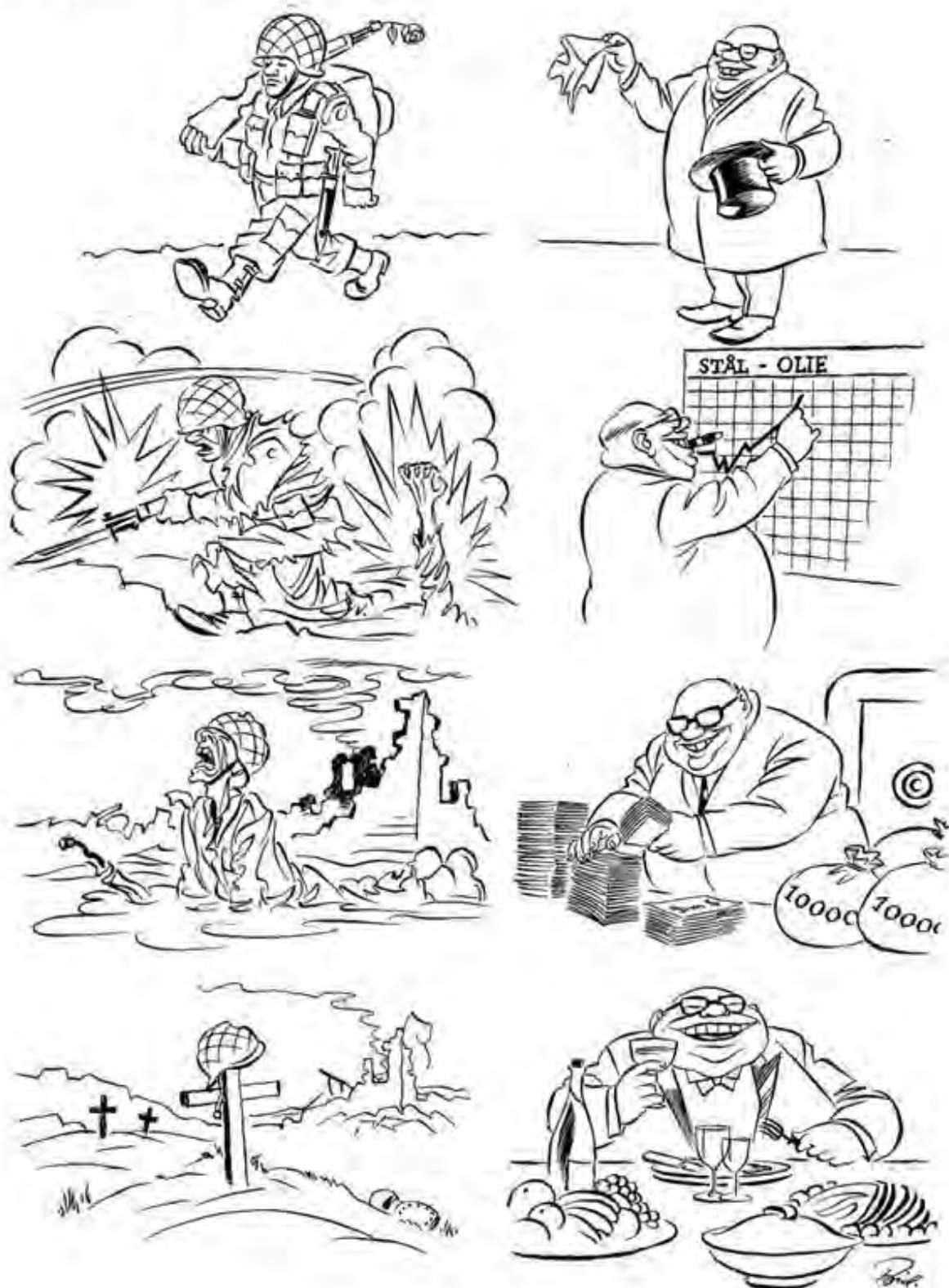
Hope, this is simple-to-follow enough.

The only conclusion left to add is that by now it's crystal clear that with Zele/Yermak remaining in power, nothing of this is going change. Not an inch. The reason is that this regime has proven itself as completely incapable of learning any kind of lessons from its own mistakes, and completely incapable of reforming (whether itself, or the system of governance, and the way the armed forces are organised and commanded).

Unsurprisingly, the leadership of the ZSU is as advice-resistant as the that of the Imperial Japanese Navy in the late 1930s and early 1940s. How the latter ended, should be well-known.

This is leading to the assessment that further degeneration of Ukraine's capability to resist the Russian invasion is a predetermined matter of fact. Current estimates for the ZSU's ultimate loss of capability to continue resisting - i.e. something like 'estimated time to total collapse' - are ranging from 4-6 to 8-10 months.

На фронте и дома

"Наша земля не продається": Україна озвучила в ООН свої "червоні лінії", за які не переступить на переговорах

ХРИСТИНА ГАЙОВИШИН. СКРИНШОТ ТРАНСЛЯЦІЇ

2025-11-21

ІВАН Д'ЯКОНОВ

Заступниця постійного представника України при ООН Христина Гайовишин під час засідання Ради Безпеки ООН заявила, що Україна готова до конструктивної роботи над мирним планом, проєкт якого отримала від американської сторони, проте окреслила чіткі та непорушні "червоні лінії", що стосуються територіальної цілісності та суверенітету держави.

Джерело:

[трансляція](#) засідання Радбезу ООН (на 1:31:55)

Деталі:

Під час свого виступу Гайовишин зазначила, що з початку року Україна підтримує пропозиції, спрямовані на припинення війни, і залишається відкритою до співпраці зі США, Європою та партнерами з усього світу. Дипломатка підкреслила, що прагнення до миру було позицією України з перших днів повномасштабного вторгнення, натомість кожна російська ракета є свідченням того, що Москва обирає ескалацію, а не діалог.

Водночас представниця України чітко окреслила основні "червоні лінії".

Пряма мова:

"По-перше, хоча Україна готова до конструктивних переговорів з метою припинення війни, у тому числі на рівні лідерів, наші червоні лінії є чіткими й непорушними.

1) — Ми ніколи не визнаємо – ані офіційно, ані будь-яким іншим чином – тимчасово окуповану Російською Федерацією територію України як російську.

Наша земля не продається.

2) — Україна не погодиться на жодні обмеження свого права на самооборону або чисельності й можливостей наших Збройних сил.

3) — Ми також не будемо терпіти жодних посягань на наш суверенітет, включно з нашим суверенним правом обирати союзи, до яких прагнемо приєднатися.

4) — У будь-якому справжньому мирному процесі має бути дотримано фундаментального принципу: нічого про Україну без України, нічого про Європу без Європи.

5) — І дозвольте мені бути такою ж чіткою:

— ми не будемо винагороджувати прагнення до геноциду, що лежить в основі російської агресії, підриваючи нашу ідентичність, зокрема нашу мову.

Деталі:

Крім того, заступниця постпреда підкреслила, що для миру необхідно посилити підтримку України, як фінансову, так і військову.

— "Посилення оборонних можливостей України не є ескалацією – це єдиний шлях змусити Росію конструктивно брати участь у міжнародних миротворчих зусиллях", – наголосила вона.

Пряма мова:

"Кремлівський режим не зупиниться, якщо його не зупинити непохитним і узгодженим тиском. Якщо ми не зупинимо Росію зараз, її агресія не обмежиться Україною.

Вона й надалі експортуватиме війну, окупацію та репресії. Вона здійснюватиме ще більше звірств, катувань і нелюдського поводження з

цивільними та військовополоненими, поширюватиме сексуальне насильство, викрадення дітей, нищення культурної спадщини та руйнування довкілля.

Історія буде безжальним суддею, якщо Росія зрештою отримає винагороду за свою агресивну війну, а не буде притягнута до відповідальності".

Деталі:

На завершення виступу Гайовишин повторила заклик України до Радбезу ООН ухвалити резолюцію з вимогою повного, негайного та беззастережного припинення вогню, що, за її словами, є необхідною передумовою для початку конструктивних переговорів і створення простору для дипломатії.

Передісторія:

- (1) Президент України Володимир Зеленський офіційно отримав від американської сторони проєкт плану, та погодився на його обговорення.
- (2) Інформація про новий "мирний план" США з'явилась у низці американських ЗМІ 19 листопада.
- (3) У цих публікаціях згадувалося, що план передбачає передачу Росії всього Донбасу, також Україна має обмежити свій арсенал зброї, скоротити армію удвічі і погодитися на російську мову як другу державну.
- (4) Головна дипломатка ЄС Кая Каллас зазначила, що Євросоюз вітає зусилля для припинення війни в Україні, але будь-який такий план має залучати Україну та Європу.

№ 1.264

В этот раз американцы будут жестко дожимать вопрос мира. «Америка вернулась»

THE WHITE HOUSE
PRESIDENT DONALD J. TRUMP

2025-11-20

Паст-Тар

T1. Месседж американцев клептократам на понятный язык переводится просто: «Хватит нам пиз*еть». Или, как говорили во времена «лихих 90-х»: «Будешь пи*деть — будем прощаться».

Можно быть довольным деталями плана или недовольным. Мы сейчас о другом — Штаты больше не дадут отпетлять от мирного урегулирования.

— Это провал для клептократов, потому что в Украине больше ничего другого делать не умеют, кроме как натереть и спетлять.

2. Сам факт того, что американцы не поставили о своем плане в известность ни Европу, ни Украину говорит о том, что они кое в чем прозрели.

А именно

— прозрели по поводу того, как работает альянс бюрократов и клептократов — он тупо тянет время и молится на то, чтобы на промежуточных выборах республиканцы крупно проиграли, а потом проиграли и на президентских.

3. Настроения американского избирателя действительно крупно качнулись.

Неудачи республиканцев

— на выборах в ряде городов, включая Нью-Йорк, сильный дискомфорт от самого длительного в истории США шатдауна, растущее недовольство высокой инфляцией и вообще экономической политикой Трампа, разрастающийся скандал, касающийся деликатных тем, обнаружившееся отсутствие реальных рычагов воздействия на Китай, напряг вокруг Венесуэлы, который вырос настолько, что 1-я и 2-я леди США выступают перед родственниками морпехов (это слишком похоже на подготовку к наземной операции, где Штаты рисковали бы увязнуть).

В то же время, кризис на Ближнем Востоке сжался до масштаба вялотекущей игры вокруг Газы. Иран притих. СМИ не интересно.

Трамп вынужден снова подтягивать Маска, чтобы переломить ход игры.

4. На этом фоне неудача в украинском мирном урегулировании могла бы усугубить риски разгрома республиканцев.

Почему?

Потому что Украине и ее партнерам удалось за прошедших 4 года превратить вопрос войны в существенный фактор американской повестки.

Это самый крупный и опасный на сегодня конфликт в мире, на котором проверяется — осталась ли Америка глобальным лидером или уже нет.

Если она решить вопрос не в силах, значит уже не осталась. Значит это Гулливер, которого перевязали тонкими ниточками лилипуты и он не может подняться.

5. На саммите с саудитами Трамп сказал примечательное: «Америка вернулась».

— Америка, как глобальный игрок, не могла не обнаружить, что если она не вернется, то великой ей снова никак не стать. Мир глобализовался. И Америка была главным бенефициаром этого процесса.

Если Штаты не вернутся, ее пирожки быстро растащат другие игроки.

6. Америка вернулась и получила от саудитов чек на триллион.

К слову, саудиты при этом не выглядят несчастными или ограбленными.

«Всего за девять коротких месяцев мне удалось обеспечить 18 триллионов долларов на восстановление наших заводов, создание сотен тысяч рабочих мест и возвращение этих прекрасных слов: «сделано в Америке», - говорит Трамп.

Такова цена лидерства.

Кто-то думает, что американцев, республиканцев остановит чье-то личное или коллективное пристрастие к золотым унитазам? Или что кому-то позволят ломать темп игры?

7. Америке приходится возвращаться. Со всей присущей Штатам мощью и со всем богатством инструментов воздействия.

1) — Штаты при Трампе уже даванули на Россию, как при Байдене не снилось.

2) — Но это не значит, что они дадут сорвать процесс альянсу бюрократов и клептократов.

На безыдейных клептократов Америка воздействовать традиционно умеет. Системно. Не хотите тихо и мирно — получите тайфун или цунами.

Бюрократам же остается делать то, что уже они лучше всего умеют — выражать озабоченность и разводить руками.

8. «Америка вернулась». Это напрямую касается и украинского мирного урегулирования...

№ 1.265

Ситуація в Україні може в будь-який момент перейти у формат непередбачуваності та кризи прогнозованості

2025-11-19

Куш

По суті, це вже передчуття моделі розвитку подій за форматом "Чорного лебедя" - достатньо лише однієї іскри.

Ця ситуація стосується і політичної системи, і балансу владних інституцій, і економіки, і енергетики, і геополітики.

Наприклад, в енергетиці вже давно назріла необхідність введення надзвичайного стану, але як тоді "пиляти" грошові потоки?

Ми втрачаємо свій найбільший скарб та надважливу капіталізацію - довіру та підтримку міжнародних партнерів.

Пляма корупції як ракова пухлина заповнює всі нишпорки "владних коридорів".

Будемо відвертими:

— Уряд Свириденко за фаховим рівнем - це "нижчеплінтусний" горизонт. Це просто аксіома, яку не треба доводити.

Сама Свириденко в історію увійде як міністр економіки, головною ідеєю якої була "заміна лампочек" в квартирах українців для "заощадження витрат електроенергії".

Є таке поняття в авіації - "завалювання".

Після якого, літак входить у штопор.

А потім - або вирівнювання горизонту польоту, або аварійне приземлення, або

Саме тому, зараз треба зробити єдине вірне рішення для недопущення "штопору" - відставка Уряду та створення коаліційного Кабміну.

До цього вже закликала Юлія Тимошенко:

«Потрібно покінчити з моновладою й нарешті створити коаліційний уряд єдності, аби здійснювати якісне і професійне управління в інтересах України та українців.

Нам потрібно з вами об'єднати всі сили та створити коаліційний уряд єдності і зробити все для того, щоб далі не розхитувалась ця ситуація, а країна могла далі стояти й не впасти.

Нам потрібен не оновлений уряд в тій же моновладі, а щоб коаліційно відповідальний уряд прийшов, щоб покінчити з корупцією, несправедливістю, безпорадністю у вирішенні всіх криз, які зараз впали на Україну».

№ 1.266

Четыре причины почему Украину вновь могут попытаться заставить уступить России

2025-11-19

Тышкевич

На фоне продолжающегося коррупционного скандала в Украине в ряде западных СМИ вновь заговорили о возможном определении контуров заморозки войны.

(якобы) США готовят обновлённую концепцию.

При этом днём раньше ещё один информационный повод — о переговорах Москвы и Вашингтона. Которые якобы активизировались, но идут не публично.

В конце концов, в Турции должна была пройти встреча Ермака и Уиткоффа, но она была отменена. Зато туда прилетел президент Зеленский, с анонсом разговора о справедливом мире. С кем разговора — пока не ясно.

В то же время в Киев прилетел генерал Дрискол — командующий сухопутными войсками США и друг Ди Венса. Если связать данные события в один клубок, можно прийти к выводу о вероятности новой разморозки переговорного трека. Причём в худшем для Украины сценарии — по аналогии с февралём-мартом 2025 года, когда Трамп требовал уступок России.

И тому есть как минимум четыре причины

1. Трамп всё же спешит на фоне переговоров с КНР.

Президент США намеревался заморозить войну в Украине в заданных им рамках и начать совместные проекты с РФ. И таким образом, на фоне конкуренции с Китаем, попытаться «сыргать Москвой» как фактором сдерживающим аппетиты Пекина в Европе и Азии. А так же, без лишних затрат, подтвердить что Восточная Европа находится в зоне доминирующего влияния США. Ну и, наконец, заработать на этом за счёт экономического сотрудничества с Россией. Данная концепция не сработала и украинский вопрос уже поднимался на встрече Трампа и Си. Во время визита американского президента в КНР он будет обсуждаться. И если стороны договорятся обозначить контуры мирного процесса, США вынуждены будут двигаться в этот трек. А это уже немного не MAGA. Поэтому возможность решить вопрос при удобном случае ДО поездки в Пекин для Трампа выглядит крайне привлекательно. Но ещё месяц назад ситуация была патовой: Москва требовала слишком многого, не имея возможности добиться того силой. Украина не могла, в свою очередь изменить баланс сил. Европейские союзники США крайне сильно опасались повторения Мюнхена 1938 года. Именно поэтому Трамп заявил «пусть повоюют» и ждал удобного случая.

2. Москва выходила на переговорный трек с США по двум направлениям.

Ключевое — это перевод вопроса войны из основного в дополнительный. Почему так? Посмотрите на их риторику и темы Дмитриева. Кремль пытается купить Трампа на выгоды от торговли ресурсами, вход в контроль Северного Морского Пути, политического позиционирования. А вопрос российско-украинской войны преподносит как «досадное препятствие» стоящее на пути

к очерченному светлому и богатому на выгоды будущему. То есть основная тема для договорённостей — не завершить войну, а договориться как и на чём заработать и тогда станет ясно как и когда выходить на мирные переговоры. При случае хочу напомнить последний публичный визит Дмитриева в США. Наши СМИ активно и даже радостно комментировали то, что посланник Путина не встретился с политическими тяжеловесами в Вашингтоне. Но упустили одно — Дмитриев активно встречался с бизнесом. Теми, кто будет зарабатывать в случае договорняка по войне. И это была его цель. И уже эти люди, американские граждане, владельцы бизнесов-сторонники Трампа, увидевшие выгоду, говорили со своим президентом. Вторая переговорная нить — утверждение, что Москва сможет продавить ситуацию на фронте и Украина в любом случае вынуждена будет сдавать территории.

Теперь смотрим на сегодняшнюю ситуацию. Трек Дмитриева идёт. На фронте достаточно сложная ситуация. Пусть, кинув дополнительные резервы, но Путин пытается создать картинку развала фронта. И в Вашингтоне задумались. Ведь если это так, то надо идти на заморозку — поражение Украины не выгодно США. А официальный Киев может быть более сговорчив. Поэтому цель визита Дрискола — как раз выяснить что реально происходит. И стоит ли Трампу спешить.

3. Миндич-гейт

Крупнейший политический кризис в Украине, который находится сегодня в своей начальной стадии. Сам факт скандала, в котором замешано окружение Зеленского уже ослабляет Украину. Выход — кардинальная смена внутренней политики в рамках которой президент не только жертвует частью своего окружения, но и лишается части рычагов влияния на ситуацию. Но если Зеленский не готов к таким решительным шагам, и будет пытаться сохранить старую команду, то у США появляются чудесные механизмы влияния на него лично. То есть, смотрим п.2. - если Дрискол по результатам поездки рекомендует «морозить войну», решение принимается быстро и доводится до окружения украинского президента с изрядной долей инструментов политического принуждения.

4. Эпштейн-гейт в США

Это уже скандал, который может стоить поста президента Трампа. И разрушает его формат «монобольшинства» в Конгрессе. И он так же на начальной стадии. В такой ситуации президенту США необходима «внешнеполитическая победа». Такие себе «смолл бьютифул виктори» и «бьютифул биг дил». И вариант с российско-украинской войной вполне подходит, потому что он бьёт по трём направлениям: собственно завершение войны, завершение войны на своих условиях ДО переговоров с СИ (демонстрация силы США), бизнес с РФ. Одним словом, MAGA во всей

красе. Поэтому при наличии благоприятных для него стартовых условий Трамп не будет колебаться.

Получается «всё пропало»? Не спешил бы с такими выводами. У Украины есть возможности своей игры. Пусть и со слабой стартовой позиции.

(1)

Во-первых, критично важна сегодня не поездка Зеленского в Турцию, а поездка Дрискола в Украину. И, возможно, хорошо, что ключевые политические игроки выехали за рубеж. Ведь генерал будет больше общаться с военными и, возможно, создаст своё видение ситуации. Которая сегодня действительно, сложна для Украины, но уж точно не является разгромом как об этом пытается вещать Москва.

(2)

Второе и крайне важное — управленческие и политические решения Зеленского в ближайшие 7-10 дней. Если президент Украины продемонстрирует (на деле) готовность перезагрузки системы руководства страной и если это будет поддержано его политическими оппонентами, то такой шаг может привести к росту доверия со стороны населения. А значит, большей свободе в принятии управленческих решений. И, при нормальной коммуникации с партнёрами, сохранение уровня поддержки Украины.

(3)

Третье — внешняя политика. Весной позиция государств Европы и Турции помогла сдержать давление США. Сегодня (при условии грамотного управления кризисом в Украине) это так же возможно. Более того, визит Зеленского в Турцию может быть полезен с ещё одной стороны — Эрдоган имеет прекрасные отношения с Си и способен выступить в качестве посредника для разморозки украинско-китайского дипломатического трека. В условиях, когда о завершении войны будут разговаривать США и КНР, важно иметь возможность донести свою позицию и до Пекина. И, возможно, самое главное — начать предлагать партнёрам возможный функционал Украины. То есть так же сместить акценты. Пока просим помощи в отражении агрессии и послевоенном восстановлении. А ведь можно предлагать свой функционал, своё видение сотрудничества, своё участие в глобальных проектах. И в свою очередь показывать, что российская агрессия — фактор, который мешает не только нам, но и заинтересованным сторонам.

А пока стоит внимательно следить за новостными лентами. Причём, в первую очередь в странах, завязанных на процессы. Будет много интересных намёков на ход процесса.

№ 1.267

Єдність потрібна нам як ніколи, аби в нашому домі був достойний мир – звернення Президента

21 листопада 2025 року - 16:50

Українці! Українки!

В житті кожної нації є момент, коли всім треба поговорити. Чесно. Спокійно. Без домислів, чуток, пліток, без усього зайвого. Так, як є. **Так, як я завжди намагаюся говорити з вами (В - ?).**

Зараз один із найважчих моментів нашої історії. Зараз тиск на Україну – один із найважчих. Зараз Україна може опинитися перед **дуже складним вибором**.

- (1) Або втрата гідності, — або ризик втрати ключового партнера.**
- (2) Або складні 28 пунктів, — або вкрай важка зима – найважча – та подальші ризики.**
- (3) Життя без свободи, без гідності, без справедливості.**
- (4) І щоб ми вірили тому, хто напав уже двічі.**

Від нас чекатимуть відповідь. Хоча насправді я вже її дав.

20 травня 2019, коли, присягаючи на вірність Україні, зокрема, сказав: «Я, Володимир Зеленський, волею народу (Українського народу —?) обраний

Президентом України, зобов'язуюсь усіма своїми справами боронити суверенітет і незалежність України, обстоювати права та свободи громадян, додержуватися Конституції і законів України, виконувати свої обов'язки в інтересах усіх співвітчизників, підносити авторитет України у світі».

Для мене це не протокольна формальність для галочки – це клятва. І кожного дня кожному її слову я бережу вірність. І я ніколи її не зраджу. Національний український інтерес має бути врахований.

Ми не робимо гучних заяв, ми будемо спокійно працювати з Америкою та всіма партнерами. Буде конструктивний пошук рішень із нашим головним партнером.

Я буду наводити аргументи, я буду переконувати, пропонувати альтернативи, але точно ми не дамо ворогу приводів сказати, що це Україна не хоче миру, що це вона зриває процес і це Україна не готова до дипломатії. Такого не буде.

Україна працюватиме швидко. Сьогодні, в суботу й неділю, весь наступний тиждень і стільки, скільки це буде потрібно. В режимі 24/7 **я буду боротися за те, аби серед усіх пунктів плану не було пропущено щонайменше двох – це гідність і свобода українців**. Бо саме на цьому базується все інше – наш суверенітет, наша незалежність, наша земля, наші люди. І українське майбутнє.

Ми будемо й маємо робити все, аби в результаті сталося закінчення війни й не сталося закінчення України, закінчення Європи та глобального миру.

Я говорив щойно із європейцями.

— Ми розраховуємо на європейських друзів, які точно розуміють, що Росія не десь далеко, що вона поруч із кордонами ЄС, що Україна зараз є єдиним щитом, який відділяє комфортне європейське життя від планів Путіна. Ми пам'ятаємо: Європа була з нами. Ми віримо: Європа буде з нами.

Україна не має бачити «дежавю 24 лютого», коли було відчуття, що ми наодинці. Коли ніхто не міг зупинити Росію, окрім наших героїчних людей, які стіною стали проти армії Путіна.

І нам, безумовно, було дуже приємно, коли світ казав:

— українці неймовірні; боже, які вони, українці, як вони б'ються, як українці борються; які вони титани.

І це правда. Абсолютна. Але і Європа, і весь світ мають розуміти й іншу правду – що українці перш за все люди, і ми майже чотири роки повномасштабного вторгнення стримуємо одну з найбільших армій світу, і ми тримаємо лінію фронту в кілька тисяч кілометрів, і наш народ щоночі

переживає обстріли, ракетні атаки, удари балістики й удари шахедів, і наші люди щодня втрачають когось зі своїх близьких, і наші люди дуже хочуть, аби війна закінчилась. Ми, звісно, сталеві. Але будь-який, навіть найміцніший, метал може не витримати.

Не забувайте про це, будьте з Україною, будьте з нашими людьми, а отже, будьте з гідністю та свободою!

Дорогі українці!

Згадайте той перший день війни. Більшість із нас зробила вибір. Вибір на користь України. Згадайте наші почуття тоді. Як це було? Темно, гучно, важко, боляче, багатьом – страшно, але ворог не побачив наші спини, що тікають. Він побачив наші очі, повні готовності боротися за своє. Це і є гідність. Це і є свобода. І це насправді найстрашніше, що тільки може бути для Росії, – бачити єдність українців.

Тоді наша єдність була спрямована на те, аби захистити від ворога наш дім.

І зараз єдність також потрібна нам як ніколи, аби в нашому домі був достойний мир.

Я звертаюся зараз до всіх українців.

Наші люди, громадяни, політики – всі. Треба зібратись. Прийти в себе. Припинити срач. Припинити політичні ігрища. Держава має працювати. Парламент воюючої країни має працювати об'єднано. Уряд воюючої країни має працювати ефективно. І всі ми разом маємо не забувати й не плутати, хто саме є сьогодні ворогом України.

Я пам'ятаю, як у перший день війни різні ходаки передавали мені різні плани, пункти, ультиматуми були щодо завершення війни.

Казали:

— або так, або ніяк. Або ви це підпишете, або вас просто ліквідують і це замість вас підпише «в. о. Президента України».

Чим це закінчилося – відомо. Чимало із цих ходаків стали частиною обмінного фонду й відправилися разом зі своїми пропозиціями та пунктами «дамої, в радную гавань».

Я не зрадив Україну тоді, я точно відчував за своїми плечами підтримку кожного. Кожного з вас. Кожного українця, українки, кожного солдата, кожного волонтера, кожного медика, дипломата, журналіста, усього нашого народу.

Ми не зрадили Україну тоді, ми не зробимо цього зараз.

І я точно знаю, що в цей справді один із найважчих моментів нашої історії я не один. Що українці вірять у свою державу, що ми єдині.

І в усіх форматах майбутніх зустрічей, дискусій, переговорів із партнерами мені буде набагато, набагато легше добиватися гідного миру для нас і переконувати їх, на сто відсотків знаючи: за мною – народ України (Український народ — ?). Мільйони наших людей, які мають гідність, які борються за свободу і які заслужили на мир.

Всі наші загиблі герої, які віддали за Україну життя, які зараз на небі й заслужили побачити звідти, що їхні діти та онуки будуть жити в гідному мирі. І цей мир буде. Достойний, дієвий, довготривалий.

Дорогі українці!

Наступний тиждень буде дуже непростим, насиченим на події.

Ви дорослий, розумний, свідомий народ, який не раз це доводив.

І який розуміє, що **в цей час буде багато тиску – тиску політичного, інформаційного, різного. Щоб послабити нас. Щоб розсварити нас. Ворог не спить і робитиме все, аби в нас нічого не вийшло.**

Чи дамо їм це ми з вами зробити? Не маємо права.

І в нас вийде. Бо ті, хто прагне нас знищити, погано нас знають. Не розуміють, хто ми насправді, про що ми, за що ми, які ми люди. Ми недаремно відзначаємо на рівні державного свята День Гідності та Свободи. Це каже про те, ким ми є. Які наші цінності.

Ми будемо працювати на дипломатичному полі заради нашого миру. Ми маємо працювати єдино всередині країни заради нашого миру. Заради нашої гідності.

Заради нашої свободи. І я вірю, і я знаю, що я не один. Зі мною – наш народ, суспільство, воїни, партнери, союзники, усі наші люди. Гідні. Вільні. Єдині.

З Днем Гідності та Свободи!

Слава Україні!

Сергей Дацюк

5 мин. · 🌐

2025-11-21

...

Це звернення не лідера країни, держави і навіть нації. Структура звернення не містить пропозицій змін і смислових структур цих змін в контексті можливого миру. Структура звернення така:

ресентимент, апеляція до минулого, подовження наявного, звинувачення навсідч, загрози як невідворотні, абстрактні заклики і перспектива на ближчий тиждень.

В зверненні мало би бути: наша перспектива непогодження на мир і чи може Україна витримати зиму в тилу і на фронті, можливі мінімізації існуючих загроз, перспектива миру всередині наявної ситуації як негативна і перспектива миру всередині радикальних змін і чому ми маємо вибрати зміни, а потім солідаризація всередині цих змін.

Обговорення цього звернення експертами примітивне всередині запропонованого

президентом дискурсу, багаторівневий ресентимент, дрібнополітична конкуренція.

Лідерство в Україні втрачене, ніхто з політиків навіть не претендує його поновити. Це смислова і перспективна катастрофа української еліти.

№ 1.270

Лідери ЄС відхилили російсько-американський проект мирної угоди з 28 пунктів

2025-11-22

Цю заяву ухвалили

— Президент Ради ЄС Коста, Президент Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн, Прем'єр-міністр Карні, Президент Стубб, Президент Макрон, Прем'єр-міністр Мартін, Прем'єр-міністр Мелоні, Прем'єр-міністр Такаїчі, Прем'єр-міністр Схоф, Прем'єр-міністр Санчес, Прем'єр-міністр Стармер, Канцлер Мерц та Прем'єр-міністр Штере.

Ми вітаємо постійні зусилля США щодо встановлення миру в Україні.

Початковий проект плану з 28 пунктів містить важливі елементи, які будуть необхідними для справедливого та тривалого миру.

Тому ми вважаємо, що цей проект є основою, яка вимагатиме додаткової роботи.

Ми готові долучитися, щоб забезпечити сталий майбутній мир.

— Ми чітко дотримуємося принципу, що кордони не повинні змінюватися силою.

— Ми також стурбовані запропонованими обмеженнями збройних сил України, що зробить Україну вразливою до майбутніх нападів.

Ми повторюємо, що

— впровадження елементів, що стосуються Європейського Союзу та НАТО, потребуватиме згоди членів ЄС та НАТО відповідно.

Ми користуємося цією нагодою, щоб підкреслити силу нашої постійної підтримки України.

Ми продовжуватимемо тісну координацію з Україною та США протягом наступних днів.

№ 1.271

JD Vance
@JDVance

Any Ukraine-Russia peace plan has to:

- 1) Stop the killing while preserving Ukrainian sovereignty.
- 2) Be acceptable to both Russia and Ukraine.
- 3) Maximize the chances the war doesn't restart.

Every criticism of the peace framework the administration is working on either misunderstands the framework or misstates some critical reality on the ground.

There is a fantasy that if we just give more money, more weapons, or more sanctions, victory is at hand. Peace won't be made by failed diplomats or politicians living in a fantasy land. It might be made by smart people living in the real world.

[Перевести пост](#)

5:23 AM · 22 нояб. 2025 г. · 519,3 тыс. просмотра

Будь-який українсько-російський мирний план повинен:

- 1) Припинить вбивство, зберігаючи український суверенітет.
- 2) Бути прийнятним як для Росії, так і для України.
- 3) Максимізуйте шанси, що війна не відновиться.

Кожна критика мирних рамок, над якими працює адміністрація, або

- 1) — неправильно розуміє рамки, або
- 2) — спотворює якусь критичну реальність на місцях.

Існує фантазія, що **«якщо ми просто дамо більше грошей, більше зброї або більше санкцій, перемога під рукою»**.

Мир не буде досягнутий невдалими дипломатами чи політиками, які живуть у країні фантазій.

Це можуть зробити розумні люди, які живуть у реальному світі.

Any Ukraine-Russia peace plan has to:

- 1) Stop the killing while preserving Ukrainian sovereignty.
- 2) Be acceptable to both Russia and Ukraine.
- 3) Maximize the chances the war doesn't restart.

Every criticism of the peace framework the administration is working on either misunderstands the framework or misstates some critical reality on the ground.

There is a fantasy that if we just give more money, more weapons, or more sanctions, victory is at hand. Peace won't be made by failed diplomats or politicians living in a fantasy land. It might be made by smart people living in the real world.

№ 1.272

Трамп заявил, что Зеленскому придётся одобрить мирный план, Мерц говорил с Трампом по телефону об этом плане, а в европейских медиа нарастает волна критики

2025-11-22

Ружанский

Подписывайтесь на тг-канал: <https://t.me/alexkarpets>

Когда журналист сказал, что, по словам Зеленского,

— «Украина рискует либо потерять своего партнёра, либо потерять своё достоинство»,

Трамп ответил:

— «Ну, ему придётся, чтобы нравилось. А если ему не нравится, тогда, знаете, им, наверное, просто стоит продолжать сражаться. Полагаю, так».

«Но вы предположили, что, если он не примет это, то США сократят свою поддержку Украине», — напомнил журналист.

— «В какой-то момент ему всё равно придётся что-то принять. Знаете, он ведь ничего не принимал... Вы помните, прямо в Овальном кабинете, не так давно, я сказал ему: у тебя нет карт.

Не забывайте, я унаследовал эту войну. Я бы никогда... эта война никогда бы не началась. Я унаследовал эту войну.

И я думаю, что он должен был заключить сделку год назад, два года назад.

Лучшая сделка была бы, если бы она вообще не началась. Вот это была бы хорошая сделка.

И это тоже могло быть сделано, если бы был правильный президент. Но правильного президента тогда не было», – ответил Трамп в своем стиле.

Мерц первым из европейских лидеров созвонился с Трампом и обсудил американский план по Украине, пишет Bild со ссылкой на представителя кабмина ФРГ Корнелиуса.

— «Это был доверительный и конструктивный телефонный разговор»,
— заявил представитель правительства Корнелиус и отметил, что были согласованы дальнейшие шаги на консультативном уровне.

Позднее Мерц написал в соцсети:

— «Я только что обсудил план мира для Украины с президентом США в хорошем и конфиденциальном телефонном разговоре. Мы договорились о дальнейших шагах на уровне советников. Я сейчас проинформирую европейских партнёров».

По данным медиа, Мерц возглавляет усилия европейских стран и Украины, направленные на то, чтобы убедить Трампа откорректировать план, убрав пункты, против которых выступает Киев.

Мерц вылетел на саммит G20 в Йоханнесбурге, где будет обсуждать украинский вопрос с другими евролидерами. Штаты бойкотируют саммит G20 в Южной Африке.

В европейской прессе идет масса публикаций с негативной оценкой мирного плана Трампа.

Обозреватель Bild Юлиан Репке призвал Европу к восстанию против «банды Трампа»:

— «Трамп и его банда заставляют Украину капитулировать перед нашим общим врагом. Если Европа не восстанет сейчас, Россия в скором времени начнет новую войну против нас» (<https://x.com/JulianRoepcke/status/1991901810664284177>).

The Guardian пишет, что план Трамп может навязать Украине соглашение, но оно грозит «стать катастрофой» для Киева.

— «Мы уже видели это раньше: администрация Трампа объявляет «дорожную карту» к миру в Украине, которая кажется резко смещённой в пользу требований Москвы; Владимир Зеленский звонит взволнованным европейским союзникам; те спешно связываются с Трампом, чтобы сказать ему, что идея нежизнеспособна; план тихо умирает. Повторяется снова и снова. Однако сейчас ситуация ощущается иначе. Появились сообщения, что США пригрозили: если Украина не подпишет поспешно состряпанный мирный план, Вашингтон может прекратить обмен разведданными и другую поддержку, критически важную для украинских военных усилий», – говорится в публикации.

The Spectator отмечает, что «предложения, которые сегодня обсуждаются в Киеве, без сомнения, гораздо хуже для Украины, чем Минские соглашения, подписанные в 2014-15 годах, но отвергнутые многими украинскими националистами» (коммент 3).

«Условия также более жесткие, чем в проекте мирного соглашения, который обсуждался в Стамбуле в марте и апреле 2022 года, но от которого Украина отказалась, посчитав его слишком невыгодным. Даже в крайне маловероятном случае, если Зеленский будет вынужден подписать соглашение об уступке контролируемой Украиной части Донбасса, в тот момент, когда он это сделает, страна мгновенно станет неуправляемой. Правительство, подписавшее такое соглашение, будет считаться предательским и будет свергнуто», – пишет издание со ссылкой на неназванного украинский чиновник, два года работавшего с Зеленским.

№. 1.273

Коли сьогодні я відкрила звернення президента щодо «28 пунктів», які йому передала американська сторона, я зловила себе на відчутті, знайомому ще з 2021 року. Саме тоді я вперше дуже уважно почала слухати кожне його слово

2025-11-22

Ольга Колесниченко

У 2018 році я пройшла свій перший базовий курс профайлінгу в Школа Профайлінга Одеській школі профайлера. Потім Сергій і Лариса приїжджали до Ізмаїла, і я вдруге проходила курс уже глибше. А в кінці 2021 року — під час карантину — я пройшла третій, розширений курс онлайн. У той самий час я почала навчатися на

— медіатора, працюючи з техніками

- 1) мовної поведінки,
- 2) конфліктної динаміки і
- 3) психології впливу.

Тому коли я слухала звернення Зеленського в той період, я раптом почала бачити в його промовах не просто політичні меседжі, а структуру впливу — чітку, дуже продуману, з використанням прийомів профайлінгу, де слово не інформує, а формує реакцію. Я тоді ж сказала своїм друзям фразу, яку пам'ятаю досі:

«Хтось у команді Зеленського дуже захоплюється профайлінгом. Бо це вже не просто комунікація — це технологія».

І справді: в його промовах часто використовували психологічні «ворота» — ці мікросекунди, через які людина перестає чинити опір і починає приймати те, що зазвичай не прийняла б. Це форма маніпуляції, яка працює не через силу аргументу, а через силу емоційного стану, в який тебе вводять.

Саме з цим відчуттям я сьогодні читала його нову промову про «28 пунктів».

Чесно кажучи, слухати я її не можу.

Тому я читаю. І розкладаю текст як профайлер.

Тому що мені хочеться показати — наскільки нами зараз маніпулюють.

І як саме в цій промові президент намагається зняти відповідальність із себе — і перекласти її на нас.

Тож розглянемо по пунктах.

1. Загальна мета звернення

Це не інформування.

Це — психологічна підготовка суспільства до важкого рішення, яке ще не озвучене, але вже укладене в рамку «неминучості».

Уся структура промови спрямована не на те, щоб щось пояснити, а на те, щоб:

- (1) — зняти відповідальність із влади,
- (2) — перекласти її на «обставини»,
- (3) — ввести людей у стан розгубленості, де будь-яке рішення влади видається єдиною можливістю.

Це класика кризової політичної психології.

2. Ключова маніпуляція №1: ДИЛЕМА БЕЗ ВИБОРУ

Його формулювання:

«Або втрата гідності, або ризик втрати ключового партнера. Або складні 28 пунктів, або важка зима»

Це називається **MANUFACTURED DILEMMA** — штучна дилема.

Психологічний прийом, коли людині нав'язують два варіанти, обидва погані, але...

справжнього третього варіанту не дають.

В реальності завжди є більше можливостей. Але подача така, ніби вибір вже зроблено — між поразкою і ще більшою поразкою.

Чому це маніпуляція?

- (1) — Людину ставлять у позицію «меншого зла».
- (2) — Коли суспільство вже втомлене, воно погоджується на варіант, який здається «менш болючим».
- (3) — Таким чином важке рішення влади стає психологічно «легше проковтнути».

Це технологія, якою користуються перед непопулярними рішеннями.

3. Ключова маніпуляція №2: ПЕРЕКЛАД ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НА ЗОВНІШНІ СИЛИ

Він каже:

- (1) — «Найважчий момент нашої історії»
- (2) — «Тиск на Україну один із найважчих»
- (3) — «Можемо втратити ключового партнера»

Це — техніка **externalization**:

— створення образу «зовнішньої сили», яка змушує робити вибір.

Що це дає?

- (1) — Влада виглядає не ініціатором рішення, а жертвою обставин.
- (2) — Будь-яке рішення потім можна подати як «нас змусили».
- (3) — Знімається відповідальність з конкретних осіб (президента, ОП, МЗС).

Психологічно це працює так:

— коли відповідальність розмита — протест слабшає.

★ 4. Маніпуляція №3: ЕМОЦІЙНА ЕСКАЛАЦІЯ ПЕРЕД КЛЮЧОВИМ МЕСЕДЖЕМ

У зверненні використано комбінацію:

- (1) — страх втрати партнера (Вашингтон),
- (2) — страх важкої зими,
- (3) — страх втрати гідності,
- (4) — страх втрати майбутнього.

Це техніка **emotional overload** — емоційне перевантаження.

Коли людину завалюють кількома страхами одразу, вона втрачає здатність мислити критично.

Психіка входить у режим шукати порятунк, а не аналізувати суть.

Після цього емоційного «накручування» подається ключовий меседж — прийняття важкого рішення.

Це класичний **«foot-in-the-door»**, коли людина погоджується на те, що в іншій ситуації ніколи б не прийняла.

★ 5. Маніпуляція №4: СТВОРЕННЯ ОБРАЗУ «НЕМИНУЧОСТІ»

Фрази типу:

- (1) — «один із найважчих моментів»
- (2) — «ми стоїмо перед складним вибором»
- (3) — «треба прийняти рішення»

використовують техніку **inevitability framing** — рамка неминучості.

Сенс:

«Це станеться в будь-якому разі. Тому ваше завдання — не сперечатися, а прийняти».

У такій рамці люди перестають шукати альтернативи, бо вірять, що їх не існує.

6. Маніпуляція №5: АПЕЛЯЦІЯ ДО ГІДНОСТІ ЯК ЗАМІНА ЗМІСТУ

Він каже:

- (1) — «втрата гідності»
- (2) — «життя без свободи й справедливості»

Гідність — дуже сильний психологічний тригер для українського суспільства після Революції Гідності.

З психології це називається шлях заміщення:

— коли складний раціональний зміст (28 пунктів, умови США/Трампа, реальні поступки) заміщується емоційною категорією, яку ніхто не може заперечити.

Замість того, щоб говорити прямо:

- 1) — «знаходиться план, який містить поступки Росії»,

використовується абстракція:

- 2) — «щоб не втратити гідність».

Переходить увага з конкретики → на емоційний символ.

Це робиться, щоб уникнути реакції суспільства на реальні деталі.

7. Маніпуляція №6: КОЛЕКТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Фраза:

- (1) — «Україна стоїть перед вибором»
- (2) — «Україна» — це узагальнення.

Не влада.

Не ОП.

Не президент.

А «ми всі».

Це техніка collective diffusion of responsibility:

— розмивання відповідальності на всіх, щоб ніхто не міг сказати:

«Це їхнє рішення, не наше».

Після цього легше подати будь-яку угоду як «наш спільний вибір».

★ 8. Маніпуляція №7: ЗМІНА ПОВІСТКИ – ВІД ВІЙНИ ДО ПСЕВДОМОРАЛІСТИКИ

Уся промова спрямована на те, щоб перевести дискусію:

- (1) НЕ → «що таке ці 28 пунктів?»
- (2) НЕ → «чи є там поступки Москві?»
- (3) НЕ → «чи безпечно це для держави?»

А в площину:

- (1) — «ми мусимо прийняти складне рішення»,
- (2) — «гідність»,
- (3) — «партнерство»,
- (4) — «зима»,
- (5) — «вибір між поганим і гіршим».

Це deviation strategy — стратегія відвернення уваги.

Коли замість суті подають емоційні обгортки.

★ 9. Психологічний портрет автора звернення

У цьому зверненні видно:

- (1) — високу тривожність
- (2) — страх втратити контроль
- (3) — орієнтацію на зовнішню оцінку
- (4) — спробу зменшити відповідальність за наслідки
- (5) — прагнення перекласти провину на процес, а не на рішення

Це поведінка людини, яка опинилась між двома силами:

- 1) — внутрішнім суспільним тиском і

2) — зовнішнім тиском партнерів.

І вона вибирає комунікаційну тактику, в якій головне — не сказати зайвого, не викликати бунту й водночас закласти фундамент для майбутнього непопулярного кроку.

★ 10. Ключова маніпуляція №8: САМООБІЛЕННЯ ТА ГЕРОЇЗАЦІЯ

Це технологія, коли політик переводить увагу з реальних запитань на власну моральність.

У кризові моменти вона використовується для

- 1) — заміни конкретики сакральністю, а
- 2) — відповідальності — «високою місією».

У зверненні Зеленського вона проявилась у кілька-етапній схемі.

1. Апеляція до присяги = сакралізація власної позиції

- (1) «Свою відповідь я дав ще 20 травня 2019 року...»
- (2) «Для мене це не формальність. Це присяга.»

Це спосіб підняти власну позицію до рівня морального обов'язку, який не можна ставити під сумнів.

Так критика автоматично перетворюється на «атаку на святе».

2. Створення образу особистої бездоганності

- (1) «Щодня я залишаюся вірним кожному слову.»
- (2) «Я ніколи її не зраджу.»

Це — самообілення, яке замінює реальні відповіді на питання:

- (1) — Які саме пункти плану неприйнятні?
- (2) — Які позиції Україна відстоює?
- (3) — Які ризики стоять у цих «28 пунктах»?

Моральна ідеалізація підмінює аналіз змісту.

3. Героїзація через обіцянку «боротьби»

- (1) «Я буду боротися...»
- (2) «Я буду переконувати...»
- (3) «Я буду пропонувати альтернативи...»

Це створення образу активного героя, який протистоїть тиску, хоча реальних аргументів чи альтернатив у промові не подано.

Так формується емоційне відчуття, що «з нами борються», навіть якщо ми не знаємо — за що саме.

4. Заміна конкретики емоційною драмою

Це центральна функція технології:

- (1) замість аналізу — «присяга»;
- (2) замість позиції — «вірність»;
- (3) замість стратегії — «боротьба»;
- (4) замість відповідальності — «моральна місія».

Героїзація створює ілюзію правильності.

Самообілення — ілюзію чистоти.

Разом вони знімають потребу ставити незручні запитання.

★ 11. Підсумок: головні маніпуляції промови

- ▼ 1. Штучна дилема («або втрата гідності, або втрата партнера»).
- ▼ 2. Винесення відповідальності назовні («на нас тиснуть»).
- ▼ 3. Емоційне перевантаження (страх, дефіцит, «важка зима»).
- ▼ 4. Рамка “неминучості” («ми змушені прийняти рішення»).
- ▼ 5. Абстракції замість конкретики («гідність» замість «умов плану»).
- ▼ 6. Колективізація відповідальності («Україна має вирішити»).
- ▼ 7. Відвернення уваги (немає жодного слова про зміст 28 пунктів).

Доповнення:

Фраза:

«Українці, у житті кожної нації настає момент, коли всім потрібно говорити чесно, спокійно, без чуток, без пліток, без зайвого».

Прийом створення «особливої атмосфери правди» — люди несвідомо знижують критику.

№ 1.274-1

Пытался заставить себя написать развёрнутый аналитический текст с анализом утечек по пресловутым 28-и пунктам.

2025-11-23

Грин

Но обнаружив этот текст аналитика с 24-летим стажем работы во Всемирном Банке, решил, что лучше я не напишу.

Это один из очень немногих бывших российских(советских) граждан, кто явно болеет за Украину, а не мечтает о крахе путинского режима ценой крови многих десятков тысяч моих побратимов, ради возвращения в РФ «на белом коне».

Читайте. Думайте.

№ 1.274-2

ЧТО Я ВИЖУ

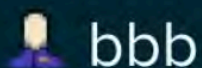
"Boris Lvin

ЧТО Я ВИЖУ

<https://bbb.livejournal.com/4193799.html>

<https://borislvin.dreamwidth.org/3587872.html>... Ещё

Победа Украины - 3

bbb

LiveJournal

2025-11-23

Борис *Львин*

<https://bbb.livejournal.com/4193799.html>

<https://borislvin.dreamwidth.org/3587872.html>

В январе 2024 года я собрал воедино некоторые соображения из разговоров осени 2023 года, сведя их в условный цикл из трех частей под заголовком "Победа Украины":

<https://bbb.livejournal.com/4024871.html>

<https://bbb.livejournal.com/4025101.html>

<https://bbb.livejournal.com/4025458.html>

Смысл тех длинных записей сводился к тому, что по состоянию на конец 2023 года завершение войны в формате прекращения огня без дополнительных условий было бы для Украины победой, а для России и Путина поражением.

После этого утекло некоторое количество воды.

Помимо прочего, в США произошло нечто загадочное, приближающееся к государственному перевороту.

Конкретно, это произошло в самые удивительные 27 минут, между 13:46 и 14:13 21 июля 2024 года (<https://bbb.livejournal.com/4088340.html>).

У меня тогда сформировалась уверенность в том, что эти события приведут к прекращению войны в ближайшие месяцы.

Я исходил из того, что квази-переворот 21 июля означал прекращение преемственности в администрации США, автоматическое устранение от власти "коллективного Байдена" не позже 20 января 2025 года, при любом исходе президентских выборов.

Как мне представлялось, "коллективный Байден" не захочет оставаться в истории как администрация, допустившая развязывание войны, и не сумевшая добиться ее прекращения - тем более, что механизм прекращения войны лежал, как я был уверен и остаюсь уверен, прямо на поверхности.

Увы, я ошибался. Политическая беспомощность "коллективного Байдена" превзошла мои самые тяжелые ожидания.

Приход новой администрации Трампа и его действия в первые месяцы я оценивал очень сдержанно.

Если суммировать мое представление о его деятельности в эти месяцы, то я бы сказал, что он делает right things the wrong way, то есть ставит правильные цели, но использует неправильные методы.

Это, конечно, не более чем мой взгляд со стороны, без возможности по-настоящему понять весь комплекс проблем, стоящих перед его администрацией. Я давно уже понял, что такой взгляд со стороны всегда, везде, неизбежно оказывается очень сильным упрощением, превращает многомерную сложность в двухмерную схему. И тем не менее, ничего другого, кроме взгляда со стороны, мы предложить не можем.

Но особенную тревогу я испытывал в том, что касается политики Трампа в российско-украинском вопросе.

Причин несколько.

- 1) — Во-первых, Трамп изначально не принимал никаких декларативных, и уж тем более реальных, обязательств или обещаний в отношении Украины, то есть никакие претензии к нему в безразличии к тому, что происходит в этой области, изначально лишены силы.
- 2) — Во-вторых, политика в украинском вопросе в силу ряда причин оказалась в Америке очень сильно пристегнута к партийному расколу

между демократической и республиканской партиями, то есть неприятие политики демократической партии по всем остальным вопросам для многих - особенно тех, для кого российско-украинская проблематика исходно не была приоритетной - автоматически превращалось в неприятие украинской политики демократической партии.

3) — В третьих, Трамп, став жертвой беспримерных по меркам американской истории политических преследований, вышел из них, как мне кажется, совершенно другим, имеющим очень мало общего с Трампом 2016 года. Фактически Трамп сегодняшнего дня - это продукт огромных усилий бесчисленного сонма жуликов и негодяев из демпартии США. Они положили восемь лет на то, чтобы изменить его, и они добились своего - он стал другим. Они решили стать его врагами - и превратили его в своего врага, а тем самым и во врага своих инициатив, включая инициативы помощи Украине. Плюс там были в-четвертых, в-пятых и так далее.

На все на это наложилось, как мне кажется, существенное непонимание некоторых мотивов Трампа - по крайней мере, как я их себе представляю. Помимо прочего, одним из мотивов стал совершенно реальный комплекс по поводу нобелевской премии мира, которую присуждает особый норвежский комитет дураков. После того, как Гора наградили за глупость, Обаму - за цвет кожи, Трамп, похоже, тоже мечтает об этой бессмысленной побрякушке. Нет худа без добра - ради нее он решил заработать репутацию миротворца, что всегда хорошо. Но репутация миротворца, о которой мечтает Трамп, опирается на идею о том, что войны и конфликты являются продуктом недоразумений, то есть что прекращение их может и должно происходить в режиме договоренностей, без распределения сторон на победителей и побежденных, жертв и виновных. Как мне кажется, именно эта идеология определяет подход Трампа к российско-украинской войне. Мы можем эту идеологию разделять или осуждать, но она является фактом, из которого надо исходить.

Я очень сдержанно, если не сказать скептически-обреченно, смотрел на попытки Трампа реализовать этот подход без предварительного достижения договоренности с Китаем.

Собственно, я вовсе не исключаю того, что появление той бумаги, которая была на днях слита в печать, связано с тем, что какая-то предварительная договоренность с Китаем все-таки имеет место, особенно на фоне чего-то совершенно непонятного, происходящего в китайской верхушке в последние месяцы - непонятного, но многими знающими людьми интерпретируемого как явное ослабление позиций Си Цзиньпина.

Именно под этим углом я стал смотреть бумагу, слитую в печать, очевидно, теми, кто хочет ее торпедировать.

Есть мнение, что за сливом стоит Путин - и эта версия не кажется мне невероятной в свете того, что в бумаге написано, то есть если предположить, что Путина вынудили на согласие с ней и что он надеется выкрутиться от этого согласия.

Полный текст слитой бумаги, как я понимаю, доступен здесь:

<https://www.axios.com/2025/11/20/trump-ukraine-peace-plan-28-points-russia>

Ограничусь короткими комментариями по каждому из пунктов.

1. Ukraine's sovereignty will be confirmed.

Этот пункт как минимум безвреден. Лишняя подпись Путина под заявлением о суверенитете Украины в любом случае не помешает.

2. A comprehensive non-aggression agreement will be concluded between Russia, Ukraine and Europe. All ambiguities of the last 30 years will be considered settled.

Смысл этого пункта несколько туманен - что понимается под "Европой", какие именно страны? В любом случае - тоже никакого вреда ни для кого нет.

3. It is expected that Russia will not invade neighboring countries and NATO will not expand further.

Практическое значение этого пункта только в том, что он ставит крест на участии в НАТО Косова и Сербии. Украина, Молдавия и Грузия, как я полагаю, не могли стать членами НАТО как минимум по той простой причине, что часть территории, которую они считают своей суверенной, не находится под их эффективным контролем. Впрочем, к Сербии и Косову это точно так же относится.

4. A dialogue will be held between Russia and NATO, mediated by the United States, to resolve all security issues and create conditions for de-escalation in order to ensure global security and increase opportunities for cooperation and future economic development.

Диалог - это всегда лучше, чем его отсутствие, пусть даже и диалог глухих.

5. Ukraine will receive reliable security guarantees.

Этот пункт более развернуто освещен в дополнительной бумаге - <https://www.axios.com/2025/11/21/ukraine-security-guarantee-nato-article-5-trump>

Как водится, дурачки из Axios в своем комментарии продемонстрировали только свое непонимание ничего.

В реальности главный пункт дополнительной бумаги состоит в том, что Путин отказывается от требования права вето на решения о гарантиях безопасности Украины со стороны западных стран.

Именно в этом был один из существеннейших пунктов разногласий на стамбульских переговорах 2022 года - Путин соглашался на красивые слова о гарантиях безопасности, но только при условии добавления нескольких слов, означающих признание за Россией права вето на принятие соответствующих решений.

В новой бумаге этот ключевой момент отсутствует, то есть Путин своей подписью соглашается на свободу рук США в деле военной поддержки Украины.

На мой взгляд, **это изменение огромной, гигантской важности.**

6. The size of the Ukrainian Armed Forces will be limited to 600,000 personnel.

Мое мнение - этот пункт вставлен только для того, чтобы Путин мог "отчитаться" перед своей внутренней аудиторией и объявить о том, что цель "демилитаризации Украины" достигнута.

Цифра 600 тысяч для после-военной Украины настолько велика, что лишена практической значимости.

При этом в бумаге полностью обойден вопрос о принятии Украиной обязательств по ограничению своих вооружений - что, полагаю, является еще одним огромным отступлением Путина от своих главных военных целей.

7. Ukraine agrees to enshrine in its constitution that it will not join NATO, and NATO agrees to include in its statutes a provision that Ukraine will not be admitted in the future.

Фактически это повторение пункта 3. Конечно, формально принятие обязательств по изменению конституции выглядит унижением. Практические же последствия этого пункта нулевые, это просто еще один face-saving для Путина.

8. NATO agrees not to station troops in Ukraine.

Смысл этого пункта допускает достаточно широкие интерпретации.

1) — Под одним углом, он может пониматься как бланковый запрет на размещение вооруженных сил западных стран на территории Украины.

Скорее всего, именно так его и предполагали продавать в России.

2) — Под другим углом, гораздо более обоснованным, он может пониматься как относящийся исключительно к вооруженным контингентам, входящим в структуры подчинения объединенного командования НАТО, и не затрагивает возможного присутствия национальных подразделений стран-членов НАТО, действующих вне командной структуры НАТО.

Проще говоря, остаются неограниченные возможности размещения американских войск по сугубому усмотрению правительств Украины и США, и Россия подписывается под тем, что считает это легитимным.

9. European fighter jets will be stationed in Poland.

Фактически это означает эксплицитный отказ Путина от возможных рассуждений о якобы опасности, исходящей из такого размещения.

10. The U.S. guarantee:

The U.S. will receive compensation for the guarantee;

Этот пункт, полагаю, вставлен для того, чтобы Трамп мог объявить, что гарантии безопасности являются выгодной бизнес-сделкой. Проще говоря, такой же точно face-saving, только для Трампа. Практический его смысл стремится к нулю.

If Ukraine invades Russia, it will lose the guarantee;

Пустые слова - то есть как минимум безвредные.

If Russia invades Ukraine, in addition to a decisive coordinated military response, all global sanctions will be reinstated, recognition of the new territory and all other benefits of this deal will be revoked;

Для меня ключевое значение этой клаузулы в том, что Путин сам под ней должен подписаться - то есть фактически признать исходную легитимность механизма санкций, принятых без решения СБ ООН.

If Ukraine launches a missile at Moscow or St. Petersburg without cause, the security guarantee will be deemed invalid.

Такие же точно пустые слова, не заслуживающие обсуждения.

11. Ukraine is eligible for EU membership and will receive short-term preferential access to the European market while this issue is being considered.

Тут стоит вспомнить, что триггером событий 2013-2014 года как раз и был выбор между торговым союзом с Россией или торговым союзом с ЕС. Подписываясь под этим пунктом, Путин еще раз легитимизирует победу противников Януковича.

12. A powerful global package of measures to rebuild Ukraine, including but not limited to:

The creation of a Ukraine Development Fund to invest in fast-growing industries, including technology, data centers, and artificial intelligence.

The United States will cooperate with Ukraine to jointly rebuild, develop, modernize, and operate Ukraine's gas infrastructure, including pipelines and storage facilities.

Joint efforts to rehabilitate war-affected areas for the restoration, reconstruction and modernization of cities and residential areas.

Infrastructure development.

Extraction of minerals and natural resources.

The World Bank will develop a special financing package to accelerate these efforts.

Комментарии вряд ли нужны.

13. Russia will be reintegrated into the global economy:

The lifting of sanctions will be discussed and agreed upon in stages and on a case-by-case basis.

Практически этот пункт означает, что санкции НЕ снимаются, и Путин еще раз соглашается с их легитимностью. Я считаю это очень унижительным для Путина.

The United States will enter into a long-term economic cooperation agreement for mutual development in the areas of energy, natural resources, infrastructure, artificial intelligence, data centers, rare earth metal extraction projects in the Arctic, and other mutually beneficial corporate opportunities.

Думаю, что это на 99 % пустые громкие слова без каких-либо последствий, особенно на фоне сохраняющих действие санкций. В любом случае они не содержат абсолютно никаких обязательств ни одной из сторон.

Russia will be invited to rejoin the G8.

1) — С одной стороны, этот пункт играет на тщеславие Путина.

2) — С другой стороны, он автоматически превращает G8 в нечто приближающееся по своей напыщенной бессмысленности к таким институтам туризма за казенный счет, как БРИКС, Двадцатка,

Шанхайская организация сотрудничества, АРЭС и куча таких же форумов поменьше.

3) — С третьей стороны, этот пункт может означать резкое усиление более узких (и более работоспособных) форматов, включая какие-нибудь новые, придумываемые ad hoc, например, условную "четверку" (США-ЕС-Англия-Япония) или, допустим, "тройку" (США-КНР-ЕС), то есть исключаящие Россию.

14. Frozen funds will be used as follows:

\$100 billion in frozen Russian assets will be invested in US-led efforts to rebuild and invest in Ukraine;

The US will receive 50% of the profits from this venture. Europe will add \$100 billion to increase the amount of investment available for Ukraine's reconstruction. Frozen European funds will be unfrozen. The remainder of the frozen Russian funds will be invested in a separate US-Russian investment vehicle that will implement joint projects in specific areas. This fund will be aimed at strengthening relations and increasing common interests to create a strong incentive not to return to conflict.

В переводе на простой язык это означает, что **Путин соглашается на потерю замороженных резервов центрального банка России в обмен на некую синицу в небе.**

Формат "совместного российско-американского инвестиционного инструмента" означает как минимум паритетный механизм принятия решений, то есть фактическое право вето США на любое использование этих 100 миллиардов.

При этом Украина получает 200 миллиардов на восстановление, а Путин, в качестве дополнительного унижения к потере ликвидных резервов ЦБ, соглашается на одностороннее безусловное размораживание европейских средств в России.

15. A joint American-Russian working group on security issues will be established to promote and ensure compliance with all provisions of this agreement.

Безвредный набор слов

16. Russia will enshrine in law its policy of non-aggression towards Europe and Ukraine.

Этот пункт балансирует пункт 7, налагая на Россию такие же формально унижительные обязательства. Фактически пункты 7 и 16 уравнивают Россию и Украину в статусе второстепенных стран, вносящих изменения в свое национальное законодательство по указанию великой державы.

17. The United States and Russia will agree to extend the validity of treaties on the non-proliferation and control of nuclear weapons, including the START I Treaty.

Ну и слава богу.

18. Ukraine agrees to be a non-nuclear state in accordance with the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons.

Да пожалуйста.

19. The Zaporizhzhia Nuclear Power Plant will be launched under the supervision of the IAEA, and the electricity produced will be distributed equally between Russia and Ukraine — 50:50.

Так как станция находится на территории, контролируемой (и формально аннексированной) Россией, то это, конечно, серьезное унижение для Путина.

20. Both countries undertake to implement educational programs in schools and society aimed at promoting understanding and tolerance of different cultures and eliminating racism and prejudice:

Ukraine will adopt EU rules on religious tolerance and the protection of linguistic minorities.

Both countries will agree to abolish all discriminatory measures and guarantee the rights of Ukrainian and Russian media and education.

All Nazi ideology and activities must be rejected and prohibited.

Я вижу здесь драматическое, огромное поражение Путина.

Вся исходная пропагандистская конструкция, на которой основывалась изначально и продолжает основываться обоснование войны, рассыпается в прах.

Все требования по "денацификации", обращенные к Украине, оказываются двусторонними, обоюдоострыми, равно относящимися и к России, и к Украине.

Подписываясь под ними, Путин фактически уравнивает свой собственный режим с "нео-нацистский киевским режимом" - в контексте пункта 20 Россия точно так же оказывается сомнительной по части (естественно, не существующей в реальности) "нацистской идеологии" и принимает на себя формальные международные обязательства "отказываться" от нее.

Думаю, не стоит объяснять, что в моих глазах любая цензура, любое государственное ограничение свободы слушать любое вещание и читать

любые газеты, пусть даже такие идиотские, как РИА "Новости", ВВС, "Известия" или Нью-Йорк Таймс - априорно являются вредной глупостью и злом, поэтому любая отмена таких запретов должна приветствоваться.

21. Territories:

Crimea, Luhansk and Donetsk will be recognized as de facto Russian, including by the United States.

Kherson and Zaporizhzhia will be frozen along the line of contact, which will mean de facto recognition along the line of contact.

Russia will relinquish other agreed territories it controls outside the five regions.

Ukrainian forces will withdraw from the part of Donetsk Oblast that they currently control, and this withdrawal zone will be considered a neutral demilitarized buffer zone, internationally recognized as territory belonging to the Russian Federation. Russian forces will not enter this demilitarized zone.

Что я здесь вижу?

1) — Во-первых, Путин своей подписью соглашается на отказ от признания своих аннексий де-юре.

2) — Во-вторых, Путин отказывается от своих требований на Херсон и Запорожье в обмен на прекращение огня (требований, озвученных им в ключевом выступлении в МИД 14 июня 2024 года).

3) — В-третьих, общая концепция прекращения огня по линии соприкосновения сторон сопровождается взаимной корректировкой - и российские, и украинские войска оставляют часть удерживаемых ими территорий.

4) — В-четвертых, взаимная корректировка носит асимметричный характер, причем в форме, имеющей особо унижительный характер для России.

Впервые за много лет (или вообще впервые в истории России/СССР/России) Россия формально соглашается на демилитаризацию части территории, которую считает своей и которая находится под ее административным контролем - примерно так же, как это было с Рейнской областью до 1936 года.

Очень показательно, что подобные требования не предъявляются Украине, то есть все находящиеся под ее контролем территории полностью открыты для любой дислокации ее вооруженных сил.

22. After agreeing on future territorial arrangements, both the Russian Federation and Ukraine undertake not to change these arrangements by force. Any security guarantees will not apply in the event of a breach of this commitment.

Пустые красивые слова.

23. Russia will not prevent Ukraine from using the Dnieper River for commercial activities, and agreements will be reached on the free transport of grain across the Black Sea.

1) — Первая часть пункта содержит дополнительные обязательства России перед Украиной,

2) — вторая часть кажется мне пустым набором слов.

24. A humanitarian committee will be established to resolve outstanding issues:

All remaining prisoners and bodies will be exchanged on an 'all for all' basis.

All civilian detainees and hostages will be returned, including children.

A family reunification program will be implemented.

Measures will be taken to alleviate the suffering of the victims of the conflict.

И слава богу.

25. Ukraine will hold elections in 100 days.

Этот пункт для Украины формально унизителен, по существу же может быть даже полезен.

Вставлен он, видимо, с целью добиться устранения Зеленского - ненавистного Путину и неприятного Трампу.

Я же думаю, что

— Зеленский вполне может обернуть его в свою пользу, драматически отказавшись от переизбрания и уйдя с поста, оставшись в статусе военного героя, сохранившего страну от уничтожения.

26. All parties involved in this conflict will receive full amnesty for their actions during the war and agree not to make any claims or consider any complaints in the future.

Не знаю, что может подразумеваться под "all parties" и входят ли в это понятие, например, жертвы путинских репрессивных законов.

27. This agreement will be legally binding. Its implementation will be monitored and guaranteed by the Peace Council, headed by President Donald J. Trump. Sanctions will be imposed for violations.

Этот пункт - не просто дань непомерному тщеславию Трампа, но одновременно и публичное признание Путиным унижительного второстепенного статуса - как своего, так и страны, которой он заведует.

28. Once all parties agree to this memorandum, the ceasefire will take effect immediately after both sides retreat to agreed points to begin implementation of the agreement.

То есть прекращение огня наступает немедленно, а переговорные разговоры и разговорные переговоры начинаются потом. Это полная противоположность формату, на котором настаивал Путин.

Для меня это момент первостепенной важности, едва ли не самый главный.

Смысл его не только в том, что прекращается кровопролитие, бомбежки, разрушения. Тут очень важно еще и то, что

— никакие опции по гарантиям безопасности не могут быть запущены, пока продолжаются военные действия.

Но

— как только военные действия прекращаются, открывается совершенно новое окно возможностей,

причем

— Путин своей подписью априорно отказывается от своего права возмущаться использованием этих этих возможностей западными странами (проще говоря, США).

№ 1.275-1

Спільна заява. Зустріч США – Україна

ОФІС ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Спільна заява. Зустріч США – Україна

24 листопада 2025 року - 01:00

23 листопада 2025 року представники Сполучених Штатів та України зустрілися в Женеві для обговорення американської мирної пропозиції. **Переговори були конструктивними, зосередженими та сповненими взаємної поваги, що підкреслило спільну відданість досягненню справедливого й тривалого миру.**

Обидві сторони визнали консультації вкрай продуктивними. Обговорення продемонстрували суттєвий прогрес в узгодженні позицій та визначенні чітких подальших кроків. Сторони підтвердили, що будь-яка майбутня **угода має цілковито поважати суверенітет України та забезпечити стійкий і справедливий мир**. За підсумками переговорів сторони **підготували оновлений і доопрацьований рамковий документ щодо миру.**

Українська делегація ще раз висловила вдячність Сполученим Штатам і, зокрема, особисто Президенту Дональду Дж. Трампу за непохитну відданість та невтомні зусилля, спрямовані на завершення війни та збереження людських життів.

Україна та Сполучені Штати домовилися найближчими днями продовжити інтенсивну роботу над спільними пропозиціями. Вони також підтримуватимуть тісний контакт із європейськими партнерами в ході подальшого просування процесу.

Остаточні рішення щодо цього рамкового документа ухвалюватимуть президенти України та Сполучених Штатів.

Обидві сторони підтвердили готовність продовжити спільно **працювати задля досягнення миру, який гарантуватиме Україні безпеку, стабільність і відновлення.**

JD Vance

@JDVance

Any Ukraine-Russia peace plan has to:

- 1) Stop the killing while preserving Ukrainian sovereignty.
- 2) Be acceptable to both Russia and Ukraine.
- 3) Maximize the chances the war doesn't restart.

Every criticism of the peace framework the administration is working on either misunderstands the framework or misstates some critical reality on the ground.

There is a fantasy that if we just give more money, more weapons, or more sanctions, victory is at hand. Peace won't be made by failed diplomats or politicians living in a fantasy land. It might be made by smart people living in the real world.

[Перевести пост](#)

5:23 AM · 22 нояб. 2025 г. · 519,3 тыс. просмотра

Будь-який українсько-російський мирний план повинен:

- 1) Припинить вбивство, зберігаючи український суверенітет.
- 2) Бути прийнятним як для Росії, так і для України.
- 3) Максимізуйте шанси, що війна не відновиться.

Кожна критика мирних рамок, над якими працює адміністрація, або

- 1) — неправильно розуміє рамки, або
- 2) — спотворює якусь критичну реальність на місцях.

Існує фантазія, що **«якщо ми просто дамо більше грошей, більше зброї або більше санкцій, перемога під рукою»**.

Мир не буде досягнутий невдалими дипломатами чи політиками, які живуть у країні фантазій.

Це можуть зробити розумні люди, які живуть у реальному світі.

№ 1.275-3

Дональд Дж. Трамп

@realDonaldTrump

Война между Россией и Украиной — жестокая и ужасная война, которая при сильном и надлежащем руководстве США и Украины НИКОГДА БЫ НЕ СЛУЧИЛАСЬ. Она началась задолго до того, как я вступил в должность на второй срок, во времена администрации Сонного Джо Байдена, и только усугубилась. Если бы президентские выборы 2020 года не были СФАЛЬСИФИЦИРОВАНЫ И УКРАДЕНЫ — единственное, в чём преуспевают радикальные левые демократы, — не было бы войны между Украиной и Россией, поскольку во время моего первого срока её не было, даже не упоминалось. Путин никогда бы не напал! Только увидев Сонного Джо в действии, он сказал: «Это мой шанс!» Остальное — история, и так продолжается. Я унаследовал войну, которая НИКОГДА НЕ ДОЛЖНА БЫЛА СЛУЧИТЬСЯ, войну, в которой проиграли все, особенно миллионы людей, которые так напрасно погибли. «РУКОВОДСТВО» УКРАИНЫ НЕ ВЫРАЗИЛО НИКАКОЙ БЛАГОДАРНОСТИ ЗА НАШИ УСИЛИЯ, А ЕВРОПА ПРОДОЛЖАЕТ ПОКУПАТЬ НЕФТЬ У РОССИИ. США ПРОДОЛЖАЮТ ПРОДАВАТЬ ОГРОМНЫЕ ПАРТИИ ОРУЖИЯ НАТО ДЛЯ РАСПРОСТРАНЕНИЯ НА УКРАИНУ (ЭТОТ ДЖО РАЗДАВАЛ ВСЁ БЕСПЛАТНО, БЕСПЛАТНО, БЕСПЛАТНО, ВКЛЮЧАЯ «БОЛЬШИЕ» ДЕНЬГИ!). БОЖЕ БЛАГОСЛОВИ ВСЕ ЖИЗНИ, ПОГИБШИЕ В ЭТОЙ ГУМАННОЙ КАТАСТРОФЕ! Президент DJT

287 ReTruths 940 Нравится

23 ноября 2025 г., 16:14

Donald J. Trump

@realDonaldTrump

The War between Russia and Ukraine is a violent and terrible one that, with strong and proper U.S. and Ukrainian LEADERSHIP, would have NEVER HAPPENED. It began long before I took office for a Second Term, during the Sleepy Joe Biden Administration, and has only gotten worse. If the 2020 Presidential Election was not RIGGED & STOLEN, the only thing the Radical Left Democrats are good at doing, there would be no Ukraine/Russia War, as there wasn't, not even a mention, during my first Term in Office. Putin would never have attacked! It was only when he saw Sleepy Joe in action that he said, "Now is my chance!" The rest is history, and so it continues. I INHERITED A WAR THAT SHOULD HAVE NEVER HAPPENED, A WAR THAT IS A LOSER FOR EVERYONE, ESPECIALLY THE MILLIONS OF PEOPLE THAT HAVE SO NEEDLESSLY DIED. UKRAINE "LEADERSHIP" HAS EXPRESSED ZERO GRATITUDE FOR OUR EFFORTS, AND EUROPE CONTINUES TO BUY OIL FROM RUSSIA. THE USA CONTINUES TO SELL MASSIVE \$AMOUNTS OF WEAPONS TO NATO, FOR DISTRIBUTION TO UKRAINE (CROOKED JOE GAVE EVERYTHING, FREE, FREE, FREE, INCLUDING "BIG" MONEY!). GOD BLESS ALL THE LIVES THAT HAVE BEEN LOST IN THE HUMAN CATASTROPHE! President DJT

№ 1.276-1

Reuters публикует полный текст европейского контрпредложения по мирному плану США

2025-11-24

Карпец

Подписывайтесь на тг-канал: <https://t.me/alexkarpets>

Встречное предложение, подготовленное европейской «тройкой» — Великобританией, Францией и Германией, — берет за основу план США из 28 пунктов, но затем рассматривает его по пунктам, предлагая изменения и исключения.

Текст выглядит следующим образом:

1. Суверенитет Украины будет подтвержден.
2. Будет достигнуто соглашение о полном и всеобъемлющем ненападении между Россией, Украиной и НАТО. Все неясности последних 30 лет будут устранены.

(Пункт 3 плана США удалён. В черновике этого плана говорится: «Ожидается, что Россия не будет вторгаться на территорию своих соседей, а НАТО не будет расширяться дальше».)

4. После подписания мирного соглашения начнется диалог между Россией и НАТО для рассмотрения всех проблем безопасности и создания условий деэскалации в целях обеспечения глобальной безопасности и расширения возможностей для взаимодействия и будущих экономических возможностей.

5. Украина получит надежные гарантии безопасности.

6. Численность украинской армии в мирное время будет ограничена 800 000 человек.

7. Вступление Украины в НАТО зависит от консенсуса членов НАТО, которого не существует.

8. НАТО соглашается не размещать на постоянной основе войска под своим командованием на территории Украины в мирное время.

9. Истребители НАТО будут размещены в Польше.

10. Гарантия США, аналогичная статье 5.

а) США получают компенсацию за гарантию

б) Если Украина вторгнется в Россию, она потеряет гарантию.

в) Если Россия вторгнется в Украину, то, помимо решительного скоординированного военного ответа, все глобальные санкции будут восстановлены, а любое признание новой территории и все другие преимущества этого соглашения будет отменено.

11. Украина имеет право на членство в ЕС и получит краткосрочный льготный доступ на рынок Европы, пока этот вопрос находится на рассмотрении.

12. Пакет масштабных глобальных мер по реконструкции Украины:

а) Создание Фонда развития Украины для инвестирования в быстрорастущие отрасли, включая технологии, центры обработки данных и проекты в области ИИ.

б) США будут сотрудничать с Украиной для совместного восстановления, развития, модернизации и эксплуатации газовой инфраструктуры Украины, включая трубопроводы и газохранилища.

в) Совместные усилия по восстановлению территорий, пострадавших от войны, с целью восстановления, реконструкции и модернизации городов и жилых районов.

г) Развитие инфраструктуры

д) Добыча полезных ископаемых и природных ресурсов

е) Всемирный банк разработает специальный пакет финансирования для ускорения этих усилий.

13. Россия будет постепенно реинтегрироваться в мировую экономику.

а) Вопросы ослабления санкций будут обсуждаться и согласовываться поэтапно и в каждом конкретном случае.

б) США заключат долгосрочное Соглашение об экономическом сотрудничестве для достижения взаимного развития в областях энергетики, природных ресурсов, инфраструктуры, ИИ, центров обработки данных, редкоземельных металлов, совместных проектов в Арктике, а также других взаимовыгодных возможностей.

в) Россию снова пригласят в «Большую восьмерку»

14. Украина будет полностью восстановлена и получит финансовую компенсацию, в том числе за счет российских суверенных активов, которые останутся замороженными до тех пор, пока Россия не возместит ущерб Украине.

15. Будет создана совместная целевая группа по безопасности с участием США, Украины, России и европейцев для продвижения и обеспечения соблюдения всех положений настоящего соглашения.

16. Россия законодательно закрепит политику ненападения в отношении Европы и Украины.

17. США и Россия договорились продлить действие договоров о нераспространении ядерного оружия и контроле над ним, включая соглашение о справедливом старте.

18. Украина соглашается оставаться безъядерным государством в рамках ДНЯО.

19. Запорожская АЭС будет вновь запущена под наблюдением МАГАТЭ, а вырабатываемая электроэнергия будет распределена поровну между Россией и Украиной в соотношении 50 на 50.

20. Украина примет правила ЕС о религиозной толерантности и защите языковых меньшинств.

21. Территории

Украина обязуется не возвращать оккупированные суверенные территории военным путём. Переговоры о территориальном обмене начнутся с линии соприкосновения.

22. После согласования будущих территориальных соглашений РФ и Украина обязуются не изменять их силой. Любые гарантии безопасности не будут применяться в случае нарушения этого обязательства.

23. Россия не будет препятствовать использованию Украиной реки Днепр в коммерческих целях, и будут достигнуты соглашения о свободном перемещении грузов зерна через Черное море.

24. Будет создан гуманитарный комитет для решения открытых вопросов:

а) Все оставшиеся пленные и тела будут обменены по принципу «всех на всех».

б) Все задержанные гражданские лица и заложники будут возвращены, включая детей.

в) Будет реализована программа воссоединения семей.

г) Будут приняты меры по облегчению страданий жертв конфликта.

25. Украина проведет выборы **как можно скорее** после подписания мирного соглашения.

26. Будут приняты меры по облегчению страданий жертв конфликта.

27. Настоящее соглашение будет иметь обязательную юридическую силу. Его реализация будет контролироваться и гарантироваться Советом по вопросам мира под председательством президента Дональда Трампа.

Санкции за нарушение.

28. После того, как все стороны согласятся с настоящим меморандумом, прекращение огня вступит в силу немедленно после отвода обеих сторон к согласованным точкам для начала реализации соглашения. Условия прекращения огня, включая мониторинг, будут согласованы обеими сторонами под наблюдением США.

<https://www.reuters.com/business/finance/full-text-european-counter-proposal-us-ukraine-peace-plan-2025-11-23/>

Full text of European counter-proposal to US Ukraine peace plan

By Reuters

November 23, 2025 6:50 PM GMT+2 Updated 12 hours ago

Head of the Office of the President of Ukraine Andriy Yermak sits with other members of the Ukrainian delegation before closed-door talks with a U.S. delegation on ending Russia's war in Ukraine, at the U.S. Mission in Geneva, Switzerland, November 23, 2025. REUTERS/Emma Farge [Purchase Licensing Rights](#)

, opens new tab

BRUSSELS, Nov 23 (Reuters) - Below is the text of a European counter-proposal to the United States' draft 28-point Ukraine peace plan, seen by Reuters on Sunday.

The counter-proposal, drafted by Europe's E3 powers of Britain, France and Germany, takes the U.S. plan as its basis but then goes through it point by point with suggested changes and deletions.

The Week in Breakingviews newsletter offers insights and ideas from Reuters' global financial commentary team. Sign up [here](#).

The text is as follows:

1. Ukraine's sovereignty to be reconfirmed.
2. There will be a total and complete non-aggression agreement reached between Russia and Ukraine and NATO. All ambiguities from the last 30 years will be resolved.

(Point 3 of U.S. plan is deleted. A draft of that plan seen by Reuters said: "There will be the expectation that Russia will not invade its neighbours and NATO will not expand further.")
4. After a peace agreement is signed, a dialogue between Russia and NATO will convene to address all security concerns and create a de-escalatory environment to ensure global security and increase the opportunity for connectivity and future economic opportunity.
5. Ukraine will receive robust Security Guarantees
6. Size of Ukraine military to be capped at 800,000 in peacetime.
7. Ukraine joining NATO depends on consensus of NATO members, which does not exist.
8. NATO agrees not to permanently station troops under its command in Ukraine in peacetime.
9. NATO fighter jets will be stationed in Poland
10. US guarantee that mirrors Article 5
 - a. US to receive compensation for the guarantee
 - b. If Ukraine invades Russia, it forfeits the guarantee
 - c. If Russia invades Ukraine, in addition to a robust coordinated military response, all global sanctions will be restored and any kind of recognition for the new territory and all other benefits from this agreement will be withdrawn.
11. Ukraine is eligible for EU membership and will get short-term preferred market access to Europe while this is being evaluated
12. Robust Global Redevelopment Package for Ukraine including but not limited to:
 - a. Creation of Ukraine Development fund to invest in high growth industries including technology, data centres and AI efforts
 - b. The United States will partner with Ukraine to jointly restore, grow, modernize and operate Ukraine's gas infrastructure, which includes its pipeline and storage facilities

- c. A joint effort to redevelop areas impacted by the war to restore, redevelop and modernize cities and residential areas
- d. Infrastructure development
- e. Mineral and natural resource extraction
- f. A special financing package will be developed by the World Bank to provide financing to accelerate these efforts.

13. Russia to be progressively re-integrated into the global economy

- a. Sanction relief will be discussed and agreed upon in phases and on a case-by-case basis.
- b. The United States will enter into a long-term Economic Cooperation Agreement to pursue mutual development in the areas of energy, natural resources, infrastructure, AI, datacenters, rare earths, joint projects in the Arctic, as well as various other mutually beneficial corporate opportunities.
- c. Russia to be invited back into the G8

14. Ukraine will be fully reconstructed and compensated financially, including through Russian sovereign assets that will remain frozen until Russia compensates damage to Ukraine.

15. A joint Security taskforce will be established with the participation of US, Ukraine, Russia and the Europeans to promote and enforce all of the provisions of this agreement

16. Russia will legislatively enshrine a non-aggression policy towards Europe and Ukraine

17. The United States and Russia agree to extend nuclear non-proliferation and control treaties, including Fair Start

18. Ukraine agrees to remain a non-nuclear state under the NPT

19. The Zaporizhzhia nuclear power plant will be restarted under supervision of the IAEA, and the produced power shall be shared equitably in a 50-50 split between Russia and Ukraine.

20. Ukraine will adopt EU rules on religious tolerance and the protection of linguistic minorities.

21. Territories

Ukraine commits not to recover its occupied sovereign territory through military means. Negotiations on territorial swaps will start from the Line of Contact.

22. Once future territorial arrangements have been agreed, both the Russian Federation and Ukraine undertake not to change these arrangements by force. Any security guarantees will not apply if there is a breach of this obligation

23. Russia shall not obstruct Ukraine's use of the Dnieper River for purposes of commercial activities, and agreements will be reached for grain shipments to move freely through the Black Sea

24. A humanitarian committee will be established to resolve open issues:

- a. All remaining prisoners and bodies will be exchanged on the principle of All for All
- b. All civilian detainees and hostages will be returned, including children
- c. There will be a family reunification program
- d. Provisions will be made to address the suffering of victims from the conflict

25. Ukraine will hold elections as soon as possible after the signing of the peace agreement.

26. Provision will be made to address the suffering of victims of the conflict.

27. This agreement will be legally binding. Its implementation will be monitored and guaranteed by a Board of Peace, chaired by President Donald J. Trump. There will be penalties for violation.

28. Upon all sides agreeing to this memorandum, a ceasefire will be immediately effective upon both parties withdrawing to the agreed upon points for the implementation of the agreement to begin. Ceasefire modalities, including monitoring, will be agreed by both parties under US supervision.

Reporting by Andrew Gray

№ 1.277

Трамп заявил, что Зеленскому придётся одобрить мирный план, Мерц говорил с Трампом по телефону об этом плане, а в европейских медиа нарастает волна критики

2025-11-22

Карпец

Подписывайтесь на тг-канал: <https://t.me/alexkarpets>

Когда журналист сказал, что, по словам Зеленского, «Украина рискует либо потерять своего партнёра, либо потерять своё достоинство», Трамп ответил:

— «Ну, ему придётся, чтобы нравилось. А если ему не нравится, тогда, знаете, им, наверное, просто стоит продолжать сражаться. Полагаю, так».

«Но вы предположили, что, если он не примет это, то США сократят свою поддержку Украине», – напомнил журналист.

«В какой-то момент ему всё равно придётся что-то принять. Знаете, он ведь ничего не принимал... Вы помните, прямо в Овальном кабинете, не так давно, я сказал ему: у тебя нет карт. Не забывайте, я унаследовал эту войну. Я бы никогда... эта война никогда бы не началась. Я унаследовал эту войну. И я думаю, что он должен был заключить сделку год назад, два года назад. Лучшая сделка была бы, если бы она вообще не началась. Вот это была бы хорошая сделка. И это тоже могло быть сделано, если бы был правильный президент. Но **правильного президента тогда не было**», – ответил Трамп в своем стиле.

Мерц первым из европейских лидеров созвонился с Трампом и обсудил американский план по Украине, пишет Bild со ссылкой на представителя кабмина ФРГ Корнелиуса (коммент 1)

«Это был доверительный и конструктивный телефонный разговор», — заявил представитель правительства Корнелиус и отметил, что были согласованы дальнейшие шаги на консультативном уровне.

Позднее Мерц написал в соцсети:

«Я только что обсудил план мира для Украины с президентом США в хорошем и конфиденциальном телефонном разговоре. Мы договорились о дальнейших шагах на уровне советников. Я сейчас проинформирую европейских партнёров».

По данным медиа, Мерц возглавляет усилия европейских стран и Украины, направленные на то, чтобы убедить Трампа откорректировать план, убрав пункты, против которых выступает Киев.

Мерц вылетел на саммит G20 в Йоханнесбурге, где будет обсуждать украинский вопрос с другими евролидерами.

Штаты бойкотируют саммит G20 в Южной Африке.

В европейской прессе идет масса публикаций с негативной оценкой мирного плана Трампа.

Обозреватель **Bild** Юлиан Репке призвал Европу к восстанию против «банды Трампа»:

«Трамп и его банда заставляют Украину капитулировать перед нашим общим врагом. Если Европа не восстанет сейчас, Россия в скором времени начнет новую войну против нас» (<https://x.com/JulianRoepcke/status/1991901810664284177>).

The **Guardian** пишет, что план Трамп может навязать Украине соглашение, но оно грозит «стать катастрофой» для Киева (коммент 2).

«Мы уже видели это раньше: администрация Трампа объявляет «дорожную карту» к миру в Украине, которая кажется резко смещённой в пользу требований Москвы; Владимир Зеленский звонит взволнованным европейским союзникам; те спешно связываются с Трампом, чтобы сказать ему, что идея нежизнеспособна; план тихо умирает. Повторяется снова и снова. Однако сейчас ситуация ощущается иначе. Появились сообщения, что США пригрозили: если Украина не подпишет поспешно состряпанный мирный план, Вашингтон может прекратить обмен разведанными и другую поддержку, критически важную для украинских военных усилий», – говорится в публикации.

The **Spectator** отмечает, что «предложения, которые сегодня обсуждаются в Киеве, без сомнения, гораздо хуже для Украины, чем Минские соглашения, подписанные в 2014-15 годах, но отвергнутые многими украинскими националистами» (коммент 3).

«Условия также более жесткие, чем в проекте мирного соглашения, который обсуждался в Стамбуле в марте и апреле 2022 года, но от которого Украина отказалась, посчитав его слишком невыгодным. Даже в крайне маловероятном случае, если Зеленский будет вынужден подписать соглашение об уступке контролируемой Украиной части Донбасса, в тот момент, когда он это сделает, страна мгновенно станет неуправляемой. Правительство, подписавшее такое соглашение, будет считаться предательским и будет свергнуто», – пишет издание со ссылкой на неназванного украинский чиновник, два года работавшего с Зеленским.

Костянтин Машовець

1 день · 🌐

2025-11-25

От чесно...

мене ну-у дуже розчолоють різноманітні фахівці та експерти, які визначають потрібну чисельність війська у мирний час, наобум... от, просто, від балди...

400 тисяч ? Не, мало... тре більше ...

600 тисяч ...? Сумнівно... краще - більше ...

800 тисяч ...? Мало, звісно, але най буде. Однак, мУльйон було б ще ліпше...

ПРИДУРКИ, ви хоч замислювались на хвилинку
СКІЛЬКІ ЦЕ БУДЕ КОШТУВАТИ і чого
потребуватиме...?

А головне ... де ви стільки **КОНТРАКТНИКІВ** візьмете
на грошове утримання рівне зарплатні водія
тролейбуса?

Ви ж "контрактну армію" хочете ... не?

У що одягати та обувати цю орду, чим її озброювати
та споряджати...?

В кінці кінців, що й скільки вона буде їсти, де вона
буде **ЖИТИ**, вчитися воювати й т.д.?

Для розуміння, метафора...

Якщо людина взяла до рук гвинтівку, то вона мусить
з неї виключно стріляти, бо нічого іншого робити (ну
або робити дуже "криво") вона вже не може...

Мілітарізована Україна (з військом "під мУльйон", ну
або дуже близько до цього)... майже **ГАРАНТОВАНО**
дефолтує ...

Особливо, якщо по всій Європі якісь "трампи"
поприходять до влади...

Корупція, звісно, річ важлива, особливо тоді, коли вона у верхніх ешелонах влади. Її треба викорчовувати за будь-яких, навіть дрібних, ознаках. Це, навіть, не підлягає дискусії...

2025-11-21

Машовец

Але на даний момент, **було би ще краще, аби вище військово-політичне керівництво країни зайнялося також й війною.**

Впритул, так би мовити, вникнуло у одне питання, а саме - співставило, які будуть наслідки втрати Покровська й які будуть наслідки прориву противника оперативного рівня у східній частині Запорізької області (й як слідство, втрата Гуляйполя)...

Порівняло би одне з одним, прийшло би до якогось висновку й прийняло би відповідне рішення.

А головне - почало би ДІЯТИ (Генштаб йому в поміч)...

Саме від цього залежитиме перебіг війни найближчим часом.

Можна бути "геніальним" стратегом, але якщо постійно запізнюєшся із власними рішеннями, то починаєш "підлаштовуватись" під дії ворога, іншими словами - втрачати власну стратегічну ініціативу, й як слідство - отримуєш поразку у війні. Це ази з теорії та практики військового мистецтва, які викладають на 3-му курсі будь-якого військового навчального закладу (ВНЗ).

На даному етапі війни Сили оборони України (СОУ) й ЗСУ, як їх основна фундаментальна частина, проводять Стратегічну оборонну операцію.

— Основною метою її є позбавлення противника можливості наступати на ОСНОВНИХ операційних напрямках, за рахунок знекровлення його ударних угруповань та резервів оперативного та стратегічного рівня, в ході спроб подолання ними системи оборони СОУ на оперативному рівні.

У зв'язку з цим, варто розуміти, що **максимально довге у часі утримання певних рубіжів та районів є виключно основним СПОСОБОМ досягнення цього, а не самою ціллю Стратегічної оборонної операції.**

— Зрозуміло, що цього можливо добитися виключно тоді, коли ваша система оборони має ПІДГОТОВЛЕНИЙ характер.

Загалом, у цьому сенсі, існує два основних стратегічних метода, які постійно "борються" між собою, під час численних війн, які вело й продовжує вести людство.

(1)

Перший (як на мене, самий дебільний й недалекоглядий) - прагнути захопити територію противника (бажано, включно із столицею), всістися на ній й об'явити себе переможцем.

При цьому, не подбати про військо противника. Яке, в таких умовах, цілком може зберегти свою цілісність та спроможність до організованого та цілеспрямованого спротиву противнику. За таких обставин, ворог, рано чи пізно, буде вимушений полишити усе зайняте ...

— Прикладів цьому - безліч, ще з античних часів й до наших днів, включно з Афганістаном, Другою світовою війною и нинішньою російсько-українською (планувати захоплення "Київа за 3 дні", не маючи можливості розбити основні угруповання ЗСУ, саме з цієї серії).

(2)

Другий спосіб - спочатку розбити армію противника (або, принаймні, добитися припинення її існування, як організованої збройної сили чи позбавити її спроможності системного опору) й лише потім реалізовувати можливості, які відкриваються внаслідок цього - захоплювати територію, включно із столицею, змінювати владу у країні, або взагалі "приєднувати" собі захоплене.

Виходячи з вищесказаного, спробуйте, шановні читачі, оцінити рівень стратегічного планування, як в СОУ, так й у нашого противника.

А саме

- чи вірно визначена ціль (мета) Стратегічної оборонної операції вищим військово-політичним керівництвом нашої держави, й чи вірно діє (обрав відповідну стратегію ведення війни й звісно, її реалізацію на оперативному рівні) кремлівський режим?

А потім, спробуйте "преломити" це на оперативному рівні, тобто у масштабі основних операційних напрямків - Куп'янськ, Покровськ, Приазов'я й т.д.

Думаю, в такому разі ви, шановні читачі, зразу знайдете чимало відповідей на питання, які вас сьогодні турбують

Після 3 років повномаштабної війни ситуація в країні Південна Корея була катастрофічна

ВВП на душу населення - як у Республіки Гана та інших африканських держав.

Економіка, яка і так була ледь жива (чого очікувати від аграрного придатку розвинених країн) - тепер на 80 % залежала від фінансування США.

Вся державна система була побудована на особистій лояльності, а не на ефективності. На держпосади часто потрапляли не фахівці, а "свої люди". Колишні комуністи та необільшовики потихеньку пролазили в державний апарат, а президент керував країною авторитарно, спираючись на власне оточення з друзів, родичів і земляків з регіону Чіндо.

Допомога з США офіційно мала йти безкоштовно нужденним, але багато чиновників "перенаправляли" її на ринок і продавали за гроші; Продукти з

американськими написами продавалися в магазинах — часто дорожче за звичайні.

Звичайні люди жартували: "Молоко від Америки п'є лише той, хто його купив у спекулянта".

Часто на склади гуманітарної допомоги не допускали простих людей — "черга закінчилась, все роздали".

Насправді все йшло родичам, знайомим. У містах — безробіття та стихійна торгівля. Люди продавали все, що могли: від вугілля до старого металу.

Усе супроводжувалося злочинністю, корупцією, проституцією — навіть біля американських баз. США виділяли сотні мільйонів доларів на відновлення — дороги, школи, медицину. Багато з цих проектів існували лише на папері. Гроші "освоювались", звіти подавались, але результату не було. Будівництво мосту — гроші зникли — міст "частково обвалився" — нове фінансування. Більше 80 % підприємств та фабрик було зруйновано постійними бомбардуваннями.

16 травня 1961 відбувся військовий переворот, і до влади прийшла військова хунта, яку очолив 43-річний генерал Пак Чон Хі. На наступні 18 років він став лідером країни.

Пак не був одинаком. Його підтримали десятки бойових генералів, молодих і середніх офіцерів, які розділяли його розчарування в корумпованій владі. Військовий уряд Пак Чон Хі розгорнув справжню "чистку" країни, яку сам називав "випалюванням гнилі з тіла нації"

1. «Операція очищення»

За перші 3 місяці: заарештовано понад 40 000 осіб:

— колишні чиновники режиму Лі Син Мана пов'язані з корупцією; мери, губернатори, судді, прокурори, а також бізнесмени, які отримували державні підряди або кредитувалися за рахунок гуманітарної допомоги - всі отримали довічне ув'язнення, каторгу, конфіскацію майна *

*(Створено "Комітет з повернення незаконно отриманого майна" - якщо чиновник чи бізнесмен (часто це було 2в1) не міг пояснити джерело статків — майно конфісковувалося.

Бізнесменам пропонували:

— "Або ти повертаєш крадене й починаєш інвестувати в промисловість
— або тюрма."

Пак Чон Хі створив надзвичайні військові суди — діяли поза звичайною правовою системою.

— Цитата з указу: "Корупція — це не лише злочин, це зрада нації. Вона має каратись як воєнна зрада." Розгляд справ — кілька днів, без права на апеляцію.

Членів банд та кримінальних авторитетів які ще вчора сиділи за одним столом з корумпованими силовиками та чекістами - було арештовано, конфісковано награбоване а перед ув'язненням проведено "парад позору" через весь Сеул. Щоденно - оголошення імен корупціонерів у пресі, по радіо, на стендах в містах — із описом злочинів.

У деяких випадках військові трибунали ухвалювали смертні вироки — особливо за масштабні зловживання в армії або розкрадання стратегічних ресурсів.

Після того як “Революція 5.16” закінчилася, в ПК прийняли Конституцію, ввели прогресивну податкову ставку 6-42% (бідніші - платять менше, багатші та корпорації- більше.

В 1977 навіть з'явилося ПДВ 10%.

2. Південна Корея зараз 2023–2024 — цифрами

- (1) ВВП (номінальний): ~\$1,7 трлн
- (2) Місце у світі: ~13-те
- (3) ВВП на душу населення: ~\$33 000
- (4) Реальне зростання ВВП (2023): ~1,4%
- (5) Інфляція: ~3,6%
- (6) Рівень безробіття: ~2,7%
- (7) Місце в експорті товарів: ~6-те у світі
- (8) Основні експортні товари:
 - (1) Напівпровідники (Samsung, SK Hynix)
 - (2) Автомобілі (Hyundai, Kia)
 - (3) Суднобудування, хімія, LCD-панелі, зброя
- (9) Індекс людського розвитку (HDI): 0.925 (19-те місце у світі)
- (10) Очікувана тривалість життя: ~83 роки

(11) Середня зарплата (брутто): ~\$3 200/міс.

(12) Мінімальна зарплата (2024): ₩2,060,000 (~\$1 520/міс.)

(13) Рівень грамотності: ~100%

(14) Інтернет-покриття: 99%

(15) Одна з лідерів у світі за рівнем STEM-освіти та цифрової інфраструктури

№1.281

Си поговорил с Трампом... В том числе по Украине

2025-11-25

Тышкевич

Почему это важно?

Складываем составляющие.

- (1) - 2023 год Китай публикует свою позицию по войне. Где в первом пункте, кстати, есть позиция по поддержке принципа суверенности и территориальной целостности. Однозначное заявление. И это понятно - тут не сентименты к Украине или РФ, тут вопрос Тайваня.
- (2) - 2024 Путин давит, Китай в основном молчит. Ожидает и подминает под себя российскую экономику.
- (3) - Декабрь 2024. Трамп делает заявление о возможном завершении войны в Украине. Пост заканчивается так "This is his time to act. China can help. The World is waiting!"
- (4) - Далее США пытаются давить на Украину с целью выхода на мирный процесс по своему плану. Для Трампа выгодно, чтобы именно США самостоятельно определили рамки мирных соглашений. Это демонстрация геополитического влияния. И это возможность "сыграть Россией против Китая".
- (5) - При этом попытки давления на КНР не приносят результата. На торговую войну страны не идут, но поиск решений как начать диалог затягивается. С точки зрения "новых попыток по Украине" для Трампа это неплохо.

(6) - Октябрь-ноябрь 2025 Встреча Трампа и Си. Где во время обсуждения затронут вопрос российско-украинской войны. Пекин демонстрирует готовность включиться, но как равный партнёр.

(7) - конец ноября. Последняя попытка Трампа успеть задать контуры переговоров ДО подключения Китая. Именно поэтому он так давит. Если переговоры по "его формуле" не начнутся до нового года, то после визита Трампа в Пекин в начале 2026, Китай в любом случае будет участником процесса.

И тут подходим к нашей ситуации.

Блицкрига с "планом Трампа" (или планом Дмитриева) не выходит.

— Кавалерийский наскок с шантажом пока не дал результатов. Причина - позиция Украины, позиция государств ЕС.

И вот на этом фоне проходит телефонный разговор Трампа и Си. И тут интересно что обозначает в качестве тем китайская сторона. Кстати, уникальный момент, когда китайская, английская и русскоязычная версия новости идентичны (как правило акценты расставляются по разному).

И тут, если отбросить красивые слова имеем три ключевые темы которые затронули лидеры КНР и США:

1. Определение вопросов для обсуждения во время визита Трампа. Дескать, надо проработать повестку.
2. Вопрос Тайваня - Си заявил о курсе на "возвращение Тайваня".
3. Даю цитату "The two presidents also discussed the Ukraine crisis. Xi emphasized China's support for all efforts that are conducive to peace"

Если перевести на обычный язык, то

— Си фактически заявил: "если/когда у США не получится самостоятельно, Китай будет в процессе".

И тут для нас важен второй пункт повестки - обсуждение вопроса Тайваня и заявление что остров будет "воссоединён". Это не война, это тема "территориальной целостности". А пути разные - та же партия Гоминьдан продвигает тезис "одна страна-два пути" последние годы. И она может перехватить власть в ближайшие годы.

Что это означает для нас?

1. Трамп будет спешить. Поэтому ближайшие недели на Украину будет оказываться колоссальное давление. Включая, возможно, финансовые механизмы и отказ от части военной помощи.
2. Но США ограничены во времени. И ограничены в свободе манёвров, учитывая позицию своих ключевых союзников.
3. Китай вероятно активизирует консультации. И я не удивлюсь, если созданная весной группа "спецпосланника" активизируется в декабре.
4. Будет готовить встречу с Трампом и предложения по урегулированию.

После встречи в Пекине будет следующий этап.

И характер задаваемых извне рамок мирного процесса будет зависеть от того, на какой стадии находятся американо-китайские отношения.

Эту логику я описывал в прогнозе для Украины на 2025 год. (ссылка в первом комментарии) Кстати, в декабре представлю прогноз на 2026.

Но для нас так же важны сейчас контакты с Пекином. Точнее, понимание где китайский интерес совпадает с интересом Украины.

И тут сделаю небольшой анонс - 27.11 как раз презентую доклад "Украина и Китайский интерес: 2025-2030" Анонс мероприятия во втором комментарии. Будет интересно

№ 1.282

**МАХНОМИКА МИНДИЧЕЙ — НЕИЗБЕЖНОЕ
СЛЕДСТВИЕ ОТСУТСТВИЯ РАЦИОНАЛЬНОЙ
ЭКОНОМИЧЕСКОЙ МОДЕЛИ**

2025-11-25

Алексей Куш, экономист, финансовый аналитик

Политическое противостояние в Украине долгое время происходило на базе желеобразной электоральной массы, которая на протяжении не очень непродолжительных политических циклов могла голосовать за политиков с противоположными политическими программами. Более того, некоторые из таких кандидатов и политиками-то не были, а всего лишь искателями власти в качестве наркотика и источника коррупционных рентных доходов.

Один из самых больших парадоксов украинской политики накануне полномасштабной войны — почему Порошенко не стал украинским Пак Чон Хи. Речь идет, конечно, об экономической политике.

Как и Порошенко, Пак Чон Хи пришел к власти после майданной активности населения, хотя ничего общего Пак, как и Порошенко, с активистами уличных протестов не имел. Во внешней политике он также опирался на мощного стратегического союзника — США. Но на этом сходство заканчивается.

В гармоничном политическом развитии государственная идеология (можно назвать более либерально — проект развития, система ценностей) должна отвечать экономической политике. В противном случае это блеф, камуфляж, маска венецианского карнавала, с помощью которых политики обманывают своих избирателей.

Такой моделью развития у Пак Чон Хи стала теория опоры на собственные силы, или чучхесон (не путать с северокорейским чучхе). В той же внешней политике Пак Чон Хи не ограничивался тесным сотрудничеством с США, а нашел технологического донора из числа вестернизированных стран. Таким донором для Южной Кореи стала Япония.

Итак, на фоне консервативной идеологии в Украине должна была бы появиться похожая, симметричная, экономическая модель развития, направленная на разумный протекционизм, реиндустриализацию, развитие технического образования, науки, производственных инноваций, защиту внутреннего рынка и поддержку сложного экспорта с высоким уровнем добавленной стоимости.

Вместо этого во времена Порошенко никакой политики «опоры на собственные силы» не было.

Наоборот,

— были развернуты многочисленные программы сотрудничества с МВФ (которых Южная Корея, кстати, почти не использовала), а экономика пошла по пути максимального раскрытия — допуск на внутренний рынок импорта по максимальной товарной линейке, деиндустриализация вместо новой промышленной политики, уничтожение технического образования и потеря технологических компетенций.

— В целом произошло системное падение сложности украинской экономики и уровня добавленной стоимости в структуре экспорта.

Когнитивный диссонанс в структуре украинского пространства смыслов состоял в достаточно потешном сочетании грантовых либералов с «портретом Бандеры на левой груди» и промышленников типа Порошенко, использовавших экономические модели МВФ, которые вели к потере промышленного потенциала страны.

Если вы думаете, что после 2019 года что-то изменилось, то вы не ошибаетесь только в контексте того, что произошедшие изменения только усилили эти противоречия.

Приверженцы квазилиберальных моделей стали еще большими приверженцами Степана Андреевича (который, кстати, относился к апологетам экономического национализма, а не либертарианства Хайека), а консервативные политики стали еще более зависимыми от внешних нарративов по формированию экономических моделей развития (еще больше либерального «хардкора», еще больше МВФ).

Сто лет назад у нас уже происходили похожие процессы. Конечно, тогда не было МВФ, но были похожие украинские политики, страдавшие от диссоциативного расстройства политической идентичности.

Если проанализировать этапность национально-освободительного проекта в Украине в 1917–1921 годах, то можно выделить несколько стадий его развития.

Первый этап — начало реконструкции постимперских структур, которые пронизывают уже сформированный кластер украинской экономики и влияют на профиль новых производительных сил общества.

Потом запуск проекта Национальной реконкисты и ресентимента. Не достигнув успеха в малом, не решив базовых вопросов дальнейшего развития (к которым зачислим отношение общества к ключевым активам и формирование системы перераспределения национального дохода), осуществляются попытки реализовать **сразу** мегапроекты наподобие границ «від Сяну до Дону».

На втором этапе запускаются процессы деконструкции постимперской кристаллической решетки бывших производительных сил. Поскольку эти силовые поля пронизывают само тело производительных сил, то запуск подобных трансформаций очень быстро перерастает в аутоиммунный саморазрушительный процесс.

То есть вместо консолидации внутренних сил общества ради построения национального проекта-кластера происходила его деконструкция, разрушение.

Затем вследствие неудач второго этапа очень быстро произошел переход к авторитарной модели развития, когда военные и квазिवоенные (бывшие гражданские, которые стали военными и сделали ставку на военную политическую эстетику) попытались взять власть в свои руки.

Заключительной стадией стала «атаманщина», или «авторитарный анархизм», — причудливый антипод демократического центризма.

Сейчас у нас очень популярно мнение, что в те времена для успеха национального проекта не хватило какой-то мелочи: Центральная Рада не смогла использовать потенциал украинизированных частей на юго-западном фронте, вследствие чего под Крутами не удалось остановить наступление большевиков, либо не объявили всеобщую мобилизацию и т.д.

На самом деле проблема тогда носила системный характер, а тренд к поражению возник на стыке между первой и второй фазами.

Постимперская реконструкция должна была трансформироваться в общенародный республиканский проект развития, который бы объединил все общество.

Национальный проект должен был не только ответить на вопрос этнического развития, но и решить уравнение с двумя неизвестными: системой распределения национального дохода и моделью отношения общества к базовым активам.

То есть неспособность запустить общенародный республиканский проект кластерного развития и скатывание в иррациональность реконкисты и ресентимента и стали причиной тогдашнего поражения. И это поражение стало неизбежным, диалектическим начиная уже со второй стадии развития национального проекта в те годы.

Наши сегодняшние проблемы тоже являются следствием неспособности перейти от стадии амортизации бывшего потенциала СССР к построению нового республиканского проекта с новой моделью размещения и задействования основных производительных сил.

Одна из причин

— очень лакомый кусок бывшего экономического потенциала, еще не распиленный властными элитами в ходе первоначального накопления капитала.

1) — При этом на микроуровне вызревают, как и сто лет назад, разрушительные анархические силы новейшей гайдаматчины.

2) — И эту модель анархоэкономики активно поддерживает грантовая часть политического класса — заигрывает с ней и провоцирует к действиям.

«Махно каждому разрешает взять по одной паре всего, сколько нужно, чтобы носить на себе. А кто больше возьмет, то всех расстреливает...».

Это своего рода «махнономика на принципах МВФ» — странный гибрид украинских реалий XXI века, когда приверженцы либеральной махнономики

одновременно являются и ценителями программ сотрудничества с Международным валютным фондом.

Долгие года мы отчаянно спорили, какая модель экономики формируется в Украине, и, как правило, речь шла о двух основных типах политико-экономических систем:

- 1) — сильном государстве (формате квазигосударственного капитализма) или
- 2) — государстве — «ночном стороже». Постоянные качели между своеобразным этатизмом и минархизмом.

По сути, в Украине пока никто не попытался реализовать

- 3) — **третий базовый концепт развития — государство как девелопер экономики и социальной системы.**

Что, впрочем, и неудивительно, учитывая, что для этого необходимы глубокая историческая перспектива и преемственность решений власти на протяжении целого ряда политических циклов.

Но как часто бывает, если

- 1) — **правлящие элиты периодически путаются в концепциях развития,**
- 2) — **модель экономики формируется самостоятельно, под влиянием объективных экономических процессов.**

Эрнст Мах, философ-позитивист, в свое время выдвинул интересную теорию, согласно которой факт человеческого сознания, или внутреннее «я» индивида, вовсе не божественная искра, а только гипотеза, упрощающая для мозга умственный процесс.

Модель махнономики — это тоже своеобразная гипотеза, которая позволяет нашей экономике выживать в условиях перманентных циклических кризисов, политической нестабильности, геополитических тектонических сдвигов, монополизма и засилья олигархов. А также в цепких объятиях регулятивных щупальцев государства.

Гипотеза **анархокапитализма** необходима нам для того, чтобы объяснить когнитивный диссонанс в виде многочисленных киевских ресторанов или потока автомобилей премиум-класса на столичных дорогах.

— Это примерно такой же когнитивный диссонанс, который возникал у жителей Сичеслава во время событий 1917–1920 годов, когда они видели махновский обоз с персонажами, одетыми в опереточные кафтаны, расшитые золотым позументом, и енотовые шубы. Одевались махновцы

ярко и с любовью к жизни. Почти так же, как и сейчас верхний «миндич-дециль» нашего общества выбирает себе элитные автомобили и персональный тюнинг.

Как и почему в Украине сформировалась махнономика как стихийная форма организации глубинной экономики и какие глобальные последствия ожидают страну в связи с этим?

Махнономика

— это система, когда часть общества богатеет, но государство беднеет, а официальные законы не работают.

Махнономика, или «экономика мелких лавочников», также расцветает в секторе услуг и торговли на фоне относительно крепкой гривны.

Но параметры махнокапитализма не подходят для страны с десятью миллионами пенсионеров, как в Украине.

С подобной политико-экономической моделью нельзя не то что расширять базовую инфраструктуру, но даже воссоздавать ее на уровне линейного износа основных средств.

Тут напрашивается уже аналогия не только с дорогими машинами на разбитых дорогах, но и с новыми жилыми массивами, стоящими на прогнившей инфраструктуре, и с вечными пробками на задыхающихся мостах в Киеве. И с «махнокапиталистами», путешествующими по своей стране в ржавых вагонах.

Теория рыночной игры говорит о том, что наш анархокапитализм может успешно развиваться за счет остаточного ресурса экономики, который пока еще можно амортизировать.

Здесь можно вспомнить слова одного из ведущих экономистов мира Нуриэля Рубини, который заявил:

— «Любая экономическая модель, которая надлежащим образом не решает проблему неравенства, в итоге столкнется с кризисом легитимности».

Во время войны

1) — модель махнокапитализма в условиях разрушения правовой системы и негативной трансформации государственных институтов очень быстро может перерасти в «экономику гайдамаков», а значит,

2) — она требует срочной адаптации под потребности посткапиталистической реальности, которая, кстати, сейчас формируется во всем мире.

«Теория партизана» Карла Шмитта свидетельствует, что для существования общества необходим образ врага. Если внешнего врага победить уже не хватает сил, то взгляд общества обращается в сторону внутреннего врага. Условный «партизан», а в наших условиях человек, прошедший войну, — это, по выражению Шмитта, «симметричный враг» старой системы управления, который за счет своего нового социального статуса существенно увеличивает силу собственных индивидуальных решений, в том числе и в части разрушения и сопротивления старым правилам.

Такие «партизаны» могут стать легкой добычей внешних сил манипулирования, которые направят их энергию в ошибочное русло тупиковой социальной эволюции.

Глобализм только разбередит раны «партизана», но не исцелит их.

Глобализм заинтересован не в лечении «партизана», а в его утилизации. Например, где-то на просторах Африки в частных военных компаниях.

Поэтому

— только запуск сильного республиканского консервативного проекта может вылечить общество и направить энтропию его пламени на... нагрев воды, то есть на рост экономики.

А значит,

— превратить энтропию и хаос в творческий восстановительный процесс.

№ 1.283

Рубио сегодня рассказывает те же самые сказки, что рассказывал Блинкен в апреле 2022 года

Юрий Романенко

1 ч. · 6

2025-11-27

Рубио сегодня рассказывает те же самые сказки, что рассказывал Блинкен в апреле 2022 года. Все знают, что якобы Борис Джонсон после Стамбула приехал в Украину и заставил Украину продолжать войну. На самом деле, это сделал Блинкен - госсекретарь Байдена. Он приехал в 25 апреля в Киев и сказал, чтобы Украина продолжала войну и США дадут гарантии безопасности. Мол, разрабатывайте, двухсторонний договор. Когда украинская сторона разработала такой договор и там был не один десяток страниц с учетом косяков Будапештского меморандума, то американцы были удивлены. Мы думали, что он будет компактным - сказали они и попросили времени для анализа. Анализ продолжался год - до саммита НАТО в Вильнюсе, где 11-12 июля гарантии безопасности были окончательно похоронены.

Теперь Рубио нам предлагает подмахнуть не глядя новый Мюнхен в обмен на гипотетические гарантии безопасности, которые будут такими же твердыми, как фуфло Будапештского меморандума и обещания Блинкена. Пленки Уиткоффа четко показывают, что знают все и так. Администрация Трампа в десна целуется с Путиным и сливает Украину исходя из своих прагматичных интересов. Потому можете не сомневаться, что они Украину кинут. И надежды, что «Трамп проснется и даст горы оружия» смешны и пусты.

К сожалению, наша элита в массе своей тупа, слепа и жадна, чтобы избежать самых опасных сценариев и завела Украину прямо на убой. Под улюлюканье и лапшу о героизме народа со стороны европейцев и американцев.

Хорошей концовки для таких историй не бывает. Пока мы будем безмозглыми, пока власть будет допускать травлю трехлетних девочек за русский язык, пока десятки миллиарды долларов вывозятся за границу безнаказанно для воров, нас будут бить все, кому не лень.

Пока мы будем разобщены и видеть друг в друге врагов москворотих, наши перспективы будут стремиться к нулю. Непобедимость зависит от нас самих, победа от наших врагов.

Посмотрите вокруг и вы увидите слишком много перекошенных от злобы лиц. Злоба отравила наш великий и несчастный народ настолько, что нам самым бесстыжим образом навязывают любую чушь. И еще требуют благодарить за «помощь» в форме банального рэкета.

Вот суть происходящего. Нужно опохмелиться. И наконец трезво посмотреть вокруг. У нас нет друзей. И все, что в нашей жизни может быть наше, зависит только от того, что мы будем делать.

Новый Мюнхен состоится рано или поздно. Рыдать не нужно. Нужно сцепив зубы идти дальше. Нужно будет спасать то, что останется. Государство должно начать думать о людях. И тогда люди начнут думать о государстве. Потому что мы одиноки и никого, кроме нас самих, кто позаботился бы о нас нет в этой Вселенной. Это слишком очевидный, банальный урок этой безумной войны для Украины, который предстоит усвоить.

2025-11-27

Романенко

Все «знают», что якобы Борис Джонсон после Стамбула приехал в Украину и заставил Украину продолжать войну.

На самом деле, это сделал Блинкен - госсекретарь Байдена.

— Он приехал в 25 апреля в Киев и сказал, чтобы Украина продолжала войну и США дадут гарантии безопасности.

Мол, разрабатывайте, двухсторонний договор. Когда украинская сторона разработала такой договор и там был не один десяток страниц с учетом косяков Будапештского меморандума, то американцы были удивлены. Мы думали, что он будет компактным - сказали они и попросили времени для анализа.

— «Анализ» продолжался год - до саммита НАТО в Вильнюсе, где 11-12 июля гарантии безопасности были окончательно похоронены.

Теперь Рубио нам предлагает подмахнуть не глядя новый Мюнхен в обмен на гипотетические гарантии безопасности, которые будут такими же твердыми, как фуфло Будапештского меморандума и обещания Блинкена. Пленки Уиткоффа четко показывают, что знают все и так. Администрация Трампа в десна целуется с Путиным и сливает Украину исходя из своих прагматичных интересов.

Потому можете не сомневаться, что они Украину кинут.

— И надежды, что «Трамп проснется и даст горы оружия» смешны и пусты.

К сожалению, наша элита в массе своей тупа, слепа и жадна, чтобы избежать самых опасных сценариев и завела Украину прямо на убой.

— Под «улюлюканье и лапшу» о героизме народа со стороны европейцев и американцев.

Хорошей концовки для таких историй не бывает.

1) — Пока мы будем безмозглыми, пока власть будет допускать травлю трехлетних девочек за русский язык,

2) — пока десятки миллиарды долларов вывозятся за границу безнаказанно для воров,

3) — нас будут «е@ать все, кому не лень».

Пока мы будем разобщены и видеть друг в друге врагов москворотих, наши перспективы будут стремиться к нулю.

«Непобедимость зависит от нас самих, победа от наших врагов».

Посмотрите вокруг и вы увидите слишком много перекошенных от злобы лиц. Злоба отравила наш великий и несчастный народ настолько, что нам самым бесстыжим образом навязывают любую чушь. И еще требуют благодарить за «помощь» в форме банального рэкета.

Вот суть происходящего. Нужно опохмелиться. И наконец трезво посмотреть вокруг. У нас нет друзей. И все, что в нашей жизни может быть наше, зависит только от того, что мы будем делать.

Новый Мюнхен состоится рано или поздно.

Рыдать не нужно. Нужно сцепив зубы идти дальше. Нужно будет спасать то, что останется. Государство должно начать думать о людях. И тогда люди начнут думать о государстве.

Потому что мы одиноки и никого, кроме нас самих, кто позаботился бы о нас нет в этой Вселенной.

Это слишком очевидный, банальный урок этой безумной войны для Украины, который предстоит усвоить.

№ 1.284

Апокалипсис завтра?

Politico: США хотят "мирное соглашение" перед предоставлением гарантий безопасности Украине

ОЛЬГА ГЛУЩЕНКО — 27 НОЯБРЯ, 02:28

МАРКО РУБИО, ФОТО: GETTY IMAGES

2025-11-27

Паст-Тар

Американцам «плюнули в руку, которую они протянули, чтобы помочь».

Их, по ходу, достало. Теперь Штаты предлагают Украине и Европе разобраться, действительно ли они хотят мира. Прежде чем предоставлять (что теперь под большим вопросом) какие-то (какие тоже теперь под большим вопросом) гарантии безопасности.

Итак, Штаты предлагают Украине и Европе разобраться, действительно ли они хотят мира, прежде чем предоставлять гарантии безопасности. Утром деньги, вечером стулья. Теперь администрация Трампа станет морозиться, как до того морозились их «заклятые друзья» по мирному процессу. Будет очень весело.

Прокомментирую без размаха, потому что от мата в горле тесно. А не слишком хотелось бы.

1. Украине Штатами были предложены беспрецедентные гарантии безопасности. Я об этом писал. Но теперь она их х*р получит. Почему? Думаю, многие догадываются.

— Американский компромиссный документ украинская сторона, евробюрократы и их глобалистские союзники обнулили. На республиканских переговорщиков вылили ушаты помоев.

Поэтому будет то, что и было. Все, что украинцам так понравилось. Не плюйте в руку, протянутую, чтобы вам же помочь. А если наплевали — претензии к себе.

2. То, что я наблюдал в последние дни в украинских (и не только) медиа, в украинском сегменте Фейсбука, равно как и в столицах некоторых наших партнеров, по поводу американского мирного плана нельзя описать другим словом кроме как беснование.

От того, что это беснование хитро*опое ничего не меняется. Не погибло и не погибнет от этого меньше украинцев. Не смягчится надвигающаяся катастрофа.

Дальше мои личные предположения как аналитика.

Потому что мне по*ер, кто что пишет и кому за что платят, а кто просто туп.

Я анализировал происходящее почти с горшка. И, чем дальше, тем больше, видел, сколько шкурных интересов вплетено в «аналитику», сколько предвзятости, лжи и манипуляций. И сколько их в медиа, и в политике.

Итак, я сейчас только о гарантиях.

Предположу...

3. Штаты не будут предоставлять реальные гарантии безопасности стране, которая, на самом деле, не ищет мира (а ищет распилов и бесконечного безмозгло-голожопого самоутверждения).

— Не ищут на самом деле мира — ни ее, этой страны, политики, ни медиа, ни блогеры, ни лайкающие-репостящие этот хитро*опый бред на крови и судьбах самих же украинцев.

Не будут США предоставлять реальных гарантий, как минимум, потому, что

— такая никогда не умнеющая страна будет лишь бесконечно искать как втянуть Штаты в войну.

4. Штаты не будут предоставлять гарантии безопасности ради Европы, которая точно так же ищет как их втянуть в смертельно опасное противостояние с ядерной державой. Но при этом отсидеться в стороне.

— Украинцев уже развели на этом глобалистском лохотроне, американские республиканцы не хотят быть следующими.

5. Республиканцы не захотят повторять афганской ошибки и предоставлять гарантии стране, которая их ненавидит.

— Они же анализируют настроения, реакции и т. п.? Как думаете? Ничто не проходит незамеченным.

И когда гов*юки что-то - по многолетней привычке или за вечнозеленое бабло - пиз*ят, они должны понимать, что сами пилят сук, на котором сидят. Это касается не просто заправляющих лохотроном, но и огромного количества подвскивающих.

Штаты не будут вписываться за страну, которая крадет даже на крови сотен тысяч гибнущих и миллионов лишившихся всего сограждан — солдат и мирных людей. И вообще не хочет, коллективно, ни за что не хочет жить как-то иначе.

Штаты научены предыдущими горькими опытами.

Никакие американские интересы не могут быть стабильно обеспечены в таком ментальном болоте, кишасщем кровожадными чертями, конечными моральными уродами и туполобыми фанатиками.

6. Я писал о том, что украинцы очень сильно переоценивают нынешнюю значимость Украины в глазах республиканцев.

— Это, конечно, не значит, что они что-то кому-то забыли. И многие будут еще приятно удивлены. Но для Штатов это так, рассчитаться по мелким брызгам за нанесенные оскорбления и кидалово. А вот сама такая страна им мало интересна.

Мог бы написать больше и подробнее, но не буду. Смысл?

Бесноватые, коллективно и индивидуально искавшие интересного продолжения, его для себя организовали. Будет очень интересно. Полный вперед!

Я намагався ділити в стовпчик, на калькуляторі, в екселі -
але всюди виходило одне

2025-11-27

Юрій *Ніколов*

Якщо ти платиш чверть мільярда гривень за півсотні квартир, то вони в тебе полюбє коштуватимуть під \$100 000 за штуку. І не багатопалубні хорони для столичної знаті. А однушки і двушки для нещасних переселенців у Кам'янському.

Оце вам наочний показник піддінга і тирінга жалюгідних рештків грошей у держбюджеті.

Д - дно.

Мерія Кам'янського замовила реконструкцію давно закинутої будівлі на вул.Харківська під житло для ВПО. Вартість – 221 млн грн.

Ціни будматеріалів, що вже звично для Кам'янського, шокуючі. **Цегла і цезезіти – в кошторисі задвоєні порівняно з роздрібними магазинами.**

Відтак вартість житла тут буде космічна.

Всього планують створити 56 одно- та двокімнатних квартир.

Відтак якщо поділити загальну вартість будівництва на кількість квартир – вийде 4 млн грн або \$94 000 за півторакімнатну квартиру. Та за такі гроші можна мегаелітне житло в центрі Києва купити. А не те що в Кам'янському.

Пограбунок відбудеться за кошти державного бюджету, які субвенцією направлені місцевому бюджету на для формування фондів житла тимчасового проживання.

Головою міста Кам'янське є Андрій Білоусов.

<https://nashigroshi.org/2025/11/27/kvartyry-dlia-pereselentsiv-po-94-000-kam-ians-ke-zaplatyt-chvert-mil-iarda-za-remont-budivli-po-strashnomu-praysu/>

Квартири для переселенців по \$94 000: Кам'янське заплатить чверть мільярда за ремонт будівлі по страшному прайсу

2025-11-27

Ганна *Кислякова*, «Наші гроші»

Департамент житлово-комунального господарства та будівництва Кам'янської міської ради (Дніпропетровська обл.) 14 листопада за результатами тендеру замовив ТОВ «Мастертрейдконсалт» реконструкцію нежитлової будівлі під житло для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб за 220,45 млн грн.

Про це повідомляється в системі «[Прозорро](#)».

До кінця 2026 року на вулиці **Харківська, 15** передбачено облаштування 56 (одно- та двокімнатних) квартир в двоповерховій будівлі розміром 67х63 м, а також приміщень загального користування для проживання внутрішньо переміщених осіб.

В середньому вартість однієї квартири складає 3,94 млн грн або 93 733\$.

У перелік робіт входять демонтаж, оновлення фасаду та покрівлі, заміна вікон і дверей, а також внутрішнє опорядження підлоги, стін та стель. Будівлю обладнають новими інженерними мережами: системою опалення, вентиляції, водопроводом і каналізацією, електропостачанням та системою пожежного оповіщення. Графік виконання робіт також передбачає благоустрій території. Підрядник має облаштувати тротуари з тактильною плиткою, змонтувати зовнішнє освітлення, встановити МАФи, обладнати дитячі та спортивні майданчики й провести озеленення.

Роботи фінансуються за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво нового житла, реконструкцію існуючих житлових будинків та гуртожитків, а також переобладнання нежитлових приміщень у житлові для формування фондів житла тимчасового проживання. Договірна ціна тверда без ризиків та інфляції.

Проект замовили ФОП Кас'янок Валентина Вікторівна. Позитивний експертний звіт з питань, зокрема, кошторисної частини проектної документації видала ТОВ «УК Експертиза».

Розчинова суміш Ceresit CT 87 White Flexible для приклеювання та захисту плит із мінеральної вати та пінополістиролу	кг	74738,644	53,60	52,16
--	----	-----------	-------	-------

відпускна ціна з ПДВ без доставки
= 63 грн/кг

Клей для пінопласту та мінеральної вати CERESIT CT-87 (армування та приклеювання) білий (25 кг)

Код товару: 4714
Виробник: Ceresit

Ціна: 782 грн.
Знайшли дешевше?

✓ **В наявності**
На складі: 23 шт.

Сума: **782 грн.**
Вага: 25 кг.
Об'єм: 0.03 м3.

магазинна ціна = 782:25 = 31 грн/кг

Розчинову суміш Ceresit CT 87 White Flexible для приклеювання та захисту плит із мінеральної вати та пінополістиролу врахували по **63 грн/кг**. База «Куб» у Дніпрі продає таку суміш по **31 грн/кг**, що вдвічі дешевше. «Bud-Platforma» пропонує її по **35 грн/кг**, що на 44% дешевше.

Цеглу 250x120x65 мм М100 замовили по **15 грн/шт**, а база «Куб» продає її по **9,50 грн/шт**, що на 37% дешевше. «Епіцентр» пропонує таку цеглу по **9,80 грн/шт**, що на 35% дешевше.

Гіпсокартон вологостійкий Кнауф 2500x1200x12,5 мм	м2	29554,224	190,62	183,67
---	----	-----------	--------	--------

відпускна ціна з ПДВ без доставки
= 220 грн/кв. м

Гіпсокартон вологостійкий Кнауф 2500x1200x12,5 мм 3 кв. м

Основна інформація Характеристики Всі запитання та відгуки (20) Наявність товару в магазинах (428)

-10%

В наявності

 -10% з ПриватБанк VISA

Цінова пропозиція:

роздрібна ціна ціна від :

521 **-95%**
426 €/лист

КУПИТИ

📍 Дніпро

магазинна ціна = 521:3 = 174 грн/кв. м

У інформації про ціни на матеріальні ресурси вологостійкий гіпсокартон Кнауф 12,5 мм замовили по **220 грн/кв. м**. «Епіцентр» у Дніпрі продає такий гіпсокартон по **174 грн/кв. м**, що на 21% дешевше. «Кнауф тorg» пропонує його по **154 грн/кв. м**, а «Хоз Двор» по **116 грн/кв. м**, що на 30-47%.

«Камінцеву» штукатурку Ceresit СТ 174 зерно 1,5 мм врахували по **186 грн/кг**. «Venbud» продає її по **94 грн/кг**, що вдвічі дешевше. А інтернет магазин «Атлант» пропонує таку по **129 грн/кг**, що на 31% дешевше.

Профіль CD 60/3 замовили по **75 грн/м**, а «Епіцентр» продає профіль BauGut Armosteel CD 60/3м по **50 грн/м**, що на 33% дешевше.

Ймовірна переплата на зазначених позиціях складає більше ніж 6 млн грн.

Середньомісячна заробітна плата на одного робітника в режимі повної зайнятості та розряді робіт 3,8 у кошторисі врахована на рівні 23 885 грн. За даними Пенсійного фонду, показник середньої зарплати для обчислення пенсії дещо нижчий – **21 190 грн**, а середня зарплата за вакансіями у будівельній галузі на порталі «Work.ua» у Дніпрі значно вища – **30 000 грн**.

Якщо насправді на будівництві робітникам середнього розряду треба платити в середньому не 23 885 грн, а 40 000 грн на місяць, то зарплатний

фонд мав би збільшитись на 40% – з 44,25 млн грн до 74,10 млн грн. Нестачу у 29,85 млн грн гіпотетично можуть компенсувати виплатою неоподаткованих зарплат в конвертах із маржі, яку закладають в будматеріали.

Фірма отримала підряд без конкуренції, бо на відкриті торги більше ніхто не прийшов.

Для у часті у торгах треба було погодитися на виконання робіт з відтермінуванням платежу до ста двадцяти робочих днів без припинення виконання робіт.

Для підтвердження здатності виконати роботи до кінця 2026 року учасник зобов'язаний особисто оглянути об'єкт реконструкції у присутності представника замовника. За результатами огляду складається акт, у якому фіксуються дата, адреса об'єкта, а також дані всіх присутніх. Документ підписують і учасник, і представник замовника. Якщо провести огляд неможливо, учасник повинен надати у складі пропозиції детальні пояснення причин такої неможливості та додати підтвердні документи.

Департамент ЖКГ та будівництва Кам'янської міської ради очолює Вадим Засядьвовк, а уповноваженою особою з питань закупівель є Анна Кірсік. Головою міста Кам'янське є Андрій Білоусов.

«Мастертрейдконсалт» зареєстрована у Кам'янському у 2020 році та належить Роману Перебийнісу. Торік «Антикорупційне Придніпров'я» писали, що «Мастертрейдконсалт» разом із низкою інших компаній фігурувала у розслідуванні про «відкати» в Кам'янському. Гривні, долари США, британські фунти, а також документи та пусті аркуші паперу з відтисками печаток суб'єктів господарської діяльності знайшли слідчі під час обшуків у Департаменті ЖКГ та будівництва Кам'янської міської ради та будівлях і спорудах, якими користуються його посадовці.

З 2021 року «Мастертрейдконсалт» отримала державних підрядів на 285 млн грн, найбільше у нинішнього замовника.

Найменування товару, од.	Сума з ПДВ, грн	Кількість, од.	Кошторисна ціна, грн/од. з ПДВ	Ринкова ціна, грн/од. з ПДВ	Ймовірна переплата, грн
Вологостійкий гіпсокартон Кнауф 12,5 мм, кв. м	6 501 880	29 554	220	174	1 359 484
Суміш Ceresit СТ 87, кг	4 708 494	74 738	63	35	2 092 664
Цегла 250x120x65 мм М100, шт	3 802 920	253 528	15	10	1 318 346
«Камінцева» штукатурка Ceresit СТ 174 зерно 1,5 мм, кг	2 067 576	11 116	186	129	633 612
Профіль CD 60/3, м	1 926 975	25 693	75	50	642 325

Разом:	19 007 845	—	—	—	6 046 431
--------	------------	---	---	---	-----------

№ 1.286

Юрій Касьянов

2 ч. · 🌐

2025-11-28

...

Не про війну. Подивіться на справу
Магомедрасулова.

Всі знають, що він не винен. Знають слідчі. Знають прокурори. Знають судді. Знають депутати парламенту, знають члени уряду. Знає президент. Знає суспільство. Знають лідери громадської думки, блогери, політики, журналісти.

Знають всі. А він сидить.

Це історія про нас, про Україну, яка все знає, все розуміє, яка про все говорить, всім співчуває. І яка сидить.

Плівки Міндича сколихнули суспільство, в соціальних мережах піднялася буря, блогери знахабніли, журналісти відкрили рота, депутати збунтувалися, зажадали крові Єрмака, коаліційного уряду, і тихо пішли після зустрічі з президентом.

Телеграм-канали офісу роздають бунтівникам «державну зраду». Журналісти попереджають про нову атаку на НАБУ. Президент говорить про агентів кремля. Агенти кремля тихо очікують підозри.

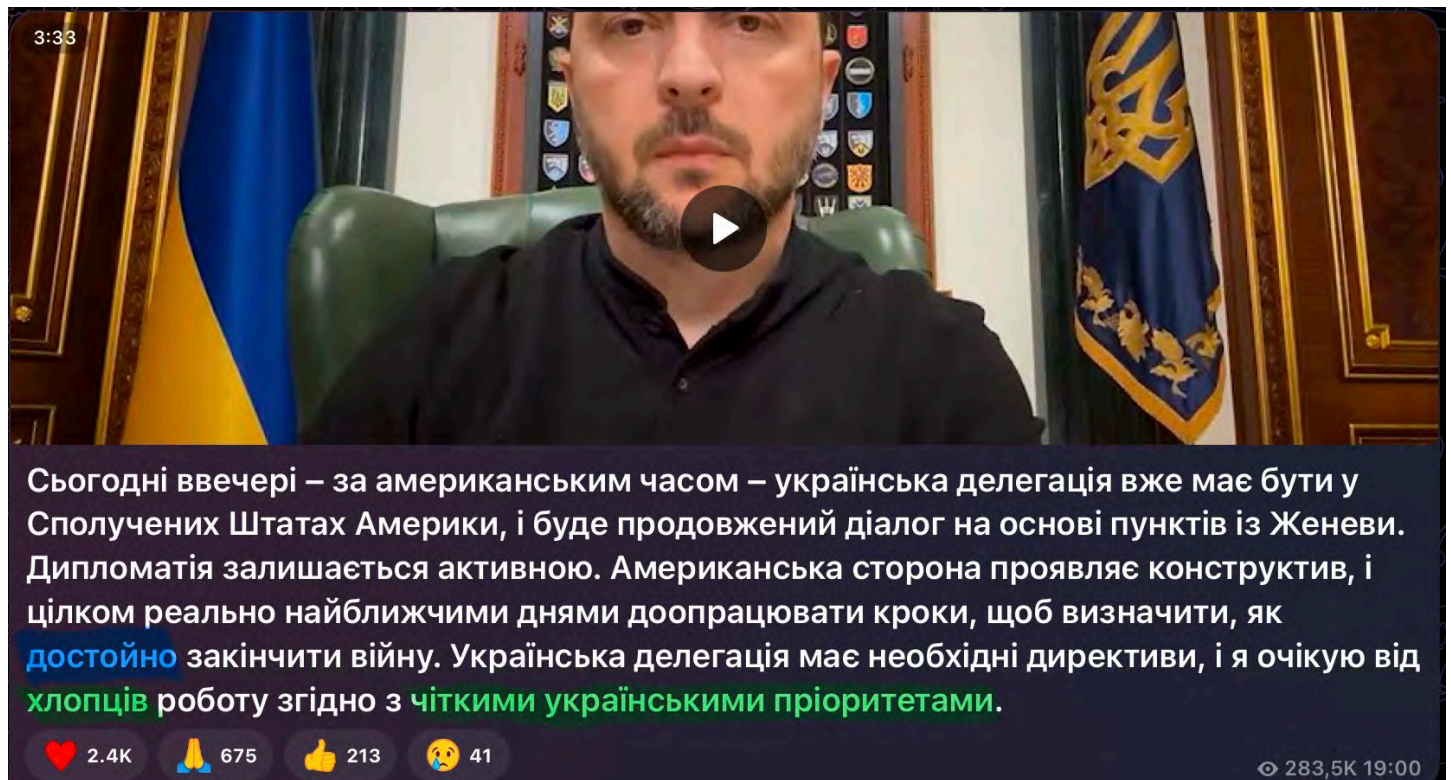
Всі все розуміють, співчувають, ставлять лайки, і тихо радіють, що їх поки що не чіпають, тому що Магомедрасулов сидить.

Це діагноз смертельної хвороби. Ім'я якої – страх.

Саме від цієї хвороби тихо і непомітно померла свобода в наших сусідів.

№ 1.287

Зміна дискурсу

https://t.me/V_Zelenskiy_official/17071

2025-11-30

Дацюк

Президент сказав про гідне (достойне) завершення війни, а не про справедливе, як ми цього хотіли раніше.

- 1) — Справедливе завершення війни - це коли всі негідники покарані, а всі гідні торжествують.
- 2) — Гідне завершення війни - це коли **гідні про негідників забувають і зосереджуються лише на якійсь переосмисленій гідності, яка всіх усуспільнює наново.**

Стара справедлива гідність у наявному усуспільненні - це лише гідна смерть у боротьбі до останнього українця.

Тобто

— нова гідність завжди вимагає обмежити справедливість.

Ми не вміємо бути гідними наново, бо ніколи не вміли мислити та переосмислювати гідність.

- (1) Чи наново гідними будуть корупціонери, які крали на крові?
- (2) Чи наново гідними будуть націонал-патріоти, які всіх намагались примусити до свого бачення гідності, нехтуючи свободою.
- (3) Чи наново гідними будуть представники еліти, які уникли фронту?
- (4) Чи погодяться фронтовики в мирному житті на оновлену гідність, відмовившись хотіти фронтової справедливості?

Оновлена гідність можлива через нове усупільнення, через повернення до конституції, через заборону та зачищення всіх неконституційних сил та їх практик (а це громадянська війна).

— Продовження корупційної, націонал-патріотичної та владно-авторитарної домінації у суспільстві не дозволить всередині України встановити внутрішній мир оновленої гідності.

Без миру всередині України замирення з ворогом мало що дасть.

Тобто

— буде важко і конфліктно без мислення, знищеного ресентиментом, відмовитись від негідної домінаційної справедливості (1), навіть коли ми дуже захочемо оновленої гідності (2) для настання миру.

Сергей Дацюк
★ Избранное · 2 ч. · 🌐

2025-11-30

Зміна дискурсу. Президент сказав про гідне (достойне) завершення війни, а не про справедливе, як ми цього хотіли раніше. Справдливе завершення війни - це коли всі негідники покарані, а всі гідні торжествують. Гідне завершення війни - це коли гідні про негідників забувають і зосереджуються лише на якійсь переосмисленій гідності, яка всіх усупільнює наново. Стара справедлива гідність у наявному усупільненні - це лише гідна смерть у боротьбі до останнього українця. Тобто нова гідність завжди вимагає обмежити справедливість. Ми не вміємо бути гідними наново, бо ніколи не вміли мислити та переосмислювати гідність. Чи наново гідними будуть корупціонери, які крали на крові? Чи наново гідними будуть націонал-патріоти, які всіх намагались примусити до свого бачення гідності, нехтуючи свободою. Чи наново гідними будуть представники еліти, які уникли фронту? Чи погодяться фронтовики в мирному житті на оновлену гідність, відмовившись хотіти фронтової справедливості? Оновлена гідність можлива через нове усупільнення, через повернення до конституції, через заборону та зачищення всіх неконституційних сил та їх практик (а це громадянська війна). Продовження корупційної, націонал-патріотичної та владно-авторитарної домінації у суспільстві не дозволить всередині України встановити внутрішній мир оновленої гідності. Без миру всередині України замирення з ворогом мало що дасть. Тобто буде важко і конфліктно без мислення, знищеного ресентиментом, відмовитись від негідної домінаційної справедливості, навіть коли ми дуже захочемо оновленої гідності для настання миру.

№ 1.288

Огляд... Сьогодні знову Покровський напрямок (включаючи Добропільський)

2025-11-30

Машовец

1. Загальна ситуація

Командування угруповання військ (УВ) противника «Центр» продовжує спроби повного витіснення підрозділів Збройних сил України з Мирнограда та Покровська, зосереджуючи зусилля в центральних і західних районах Покровська, на південному заході та північному сході міста, а також у напрямку Мирнограду.

Для цієї мети противник використовує основні сили щонайменше двох своїх загальновійськових армій (ЗВА) — 2-ї та 51-ї ЗВА, а також частину сил 41-ї ЗВА й низку підрозділів зі складу власної морської піхоти.

У свою чергу, Збройні сили України продовжують активні контратаки в смузі 51-ї армії противника, щоб ліквідувати її плацдарм на захід від річки Казенний Торець, ведуть оборонні бої в північній частині Покровська, центральній та західній частинах Мирнограда.

Бої досить вперті, квартали Покровська і Мирнограда, а також низка селищ на їхніх околицях, а також окремі позиції та рубежі постійно переходять «з рук у руки». Внаслідок цього на багатьох ділянках бойові порядки сторін у тактичній зоні перемішані, а малі піхотні групи з обох сторін змушені вести бойові дії «в оточенні», без флангової взаємодії, ізольовано від основних сил.

У таких умовах матеріально-технічна забезпечення (МТЗ), маневр силами і засобами, а також бойове управління військами у тактичній зоні для обох сторін є надзвичайно складними.

Обидві сторони активно використовують тактичні та оперативно-тактичні БПЛА на цьому напрямку, в деяких місцях ведуть вперті контрбатарейні дії, активно застосовують артилерію та міномети.

Незважаючи на це, обидві сторони час від часу використовують танки та броньовані бойові машини (ББМ), проводять активне мінування (включаючи дистанційне), а також зрідка застосовують тактичну авіацію.

2. Коротко нагадаю вам склад сил і засобів противника (російських військ), що діють у цьому напрямку

Тут діють дві загальновійськові армії ворога (2-га та 51-ша ЗВА) зі складу УВ «Центр», майже повним своїм складом.

- 1) - 2-й ЗВА діє силами 27-ї мотострілецької дивізії (мсд) — 433-їм, 506-м та 589-м мотострілецькими полками (мсп), а також 15-ю та 30-ю окремими мотострілецькими бригадами (омсбр).
- 2) - 51-ша ЗВА діє у складі 1-ї, 5-ї, 9-ї, 110-ї, 114-ї та 132-ї омсбр
- 3) - Окрім згаданих вище формувань противника, низка сил і засобів зі складу його 41-ї ЗВА того ж УВ «Центр» також активно задіяні на Покровському напрямку. Принаймні, окремі підрозділи трьох мотострілецьких бригад — 35-ї, 74-ї та 55-ї омсбр періодично фіксуються тут.
- 4) - Також у цьому напрямку російським командуванням досить активно залучені формування зі складу його Територіальних військ (ТрВ) та мобілізаційного резерву (МР). А саме — до 7-и формувань рівня мотострілецького/стрілецького полку та до 11-и окремих стрілецьких(штурмових) батальйонів. У більшості випадків їх або ввели до складу частин і з'єднань усіх трьох армій, або придали їм в оперативне підпорядкуванні для посилення.

Загальна чисельність особового складу сил і засобів УВ «Центр», зосереджених ворогом на Покровському напрямку (включно з Добропольським), може становити від 110-и до 140-а тисяч в'єсл.

Також для участі у бойових діях на Покровському напрямку, протягом кількох останніх тижнів, російське командування було змушене задіяти низку підрозділів за складу частин та з'єднань своєї морської піхоти, раніше зосереджених у смузі 8-ї ЗВА (на її лівому фланзі), з метою наступу в напрямку Костянтинівки.

Наразі їх використання зафіксовано в смузі 51-ї ЗВА, на захід від річки Казенький Торець і в напрямку Новоекономічного — Мирнограда. Зокрема, були зафіксовані підрозділи 336-ї окремої морської піхоти (обрмп) та низка штурмових підрозділів 155-ї обрмп.

3. Поточна ситуація

У період з 27.11.2025 по 30.11.2025 противник (російські війська) продовжував активні наступальні дії на низці ділянок Покровського напрямку, прагнучи одночасно вирішити кілька тактичних завдань,

зокрема:

1) - У смузі 51-ї ЗВА російське командування неодноразово намагалося посилити свої зусилля на північ від Новоекономічного, щоб продовжити наступ у напрямках Червоний Лиман — Гришине, а також Разіно — Родинське. Для цього воно використовувало не лише кілька додаткових штурмових груп, а й бронетехніку (танк + до 4 броньованих бойових машин). Це не принесло противнику особливих результатів (танк і до трьох ББМ спочатку були знерухомлені, а потім знищені), і в районі Родинського ЗСУ контратакували, знову відтісняючи піхоту противника на південні околиці селища.

2) - У напрямку Сухецьке — Білецьке ворог намагався одночасно наступати кількома штурмовими групами. Однак лише однією із них зміг дістатися залізниці на захід від Затишка, де її виявили і знищили.

3) - У свою чергу, у районі Нового Шахового Збройні сили України змогли відтіснити ворога на південний схід від села та відкинути невеликі піхотні групи ворога в східному напрямку.

4) - У напрямку Новоторецьке — Бойківка командування російських військ, очевидно, продовжує докладати зусилля для утримання району Никанорівки та Дорожнього. Було зафіксовано спробу ворога переправити до 4-х одиниць бронетехніки (включно з танком) у цьому напрямку через Казенький Торець. 2 з них застрягли в руслі річки, ще 2 застрягли на узбіччя дороги перед переправою навпроти Бойоківки. На даний момент противник може діяти на плацдармі своєї 51-ї ЗВА переважно піхотою, адже спроби масового використання бронетехніки в цьому напрямку найчастіше закінчуються її виводом з ладу або знищенням.

5) - Вперті бої тривають у районі Софіївки та Шахового. Російське командування явно прагне накопичити свою штурмову піхоту в районі Шахове, а також активно намагається обійти Софіївку зі сходу, діючи з боку Володимирівки. У тій же дирекції ворог здійснює подібні дії в напрямку Русин Яр — Новопавлівка. Мета очевидна. Противник намагається прорватися на ближні підступи до Дружківки з південного заходу (тобто дістатися району Новогригорівка — Райське — Торське — Новомиколаївка).

У цьому сенсі, поки що, противник змушений діяти виключно вздовж східного берега Казенного Торця, фактично «застрягши» вздовж рубежу Нове Шахове-Шахове, йому все ще не вдається прорватися через Шахове на північний схід, хоча він постійно кидає туди підкріплення через плацдарм 51-ї ЗВА.

6) - Найскладніша ситуація для ЗСУ склалася в районі Мирнограда, де ворог (51-ша ЗВА) ймовірно зумів зайняти південно-східну частину міста (до вулиці

Сретенської), раніше досягнувши лінії Балаган-Промінь, а також вклинитись у північну частину міста, діючи вздовж дороги з Новоекономічного. Водночас, очевидно, ворог таки дістався Т-подібного перехрестя доріг на південь від Родинського і тепер намагається закріпитися там (фактично, це означає, що наші підрозділи, які ще обороняються в Мирнограді, оточені).

У своєму недавньому огляді (за 17 листопада) я писав, що може має сенс розглянути відведення військ з Мирнограда на фланги Покровського району оборони (у північну частину Покровська, до району Гришине, а також до Родинського і Білецького). Оскільки подальша оборона безпосередньо в Мирнограді, в умовах, коли не має змоги зупинити наступ ворога на флангах цього району (Червоний Лиман — Родинське та на північний захід від Покровська, на Гришине) може мати найнегативніші наслідки. Наскільки я розумію, було прийнято інше рішення ...

7) - Щодо самого Покровського напрямку, очевидно, що війська 2-ї та 41-ї ЗВА ворога продовжують збільшувати свою присутність у центральних і південних районах міста, одночасно намагаючись повністю витіснити ЗСУ з його північної частини.

Водночас, діючи з рубежу Молодецьке-Котліне, ворог намагається прорватися в північному напрямку, до району Сергіївки та вийти на дорогу Покровськ-Павлоград «глибоко» на захід від міста. Поки що він не досяг значних успіхів у цьому напрямку, але його окремі малі піхотні групи вже фіксуються у так званому «міжпозиційному просторі» на північ від сільськогосподарської фірми «Ковалиха» та в напрямку Удачне — Сергіївка.

У самому Покровську вперті бої тривають у північній частині міста та в напрямку «промзона» — Гришине. Противник вперто «проникає» у бік Гришине, хоча й несе при цьому значні втрати.

ЗСУ все ще утримують територію села Рівне та район села Світле, а також ведуть бої в районі вулиці Свободи на північно-західній околиці Покровська (що наразі зберігає їм певний шанс, аби успішно відвести підрозділи з Мирнограда), але невеликі піхотні групи противника вже досягли кількох ділянок на дорозі до Гришине на захід від Т-подібного перехрестя з дорогою на Добропілля, крім того, вони спромоглися «зачепитися» за південно-східні околиці самого Гришине і тепер намагаються там закріпитися.

Простіше кажучи,

— виведення сил і засобів ЗСУ з району Мирнограда можливе **ВЖЕ ЛИШЕ З БОЄМ (фактично, їм доведеться ПРОРИВАТИСЯ до основних сил на північний захід від Мирнограду через бойові порядки передових підрозділів 51-ї ЗВА противника, які зайняли позиції на південь від Червоного Лимана), якщо, звісно, вони отримають такий наказ.**

Ситуацію ускладнює ще й те, що ЗСУ досі не здатні зупинити наступ противника на південь від Родинського і у бік Гришине, тобто «глибина» охоплення флангів району оборони ЗСУ противником (а, відверто кажучи, повноцінного оточення) зростає.

4. Перспективи

Як на мене, вони, м'яко кажучи, «не дуже позитивні».

Так, противник зазнає дуже значних втрат. Очевидно, що бригади його 51-ї ЗВА здебільшого виснажені (інакше оперативний резерв у вигляді російської морської піхоти, яка спочатку була призначена для зовсім іншого напрямку, не з'явився би у її смузі).

Але він вперто продовжує атакувати/штурмувати, постійно перекидаючи підкріплення своїм передовим підрозділам. І завдяки цьому він має значну перевагу у кількості боєздатної піхоти, яку успішно реалізує.

Очевидно, що

- наразі ЗСУ не можуть витіснити 51-шу ЗВА противника з її плацдарму на захід від Казенного Торця,
- у відповідності з планом, яким деякий час тому генерал Сирський публічно з нами поділився.

А це означає, що вона зберігає можливість не лише утримувати фланг оточення всього району оборони ЗСУ навколо Мирнограда і Покровська, а й просуватися, у переносному сенсі, «за їхні спини».

Разом із наступом 2-ї ЗВА та частини сил 41-ї ЗВА ворога безпосередньо в самому Покровську, на захід і північний захід від нього,

- **це робить подальші перспективи оборони Збройних сил України в районі Покровська та Мирнограда дуже, скажімо так, ілюзорними.**

Обидва міста, очевидно, Збройні сили України будуть вимушені залишити.

Якщо, звісно, не буде реалізовано ІНШЕ рішення, існування якого, я цілком допускаю й яке, мабуть, вже підготовлене українським командуванням.

Думка про цю статтю все частіше приходила до мене в кінці 2023 року

The Telegraph

🔔👤☰

🔍 News Sport Business Calculators Money

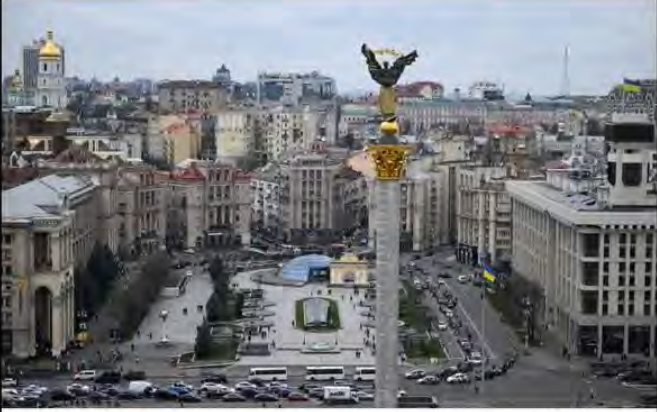
See all News

Valerii Zaluzhnyi

How to defeat Putin and build a better Ukraine

Peace provides a chance for political change and deep reforms

🔖 206 📺 Gift this article free 📌

The body of a slain Ukrainian soldier is carried in a hearse past Maidan Square, Kyiv, Ukraine, Nov 24 Credit: SERGEI GAPON/AFP

Valerii Zaluzhnyi

29 November 2025 8:00pm GMT

LIGA.net

UA 👤 УВІЙТИ

SINCE 1997

Головна > Політика

🔖🔊🔗

ДУМКА

Політика і війна. Реальність проти очікування. Колонка Валерія Залужного

Чому у війні критично важливо сформулювати політичну мету? Спеціаль для LIGA.net пояснює посол України у Великій Британії, ексголовком ЗСУ Валер Залужний

Валерій Залужний

Посол України у Великій Британії, колиш головнокомандувач ЗСУ

ВЧОРА О 21:00

🔊 РЕЄСТРУЙСЯ І СЛУ

2025-11-30

Залужний

Я тоді був Головнокомандувачем ЗСУ і ми з колективом намагалися підвести підсумки буремного 2023 року.

А найголовніше - спробувати сформувати нашу стратегію на майбутній 2024 рік.

Це був важкий рік. Ми ще не розуміли, чому кожного дня стає все важче і важче, незважаючи на абсолютно різні позиції в порівнянні з 2022 роком.

Щось було не так...

Війна в 2023 році кардинально змінилася. І якщо її фізична природа нам була повністю зрозуміла, що дало нам змогу навіть вплинути на її подальший розвиток, наприклад об'ємним підходом до БПЛА, космічною розвідкою, то сформуванню повноцінної стратегії нашої майбутньої поведінки поки не вдавалося.

Ще більш очевидною ставала залежність і використання економічних можливостей та їх все більше залучення до процесу війни в цілому.

Врешті, ми також зрозуміли, що постійно перебувати у стані залежності від постачання зброї західними партнерами неможливо. І навіть не тому, що рано чи пізно така зброя у них закінчиться, а перш за все тому, що сама зброя з часом зміниться і її вже не буде у наших партнерів.

Чогось фундаментального у підході до побудови якісної стратегії не вистачало.

Нарешті після того, як наслідки прийнятих рішень у сфері мобілізації почали приносити свою непомірну шкоду, усе стало на свої місця...

Політична мета війни - ось що дає відповіді на усі запитання.

Саме цей термін врешті дає можливість побачити не тільки що робить противник, а й куди рухатися нам самим.

Бо скільки б не намагалося військове командування сформувати військову стратегію на певний період, усе це не принесе жодного результату без політичної волі.

Чому ж так важливо визначити політичну мету війни - спробував пояснити у цій статті.

Скорочена версія вийшла в The Telegraph - <https://www.telegraph.co.uk/news/2025/11/29/how-to-defeat-putin-and-build-a-better-ukraine/>

Повна версія українською вийшла на Лізі - <https://www.liga.net/ua/politics/opinion/polityka-i-viyna-realnist-proty-ochikuvannia>

Повна версія англійською мовою - <https://www.liga.net/en/politics/opinion/politics-and-war-reality-vs-expectations>

Політика і війна. Реальність проти очікування. Колонка Валерія Залужного

Чому у війні критично важливо сформулювати політичну мету?
Спеціально для LIGA.net пояснює посол України у Великій Британії,
ексголовком ЗСУ Валерій Залужний

Валерій Залужний

Посол України у Великій Британії, колишній головнокомандувач ЗСУ

Думка про цю статтю часто приходила до мене наприкінці 2023 року, коли ми разом з колективом намагалися підбити підсумки буремного 2023-го, а найголовніше – спробувати сформулювати нашу стратегію на майбутній 2024 рік.

Це був важкий рік. Ми ще не розуміли, чому кожного дня стає дедалі важче і важче, попри абсолютно різні позиції в порівнянні з 2022 роком. Щось було не так. Щось потрібно було побачити і передбачити в майбутньому. Щось, що могло все змінити або хоч якось утримати в ситуації, коли все ще можливо.

Війна в 2023 році кардинально змінилася. І якщо її фізична природа нам була повністю зрозуміла, що дало змогу навіть вплинути на її подальший розвиток, наприклад об'ємним підходом до БпЛА, космічною розвідкою, то сформулювати повноцінну стратегію нашої майбутньої поведінки поки не було можливим.

Ще більш очевидною ставала залежність і використання економічних можливостей та їх дедалі більше залучення до процесу війни в цілому.

Ми також зрозуміли, що постійно залежати від постачання зброї західними партнерами неможливо. І навіть не тому, що рано чи пізно така зброя у них закінчиться, а перш за все тому, що сама зброя з часом зміниться і її вже не буде у наших партнерів. Чогось фундаментального у підході до побудови якісної стратегії не вистачало.

Нарешті після того, як наслідки ухвалених рішень у сфері мобілізації почали завдавати непомірної шкоди, все стало на свої місця.

Відразу згадалися академічні уроки. Бо за Клаузевіцом, кажучи про війну як продовження політики іншими засобами, мається на увазі, що стратегія не може мати раціональної основи доти, поки чітко не визначені цілі, яких необхідно досягнути.

1. Про політичну мету війни

Політична мета війни – ось що дає відповіді на всі запитання.

Саме цей термін дає можливість побачити не тільки, що робить противник, а і як рухатися самим далі. І якщо за тим самим Клаузевіцом, війна – це "трійця": населення, збройні сили та державне управління, тоді ці аспекти є трьома різними кодексами законів і серед цих сторін саме населення є найчутливішою стороною в сенсі підтримки війни.

Без суспільної підтримки неможливо успішно вести війну. Тоді чи не основною формою такої суспільної підтримки є ставлення суспільства, перш за все, до мобілізації, яка стрімко почала давати збої.

Клаузевіц наголошував: щоб мати підтримку населення, важливо, щоб громадськість була добре поінформована, могла відрізнити "правильне" від "неправильного", "своє" від "чужого". Природно, що підтримка населення найбільш сильна та відчутна до "свого" і "правильного", тобто національного – на практиці вона стає безумовною, коли воно безпосередньо наражається на небезпеку. Небезпекою може бути будь-яка загроза, що сприймається як пряма загроза незалежності держави.

Отже, очевидно, що **скільки б не намагалося військове командування сформулювати військову стратегію на певний період, усе це не матиме жодного результату без політичної волі, яка якраз і формується через політичну мету.**

Повертаючись до Клаузевіца, в основі його теорії лежить те, що війни зазвичай ведуться з політичними, а не військовими цілями, і приводяться в дію не стільки фізичними, скільки ідеологічними силами.

Якось увечері я дав команду підняти всі директивні документи, які надходили до Генерального штабу ЗСУ, щоб з'ясувати, яка ж політична мета війни була визначена. Чи, можливо, ми щось пропустили. Бо лише з формуванням політичної мети усі суб'єкти держави намагатимуться досягти окресленої лінії на горизонті. Яка може вже тоді претендувати на перемогу. На жаль, тоді ми нічого не пропустили...

Саме тоді я спробував сформулювати політичну мету для нашої війни, щоб окреслити необхідну стратегію її досягнення. **Я підготував велику статтю, яка**

так і лишилася лежати у верхній полиці робочого столу. Вона називалася "Про політичну ціль війни для України в кінці 2023 року".

Правильним є один з найважливіших постулатів Клаузевіца. Він полягає в тому, що **війна піддається змінам, і ці зміни відбуваються відповідно до змін політики**. Бо зміни, які відбуваються у війні, потребують змін ще й на політичному й економічному фронтах.

- (1) Але **градус політичної напруги тоді так і не дозволив моїй совісті дати рух цій статті**. Надто крихкою була внутрішньо-політична ситуація.
- (2) Та **окремі її положення все ж таки лягли в основу замислу наших дій на 2024 рік**. Який, на жаль, так і залишився на папері.
- (3) Вже згодом інша команда розробляла свій замисел і втілювала його в життя...

Сьогодні, станом на кінець 2025 року, війна в Україні триває вже дванадцятий рік. І з абсолютною впевненістю можна сказати, що вона дедалі більше має ознаки світової. Так, за кількістю своїх жертв вона все ще не набрала обсягів світової, проте за рівнем глобального впливу та наслідків – вже ось-ось готова запустити свій небезпечний рахунок.

Підтвердженням цього, наприклад, може бути епізод з нашої історії, коли начебто сильні особистості сучасного світу стверджували про можливі швидкі рішення і довгоочікуваний мир.

Мир, який і досі не настав.

2. Ціль номер один для Росії

Україна є у надскладному положенні, де за **швидким миром** точно стоятиме лише нищівна поразка і втрата незалежності. Проте як показав час, і його досягти не вдалося.

Зараз вже цікаво, чи не є **це наслідком апетитів Росії, які можуть виходити за межі України? Очевидно, що так.**

Все через нерозуміння політичної мети Росії та відсутність власного політичного бачення, яке, імовірно, ґрунтувалося на можливих політичних цілях глобальних гравців.

Але навіть якщо таке розуміння прийде, то слідуючи тій самій теорії воєн, будь-яке зволікання на війні шкодить тому, хто наступає. Росіяни цього не можуть допустити – тоді такий очікуваний мир в Україні без побудови нової архітектури безпеки хоча б у Східній Європі просто неможливий.

Тут не можу для європейців не процитувати Бенджаміна Франкліна: "Ті, хто відмовляється від свободи заради тимчасової безпеки, не заслуговують ані свободи, ані безпеки". Десь так і формують сьогодні свою політику у Європі США.

У той час, коли західні політики перебували у полоні власних ілюзій, вимальовували рожеві сценарії чи підігравали один одному, розмірковували про відбудову України, а їхні експерти в унісон з українськими колегами малювали майбутні вибори в Україні, лінія бойового зіткнення впевнено рухалася у бік Дніпра, а вже сьогодні – й у бік Запоріжжя та Харкова. На це вже мало хто звертає увагу. Інколи складається враження, що навіть на фронті, як і сто років тому, вже чекають не перемоги, а довгоочікуваного миру.

Разом з тим російський теоретик воєнного мистецтва Свєчин ще сто років тому так не вважав. За цим криється дещо складніше.

Його власна історія також цікава. Будучи царським генералом і сподіваючись бути корисним комуністичному режиму, у 1927 році він опублікував книгу "Стратегія", в якій виклав свій погляд на систему підготовки та ведення війни державою. Його історія може бути повчальною у наші складні часи. Олександра Свєчина заарештували і розстріляли в 1938 році ті самі комуністи, яким він вирішив послужити. Але зараз не про нього, а про саму стратегію і про її зв'язок з політикою.

У вищезгаданого автора ми знаходимо досить цікаве визначення: "Будь-яка боротьба за власні інтереси може вестися лише свідомо і планомірно, якщо розуміти її цілі". **Ось і перший крок до розуміння суті дій Росії.**

Увесь подальший опис подій підтверджує, що використовуючи передусім слабкість колективного заходу та міжнародних інститутів, російське керівництво сформувало досить зрозумілу не тільки для військового керівництва ціль, яка не стосується вирішення окремих територіальних претензій або "захисту російськомовних" громадян України.

Росію не цікавить Донецька або Луганська області, хіба їхній мобілізаційний потенціал. Тисячі "свєчиних" вже поповнили лави борців за руський мир і приєдналися до нього самого.

Ціллю номер один для Росії є Україна.

Саме Україна з її суб'єктністю і незалежністю та усіма потенціалами, яка має стати воротами в Європу. Чи не тому сьогодні так важко знайти порозуміння щодо зупинки війни? Слідуючи логіці того самого автора, такі цілі публічно не оголошуються або принципово викривлюються, щоб притягнути якомога більше прибічників.

З'ясувати, у якій формі передбачалося позбавлення України суверенності і відновлення імперських амбіцій, згодом зможуть історики. Але характер подій з осені 2021 року, протягом 2022 року і дотепер, особливо поширення недовіри до ЗСУ, виявлені корупційні зв'язки окремих членів РНБО, а також риторика і поведінка російського керівництва, **не залишають сумнівів щодо цілі Росії:**

— Україна має припинити своє існування як незалежна держава.

Цей висновок маємо запам'ятати саме ми, українці. Його розуміння має лягти в основу побудови власної стратегії збереження держави. А вона має бути побудована з політичної мети, яку визначить вище військово-політичне керівництво держави.

Виникає закономірне запитання:

— що ж таке політична мета? І

— чому недостатньо лише військової стратегії, яка і так зачіпає економіку?

Все лежить в основах науки про війну. А вона каже: "Завдання вищого військового командування – знищити бойові сили ворога. Мета війни – завоювати мир, що відповідає умовам політики, яку підтримує держава". Отже, війна не є сама собою ціллю, яка ведеться лише військовими, а ведеться – щоб укласти мир за певних вигідних умов.

Політик, визначаючи політичну мету війни, повинен враховувати позиції на військовому, соціальному та економічному фронтах, захоплення яких створить сприятливі умови для ведення мирних переговорів. Отже, не лише оборона на всіх цих фронтах важлива, а й цілеспрямовані атаки на кожний такий сегмент противника повинні мати успіх, особливо у війні на виснаження. Це потрібно запам'ятати.

Таким чином, визначаючи політичну мету війни, фактично необхідно визначити завдання та об'єднати керівництво на фронтах політичної, економічної і збройної боротьби.

3. Підготовка до вторгнення

Що ж робила Росія? Вже маючи чітко сформовану ціль війни, враховуючи власні можливості та стан нашої держави, за гаслами про завершення війни, розпочатої у 2014 році, грубо порушуючи міжнародне право, вона з середини 2019 року розпочинає безпрецедентну підготовку до вторгнення в Україну, розгортаючи вздовж наших кордонів війська.

Стратегія – це мистецтво поєднання підготовки до війни і ведення операцій для досягнення її мети. Стратегія розв'язує питання, пов'язані з використанням як збройних сил, так і всіх ресурсів країни для досягнення кінцевої мети.

Ось перший камінь, об який розбивається оборона України.

— Стратегія має використати всі необхідні ресурси. Але чи може вона ними володіти у повному обсязі?

За логікою того самого Свечина, для досягнення політичної мети існують лише два різновиди стратегії:

— **розгром і виснаження.** Нічого іншого людство не придумало.

Здавалося б, для чого нам потрібно згадувати давно забутого в Україні російського теоретика?

Саме у розрізі цих двох стратегій можливо розглянути перебіг нашої війни і найголовніше

– знайти єдину стратегію наших дій, побудовану на правильно визначеній політичній меті.

У серпні 2021 року, коли я став Головнокомандувачем ЗСУ, війна Росії проти України тривала вже сьомий рік. Збройні Сили України хоч і переживали трансформацію, здобували бойовий досвід, але мали ще велику кількість проблем в різних напрямках. Російська ж армія інтенсивними темпами нарощувала свої сили та забезпечення. Аналітичний ресурс Global Firepower Index оприлюднив восени 2021 року рейтинг, згідно з яким, збройні сили РФ займали друге місце серед найсильніших армій світу після США, тоді як Збройні Сили України – 25-те.

Росія з року в рік збільшувала військовий бюджет, вкладала ресурси в оборонно-промисловий комплекс, купувала дедалі більше зброї та техніки. Вони суттєво переважали нас як за чисельністю, так і за оснащеністю. Починаючи з 2019-го і наступні три роки військові витрати РФ лише зростали.

Водночас в Україні все відбувалося навпаки:

— у 2021 році армії виділили грошей навіть менше, ніж в попередньому 2020 році. І хоча політики гучно заявляли, що на сектор безпеки та оборони виділили понад 5% ВВП – це не лише про Збройні Сили, це і про Нацполіцію, СБУ, Нацгвардію, прикордонників.

З 260 млрд грн для Міноборони було менше половини. Фінансування розробки та закупівлі зброї і техніки не збільшували, переважна частина грошей традиційно йшла на грошове забезпечення військових.

Через це ЗСУ були у стані стагнації: фінансів на розвиток та підвищення боєготовності не вистачало, була проблема відтоку кадрів і недоукомплектованості військових частин.

Бюджет на 2022 рік приймався парламентом вже в умовах ескалації ситуації та накопичення російських військ біля українських кордонів. Як наслідок – він зріс всього на 10% і досяг 133 млрд грн.

Але це ніщо в порівнянні з тими викликами, які чекали на Україну та ЗСУ у зв'язку з повномасштабною агресією Росії. Майбутнє покаже, що стабільне недофінансування армії призвело до накопичення цілого ряду проблем.

Збройні Сили України зустріли повномасштабне вторгнення Росії з величезним дефіцитом всього – від людей до зброї.

Станом на кінець 2021 року чисельність російської армії перевищувала українську в 5 разів, танків та бойових броньованих машин у них було в 4 рази більше, артилерії – у 3,4 раза, а ударних вертольотів – в 4,5 раза. Ще сумнішою була ситуація у Військово-морських силах України – у нас не було авіаносців, есмінців, корветів і підводних човнів.

Станом на серпень 2021 року чисельність Збройних Сил України налічувала 250 000 осіб, з них близько 204 000 – це військовослужбовці. Чисельність російської армії з року в рік збільшувалась і становила на той час вже понад мільйон військовослужбовців.

Бойових бригад у складі ЗСУ на момент мого призначення було лише 24. Це загальновійськові бригади Сухопутних, Десантно-штурмових військ та морської піхоти, які і є основою угруповань для ведення наземних операцій. З їхнього числа на серпень 2021 року 12 бригад вже виконували бойові завдання на сході та півдні України. Тобто у нас лишалося лише 12 бойових бригад, які перебували на полігонах, в пунктах постійної дислокації і які можна було відправити на бій з ворогом під час повномасштабної агресії.

Усе це давало Росії всі можливості використати саме стратегію розгрому для досягнення сформованої політичної мети.

Тому Росія у 2021 році почала суттєво нарощувати кількість військ вздовж кордону з Україною. І вже на серпень вимальовувалася конфігурація ймовірних напрямків вторгнення. За оцінками розвідки, наявна кількість російських військ біля українських кордонів дозволяла противнику створити до шести оперативних угруповань військ, які могли бути залучені до вторгнення. Окрім того, війська накопичувалися і в тимчасово окупованому Криму для наступу на Таврійському та Азовському напрямках.

Загалом до початку вторгнення наступальне угруповання росіян оцінювалося у щонайменше 102 батальйонні тактичні групи – це до 135 000

військовослужбовців, 48 ОТРК, під 2 000 танків, 5 319 бронемашин, 2 000 артилерійських систем, під 700 одиниць РСЗВ.

Росія мала абсолютну перевагу у кількості засобів повітряного нападу та засобів ППО, перед війною вона оновила бойовий склад авіації та переозброїла її на сучаснішу техніку. За оцінками розвідки, всього для вторгнення противник міг залучити до 342 літаків оперативно-тактичної авіації та до 187 вертольотів. До того ж росіяни створили корабельні угруповання для проведення операцій у Чорному та Азовському морях.

Ось так виглядала ситуація станом на кінець 2021 року.

— Ми значно поступалися противнику в чисельності озброєння та військової техніки, боєприпасах, особовому складі. У нас, на відміну від росіян, було зовсім мало сучасного озброєння.

На початку 2022 року Генеральний штаб провів розрахунки, які показали, що загальна потреба в коштах для відбиття агресії, зокрема для відновлення та поповнення запасів ракет і боєприпасів, обчислювалася в сотні мільярдів гривень. Яких у ЗСУ не було. Важко сказати, якій політичній меті відповідав такий стан найважливішої інституції у державі.

Тому російська стратегія розгрому передбачала чіткі і кінцеві військові дії, які мали стільки потенціалу, щоб досягти політичної мети як швидким ударом по столиці, так і по інших напрямках.

Характерною ознакою такої стратегії, окрім високого, проте обмеженого потенціалу, є відсутність стратегічних резервів у противника, які не передбачено створювати і застосовувати в стратегії розгрому.

Характерні для військових оперативні резерви належать до складу угруповань і залишаються виділеним потенціалом. Отже, досягнення політичної мети здійснювалося переважно військовими методами у поєднанні з класичними інформаційно-психологічними акціями, діями агентури й п'ятої колони.

Проте ситуація розвивалася по-іншому.

4. Зміна стратегії розгрому на стратегію виснаження

Україна, яка опинилася під ударом ворога, в кілька разів більшого за розміром, економікою, чисельністю населення, військовим бюджетом та розміром армії, вистояла.

— Передусім завдяки героїзму українців, інноваціям і досягнутому за допомогою союзників паритету.

Звісно, така наша реакція мала б бути частиною політичної мети. Бо саме безпрецедентний героїзм громадян України став запорукою перемоги і мав би бути результатом стійкої позиції на політичному фронті.

Не дати противнику реалізувати свою стратегію для досягнення політичної мети є абсолютною перемогою. Перемогою, яка хоч і коштувала Україні життів найкращих її громадян і частини території, але зберегла державу та дала найголовніше – шанс на боротьбу і на мир на своїх умовах. Шанс, яким ми користуємося до сьогодні.

З того моменту потрібно звернутися до воєнної науки. А вона знову нагадує, що для досягнення тієї самої політичної мети, коли розрахунок на стратегію розгрому не справджується, **стратегія змінюється на виснаження.**

Як згодом з'ясується, це жодним чином не спростовує рішучість кінцевих цілей. У цьому сьогодні вже впевнився увесь світ, не тільки ми.

З 17 квітня 2022 року, поки агентура та п'ята колона в Україні готували підґрунтя до нової стратегії, російські війська зосередили свої зусилля на проведенні військових дій у північно-східних, східних і південних районах, де мали створити умови для підготовки до виконання завдань у межах стратегії виснаження.

З військового погляду все здавалось зрозумілим. Російські війська, використовуючи залишки збереженого потенціалу, шляхом завдання дедалі більш концентрованих ударів, намагалися не втратити ініціативу, а на деяких ділянках, наприклад на правому березі Дніпра та півдні, переходили до оборони, створюючи умови для затяжної війни. Війни на виснаження. До кінця 2022 року такі дії відбувались майже по усій лінії фронту, без значних оперативних успіхів, крім звільнення Харківщини та правобережжя України.

Переважно такі дії були результатом використання нами залишків оперативних запасів і тих, які дозовано надходили від партнерів, а також частковим використанням Росією власних обмежених стратегічних запасів. Наслідком цього стала втрата нами більшої частини Луганської області та лівобережної частини Запорізької та Херсонської областей. Об'єктивно стратегія розгрому вичерпала себе через відсутність сил і засобів, а також стратегічних резервів з обох сторін. Це, до речі, є ще однією причиною настання саме позиційності у війні. Коли недостатньо матеріальних запасів, а підготовка з обох сторін недостатня, з великою ймовірністю така війна стане позиційною. Згодом під силою інших факторів так і сталося.

Імовірно, досліджуючи ці дві теорії, необхідно зробити висновок, що стратегія виснаження може бути застосована з метою створення умов для розгрому. Тому з осені 2022 року Україна і намагається створити умови для реалізації стратегії розгрому у наступному, 2023 році.

Але через відсутність політичної мети підготовка триває лише на військовому напрямку й охоплює лише стратегічне розгортання та формування потенціалу для вирішення завдань у 2023 році.

— Наші резерви обмежені західною допомогою, економіка не забезпечує потреб фронту, суспільство орієнтоване на швидку перемогу вже у 2023 році й сповнене завищених очікувань і надій.

Вже зараз не дивне намагання Росії у 2023 році сконцентруватися на створенні потужної оборони, яка, з одного боку, була логічною, начебто слугувала для відбиття нашого імовірного наступу, а з іншого – відвертала нашу увагу від головного, від формування необхідного матеріального резерву для ведення війни на виснаження. У той час коли ми готувалися до кави у Криму, завершення війни у 2023 році та спостерігали за намаганням захопити Бахмут, Росія переводила економіку на військові рейки, запускала пропаганду і змінювала законодавство, формувала стратегічні резерви та затягувала нас у війну, до якої, як і в 2022 році, ми не були готові. Війну на виснаження.

Саме у вересні 2022 року, коли перші "шахеда" залетіли на територію України, а групи російського впливу розпочали дискредитаційну кампанію проти військового керівництва України, розпочалася нова ера воєн в історії людства. Війни на виснаження. До кінця 2023 року ця стратегія була абсолютно відточена й доведена до досконалості. Події 2024-го, а особливо 2025 року, попри незначні здобутки на фронті, вказують на абсолютну дієвість такої стратегії для Росії у намаганні досягнути своєї політичної мети.

Що ж це за стратегія виснаження?

Визначення, які дають теоретики військового мистецтва, дуже складні. І для розуміння потрібно провести історичні аналогії. Бо змінилися інструменти і форми реалізації, проте не змінилася суть.

"Слабкого... ворога можна перемагати, знищивши його збройні сили. Але лінія найменшого опору до перемоги може пройти через певне затягування війни, що може призвести до політичного розпаду ворога. Сильну і значну державу навряд чи можна повалити методами розгрому без виснаження", – так кажуть військові класики.

А ще додають: "Війна на розгром ведеться переважно завдяки резервам, накопиченим у мирний час; іноземні замовлення для термінового поповнення перед війною можуть бути надзвичайно доречними. Велика держава може організовувати боротьбу за виснаження виключно на праці своєї промисловості під час самої війни. Військова промисловість може розвиватися виключно коштом військових замовлень".

"Підготовка до війни на виснаження має зосереджуватися головним чином на загальному, пропорційному розвитку та покращенні економіки держави,

оскільки слабка економіка, звісно, не витримує суворих випробувань виснаження".

Зрозуміти ці цитати, датовані 1927 роком, не провівши аналогію з цими днями, практично неможливо. Проте це абсолютно так. Надто дорога і спустошлива війна має швидко закінчитися. Це ж і є головний постулат доктрини НАТО: немає сенсу вести довгу війну, бо у тебе ресурсів і можливостей завдавати ураження більше.

Проте історія нашої війни підтверджує, що складний шлях стратегії виснаження, що веде до витрат набагато більших ресурсів, ніж короткий нищівний удар, зазвичай обирається лише тоді, коли війну неможливо завершити одним способом.

Слід пам'ятати головне: операції стратегії виснаження – це не стільки безпосередні етапи досягнення кінцевої військової мети, скільки етапи розгортання матеріальної переваги, що зрештою позбавить ворога передумов для успішного опору.

Ось і відповідь на запитання, скільки коштуватиме збиття 9 000 повітряних цілей, які щомісяця отримує Україна. Це і є реалізацією стратегії виснаження.

Проте війна на виснаження ведеться і на політичному фронті.

— Де, як я вже казав, головним є народ України і його здатність до опору через залучення до мобілізації.

А отже шлях до політичного розпаду стає дедалі очевиднішим.

5. Рішучий удар, який може готувати Росія

Що ж до військових дій у стратегії на виснаження. Військові дії все ще відіграють важливу роль у досягненні політичної мети, проте вони не є головною і кінцевою фазою.

Це означає, що, наприклад, якщо Росія повністю окупує Донецьку або інші області, війна триватиме як на політичному, так і економічному фронті, оскільки політична мета не буде досягнута.

Або уявімо вихід ЗСУ на кордони 1991 року. Чи означатиме це завершення війни? Так, це змінить конфігурацію лінії фронту, яка проходитиме по державному кордону. Проте чи закінчиться на цьому війна, коли і економіка, і населення Росії будуть готові її продовжувати?

І навпаки – за здорової економіки і правильної внутрішньої та зовнішньої політики можливо змінювати і конфігурацію фронту, звісно, впливаючи на економіку і населення Росії.

Отже, метою воєнних дій в стратегії виснаження є

— створення умов, за яких можливо завдання рішучого удару, спрямованого на розвал країни на економічному і політичному фронтах одночасно.

Простіше кажучи,

— противник веденням військових дій сьогодні намагається створити соціальну напругу, завдати втрат у живій силі та непомірних витрат фінансового ресурсу.

Боротьба за символічні географічні і культурні об'єкти, а не за ділянки місцевості, є найвигіднішою у такому разі. Перетворення таких об'єктів у фортецю лише підтверджує і підтримує ворожу стратегію.

Мабуть, останнє, що потрібно додати про стратегію виснаження.

Справді, у рамках такої стратегії всі операції характеризуються тим, що мають обмежену мету. Війна не є вирішальним ударом, а є боротьбою за позиції на військовому, політичному й економічному фронтах, з яких, зрештою, можна було б завдати цього удару.

У стратегії виснаження є свій вирішальний удар.

1) — І якщо для противника — це доведення країни до розпаду через військові дії, політичну й економічну ситуацію, що ж тоді є рішучим ударом у цій ситуації?

2) — Якщо згадати історію, то відповідь очевидна. Це громадянська війна.

Так, саме це і є тим вирішальним ударом, якого Росія систематично досягає реалізацією стратегії на виснаження.

Ця війна, до речі,

— за відсутності єдиного бачення нової архітектури безпеки хоча б на європейському континенті, можлива не лише внаслідок досягнення політичної мети, а й, як не дивно,

— через "справедливий мир", який без гарантій безпеки та реальних фінансових програм неодмінно виведе війну з Росією у наступний етап — вже громадянської війни.

Отже, саме майбутні загрози й ризики кажуть про те, що визначення чіткої політичної мети — це не лише завдання діяльності збройних сил, а й директива для політичної підготовки війни, яка широко охоплює питання економіки, внутрішньої та зовнішньої політики.

Оцінка перспектив війни має сформувати єдину ціль, що об'єднає військовий, політичний і економічний фронт.

Наприклад,

— якщо розглянути основні етапи розвитку воєнно-політичної та воєнно-стратегічної ситуації навколо України, то можна було б розглянути такі

«варіанти» політичної мети

1. Період з лютого 2015 року до лютого 2022 року.

Етап уникнення та запобігання війни. Політичною метою цього періоду мали б бути: уникнення війни шляхом підготовки власних збройних сил, населення та економіки, вжиття зовнішньополітичних заходів для обмеження військових можливостей Росії.

Серед основних заходів на практиці **мала б бути підготовка країни до війни у всіх сферах**. Кінцевою практичною фазою могло стати запровадження воєнного стану і завчасне розгортання збройних сил на загрозливих напрямках.

2. Період з 24 лютого 2022 року до грудня 2023 року.

Етап використання стратегії знищення. Політичною метою могло б бути: забезпечення сталого миру і нерозповсюдження війни на решту територій України. У разі неможливості – підготовка до війни на виснаження.

3. Період з лютого 2024 року до січня 2025 року.

Стратегічна оборона та формування альянсів до активних дій в стратегії виснаження для пошуку справедливого миру.

4. Період з січня 2025 року до серпня 2025 року.

Стратегічна оборона з завданням не дати Росії використати свої військові досягнення у формуванні мирних перемовин.

5. З серпня 2025 року.

Збереження держави через утримання військового, політичного і економічного фронтів. Формування альянсів і коаліцій навколо позбавлення Росії можливостей війни.

6. Яким може бути закінчення війни

Дуже дивною є ситуація, коли питання закінчення війни під тиском чергових інформаційних приводів стають темою для чергових провісників в Україні.

Для формування самого терміну закінчення війни одних інформаційних приводів явно недостатньо.

Закінчення або зупинка війни, особливо війни на виснаження, залежатиме від сукупності досягнень чи втрат на військовому, економічному і політичному фронтах. Звісно, обвал на одному з них може спричинити появу лише передумов для її закінчення.

Проте і стійкість усієї конструкції абсолютно залежна від стійкості та потенціалу інших.

Наприклад, так вже швидко спрогнозований мир в Україні поставить досить жорсткі питання в Росії про кількість людських втрат – це буде пояснити так само важко, як і пояснити корупцію в Україні сьогодні.

І закономірно, що саме ситуація на політичному фронті в Росії не допустить цього без значних поступок або повної поразки з нашого боку.

Сьогодні важко сказати, чи розуміють це посередники, які намагаються вималювати сценарії для України.

Але той факт, що кожного разу умови не стають кращими для України, – очевидний.

Формуючи політичну мету війни, важливо пам'ятати, що **війна не завжди завершується перемогою однієї сторони та поразкою іншої**. Так було у Другій світовій, але це рідкісний виняток, бо так майже ніколи не було в людській історії. Переважна більшість воєн завершується або взаємною поразкою, або кожен впевнений, що переміг, або інші варіанти.

Отже, коли ми ведемо мову про перемогу, треба чесно сказати так:

— перемога – це розпад Російської імперії, а поразка – повна окупація України через її розпад. Все решта – просто продовження війни.

Ми, українці, звичайно, прагнемо повної перемоги – розпаду Російської імперії.

Але не можемо й відкидати варіант довгострокового (на роки) припинення війни, бо саме це надто поширений в історії воєн спосіб їх завершення. Разом з тим мир, навіть в очікуванні наступної війни, дає шанс на політичні зміни, на глибокі реформи, на повноцінне відновлення, економічне зростання, повернення громадян.

Можна навіть вести мову про початок **формування безпечної, максимально захищеної держави** завдяки інноваціям і технологіям.

Формування і укріплення основ справедливої держави через боротьбу з корупцією та створення справедливого суду.

Економічний розвиток країни, зокрема, на основі міжнародних економічних програм відновлення країни.

7. Про гарантії безпеки

Ще один важливий аспект формування політичної мети сьогодні – це **гарантії безпеки**.

Саме поняття припинення війни сьогодні не лише очевидне, а й витребуване певними причинами. Ці причини носять як регіональний, так і глобальний характер. Сам шлях реалізації зусиль для досягнення цього сьогодні, на жаль, малоймовірний.

(1)

Перш за все, для цього відсутні передумови. Чи не основною з них є активні бойові дії високої інтенсивності та удари по економіці з обох сторін, які досі тривають. Саме тому зміщення акценту з переговорів про припинення вогню до укладання остаточної мирної угоди несе неможливість навіть їх сприйняття в Україні через неприпустимі для нас умови. Бо ми вже заплатили занадто високу ціну.

(2)

По-друге, в умовах, коли вже не існує поняття міжнародного права та системи підтримки цього права, укладання таких угод без створення гарантії довгострокової безпеки абсолютно неможливе.

Такими гарантіями безпеки могли бути: вступ України до НАТО, розміщення на території України ядерної зброї або розміщення великого, здатного протистояти Росії військового контингенту. Проте сьогодні про це не йдеться. А з урахуванням і технологічної, і доктринальної неготовності будь-якої країни – учасниці НАТО або іншої, окрім Росії, України та Китаю, це питання принципово не може розглядатися.

А отже, імовірно, війна триватиме. І не лише у військовій, а й у політичній та економічній сферах.

(3)

Ще одним аспектом є поступове здешевлення війни завдяки розвитку технологій, з одного боку, та збільшенню сумарних ударних можливостей, з іншого.

Це, врешті, може привести до ситуації, коли **Росії з часом потрібні будуть такі ж гарантії безпеки.**

Як би це дивно не звучало.

(4)

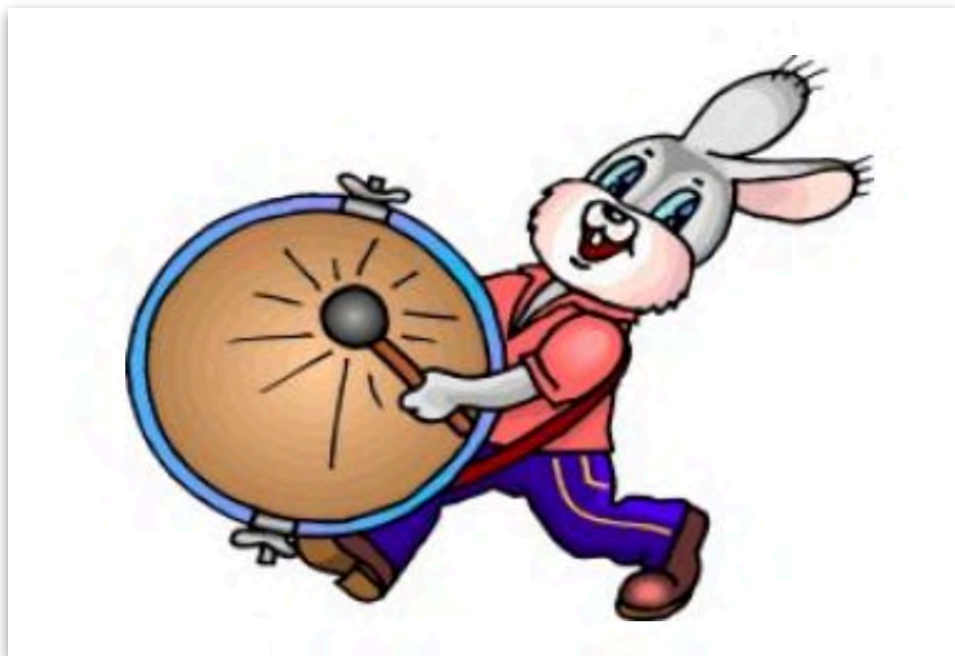
Тоді, імовірно, **основою гарантій безпеки мають бути капітали, що зможуть взаємно гарантувати їх збереження.** Які, зі свого боку, не допустять колапсу у повоєнні роки як в Україні, так і в Росії. Бо, звісно, такі економічні збитки матимуть і політичні наслідки. Це вже було на початку ХХ століття.

Отже, формулювання політичної мети війни є найскладнішим випробуванням для мислення політика. Тут можливі найбільш хибні уявлення. Війна – це каталог грубих помилок, говорив Вінстон Черчилль.

Проте чи не головною тоді політичною метою для України є позбавлення Росії можливості здійснювати акти агресії проти України в осяжній перспективі.

Водночас потрібно врахувати, що реалізовувати такі наміри Росія може, обравши одну з двох стратегій. У будь-якому разі, такий акт агресії здійснюватиметься як на військовому, так і на політичному й економічному фронтах. Інструменти та форми такої агресії змінюються, проте всі вони слугуватимуть одній і тій самій політичній меті.

Якщо важко уявити характер майбутньої війни, то **точно зрозуміло, яким повинен бути мир,** де мають жити наші діти. Зрештою, як говорила Олена Теліга: **"Держави стоять не на династії, а на внутрішній єдності і силі народу".**

№ 1.289-3

Politics and War. Reality vs Expectations

Why is it critically important to formulate a political goal in war? Explains Valeriy Zaluzhny, Ambassador of Ukraine to the United Kingdom, former Commander-in-Chief of the Armed Forces of Ukraine

Valerii Zaluzhnyi

Ambassador of Ukraine to the United Kingdom, ex-Commander-in-Chief of the Armed Forces of Ukraine

NOVEMBER 29, 21:00

The thought of this article came to me more and more often at the end of 2023, when my team and I tried to sum up the stormy year of 2023, and most importantly, try to form our strategy for the upcoming year of 2024.

It was a tough year. We still didn't understand why it was getting harder and harder every day, despite being in a completely different position compared to 2022. Something was wrong. Something had to be seen and foreseen in the future. Something that could change everything, or at least somehow keep things in a situation where anything was still possible.

War in 2023 has changed dramatically. And while its physical nature was completely clear to us, which allowed us to even influence its further development, for example, with a comprehensive approach to UAVs and space reconnaissance, it did not yet seem possible to form a full-fledged strategy for our future behavior.

The dependence and use of economic opportunities and their increasing involvement in the war process as a whole became even more obvious.

Finally, we also realized that it is impossible to constantly be dependent on weapons supplies from Western partners. And not even because sooner or later they will run out of such weapons, but primarily because the weapons themselves will change over time and our partners will no longer have them. Something fundamental was missing in the approach to building a quality strategy.

Finally, after the consequences of the decisions made in the field of mobilization began to cause their disproportionate damage, everything fell into place.

Academic lessons immediately came to mind. Because according to Clausewitz, speaking of war as a continuation of politics by other means, it is implied that strategy cannot have a rational basis until the goals that need to be achieved are clearly defined.

Political goal of the war

The political goal of the war is what answers all questions. And if, according to the same Clausewitz, war is a "trinity": the population, the armed forces, and the state administration, then these aspects are three different codes of law, and among these parties, it is the population that is the most sensitive party in terms of supporting war.

Without public support, it is impossible to wage war successfully. Then perhaps the main form of such public support is society's attitude, first of all, to mobilization, which quickly began to fail.

Clausewitz also emphasized: in order to have the support of the population, it is important that the public is well informed, able to distinguish "right" from "wrong", "one's own" from "others". Naturally, the support of the population is strongest and most tangible for "their own" and "the right", that is, national – in practice, it becomes unconditional when they are directly exposed to danger. A danger can be any threat that is perceived as a direct threat to the independence of a state.

So, it is obvious that no matter how much the military command tries to form a military strategy for a certain period, all this will not bring any results without political will, which is precisely formed through a political goal.

Returning to Clausewitz, the basis of his theory is that wars are usually fought for political, not military, goals, and are driven not so much by physical, but primarily by ideological forces.

One evening, I gave the order to pull up all the directive documents that were coming to the General Staff of the Armed Forces of Ukraine, in order to find out what the political goal of the war was. Or, perhaps, we missed something. Because only with the formation of a political goal all subjects of the state will try to reach the outlined line on the horizon. Which can then claim victory. Unfortunately, then we did not miss anything...

It is this term that ultimately makes it possible to see not only what the enemy is doing, but also how to move forward ourselves. It was then that I tried to formulate a political goal for our war, to outline the necessary strategy for achieving it.

Then I prepared a long article that remained on the top shelf of my desk. It was called "On the political purpose of the war for Ukraine at the end of 2023."

One of Carl von Clausewitz's most important postulates is true. It is that **war is subject to change, and these changes occur in accordance with changes in politics**. And indeed, it should be so. Because the changes that occur in the war also require changes on the political and economic fronts.

But the degree of political tension at that time did not allow my conscience to give this article a boost. The internal political situation was already too fragile. But some of its provisions nevertheless formed the basis for the plan of our actions for 2024. Which, unfortunately, remained on paper. Later, another team developed its idea and brought it to life.

Today, as of the end of 2025, the war in Ukraine has been going on for twelfth year. And with absolute certainty, we can say that it is increasingly bearing the hallmarks of a global war. Yes, in terms of the number of its victims, it has not yet reached the global scale, but in terms of the level of global impact and consequences, it is about ready to start its dangerous account.

Confirmation of this, for example, can be an episode from our history, when supposedly strong personalities of the modern world claimed about possible quick solutions and the long-awaited peace.

A peace that has not yet come.

Number one target for Russia

This confirms that Ukraine is in an extremely difficult situation, where a quick peace will definitely only lead to a devastating defeat and loss of independence. However, as time has shown, it was not possible to achieve it.

Now it is interesting isn't this a consequence of Russia's appetites, which may extend beyond Ukraine. Obviously, it is. All, again, due to a misunderstanding of Russia's political goal and the lack of its own political vision, which was presumably based on the possible political goals of global players. But even then, even if such an understanding comes, following the same theory of wars, any delay in war is to the detriment of the one who is attacking. The Russians cannot allow this – then the expected peace in Ukraine without building a new security architecture, at least in Eastern Europe, is simply impossible.

Here, for Europeans, I can't resist quoting Benjamin Franklin: "Those who give up freedom for temporary security deserve neither freedom nor security." This is how the United States is shaping its policy in Europe today.

At a time when Western politicians were captive to their own illusions, drawing pink scenarios or playing along with each other, thinking about the reconstruction of Ukraine, and their experts, in unison with their Ukrainian colleagues, were drawing the future elections in Ukraine, the line of combat contact was confidently moving towards Dnipro, and today – towards Zaporizhzhia and Kharkiv. Not many people pay attention to this anymore. Sometimes it seems that even at the front, like a hundred years ago, they are no longer waiting for victory, but for the long-awaited peace. However, the Russian classic of the theory of military art, Svechin, did not think so a hundred years ago. There is something more complicated behind this.

His own story is also interesting. As a tsarist general and hoping to be useful to the communist regime, in 1927 he published the book "Strategy", in which he outlined his view of the system of preparing for and waging war by the state. His story can be instructive in our difficult times. Alexander Svechin was arrested and shot in 1938 by the same communists he decided to serve. But now it's not about him, but about the strategy itself and its connection with politics, first of all.

So, trying to find a definition of the political goal of war, we find a rather interesting definition in the aforementioned author: "Any struggle for one's own interests can only be waged consciously and systematically if its goals are understood."

This is the first step towards understanding the essence of Russia's actions. The entire subsequent description of events, of course, confirms that, using, first of all, the weakness of the collective West and international institutions, the Russian leadership has formed a goal that is quite understandable not only for the military leadership, and does not concern the resolving of individual territorial claims or the protection of Russian-speaking citizens of Ukraine. Russia is not interested in the Donetsk or Luhansk regions, except for their mobilization potential. Thousands of

"svechinists" have already joined the ranks of fighters for "the Russian peace" and joined him.

Russia's number one target is Ukraine. It is Ukraine, with its subjectivity and independence and all its potential, that should become the gateway to Europe. Is that why it is so difficult today to find an understanding about stopping the war. Of course, following the same author's logic, such goals are not publicly announced, or are fundamentally distorted and announced publicly in order to attract as many supporters as possible.

Therefore, historians will be able to find out in what form the deprivation of Ukraine's sovereignty and the restoration of imperial ambitions were intended when it becomes possible. But the nature of events since the fall of 2021, throughout 2022 and to this day, especially the spread of distrust towards the Armed Forces of Ukraine, the revealed corruption ties of individual members of the National Security and Defense Council, as well as the rhetoric and behavior of the Russian leadership, leave no doubt about Russia's goal: Ukraine must cease to exist as an independent state.

This conclusion is something we, Ukrainians, must remember. Understanding of this conclusion should form the basis for building our own strategy for preserving the state. This strategy should be built on a political goal, which will be determined by the state's top military-political leadership.

A logical question arises: what exactly is a political goal. And why is a military strategy, which already affects the economy, not enough?

Everything, again, lies in the foundations of the science of war. And it says: "The task of the high military command is to destroy the enemy's fighting forces. The purpose of war is to win a peace that meets the conditions of the policy supported by the state."

So war is not a goal in itself, waged only by the military, but is waged in order to conclude peace under certain favorable conditions.

A politician, when determining the political goal of war, must take into account positions on the military, social, and economic fronts of the struggle, the capture of which will create favorable conditions for peace negotiations. So, obviously, not only defense on all these fronts is important, but targeted attacks on each such segment of the enemy must bring success, especially in a war of attrition. This needs to be remembered.

Thus, in determining the political goal of the war, it is actually necessary to define the tasks and unite the leadership on the fronts of political, economic, and armed struggle.

Preparations for the invasion

What was Russia doing?

Already having a clearly defined goal of the war, taking into account its own capabilities and the state of our country, under the slogans of ending the war that began in 2014, grossly violating international law, Russia, presumably from mid-2019, is beginning unprecedented preparations for an invasion in Ukraine, deploying troops along our borders and beginning their training.

Strategy is the art of combining preparation for war and conducting operations to achieve its goal. Strategy solves issues related to the use of both the armed forces and all the resources of the country to achieve the ultimate goal. This, by the way, is the first stone that Ukraine's defense is breaking. The strategy must use all the necessary resources. However, can it fully own them?

According to the same Svechin's logic, there are only two types of strategy to achieve this political goal: **defeat and/or exhaustion**. Humanity has not come up with anything else.

It would seem, why do we need to remember a Russian theorist who has long been forgotten in Ukraine? It is in the context of these two strategies that it is possible to consider the course of our war and, most importantly, to find the only correct strategy for our actions, built on a correctly defined political goal.

So the Russian leadership, which set a political goal for military action, was clearly aware of what was possible for the strategy with the available means and how their policy could influence the change of the situation for better or worse. Presumably, everything was foreseen.

In August 2021, when I became Commander-in-Chief of the Armed Forces of Ukraine, Russia's war against Ukraine had been going on for seven years. Although the Armed Forces of Ukraine were undergoing transformation and gaining combat experience, they still had a large number of problems in various areas. The Russian army was rapidly increasing its forces and supplies. The analytical resource Global Firepower Index published a rating in the fall of 2021, according to which the Russian Armed Forces ranked second among the strongest armies in the world after the United States, while the Armed Forces of Ukraine ranked 25th.

Russia increased its military budget year after year, invested resources in the defense-industrial complex, and purchased more and more weapons and equipment. They significantly outnumbered us both in numbers and equipment. Starting in 2019 and for the next three years, Russia's military spending only increased. At the same time, in Ukraine, everything happened the other way around – in 2021, the army was allocated even less money than in the previous year. And although politicians loudly declared that more than 5% of GDP was allocated to the security and defense sector, this is not only about the Armed Forces, it is also about the

National Police, the Security Service of Ukraine, the National Guard, and border guards.

Of the 260 billion hryvnias, less than half was for the Ministry of Defense. Funding for the development and procurement of weapons and equipment was not increased; the bulk of the money traditionally went to providing financial support for the military. Because of this, the Armed Forces of Ukraine were in a state of stagnation – there was a lack of finances for development and increasing combat readiness, there was a problem of personnel outflow and understaffing of military units.

The budget of 2022 was adopted by parliament in the conditions of an escalation of the situation and the build-up of Russian troops near the Ukrainian borders. As a result, it grew by only 10% and reached 133 billion hryvnias.

But this is nothing compared to the challenges that awaited Ukraine and the Armed Forces of Ukraine in connection with Russia's full-scale aggression. The future will show that the persistent underfunding of the army has led to the accumulation of a whole series of problems.

The Armed Forces of Ukraine met the full-scale Russian invasion with a huge shortage of everything from people to weapons.

As of the end of 2021, the Russian army was 5 times larger than the Ukrainian one, with 4 times more tanks and armored combat vehicles, 3.4 times more artillery, and 4.5 times more attack helicopters. The situation in the Ukrainian Navy was even sadder – we had no aircraft carriers, destroyers, corvettes, or submarines.

As of August 2021, the Armed Forces of Ukraine numbered 250,000 people, of which about 204,000 were military personnel. The size of the Russian army increased from year to year and by that time already amounted to over a million military personnel.

There were only 24 combat brigades in the Armed Forces of Ukraine at the time of my appointment. It's about combined-arms brigades of the Ground Forces, Air Assault Forces, and Marines, which are the basis of the groups for conducting ground operations. From their number, as of August 2021, 12 brigades were already performing combat missions in the East and South of Ukraine. So we had only 12 combat brigades left, which were at training grounds, at permanent deployment points, and which could be sent to fight the enemy during a full-scale aggression.

All this gave Russia every opportunity to use the strategy of defeat to achieve its established political goal. Therefore, in 2021, Russia began to significantly increase the number of troops along the border with Ukraine. And already by August, the configuration of possible invasion directions was emerging. According to intelligence estimates, the existing number of Russian troops near the Ukrainian borders allowed the enemy to create up to six operational groups of troops that

could be involved in the invasion. In addition, troops were also accumulating in temporarily occupied Crimea for an offensive in the Tavria and Azov directions.

In general, before the invasion, the Russian offensive group was estimated to consist of at least 102 battalion tactical groups – up to 135 thousand servicemen, 48 operational-tactical missile systems, up to 2 thousand tanks, 5319 armored vehicles, 2 thousand artillery systems, and up to 700 units of MLRS.

Russia had an absolute advantage in the number of air attack and air defense weapons; before the war, it updated its aviation combat equipment and re-equipped it with more modern technology. Intelligence estimates suggest that the enemy could deploy up to 342 operational-tactical aircraft and 187 helicopters for the invasion. In addition, the Russians have created naval groups to conduct operations in the Black and Azov Seas.

This is what the situation looked like at the end of 2021. We were significantly inferior to the enemy in the number of weapons and military equipment, ammunition, and personnel. We, unlike the Russians, had very little modern weapons. At the beginning of 2022, the General Staff conducted calculations that showed that the total need for funds to repel aggression, including for the restoration and replenishment of missile and ammunition stocks, was estimated at hundreds of billions of hryvnias. Which the Armed Forces of Ukraine did not have. It is difficult to say what political goal this state of the most important institution in the country served.

Therefore, the Russian strategy of defeat envisaged clear and definitive military actions that had enough potential to achieve the political goal both by a quick strike on the capital and by strikes in other directions, but in a limited time. At the same time, such potential was only enough to carry out such actions if they were to be successful. A characteristic feature of such a strategy, in addition to the high, but limited allocated potential, is the enemy's lack of strategic reserves, which are not intended to be created and used in the strategy of defeat.

Operational reserves, typical for the military, are part of the groups and remain an allocated potential. Thus, the achievement of the political goal was carried out mainly by military methods, of course, in combination with classic informational and psychological campaigns and actions, and, presumably, special actions aimed at agents and the fifth column were carried out, which were supposed to precede military actions.

However, the situation turned out differently.

Changing the strategy of defeat to a strategy of attrition

Ukraine, which found itself under attack from an enemy that is several times larger in size, economy, population, military budget, and army size, has survived. First of

all, thanks to the heroism of Ukrainians, innovations, and parity achieved with the help of allies.

Of course, such a reaction of ours should be part of a political goal. Because it was the unprecedented heroism of the citizens of Ukraine that became the key to victory and should be the result of a stable position on the political front.

Preventing an opponent from implementing their strategy to achieve a political goal is an absolute victory. A victory that, although costs Ukraine the lives of its best citizens and part of its territory, preserved the state and gave it, most importantly, a chance to fight and make peace on its own terms. A chance that we use to this day.

However, from that moment it is necessary to turn to military science. And it once again reminds us that to achieve the same political goal, when the calculation on the strategy of defeat does not come true, the **strategy changes to attrition**.

As will later become clear, this in no way refutes the determination of the ultimate goals. The whole world, not just us, has already been convinced of this today.

Since April 17, 2022, while the agents and the 5th column in Ukraine were preparing the ground for a new strategy, Russian troops focused their efforts on conducting military operations in the northeastern, eastern, and southern regions, where they were supposed to create conditions for preparing to carry out tasks within the framework of the attrition strategy.

From a military point of view, everything seemed clear. Russian troops, using the remnants of their saved potential, tried not to lose the initiative by delivering increasingly concentrated strikes, and in some areas, for example on the right bank of the Dnipro and in the South, went on the defensive, creating conditions for a protracted war. Wars of attrition. By the end of 2022, such actions continued almost along the entire front line, without significant operational successes, except for the liberation of the Kharkiv region and the right-bank Ukraine.

These actions were mainly the result of our use of the remaining operational stocks and stocks that were received dosed from partners, as well as Russia's partial use of its own limited strategic stocks. The result was our loss of most of the Luhansk region, and the left-bank part of the Zaporizhzhia and Kherson regions. Objectively, the strategy of defeat has exhausted itself due to the lack of forces and means, as well as strategic reserves on both sides. This, by the way, is another reason for the emergence of positionality in the war. When there are insufficient material reserves and insufficient preparation on both sides, such a war is likely to become a positional one. However, later, under the force of other factors, this is what happened.

Presumably, examining these two theories, it is necessary to conclude that the strategy of attrition, according to military theory, can be used to create the conditions for defeat. Therefore, since the fall of 2022, Ukraine has been trying to

create conditions for implementing the strategy of defeat in the following year, 2023.

However, due to the lack of a political goal, preparation continues only in the military direction and covers only strategic deployment and building capacity to solve tasks in 2023. Our reserves are limited by Western aid, the economy does not meet the needs of the front, society is focused on a quick victory in 2023 and is full of inflated expectations and hopes.

It doesn't seem surprising now that Russia's efforts in 2023 to focus on creating a powerful defense, which on the one hand was logical, supposedly serving to repel our probable offensive, and on the other hand, distracted our attention from the main thing, from forming the necessary material reserve for waging a war of attrition. While we were preparing for coffee in Crimea, the end of the war in 2023, and were watching the attempt to capture Bakhmut, Russia was putting the economy on military rails, launching propaganda and changing legislation, building strategic reserves, and dragging us into a war for which, just like in 2022, we were not ready. A war of attrition.

It was in September 2022, when the first drones flew into the territory of Ukraine, and Russian-influenced groups launched a discrediting campaign against the military leadership of Ukraine, that a new era of wars in the history of mankind began. Wars of attrition. By the end of 2023, this strategy was completely honed and perfected. The events of 2024, and especially 2025, despite minor achievements at the front, indicate the absolute effectiveness of such a strategy for Russia in its efforts to achieve its political goal.

What is this strategy of attrition? The definitions given by theorists of military art are very complex. And to understand it, historical analogies are needed. Because the tools and forms of implementation have changed, but the essence has not changed.

"A weak... enemy can be defeated by destroying its armed forces. But the line of least resistance to victory may pass through a certain prolongation of the war, which may lead to the political disintegration of the enemy. A strong and significant state can hardly be overthrown by methods of defeat without exhaustion," so say military classics.

They also add: "A war of attrition is waged mainly at the expense of reserves accumulated in peacetime; foreign orders for urgent replenishment before war can be extremely appropriate. A great power can organize a struggle for attrition solely on the labor of its industry during the war itself. The military industry can develop exclusively at the expense of military orders."

"Preparations for a war of attrition should focus primarily on the general, proportionate development and improvement of the state's economy, because a weak economy, of course, cannot withstand the severe tests of attrition."

It is almost impossible to understand these quotes, dated 1927, without drawing an analogy with these days. But it is absolutely true. The too expensive and devastating war must end quickly. This is the main postulate of NATO doctrine: there is no point in fighting a long war, because you have resources and opportunities to inflict more damage.

However, the history of our war confirms that the difficult path of the strategy of attrition, which leads to the expenditure of much greater resources than a short crushing blow, is usually chosen only when the war cannot be ended in one way.

The main thing to remember is that attrition strategy operations are not so much direct stages of achieving the ultimate military goal as stages of deploying material advantage, which will ultimately deprive the enemy of the prerequisites for successful resistance.

That's the answer to the question of how much it would cost to shoot down the 9000 air targets that Ukraine receives every month. This is precisely the implementation of the strategy of attrition.

However, a war of attrition is also being waged on the political front. Where, as I have already said, the main thing is the people of Ukraine and their ability to resist, through mobilization. And therefore, the path to political disintegration is becoming increasingly obvious.

The decisive blow that Russia may be preparing

As for military actions in a strategy of attrition. Military actions still play an important role in achieving political goals, but are not the main and final phase.

Presumably, the ultimate goals of military operations are not formed in advance, but are the result of situations created on the front, mainly through our actions. This means that with the achievement of, for example, the complete occupation of Donetsk or another region and the fulfillment of the task of some operation, the war will continue on both the political and economic fronts and, accordingly, will not achieve the political goal.

Or imagine the entry of the Armed Forces of Ukraine to the borders in 1991. Will this mean the end of the war? It is certain that this will change the configuration of the front line, which will run along the state border. However, will this end the war when both the economy and the population of Russia are ready to continue it?

And vice versa – with a healthy economy and the right domestic and foreign policies, it is possible to change the configuration of the front, of course, affecting

the economy and population of Russia. Therefore, the goal of military actions in the strategy of attrition is not to carry out balanced and coordinated operations aimed at achieving a final goal, but to **create conditions under which it is possible to deliver a decisive blow aimed at the collapse of the country on the economic and political fronts simultaneously.**

Simply put, the enemy is trying to create social tension, losses in manpower, and excessive expenditure of financial resources by conducting military operations today. Fighting for symbolic geographical and cultural objects, rather than for tracts of land, is most advantageous in such a case. Turning such objects into fortresses only confirms and supports the enemy's strategy.

Perhaps the last thing to add about the strategy of attrition. Indeed, within the framework of the strategy of attrition, all operations are characterized primarily by having a limited purpose. **War is not a decisive blow, but a struggle for positions on the military, political, and economic fronts from which, ultimately, this blow could be delivered.**

Yes, the strategy of attrition has its own decisive blow. And if the overall strategy of attrition for the enemy is to bring the country to disintegration through military action, political and economic situation, then what is a decisive blow in this situation? If we look back at history, the answer is obvious.

It is a civil war. Yes, this is exactly the decisive blow that Russia systematically achieves by implementing a strategy of attrition.

This war, by the way, in the absence of a unified vision of security at least on the European continent, is possible not only as a result of achieving the political goal, which is implemented by the strategy of attrition, but also, oddly enough, through a "just peace", which, **without security guarantees and real financial programs, will certainly lead the war with Russia to the next stage – a civil war.**

Therefore, it is precisely the future threats and risks that indicate that defining a clear political goal is not only a task for the activities of the armed forces, but also a directive for political preparation the war, which broadly covers issues of economics, domestic and foreign policy. The assessment of the prospects of war should form a single goal that will unite the military, political, and economic fronts.

For example, if we consider the main stages of the development of the military-political and military-strategic situation around Ukraine, we can consider the following options for the political goal:

1. The period from February 2015 to February 2022. The stage of avoiding and preventing war. The political goal of this period should be: avoiding war by preparing armed forces, population, and economy, and taking foreign policy measures to limit Russia's military capabilities.

Among the main practical measures would have been preparing the country for war in all areas. The final practical phase could have been the introduction of martial law and the early deployment of armed forces in threatening areas.

2. The period from February 24, 2022 to December 2023. The stage of using the destruction strategy. The political goal could be: ensuring sustainable peace and preventing the war from spreading to the rest of Ukraine. If that is not possible, prepare for a war of attrition.

3. The period from February 2024 to January 2025. Strategic defense and alliance formation for active action in a strategy of attrition to seek a just peace.

4. The period from January 2025 to August 2025. Strategic defense with the task of preventing Russia from using its military achievements in shaping peace negotiations.

5. From August 2025. Preservation of the state through the maintenance of military, political and economic fronts. Formation of alliances and coalitions around depriving Russia of war capabilities.

What could be the end of the war?

It is a very strange situation when the issue of the end of the war, under the pressure of the next informational pretext, becomes a topic for the another forecasters in Ukraine.

Informational reasons alone are clearly not enough to form an expiration date of the end of the war. The end or cessation of a war, especially a war of attrition, will depend on the totality of achievements or, conversely, losses on the military, economic, and political fronts. Of course, a collapse on one of them can only cause the emergence of prerequisites for its end. However, the stability of the entire structure is completely dependent on the stability and potential of others. For example, so fast predicted peace in Ukraine will raise quite tough questions in Russia about the number of human losses suffered – it will be as difficult to explain as it is to explain corruption in Ukraine today. And it is natural that the situation on the political front in Russia will not allow this without significant concessions or complete defeat on our part. Today it is difficult to say whether the mediators who are trying to draw up scenarios for Ukraine understand this. But the fact that conditions do not get better for Ukraine every time is obvious.

When forming the political goal of war, it is important to remember that **war does not always end with the victory of one side and the defeat of the other.** This was the case of World War II, but it is a rare exception, because it has almost never happened in human history. The vast majority of wars end with mutual defeat, or with everyone being sure that they have won, or other options.

So, when we talk about victory, we must honestly say this: victory is the collapse of the Russian Empire, and defeat is the complete occupation of Ukraine due to its collapse. Everything else is just a continuation of the war.

We, Ukrainians, of course, strive for a complete victory – the collapse of the Russian Empire. But we cannot reject the option of a long-term (for years) cessation of the war, because this is an all-too-common way of ending wars in history. At the same time, peace, even in expectation of the next war, provides a chance for political change, for deep reforms, for full recovery, economic growth, and the return of citizens.

It is even possible to speak about the beginning of the **formation of a safe, maximally protected state** through innovation and technology. **Formation and strengthening of the foundations of a just state** through the fight against corruption and the creation of a fair court. Formation of the outlines of future peace on the basis of **international economic programs for the country's recovery**.

About security guarantees

Another important aspect of shaping a political goal today is security guarantees.

The very concept of ending war is not only obvious today, but also demanded for a number of reasons. These reasons are both regional and global in nature. The very path of implementing efforts to achieve this today, unfortunately, is unlikely. First of all, there are no prerequisites for this. Perhaps the main one is the ongoing active high-intensity hostilities and attacks on the economy from both sides.

That is why shifting the emphasis from ceasefire negotiations to concluding a final peace agreement makes it impossible for them to even be accepted in Ukraine due to unacceptable conditions for us. Because we have already paid too high a price.

Secondly, in conditions where the concept of international law and especially the system to support this law no longer exists, concluding such agreements without creating guarantees of long-term security is absolutely impossible.

Such security guarantees could include: Ukraine's accession to NATO, the deployment of nuclear weapons on Ukrainian territory, or the deployment of a large military contingent capable of confronting Russia. However, there is no talk about this today. And taking into account the technological and doctrinal unpreparedness of any NATO member country, or any other country except Russia, Ukraine, and China, this issue cannot be considered in principle. And therefore, the war will probably continue. However, we should not forget that not only in the military, but also in the political and economic spheres.

Another aspect is the gradual reduction in the cost of war due to technological development, on the one hand, and the increase in total strike capabilities, on the other. This could lead to a situation where **Russia will eventually need the same**

security guarantees. As strange as it may sound. Then, presumably, the basis of security guarantees should be capitals that can mutually guarantee their preservation. Which in turn will prevent collapse in the post-war years in both Ukraine and Russia. Because of course, such economic losses will also have political consequences. This was already at the beginning of the 20th century.

Therefore, formulating the political purpose of the war is the most difficult test for the thinking of a politician. Here the most erroneous ideas are possible. War is to a large extent a catalogue of blunders, said Winston Churchill.

However, perhaps the main political goal for Ukraine is to deprive Russia of the opportunity to carry out acts of aggression against Ukraine in the foreseeable future.

At the same time, it should be taken into account that Russia can implement such intentions by choosing one of two strategies. In any case, such an act of aggression will be carried out on both the military and political and economic fronts. The tools and forms of such aggression change, but they will all serve the same political goal.

If it is difficult to imagine the nature of the future war, it is clear exactly what the peace should be like, where our children should live. After all, as Olena Teliha said: "States do not stand on dynasties, but on the internal unity and strength of the people."

№ 1.290

**Цілком реально найближчими днями доопрацювати
кроки, щоб визначити, як достойно закінчити війну –
звернення Президента**

2025-11-29

Шановні українці, українки!

Зараз іще тривають роботи після нічного удару російських ракет і дронів. Масштабний був удар, енергетика – основна ціль, тут Росія не змінює свою тактику й досі намагається завдати Україні саме такого болю перед зимою. Важливо, що ми протидіємо. Важливо, що є збиття. Дев'ятнадцять ракет вдалося збити, і серед них – балістика. Подавлено також і майже 560 безпілотників, серед яких близько 300 – «шахеди».

На жаль, не все було збито, і працювати для більш сильної ППО – це пріоритет номер один.

Це завдання надзвичайно складне, надзвичайно дороге для України та партнерів.

Будь-яка країна не витягнула б це самотужки, але ми забезпечуємо Україні ракети для ППО та постійно збільшуємо парк наших систем ППО різних типів.

Готуємося до роботи на наступному тижні з нашими партнерами – у тому числі заради більш якісної нашої протиповітряної оборони, і дуже розраховуємо на сприяння партнерів.

Сьогодні ввечері – за американським часом – українська делегація вже має бути у Сполучених Штатах Америки, і буде продовжений діалог на основі пунктів із Женеви. Дипломатія залишається активною.

Американська сторона проявляє конструктив, і

— цілком реально найближчими днями доопрацювати кроки, щоб визначити, як достойно закінчити війну.

— Українська делегація має необхідні директиви, і я очікую від хлопців роботу згідно з чіткими українськими пріоритетами.

Сьогодні ж були наради з Кирилом Будановим, також з Денисом Шмигалем, також з Михайлом Федоровим, Павлом Палісою. Кожна із цих нарад

– про різні аспекти нашої внутрішньої стійкості і, звісно, про ту нашу силу, яка може допомогти правильним перемовинам.

Говорив зі спікером Верховної Ради України Русланом Стефанчуком, представниками фракції більшості та з Прем'єр-міністром України Юлією Свириденко. Я розраховую, що парламент України буде працездатним.

Є кандидатура на міністра юстиції вже. Потрібне й чітке бачення щодо очільника Міністерства енергетики України, сильна людина потрібна – попросив парламентарів разом із Прем'єр-міністром визначити перелік кандидатур.

І ще одне.

Будуть нові наші санкційні рішення – у розвиток тиску партнерів на Росію за цю війну, і наші санкції, які ми будемо робити фактично спільними з нашими партнерами, щоб світ тиснув на агресора саме так, як це потрібно для послаблення російської здатності воювати. Укази – будуть завтра.

Наші пропозиції санкцій будуть передані в усі сильні партнерські юрисдикції.

Дякую кожному, хто допомагає! Дякую всім, хто захищає Україну.

Слава Україні!

№ 1.291

1. У Конституції дійсно немає жодної норми, яка зобов'язує людину взаємодіяти з приватними особами, приватними структурами чи органами приватного права

Органи державної влади — це **структурні елементи державного апарату**, які мають владні повноваження для виконання функцій держави. До них належать **законодавчі, виконавчі та судові органи**, а також інші державні органи, такі як Президент, прокуратура тощо. Вони поділяються на центральні та місцеві, залежно від обсягу повноважень, а також за способом формування (виборні чи призначувані) та функціонування (колегіальні чи одноособові).

Приклади органів державної влади за функціями

- **Законодавча влада**: Верховна Рада України.
- **Виконавча влада**: Кабінет Міністрів України, міністерства, місцеві державні адміністрації.
- **Судова влада**: Конституційний Суд, Верховний Суд, місцеві суди.
- **Інші органи**: Президент України, Генеральна прокуратура України, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини.

Як вони діють

- **Виконавчі органи** займаються організацією виконання актів, ухвалених законодавчою та судовою владою.
- **Законодавчі органи** створюють закони.
- **Судові органи** здійснюють правосуддя.
- **Загальна система** базується на принципі поділу влади на три гілки, які мають бути незалежними одна від одної.

У Конституції України є тільки три суб'єкти, з якими людина має правовідносини:

1) — Держава

2) — Органи державної влади

3) — Державні службовці

Це — вичерпно (!), більше Конституція не передбачає.

1) — Жодних “приватних виконавців”, “приватних управлінців”, “приватних структур з владними функціями” Конституція не знає.

2) — Жодних юридичних конструкцій, що людина підзвітна “організаціям із кодом ЄДРПОУ, що себе називають державою”, Конституція не знає.

3) — Людина — не клієнт, не користувач, не споживач “послуг держави”, а

— конституційний носій суверенітету та єдине джерело влади.

2. Стаття 3 Конституції — головна

Стаття 3. Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю.

Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.

«Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю».

А далі — ключове:

Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави.

Тобто держава = «виконавець»,

— людина = замовник і власник влади.

Тому ви абсолютно праві, коли кажете:

— «Людина — конституційний власник».

3. Стаття 5 Конституції — підтвердження

Стаття 5. Україна є республікою.

Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування.

Право визначати і змінювати конституційний лад в Україні належить виключно народові і не може бути узурповане державою, її органами або посадовими особами.

Ніхто не може узурпувати державну владу.

“Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ.”

“Народ” = сукупність людей, а не фізичних осіб-реєстраційних номерів.

- (1) Людина створює державу.
- (2) Людина делегує повноваження.
- (3) Людина має право відкликати владу.
- (4) Держава існує ТІЛЬКИ для обслуговування людини.

(5) Ніяких «приватних владників» стаття 5 не містить.

4. Стаття 19 Конституції — головний “фільтр” для визначення, хто є державним

Стаття 19. Правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством.

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Органи державної влади та їх посадові особи зобов'язані діяти лише:

1. на підставі,
2. в межах повноважень,
3. у спосіб, передбачені Конституцією і законами.

Якщо особа не може надати (підтвердити):

- (1) акт призначення на держслужбу,
- (2) державний ранг,
- (3) посадову інструкцію публічного права,
- (4) печатку державного органу,
- (5) нормативне повноваження,

то ця особа автоматично є приватною, а примус від неї — узурпація влади.

— Це теж прямо впливає з ст.19.

5. Договору з приватною особою Конституція не передбачає

Конституція НЕ містить взаємодії:

- (1) «взаємодії з приватним виконавцем»

(2) «взаємодії з приватним ТЦК»

(3) «взаємодії з приватним судом»

(4) «взаємодії з приватною поліцією»

(5) «взаємодії з приватним нотаріусом, що виконує владні функції»

Якщо структура приватна (має ЄДРПОУ як юрособа приватного права) — вона може діяти виключно на договірних засадах.

Для людини договір повинен бути добровільний.

Примус = кримінальний склад, а саме

— самовільне присвоєння владних повноважень + перевищення влади + шахрайство.

6. Президент, омбудсмен, прокурори, судді — НІ НЕ Є державними службовцями за Законом “Про державну службу”

— Це правда. Закон про державну службу прямо виключає їх з переліку держслужбовців.

Але

— Конституція вимагає, щоб вони були органами державної влади або посадовими особами публічного права.

Якщо вони цього НЕ підтверджують:

(1) державної печатки немає,

(2) рангів немає,

(3) актів призначення немає,

(4) положень про орган немає,

→ тоді вони діють як приватні особи, а це = узурпація влади (ст.5, ст.19 Конституції).

7. Висновок

формулювання Конституційної позиції:

Людина взаємодіє тільки з

(1) державою,

(2) державними органами та

(3) державними службовцями.

І жодних приватних структур, які імітують державу, Конституція не визнає.

(1) Все, що не є органом публічного права → приватне.

(2) Все приватне може діяти тільки через договір → добровільно.

(3) Примус від приватної структури = злочин.

№ 1.292-1

Етиология и анамнез нынешнего диагноза. Фрагмент 1
февраль 2019 года, «Украина между барыгой и клоуном»

2025-11-15

Карпец

Подписывайтесь на тг-канал: <https://t.me/alexkarpets>

Сейчас, на фоне скандалиозно-коррупционной «миндИчи во время войны», в очередной раз обострился вопрос о том, как и почему Зеленский и компания пришли к власти, почему «73% д*билов» прокатали на выборах «сивочолого гетьмана, при котором все было бы

типа по-другому и намного лучше» и т.д., то есть общественная ретроспектива фокусируется на первой половине 2019 года.

Автор этих строк активно описывал те события, поэтому, как выражались классики жанра, «все ходы записаны». Справедливости ради, не все ходы, но очень многие.

Поэтому есть возможность обратиться к архивам и опубликовать некоторые из текстов того времени.

Для тех, кто не в курсе медицинских терминов поясним простыми словами:

- «этиология» – это происхождение болезни,
- «анамнез» – ее история, понятие
- «диагноз» объяснений вряд ли требует, поскольку сия дефиниция наблюдается повседневно. Шутка черного юмора...

Правда, **если серьезно говорить об этиологии и анамнезе нынешнего диагноза, то начинать надо со времен «развитого кучмизма».**

Именно при Кучме экономика была отдана на откуп барыгам и бандючьё, получившим респектабельное греческое определение «олигархов», а гуманитарная сфера – люмпен-патриотам, которые из каких только «корыт» ни кормились, старательно раскачивая страну «мовой, бандерой, хуторянскими традициями, извращением истории» и прочим.

И те, и другие грабили и разваливали Украину, фактически работая на врага в лице московского фашизоидного империализма, результат чего имеем сейчас «в полный рост».

В частности, именно со второй половины 1990-х автору этих строк неплохо известно, что собой представляет Порошенко. Лично встречаться не приходилось, но с некоторыми «продуктами его жизнедеятельности» в Киеве и окрестностях сталкиваться пришлось.

Именно поэтому, в 2014 году новость о том, что «Петя – патриот и однотуровый президент», вызвала приступ хохота с переходом в классовую ненависть.

Но на глубину 1990-х в историю заглядывать не будем и начнем с поздней зимы 2019 года, когда вдруг стало ясно, что в президентских выборах с Петром Порошенко и его кликой будет соревноваться не более или менее понятная и давно известная Юлия Тимошенко, а Владимир Зеленский, к перспективам которого еще пару месяцев до того еще никто серьезно не относился.

Многое в 2019 году предсказать было невозможно или виделось по-другому, но кое-что уже просматривалось тогда.

Итак, февраль 2019 года: «Украина между клоуном и барыгой»...

«Последние предвыборные рейтинги кандидатов в президенты заставляют все более сомневаться в коллективном психическом здоровье массового обывателя. По результатам одного опроса, во втором туре нас ожидает выбор между клоуном и барыгой-торгашом. Правда, если повезет (?), то, согласно другому опросу, выбор будет между клоуном и «тигрюлей». И трудно понять, что из этого хуже...»

Читать полностью в Интернет-издании «Фраза»

<https://fraza.com/analytics/276190-ukraina-mezhdu-klounom-i-barygoj->

№ 1.292-2

Этиология и анамнез нынешнего диагноза

Фрагмент 2

**31 марта – 1 апреля 2019 года, «Порохатый Зе Писец.
Полный»**

Подписывайтесь на тг-канал: <https://t.me/alexkarpets>

Начатые в предыдущей публикации хроники прихода к власти Зеленского продолжаем текстом, написанный в ночь после первого тура президентских выборов-2019, в результате которого во второй тур вышли Зеленский и Порошенко.

Статья отражает первые впечатления и, возможно, слишком эмоциональна.

Далеко не все высказанное в ней подтвердилось...

Но общий весьма скептический и тревожный настрой оказался совершенно правильным.

«Не, ну у нас народ (в основной своей массе)— таки полный дебил. Это главный вывод, который можно сделать по результатам экзит-полов, которые были опубликованы в 20-00 31 марта 2019 года...

Что это за выбор такой — между клоуном и барыгой?..

В стране, где идет война. Которая утратила территориальную целостность, лишилась Крыма, Донбасса и Азовского моря! Где жесточайший социально-экономический кризис и обвал экономики является столь же привычным, как восход солнца! В стране, которую сжирает коррупция и дерибан всего и вся. Которую разные уроды... умышленно раскалывают по языковому признаку! В которой кучка недоносков, часто не сделавших в своей жизни ничего ни руками, ни головой, присвоила себя право считаться патентованными патриотами, либо что-то украв, либо намереваясь это сделать, после въезда во власть на патриотизме.

Вспоминается известное изречение: если заговорили о патриотизме, значит, опять воруют.

После скандала с «Укроборонпромом», в котором замешано ближайшее окружение Порошенко, после оффшорных скандалов и пр. никаких дополнительных аргументов не надо для того, чтобы убрать этого персонажа от власти с уголовно-процессуальными последствиями...

Его вообще туда нельзя было пускать в 2014 году, да еще в один тур. Все телодвижения Порошенко, начиная с 1990-х годов, когда он прихватизировал в Киеве кондитерскую фабрику Карла Маркса и Рыбальский остров с заводом Ленинская кузня, известны. Не говоря уже о его похождениях в помаранчевые времена и о хождении в правительство Януковича-Азарова. На вопрос о том, можно ли было этого индивида пускать к власти, да еще в роли верховного главнокомандующего, ответ может быть только один: ни в коем случае!..

Что можно сказать о Зеленском?... Да, собственно, сказать о нем нечего...

Пообещал назвать первую пятерку своей команды после второго тура... А почему не после дождичка в четверг?

Политическая платформа? А хрен ее знает! «Авторский цех Квартала» еще не написал текст.

Зеленский выехал за счет Юга и Востока, причем последний дал ему более 40%. Оно и понятно, народ устал от войны, националистической истерии и наезда на русский язык, подаваемые как «священная война» с агрессором.

Голосование за Зеленского — это чистой воды протестное голосование против ныне действующего политикума, как властного, так и оппозиционного окраса... Плюс значительная часть офисного планктона и так называемого среднего класса голосует за него «по приколу», стремясь к развлечениям и шоу.

Но в основе, прежде всего, протест против устоявшегося политикума.

Это понятно. Непонятно, что дальше. С программой Зеленского ничего не ясно, собственно, ее нет. Его обещания смело врезать Путину правду матку, потребовав не только земли назад вернуть, но и денежную компенсацию выплатить, это не более, чем пустая болтовня...

Путину ничего не могут — да и не особо хотят! — сделать Америка с Европой...

Но хуже даже не слабость Зеленского в международном плане, а то, что он, похоже, этого не понимает...

Что Зеленский будет делать с ценами, тарифами, медициной, культурой, пенсиями, инфляцией, эмиссией, вообще с экономикой и социалкой, непонятно, да думается, он и сам не знает. Заучил и повторяет несколько либералистических фраз, вокруг него бегают табуны еврооптимистов-грантоедов вроде Лещенко с целью на следующих выборах въехать в парламент в политсиле Зеленского.

Но все это похоже на какой-то водевиль, причем опасный»...

Оказалось, не просто опасный, а смертельный...

Читать полностью в Интернет-издании «Фраза»

<https://fraza.com/column/277578-porohatyj-ze-pisets-polnyj>

№ 1.292-3

Этиология и анамнез нынешнего диагноза

Фрагмент 3

21 апреля 2019 года – «Пороха завалили, но радоваться нечему»

Подписывайтесь на тг-канал: <https://t.me/alexkarpets>

Начатые в предыдущих двух публикациях хроники прихода к власти Зеленского продолжаем статьей, вышедшей на следующий день после второго тура президентских выборов-2019.

«Совершенно очевидно, что не Зе выиграл, а По проиграл! Последний... «просрал» полученный в 2014 году в одном туре огромный вотум доверия...

Впрочем, было изначально понятно, что ничего хорошего из Порошенко не выйдет, но это не все понимали...

Порошенко не выполнил ни одного обещания. Он не окончил войну за несколько часов, дней, месяцев, даже лет... не «вернул Крым»... Правда, нельзя винить только Порошенко... Но война стала источником наживы Порошенко и его окружения... Скандал вокруг «Укроборонпрома» является не единственным фактом такого омерзительного явления, как нажива на войне...

Кондитерскую корпорацию «Рошен» Порошенко не продал, а затеял какую-то возню со «слепым трастом» и Ротшильдами. Вывод капиталов в оффшоры не перекрыл, а наоборот, сам засветился в оффшорных скандалах. Причем занимался оффшорами даже в те дни, когда бойцы погибали в котле под Иловайском.

Обещал свободу слова, но его режим отметился наездами на целый ряд СМИ и журналистов.

Обещал доллар по 10 гривен, но на пару с Гонтаревой опустил его почти до 30.

Ссылаясь на 10-ю статью Конституции, Порошенко обещал, наряду с развитием украинского языка, обеспечить права русского языка и развитие других языков в Украине. Но исходя из политиканских интересов, Порошенко и компания раздували антирусскую истерию — антирусскую не в плане противостояния российской агрессии, а в плане выдавливания русского языка отовсюду, откуда только можно. С этой целью продуцировались различного рода «законы» крайне сомнительного содержания с точки зрения упомянутой нормы Конституции, которые в результате были приняты и подписаны Порошенко не колена, когда он уже покидал должность президента...

Именно политика, направленная на окончательный раскол страны по национально-языковому и конфессиональному признаку во время агрессии, была едва ли не самая опасная в бурной деятельности Порошенко и его режима, хотя при вступлении в должность Порошенко обещал в языковом вопросе сохранение статус-кво.

Ну, и конечно же коррупция, причем не только на военных заказах. В коррупционном смысле режим Порошенко оказался даже хуже, чем предшествовавший ему режим Януковича. А ведь так называемая революция в 2014 году, сопровождавшаяся многочисленными смертями, была, в том числе, даже в главную очередь, антикоррупционной и антиолигархической.

Словом, **в последние месяцы, даже в последние годы стало совершенно очевидным, что президентский трон Украины следует срочно освобождать от Порошенко**, что он и сделал с провальным счетом. При этом нельзя было допустить новые майданы и гражданское противостояние,

поскольку новые подобные внутренние эксцессы, в которые непременно вмешается Москва, страна уже не выдержала бы.

Следует понимать, что **это было голосование не за Зеленского, а против Порошенко**, чтобы бы там теперь не писали в интернете разного рода экзальтированные личности и «Зе-фаны»...

Это было вообще голосование против коррумпированной властно-олигархической верхушки, сформировавшейся почти за 30 постсоветских лет.

Но уже сейчас видна главная опасность, которая угрожает буквально в ближайшем будущем.

На смену уходящей «Пэтя-патологии» грозит прийти «Зе-дурка»...

Но оказалось, все намного хуже...

Вопреки своим мутным обещаниям и эмоциональным ожиданиям электората, власть Зеленского не только не исправила «наследие По», но значительно усугубила и обострила все то «наследие», которое формировалось, начиная с 1991 года.

Более того, Зе-власть оказалась логическим продолжением, квинтэссенцией всего того, что было до нее, в том числе, в плане коррупции, что сейчас и наблюдается в виде скандала.

Читать полностью в Интернет-издании «Фраза»

<https://fraza.com/column/278276-poroha-my-zavalili-no-osnovanij-dlja-optimizma-poka-malo>

№ 1.292-4

Этиология и анамнез нынешнего диагноза

Фрагмент 4:

22 июля 2019 года, «Рада-2019: безнадежная надежда и ожидаемое черт знает что»

2025-11-15

Карпец

Подписывайтесь на тг-канал: <https://t.me/alexkarpets>

Начатые в предыдущих трех публикациях хроники прихода к власти Зеленского продолжаем статьей, вышедшей на следующий день после досрочных парламентских выборов-2019, в результате которых была сформирована та клинично-криминальная патология, которая до сих пор выполняет в Украине роль парламента. И это во время войны на уничтожение...

«Результаты сразу нескольких экзит-полов, обнародованные сразу же после закрытия избирательных участков по внеочередным выборам 21 июля в 20-00 были ожидаемыми во всех смыслах.

В парламент с соответствующими результатами проходят партии:

- (1) «Слуга народа» — 43,9%;
- (2) «Оппозиционная платформа — За жизнь» — 11,5%;
- (3) «Европейская солидарность» — 8,9%;
- (4) «Батьківщина» — 7,6%
- (5) «Голос» — 6,3%

По данным ЦИК на момент написания этого опуса, явка на выборы не дотянула 50%. Для Украины это очень мало. Мы ж не Европа какая-то, где если 30-40% на выборы пришло — это уже радость.

Но партийные списки – это только половина депутатов.

Вторая половина — по мажоритарным округам, а это совершенно другая категория депутатов, не связанных императивным мандатом, часто, вложивших свои средства или средства спонсоров, отличных от декларируемой партийной «крыши», а потому изначально ведущих свою игру. Правда, в столице во всех 13 округах победили кандидаты от «Слуги народа», но Киев — это еще далеко не вся Украина.

В регионах, от Зе-партии по мажоритарке во многих местах в парламент прет такое — что как бы Зеленскому не пришлось привселюдно орать на Майдане классически-сакраментальное: «Не виноватая я!». Да и в Киеве от партии Зеленского в некоторых округах проходят разные рестораторы...

Результаты... были ожидаемыми. Они подтвердили явственно нарисовавшийся на президентских выборах запрос на новые лица, усталость от лиц старых, а также отторжение разного рода оголтелого национализма, что хорошо видно на слабых результатах партии Порошенко и полном «пролете» законченных «нациков», объединившихся под вывеской «Свободы».

Жажда же новых лиц вылилась в почти 45%, взятые партией «Слуга народа», то есть партией, которой в реальности не существует, идейно-программные основы которой неизвестны и фактически тоже отсутствуют, наконец, партии, представляющей из себя, если откровенно, черт знает что.

С другой стороны, ничего другого нет, поэтому электорат массово голосует «за новое и незнакомое», даже если на запах и по консистенции это новое зело напоминает старое. Оно, конечно, жизнь покажет, но дурные предчувствия не дают успокоиться, как посмотришь на все эти молодые, беспричинно радостные, часто не оскверненные избытком интеллекта лица, рвущиеся к власти в компании с «эффективными» менеджерами Бени Коломойского.

В целом, партия Зеленского... имеет шансы, пусть и с примкнувшими, сформировать единоличное большинство. Пока что они этому радуются, забывая, точнее еще не зная, что есть такая вещь, как ответственность...

Напоследок, еще раз подчеркнем, что результаты выборов символизируют безнадежную надежду, поскольку выбирать пришлось между старыми мерзавцами и молодняком, о котором ровным счетом ничего неизвестно, но первые звонки относительно него звучат угрожающе. Иными словами, выбрали черт знает что, лишь бы не то, что было ранее.

И это самый главный результат выборов».

Этот «результат» выборов ощущается по сей день, особенно с началом полномасштабной войны, развязанной фашизоидным московским империализмом, хотя и до ее тоже.

Автора этих строк еще тогда, в 2019 году, поразила патологический идиотизм нашего «мудрого нАрида»!

Допустим, в стремлении к «новым лицам» проголосовали за Зеленского как президента...

Но зачем было тотально голосовать за кандидатов от де-факто до сих пор не существующей партии Зеленского, создав де-факто уже тоже не существующее сейчас «монобольшинство» и отдав всю полному власти Зеленскому и его окружению?!

Читать полностью в Интернет-издании «Фраза»

<https://fraza.com/analytics/281012-rada-2019-beznadezhnaja-nadezhda-i-ozhidaemoe-chert-znaet-hto>

29 июля 2019 года, «Триумф украинской дури»

Подписывайтесь на тг-канал: <https://t.me/alexkarpets>

Начатые в предыдущих четырех публикациях хроники установления власти Зеленского продолжаем статью, вышедшей в самом конце июля 2019 года, когда **избранный на внеочередных выборах нынешняя Рада, приступила к работе и показала, что она собой представляет в реальности.**

«Ощущение неумолимо надвигавшегося радостного кошмара все явственнее ощущался во всем происходящем. И дело, по скромному разумению автора этих строк, отнюдь не в монополизации власти, к которой уверенно двигался Зеленский и компания. Монополизация — это, конечно, плохо, наполеоновские замашки у Зе наблюдались еще на сцене «Квартала-95», а сейчас ощутимо прогрессируют, но все это ерунда...

Почему речь идет о триумфе именно дури?!

Голосовали против прошлого режима и по дури. Зеленский и формируемая им власть есть продукт этой дури. Понятно, что режим Пэдро Первого и прошлый дебильный парламент во главе с национал-имбецилом надо было убирать. К тому же, парламент тот в последние дни делал все, чтобы его так вынесли на вилах из здания под куполом — то закон «про мовну кастрацію» примут, то какой-то дебилизм с законом о выборах под занавес бегом «скастриючили» с надцатой попытки при пустом зале в нарушение не просто регламента, но и уголовного кодекса...

Итак, надо было менять — и поменяли. Понятно, что ничего другого не было, кроме Зеленского — и проголосовали за него.

- 1) — Здесь первый акт дури, потому что не нашлось никого, кроме Зеленского.
- 2) — Следующий акт дури имел место быть во время парламентских выборов. Добро бы проголосовали без разбору только за обезличенный партийный список «Слуги народа», в результате чего эта слепленная на колене «партия» получила 43,16% партийному списку, обеспечив 124 места в парламенте.

Более 43% за партию — это вообще скандал для Украины!

Так ведь еще около 130 мест «Слуга народа» получила по мажоритарным округам.

Здесь-то дурь, даже дурка, разворачивается во всю свою неадекватную мощь и патологическую ширь! Ведь голосовали за кого попало, лишь бы только был «от Зе». Результатом стал приход в Раду целого табуна каких-то сомнительных личностей, бывших фотографов, культуристов, чуть ли не торгашей селедкой, часто без образования и безработных, часто имеющих в регионах крайне сомнительное происхождение.

Вся эта «шобла» обеспечила Зеленскому формальное «монобольшинство» в Раде, чего не было со времен СССР.

Понятно, что хотелось новых лиц!.. Но нельзя же менять на «шо попало, абы то шо попало казалось, шо оно от Зе», бляха-муха.

По округам пролетели не только те, кто перед выборами раздавал гречку (сахар, колбасу, консервы, деньги), но и люди, которые годами строили в своих округах детские сады, школы, дороги, прочую инфраструктуру.

Причем это претензия как к нашему придурочному электорату, так и к самой Зе-команде. Если у Зе понимали, что проходит любое «шо-попало-лишь-бы-от-Зе», но надо было подобрать хотя бы мало-мальски достойные кандидатуры.

Времени мало было? Отмазка не принимается! Это ведь не детский сад и не «квартал-95»: если успеем, то с бодуна приоденемся, а не успеем, то и так на сцену выйдем в одних трусах народ веселить.

Кадровый голод, людей нормальных найти крайне сложно в этой насквозь деградировавшей стране? Таки да! Вот здесь охотно верим-с! Когда брались за это дело, когда без пяти минут Новый год Зеленский потешал сидевшего за оливье избирателя поздравлением, чтобы Пете насыпать соли на одно место, — тогда чем думали?..

Но полнота власти влечет за собой и полноту ответственности...»

Сказки о «диктатуре Зеленского» оказались именно сказками. Неоднократно доводилось отмечать, что в Украине диктатура сможет быть внесена только извне, из Москвы, попытки ее строить изнутри ведут к развалу, что сейчас и наблюдается.

Сейчас ответственность Зеленского за полному власти наступила в виде коррупционного скандала, который неизвестно чем закончится... для страны

Читать полностью в Интернет-издании «Фраза»

<https://frazza.com/analytics/281209-triumf-ukrainskoj-duri->

Этиология и анамнез нынешнего диагноза

Фрагмент 6

1 августа 2019 года, «Триумф украинской дури перерастает в апофеоз. Продолжение темы»

Подписывайтесь на тг-канал: <https://t.me/alexkarpets>

Начатые в предыдущих пяти публикациях хроники установления власти Зеленского продолжаем статьей, 1 августа 2019 года, когда избранный на внеочередных выборах нынешняя Рада, готовился приступить работе, а многочисленные новоизбранные от партии Зеленского персонажи, преимущественно ранее мало- или вообще неизвестные, принялись излагать свои, чаще всего, идиотические взгляды на жизнь и планы будущей бурной политико-правовой деятельности, и уже от прослушивания этого бреда многих начало тошнить.

Еще одним побудительным моментом для написания этой статьи стала бурная реакция обывательской массы в комментах, каковая реакция сводилась преимущественно к обвинениям автора этих строк в «совковой заскорузлости», и прочей «дурке», которую обычно клацает пальцами по «клаве» население соцсетей, которое писать и читать кое-как научили, но это совершенно не гарантирует наличие достаточных мыслительных способностей.

«Дебилов у нас много, авторитетно и со знанием дела заявил бывший премьер Арсений Яценюк, когда его стаскивали с трибуны Верховной Рады, схватив, скажем так, за причинное место.

Эта фраза почившего в политическом смысле в бозе Яценюка вспомнилась при чтении зажигательных комментариев под предыдущим текстом под названием «Триумф украинской дури». Она дурь обуяла широкие массы обывателей в связи с появлением на отечественном небосклоне нового «мессии Зе» и его секты, значительная часть которой была набрана если не по мусорникам и борделям, то по грантоедским и сомнительно-волонтерским конторам, причем уже не понятно, что из этого хуже. Поскольку выяснение отношений в интернет-комментах равносильно базарной ругани, заниматься этой ерундой не будем, но продолжим тему. Продолжить же придется, потому что очередные заявления представителей новой власти свидетельствуют о том, что у иных из них крышу рвет не по-детски. И это ж они еще властью-то не стали, а что будет, когда станут?!

Словом, триумф дури перерастает в апофеоз, и с этим нужно что-то срочно делать, иначе новая власть закончит так же, как режимы Януковича и Порошенко. Собственно, оно бы и хрен с ней, с той новой властью. Желающих порулить и мнящих себя великими политическими деятелями в родном отечестве хоть отбавляй. Но ведь они так могут окончательно «ухайдокать» страну, завершив ее развал и уничтожение, начатые без малого 30 лет назад. В конце концов, Зеленский, хоть и не Порошенко и Ахметов по степени «упакованности», но недвижимость за границей, по слухам, у него вроде имеется, равно как и достаточное количество денежных знаков для достаточного комфортного проживания в одной недвижимости. Сия фраза приведена не из зависти, а как констатация факта, что в случае окончательного развала родного отечества жить ему есть где и за что.

А вот у подавляющего большинства его новоявленных фанатов, включая ту их придурочную часть, которая строчит в Фейсбуке и на комментах разного рода – пардон! – херню во имя «Великого Зе и явившихся с ним апостолов», жить более негде, кроме как в Украине. А потому напомним знаменитое библейское высказывание о том, что нельзя «сотворять себе кумира». Напомним еще одно библейское о том, что «по делам вашим судить вас будут».

Дел у новой власти пока еще толком нет, но есть слова, которые часто вызывают шок и трепет у любого, чьи интеллектуальные способности минимально достаточны для того, чтобы понять, какие дела за этими словами могут последовать...»

Продолжение последнего пока в этом «историческом сериале» текста желающие могут прочесть по ссылке, а здесь с прискорбием констатируем следующее.

К сожалению, дурные предчувствия тех времен, конкретно чуть более 6-летней давности, не просто оправдались. Действительность оказалась намного хуже ожиданий, а еще началась большая война, которая до предела обострила буквально всё...

Читать полностью в Интернет-издании «Фраза»

<https://fraza.com/analytics/281326-triumf-ukrainskoj-duri-pererastaet-v-apofeoz-prodolzhenie-temy->

№ 1.292-7

Этиология и анамнез нынешнего диагноза

Фрагмент 7

11 апреля 2019 года, «Реакция Запада на президентские выборы в Украине»

Подписывайтесь на тг-канал: <https://t.me/alexkarpets>

Начатые в предыдущих шести публикациях хроники прихода Зеленского к власти и утверждения в ней в 2019 году вызвали определенный интерес, поэтому продолжим тему републикацией статьи из Интернет-издания «Экономические Новости», возвратившись в хронологию в период между турами президентских выборов, и сразу отметим, что «национальные особенности» нашего электорального процесса вызвали на Западе изрядное изумление.

«Избирательное шоу и результаты первого тура президентских выборов в Украине вызвали на Западе едва ли не шоковое состояние. Происходящее у нас очень многим представляется фантасмагорией, особенно когда электоральный процесс вошел в стадию сдачи анализов в прямом эфире.

Многих на Западе озадачили, крайне насторожили, даже «напрягли» высокие рейтинги Зеленского. С одной стороны, в западных СМИ заговорили о том, что в лице Порошенко Запад теряет союзника в противостоянии с Москвой...

С другой стороны, на Западе все громче звучат голоса о том, что дальнейшая поддержка коррумпированной власти Порошенко в Украине является аморальной и даже просто финансово неоправданной.

Но перспектива победы во втором туре выборов комика Зеленского вводила западный истеблишмент в ступор.

И вот уже авторитетные западные СМИ посвятили Украине развернутые материалы, а Меркель и Макрон назначили обоим украинским претендентам randevu с намерением понять, что же такое творится в этой загадочной Украине. Словом, Украина опять попала в фокус международного внимания, но непонятно, следует ли этому радоваться, поскольку причиной являются коррупция и, мягко говоря, неадекватное электоральное шоу.

Впрочем, комики у власти – это отнюдь не украинское ноу-хау. В этом смысле Зеленский не был оригинальным, а Украина с выбором Зеленского находилась, как нынче модно говорить, «в тренде».

В Италии популистское «Движение Пяти Звезд» в 2013 году получило на парламентских выборах 2013 года около 25% голосов, а в 2018 году – свыше 30%, при том что основателем этой евроскептической политсилы является знаменитый на Апеннинах комик Беппе Грилло (Giuseppe Piero «Beppe» Grillo), который вел свою несистемную политическую деятельность под красноречивым лозунгом «vaffanculo!», что можно перевести примерно как «в

задницу!». Беппе посылал в указанном направлении коррумпированную традиционную элиту Италии и Европы, чем снискал себе немалую поддержку электората...

Западная пресса не преминула проехаться по сюжету наших выборов, включая дебаты на стадионе и сдачу анализов в прямом эфире. Так, издание Politico язвительно обратило внимание на соревнование «кто кого переписает».

Телеканал CNN выразился более корректно, назвав происходящее в Украине сюрреализмом.

Предложение Зеленского провести дебаты на стадионе тоже вызвало на Западе смятение. Западные издания напоминают, что время для забав выбрано крайне неудачно, если вспомнить, что Украина уже пять лет ведет гибридную войну с Москвой.

На Западе встревожены, что комик Зеленский может отстранить от власти Порошенко, являющегося союзником Запада в противостоянии с Москвой. Но западные СМИ и не идеализируют Порошенко в стиле «наш сукин сын»...

Издание Wall Street Journal назвало причиной проигрыша Порошенко «слишком медленные темпы борьбы с глубоко укоренившейся коррупцией в Украине», ярчайшим свидетельством чего являются скандалы вокруг оффшоров и «Укроборонпрома». Издание отметило, что отсутствие политического опыта стало самым главным достоинством Зеленского в глазах электората Украины, уставшего от коррумпированной властно-олигархической верхушки».

Как видим, со сменой власти коррупция никуда не исчезла, а нынешний коррупционный скандал крайне усугубил и без того тяжелое положение Украины.

Читать полностью в Интернет-издании «Экономические Новости»

<https://enovosty.com/politika/full/1104-reakciya-zapada-na-vybory-v-ukraine-nyneshnyaya-konfiguraciya-vlasti-trebuetsya-radikalnogo-obnovleniya>

№ 1.292-8

Этиология и анамнез нынешнего диагноза

Фрагмент 8

15 мая 2019 года, «Пока Зе молчит, Беня таки много говорит»

Подписывайтесь на тг-канал: <https://t.me/alexkarpets>

Начатые в предыдущих семи публикациях хроники прихода Зеленского к власти и утверждения в ней в 2019 году продолжим темой телодвижений и словоизвержений Игоря Коломойского, известного также как Беня, который, как говорилось в одном из предыдущих постов, недавно прямо в зале суда предрекал скорое исчезновение «Наполеона IV Зеленского».

В мае 2019 года, когда Зеленский, будучи уже избранным, никак не мог пройти процедуру инаугурации в насквозь «напоросыченной» на тот момент Верховной Раде, он также достаточно продолжительное время упорно молчал не только на тему программы своих действий, но и о кадровых вопросах, в связи с чем высказывались разного рода «пожелания и предложения» по вопросу кадровых назначений, каковые высказывания временами обретали характер оглушающей какофонии.

В этом всеобщем «антиконсонативном диссонансе» отдельной партией звучали арии Коломойского, который считал себя чуть ли не главным в стране.

«В то время Зеленский не мог не только занять известное кресло, но и более или менее четко выразить свое видение целого ряда вопросов, включая кадровый, в лучшем случае отделиваясь туманными фразами. Более чем сомнительные заявления бесформенной «команды Зе» также не поражали ни широтой взглядов, ни глубиной пониманий.

Зато с «чисто конкретными» заявлениями выступил тот, кто, как считалось, стоял за спиной Зеленского. Или сам считал, что стоит за Зеленским. Речь идет об олигархе Игоре Коломойском, известном также как Беня.

Напомним, что в то время этот колоритный персонаж находился в Израиле и не особо оттуда высывался по причине того, что на него имеют виды американские правоохранители. Израиль же известен как страна, которая, в отличие от Москвы, «своих таки не сдает». Правда, учитывая ту пламенную любовь, которая в то время разгоралась между администрацией Трампа и Израилем, в последнем могут сделать исключение из указанного непреложного правила...

Очевидно, что Бене хотелось сменить «место дислокации», вернувшись в Украину, которая на тот момент была для него более безопасной.

Важные «заявления для прессы» Коломойский делал с неуклонно возрастающей наглостью. Касались они двух вещей.

1) — Во-первых, Коломойский договорился до того, что Зеленского президентом сделал чуть ли не он, то бишь Коломойский, и может быть еще немножко Аваков. Вы спросите: а как же те 75% пришедших на выборы, которые таки проголосовали за Зеленского во втором туре? Так Беня вам ответит: ой, я вас умоляю! это потому, что Зе показывали по моему телеканалу «1+1»! И таки да: показывали! Там в выходные дни вообще мало что показывали, кроме «квартала», «рассмеши комика» и «лиги смеха».

Если исходить из этой логики, то следующей реальной кандидатурой могла стать Катя Осадчая.

2) — Во-вторых, Коломойский высказал целый ряд глубочайших соображений на тему кадровых назначений, каковые должен сделать Зеленский. Эти заявления известного приколиста Коломойского можно было бы и считать приколами, если бы не молчание в этом вопросе Зеленского, увязшего в борьбе за возможность хоть когда-нибудь, наконец, инаугурироваться.

В СМИ уже появились ёрнические высказывания на тему о том, что Коломойский таки неплохо устроился «регентом» при «малолетнем местоблюстителе Банковой», каковым, повторим, Зеленский долгое время не мог стать. Тот факт, что Зеленский не говорил ничего внятного по кадровому вопросу, как, впрочем, и по всем остальным, усиливало впечатление, что высказывания Коломойского могут иметь под собой какую-то основу. Это впечатление подкреплялось тем, что Зеленский никак не реагировал на «активизм» Коломойского в СМИ...»

Читать полностью в Интернет-издании «Фраз»

<https://fraza.com/analytics/278881-poka-ze-molchit-benja-taki-mnogo-govorit->

№ 1.293-1

Огляд... Сьогодні ми повертаємося до формату «коротко з різних напрямків»

Частина 1

2025-11-25

Машовец

Частина 1. Слобожанщина (Сумська та Харківська області)

1. Напрямок Північно-Слобожанський (також відомий як Сумський)

Командування угруповання військ (УВ) «Север» противника продовжує намагатися відновити наступ своїх передових підрозділів у цьому напрямку. Однак це у нього не дуже виходить.

Зокрема:

- (1) - Штурмові групи передових підрозділів 30-го та 41-го мотострілецьких полків (мсп) 72-ї мотострілецької дивізії (мсд) 44-го армійського корпусу (АК) ворога здійснили кілька спроб просунутися в напрямку Яблунівки — Храпівщини, а також Варачино — Корчаківки протягом тижня. Однак, ці дії не принесли ворогу значного успіху.
- (2) - Так само, як й його спроби за участю підрозділів того ж 44-го АК + кількох підрозділів 810-ї окремої морської бригади (обрмп) прорватися в напрямку Локня — Садки, а також Олешня — Садки. Ворог так і не зміг зайняти північно-східну частину лісу між Садками та лінією державного кордону, а також північніше села, хоча він досить вперто атакував у цих напрямках.
- (3) - Російське командування також здійснило подібні дії на південь від Юнаківки, щоб обійти цю територію із заходу і прорватися в напрямку Мар'їне

Окрім вищезазначених дій, очевидно, що командування Курської тактичної групи противника, підрозділи якої й ведуть бої в напрямку Сум, змушене відволікати значну частину своїх сил і засобів на оборону району Олексіївки та Костянтинівки (у західній частині вклинення), адже ЗСУ, час від часу, контратакують противника з боку Кондратівки та Андріївки відповідно в напрямку цих поселень, щоб відтіснити росіян до державного кордону.

2. Південно-Слобожанський напрямок (також відомий як Вовчанський, ну, або Харківський, якщо хочете)

Тут ворог вже третій тиждень намагається прорватися в район Синельникового — Цигельне — Вільча — Лиман.

Зокрема:

- (1) - Форсувавши річку Вовча на захід від міста Вовчанськ, підрозділи 128-ї окремої мотострілецької бригади (омсбр) 44-го АК, а також низка підрозділів зі складу 11-го армійського корпусу (і, можливо, 14-го АК) ведуть вперті атаки/штурмові дії через лісовий масив західніше міста та так званий «приватний сектор» міста у південному напрямку. Однак, на

даний момент, я не маю інформації, що йому вдалося закріпитися безпосередньо в Синельникове. Цілком можливо, що це вже й відбулося.

- (2) - Крім того, ворожі штурмові групи намагаються прорватися через територію «олійного» заводу вздовж вулиці Залізничної у південному напрямку. Очевидно, у цьому районі йому вдалося просунутися лише до вулиці Будівельників. Хоча його окремі «надмалі» піхотні групи, а в деяких випадках окремі російські військові, добираються до міського кладовища.

Минуло більше місяця з того часу, як противник активізувався на Вовчанському напрямку, але за цей період, окрім переправи на досить широкій ділянці через річку Вовча, ворог ще не зміг досягти значних, навіть у тактичному сенсі, результатів.

Значення його теперішніх дій на Вовчанському напрямку наразі досить очевидне. Командування тактичної групи ворога «Белгород» явно має на меті «звернути» оборону ЗСУ в південній частині міста Вовчанськ, обходячи його із заходу (між ним і річкою Сіверський Донець), використовуючи досить великий лісовий масив і так званий «приватний сектор» у південно-західній частині міста, для накопичення та просування своєї штурмової піхоти.

У цьому сенсі найближчою задачею противника в тактичній зоні можна чітко визначити, як його вихід до дороги Вовчанськ-Старий Салтів (у районі Цегельного), так й його вихід на шосе Рубіжне (у районі автозаправки АНР). Прорив ворога до цього рубежу, якщо й не «зверне» оборону ЗСУ в південній частині міста, то значно ускладнить її через значну флангову загрозу, що виникне для них, в цьому випадку.

Крім того, ворог явно намагається максимально ускладнити для українського командування, як логістичну підтримку (МТЗ) частин і підрозділів, що ведуть бойові дії на Вовчанському напрямку, з «південних румбів» (вздовж Сіверського Донця і з боку Білого Колодязя), так і фактичне маневрування силами і засобами уздовж ЛБС на схід від Сіверського Донця.

3. Велико-Бурлукський напрямок

Очевидно, що командування 6-ї загальновійськової армією (ЗВА) ворога та його 1-ї танкової армії (ТА), відповідно командування УВ «Север» і «Запад», остаточно ухвалили рішення про розподіл своїх «повноважень» у цьому напрямку.

Очевидно, деякий час тому «танкістам» з Московського військового округу (МВО, «у миру» — УВ «Запад») були передані «в повне розпорядження» саме місто Куп'янськ та навколишньої території. І було вирішено повністю зосередити 6-ту ЗВА на Велико-Бурлукському напрямку для реалізації задуму

наступу на північному сході Харківської області, на схід від Сіверського Донця, по дирекціям, що сходяться у Великому Бурлуці (з напрямку Вовчанськ — Білий Колодязь і з плацдарму на Осколі через Григор'євку).

На даний момент у районі Вовчанська ворог, скажімо так, має досить скромні результати, але в смузі 6-ї ЗВА, тобто південніше, вони більш значні. Тому, на мою думку, має сенс детальніше розглянути саму цю армію, яка, очевидно, у найближчому майбутньому неодноразово стане ще одним «джерелом новин» з фронту.

Ця армія вторглася на територію України, маючи у своєму складі дві «лінійні» окремі мотострілецькі бригади (омсбр) — 25-ту та 138-му омсбр. Які пізніше, у рамках підготовки російським командуванням «Стратегічного наступу 2024-2025 років» та формування Ленінградського військового округу (ЛВО, «у миру» — УВ «Север»), були реорганізовані відповідно у мотострілецькі дивізії (мсд) — у 68-му та 69-ту мсд. Хоча існують достатньо стійкі чутки, що принаймні одна з них, 68-ма мсд, була сформована «якось криво», ну, або «не зовсім повністю». Що це означає на практиці, я ще не зовсім розібрався...

Окрім них, до складу армії входять бригади — артилерійська (9-та абр), ракетна (26-та рбр), зенітна ракетна (5-та зрбр) та армійська окрема бригада управління (95-та обру).

Насправді ця армія не була широко відомою чимось особливо визначним під час нинішньої війни. Окрім, можливо, надмірних, за рівнем «могілізації» особового складу 25-ї омсбр, штурмів незабутнього села Синьківка (яке, до речі, досі частково контролюється ЗСУ) на північний схід від Куп'янська.

Однак 6-та ЗВА, принаймні для Збройних сил України, все ж-таки не є «ще однією черговою російською армією».

З двох основних причин:

1) - Вона явно спрямована на виконання досить перспективного оперативно-тактичного завдання — витіснення ЗСУ з усього східного берега Сіверського Донця в північно-східній частині Харківської області (фактично, цій армії доручено здійснити своєрідний «реванш» за український наступ восени 2022 року). Який, у разі його успішної реалізації 6-ю ЗВА, може стати тією «стратегічною соломиною», що матиме дуже негативний вплив на весь наш стратегічний «горб». Адже, насправді, це, по суті, поверне російські війська, образно кажучи, «під стіни Харкова».

2) - А друга причина — цією армією командує дуже «видатна» для України особа — генерал-лейтенант Сергій Стороженко (до речі, уродженець Харківської області). Так, наш колишній (у сенсі, ЗСУ) полковник і колишній командир 36-ї окремої бригади берегової оборони ЗСУ з Криму.

Випускник Київського інституту сухопутних військ (1996 року, здається, навіть, факультету військової розвідки) та Національного університету оборони України (2011), учасник миротворчої місії в Косово (КФОР) і водночас ... зрадник і воєнний злочинець. Оскільки війська, безпосередньо підпорядковані йому, з впертістю та наполегливістю завдають вогневих ударів у його рідному регіоні України не лише по військових об'єктах, а й по досить цивільних мешканцях, їхніх домівках, а також по цивільній інфраструктурі. Більше того, здійснюється все це, явно за прямим наказом цього опариша, «задрапірованого» у російські генералські лампаси.

У своїх нових «господарів» цей придурок значно виріс — з полковника до цілого генерал-лейтенанта, і навіть закінчив тамтешню «воєнну академію генерального штаба» у 2018 році. За цей термін, він обіймав різні посади, що характерно, зовсім «не останні» — від начальника штабу 35-ї ЗВА до заступника командувача Тихоокеанського флоту.

Й зовсім не випадково саме цей «мудак» був призначений пуйлом командувати 6-ю армією, націленою саме на Харківську область. Адже вона є для нього формально рідною. Цей колишній полковник ЗСУ, має майже «реактивну» та успішну кар'єру в армії ри-фи (від командира 126-ї окремої бригади берегової оборони зс рф до командувача загальновійськовою армією й заступника командувача флоту з берегових військ), якою не кожен «великоросс» може похвалитися. В цьому сенсі, він безперечно є цілком популярним і досить наочним прикладом «правильного українця» для російської пропаганди. А також, як на мене, дуже перспективним «об'єктом» для «роботи» хлопців Буданова чи Малюка.

Наскільки я розумію, окрім частин та з'єднань власне 6-ї ЗВА, у підпорядкуванні цій гидоті, в рамках «єдиного оперативного плану» оперативно-тактичної групи військ «Белгород – Харьков», зі складу УВ «Север» були також передані сили та засоби 11-го та 44-го армійських корпусів (АК), що діяли й продовжують діяти у напрямку Вовчанська. Так би мовити, аби посилити та покращити якість бойового управління військами, підвищити рівень їхньої взаємодії. А це щонайменше ще дві мотострілецькі дивізії — 18-та (11-й АК) та 72-га мсд (44-й АК). Правда, друга (72-га мсд), ймовірно, може діяти в цих напрямках (тобто на Вовчанському і власне Велико-Бурлукському) лише без двох своїх полків (30-й і 41-й мсп, наразі, ймовірно, «дуже зайняті» на Сумському напрямку).

Також є 14-й армійський корпус (це 71-ша мсд + 80-та омсбр). І хоча їх можна скоріше віднести до резерву всього УВ «Север» (у цьому сенсі, 71-ша мсд має у своєму складі лише два «штатних» мсп), поява сил і засобів цього армійського корпусу в смузі 6-ї ЗВА, як «решающего усиления» або «эшелона развития успеха» є дуже ймовірною.

Наразі ситуація на цьому напрямку виглядає наступним чином:

- (1) - 6-та ЗВА ворога, використовуючи свій плацдарм на Осколі (район від Червоного Першого до Строївки), який вона раніше захопила і спромоглася утримати, а також своє вклинення у прикордонній смузі в районі Мілового, перейшла до активних наступальних дій на ділянці Мілове — Красне Перше.
- (2) - При цьому, командування 6-ї ЗВА явно зосереджує основні зусилля у південній частині своєї смуги, у напрямках Кам'янка — Колодязне та Строївка — Дворічанське.
- (3) - Крім того, ворог явно став більш активним у тактичній зоні (очевидно, з метою скувати українські резерви) по напрямку Мілове — Амбарне.
- (4) - Підрозділи обох дивізій російської 6-ї армії (68-ма та 69-та мсд), а також низка підрозділів і формувань 11-го АК, фіксуються в атакуючих/штурмових діях по цим напрямкам.
- (5) - Станом на вчорашній ранок ворог зумів просунутися в напрямку Бологівка — Одрадне (захопивши останнє), підійти безпосередньо до Дворічанського і просунутися з боку Дворічанського заповідника в напрямку Нововасилівки.

Перспективи

Ворог явно намагається обійти потенційно потужний «вузол» оборони ЗСУ в районі Колодязного з півночі (наступаючи через Одрадне) і з півдня (просуваючись у напрямку Нововасилівки та Мітрофанівки).

У цьому сенсі слід зазначити, що ворог, очевидно, має всі можливості перекинути свої додаткові сили в район Красне Перше, а також у район Одрадного та Дворічанського. Тому, на мою думку, найближчим часом слід очікувати (або краще сказати, продовження) активних наступальних дій ворога в напрямку Одрадне — Григорівка та від Красного Першого на Нововасилівку та Мітрофанівку.

Крім того, цілком можливо, що для забезпечення своїх дій у цих напрямках ворог посилить спроби взяти під контроль Амбарне (з подальшим наступом через нього на південь) і атакувати Фіголівку з плацдарму в районі Новомлинська.

У ширшому (оперативному) сенсі наразі на Харківському напрямку ми маємо справу з досить очевидною спробою командування противника створити для себе дуже зручні передумови, щоб ще більше «відкусити» досить вагомий «шматок» Харківської області на її північному сході. Майже ОДНОЧАСНА активізація противника безпосередньо у напрямках на Вовчанськ і Великий Бурлук з південного сходу, у цьому контексті, явно не може бути випадковою.

Хоча я писав про таку можливість ще півтора роки тому, коли противник лише форсував (або збирався форсувати) Оскіл на північ від Куп'янська.

№ 1.293-2

Огляд... Ми продовжуємо формат «коротко з різних напрямків»

2025-11-26

Машовец

Сьогодні частина 2 —Куп'янський та Лиманський напрямки

1. Куп'янський напрямок

Очевидно, що командування 1-ї танкової армії (ТА) ворога, а також командування всього угруповання військ (УВ) «Запад», наразі, скажімо так, перебувають у дещо складному становищі. Ситуація з «захопленням», або «оточенням» Куп'янська, про що, ймовірно, вони досить поспішно повідомили на верх, насправді, досить далека від таких визначень. І тому, щоб не виглядати брехунами, вони мають, незважаючи на час та обставин, придумати щось «таке», щоб якнайшвидше привести свої слова у відповідність з реальністю. Однак через поспіх і непродуманий характер власних дій, як завжди, у таких випадках, виходить то у них— криво і незграбно.

Раніше розглядаючи ситуацію в напрямку Куп'янська, у своїх попередніх оглядах я неодноразово вказував на той факт, який цілком очевидний будь-якому військовому, знайомому з основами управління військами на тактичному рівні — головним фактором, що загрожує оборонні ЗСУ в районі Куп'янська, є наявність ворожого плацдарму на річці Оскіл на північ від міста. Саме з нього ворог проводить активні атакуючі/штурмові дії, а в більшості випадків — «проникнення» малих піхотних груп у саме місто, використовуючи тактику «інфільтрації», яку я описував раніше.

Насправді плацдарм ворога в районі Западне — Голубівка — Радьківка — Кіндрашівка — це своєрідний «коридор», через який вороже командування має можливість переміщати з лівого (східного) берега Оскола до міста (його північної і центральної частин) предмети логістики та поповнення для потреб власних передових підрозділів, що ведуть бойові дії безпосередньо в Куп'янську, раніше переправляючи все це через Оскіл до самого плацдарму на північ від міста.

У боях за Куп'янськ беруть безпосередню участь підрозділи 1-ї ТА (більшість 27-ї окремої мотострілецької бригади\омсбр, а також, можливо, значна

частина сил 47-ї танкової дивізії\тд). Окрім того, ймовірно, частина сил 6-ї загальновійськової армії (ЗВА) та 11-го армійського корпусу (АК), зі складу УВ «Север», діють у напрямку Куп'янська безпосередньо з плацдарму.

На даний момент ворог зумів закріпитися в північній і центральній частинах міста (район Хлібзаводу, вулиця Лермонтова, Краєзнавчий музей, кафе «Шанхай» та по обидва боки вулиці Садової). Хоча там все ж-таки продовжуються запеклі міські бої (район Пивзаводу, того самого «Шанхаю», маркету АТБ і кварталів біля будівлі Куп'янської податкової інспекції). Ворог явно намагається прорватися південніше Харківської вулиці і просунутись вздовж річки Куп'янська до зруйнованих мостів через Оскіл (автомобільного, по вулиці Дзержинського) і залізничного (район, де Куп'янська впадає в Оскіл).

Але щонайменше протягом двох тижнів ворог не зміг досягти значних успіхів у цій справі. Більше того, наразі він змушений вести вперті бої за утримання раніше зайнятих ним районів міста, оскільки ЗСУ перейшли до систематичного «витіснення» ворога, принаймні з західної частини міста, силами спеціальних штурмових груп, що виконують пошуково-рейдові дії.

Як я писав вище, у багатьох аспектах успіх ворога під Куп'янськом був зумовлений тим, що йому вдалося утримати район Западне-Голубівка-Радьківка-Кіндрашівка, що забезпечує ворожим підрозділам, що діють у місті, як флангове прикриття, так і своєрідний «коридор» для постачання та надхоодження поповнення.

Однак в цьому також криється й певна вразливість противника. Факт у тому, що ця територія відносно невелика за розміром (у найширшому місці — від передових позицій ворога в районі Кіндрашівки до Осколу, вона становить 4.3 км). Так, передові малі піхотні групи ворога змогли «проникнути» на захід від дороги Р-79 (на південь від Тищенківки, дістатися до Мирного і навіть північних околиць Соболівки), але поки що вони не можуть надійно закріпитися там.

Тому, якщо ЗСУ матимуть достатні сили та засоби в цьому районі, вони цілком зможуть організувати своєрідне «обрізання» для тактичної групи ворожих військ, що діють у Куп'янську та на північ від нього, подібне до «обрізання», яке вони організували в смугі російської 51-ї ЗВА на Добропільському напрямку.

Збройні Сили України можуть отримати їх за рахунок сил і засобів, діючих на їхньому плацдарму на схід від міста, або шляхом перегруповування додаткових резервів у цьому напрямку. Вороже командування, очевидно, знає і розуміє все це. І тому, після того, як його передові підрозділи, діючі з плацдарму північніше міста, загрузли в боях за саме місто, а їхнє постачання та поповнення суттєво ускладнилися через посилення вогневого впливу ЗСУ на точки переміщення російських підрозділів до плацдарму на Осколі, їхнє

командування вжило низку заходів, які, ймовірно, були спрямовані на запобігання такому розвитку подій.

Що вони зробили? Вірно — вони різко активізувалися на плацдармі ЗСУ на схід від міста (у смузі 47-ї танкової дивізії).

А саме:

- (1) - Передові підрозділи 347-го мсп та 272-го мсп (47-ма танкова дивізія) розпочали атакуючі дії в напрямках Степова Новоселівка — Піщане та Орлянка — Петропавлівка з очевидною метою скувати сили та засоби ЗСУ на плацдармі та не допустити використання українським командуванням їх для посилення своїх військ, що ведуть бойові дії безпосередньо в районі Куп'янська.
- (2) - Крім того, у смузі своєї 2-ї мсд 1-ї ТА противик здійснив низку «розвідувальних атак\штурмів» на захід від дороги Куп'янськ-Сватово в напрямку Табаївка - Глушківка.

Очевидно, що ці спроби закінчилися досить скромними результатами (ворог зміг просунутися лише на 1,5 км на захід від Степової Новоселівки), оскільки вони здійснювалися досить обмеженими силами (ворог зараз зосереджує основні свої зусилля на правому фланзі смуги 1-ї ТА, а саме в районі Куп'янська та на своєму плацдармі на північ від нього, тому, очевидно, просто не мав можливості виділити для цього більш значні сили). Але сам факт таких дій говорить сам за себе — російське командування повністю усвідомлює можливість виникнення негативних наслідків для себе у зв'язку із затримкою «взяття Куп'янська».

2. Лиманський напрямок

Очевидно, командування російського 25-ї ЗВА все ж змогло «продавити» ситуацію в районі Ямполь завдяки концентрації зусиль і подвійного флангового маневру. Що суттєво ускладнило оборону українських військ як безпосередньо в напрямку Лиману, так і на Сіверському (Слов'янському) напрямку.

Після місяця запеклих боїв за Ямпіль Збройні сили України, очевидно, були змушені відступити з більшої частини населеного пункту у південно-західному напрямку. Наразі вони, здається, утримують ще кілька позицій у південній частині селища, але, думаю, це триватиме недовго.

Ворог прорвався на схід від Ямполь до річки Сіверський Донець (на північ від Дронівки, що суттєво ускладнило оборону ЗСУ й в цьому районі) і обійшов Ямпіль з північного заходу, прорвавшись як за дорогу Ямпіль — Зарічне, так і в деяких місцях діставшись дороги Ямпіль — Лиман (а окремі невеликі

піхотні групи ворога навіть досягли східних околиць Лимана). Що, власне, зробило подальшу оборону Ямполя дуже неперспективною справою.

Це сталося з двох основних причин:

- (1) - **Через значну перевагу ворога у силах і засобах** (у смузі шириною 18-20 км фактично була зосереджена вся 25-та ЗВА ворога, разом з підсиленням — 67-ма мотострілецька дивізія, 164-та та 169-та мотострілецькі бригади, 11-та окрема танкова бригада + до 2-3-х мотострілецьких полків територіальних військ або мобілізаційного резерву).
- (2) - **Наявність достатньо зручного ландшафту** для проведення «інфільтраційних» дій в умовах нестачі особового складу в передових українських підрозділах (значна лісова територія на північ від Ямполя, болотисті ділянки на схід від нього тощо).

У таких умовах ЗСУ змушені проводити виключно оборонні, стримуючі дії, причому дуже обмеженими силами та засобами. Й відповідно, у районі Ямполя, вони просто не мають можливості, аби контратакувати, й відкинути ворога.

Але північніше, у смузі ворожої 20-ї ЗВА, українські війська поки що досить успішно обороняються на північний захід від Лимана. Незважаючи на присутність тут досить значних сил і засобів противника (тут діє 144-та мотострілецька дивізія 20-ї ЗВА, підсилена щонайменше двома полками з 2-ї мсд 1-ї ТА — 1-м і 15-м мсп).

У смузі своєї 20-ї ЗВА ворог вперто намагається дістатися району Новоселівка — Дробишеве — Пришиб — Ярова, наступаючи в напрямках Шандриголово — Новоселівка та Зелена Долина — Дробишеве, одночасно намагаючись розширити свій невеликий тактичний плацдарм на річці Нітріус в районі села Середнє. Мета очевидна – заблокувати Лиман з північного заходу, перерізати всі комунікації з ним, які йдуть ВЗДОВЖ Сіверського Донця в напрямку Ізюму.

Запеклі бої на річці Нітріус тривають вже близько місяця, але ворог досі не зміг надійно «зачепитися» за Новоселівку чи прорватися до Дробишевого. Єдине, що йому вдалося зробити в цьому сенсі — розширити свій плацдарм на Нітріусі на кілька сотень метрів біля села Середнє.

Щодо загальної (оперативно-тактичної) ситуації в цьому напрямку, я б ВЖЕ готувався до боїв безпосередньо за Лиман. Незважаючи на те, що ЗСУ досі успішно обороняються на північ і північний захід від міста, не даючи ворогу оточити і обійти місто з цих напрямків, однак, його успіхи на схід і південний схід від Лиману (у смузі його 25-ї ЗВА) явно сприяють тому, що він все ж-

таки зможе найближчим часом прорватися до міста з боку Ямполя та Озерного.

Більше того, можливо, що противник спробує переправитися «з ходу» через Сіверський Донець на ділянці між Закитним і Дронівкою, що також ускладнить подальшу оборону Сіверська.

№ 1.294

Росія дуже хоче, щоб Україна робила помилки; з нашого боку помилок не буде – звернення Президента

2025-11-28

Шановні українці, українки!

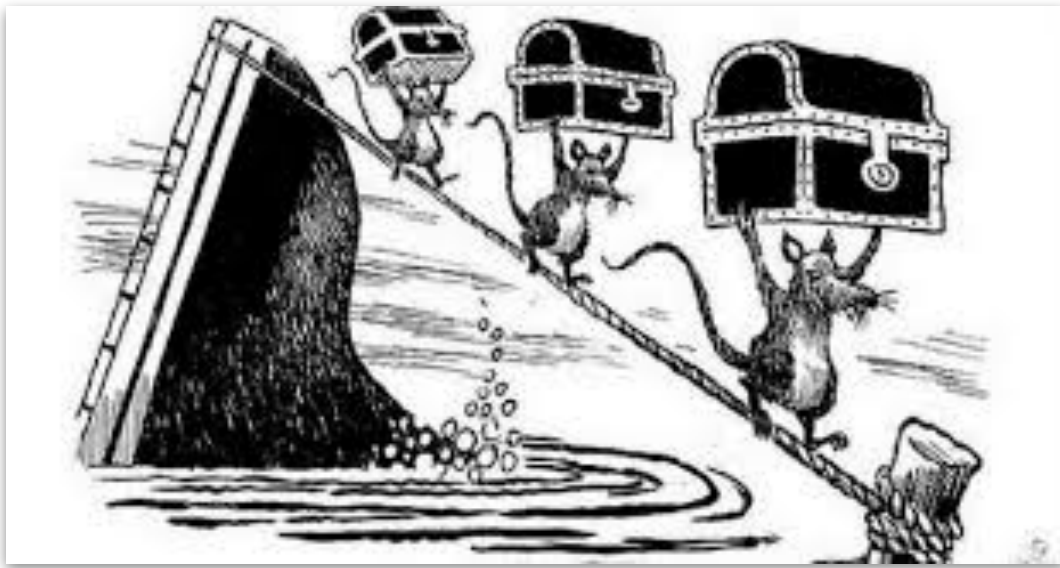
Тільки зараз, за кілька днів, я провів уже майже 20 розмов із нашими партнерами, всі вони як один кажуть: ми в захваті від того, як в умовах наявного тиску тримається Україна. Як Україна бореться в пошуках миру для своїх людей, а насправді – для всіх у Європі, щонайменше у Європі. Сьогодні я вже говорив із Президентом Фінляндії. Алекс поінформував, що звучало від Росії формально й неформально, та про умови, які Росія висуває.

Зараз же ми готуємося до зустрічі з американською стороною – про кроки, які потрібні, щоб мир дійсно був. І щоб це був достойний мир. І коли вся увага зосереджена на дипломатії, на захисті у війні, потрібна внутрішня сила. Внутрішня сила – це основа нашої зовнішньої єдності й наших відносин зі світом.

І щоб внутрішня сила була, не має бути причин відволікатися на щось інше, крім захисту України. Я хочу, щоб ні в кого не було жодних питань до України. Тому сьогодні – наступні внутрішні рішення.

(1)

Перше – відбудеться перезавантаження Офісу Президента України. Керівник Офісу Андрій Єрмак написав заяву про відставку.

— Я вдячний Андрію за те, що українська позиція в переговорному треку завжди була ним представлена саме так, як і має бути. Завжди це була патріотична позиція. Але я хочу, щоб не було чуток і спекуляцій.

Що стосується нового керівника Офісу, завтра я проведу консультації з тими, хто може очолити цю інституцію.

(2)

Скоро будуть перемовини, будуть наші представники – це буде начальник Генштабу, представники МЗС, секретар РНБО та наша розвідка.

І коли в нас у всіх є такий зовнішній виклик – війна, ми маємо всередині бути міцними.

Саме на захисті України будуть зосереджені сто відсотків нашої сили. Кожен має зараз діяти саме так, в інтересах нашої держави, і захищати нашу державу. Це незмінний принцип.

Вже найближчим часом відбудуться зустрічі з американською стороною.

(3)

Друге – Кабінет Міністрів України.

Я розраховую, що Прем'єр-міністр Юлія Свириденко разом із народними депутатами в діалозі та єдності **забезпечить Україні три речі.**

- 1) — Найголовніше – ухвалити бюджет 26-го року, тобто спроможність нашої держави захищатися, забезпечувати оборону, забезпечувати всі соціальні виплати та необхідну стійкість. Це те, що потрібно людям.
- 2) — Я очікую також кандидатур на міністрів енергетики та юстиції.

3) — Чинних міністрів треба оцінити так, щоб зробити абсолютно чіткі висновки, чи відповідають чинні посадовці викликам і цієї зими, і цієї війни.

(4)

Третє – я говорив зі Службою безпеки України, щоб вони провели свій аналіз ситуації в правоохоронній системі та в регіонах.

— Незабаром будуть доповіді, будуть мої висновки й будуть рішення.

Забагато негативу з регіонів. Ми домовилися, що Служба безпеки надасть інформацію мені швидко.

(4)

І, звісно, армія. Наші воїни – герої.

— Наші воїни знищують ворога, і саме це – основа нашої здатності будувати дипломатію.

Є проблеми, які давно варто вирішити.

Главком, Генштаб і Павло Паліса вже цим займаються, і наступного тижня готую відповідну Ставку.

Перш за все,

— щоб був дійсно справедливий, раціональний розподіл особового складу між бригадами.

— **Принципи, як це зробити, вже є**, і в кожній бойовій бригаді про це кажуть. Рішення буде.

Дякую всім, хто з Україною! Дякую кожному, хто й зараз, і завжди захищає Україну.

Дякую всім, хто забезпечує, щоб тиск був на Росію, на причину цієї війни, а не на нашу державу та людей, не на українців.

Українці мають виграти. Це найважливіше.

Росія дуже хоче, щоб Україна робила помилки.

З нашого боку помилок не буде. Наша робота триває. Наша боротьба триває.

Не маємо права не дотиснути, не маємо права відступити чи розсваритися.

Втратимо єдність – ризикуємо втратити все: себе, Україну, своє майбутнє.

Маємо зібратися. Мусимо триматись. Іншого вибору в нас немає. Іншої України в нас не буде. Захищаємо Україну.

Слава Україні!

№ 1.295

2025-12-02

Министерство внутренней безопасности пока не раскрывает, какие **страны могут попасть под новый запрет**, однако источники внутри ведомства подтверждают: речь идёт о значительном расширении списка.

Проще говоря: **Белый дом движется к тому, чтобы закрыть въезд для стран, которые дают наибольший поток мигрантов, связанных с преступностью, терроризмом или злоупотреблением американскими социальными программами.**

Трагедия с солдатом Национальной гвардии стала спусковым крючком. Ноэм и Трамп говорят: если система допускает людей, представляющих угрозу, то система должна быть остановлена полностью, пока не будет очищена.

С аналитической точки зрения это классическая **эпистемологическая ошибка** общества: обсуждают тональность заявлений, но игнорируют сами факты — преступления, провалы контроля, угрозы и реальные риски.

Левые медиа фокусируются на словах «паразиты» и «охотники за льготами», но обходят стороной вопрос: почему именно эти группы появляются в США и как именно они злоупотребляют социальной системой? **Вместо дискуссии о причинах — спор о риторике, вместо анализа — эмоциональная подмена.**

Таким образом, инициатива Ноэм — не изолированная вспышка, а часть более широкой стратегии Белого дома: **радикально сузить каналы миграции, пока государственные институты не будут способны надлежащим образом фильтровать риски.** Президент ясно дал понять: **эпоха бесконтрольной иммиграции закончилась**, и новых трагедий терпеть никто не намерен.

№ 1.296

Костянтин Матвієнко
 4 мин. · 🌐

2025-12-02

Немає сенсу детально обговорювати зміст флордиських домовленостей делегацій на чолі з Р.Умеровим і М.Рубіо, бо їх все одно не прийме Хло. Кепсько, що фінальна розмова цих перемовин відбулася сам на сам між Віткоффом і Умеровим без участі Кислиці і Рубіо.

- Як і прогнозувалося, **політична криза наростає**. Під питанням сьогоднішнє засідання парламенту, бо "монослуги" неспроможні зібрати до купи свої голоси, а ні за бюджет, а ні за призначення міністрів юстиції та енергетики та за голову Фонду держмайна. Кандидатів на дві останні посади прем'єр не спромоглася навіть запропонувати.
- Є три основні причини цієї кризи: **війна**, **"монобільшість"** та **неможливість провести вибори**, знову таки через війну.

Вихід? Формування нової парламентської коаліції та технократичного уряду.

№ 1.297

Огляд... Сьогодні Гуляйпільський напрямок (або Східно-Запорізький)

2025-12-03

ГУЛЯЙПІЛЬСЬКИЙ НАПРЯМОК

Машовец

1. Склад сил і засобів ворога, поточні зміни

На цьому напрямку російське угруповання військ (УВ) «Восток» діє повним своїм складом у 4 загальновійськових армії (ЗВА) — 5-ю, 29-ю, 35-ю та 36-ю ЗВА. Крім того, очевидно, воно було посилено низкою сил і засобів УВ «Центр», а також повітряно-десантних військ (пдв) зс рф. Йдеться про ділянку фронту від району на північ від дороги N15 Запоріжжя — Донецьк до Гуляйпільського району оборони ЗСУ. З півночі вона межує з Новопавлівським напрямком, а з заходу фактично — з Запорізьким напрямком.

Наразі командування УВ ворога «Восток» веде активні наступальні дії у смугах своїх 5-ї та 36-ї ЗВА, де зосереджує основні зусилля. Головна рушійна сила наступу – найпотужніша армія УВ «Восток» (5-та ЗВА), а частини та з'єднання 36-ї ЗВА активно діють північніше її смуги, ймовірно, забезпечуючи флангове прикриття наступаючих військ (сил) 5-ї ЗВА.

- (1) - 5-та ЗВА діє силами своєї «штатної» 127-ї мотострілецької дивізії (мсд) — 114-й, 143-й, 394-й мотострілецькі полки (мсп) та 218-й танковий полк (тп), а також двох бригад — 57-ї та 60-ї окремих мотострілецьких бригад (омсбр)
- (2) - 36-та ЗВА діє у складі ще двох бригад — 37-ї омсбр та 5-ї окремої танкової бригади (отбр)
- (3) - 35-та ЗВА діє в цьому напрямку трьома бригадами — 38-ю, 64-ю омсбр, а також 69-ю окремою бригадою прикриття (обрп)

(4) - 29-та ЗВА, очевидно, веде активну оборону силами 36-ї омсбр, 430-го мсп та 228-го мсп зі складу 90-ї танкової дивізії (тд) УВ «Центр», перегрупованого у смугу 29-ї ЗВА.

Окрім згаданих сил і засобів на Гуляйпільський напрямок, близько трьох місяців тому, російське командування тишком ввело між 35-ю ЗВА (УВ «Восток») та 58-ю ЗВА (УВ «Днепр») 76-ту десантно-штурмову дивізію (дшд), виведену з Сумського напрямку

Це, у свою чергу, дало йому можливість перед наступом 5-ї ЗВА перегрупувати щонайменше ще дві ДОДАТКОВІ бригади з 35-ї ЗВА (38-ма омсбр та 69-та обрп) у її смугу. Це різко підвищило бойові можливості цієї армії в контексті її наступального потенціалу завдяки підвищенню оперативної щільності військ у її бойових порядках.

Цілком можливо, що частина сил 49-ї ЗВА також діє в цьому напрямку (наприклад, підрозділи 34-ї та 205-ї омсбр або 7-ї військової бази з Абхазії). Однак інформація про 49-ту ЗВА потребує додаткового уточнення, оскільки частини та підрозділи з її складу періодично «спливають» на різних напрямках — від УВ «Днепр» до УВ «Запад».

Також на цій же напрямку командування російських військ досить активно залучає формування своїх територіальних військ (ТрВ) та «мобілізаційного резерву» (МР) — до 6-и стрілецьких\мотострілецьких полків і до 8-и окремих батальйонів. Здебільшого вони входять до складу частин і з'єднань армій УВ «Восток», які діють тут, але є й ті, що придані їм лише «тимчасово, для посилення».

На даний момент за бойовим та чисельним складом (БЧС) УВ «Восток» досить співставне із УВ «Центр», яке діє на Покровському та Добропільському напрямках. І, цілком можливо, воно його, навіть, перевищує, що не є зовсім дивним, адже УВ «Восток», на відміну від УВ «Центр», наразі має більші шанси досягти ОПЕРАТИВНОГО результату, незважаючи на те, що останнє близьке до «захоплення» Покровська та Мирнограда.

2. Поточна ситуація

Як я вже зазначав, наразі ворог (російські війська) веде досить активний і масштабний наступ у операційній зоні свого УВ «Восток», зосереджуючи основні зусилля в смугах 5-ї та 36-ї ЗВА. Протягом останнього місяця в цьому напрямку йому вдалося з ходу форсувати річку Янчур на досить широкий ділянці, захопити тактичний плацдарм у районі Успенівки й, розвиваючи подальший наступ, просунутися в смузі своєї 5-ї ЗВА на глибину до 17 км, досягнувши безпосередньо околиць міста Гуляйполе зі сходу та північного

сходу. Крім того, ділянка прориву противником оборони ЗСУ в напрямку Гуляйполя, на відміну від попередніх подібних випадків, досить широка вздовж фронту (до 16 км по прямій).

Також, діючи своїм правим (північним) флангом уздовж східного берега річки Янчур у напрямку Єгорівка — Данилівка, війська 5-ї ЗВА ворога змогли прорватися до околиць Данилівки і наразі ведуть запеклі бої за оволодіння нею, очевидно, маючи на увазі в майбутньому дістатися найближчих підходів до Покровського з півдня та південного сходу.

36-та ЗВА ворога, що діє північніше (район стику Донецької, Дніпропетровської та Запорізької областей України), також веде активні наступальні операції, намагаючись прорватися одночасно в кількох секторах у загальному північно-західному напрямку, що потрібно розуміти, як забезпечення флангового прикриття з півночі дій своєї 5-ї ЗВА.

Однак, на відміну від неї, поки що 36-а ЗВА має більш помірний успіх ніж 5-я ЗВА. Ця армія наступає основними силами в міжріччі річок — Волча, Ворона і Янчур, намагаючись прорватися до першої на максимально широкій ділянці фронту. Наразі її передові підрозділи змогли прорватися до Волчої в районі Орестопілля (діючи з боку Березового) та Новоселівки (діючи з боку раніше захопленої Воскресенки). Однак наразі їм вдалося надійно закріпитися лише в районі Новоселівки.

Більше того, кілька тижнів тому ЗСУ змогли контратакувати в районі Соснівки підрозділи противника, які проривалися до Вовчої, і відкинути їх назад у південно-східному напрямку, утримуючи таким чином плацдарм на Вовчій між Орестопіллям і Новоселівкою. Однак 36-та ЗВА, все ж-таки, продовжує атакувати його, як з боку Новоселівки, так і з боку Вороного, вздовж річки Ворона. Поки що – не дуже успішно.

Крім того, спроби російської 36-ї ЗВА просунутися в цьому районі значно стримуються впертими і покищо досить успішними оборонними боями, які ведуть ЗСУ в районі Олександрополя.

Адже, утримуючи це село, українські війська зберігають здатність досить ефективно «накривати» (переважно вогнем) дорогу між Воскресенкою та Новоселівкою, куди прорвались передові підрозділи ворога, а також водночас Січневе і саму Новоселівку. У таких умовах (фактично, з повністю відкритим північним флангом, де передові позиції ЗСУ знаходяться менш ніж за 2 км від зазначеної дороги) ворогу досить складно перекидати до Вовчої в район Новоселівки предмети МТЗ для потреб своїх штурмових підрозділів, накопичувати там піхоту для подальших атак на Соснівку. Тому немає нічого дивного в тому, що 36-та ЗВА постійно намагається витіснити ЗСУ з району Олександрополя, атакуючи це село як з Воскресенки, так і з Мирного. Але поки ЗСУ досить впевнено утримують район Олександрополя.

З іншого боку, ворог, діючи з рубежу Вішневе-Березове, все ж зумів прорватися кількома малими піхотними групами північніше нього, на захід від Соснівки — тобто, дістатися до Новоолександровки і втриматися у Олексіївці. Враховуючи, що ліворуч від цього 5-та ЗВА ворога вперто проривається до Данилівки вздовж Янчура, ця «інфільтрація» виглядає досить загрозливою для ЗСУ, оскільки фактично загрожує своєрідною «ізоляцією» власне району оборони Гуляйполя від угруповання ЗСУ, що обороняється північніше від нього, у районі Покровського і трохи південніше, а також уздовж річки Вовча.

Нажаль командування російських військ цілком розуміє увесь цей «розклад», і тому на даний момент обидві його армії (5-та та 36-та ЗВА) наразі просто «вискакують зі штанів» на своїх суміжних флангах, аби прорватися до місця злиття річок Вовча і Гайчур, або принаймні до села Андріївка, попередньо перерізавши дорогу Покровське-Гуляйполе в районі Данилівки. І хоча наразі за саму Даниловку тривають вперті бої, але ВЖЕ ЗАРАЗ навряд чи можливо безпечно використовувати рокаду Покровське — Гуляйполе на ділянці Відрадне — Радісне.

Ну, на завершення, кілька слів про контратаки ЗСУ в смузі 29-ї ЗВА ворога, у районі Іванівка (це на північ від дороги Запоріжжя-Донецьк). Там противник раніше зміг переправитися через річку Вовча кількома малими піхотними (штурмовими) групами та закріпитися в південній та південно-східній частинах села. Кілька днів тому ЗСУ контратакували ворога в напрямку Іванівки — Зелений Гай, повністю вибивши противника як з самого села Іванівка, так і просунувшись трохи за річкою Вовча, у середньому на 1,5 - 1,7 км.

3. Перспективи

На жаль, для ЗСУ на цьому напрямку наразі ситуація не виглядає дуже позитивно.

Більше того, на мою думку, **ситуація тут в оперативному плані виглядає більш загрозливою, ніж, навіть, на Покровському напрямку.**

Це, перш за все, підтверджується кількома об'єктивними показниками:

- (1) - Темп наступу ворога тут значно вищий, ніж на будь-якому іншому напрямку (наприклад, відстань від річки Янчур до околиць Гуляйполя, яка становить близько 16 км, ворог подолав за 5-6 днів боїв, із середнім темпом просування понад 3 км на добу). Фактично, УВ «Восток» зараз є «лідером» у цьому показнику серед усіх інших російських відповідних угруповань військ. Хоча за обсягами та кількістю втрат воно також «лідірує».

(2) - Масштаб та розмах наступу. Ворог просувається **КОНЦЕНТРОВАНО** на ділянці від Гуляйполя до Олександрополя. По прямій вона становить понад 42 км, й на всьому цьому протязі противник наступає (тобто активно атакує\штурмує). Більше того, на інших напрямках ворог буквально змушений «прогризати» оборону ЗСУ на дуже вузьких ділянках, а тут, на ділянці шириною 40 км — часом, демонструє темп просування у глибину від 3 до 5 км на добу ...

(3) - Кількість сил і засобів, що використовуються противником. У цьому наступі задіяна щонайменше одна повнокровна мотострілецька дивізія (не «спрощена» з категорії «новостворених» або так званих «штурмових», а справжня, «стара» — з трьома штатними мотострілецькими полками і одним танковим полком), окрім неї, принаймні, 6 бригад (і одна з них — танкова бригада), а можливо й більше + 2 бригади, потрібно розуміти, перебувають в резерві (одна, найімовірніше, у 5-й ЗВА, друга належить резерву командування УВ «Восток»).

Очевидно, у будь-який момент частина сил зі складу ще двох дивізій також може «приєднатися» до цього напрямку — «сусідньої ліворуч» 76-ї дшд або «сусідньої праворуч» 90-ї танкової дивізії (тд) з Новопавлівського напрямку.

На даний момент ймовірність того, що ворог зможе охопити (обійти) увесь район оборони Гуляйполя з півночі (наприклад, прорвавшись на ділянці Добропілля-Варварівка), або прорватися до Покровського (Дніпропетровська область) з півдня та південного сходу, виглядає цілком значною. Я б не сказав, що це станеться «на 100%», але співвідношення 50/50 тут виглядає цілком адекватним.

У цьому випадку ОПЕРАТИВНЕ значення цього результату для ворога (російських військ) стає ОЧЕВИДНИМ.

Насправді це створить цілком РЕАЛЬНІ передумови для ОПЕРАТИВНОГО прориву противника у бік Новомиkolaївки та для обходу противником ВЖЕ Оріхівського району оборони ЗСУ з півночі.

Інакше кажучи, **в оперативному сенсі російське командування прагне повністю «згорнути» оборону ЗСУ на південний схід від Запоріжжя та прорватися з цього напрямку на його ближні підступи.**

І найгірше те, що він цього прагне досягнути, одночасно намагаючись просуватися до Запоріжжя і зі сходу (тобто з боку Донецька, діючи по обох боках дороги Донецьк-Запоріжжя). Таким чином, «розтягуючи» по фронту сили та засоби ЗСУ, що діють на цьому напрямку, до «закритичних» показників, коли оперативна та тактична цільність військ ЗСУ не витримують енергійного й інтенсивного наступу на їх бойові порядки.

Як на мене,

якщо в найближчому майбутньому військово-політичне керівництво країни не приділить ситуації на цьому напрямку прискіпливої уваги, то в такому разі, наслідки можуть бути набагато гіршими, ніж «падіння» Покровська, причому, значно гіршими.

№ 1.298

Державний бюджет на 2026 рік прийнято

2025-12-03

Куц

Продублюю свою статтю на тему:

Ризики без рішень

Чому бюджет-2026 може перетворитися на катастрофу

Уряд схвалив проєкт держбюджету на 2026 рік. Деякі депутати вже охрестили його бюджетом виборів.

Та існує й песимістичніша думка, що це бюджет катастрофи.

За глибшого ознайомлення з документом вбачається, що перед нами "бюджет виборів та катастрофи"

1. Що приготував уряд

Макропоказники			
Показник	2024 звіт	2025 очікуване	2026 прогноз*
ВВП номінальний, млрд грн	7 658,7	8 967,4	10 309,3
% до попереднього року	102,9	102,7	102,4
Дефлятор ВВП, %	112,3	114,0	112,3
Індекс споживчих цін, грудень до грудня попереднього року, %	112,0	109,5	109,9
Середньомісячна заробітна плата, грн	21 473	25 886	30 032
Мінімальна заробітна плата, грн	7 775**	8 000	8 647
Обмінний курс гривні до дол. США, у середньому за період (припущення)	40,2	42,4	45,7
Експорт товарів і послуг, % р/р	109,4	103,3	105,9
Імпорт товарів і послуг, % р/р	107,1	103,0	107,6
*Постанова КМУ від 06.08.2025 №946, сценарій 2 (включає умови продовження повномасштабної агресії рф)			
** середня у 2024			

Кабінет Міністрів України подав до Верховної Ради проєкт Закону про Державний бюджет на 2026 рік з такими ключовими параметрами:

Загальний обсяг видатків та надання кредитів з держбюджету — 4,8 трлн грн, що на понад 415 млрд грн більше, ніж у 2025 р. (з урахуванням змін).

Доходи загального фонду держбюджету на 2026 рік — 2 трлн 826,5 млрд гривень (без урахування грантів та іншої міжнародної допомоги), що на 446,8 млрд грн більше показника 2025 р. з урахуванням змін.

Розглянемо основні пріоритети Державного бюджету України на 2026 р.

На оборону і безпеку пропонується виділити 2 805,8 млрд грн, 27,2% ВВП (+168,6 млрд грн до 2025 р.)

При цьому на розвиток ОПК, зокрема на виготовлення боєприпасів, ракетного озброєння, протиракетної оборони, авіаційної та бронетанкової техніки передбачено 44,3 млрд грн.

Соціальний захист — 467,1 млрд грн (+45 млрд грн порівняно із попереднім роком).

Ключовою статтею витрат тут буде трансферт на покриття дефіциту бюджету Пенсійному фонду у розмірі 251,3 млрд грн, без якого виплата пенсій для 10,3 млн пенсіонерів неможлива.

З'являються й нові соціальні інструменти стимулювання народжуваності.

Крім виплат при народженні дитини (одноразова підвищиться з 10 тис. грн до 50 тис. грн, а допомога з догляду за дитиною до 1 року збільшиться з 860 грн до 7 тис. грн на місяць) та "Пакунку школяра" вартістю 5 тис. грн, уряд запроваджує такий фінансовий інструмент, як "єЯсла" у розмірі 7 тис. грн при виході батьків на роботу.

На освіту передбачено 265,4 млрд грн (+66,5 млрд грн), а на науку — 19,9 млрд грн (+5,4 млрд грн).

Охорону здоров'я планують профінансувати на 258 млрд грн (+38,2 млрд грн).

З них на ветеранську політику виділять 17,9 млрд грн (+6,1 млрд грн). Зокрема 5,7 млрд грн піде на житло для ветеранів з інвалідністю I–II груп (це приблизно 280 тис. кв. м за середньої вартості \$500 за кв. м).

Загалом за ці кошти можна забезпечити житлом трохи більш як 5 тис. ветеранів з інвалідністю.

А от на підтримку економіки передбачено лише 41,5 млрд грн.

Більша частина цих коштів — за програмою компенсації процентної ставки "Доступні кредити 5-7-9 %".

Утім,

— **її дизайн налаштовано з системними помилками**, коли кредитна підтримка з державною компенсацією відсотків йде в сировинні сектори економіки та на поповнення обігових коштів, а не на капітальні вкладення.

Ще 15,8 млрд грн призначено на програму "єОселя" для доступної іпотеки. Це, явно, інструмент післявоєнної політики, а не економіки воєнного часу.

Усі інші кошти надто мізерні для того, щоб мали якийсь вплив на економіку.

Наприклад, на меліорацію та страхування врожаю виділяється 9,5 млрд грн.

Ані сама така сума, ані цільовий напрямок, не сформують в економіці ефекту мультиплікатора зростання через вузький сегментований вплив без відповідних міжсекторальних перетоків.

Лише 2,6 млрд грн на підтримку фермерських господарств — це суто корупційна годівниця декількох чиновників.

А 1 млрд грн на гуманітарне розмінування сільськогосподарських земель — обсяг явно недостатній і, визнаймо, не дуже актуальний (в умовах продовження повномасштабних бойових дій).

Варто також зазначити, що загальний ресурс місцевих бюджетів становитиме 871,9 млрд грн (+162,3 млрд грн до 2025 грн).

2. Дефіцит і борги

А тепер переходимо до катастрофічних показників.

Згідно із заявою Мінфіну, наступного року Україна потребуватиме міжнародного фінансування у сумі 2,79 трлн грн.

При цьому державні запозичення заплановані в обсязі 2 трлн 544,5 млрд грн, з яких 419,6 млрд грн — внутрішні, а 2 трлн 124,9 млрд грн — зовнішні.

За прогнозом, дефіцит державного бюджету передбачається на рівні до 18,4% ВВП, що на 3,9 в. п. менше, ніж у 2025 р.

Якщо простими словами, то внутрішня бюджетна дірка становить \$45–50 млрд залежено від обмінного курсу гривні (у бюджеті закладено показник 45 грн/\$).

Скорочення дефіциту бюджету на 3,9 п.п. не має вводити нас в оману.

Справа в тому, що

—Мінфін за роки війни навчився маніпулювати цим показником за рахунок включення в доходи бюджету безповоротних грантів зовнішніх партнерів (принаймні у проектах бюджету, адже на практиці ситуація іноді складається не так, як планували спочатку).

Загалом значний дефіцит бюджету під час війни — це не запрограмований стан бюджетної моделі.

Наприклад, РФ веде агресивну війну з дефіцитом бюджету менше як 2%, який тільки цього року може підрости до 2,5–3,5%.

Звісно, параметри економіки ворога суттєво відрізняються від української, зокрема її експортний ресурсний потенціал.

Але ключовим тут є запуск чи незапуск внутрішньої циркуляційної самовідновлювальної моделі економіки, коли завдяки ефекту мультиплікатора одна гривня, інвестована за участі держави в економіку, дає приріст ВВП умовно на 1,5 грн — і це з урахуванням фіскального перерозподілу валового продукту призводить до надходження нових 50 коп. податкових платежів до бюджету.

Звісно, **наш уряд перебуває в "теплій ванній" зовнішнього фінансування, відчуючи себе не девелопером економіки воєнного часу, а регулювальником на перехресті фінансових потоків.**

Утім, ситуація з зовнішнім фінансуванням у 2026 р. може стати для нього холодним душем.

У цих умовах

— **закладати лише 419,6 млрд грн на внутрішні боргові джерела фінансування дефіциту на фоні "жирування" банків в системі депозитних сертифікатів НБУ — це більше, ніж помилка.**

3. Макропоказники з проєкту держбюджету України на 2026 р.

Загалом станом на 31 грудня 2026 р. уряд прогнозує обсяг державного та гарантованого боргу України на рівні 10,9 трлн грн.

Зверніть увагу на макропоказники.

У 2026 р. ВВП очікується на рівні 10,3 трлн грн, тобто держборг перетне критичну позначку у 100% валового продукту.

І тут не треба загадувати приклади Японії та США, які мають більші показники боргового навантаження, адже вони позичають у національних валютах, а борг України на 76% складається із зовнішніх запозичень переважно у євро та доларі, які ми не випускаємо.

Це закладає підвалини для застосування відносно України після війни інструментів десуверенізації національних активів та державних доходів.

Можна навести аналогію Єгипту чи Туреччини в XIX ст. — на початку XX ст., коли були створені управління "хедівського" (Єгипет) чи "султанського" боргу, що самостійно збирали акцизи та податки з розкоші для погашення зовнішніх боргів і керувались британськими управляючими.

— **У нас таким інструментом вже виступає так званий Фонд відновлення України, створений за ініціативою США для відшкодування "американських витрат на Україну".**

Звісно, альтернативою такого сценарію є проведення якісної реструктуризації та списання державного боргу.

Але

— як український Мінфін робить такі процедури ми вже побачили у 2024 р.

Для ефективної боргової політики необхідно мати достатній рівень суверенності, але це поки що не про нинішній Мінфін.

4. Інфляція і зарплати

В макроекономічних прогнозах бачимо інфляцію на рівні 9,9%. Тобто вихід на таргет НБУ у 5% знову таки відкладається.

Але навіть за таких високих інфляційних показників Мінфін маніпулює, наводячи індекс споживчих цін "грудень 2026 до грудня 2026", тобто інфляцію на кінець року.

З урахуванням тенденції щодо уповільнення інфляційних процесів, це формує занижені уявлення про реальну інфляцію.

Бо за вказаним показником і в 2025 р. груднева інфляція становитиме 9,5%, хоча середньорічна інфляція (січень — грудень 2026 до аналогічного періоду попереднього року) буде набагато вищою як цього року (13–14%), так, скоріше за все, і наступного (понад 10%).

Мінімальна зарплата зростає лише на 647 грн — з 8000 до 8647 грн., тобто навіть не на індекс споживчих цін.

А от збільшення середньої зарплати з 25,8 до 30 тис. грн можна пояснити лише зростанням у базі обрахунку бюджетного сектору та вимиванням приватного, який дедалі більше йде в тінь.

5. Розподіл податкового тягара

Що стосується податкових надходжень, то багато відповідей приховано у їхній структурі.

Загалом фіскальні надходження в 2026 р. прогнозуються на рівні 2,47 трлн грн із 2,89 трлн грн загальних надходжень, тобто 85%.

Це майже довоєнний показник, який у 2021 р. становив 87%.

Водночас під час повномасштабної війни, вже у 2023 р., неподаткові надходження в структурі бюджету досягли максимуму у більш як 37%.

Тобто

— наступного року ми повертаємося в довоєнну структуру податкових надходжень, але на тлі продовження бойових дій.

Це створить значний фіскальний шок для економіки.

Цікаво, що в планах податкових надходжень рентна плата та плата за використання інших природних ресурсів становить лише 59,5 млрд грн!

А міждержавне оподаткування зовнішньої торгівлі надасть в бюджет мізерні 72 млрд грн за рахунок ввізних 62 млрд грн) та вивізних (9,5 млрд грн) мит.

Кричущим виглядає особливо останній показник

— для сировинної країни такого масштабу збирати лише 9,5 млрд грн за рахунок вивізних мит — неприпустимо.

Внутрішні податки на товари та послуги становитимуть 1,4 трлн грн, або 57%.

Решта — це умовно податки на громадян, переважно на працю.

Можна сказати, що

— населення та бізнес несуть податкове навантаження приблизно навпіл.

Але тут є один важливий нюанс:

— уряд оподатковує зарплати бюджетників, які сам і платять.

І частка таких податків з "усиханням" приватного сектору економіки поступово збільшується.

Але ж це фактично «перекладання грошей з однієї кишені» уряду (видатки на бюджетний сектор) в іншу» у вигляді фіскальних доходів (податки на заробітну плату бюджетників).

Тобто

— свій варіант "циркуляційної самозростаючої економіки" уряд таки зробив, але як то кажуть, є нюанс.

У принципі всі ці ризики усвідомлюють і в Кабміні, але системно не розкривають їх.

6. Ризики без відповідей

Високий фіскальний ризик, згідно із урядовою аналітикою, у 2026 р. буде в таких сферах:

- Макроекономічне середовище,
- Управління державним боргом та гарантованим державою боргом,
- Діяльність суб'єктів господарювання державного сектору економіки,
- Сфера сільського господарства та продовольчої безпеки держави,
- Соціальна сфера,
- Судові рішення.

Тобто країні може загрожувати неврожай, проблеми із продовольством (тут як фактор ризику — ціни, а не фізична наявність), світова криза, перебої у зовнішній підтримці, девальвація гривні, інфляція, криза державних компаній, знецінення соціальних стандартів (які не компенсуються з урахуванням інфляції).

Які ж судові рішення має на увазі уряд в своїх оцінках — поки важко спрогнозувати.

Тут один з ключових ризиків — інфраструктурні галузі економіки, на які зараз припадають дуже високі 13–15% ВВП.

Соціальний ризик — це катастрофічне падіння демографічних показників.

За даними Мінсоцполітики,

— середня очікувана тривалість життя скоротилася з 66,4 років для чоловіків і 76,2 років для жінок у 2020 р. до 57,3 років і 70,9 років у 2023 р. відповідно.

Під питанням і інвестиції.

Показники прямих іноземних інвестицій впали до 0,1% і відновилися за рахунок реінвестицій до 0,5%–0,6%, що є вкрай малим рівнем.

Така ситуація склалася передовсім внаслідок відсутності дієвого механізму страхування інвестицій від ризиків війни.

Уряд робить правильний висновок щодо джерел фінансування бюджету:

"Недостатнє міжнародне фінансування формує ризики для стабільності бюджетних видатків, уповільнює темпи економічного відновлення та обмежує можливості підтримки попиту і виробництва.

Це може призвести до посилення дисбалансів на валютному і товарному ринках, прискорення інфляції, скорочення реальних доходів населення, зменшення споживчого попиту та інвестиційної активності.

У таких умовах зростає потреба у використанні внутрішніх джерел фінансування, збільшенні надходжень або скороченні бюджетних витрат, у тому числі на підтримку бізнесу, що додатково підвищує ризики макроекономічної нестабільності".

Але, як ми самі побачили,

— **правильних висновків у вигляді інструментів превентивної амортизації кризи ані уряд, ані НБУ не роблять.**

Крім того,

— **Кабмін дає адекватні оцінки щодо наслідків імовірного настання світової економічної рецесії:**

"Україна може зіткнутися з погіршенням умов торгівлі, зростанням дефіциту поточного рахунку та посиленням боргового навантаження, що підвищуватиме ризики для фінансової стабільності та довгострокових перспектив економічного зростання".

Але знову таки, **інструментів амортизації цих ризиків катма.**

Висновки:

— **виконане завдання і можлива катастрофа**

Загалом у контексті бюджетного процесу уряд намагається показати зовнішнім донорам наявність внутрішніх ресурсів на ведення війни (наші партнери не дозволяють витрачати їх кошти на військові потреби).

І відповідно, "намалювати" тим самим партнерам суму соціальних витрат України, які ті мають профінансувати за свій кошт.

Все решта — другорядне.

З поставленим перед собою основним завданням уряд справився:

— внутрішні доходи продемонстровано на рівні 2,8 трлн грн — саме стільки має піти на сектор оборони у 2026 р.

До того ж є **роздутий** соціальний, інфраструктурний, інституційний та секторальний економічний бюджет на 2 трлн грн, зокрема у вигляді Єдиного марафону, утримання Уряду, парламенту тощо.

Чому роздутий?

Тому що

— **він фінансується зовні, і тут головне "намалювати побільше".**

Отже,

— в умовах активації перелічених вище ризиків цей бюджет одразу перетворюється на катастрофічний, бо згортання соціальних виплат може обвалити і внутрішні доходи, які майже всі йдуть на сектор оборони.

І тоді цей бюджетний план автоматично перетворюється у "бюджет виборів".

Втім, є й інша опція — вибори відбудуться до, а не після активації цих ризиків.

№1.299

"Бєбі-буму після війни не буде": інтерв'ю Лібанової про міграцію, кризу кадрів і настрої українців

Директор Інституту демографії Елла Лібанова

2025-12-03

КАТЕРИНА ГОНЧАРОВА,

ТЕТЯНА ПАРХОМЧУК

Війна вже змінила демографічну карту України: мільйони виїхали, народжуваність впала, а країна зіткнулася з гострим дефіцитом фахівців. Чи повернуться українці після війни, чому не буде бебі-буму та хто заселиться в наші міста і села у майбутньому – в інтерв'ю для РБК-Україна пояснює директор Інституту демографії та соціальних досліджень НАН України ім. М.В. Птухи Елла Лібанова.

Головне

- (1) Чому міф про повоєнний бебі-бум не працює для України?
- (2) Яку роль українські біженці відіграють у Європі й чому їх цінують?
- (3) Чи здатна Україна втримати економіку без трудових мігрантів?
- (4) Який реальний відсоток повернення українців додому?
- (5) Чи загрожує Україні друга хвиля від'їзду після війни?
- (6) Що буде з кордонами: відкриємо чи навпаки посилимо контроль?

1. Про демографічну кризу і спустошення сіл в Україні

– Елло Марленівно, зараз часто вживають термін "демографічна прірва", "демографічна криза". Що це насправді зараз для нас означає під час війни?

– Коли я намагаюся оцінити втрати України внаслідок війни, в мене виходить страшна цифра – **10 мільйонів людей**.

Це і є "демографічна прірва". Варто зазначити, я сюди вкладаю не всі незворотні втрати, а й кількість тих, хто емігрував. Можливо я переоцінила й більше повернеться, але щось мені підказує, що ні.

В цю цифру входить все: і додаткова смертність, і додаткове зниження народжуваності, тобто ненароджені через війну діти. Це міграція і це окупація. Чи може бути інакше? Ймовірно, може. Але я наразі інших варіантів не бачу. До зазначених чинників варто додати ще один – вплив на вікову структуру фактору ненароджених дітей. Бо якщо говорити про смертність, – там усі: й діти, й дорослі.

Однак ми ще до кінця не розуміємо як війна вплинула на майбутню демографію. Більш очевидно все стане зрозуміло після закінчення війни, коли ми проведемо перепис населення. Що ж стосується міграції, то ситуація приблизно така: є дані Євростату, інших не знайдете.

За цими даними, емігрували приблизно 4,3 млн українців. Сюди можна додати ще 700 тисяч, які перебувають у Британії, США, Канаді, Латинській Америці, Грузії та Молдові. Тобто приблизно 5 мільйонів наших воєнних мігрантів за кордоном. Третина з них – це діти й підлітки до 18 років. І лише 6% – вікова категорія від 65 років.

Отже, через міграцію і через ненароджуваність **істотно посилився процес демографічного старіння**. Це призводить до зміни співвідношення між тими, хто працює, і тими, хто за віком вже не може працювати. Діти на утриманні родини, особи старшого віку – на утриманні суспільства. Менше людей працездатного віку, менша пропозиція робочої сили, менше доходів до бюджету, відповідно, більше витрат бюджету.

– Як вирішувати таку величезну проблему?

– Чи можна все це буде виправити?

Я не вірю в бебі-бум після війни, його не буде. Принаймні такого, який був після Другої світової війни. По-перше, тоді діти були економічною доцільністю. По-друге, тодішню вартість догляду й виховання дітей не порівняти з сьогоdnішніми потребами. По-третє, тоді взагалі були інші вимоги до рівня і якості життя.

Часто згадую: моя бабуся повернулася до Києва з евакуації у 1944 році, то вона з двома дітьми жила в парадному. Їхній будинок був зруйнований, і вони оселились в під'їзді сусіднього. Мешканці пускали помитися, їсти приготувати. Сьогодні навряд чи якась родина погодиться на те, на що погоджувалось те покоління. Тоді всі так жили. Сьогодні це нормою не вважається.

Тому я дуже сумніваюся, що в нас буде помітне зростання народжуваності. Порівняно з тим періодом, сьогодні ще й спрацьовує фактор регулювання народжуваності. Після Другої світової засобів контрацепції майже не було. **Сьогодні ж народжують ті, хто хоче народжувати.**

У 2021 році в Україні, за рік до великої війни, на одну жінку припадало в середньому 2,1 дитини. Сьогодні, за нашими розрахунками, – біля 0,7. Після війни не відразу, але з часом ми можемо дорости до 1,6. І це межа. Для того, щоб наступне покоління замістило покоління батьків, потрібно 2,15. Правду кажучи, в Європі й показнику 2 немає. Тобто це "норма". І навіть в Азії. В тій же південній Кореї, де рівень життя непоганий, цей показник також складає 0,7.

– Нещодавно в Україні збільшили виплати по народжуваності, по догляду за дитиною. Чи справді це стимулюватиме народжуваність?

– Дійсно, багато народних депутатів вирішили, що якщо збільшили виплати, то всі в чергу вишикуються народжувати. Але ця допомога ніяк не пов'язана з підвищенням народжуваності. Вона для того, щоб дітям можна було купити памперси, суміші, іграшки та інше. Тобто це пов'язано з подоланням бідності родин з маленькими дітьми, але аж ніяк не про народжуваність.

Окрім цього, потім'єтевлада завжди оголошує про підвищення виплат заздалегідь. І що робить звичайна родина? Вона рахує. Якщо, наприклад, через рік замість 10 тисяч за народження дитини почнуть виплачувати 40 тисяч, багато хто вирішує почекати. Через це в останній рік перед підвищенням допомоги рівень народжуваності помітно падає порівняно з тим, як було б зазвичай. А вже після запровадження нових виплат відбувається "відкладене" народження, і дехто навіть вирішує народити другу дитину.

– У нас також є проблема спустошення сіл. Що надалі чекає українське село і що з цим робити?

– 24-25 лютого 2022 року за кордон виїжджало по 100 тисяч людей, це здебільшого були мешканці західної України – і міст, і сіл. З Києва за такий короткий час тоді дістатися було фізично майже неможливо. Загалом же за кордоном найбільше містян – киянок та харків'янок. Вони їхали не на роботу, а рятуючись від цього жахіття.

Але проблема спустошення сіл почалася ще до війни 2014 року й триватиме, доки ми не створимо систему транспортно-мережевих зв'язків. Як у європейських селах, де легко можна дістатися до міста на роботу, навчання, в клуб чи до лікаря. У наших селах, якщо немає доріг і транспорту, молодь не хоче залишатися. Якщо все нормально функціонуватиме, село житиме. Тут два варіанти: або розвиватися, як європейські країни – в тому числі з орендованим житлом, або будемо розвиватись, як раніше, і як Росія.

Стан сіл – це доволі масштабна проблема, над якою потрібно серйозно працювати, і не факт, що після війни ми одразу її подолаємо. Структура економіки змінюється, і зараз працювати можна онлайн з села. І якщо село недалеко від траси і є транспорт, не обов'язково жити в місті. Але це не вирішує проблему всіх сіл, звісно.

2. Про українок за кордоном і залучення мігрантів з інших країн

– Чим загрожуватиме після війни нестача робочих рук?

– Кадрів не вистачає вже зараз. У нас низькі зарплати, і люди змушені їхати в пошуках гіднішої оцінки праці за межі країни. Я говорила про це неодноразово й не одному скликанню Верховної Ради, але хто ж науку слухає? Всім треба зрозуміти важливу річ: **влада жодної країни, куди**

поїхали наші мігранти, не зацікавлена в тому, щоб вони повертались до України.

Я дуже вдячна Юлії Свириденко. Коли вона ще була першою віцепрем'єркою, вона взяла до уваги надану мною інформацію. Тоді я наголошувала, що нам потрібно заздалегідь думати про те, як домовлятися з урядами інших країн, адже вони намагатимуться утримати наших людей.

Європа стрімко старішає, а третина тих, хто виїхав з України, – це діти та підлітки. Якби країни Європи не компенсували своє старіння й природне скорочення населення за рахунок міграції, то саме Німеччина сьогодні мала б найвищі темпи депопуляції. Нині вона врівноважує цю нестачу завдяки потоку мігрантів.

Цікавими спостереженнями колись поділилися зі мною колеги з Франції. У 1970-х до них масово приїжджали поляки. Що робило у Франції шановне польське панство? Мили туалети – таку нішу вони для себе зайшли. А що робили прибулі араби? Отримували соціальну допомогу і торгували наркотиками. Минуло 20 років, і нове дослідження французів показало, що поляки, які мили туалети, вже на пенсії, а їхні діти позакінчували Сорбонну та інші престижні навчальні заклади і більше не миють туалети. А що робить наступне покоління арабів? Живе на виплати і торгує наркотиками.

То що буде робити влада кожної країни, куди виїхали наші мігрантки? Звісно, намагатиметься їх утримати. Додайте цього, що 70% мігранток з України мають вищу освіту. Я побачила ці дані в публікаціях фонду Стефана Баторія. І спершу думала, що це стосується лише Польщі. Але, як виявилось на одному нещодавньому спільному семінарі, це характерно для всієї Європи.

За їхніми даними, 70% наших жінок працюють. Вони рахували жінок працездатного віку від 18 років. За моїми ж підрахунками, якщо прибрати з цієї статистики мам із маленькими дітьми, рівень зайнятості перевищує 80%. Це вражаючий показник для мігрантів першого покоління. Тому, звісно, уряди не захочуть відпускати наших людей.

У Світового банку реконструкції та розвитку є розуміння цієї проблеми. Їхні фахівці усвідомлюють: якщо Україні не вдасться повернути частину своїх мігрантів, проект "Україна" може опинитися під загрозою. Якщо ми зараз підпишемо перемир'я по лінії розмежування, можемо втратити 20% територій, які потім ще можна повернути – як це було в Азербайджану.

Але якщо ми втратимо людей, то змінити вже нічого не зможемо.

Є ще одна проблема. Люди в Україні не будуть заселятись рівномірно.

В Херсонській та Чернігівській областях і так була невисока щільність населення. А хто наразі дуже потерпає від обстрілів? Ті ж Херсонська й

Чернігівська області. Тобто людей там буде ще менше. А якщо людей немає, то як розвивати ці території?

Є ще одне спостереження. Коли люди виїжджають з окупованих територій, то намагаються селитись якнайближче до свого попереднього місця проживання. Наприклад, з Луганщини – Донеччини намагались селитись або на неокуповані території, або на Харківщині. Навіть до Дніпра практично не їхали. А з Херсонщини їдуть не до Одеси, а на Миколаївщину. Тобто все ж проглядається ця нерівномірність.

– Наскільки виправданим буде залучення трудових кадрів з-за кордону?

– У мене навіть немає сумнівів, що ми будемо залучати мігрантів. У нас просто немає іншого виходу. Причому тут нам допоможе наша бідність. Україна ще тривалий час буде залишатись бідною країною. Ви ж розумієте, після такої страшної війни по-іншому бути не може. Навіть якщо тут будуть в обігу трильйони, все одно потрібен час, щоб все це компенсувати. Через бідність ми не зможемо платити щедрі винагороди мігрантам.

За соціальними пільгами сюди не поїдуть. Сюди поїдуть ті, хто справді хоче працювати. В цьому наш "плюс", але потрібно грамотно цим скористатись.

– Звідки до нас поїдуть люди?

– Зазвичай їдуть з бідніших до більш заможних країн. Але в нашій ситуації не все так просто. Багато залежатиме від того, чи реалізується "план Маршалла". А я переконана, що він буде реалізований. Бо я бачу, що міжнародні структури ведуть відповідну роботу, збирають кошти. Тобто фінанси будуть. Їх, слава богу, не віддадуть нам, щоб ми не витратили їх, як заманеться.

Якщо будуть гроші, робочі місця та прийдуть великі корпорації, це створить інший рівень зайнятості. Тому сюди можуть приїхати американці та європейці. Частина – з гуманітарних міркувань, щоб допомогти, ентузіасти є в кожній країні, частина – заради самореалізації, бо тут можна реалізуватися швидше й краще, адже буде чистий простір для цього. Тут принципи інші.

Тому не варто комплексувати. Інше питання – чи зможемо вибудувати правильну міграційну політику. З того, що я вивчала, найрозумніша імміграційна політика – в Канаді. Нам для цього треба налагодити зв'язки з нашими емігрантами, скориставшись досвідом, наприклад, Польщі, Вірменії та інших країн.

Нам важливо, щоб наші люди не відчували себе відрізними й непотрібними на Батьківщині. Для нас критично, щоб вони повернулися – але робити це треба грамотно. Коли я почула ідею деяких можновладців платити співвітчизникам за повернення, була, м'яко кажучи, здивована. Бо їм

заплатимо за повернення, а тим, хто весь цей час живе, наприклад, у Харкові в зруйнованому будинку, – ні.

3. Чи повернуться в Україну ті, хто виїхав на початку вторгнення РФ?

– Як впливає на сприйняття України те, що людина виїхала за кордон і довго не повертається? Наскільки вони стають далекими від нашого контексту?

– Так, і це серйозна проблема. Вона виникає тому, що наші співвітчизники за кордоном здебільшого перебувають у російському інформаційному полі, отримують інформацію з російськомовних джерел – навіть у Польщі. А російські ЗМІ постійно розповідають, як тут жахливо, страшно. Тому **я всіх прошу повідомляти про себе знайомим за кордоном, щоб вони розуміли: ви живі.** Так, нам тут дуже важко, але ми тримаємося. І ми чекаємо на вас вдома.

– Чи нарастає непорозуміння між тими хто тут, і хто за кордоном?

– Безумовно, сумнівів немає. До речі, я дуже вдячна президенту за те, що він щовечора звертається до української нації. Це важливо. Не завжди можна з ним погодитися, але загалом він звертається – і це добре. Але цього недостатньо, бо дуже багато людей не довіряють владі. Вони швидше повірять інформації від сусідки баби Саші чи колеги тьоті Галі.

– Тобто все таки психологічна дистанція зростає?

– Так, це неминуче. Колись мені дорікнули: я раніше говорила, що додому повернеться 60% українців, а тепер – 30%. Питання: коли я це говорила? У 2022 році, коли всі думали, що війна скоро закінчиться, або в крайньому випадку – на початку 2023-го, особливо після того, як росіян відігнали від Харкова. Тоді точно більше половини повернулися б.

Зараз інша ситуація: більше зруйновано тут, більше адаптовано там. Тому тепер я мрію про третину, яка повернеться додому. І орієнтуюся я на досвід Балканських воєн – там якраз поверталася третина.

– Що врешті дійсно змусить людей повертатися? Бо іноді ще кажуть: хто хотів – той вже приїхав.

– Перший з величезним відривом – **фактор безпеки.** Не лише поточної, а й оцінки на майбутнє. Адже агресивний сусід, на жаль, біля нас, залишиться. І є ризик того, що через три–п'ять–десять років ми отримаємо нову серію конфліктів. Від цього не застраховані ні ми, ні Європа. Але це вже інше питання. Тобто безпековий фактор відіграє величезну роль.

Далі на одному рівні йдуть житло та робота. Якщо тут житло вціліло, шанси на повернення достатньо високі. Якщо житло зруйноване або його не було зовсім, а там є більш-менш нормальне, нехай і орендоване, то повернення під питанням.

Наступний фактор – **які перспективи для своїх дітей бачать українці**. Коли у 2023 році була невелика хвиля повернень, поверталися переважно з дітьми середнього віку. І часто на поверненні наполягали саме діти, їм там не сподобалося.

Ще один важливий чинник – **вся родина виїхала, чи ні**. Якщо виїхала вся родина, шанси на повернення тануть. А якщо тут залишилась частина родини (сестри, брати, батьки), тоді ймовірність повернення є.

У мене є сподівання, що **повернуться найбільш кваліфіковані кадри: лікарі, юристи та інші, бо вони через переїзд більше втратили**. Вони там працюють, але не за фахом, і це їх не влаштовує. Представники сфери послуг, як-от майстри манікюру, не повернуться – вони там більше отримують.

4. З якими проблемами стикнеться Україна після війни

– **Єдність нації, про яку ви кажете, ще тримається сьогодні?**

– Так, поки що ми тримаємось. Але на такому рівні після війни єднання українців не буде. Як і такого рівня довіри до влади. Це треба, щоб розуміли ми й влада це має усвідомлювати. Тому що люди зміняться після війни. Хоча сьогодні важко сказати, як саме.

– **З якими ще явищами ми можемо зіткнутись після війни?**

– Я дуже боюсь після війни другої хвилі міграції – хвилі чоловіків, які після війни поїдуть до своїх дружин та дітей за кордон, **тобто родини будуть возз'єднуватись не тут, а там**. А це чималий потенціал – приблизно мільйон чоловіків, фахівців працездатного віку.

Також я переймаюся тертям між різними прошарками населення. Їх умовно п'ять. Перший – військові. Сьогодні будь-які привілеї та пільги для них суспільство сприймає нормально. Що буде після війни – невідомо. Коли я поверталася із Закарпаття, зупинилася на одній із заправок, там була кав'ярня з трьома столиками. Окрім цивільних, були й військові, вони зайняли два столи, і всім іншим не вистачило місця. Переважна частина реагувала нормально, але близько 15% були невдоволені. Чи залишиться таке ставлення після війни – питання.

Друга категорія – ті, хто нікуди не виїжджав. Я бачу, що вони почали з докором ставитися до тих, хто виїхав з початку повномасштабного вторгнення. Можливий конфлікт і між ВПО. Є складні моменти адаптації.

Наприклад, у Василькові під Києвом школярі з Луганщини відмовились ходити до місцевої школи і навчаються дистанційно зі своїми вчителями. Яка якість такого навчання – питання.

Проблема в тому, що діти з Луганщини не хочуть дружити з ровесниками **Василькова**. То це Васильків і Луганськ, а як поводитимуться Ужгород і Луганськ? Франківськ і Луганськ?

Ще одна категорія – воєнні мігранти. Їм закидають, що вони лише по ресторанах сидять, на дорогих курортах відпочивають, не працюють, мовляв, поїхали багатійки. Але **поїхали ті, хто взяв на себе відповідальність і розраховував лише на себе**, а не ті, хто сидів за спинами батьків чи чоловіків. Вони ж їхали в нікуди. І хочу сказати: наш агресивний сусід робить усе, щоб по цих поки ще пунктирних лініях справді стався розкол.

Наступний проблемний пласт – **ті, хто мешкає на окупованих територіях**. Я не знаю, як усе розвернеться після звільнення. Діти, які в Донецьку та Луганську пішли до школи у 2014 році, вже її закінчили. Звісно, їм добряче промили мізки і прищепили відповідний світогляд. Це безперечно буде проблемою. Далі – **конкуренція громад**. Є громада, звідки евакуювався бізнес, і є громада, куди бізнес переїхав. І одні, і інші, намагатимуться залишити його у себе. І цей конфлікт вже зараз існує, я його бачу.

– **Як українці ставляться до внутрішньо переміщених осіб всередині країни? Їх приймають в різних регіонах по-різному?**

– Так, всюди по-різному. Наприклад, на Закарпатті, де я недавно була з робочою поїздкою, національні меншини дуже доброзичливі, бо їх не дуже цікавить те, що їх безпосередньо не стосується. А загалом переселенцям іноді роблять закиди: мовляв, вони багато розважаються. А що їм робити – вішатися? Коли кажуть, що в Києві працюють ресторани, я відповідаю: якщо вони не працюватимуть, як економіка поповнюватиме бюджет? Чи все отримуватимемо від Європи?

Не можна постійно жити в кошмарі – сім годин без світла, потім три години є, і знову сім годин немає, постійні обстріли. Тому якщо молодь ходить у ресторани, бари, нічні клуби, я нічого поганого в цьому не бачу. Інше питання – якщо вона не хоче працювати чи намагається уникати мобілізації, – це вже інший зріз проблем, і вони з барами не пов'язані.

– **Чи буде після війни проблемою повне відкриття кордонів? Коли може виїхати значна частина чоловіків?**

– Проблема буде, але кордони відкривати потрібно. Незалежно від того подобається це мені, чи ні.

Свіжа історія – дозвіл на виїзд хлопців старших 18–23 років. Я розумію, для чого це зробили. У 2022 році виїжджали 17-річні юнаки. Вони за кордоном подорослішали, сьогодні їм уже 20 років. То чому вони можуть бути за кордоном, а їхнім ровесникам, котрі залишились в Україні, виїзд заборонено?

Влада чітко визначила вікову категорію тих, кому відкрили виїзд – це ті, кому у 2022 році не було 18 років. Хотіли урівняти їх в правах. **До чого це призведе, ми поки не знаємо, результат буде видно десь через рік.** Але значного збільшення міграції цієї категорії я не побачила.

– **Можливо, варто запровадити якісь ініціативи, щоб молодь менше вирішувала виїздити?**

– Запроваджувати можна все, що завгодно, але поки зарплата у нас в рази нижча, ніж за кордоном, шанси зменшити потік міграції у нас невеликі.

5. "Втома не означає, що ми готові здатися". Як змінилися українці з 2022 року

– **Як повномасштабна війна змінила наше суспільство?**

– По-перше, ми стали більш згуртованими. Я не бачила раніше такого рівня єдності, який спостерігаю з 2022 року. По-друге, в Україні в рази прискорилося формування української політичної нації. Загалом вона почала вирізнятись напередодні 2004-го, коли відбулася Помаранчева революція.

Нас вже менше цікавить етнічне походження – ми всі відчуваємо себе українцями. Лише під час війни ми почали серйозно говорити про те, що Україна рухається загалом у правильному напрямку. Раніше казали: "не туди", "все не так", "влада не така". Тоді в опитуваннях просили оцінити окремо державу і окремо себе. Щодо країни відповідали: "катастрофа, жити не можна, їсти нема що, бідність зашкалює". А про себе: "нічого, можна жити".

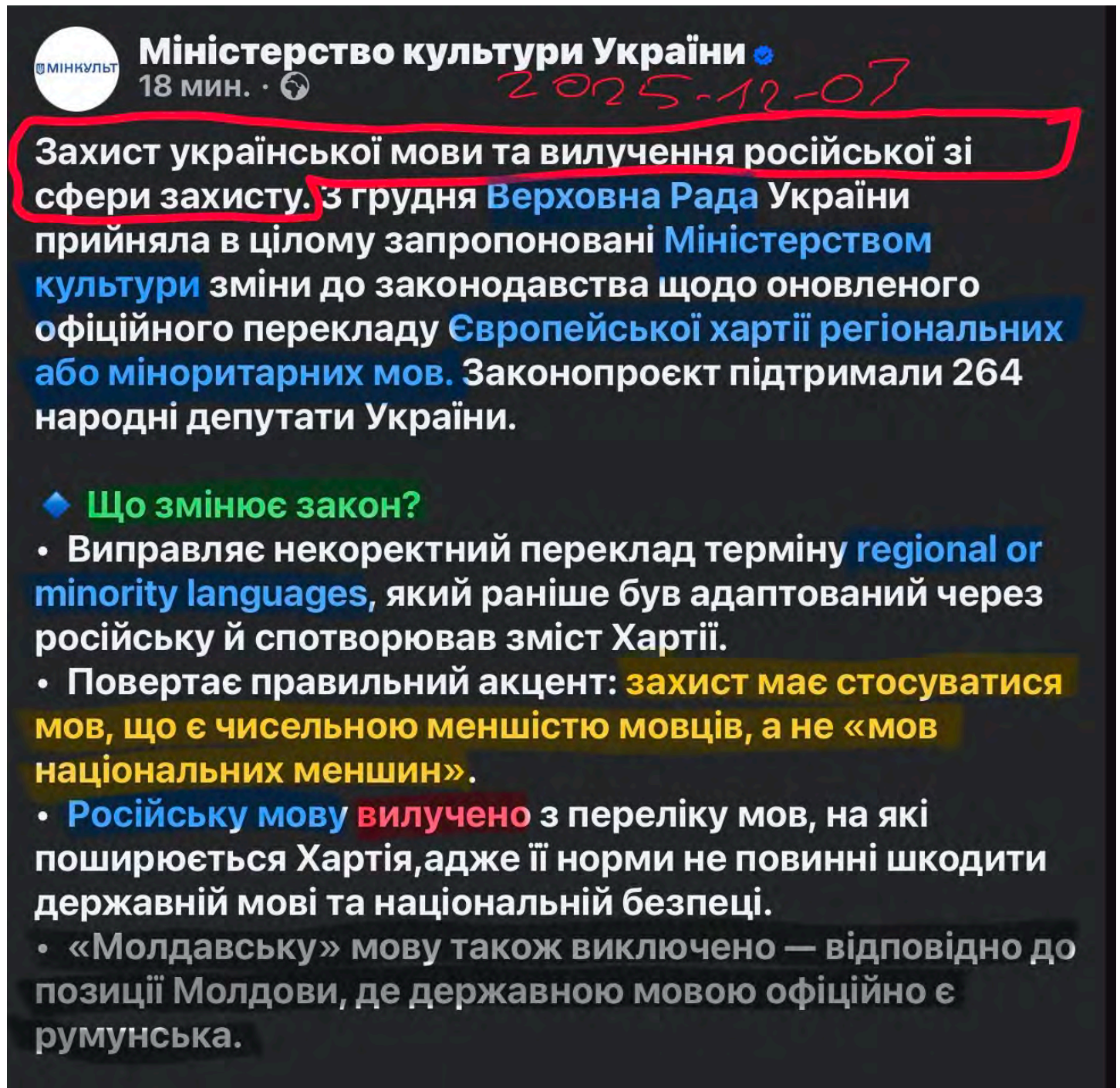
Зараз, попри падіння рівня життя для більшості, довіра до влади зросла. Я розумію, що вона базується на відсічі ворогу. Влада поводитьсь так, як ми хотіли – президент не поїхав нікуди, його діти й дружина залишилися тут. Значний ефект мала децентралізація. Більше того: якби не було поглиблення децентралізації, ймовірно, зараз у нас не було б тероборони, і я не знаю, що могло б статися з Києвом у 2022 році. Це саме те, що нас врятувало.

– **Що нам досі допомагає триматися стільки часу?**

– Звісно, нам важко. Є розчарування і є втома від війни. А як не може бути втоми, якщо всю ніч не спиш від обстрілів, вранці йдеш на роботу, і ще й світла немає? **Але це не означає, що ми готові здатися.** Левова частка українців розуміє, що нам нема куди відступати.

Якщо ми цю війну програємо, України та української нації не буде. І я думаю, що саме це усвідомлення тримає нас разом.

№ 1.300

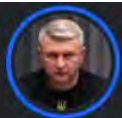
Міністерство культури України • 18 мин. • **2025-12-07**

Захист української мови та вилучення російської зі сфери захисту. З грудня Верховна Рада України прийняла в цілому запропоновані Міністерством культури зміни до законодавства щодо оновленого офіційного перекладу Європейської хартії регіональних або міноритарних мов. Законопроект підтримали 264 народні депутати України.

◆ **Що змінює закон?**

- Виправляє некоректний переклад терміну **regional or minority languages**, який раніше був адаптований через російську й спотворював зміст Хартії.
- Повертає правильний акцент: **захист має стосуватися мов, що є чисельною меншістю мовців, а не «мов національних меншин».**
- **Російську мову вилучено** з переліку мов, на які поширюється Хартія, адже її норми не повинні шкодити державній мові та національній безпеці.
- «Молдавську» мову також виключено — відповідно до позиції Молдови, де державною мовою офіційно є румунська.

Рис 1

Юрій Романенко

49 мин. · 🌐

2025-12-03

...

Дурачков **даже самая ближайшая история ничему не учит.** **Один в один с 2014** годом, когда «Свобода» тоже стартовала с языком после бегства Януковича. И тут **накануне переговоров с Россией** вуаля. В общем, в историю пример Украины войдет во все учебники как один из самых тупых примеров коллективного самоубийства из-за языка. По своему накалу и тупости напоминает иконоборческие войны в Византии. По своим последствиям результат будет такой же. Не теряйте время, ищите приемлемые локации для жизни. Аборигены твердо **решили войну империалистическую превратить в войну гражданскую.**

Volodymyr Viatrovych · [Подписаться](#)

1 ч. · 🌐

Російська мова більше не захищена в Україні **Європейською Хартією мов.** Щойно Верховна Рада 264 голосами ухвалила в цілому законопроект, яким схвалила **правильний переклад Хартії і вилучила з ратифікаційного закону російську та неіснуючу молдавську мови.**

Натомість дію Хартії збережено для всіх інших мов, яких вона стосувалася досі, й поширено на урумську, румейську, ромську, чеську, кримчацьку, караїмську мови та їдиш.

Всіх вітаю і дякую всім, хто наближав цей день.

Офіс Президента України

19 мин. · 🌐

2025-12-02

Президент України Володимир Зеленський у листопаді провів понад 20 зустрічей із лідерами країн та міжнародних організацій, представниками урядів і команд партнерів, а також близько 35 телефонних розмов. Глава держави виступив онлайн на парламентському саміті міжнародної Кримської платформи, провів відеоконференцію з представниками українських дипломатичних установ і взяв участь в онлайн-засіданні Коаліції охочих та онлайн-зустрічі із сенаторами США.

Подробиці: <https://bit.ly/48LL81K>

«Спільна робота над американською пропозицією кроків до миру, історичний візит до Франції та домовленість щодо закупівлі літаків і систем ППО, посилення стійкості України»

результати дипломатичної роботи Президента в листопаді

Подмена понятий — это прием, при котором одно понятие или термин заменяется другим, похожее, но более слабое или абсурдное, чтобы создать видимость победы в споре. Этот прием может быть намеренным (демагогия) или случайным (речевая ошибка). Он также может использоваться в психологии для манипулирования сознанием, где эмоционально заряженные слова заменяются на нейтральные.

Рис 2

№ 1.302

Олег Попенко

1 ч. · 🌐

2025-12-02

...

Доброго ранку незламні.

Рідний нам всім регулятор **НКРЕКП** в п'ятницю хоче затвердити **нові тарифи** на **передачу електроенергії**

Остаточний тариф на передачу на 2026 р. пропонується встановити на рівні 785,39 грн/МВт·год (**+14,4%** до чинного).

Тариф на диспетчеризацію на наступний рік планується встановити на рівні 110,03 грн/МВт·год (**+11%** до чинного).

Це вже заплановано остаточне затвердження тарифів для ОСП на 2026.

Це вплине на всі наші витрати та платежі напряму, від продуктів харчування до оренди.

Підвищення тарифів це є результат роботи **Кудрицького** на чолі **Укренерго**, коли за **2024** рік було нанесено **збитків на 36 млрд** гривень, і ми ще довго будемо це все сплачувати і покривати, бо **інших варіантів наші можновладці не бачать, а системних змін наглядова рада поки не збирається проаодити, та й самої НР вже немає.**

№ 1.303

За даними проміжної фінансової звітності НБУ за I півріччя 2025 року можна оцінити приріст середньої зарплати у НБУ.

Показники вражають.

Кількість штатних одиниць Національного банку України (НБУ) станом на початок 2024 року становила **близько 4800 осіб**, з найбільшою чисельністю у блоці "Платіжні системи та грошовий обіг" (близько 2336 осіб). Ця кількість охоплює різні структурні підрозділи НБУ, включаючи департаменти та управління, що займаються монетарною стабільністю, фінансовою стабільністю, пруденційним наглядом, а також загальний та фінансово-адміністративний блоки.

Розподіл за структурними блоками (дані станом на початок 2024 року):

- **Платіжні системи та грошовий обіг:** 2336 штатних одиниць
- **Загальний блок:** 955,5 штатних одиниць
- **Фінансово-адміністративний та операційний блок:** 733,25 штатних одиниць
- **Пруденційний нагляд:** 586 штатних одиниць
- **Монетарна стабільність:** 198 штатних одиниць
- **Фінансова стабільність:** 110 штатних одиниць
- **Ринкові операції:** 100 штатних одиниць

Таким чином, загальна кількість штатних одиниць НБУ становить **4818,75 осіб**, що приблизно відповідає 4800 співробітникам, як зазначено в інформації.

2025-12-04

Данілішин

Зростання середньої зарплати в НБУ за 2022-2025 рр. значно випереджає зростання середньої зарплати у фінансовому секторі.

- (1) Приріст середньої зарплати у фінансовому секторі: +27 тис. грн.
- (2) Тоді як приріст середньої зарплати у НБУ: +45 тис.грн
- (3) Середня зарплата в НБУ складає близько 95 тис грн, в 2 рази більше 2021 року. **(4 800 x 95 тис = 456 млн. грн)**
- (4) Приріст зарплат в НБУ суттєво випереджає приріст інфляції, яка зросла на 64% за 2022-2025 роки.

НБУ розповідає суспільству, що

— ріст зарплати в економіці тисне на ціни.

А тим самим робить протилежне

— підвищує собі зарплати значно вище інфляції. Мабуть його зарплати «не тиснуть» на ціни?

НБУ любить розповідати, що суспільство повинне «довіряти» нашому незалежному НБУ, вселяє віру, що ціль досягається на горизонті політики! А горизонт все далі і далі...

Зазначу, що

— питання «довіри» суспільства фундаментально стоїть на принципах підзвітності та підконтрольності суспільству.

А що маємо?

— Голови Ради НБУ немає вже 3 роки, Рада НБУ працює не в повному складі, Аудиторський комітет - з 3 осіб - двоє колишній заступник і радник колишнього Голови Державного банку.

За період з 2016 року в Закон про НБУ вносили зміни 38 разів - більшість змін стосувалась повноважень Ради НБУ.

1) — Голова НБУ не звітує в сесійній залі Верховної Ради України, а тільки подає Звіт в Комітет,

2) — значно звужені повноваження Рахункової палати та Ради НБУ за контролю доходами та видатками.

Чи можна довіряти монетарному регулятору, який

— незалежно і безконтрольно підвищує собі зарплати ціною коштів платників податків в умовах найжорстокішої війни XXI сторіччя?

№ 1.304

А мне очень понравилась новая стратегия национальной безопасности США. Идеальное учебное пособие

2025-12-08

Копытько

Ключевое слово в ней — бесцеремонность.

Уверен, эта бумага вызвала приступы зависти в Москве в духе «это должны были написать мы!».

Ибо она в полной мере отвечает кремлёвскому образу мыслей, который СССР мог публично декларировать, а эпигоны во главе с Путиным – нет.

Всё, что на уровне стереотипов прокачивалось в отношении американцев, описано чёрным по белому с кучерявой подписью Д.Трампа.

Написанное пером не вырубишь топором.

В этом плане документ – чудесный, ибо на какое-то время очищает международно-правовой континуум от наносного и выпукло показывает то, что (всегда было!) спрятано под дипломатическими наслоениями и политесом.

Американцы прямо пишут

1. Всё, что находится в западном полушарии – наше.

Потому что мы так решили и можем навязать свою позицию силой. Дискуссия возможна только о том, как использовать блага западного полушария на пользу США.

2. Главным инструментом мировой политики является управление ростом.

США будут вредить (!!!) всем, кто опасно растёт против интересов Америки или вне установленных ею рамок. Круто, правда?

Вашингтон намерен постёгивать рост западного полушария, но превентивно удалит всех посторонних, чтоб никто не смог воспользоваться бонусами без разрешения Америки.

США вставят ножку в наиболее растущий регион – Тихоокеанский+Индия. Ближний Восток уже не торт. Африке предлагают связи без либерализма и обязательств.

3. ЕС – это набор донорских органов для США.

Как целостность этот субъект – вредоносен, ибо контролирует сопоставимую экономическую мощь, технологии и культуру.

ЕС должен быть деклассирован до набора стран, которые по-отдельности ищут своё счастье в отношениях с США.

Чтобы достичь своих целей в Европе, США будут открыто вмешиваться во внутреннюю политику европейских государств через поддержку сил, продвигающих американскую повестку.

При этом в стратегии указано:

— попытки осуществлять подобные действия внутри Америки будут жестко контролироваться и жестоко караться (это к моим любимым вопросам – лоббизму и двойной лояльности).

4. Доступ к рынку США, лояльные тарифы и возможность покупать американское оружие – вот формула партнёрства для дружественных государств.

США – тихая, но динамичная гавань.

Подконтрольное США западное полушарие – зона безопасности и роста.

Всё остальное – арена борьбы, в т.ч. – вооружённой (ибо зачем 20 раз повторять о продаже оружия?).

Поэтому храните деньги в долларе и в американском банке. Ибо всё, что бесконтрольно выросло (евро, цифровые платформы Китая...), будет упорядочено...

1) — Во-первых, это красиво (с). Главный вопрос – как долго сохранится данный подход в рамках политических циклов.

2) — Во-вторых, это подталкивает к размышлениям на тему стратегий Украины.

Существующий цикл порождения наших стратегических документов – безобразен и (за очень редким исключением) не имеет прикладной ценности в реальных условиях.

1) — Ибо пока руки доходят то внедряющих политик, обстановка меняется настолько, что приходится менять базовые стратегические установки.

Т.е.,

2) — редкие стратегии в принципе доживают до стадии воплощения. Они **выродились в особый вид коллективной беллетристики.**

3) — **Время от стратегирования к исполнению должно быть радикально сокращено и наполнено действиями. Надо запретить практику сочинения стратегий по любому поводу и во всех сферах.**

Это паразитическая болтология, которая порождает конфликты между документами, путаницу в терминах, яростное их уточнение, бесконечные реорганизации структур и т.д.

Американцы подсказывают ключевое слово – приоритеты.

Их должно быть мало, они должны быть интегральным критерием оценки.

Всё, что важно, но вне приоритетов, должно честно отправляться на задний план, в идеале – без необратимых негативных последствий, с вмешательством по мере необходимости и по остаточному принципу.

Война в некотором смысле даёт уникальный шанс очистить

- 1) государственный организм,
- 2) правовое поле и
- 3) общественное сознание от разного рода шлака.

Надо им воспользоваться.

№ 1.305

Виктор Небоженко

19 мин. · 🌐

2025-12-08

...

ПЯТЫЙ УГОЛ **ЗЕЛЕНСКОГО**.

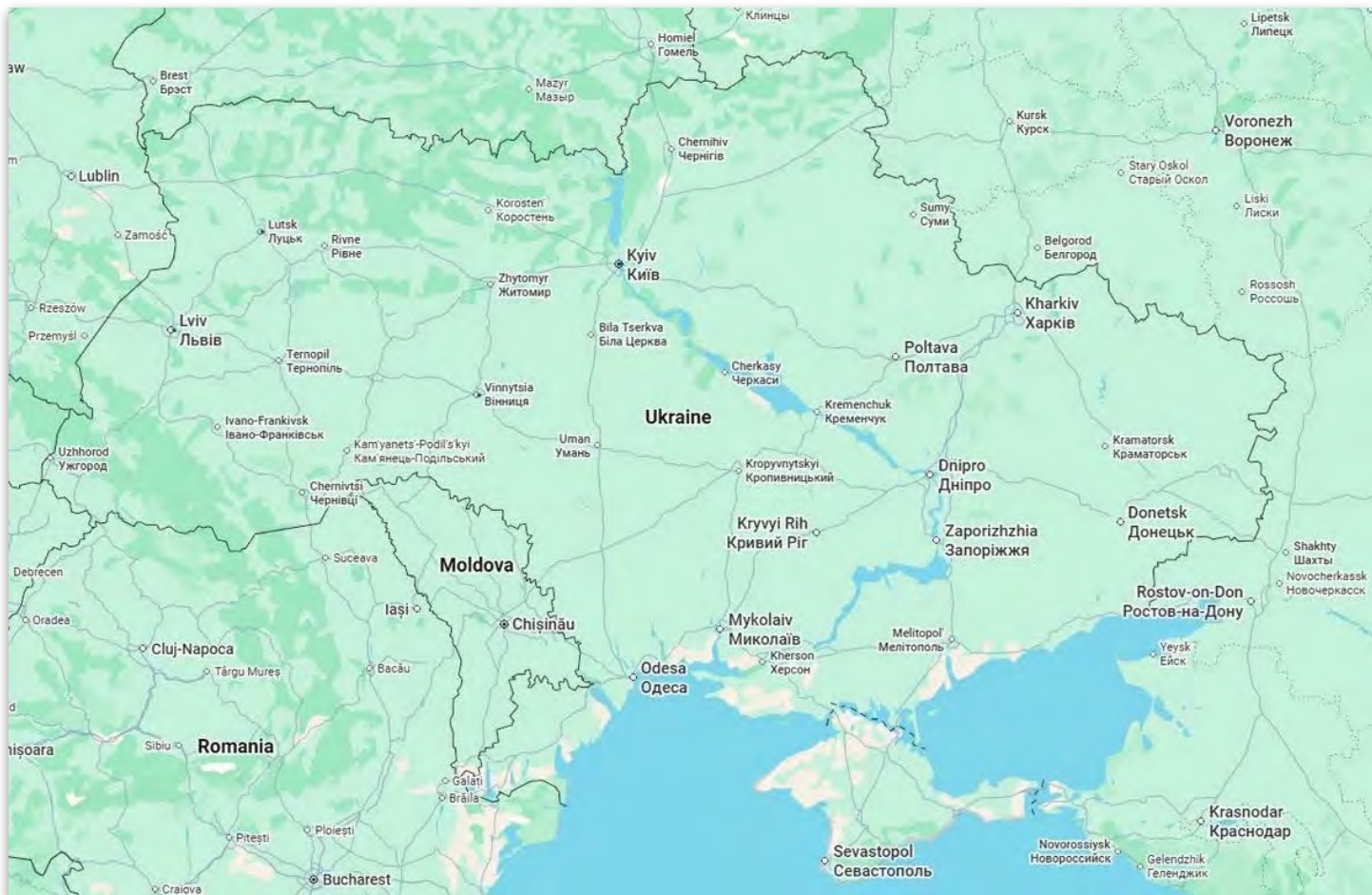
Постепенно уходит страх от могущественного Ермака и увеличивается равнодушие к Зеленскому.

Между тем, именно сейчас президент Зеленский нуждается поддержке не только за рубежом, но и внутри страны. Это расплата за многолетний фаворитизм друга президента Ермака, приведший к размыванию силы, полномочий и ответственности всех ветвей власти- судебной, законодательной и исполнительной. Самоуверенный в своей огромной власти Ермак приказывал или настаивал, а они безропотно выполняли.

С другой стороны, оказалось что, в условиях глубокого политического кризиса, ни Кабмин, ни парламентское большинство «Слуг народа» в Верховной Раде уже не может или не спешит восстанавливаться и брать на себя политическую ответственность за пять лет бездарной и сумбурной персональной политики Ермака-Зеленского, а также за подготовку и принятие позорного мирного договора с Россией. Между тем жесткое давление США президента Трампа и равнодушие Европы возрастает, не оставляя свободы манера для президента Зеленского. Он уже не может восстановить свою огромную власть, но и не может поделиться властью и ответственностью с другими.

№ 1.306

ВЕЛИКА ІЛЮЗІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ППО

2025-11-27

Том *Купер*

[...] ні Україна, ні її «західні союзники» не мають стратегії для ведення цієї війни.

Звідки я це знаю?

Усе дуже просто

а) Україна, ніколи не думаючи про протистояння російському натиску і війну на знищення, яку їй довелося вести, починаючи з 2022 року, не налагодила виробництво систем ППО всередині країни,

тоді як

б) через відсутність стратегії з боку її «західних союзників» навіть через 3,5 роки після російського натиску вони досі не знають, як протистояти Росії.

В результаті

с) Україна не може покладатися на те, скільки яких систем ППО у неї може бути і коли вони надійдуть.

Ось яскравий приклад результатів таких жалюгідних провалів політики (у Києві та в «Брюсселі»).

Приблизно тиждень тому ЗМІ були сповнені повідомлень про постачання Україні четвертої системи ППО Skyshield.

Чесно кажучи, сама назва... скажіть її про себе: S K Y S H I E L D... о, боже, це так круто, так різночасно і драматично водночас, що її можна візуалізувати тільки за назвою — і я впевнений, що кілька панянок уже зомліли.

Але давайте подивимося на реальний вплив цих чотирьох систем Skyshield на загальну ППО ЗСУ загалом — на карті України. Це та ж сама порожня карта України, з її містами і сусідніми країнами, що і згадана на початку цього матеріалу. Та годі, зізнайтеся. Насправді ви навіть не помітили чотири сині кружки, які показують обсяг українського повітряного простору, що захищений чотирма системами ППО Skyshield — теоретично це Луцьк, Львів, центр Києва та Вінниця. Найімовірніше, ви навіть не намагалися...

...що справді дивно, адже я їх чітко позначив, і проте...

Але, адже в цьому, власне, і є головний сенс.

Так, технічні характеристики Skyshield звучать чудово. Назва — просто диво. І виглядає система — дуже ефектно. І те, що, за розрахунками виробника, вартість знищення одного ударного БпЛА — менше 5000 євро, теж звучить багатобічно. Але якщо подивитися на все в комплексі, стає зрозуміло:

— Skyshield — це, у прямому сенсі, система точкової оборони.

А за своєю природою системи точкової оборони посідають у повітряній війні останнє місце в ієрархії.

Це «останній рубіж захисту» — засоби, призначені для випадку, коли всі інші системи оборони вже не спрацювали.

Ба більше:

— незважаючи на те, що Skyshield — «мобільний» (у сенсі стоїть на гусеничному шасі),

— він здатний прикривати тільки ділянку повітряного простору радіусом приблизно 1500 метрів навколо своєї позиції. Це коло діаметром 3 кілометри.

...тоді як Україна простягається (уздовж осі захід-схід) більш ніж на 1300 км...

— і моє шосте чуття підказує мені, що якщо я зараз візьмуся порахувати сумарну довжину кіл радіусом хоча б 10 км навколо кожного

великого українського міста, кожної великої електростанції та кожної головної підстанції... то ця довжина буде у кілька разів більшою...

І нарешті — їхня кількість.

— Надворі листопад 2025 року, минуло понад 3,5 роки від початку російського повномасштабного вторгнення, і тільки зараз в Україні є всього чотири Skyshield.

Якби зомбі-ідіоти в Берліні й інших місцях ще 2022-го послушали всіх тих (включно зі мною), хто пояснював їм, що ця війна не закінчиться за тижні або місяці і що потрібно негайно запускати великі програми переозброєння — спершу для України, а потім і для самих себе... то два роки потому (тобто десь у 2024-му) виробництво вже йшло б на повну силу, і до 2025-го НАТО могла б поставити Україні, ну, скажімо, 40–50 Skyshield. Забезпечивши ЗСУ можливість прикрити аналогічну кількість життєво важливих об'єктів по країні.

Цього, зрозуміло, не сталося.

Тому що

— **ні Київ, ні Берлін, а отже, і ніякий Брюссель так і не спромоглися розробити стратегію оборони України від Росії.**

Тому і накривають вони рівно ту крихітну площу, про яку я писав вище. А... стоп, далі ще краще: наступного року Київ, можливо, отримає ще парочку додаткових Skyshield... або щось у цьому дусі.

Але неважливо: продовжуйте розповідати мені, що єдина стратегія, яка дійсно потрібна Україні,

— це вбивати «ще більше росіян».

І іншу подібну маячню, яка так «чудово» працювала останні три з половиною роки, правда? [...]

№ 1.307

Спеціально для Liza Ergor и всех, кто учил историю по советским учебникам напоминаю краткую хронологию Второй Мировой войны в разрезе второго фронта и «гнусных американцев, которые не пришли на помощь несчастным русским, выигравшим войну буквально-таки в одиночку».

2025-12-08

Константин *Хайт*

Август 1939 года. Пакт Молотова-Риббентропа. Без комментариев.

Сентябрь. Инцидент (провокация) с радиостанцией в Глайвице, Германия нападает на Польшу. Англия и Франция объявляют Германии войну. Советский Союз войну не объявляет, просто нападает на Польшу с другой стороны, это называется "освобождением Западной Украины и Западной Белоруссии". Совместный парад в Бресте, расстрел польских офицеров.

Америка молчит, у нее Великая Депрессия, сухой закон, гангстеры.

Ноябрь 1939. Провокация в Майнила, Советский Союз нападает на Финляндию. Его исключают из Лиги Наций, французские добровольцы готовятся воевать против СССР, Советско-германские отношения рушатся (Финляндия - зона германских интересов).

Май-июнь 1940 года. Немцы громят Францию, англичане эвакуируются из Дюнкерка, британская армия перестает существовать. Летом 1940 года СССР насильственно присоединяет страны Балтии, теперь он граничит с Германией почти по всей западной границе.

Лето-осень 1940 года. Битва за Британию. Немцы бомбят Лондон и готовят высадку на острова. Советский Союз поставляет Германии хлеб и сырье. В апреле 1940 СССР покупает у Германии недостроенный крейсер "Лютцов".

25 ноября 1940 года. СССР окончательно отказывается от формального присоединения к странам Оси.

Декабрь 1940 года. Гитлер отдает приказ о планировании операции Барбаросса.

Весна 1941 года. "Предупреждения Черчилля" о вероятном нападении Германии на СССР. Сталин мобилизует и стягивает к западной границе армию, численность которой превышает суммарную численность всех армий Европы.

22 июня 1941 года. Внезапное нападение Германии на СССР. В течение месяца колоссальная по количеству людей и техники Красная Армия практически полностью разгромлена. Миллионы пленных.

Почему бы Англии и США не открыть в этот момент Второй фронт?

- 1) — Ну, во-первых у Англии уже нет армии. У США еще нет армии.
- 2) — Во-вторых как-то в предыдущие ДВА года Советский Союз не особенно спешил кому-то на помощь, я б даже сказал воевал на стороне противника.

Тем не менее, вопрос о втором фронте рассматривается, только открывать его нечем. США (и Британия) ждут со дня на день войны с Японией, тем не менее в октябре 1941 с СССР подписано соглашение о ленд-лизе.

Теперь американские и британские моряки будут гибнуть у норвежских берегов, чтобы Красная Армия ездила на "Виллисах" и "Доджах" (других машин вы в литературе почти не найдете), "Катюши" водружались на "Студебеккеры", а Покрышкин летал на "Аэрокобре". Это помимо американской тушенки, масла, авиатоплива, перегона самолетов через Аляску и далее по списку.

Тем временем немцы уже на Крите, англичане терпят поражение в Северной Африке, Средиземное море уходит из-под ног, Суэцкий канал (путь в Японию) и арабская нефть стремительно приближаются к Гитлеру. Впереди самый тяжелый момент войны, самое время для высадки во Франции...

Декабрь 1941. Перл Харбор. Америка не только без армии, но теперь уже практически и без флота. Рейд японских авианосцев в Индийский океан. Затем падение Сингапура. Теперь у союзников все плохо примерно везде.

Весна 1942 года. У США на Тихом океане все еще хуже чем было. Роммель гонит английские войска к Тунису. Мальта на грани падения. Тем не менее Рузвельт с Черчиллем обсуждают второй фронт. В августе 1942 канадские войска высаживаются в Дьеппе. Немцы уничтожают десант, около 4000 убитых и раненых, союзники делают вывод, что в текущих условиях высадка во Франции обречена.

Мидуэй. Случайная и хаотичная "собачья свалка" приводит к первой победе над Японией. Правда, пока никто не знает, что это в самом деле начало перелома - японцы бомбят Австралию и захватывают Соломоновы острова. Начинается мясорубка на Гуадалканале. Американский флот гибнет при Саво и в боях в проливе Железное дно, пока все плохо.

У СССР катастрофа под Харьковом, Красная армия снова разгромлена, снова миллионы пленных, бег на Волгу останавливается в Сталинграде.

И тут внезапно наступление у Эль Аламейна. Люфтваффе снимается с Восточного фронта и перебрасывается на юг. Затем американцы высаживаются в Северной Африке.

Подкрепления, запланированные для помощи Паулюсу отправляются в Италию, Сталинградская битва выиграна.

Заметим, это все еще 1942 год, в Тихом океане еще ничего не решено, японцы еще на Гуадалканале и Орегон с Австралией все еще под угрозой. **Но уже снова идут остановленные после PQ-17 полярные конвои, Америка снова кормит и вооружает Советский Союз, и ей еще хватает сил и желания воевать немцев в Тунисе.**

Весна-лето 1943.

Немцы готовятся повторить Курский котел, планируется операция "Цитадель". Блетчли-парк расшифровывает немецкие радиogramмы, через Красную Капеллу на стол Сталину ложатся детальные планы германского командования. Тем не менее, оборона под Курском едва не разваливается, в литературе это называется "кризисом стратегического масштаба". Но американцы и англичане высаживаются на Сицилии, затем в Италии. Итальянцы выходят из войны, на Аппенины в срочном порядке затыкать дыру отправляются немецкие войска.

Сражение на Курской дуге выиграно.

Одновременно в мае английские "Ланкастеры" громят рурские плотины, производство вооружений в Германии резко падает. Начинаются стратегические бомбардировки.

Почему бы в этот момент не открыть второй фронт?

Вернее третий, поскольку второй - в Италии под Монте-Кассино уже работает всюю.

Ну, англичан на все не хватает, а у американцев как раз идет "бег по островам" - кровавые десанты на Тараву, битва при Марианских островах, Новогвинейская кампания... Нужно еще брать Трук, Рабаул, Филиппины.

Американцы выпускают сотни авианосцев, линкоров и крейсеров, десятки тысяч самолетов и танков, и это мобилизовав под ружье 16.5 миллионов человек.

Им пока не до Франции. Ну вот совсем. Кроме того, от Северной Италии до Австрии и Баварии рукой подать, кто ж знает, что Отто Скорцени выкрадет Муссолини и что немцы упрутся так, что их не сдвинешь?

1944. Гигантская операция "Оверлорд" (шесть миллионов человек) готовится много месяцев. Строятся гавани "Малберри", перебрасываются через океаны корабли, идут через наполненную подлодками Деница Атлантику конвои с солдатами и оружием. Всю эту массу надо размещать, снабжать и кормить.

Тем временем Красная Армия натужно теснит немцев.

К осени 1944 она, наконец, выдавит их к границе 1941 года. В каждой операции Советский Союз несет больше потерь, чем противник, и это при том, что немецкая промышленность почти парализована непрерывными бомбардировками, а советская выпускает техники больше, чем когда бы то ни было. Не считая того, что продолжает прибывать по ленд лизу.

И вот в июне 1944 года, наконец, англичане и американцы высаживаются во Франции.

Надо сказать, что, хотя Нормандию защищают инвалиды и русские из РОА, высадка проходит так негладко, что Омар Брэдли держит в кармане записку с приказом на отвод войск.

А танковый резерв фон Рунштедта не сбрасывает союзников в море только из-за личного запрета Гитлера, которого не смогли вовремя добудиться.

Тем не менее вот оно, союзники в Нормандии.

Если что - там от Нормандии до Берлина на машине несколько часов езды, я проверял. Но как и Красная Армия, которой предстоит тяжелейшими боями еще почти год пробиваться через Польшу, Чехию, Венгрию, так и англосаксы завязнут в Голландии, операция Маркет Гарден, я недавно про нее рассказывал, закончится эпическим треском, и гонка "кто быстрее захватит Рейхстаг" закончится только в 1945, и то не к Первомаю, как мечталось Сталину.

А ленивые американцы, которым, разумеется, только свинская их натура мешала помочь СССР годика на четыре раньше, будут еще умываться кровью на Иводзуме и Окинаве, пока их физики заканчивают Манхеттенский проект

Такие вот они нехорошие.

№ 1.308-1

ПОБУДУ АДВОКАТОМ ДИЯВОЛА - 1

2025-12-07

Банд на служ Держдепу

Спробуємо об'єктивно оцінити обставини, у яких ми опинилися, та власні перспективи.

1. Ми маємо абсолютно справедливі претензії до США

- а). Відмова від ролі "світового поліцейського", яка об'єктивно "грала" на боці України.
- б). Пряме нехтування інтересами Європи та України під "соусом" звинувачень у нездатності запропонувати конструктивну позицію, яка б сприяла закінченню війни.
- в). Сепаратні переговори з рф особами, які не посідають державні посади, одна з яких є прямим агентом впливу путіна.
- г). Політика державного мародерства не тільки по відношенню до України, а й взагалі по відношенню до решти світу.
- д). Панівна формула у стосунках з партнерами - "Перед сильним схились, слабого підштовхни".
- е). Обмеження номенклатури зброї, яку США передають Україні.
- ж). Маніакальне бажання Трампа отримати "Нобелівську премію миру" за будь яку ціну.
- з). США не розуміють природи нашої визвольної війни намагаючись її припинити по "бізнес-формулі", а не по формулі принципового ідеологічного спротиву загарбнику.
- і). США з початку війни і до цього часу заперечували можливість розпаду та знищення рф.

2. Ну а тепер подивимося на ситуацію очима США

а). За майже чотири роки війни США не отримали ані від України, ані від Європи ЖОДНОГО реалістичного плану завершення бойових дій.

б). США у протистоянні з Китаєм бажають мати нейтралітет рф, який би забезпечували відроджені бізнес-стосунки з імперією. Надія марна, проте вона назавжди оселилася у голові Трампа і він не збирається від неї відмовлятися, по меншій мірі станом на зараз.

в). Україна у особі Зеленського не виправдала покладених на неї очікувань і не тільки своїми діями виставила Трампа брехуном, коли той заявляв про те, що ми можемо відвоювати всі свої території три місяці тому, але й в принципі не зробила жодних кроків для поліпшення ситуації на полі бою.

(1) Президентом України не запроваджений чесний діалог з суспільством - у спілкуванні з українцями панує переважна офіційна брехня від першої особи підтримана нижчими ланками виконавчої та законодавчої влади. Зворотній зв'язок відсутній у принципі - "Цар віщає, холопи слухають".

(2) Президент не виконав жодного взятого три місяці тому перед американцями обов'язку по наведенню ладу з мобілізацією.

(3) Президент не тільки не зробив жодного кроку для вирішення проблеми СЗЧ, але й заради рейтингових здобутків допустив виїзд на кордон "останнього мобілізаційного резерву" - молоді.

(4) Президент не збирається вирішувати проблему кадрового голоду у апараті держуправління за допомоги делегування у владні структури сторонніх професіоналів і надалі покладаючись у питанні вирішення гострих проблем в середині Держави на вкрай обмежене коло посадовців, відібраних не за принципом професійної придатності, а за принципом беззаперечної лояльності.

(5) Президент у діалозі з США не проявляв та не проявляє жодної ініціативи ситуативно реагуючи на атаки України мирними пропозиціями американців.

(6) Президент до останнього часу вперто відкидав необхідність будь якого реформування ЗСУ та заміні очевидно збанкрутілої пост-радянської системи військового планування та управління військом.

(7) Президент до останнього часу вперто відкидав необхідність боротьби з корупцією у вищих ешелонах влади України, на чому наполягали США та ЄС, чим особисто дав американцям у руки козирі, якими ті "Б'ють" будь які

спроби підсилення переговорної позиції України організовуючи через підконтрольні ним антикорупційні органи витoki у ЗМІ. Президент та уособлена у його особі вища державна влада дискредитовані як у очах закордонні партнерів, так і у очах переважної більшості українського суспільства.

3. Як наслідок усього вищеперерахованого ми маємо

г). Системне кадрове виснаження та деградацію системи управління ЗСУ, які вимушені повільно відступати без натяку на можливість переходу до контрнаступальних дій.

д). Небажання влади переводити економіку України та бюджетне планування на військові рейки.

4. Тепер задаємо питання собі

- (1) Ми можемо розраховувати на сильну позицію на переговорах з США маючи вищеперераховані проблеми? Відповідь - "Ні".
- (2) Ми можемо розраховувати на сильну переговорну позицію з рф? Відповідь - "Ні".
- (3) Ми можемо об'єктивно зупинити просування військ рф найближчим часом? Відповідь - "Ні".
- (4) Ми можемо переконати США зробити пріоритетом спочатку значення економіки рф, а потім, як наслідок, зробити її розпад пріоритетом? Відповідь - "Ні".

5. Як висновок для першої частини

Влада Трампа робить фатальні помилки, які закладають міни сповільненої дії і під світовий порядок, і під самі США та їх вплив у світі.

Проте, якщо оцінювати об'єктивно провину американців та нашої влади у ситуації, у який ми зараз опинилися, то слід визнати розподіл провини у її настанні як 30% провини США проти 70% влади України та особисто Президента як її уособлення при фундаментальній провини останніх.

Своєю бездіяльністю, вкрай низьким рівнем професіоналізму, тупою впертістю, нездатністю сформулювати та запропонувати реальні плани щодо закінчення війни, абсолютною відсутністю стратегічного мислення по будь яких питаннях, патологічною залежністю від рівня власної популярності та,

як наслідок, ігнорування необхідності робити болючі кроки необхідні для покращення стану справ у державі

Зеленський поставив нас у вкрай скрутне становище.

1) — Ми не можемо "продати" свою можливу перемогу у війні США, ми не можемо вічно воювати не наводячи лад у Державі.

2) — А навести його в умовах війни не просто проблематично - майже неможливо, враховуючи загальну характеристику нашої влади та те, що її не можна змінити шляхом виборів під час війни.

Що робити далі? Які перспективи розвитку подій та взагалі існування Держави під назвою "Україна"?

Далі буде.

№ 1.308-2

ПОБУДУ АДВОКАТОМ ДИЯВОЛА - 2

Майбутнє України будуть визначати рішення нашою владою в першу чергу та суспільством у другу чотирьох завдань.

1. Забезпечення потреб ЗСУ, підвищення їх стійкості.
2. Забезпечення ключових потреб України у озброєнні та фінансовій підтримці з боку Європи, Канади та Японії.
3. Забезпечення активної дипломатії з метою знаходження належного місця України у новому військово-політичному союзі зокрема , та майбутніх світових безпекових конструкціях взагалі, які неминуче прийдуть на заміну НАТО при збереження пануючого політичного тренду у США, а збереження його не є беззаперечним фактом.

Треба чітко сказати суспільству - і ВРУ, і президент готові підписати "похабний мир". Про це кажуть і прийнятий на наступний рік бюджет, і якість наших "диктофонів" - переговорників, і відсутність власних ідей у вищого керівництва України з приводу перспектив реального мирного врегулювання, і нездатність Європи "тут і зараз" забезпечити ключові потреби України. Наша Держава за столом перерозподілу світу, але не ми їмо - нас їдять.

Чи могли б ми вистояти та вибороти пристойні умови миру? Безумовно.

Президент повинен вибачитися перед нацією за всі трагічні та рокові для України помилки та бездіяльність, які він та очолювана ним влада допустили, та запросити допомогу суспільства для їх виправлення.

Знищити у війську пост-радянське офіцерство, включаючи генералітет, як клас відправивши тих у відставку.

Налагодити ефективну систему навчання особового складу при бойових підрозділах.

Забезпечити змішану, переважно репресивну, проте справедливу мобілізацію особового складу до ЗСУ.

Забезпечити бюджетне планування згідно логіці війни, проте не миру, наявний подвійний підхід деморалізує суспільство, коли вищі ешелони загальноукраїнської та місцевої влади крадуть і з "Мирних", і з "Військових статей бюджету".

При наведення ладу з цими питаннями можна було б дочекатися, навіть при невеликих територіальних втратах, виборів до Конгресу, можливої перемоги демократів на них, та повернення Трампа у палату для божевільних його першого строку,. Нагадую - саме Конгрес тоді примушував його вводити санкції проти РФ та не дозволяв призначенні відвертих ідіотів та фріків на посади у адміністрації Президента США - АП до кінця його президентства існувала з незаповненими вакансіями. Тоді б ми мали гарантований економічний та, згодом, політичний занепад РФ з високою вірогідністю там згодом суспільних потрясінь.

Чи здатна наша влада вирішити ці завдання? Безумовно - ні, вона у особі Президента не здатна до власної модернізації та визнання власних помилок.

Що робити нам в умовах стрімких змін у політиці США?

Підписувати інспірований США "похабний мир" з забезпеченням ключових вимог України:

1. Безумовне визначення саме Україною кількості особового складу ЗСУ та систем озброєнь.
2. Безумовне не визнання де-юре окупації наших територій будь якими країнами, від США до Китаю.
3. Забезпечення права українцям самим вирішувати - у яких саме нових безпекових конфігураціях та Україна буде приймати участь. Звісно при відмові у вступі до НАТО.

Війну Україна в будь якому випадку не програє...

1. РФ не буде мати по підсумках війни контроль над жодним обласним центром, окрім Криму, Донецька та Луганська.

2. Не будуть знищені чи фактично обмежені у чисельності ЗСУ, які після можливого настання перемир'я беззаперечно "обростуть м'ясом" у вигляді нових систем озброєнь, зокрема літаків, ракет повної лінійки типів та інших необхідних для ведення сучасної війни речей.

3. Критично залежна від існування України як форпосту протидії рф Європа безумовно буде забезпечувати у переважній частині фінансові та військові потреби України як мінімум наступні 10 років.

4. Україна отримає безумовно донорську підтримку власної відбудови та розбудови від "пулу союзників", навіть від США "на комерційній основі".

5. Підписання "Похабного миру" неминуче викличе політичну кризу в Україні з післявиборчою зміною влади на більш адекватну сучасним викликам.

Вона, безумовно, буде переважно військово-корупційна,

проте

— не абсолютно автократична, імпотентна та реагуюча на обставини за принципом амеби.

Вищеперераховане ми отримаємо виключно при згоді путіна підписати "Мирний договір", а його згода не є беззаперечним фактом взагалі.

У випадку відмови підписати його у хід неминуче повернеться інша логіка.

"Розчарований" Трамп знову тимчасово усунеться від своєї "російсько-української миротворчості", а потім, вже наприкінці зими, логіка передвиборчого процесу у США примусить його знову зайняти жорстку по відношенню до рф позицію.

Нам зараз важко та боляче від фактичної зради нашого ключового союзника. І нам нічого не залишається, окрім як змінюватися разом зі світом, який змінюється разом зі світовим порядком.

НАТО здохло? Буде ЄвроНАТО за участі України. Ми вже намертво вбудовані у систему безпеки Європи.

Агітація США за європейські праві партії неминуче призведе тих до важких електоральних втрат - остання подія різко змінила думки європейців про США, ті більше не "ключові союзники", а "Суперники" чи "Вороги" на переконання вже абсолютної більшості населення більшості країн Європи, зокрема ключових наших союзників.

Ну а рф не може воювати вічно і своїх "заявлених цілей СВО" вона в Україні здобути апріорі не зможе.

Навряд чи путін погодиться прийняти "Мирний план", хоча така вірогідність, слід визнати, все ж існує, а тому нам потрібно триматися.

Історія свої кульбіти не на нашу користь вже майже всі здійснила - ми зараз у ідеальному штормі.

Але будь який шторм вщухає. Ми не потонули та не потонемо. Ми безумовно збережемо і нашу Незалежність, і нашу свободу від рф.

Наявна криза - вікно можливостей для рішучих змін. Не захоче їх проводити влада діюча - їх буде вимушена проводити влада наступна.

А рф все одно сконає. Не буває у світі вічних імперій, а рф вже стала на шлях деградації та розпаду з якого вороття немає.

Нам же своє робити. Тримаємося, допомагаємо війську останнім та віримо в Україну. Вона живе та буде жити.

№ 1.309

БЮДЖЕТ ТА ВІДКЛАДЕНА ПОЛІТИЧНА КРИЗА

2025-12-07

Автор — Віталій **КУЛИК**, політолог

1. Бюджет виборів чи катастрофи?

Голосування за бюджет 2026 року відбувалося в умовах глибокої політичної кризи та тотального тиску з боку міжнародних партнерів. Мої колеги вже розбирали сам бюджет. Олексій Куш пише, що при глибокому ознайомленні з документом видно, що перед нами «бюджет виборів та катастрофи». Він акцентує на тому, що бюджет фіксує накопичення проблем, але навіть не здатен їх усунути.

Як завжди, не бракувало різких слів і лідерці «Батьківщини» Юлії Тимошенко: «це бюджет руйнації та бюджет програшу в усіх наших військових справах». Попри рішення парламенту та бюджетного комітету, 175 мільярдів гривень «абсолютно неіснуючого боргу» будуть перераховані з бюджету Національному банку, а потім — виведені в комерційні банки через депозитні сертифікати. «Це обман і корупція. Це рівно стільки, скільки нам дає МВФ на наступний рік. 175 мільярдів — це могла бути заробітна плата нашим військовим, яким сьогодні платять практично копійки. Це заробітні плати нашим освітянам, медикам і вихователям. Це пенсії нашим пенсіонерам, які зараз утричі нижчі за мінімальний прожитковий рівень», — зазначила Юлія Тимошенко.

В урядовій аналітиці читаємо, що «недостатнє міжнародне фінансування формує ризики для стабільності бюджетних видатків, уповільнює темпи економічного відновлення та обмежує можливості підтримки попиту і виробництва. У таких умовах зростає потреба у використанні внутрішніх джерел фінансування, збільшенні надходжень або скороченні бюджетних витрат, у тому числі на підтримку бізнесу, що додатково підвищує ризики макроекономічної нестабільності».

2. Загроза знищення ФОПів

І такими «внутрішніми джерелами фінансування» уряд бачить запровадження ПДВ для ФОПів, які мають річний дохід 1 мільйон гривень.

Борис Емельдеш, член «Української ради бізнесу», вважає, що «це — не “боротьба з тінню”, як це намагаються представити, а масове залучення малого бізнесу до складного адміністрування ПДВ, яке багато хто просто не витримає».

Він зазначає, що ПДВ — це інструмент, за допомогою якого державі найпростіше дотягнутися до дрібних підприємців. «ПДВ — це не просто податок. Це бюрократія, перевірки, блокування накладних, постійні ризики, фінансові провали. Для мікробізнесу це часто смертельно», — резюмує експерт.

Також проти наступу на ФОПи [заявив](#) і Анатолій [Амелін](#).

— Для айтішника, консультанта, дизайнера, репетитора з доходом дві тисячі доларів це означає зростання податків утричі. З 7% ефективної ставки до 20–22%. Одномоментно.

Конкретні цифри:

ФОП із доходом два мільйони на рік сьогодні платить близько 140 тисяч гривень. Після реформи — 380–430 тисяч. Різниця — чверть мільйона. Ці гроші треба або віддати державі, або... не віддати...

Що станеться насправді?

Під удар потрапляють 170–250 тисяч ФОП — десята частина від 1,7 мільйона зареєстрованих. Переважно ІТ, консалтинг, професійні послуги. Тобто саме ті, хто створює найбільшу додану вартість.

Як вони себе поведуть?

- (1) — Третина зареєструється платниками ПДВ і підніме ціни — розганяючи інфляцію.
- (2) — Чверть закриє бізнес і піде в найм — поповнивши ринок праці, який і так переповнений.
- (3) — А от решта — 100–150 тисяч підприємців — оберуть тінь.
- (4) — Дроблення доходів, P2P-перекази, крипта, робота через іноземні юрисдикції.
- (5) — Окремо — еміграція: 10–25 тисяч висококваліфікованих спеціалістів просто виїдуть. ОАЕ, Кіпр, Португалія чекають.

«І це не песимізм — це арифметика», — зазначає Амелін.

Щоб цього не допустити, «Батьківщина» [подала](#) до Верховної Ради законопроект про введення мораторію на підвищення податків або запровадження нових податків для ФОПів. Сподіваємося, інші фракції це підтримають.

3. Відновлення монобільшості чи відкладена криза?

Голосування за бюджет-2026 у 257 голосів у Верховній Раді не варто розглядати як автоматичне відновлення стабільної монобільшості в парламенті. Навпаки, ризикована парламентська арифметика, розкол у правлячих колах, а також тиск різних груп впливу можуть призвести до затяжного конфлікту у владі, що залежатиме від ситуативних альянсів та тимчасових компромісів, а не від довгострокової стратегічної політики.

На тлі політичної невизначеності продовжується критичне накопичення соціально-економічних проблем.

Виснажлива війна, масштабні гуманітарні виклики, руйнування інфраструктури та дефіцит бюджетних ресурсів створюють тиск, з яким не може впоратися система, що працює в режимі постійної ручної керованості та гострих криз.

Хто б не став головою Офісу Президента, фактичне керівництво ним залишиться за Андрієм Єрмаком. Це означає, що повноцінного повернення до президентсько-парламентської республіки не буде. А іншого сценарію Зеленський та його оточення не допустять. Збереження чинної системи управління тільки поглиблюватиме лінії напруги та провокуватиме новий парламентський бунт.

4. Тимчасовий уряд Свириденко?

Саме тому у суспільстві та серед експертів посилюється розуміння, що для ефективного подолання цих викликів недостатньо лише «провести бюджет». Потрібне системне перезавантаження урядової машини. Це означає не просто кадрові перестановки, а формування нового технократичного Кабміну з чіткими повноваженнями, який отримає суспільний кредит довіри та зможе оперативно і прозоро виконувати рішення. Уряд має бути здатним до швидкої імплементації реформ, ефективного залучення міжнародної допомоги та ведення чесного діалогу з суспільством.

Натомість що ми маємо?

У країні — системна політична криза. Масштаби корупції досягли небачених розмірів, розкрадається буквально кожна копійка державних витрат. Знову процитую Тимошенко, бо вона найбільш образно описала ситуацію: «Якість управління в державному секторі впала “нижче плінтуса”. Тотальний непрофесіоналізм, але ще й “пихатий, самовпевнений” непрофесіоналізм. Токсичні процеси в системі державного управління призводять до дискредитації країни в цілому...

Уряд Свириденко — найбільш слабкий за всі роки незалежності (інституційно і фахово, хоча ці фактори взаємопов'язані — фахова слабкість призводить до інституційної немічності і навпаки)». Отже, з цією політичною «зухвалістю» потрібно щось робити.

Бюджет-2026 став не фінальною метою, а дзеркалом, яке відображає глибшу потребу:

— **потребу в новій якості державного управління.**

Без політичної волі до системних змін, без уряду, здатного консолідувати ресурси та довіру, навіть успішно прийнятий бюджет ризикує стати лише черговим тимчасовим рішенням на тлі загального занепаду.

Перемога потребує не лише зброї, але й ефективного, легітимного інституту виконавчої влади, спроможного вести країну через війну до відновлення.

№ 1.310

«Самое протрамповское» издание New York Post опубликовало зажигательную статью Доминика Грина (Dominic Green) под заголовком «Бессильные европейцы могут только злиться, когда Трамп справедливо отстраняет их от украинской сделки», которую перепостил в соцсетях Трамп

nypost.com

Impotent Europeans can only fume as Trump rightly sidelines them from Ukraine deal

2025-12-09

Карпец

Подписывайтесь на тг-канал: <https://t.me/alexkarpets>

«Война зашла в тупик. Если так пойдет и дальше, это может обернуться жестокой победой России.

Компания Witkoff, Rubio & Kushner предложила мирный план из 28 пунктов, который мог бы

- 1) — защитить интересы Америки,
- 2) — стабилизировать отношения с Россией и
- 3) — установить новый баланс сил.

Этот план – тройная победа для европейцев, но они ведут себя как плохие неудачники.

Согласно соглашению,

- Украина сохраняет свой суверенитет и может вступить в ЕС.
- Россия сохраняет за собой восточные русскоязычные районы Украины и Крым, который Россия удерживает с 2014 года с его портами на Черном море.
- Украина не вступит в НАТО, и НАТО не разместит войска в Украине.

Но

- Украина получит гарантии безопасности от НАТО, а
- ее армия увеличится более чем вдвое по сравнению с довоенной, что сделает ее буферным государством со множеством преимуществ.

США выступают посредником в диалоге между Россией и НАТО с целью разрядить обстановку на восточном фронте НАТО, что позволит европейцам вернуться к важным делам:

- добавлению заварного крема в выпечку к завтраку и работе по 35 часов в неделю.

Но

- европейцы скорее рискнут войной на условиях Путина, чем миром на условиях Трампа.

На прошлой неделе, согласно стенограмме телефонного разговора Евроконференции, попавшей в руки немецкой газеты Der Spiegel, француз Эммануэль Макрон предупредил, что Штаты «предадут» Украину, уступив территории без предоставления достаточных гарантий безопасности.

Маленький Эммануэль был первым, кто прибежал в Москву и умолял Путина о пощаде в 2022 году.

Канцлер Германии Фридрих Мерц предупредил Зеленского быть «крайне осторожным». По его словам, Уиткофф, Рубио и Кушнер «играют в игры, как с вами, так и с нами». Фридрих, это называется дипломатия.

Европейцы

- это пацифисты, желающие продлить войну,
- воины, у которых нет мечей, стратеги, которые ничего не смыслят,
- и союзники, которые строят заговоры и насмеваются над своим американским покровителем и защитником, когда тот пытается положить конец войне, которую их тщеславие помогло начать.

Подобно детям, европейцы надеются избежать последствий своей незрелости, топая ногами, потому что взрослые несправедливы, и протягивают руки, чтобы получить дополнительную плату.

Дисбаланс между европейскими мечтами и реальностью – это не только деньги. Это сила. Европа жестко высказывается по поводу Украины, скрываясь под американским зонтиком безопасности, хотя НАТО – это американская сила под другим названием, и Путин это знает.

Отсутствие мирного соглашения означает новую войну, которую европейцы не смогут поддержать в одиночку, и в которой Украина не сможет победить.

Препятствование Европы сделке Трампа – это подарок Путину.

— В августе 2025 Великобритания и Франция сорвали усилия Америки по прекращению огня в Газе, признав палестинское государство.

Госсекретарь Марко Рубио справедливо назвал это «наградой за террор».

Европейцы делают то же самое с предложением Трампа по Украине.

Они намерены сохранить место за столом переговоров, даже если это поощрение агрессии Путина,

– но еще один раунд войны может оказаться фатальным для Украины.

Трамп и соглашения по Газе.

Европейцы оказались неуместными на Ближнем Востоке. Теперь Трамп полон решимости заключить сделку в Украине – и европейцы становятся ненужными на своей территории.

Взрослые обсудили предложение по Украине без европейцев, которые чувствуют себя униженными: США и Россия формируют будущее Европы без них.

Но

— если ты ведешь себя, как ребенок, то и обращаться с тобой будут соответственно».

Не вдаваясь в подробности, отметим от себя, что для тех, кто не в теме, все это звучит красиво, но реально никаких гарантий Украине никто не дает, Украина – не Газа, Москва на план Трампа не согласилась и т.д.

<https://nypost.com/2025/12/07/opinion/impotent-europeans-can-only-fume-as-trump-tries-for-ukraine-deal/>

№ 1.311

«Их можно попытаться понять — чтобы увидеть потенциально опасные мысли и идеи внутри себя»

Илья **Венявкин** написал книгу «**Храм войны**» — о девяти людях, сделавших возможной войну России и Украины. «Медуза» узнала у автора, чем его впечатлили эти истории

07:12, 9 декабря 2025

Источник: Meduza

Что объединяет сатирика Михаила Задорнова, генерала Сергея Суровикина, философа Александра Дугина и пропагандистку Маргариту Симоньян?

Все они сыграли важную роль в процессе превращения России из неустойчивой демократии начала 1990-х в милитаризованную автократию 2020-х.

Все они годами шли по своим дорогам, но каждого эти разные дороги привели к общей идее:

— **«полномасштабная война с Украиной — это лучший из возможных путей для России».**

В своей книге «Храм войны», недавно вышедшей в издательстве «Медузы», историк и сооснователь Russian Independent Media Archive (RIMA) Илья Венявкин решил на примере этих и еще пяти героев проследить истоки «религии войны», которая захватила немало умов в стране.

Спецкор «Медузы» и политический обозреватель Андрей Перцев поговорил с Венявкиным о том, почему именно эти фигуры показались историку особенно символичными.

— Вы пишете, что название книги — «Храм войны» — появилось под впечатлением от визита в Храм Минобороны в подмосковной Кубинке в 2021 году. Чем именно он вас так поразил? И почему вы решили объединить под этой метафорой героев вашей книги?

— По большому счету, название появилось из двух разных точек.

Одна — личная, биографическая. Я интересуюсь и архитектурой, и идеологией, и тем, как государства воплощают свои идеи в культурных артефактах, поэтому в 2021 году мы с друзьями поехали посмотреть на Главный храм Вооруженных сил РФ в парке «Патриот».

К этому моменту в СМИ вовсю разгорался скандал с мозаикой с Путиным и [на тот момент министром обороны Сергеем] Шойгу, которая появилась в храме. Но после того, как тогда еще независимая пресса об этом написала, от мозаики отказались. Мне сразу было понятно, что там [в «Патриоте»] построена какая-то дичь — что-то очень непривычное, непонятное и дикое.

Это место произвело на меня мощное впечатление — мощное и гнетущее.

— Как раньше, например, читали интервью и тексты [философа и пропагандиста Александра] Дугина с позиции: «Это просто такой постмодернист. Конечно, он говорит какую-то кровожадную фашистскую фигню, но это такая игра».

Этот храмовый комплекс оказался не игрой, а огромным и очень последовательно обустроенным пространством.

— На ВДНХ в 1990-х было видно, как хаотично люди освоили это пространство: вот музей «Поля чудес», тут выставка кошек, там зал с игровыми автоматами — такой символ дикого капитализма.

А в храме в парке «Патриот» пространство было забито символами и смыслами, которые я пытался понять. Они произвели страшное впечатление. Я хорошо его запомнил, хотя и быстро оттуда уехал, потому что находиться там было очень неприятно.

— Это пространство показалось вам враждебным?

— Да, было чувство, что оно организовано не для живых людей.

Еще меня потрясла там одна яркая, выразительная картина. К храму ведет длинная дорога из брусчатки с рядами фонарей. По ней к зданию, вытягивая носок и чеканя шаг, маршировал мальчик лет десяти. Мне это показалось страшным. Его явно никто не заставлял, он просто приехал, проникся идеями патриотизма и милитаризма — и не видел никакой проблемы в марше по дороге в храм.

Но христианство — это не очень про марши. Даже если ты строишь храм в честь военных, то это скорее должно быть место поминовения воинов, где звучат молитвы о том, чтобы войны больше не было. Потому что война — зло. Я так думал.

Там же была совсем другая картина мира. Ее было тяжело игнорировать, поэтому я быстро оттуда уехал и долгое время не возвращался к этим мыслям.

Но когда началось полномасштабное вторжение России в Украину, вернулся в памяти в тот момент. Он помог нащупать какую-то точку, из которой я мог бы начать думать о том, что случилось [со страной].

— Храм — это первая точка, с которой началась книга. А какая вторая?

— Более теоретическая.

По своему профессиональному бэкграунду я — историк культуры, историк сталинизма и много лет занимаюсь исследованиями жизни в диктатурах, несвободных обществах.

Пытался смотреть на это не с точки зрения правителей — про них все более-менее известно (например, о том как Сталин принимал решения, уничтожал своих оппонентов).

Но всегда стоит вопрос:

— а как жило общество, как люди воспринимали этот повседневный сталинизм? В какой степени они были жертвами, а в какой сами вносили вклад в построение системы?

Когда я стал думать про этот храм, то понял, что это пространство построил не Путин. Для того, чтобы оно возникло, нужна скоординированная работа очень большого количества людей. У них должен быть план, они должны соблюдать сроки, необходима художественная концепция. Храм — не халтура, а воплощение последовательно продуманной идеологии, естественно, мне ужасно неприятной.

Я стал размышлять:

— может быть, и война с Украиной — это не только безумное желание Путина, а еще и коллективный проект части моих соотечественников, которые по очень разным причинам к этой войне тоже стремились?

Тогда я стал искать строителей этого храма — войны — и тех, кто помогал его строить.

У любого храма есть архитекторы, спонсоры, там служат священники, кто-то делает свечи и поставляет туда, кто-то их продает, у храма есть прихожане. Это дело коллектива. [А на войне] одни убивают, другие объясняют, почему это правильно, третьи сажают несогласных, четвертые занимаются экономикой.

Диктатор отдает приказ и консолидирует людей, но тех, кто совсем ничего не хочет, невозможно заставить вести войну.

В этом разница между этой войной и, например, Первой чеченской, которую военные не особо хотели вести и народной поддержки тоже не было, был полный бардак, и войну проиграли.

Нынешнее российское государство, пусть с чудовищными ошибками управленческого толка (ужасно спланированным началом военной операции, «мясными штурмами», ошибками в логистике, нереалистичными приказами), но ведет войну с Украиной и, кажется, не собирается проигрывать.

— Поговорим о ваших героях. Почему вы решили, что именно эти девять человек «построили храм войны»? Есть более очевидные фигуры — спикер Госдумы Вячеслав Володин, глава политического блока администрации президента Сергей Кириенко, братья Ковальчуки.

— При выборе героев у меня где-то были 1) концептуальные соображения, а где-то очень 2) прагматические.

Концептуально мне было важно составить некую карту российской политики и идеологии и выделить тех, кто поддерживает войну.

Я пришел к выводу, что 1) одна группа — это православное духовенство, 2) другая — военные, 3) третья — представители спецслужб, 4) четвертая — пропагандисты, 5) пятая — идеологи, 6) шестая — экономисты, и так далее.

Дальше встал вопрос:

— кто должен представлять каждую группу.

У меня было несколько фильтров.

1) — Во-первых, я смотрел на тех, кто непосредственно вовлечен в эту войну. Для меня было важно отследить момент, когда потенциальные герои сделали свой выбор в рамках этого конфликта. Например, патриарх Кирилл не поехал на фронт и не погиб под обстрелом, а священник Михаил Васильев, которого я в итоге выбрал, — да. Он сделал более радикальную ставку.

2) — Второй фильтр — мне было интересно взять не только людей, принимающих решения, но и повседневных участников, представляющих какую-то группу, например, блогера Мурза (в книге он стал собирательным образом преданных ультрапатриотов, — прим. «Медузы»). Он был энтузиастом старого ЖЖ, многие из них воюют или уже погибли.

Я понимал ограничения своего метода.

Я историк и не могу поговорить с людьми, которые расскажут что-то новое про упомянутых Володина, Кириенко или Ковальчуков. Про них написано много текстов, дополнительного содержания я не смог бы найти. **Поэтому как историку мне нужны были люди, чью трансформацию я могу проследить без диктофона, без бесед, собрать их интеллектуальный след.** При этом я мог бы что-то добавить к общеизвестной информации о них.

Поэтому какое-то количество героев отпало.

В случае с одними я не мог найти такого следа, с другими — понимал, что не могу сказать ничего интересного. А иногда потенциальный герой просто не вписывался в концепцию.

— **Кто отпал, например?**

— Внук Молотова Вячеслав Никонов. У меня даже есть вышедший на «Холоде» большой текст про него.

— Мне хотелось написать историю про то, как потомок верного сталиниста и одного из идеологов Второй мировой, долгое время стремившийся к консерватизму западного толка, хотел походить на американских республиканцев, а в итоге стал пропагандистом, в каком-то смысле похожим на своего деда.

Я потратил много времени и, кажется, нашел много интересной фактуры по Никонову, но ничего стройного [именно для книги] не получилось.

Мне не хватило какой-то детали, чтобы эта история стала не просто рассказом о Никонове, а воплощала важную траекторию в российском обществе последних 30–40 лет.

— **Траектории движения к «храму войны»?**

— Да.

Мне нужно было нарисовать карту дорожек, которые приводили людей к принятию этой войны.

А с Никоновым так не получилось.

Еще я думал про Евгения Пригожина, но

— после его восстания про него написали такое количество книг и статей, что стал ясно: в моей концепции рассказать о нем не получится. Он был уже рассказанным героем и мне было непонятно, смогу ли я что-то добавить содержательного к его истории.

Про Юрия Ковальчука я тоже думал, но во время войны он никак не проявил себя, в книге он бы был лишним. В моем «кастинге» участвовало много людей, и 80% из них отпало.

— Давайте вернемся к героям (или антигероям) вашей книги и группам, которые каждый из них символизирует.

— Я попытался сформулировать это в подзаголовке к каждой главе. Книга начинается с истории сатирика Михаила Задорнова — мне было важно найти фигуру, которая воплощает **разочарование общества в российской демократии 1990-х, потерю светлых надежд на нормальный мир и на то, что бытовой и политический абсурд советской жизни закончится.**

— **Боль от этого разочарования трансформировалась в гордость униженных** — так же унижение привело Джокера к протесту и смеху [в фильме «Джокер» Тодда Филлипса].

В [помощнике президента Николае] Патрушеве я вижу человека, который поставил перед собой задачу вернуть советскую норму.

Для него нормальный мир — это советский мир, где спецслужбы с чистыми руками и холодным сердцем всех охраняют, воюют с ужасным внешним врагом. Когда все это распалось, он места себе не находил, как и все его кагэбэшное сословие.

Генерал [и бывший глава Объединенной группировки российских войск в Украине Сергей] Суровикин тоже относится к этой группе пострадавших — людей, для которых распад СССР был большим унижением и ударом по их ценностям. Они росли с лозунгом «Есть такая профессия — Родину защищать». А потом им сказали, что Родины нет, защищать ничего не надо, но отправили на бессмысленную чеченскую войну (в случае с Сергеем Суровикиным — на Вторую чеченскую войну, — прим. «Медузы»).

— Для Суровикина было важно выполнять приказы, ведь это и есть главная добродетель военного. Но если за этой добродетелью нет этической позиции, то она приводит к ужасным последствиям.

Священник Михаил Васильев в каком-то смысле ставил перед собой задачу гуманизировать армию. Он считал, что все проблемы российского общества и в том числе армии идут от бездуховности. Если обратиться к писанию, к христианству, то эта духовность появится, и дыра, возникшая после распада СССР, закроется. Но получилось, что одного этого недостаточно.

— Мысленный путь Васильева привел его к тому, что он стал просто оправдывать братоубийственную войну.

— Это совсем не то, к чему он стремился. Никакой гуманизации, о которой он мечтал, не случилось.

[Глава Центробанка РФ] Эльвира Набиуллина для меня представляет класс российских экономических экспертов и технократов, которые ради эффективности и реформ много лет шли на всевозможные компромиссы с властью.

— Они закрывали глаза на чеченские войны, посадки бизнесменов, разрушение независимого гражданского общества.

Посыл был простой:

— если мы не будем работать с властью и во власти, придет [Сергей] Глазьев и тогда наступит полный ужас.

Говорили:

— кто, если не мы?

Эта логика привела к трагическим последствиям:

— в целом умные, трудолюбивые и компетентные люди оказались на темной стороне и все свои достоинства поставили на службу ложной цели.

Об этом тяжело думать и тяжело это принимать.

— Есть ли фигура, которая отражает путь страны в целом? Мне показалось, что для вас это Задорнов.

— Россия — расколота страна.

Часть общества войну не принимает и считает, что это катастрофа, другая (возможно, более многочисленная) верит, что война — это нормально. А большинство колеблется. Одной фигурой такую ситуацию не описать.

Я — представитель первого поколения, которое повзросло в постсоветской России. Для меня важная фигура [среди героев книги] — действительно Задорнов.

— Все угорали над его панчами про абсурд советской бюрократической системы; он обращался к людям в Новый год и желал свободной, достойной жизни, которая так и не случилась: 1990-е точно не принесли нормального мира.

Разочарование было очень горьким.

Люди мечтали о недостижимом идеале — западной жизни, — не понимая, как устроена.

А устроена она сложно и идеальна далеко не для всех. Более того, она — результат серьезной борьбы. Какие-то западные подходы перенесли в экономику [России], но в политику — практически нет.

Задорнов вместе со своими зрителями испытал разочарование.

Он понимал публику, так как все время взаимодействовал с людьми, в отличие, например, от Ельцина. Когда постоянно даешь концерты по всей стране, ты очень хорошо чувствуешь настроение зала: над чем он смеется, чем живет.

В какой-то момент Задорнов увидел, что «люди больше не хотят смеяться над неказистостью своей жизни, а хотят гордиться чем-то».

И он стал говорить, что

— «не мы криворукие и все в России идет через жопу, а западная нормальность бездушна и цинична».

«Мы в нее не вписываемся»,

— не потому что такие неудачники, а потому что мы особенные, избранные.

— Вы не думали о том, что кто-то из ваших героев больше виноват в происходящем, а кто-то меньше? Например, градус ненависти, который транслирует Маргарита Симоньян, — запредельный, но у нее не так уж много поклонников. Задорнов же обращался к миллионам.

— Задорнов прямо не призывал к войне, не говорил своим зрителям: «Все бросайте, берите автоматы и убивайте украинцев».

Дугин много лет говорил, что апокалипсис — не такая плохая идея, он всех расставит по своим местам, а по-настоящему духовные люди от него только выиграют.

Но какое количество людей они подтолкнули к оружию, отправке на фронт, убийству?

У меня не было задачи выступить судьей и составить «иерархию вины».

Важнее было посмотреть на мотивы героев и показать, что часто к страшным последствиям приводит вполне человеческая и понятная мотивация.

Для меня писать про людей, которые хотели чего-то нормального, а в итоге поддерживали несправедливую войну, было сложнее, чем про тех, кто изначально считал, что надо завоевать Украину, и много лет делал все, чтобы это случилось [например, про блогера Мурза и политтехнолога Тимофея Сергейцева].

Мурза хотел войны против Украины, но чтобы в российской армии был порядок, справедливое командование и нормальное снабжение. А пока воевал, понял, что в реальности все не так, и что в каком-то смысле он воюет против самого себя. Он считал, что война — это способ отстоять идеи, а потом убедился, что она идеи только разрушает. Хотя в предсмертной записке он писал, что армия РФ должна дойти до Парижа. При этом он выступал против средств, которыми российские военные пользуются для достижения своих целей [спорные решения командования, угрозы солдатам]. Для меня в этом и есть драма моей страны.

Катастрофическая война случилась не только потому, что там [во власти] появилось много плохих людей, которые замыслили что-то страшное.

Но еще и потому что много неплохих людей убедили себя, что война не так уж страшна.

— Возможно, с ними произошло нечто настолько обидное и болезненное, что они стали воспринимать войну как справедливый ответ на эту боль.

Думать про этих героев мне было, с одной стороны, гораздо интереснее, а с другой — гораздо сложнее.

Жанр биографии подлеца куда более понятный и не очень сложный.

Я не хочу оправдывать своих персонажей и считаю, что они делают чудовищные вещи. Но для меня это не значит, что их нельзя попытаться понять — не чтобы принять и оправдать их позицию, а чтобы увидеть потенциально опасные мысли и идеи внутри себя.

— Каково в принципе было работать над книгой о таких людях?

— Тяжело и психически, и даже физически.

Я прочел больше десятка книг Дугина, продирался через тексты, с которыми не согласен, призывающие к чудовищным вещам. Но надо было сохранять внимание к деталям, следить за ходом мысли.

Поэтому приходилось делать перерывы на месяц после глав, особенно о персонажах совсем мне неблизких — Патрушеве, Дугине и Симоньян. Просто не было сил читать очередные порции людоедских высказываний.

— Исходя из своей собственной картины мира, мои герои поступают последовательно, с их точки зрения верно.

Думаю, **ни один из них не считает себя подлецом.**

Мне было важно понять, есть ли эти мысли и соображения во мне, и если да, то что я с ними делаю.

— Сейчас я живу в Америке и замечаю, что многие шутки Задорнова о жизни в США остались со мной с детства и во многом определяют мое восприятие этой страны.

— Моя картина мира частично состоит из деталей, которые есть в картинах мира некоторых моих героев.

Просто я из них собрал что-то совсем другое.

— **Как вы работали с источниками для книги?**

— В воспоминаниях люди часто говорят о своем нынешнем отношении к прошлому, на все смотрят с позиций настоящего времени, рассказывают одномерные истории. Это не дает возможности увидеть трансформацию. Люди — и страна вместе с ними — проходят череду выборов, развилок.

Важно было собрать синхронные свидетельства — это самая сложная часть в работе историка.

Я искал тексты моих героев, написанные ими самими, цитаты, произнесенные ими в разные годы, — и свидетельства людей, которые общались с ними в разные годы, но свидетельства именно того же времени. В самой книге нет списка источников, потому что типография утомилась бы печатать так много гиперссылок, но **все утверждения опираются на первоисточники.**

— **Что-то в биографиях героев удивило вас?**

— Патрушев и Суровикин — такие последовательные представители своих профессий и социальных групп. Если ты понимаешь, как устроен кагэбэшник, то понимаешь, каким путем может пойти типичный кагэбэшник Патрушев. Он мечтал расти по этой линии, а Суровикин — по военной. Наблюдение за ними чем-то походило на наблюдение за садом камней [из-за последовательности и предсказуемости их жизненного пути].

Тимофей Сергейцев — политтехнолог, начавший работать в 1990-е. Поскольку в советское время не было такой профессии, эти люди бесконечно искали и придумывали себе место в этом мире.

А Дугин меня в какой-то момент просто поразил своей креативностью. [Раньше] я понимал его просто: есть такой философ с бородой, который загоняет свои странные идеи. А потом узнал, что он успел записать музыкальный альбом, вел радиопередачи, написал кучу книг, организовывал митинги и лекции.

Идеи Дугина вызывают у меня крайнее неприятие, но то, что он проделал для их популяризации, — завораживает.

— Может ли у «Храма войны» появиться продолжение? Если путинский режим завершится, то новую Россию будут строить другие люди — надеюсь, куда более приятные. Могут ли они стать вашими героями?

— Я бы очень хотел, чтобы последовал демонтаж этого храма. Не его полное уничтожение и стирание всей памяти о нем, а именно демонтаж — когда разбирают на детали и понимают, как все устроено и чего нельзя делать.

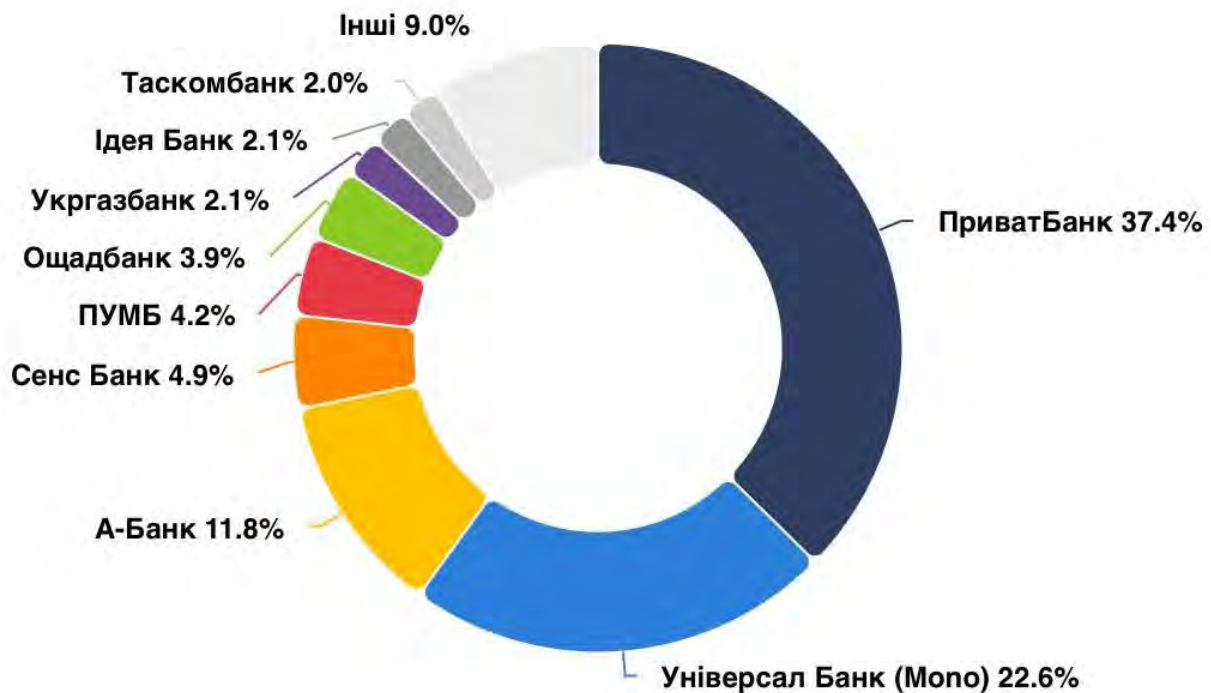
Мне бы очень хотелось дожить до этого момента, но, честно скажу, — я был бы рад не писать о нем, а стать участником этого процесса.

Или хотя бы довольным наблюдателем.

№ 1.312

Позови банків

2019-2025

Опендатабот

© 2025 Опендатабот — відкриті дані

Рис 1

Стаття 19. Правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких **ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством.**

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Рис 2

Стаття 625. Відповідальність за порушення грошового зобов'язання

1. Боржник не **звільняється від відповідальності** за неможливість виконання ним грошового зобов'язання.

2. Боржник, який прострочив виконання грошового зобов'язання, **на вимогу кредитора зобов'язаний сплатити суму боргу** з урахуванням встановленого індексу інфляції за весь час прострочення, а також три проценти річних від простроченої суми, якщо інший розмір процентів не встановлений договором або законом.

Рис 3

2) розділ "Прикінцеві та перехідні положення" Цивільного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 40-44, ст. 356) доповнити пунктами 18 і 19 такого змісту:

"18. У період дії в Україні воєнного, надзвичайного стану та у тридцятиденний строк після його припинення або скасування **у разі прострочення позичальником виконання грошового зобов'язання** за договором, відповідно до якого позичальнику було надано кредит (позику) банком або іншим кредитором (позикодавцем), **позичальник звільняється від відповідальності, визначеної статтею 625 цього Кодексу**, а також від обов'язку сплати на користь кредитора (позикодавця) неустойки (штрафу, пені) за таке прострочення. Установити, що неустойка (штраф, пеня) та інші платежі, сплата яких передбачена відповідними договорами, нараховані включно з 24 лютого 2022 року за прострочення виконання (невиконання, часткове виконання) за такими договорами, підлягають списанню кредитором (позикодавцем).

Рис 4

№ 1.313-1

«Война Украины с русским языком — ошибка», – пишет в известном британском издании Spectator преподаватель Королевского колледжа в Лондоне Анастасия Пилявская, которая в настоящее время проживает в Одессе

2025-12-10

Карпец

Подписывайтесь на тг-канал: <https://t.me/alexkarpets>

По оценке автора статьи, лишение русского языка защиты *Европейской хартии* «затрагивает интересы миллионов русскоязычных украинцев, разделяет страну и подтверждает некоторые заявления Путина об Украине», что в условиях войны является «самоубийством».

Пилявская пишет о «противостоянии между шумной кликой, которую теперь поддерживает Киев, и подавляющим большинством украинцев, которые считают эти крестовые походы опасным разъединением».

Она усомнилась в заявлении бывшего языкового омбудсмана Кременя, что граждане Украины «наотрез отказались от языка оккупантов».

«Будь это правдой, не было бы необходимости его контролировать. Вместо этого ужесточаются меры. Хотя некоторые, безусловно, перешли на

украинский из патриотизма, для большинства язык остаётся средством общения, а не символом лояльности», – пишет автор.

Она отмечает, что на русском говорят многие дети в школах, военные на фронте, даже самые националистические СМИ имеют русскоязычные версии.

«Гротескный парадокс заключается в следующем: Путин настаивает, что все русскоязычные — «россияне», а националисты-консерваторы, отказывающие русскоязычным украинцам в праве на существование в стране, вторят этой лжи, превращая омбудсмена Кремня в представителя Кремля. Однако русскоязычные украинцы — одни из главных жертв и героев этой войны, от Херсона и Мариуполя до сотен тысяч на фронте. Из-за страха, ошибки или просчета Киев поддерживает группировки, лишаящие украинцев прав, гарантированных Конституцией, и подрывающие их патриотизм. Одесские солдаты на фронте рассказывают о растущем чувстве предательства и отчуждения; в городе шепчутся о «неосталинизме» или «неоколониализме», которые толкают их к «внутренней эмиграции». Зеленский когда-то понимал это лучше многих. На своей инаугурации он обратился к оккупированному Донбассу по-русски, прервав депутата-националиста, возразившего: «Хватит разделять страну!». Сегодня его правительство делает именно это», – говорится в статье.

Полностью соглашаясь с автором публикации в британском издании, от себя добавим, что бывший так называемый «языковой омбудсмен» Кремнь, когда-то спокойно подвизавшийся в Партии регионов и в доверенных лицах Януковича, уже ушел в «туман истории».

Его место заняла некто Елена Ивановская (Олена Іванівська), и здесь, мягко выражаясь, все намного хуже, чем даже было у Кремня.

Сама по себе должность «языкового омбудсмена» является «высосанным из пальца» явлением, которое следует упразднить не просто за ненужностью, а по причине крайней вредности этого явления, по крайней мере, пока эту должность занимают персонажи, подобные Кремню и Ивановской (Іванівській).

В очередной раз отметим следующее.

Разговаривать на любом языке, лишь бы тебя понимали окружающие, есть право, гарантированное не только нашей многострадальной Конституцией, но и Декларацией прав человека и гражданина.

Если кто-то делает вид, что не понимает русского только потому, что на нем разговаривают уроды типа Путина, то это личное дело того, кто прикидывается, что не понимает.

И главное, о чем уже множество раз приходилось писать/говорить.

Русский язык, шире русская словесность и вообще русская культура, в значительной мере, создавались, в том числе, в Украине и/или выходцами из нее.

Более того, Украина всегда имела свой русскоязычный культурный пласт, отличавшийся от собственного российского/московского, а часто противостоящий российскому, московскому.

Поэтому Украине должна не отбрасывать все русскоязычное и русско-культурное, а наоборот, заявить на них свои права.

Очевидно, **этого не понимает не столь многочисленный на самом деле люмпен**, который корчит из себя «турбопатриотов», но ведь среди исконно украиноязычных людей, особенно среди интеллигенции (если она еще осталась) должны же быть вменяемые люди.

<https://www.spectator.co.uk/article/ukraine-will-regret-its-decolonisation-drive/>

№ 1.313-2

Ukraine's war on the Russian language is a mistake

5 December 2025, 5:30am

Kyiv has stripped the Russian language of its protection under Europe's Charter for Regional or Minority Languages. Culture warriors at home and abroad have hailed this as a victory; in truth, the move strikes out at millions of Russophone Ukrainians, divides the country and confirms some of Putin's claims about Ukraine. In a war of survival, splitting Ukraine and feeding Putin's propaganda is not a cultural sideshow. It is suicide

With his slight frame and warm, modest face, Pavel Viktor looks more like a parish priest than a political firebrand. In reality he is a physics teacher in Odessa, known to millions of Ukrainian schoolchildren for his experimental YouTube lessons. He remains in Odessa under bombardment and at 71 is still teaching. He is a model patriot by any measure. Yet he was recently pilloried for saying what most Ukrainians find obvious: to demand of children hiding in bomb shelters that they don't speak their native Russian is inhumane. Nationalist outlets seized on the remark as disloyal. Viewers across Ukraine sided with Viktor.

The row captures the current standoff between a noisy clique, whom Kyiv now backs, and the broad majority of Ukrainians, who see these crusades as dangerously divisive. Viktor's remark became a scandal only because language in Ukraine is now treated like a controlled substance. In schools and universities, Russian, spoken by millions in the country, has been banished from classrooms.

'State language,' Ukraine's former language ombudsman Taras Kremin claimed recently, 'is the chief priority for Ukrainian citizens, who have existentially rejected the occupier's tongue.' Were that true, there would be no need to police it. Instead, the crackdown is on. Even as he insisted Ukrainians were abandoning Russian, he called for it to be banned in school corridors, playgrounds and gyms.

To outsiders, it may indeed look as if Russophone Ukrainians, revolted by their own tongue, are discarding Russian – and all things Russophone – in one liberating gesture. A nation proudly shedding postcolonial taint. The reality differs. While some have certainly embraced Ukrainian out of patriotism, for most, language remains a means of communication, not a badge of loyalty.

A recent survey of Kyiv schools found that 66 per cent of students said they spoke Russian in class and 82 per cent used it during breaks. Russophone cartoons dominate children's viewing. Ukrainian-language and Russian-language news draw similar audiences, and even the most nationalist outlets maintain Russophone editions.

The plainest proof is on the front. In trench videos Russian is heard at least as much as Ukrainian, spoken by the most unambiguous patriots – Ukrainians fighting and dying for their country. For them, Russian is not 'the occupier's tongue'; it is simply *their* language.

Abroad, journalists echo nationalist gatekeepers, romanticising attacks on the language of millions as ‘the people’s will’. While the *Guardian* praised a campaign to pulp Russophone books, Ukrainians mounted a nationwide boycott.

Odessa, Ukraine’s cosmopolitan seaport, has become this culture war’s hottest battleground. A Unesco City of Literature, it faces a near-total erasure of its Russophone canon. Ilf and Petrov, satirists of Soviet absurdities; Ivan Bunin, chronicler of the regime’s horrors; and Isaac Babel, executed by Stalin, are now branded ‘imperial propagandists’, not because they supported empires, but because they wrote in Russian. The purge, driven by Kyiv’s regional administrator, runs under the banner of a new ‘decolonisation’ law. Over the past year, it has grown increasingly surreal.

The latest target is Duc de Richelieu, Odessa’s first governor, who turned an Ottoman garrison town into a thriving seaport and whose statue famously crowns the Potemkin Steps. In 2022, Odessans sandbagged him and the Duke, swaddled from Russian missiles, became the emblem of the city’s resistance. Now a handful of activists demand his removal. One has altogether dismissed Odessa as an ‘imperial myth’. It is true that, if every trace of Russian language and history were to be effaced, Odessa itself would have to be wiped from the map – or handed back to Turkey. Harassed daily by Russian drones, Odessa is also under attack by Kyiv’s cultural commissars, the ‘new komsomol’ as people call them.

There is a grotesque paradox in this

Privately, most Odessans are horrified, but to speak out publicly brings the risk of being branded a ‘Putinist’, or worse. A local historian on the front who criticised ‘decolonisation’ was stripped of his rank and threatened with punitive reassignment. When academics are blacklisted for Russophone publications and men are beaten and seized by conscription brigades, fear of denunciation, career ruin, vindictive mobilisation and the very real risk of death keeps many silent.

The grotesque paradox is this: Putin insists that all Russian speakers are ‘Russians’, and nationalist hardliners who deny Russophone Ukrainians a place in the nation echo the lie – making ombudsman Kremin sound like the Kremlin’s spokesman. Yet Russophone Ukrainians are among this war’s greatest victims and heroes, from Kherson and Mariupol to the hundreds of thousands on the front.

Out of fear, error or miscalculation, Kyiv is endorsing the groups stripping Ukrainians of rights guaranteed by the constitution – and blighting their patriotism. Odessan soldiers on the front describe a growing sense of betrayal and alienation; in the city people whisper about ‘neo-Stalinism’ or ‘neo-colonialism’ driving them into ‘internal immigration’.

Zelensky once understood this better than most. At his inauguration he switched into Russian to address occupied Donbas, cutting short a nationalist MP who objected: 'Stop dividing the country!' Today his government is doing precisely that.

WRITTEN BY

Anastasia Piliavsky

Anastasia Piliavsky is an anthropologist and political analyst, who teaches at King's College London. She is currently based in Odesa

№ 1.313-3

Київ позбавив російську мову захисту відповідно до Європейської хартії регіональних мов або мов меншин.

Культурні воїни в країні та за кордоном привітали це як перемогу; по правді кажучи, цей крок вражає мільйони російськомовних українців, розділяє країну та підтверджує деякі заяви Путіна про Україну.

У війні за виживання розкол України та підживлення пропаганди Путіна не є культурним шоу. Це самогубство

З його легким тілом і теплим, скромним обличчям Павло Віктор більше схожий на парафіяльного священика, ніж на політичного підпалу. Насправді він вчитель фізики в Одесі, відомий мільйонам українських школярів своїми експериментальними уроками на YouTube. Він залишається в Одесі під бомбардуванням і в 71 рік все ще викладає. Він зразковий патріот за будь-якою мірою.

Тим не менш, нещодавно його за те, що він сказав те, що більшість українців вважають очевидним: вимагати від дітей, які ховаються в бомбосховищах, щоб вони не говорили рідною російською, нелюдсько.

Націоналістичні ЗМІ сприйняли це зауваження як нелояльне. Глядачі по всій Україні стали на бік Віктора.

Ряд фіксує нинішнє протистояння між галасливою клікою, яку зараз підтримує Київ, і переважною більшістю українців, які розглядають ці хрестові походи як небезпечно розкольники.

Зауваження Віктора стало скандалом лише тому, що мова в Україні тепер розглядається як контрольована речовина.

У школах та університетах російську мову, якою розмовляють мільйони в країні, вигнали з аудиторій.

"Державна мова, - нещодавно заявив колишній мовний омбудсмен України Тарас Кремень, - є головним пріоритетом для громадян України, які екзистенційно відкинули мову окупанта".

— Якби це було правдою, не було б необхідності контролювати це.

Натомість репресії тривають.

— Навіть коли він наполягав на тому, що українці відмовляються від російської мови, він закликав заборонити її в шкільних коридорах, дитячих майданчиках та спортзалах.

Для сторонніх це дійсно може виглядати так, ніби російськомовні українці, обунтовані власною мовою, відкидають російську мову - і все російськомовне - одним визвольним жестом. Нація з гордістю скидає постколоніальну пляму.

Реальність відрізняється.

Хоча деякі, безумовно, прийняли українську з патріотизму, для більшості мова залишається засобом спілкування, а не знаком лояльності.

Нещодавнє опитування київських шкіл показало, що 66 % учнів сказали, що розмовляють російською мовою в класі, а 82 % використовували її під час перерв. Російськомовні мультфільми домінують у дитячому перегляді. Україномовні та російськомовні новини приваблюють подібну аудиторію, і навіть найбільш націоналістичні видання підтримують російськомовні видання.

Найпростіший доказ знаходиться на фронті. На окопних відео російську мову можна почути принаймні так само, як і українську, якою розмовляють найбільш однозначні патріоти - українці, які воюють і гинуть за свою країну. Для них російська мова не є "мовою окупанта"; це просто їхня мова.

За кордоном журналісти повторюють націоналістичних привратників, романтизуючи нападки на мову мільйонів як "народну волю".

У той час як Guardian високо оцінив кампанію з пульпу російськомовних книг, українці організували загальнонаціональний бойкот.

Одеса, космополітичний морський порт України, стала найгарячішим полем битви цієї культурної війни.

Місто літератури ЮНЕСКО, воно стикається з майже повним стиранням свого російськомовного канону.

— Ільф і Петров, сатирики радянських абсурдів; Іван Бунін, літописець жахів режиму; та Ісаак Бабель, страчений Сталіним, тепер називають

"імперськими пропагандистами" не тому, що вони підтримували імперії, а тому, що вони писали російською.

Очищення, кероване регіональним адміністратором Києва, проходить під прапором нового закону про "деколонізацію".

За останній рік він ставав все більш сюрреалістичним.

Останньою мішенню є герцог де Рішельє, перший губернатор Одеси, який перетворив османське гарнізонне місто на процвітаючий морський порт і чия статуя знаменито вінчає Потьомкінські сходи.

У 2022 році одесці зачепили його, а герцог, оповитий російськими ракетами, став емблемою опору міста. Тепер жменька активістів вимагає його усунення. Один взагалі відкинув Одесу як "імперський міф". Це правда, що якби всі сліди російської мови та історії були стерті, саму Одесу довелося б стерти з карти - або повернути Туреччині.

Щодня переслідується російськими безпілотниками,

— Одеса також піддається нападу культурних комісарів Києва, "нового комсомолу", як їх називають.

У цьому є гротескний парадокс

Приватно більшість одеситян жахаються, але публічне висловлювання несе ризик бути затаврованим "путіністом" або ще гірше.

Місцевого історика на фронті, який критикував "деколонізацію", позбавили свого звання і погрожували каральним перепризначенням.

Коли науковців заносять до чорного списку для російськомовних публікацій, а чоловіків б'ють і захоплюють призовними бригадами, страх засудження, руйнування кар'єри, мстива мобілізація і дуже реальний ризик смерті змушує багатьох мовчати.

Гротескний парадокс полягає в наступному:

— Путін наполягає на тому, що всі російськомовні є "росіянами", а націоналістичні прихильники жорсткої лінії, які відмовляють російськомовним українцям у місці в країні, повторюють брехню - змушуючи омбудсмена Кременя звучати як представник Кремля.

Тим не менш, російськомовні українці є одними з найбільших жертв і героїв цієї війни, від Херсона і Маріуполя до сотень тисяч на фронті.

Через страх, помилку чи прорахунок Київ схвалює групи, які позбавляють українців прав, гарантованих конституцією, і руйнують їхній патріотизм.

Одеські солдати на фронті описують зростаюче почуття зради та відчуження; у місті люди шепочуть про "неосталінізм" або "неоколоніалізм", що підштовхує їх до "внутрішньої імміграції".

Зеленський колись розумів це краще, ніж більшість. На своїй інавгурації він перейшов на російську мову, щоб звернутися до окупованого Донбасу, скоротивши націоналістичного депутата, який заперечив:

— "Припиніть розділяти країну!"

Сьогодні його уряд робить саме це.

№ 1.314

Двадцять пунктів для закінчення війни – це
фундаментальний документ, активно працюємо –
звернення Президента

10 грудня 2025 року - 20:52

Бажаю здоров'я, шановні українці, українки!

Сьогодні був дуже насичений день, і наступні дні теж будуть серйозні.

Говорили з американською командою по економічному напрямку – по напрямку відбудови.

Я хочу подякувати секретарю Бессенту, Джареду Кушнеру, Ларрі Фінку з BlackRock за повну конструктивність.

Важливий спільний принцип

– щоб відбудова була якісною, а економічне зростання після цієї війни відчутним, має бути реальна безпека в основі.

Коли є безпека, все інше є також.

Двадцять пунктів для закінчення війни – це фундаментальний документ, активно працюємо, ключові кроки – і це мають бути працездатні кроки.

Із цього документа ми розвиваємо ще два документи, щонайменше два документи, і перший із них

- 1) – безпековий, про гарантії безпеки для України зі Сполученими Штатами Америки, а також економічний
- 2) – про відбудову та **спільні інвестиції**.

Сьогодні ми працювали саме над економічним документом, і разом зі мною з української сторони були українські урядовці – Прем'єр-міністр України Юлія Свириденко, віцепрем'єр Качка, міністри Сибіга та Соболев, перший заступник МЗС Кислиця.

Також в усіх дискусіях представлені наші захисники, сьогодні був з нами в економічній розмові генерал Гнатов.

Принципи економічного документа цілком зрозумілі, з американською стороною в нас усе чітко в цьому, хочу подякувати за сьогоднішню зустріч у відеоформаті.

— Буде план економічних заходів. Європа теж з нами буде у відбудові, обов'язково. Найближчим часом плануємо роботу й щодо двох інших документів. Рустем Умеров продовжить спілкування.

На завтра ми готуємо зустріч Коаліції охочих – більше 30 держав, які разом з Україною працюють для безпеки на землі, у небі та на морі.

Будемо наступного тижня координуватися з Європою та у двосторонніх форматах.

— Україна працює швидко, кожен візит, кожен наші перемовини завжди мають практичний результат для нашої оборони, для нашої стійкості.

Сьогодні є посилення нашої бойової авіації – дякую.

— Деталі поки неопублічні, але постійно додаємо сил у небі.

Сьогодні ж є додатковий санкційний крок у Європі

– буде більше санкцій проти російських танкерів, проти всієї інфраструктури транспортування російської нафти, і це правильно.

Україна в грудні представить і

— свій пакет санкцій проти танкерного флоту, який працює на війну, і ми будемо поширювати цей тиск у спільних форматах із партнерами.

Будуть нові кроки й

— проти російських пропагандистів.

Сьогодні ж була доповідь керівника Служби зовнішньої розвідки України, у тому числі про економічну ситуацію у ворога й усе більшу залежність росіян від Китаю.

В російській історії ще ніхто не здавав суверенітет так сильно на користь Китаю чи будь-якої іншої сильнішої нації. І це феноменально, як багато Путін платить, щоб тільки не закінчувати цю війну.

Але світ усе одно має достатню силу, щоб закінчити цю війну – щоб примусити Росію це зробити.

Мир потрібен. Я хочу подякувати кожному, хто допомагає.

І ще одне.

Сьогодні говорив із представниками Верховної Ради України. Ми говорили предметно.

Я не допускати жодних спекуляцій проти України, якщо партнери – у тому числі ключовий наш партнер у Вашингтоні

– говорять так багато й так конкретно про вибори в Україні, про вибори в умовах правового режиму воєнного стану, то ми маємо дати українські законні відповіді на кожне питання й на кожен сумнів.

Це непросто, але тиск щодо цього нам точно не потрібен.

Очікую, що народні депутати України запропонують своє бачення.

1) — Безпекові виклики залежать від партнерів, від Америки передусім,

2) — політичні та 3) — юридичні виклики мають отримати відповіді від України. І це буде.

Слава Україні!

№ 1.315

Трамپ и его переговорщики давят на Зеленского, чтобы тот быстро ответил на мирный план Вашингтона с целью договориться о завершении с РФ «до Рождества»,

пишет The Financial Times

2025-12-09

Карпец

Подписывайтесь на тг-канал: <https://t.me/alexkarpets>

Издание отмечает, что Зеленский сообщил своим европейским коллегам, что в ходе двухчасового телефонного разговора в субботу спецпредставитель Трампа Стив Виткофф и зять президента США Джаред Кушнер настоятельно требовали от него принятия быстрого решения.

Источник, знакомый с предложенными Киеву сроками, сообщил, что Трамп надеется на заключение соглашения «к Рождеству» (то есть, до 25 декабря).

По словам чиновников, Зеленский сообщил представителям США, что ему нужно время для консультаций с другими европейскими союзниками, прежде чем реагировать на предложение Вашингтона.

Один из западных чиновников заявил, что украинская сторона

«застряла между территориальными требованиями, которые она не может принять, и требованиями США, которые она не может отвергнуть».

Украина намерена в ближайшее время передать США общие с Европой возражения по мирному плану, заявил Зеленский в своем тг-канале

(https://t.me/V_Zelenskiy_official/17217).

Zelenskiy / Official

Сьогодні вже обговорили з нашою переговорною командою результати роботи в Лондоні напередодні на рівні радників із питань національної безпеки європейських партнерів. Саме про це ми вчора домовилися на рівні лідерів.

Працюємо дуже активно над усіма компонентами можливих кроків для закінчення війни. Українські та європейські компоненти пропрацьовані вже більше, і ми готові представити їх партнерам в Америці. Разом з американською стороною розраховуємо зробити можливі кроки якомога більш працездатними якомога швидше.

Ми зацікавлені в справжньому мирі та постійно на зв'язку з Америкою. І як правильно відзначають партнери по переговорних командах, усе залежить від того, чи готові в Росії робити дієві кроки, щоб зупинити кровопролиття та не допустити розпалення війни знов. Найближчим часом будемо готові направити доопрацьовані документи в Сполучені Штати. Слава Україні!

1.85K

355

134

59

t.me/V_Zelenskiy_official/17217

81K Dec 9 at 17:02

«Сегодня уже обсудили с нашей переговорной командой результаты работы в Лондоне накануне на уровне советников по национальной безопасности европейских партнеров. Украинские и европейские компоненты уже проработаны. В ближайшее время будем готовы направить доработанные документы в США», – написал Зеленский

В связи с давлением Вашингтона, в медиа обсуждается вопрос о том, **может ли Зеленский поменять позицию по выводу войск из Донбасса.**

Вчера Зеленский прямо **ответил отказом вывести войска из Донбасса**, к чему его принуждают американцы.

Сегодня это фактически подтвердил Трамп в своем интервью Politico

(https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid0o14gQ5yF2YM5zBo47G237KyV5co8hL3KHEPSJRWSRehEq5kXLMvFhj1C8XhKsufl&id=100008440657762).

Ситуация выглядит так, что именно позиция Зеленского срывает реализацию подготовленного Трампом мирного плана.

Почему Зеленский идет в этом вопросе наперекор Вашингтону очевидно.

1) — Во-первых, для него согласие на вывод войск из Донбасса тяжелейший удар, от которого он вряд ли оправится. Не факт, что это приведет к бунтам или к неповиновению в армии, но на дальнейшей политической карьере Зеленского можно будет ставить крест. Его заклеят как предателя.

2) — Во-вторых, что ещё важнее, украинские власти не видят необходимости идти на уступки такого масштаба, которые прямо запрещены Конституцией.

Изменить отношение Зеленского к вопросу могут три фактора:

1) – резкое ухудшение ситуации на фронте с угрозой его полного обвала;

2) – отсутствие гарантий продолжения финансирования Украины со стороны Европы;

3) – очень жесткое давление со стороны США.

После встречи с евролидерами в Лондоне Зеленский, очевидно, считает, что ни одно из этих условий не наступит.

1) — Фронт не рухнет, 2) — репарационный кредит выдадут, а 3) — Трамп не осмелится предпринимать сильные меры воздействия вроде прекращения поставок оружия и развединформации и большем.

Но существуют риски.

1) — Если на следующей неделе не будет решения по репарационному кредиту, в бюджете Украины образуется огромная дыра примерно в 40 % потребности.

2) — Возможна резкая реакция Трампа, включая меры воздействия на украинские власти и на поддерживающих Украину европейцев.

Оба этих обстоятельства могут усложнить ситуацию на фронте,

причем Москва и Вашингтон пугают тем, что

3) — условия мирных соглашений могут ещё более ухудшиться.

Похоже, пока тактика Зеленского заключается в том, чтобы

— **переписать план Трампа**, 1) — убрав оттуда вывод войск из Донецкой области и 2) — прочие уступки, и 3) — **убедить президента США обновленную версию поддержать**.

Но далеко не факт, что это удастся,

по крайней мере, пока

1) — Москва не совершит что-то вопиющее

2) — и/или крайне недружественное для Трампа.

Словом, **ситуация балансирует между «плохо» и «очень плохо»**.

<https://www.ft.com/content/ea36e244-4b2d-486e-881d-af7e1c25094a>

№ 1.316

УКРИТТЯ. МАХІНАЦІЇ ВЛАДИ та ВКРАДЕНІ ГРОШІ

2025-12-10

автор — Віталій КУЛИК, співвласник в ОСББ

Під час війни держава зобов'язана забезпечувати захист цивільного населення. Це одна з ключових функцій органів державної влади. Це є в Конституції та законах України.

Для цього держава має відповідні уповноважені органи влади, такі як ДСНС, МВС, Міноборони тощо.

Тобто укриття, споруди цивільного захисту, все це господарство – відповідальність держави. На це все виділяються гроші з бюджету, а також на укриття та цивільний захист нам дають фінансування західні партнери. І дають досить немалі гроші. Ніби все зрозуміло. Але ні, воно так не працює!

Громадські активісти пишуть про неякісні укриття та про розкрадання коштів. А тепер і сама влада всіляко намагається скинути із себе відповідальність за цивільний захист на самих громадян.

Про це красномовно свідчить спроба протягнути через комітет ВР правки до закону України про ОСББ, які фактично роблять співвласників будинків відповідальними за фонд захисних споруд цивільного захисту. На практиці це означає не тільки кримінальну відповідальність для правління ОСББ, але й зростання сум в платіжках для мешканців будинків на утримання укриттів. А західна допомога піде якомусь з “міндічів” на котеджі в Козині ... Спробуймо у цьому розібратися.

1. ПРО ГРОШІ

Дійсно законодавство України передбачає, що держава покликана забезпечувати цивільний захист населення під час війни.

В [Стратегії розвитку фонду захисних споруд цивільного захисту на період до 2034 року](#), схваленій розпорядженням Кабміну від 4 березня 2025 р. (№ 183-р.) сформульовано суть державної політики у цій сфері:

— “формування захищеного середовища для цивільного населення шляхом створення мережі об’єктів фонду захисних споруд цивільного захисту для захисту життя і мінімізації втрат серед цивільного населення в разі застосування ворогом сучасних засобів ураження, що створює умови для забезпечення подальшого економічного та соціального розвитку держави”.

На утримання та облаштування укриттів, захисних споруд цивільного захисту і споруд подвійного призначення, найпростіших укриттів виділяється млрд грошей як з держбюджету і місцевих бюджетів, так і коштів міжнародної допомоги.

27 листопада цього 2025 року відбулась пафосна інавгурація «Коаліції укриттів для України». Заступниця Міністра розвитку громад і територій України Наталія Козловська представила Коаліцію як багатосторонню

ініціативу, спрямовану на модернізацію системи цивільного захисту населення в Україні. ЄС разом з Фінляндією, Литвою, Бельгією, Швецією та Ірландією оголосили про надання початкових грантів на суму 22 млн євро. Це не перша та не єдина ініціатива міжнародних партнерів з фінансування цивільного захисту в Україні під час війни.

Посол ЄС в Україні Катаріна Матернова на цій інавгурації заявила, що “механізм фінансування “Ukraine Facility” був запроваджений для надання підтримки Україні, зокрема і для розбудови укриттів. Маю зазначити суму в 140 млн євро, яка була виділена відповідно до компоненту “Ukraine Facility” саме для розбудови різного роду укриттів”.

До цього варто додати ще допомогу від США, Канади, Японії, Південної Кореї, міжнародних організацій та донорів. Ще є корпоративна допомога від фірм та приватного капіталу. Є бюджетні гроші з держбюджету так і місцевого самоврядування. Набіжить теж кругленька сума.

Наприклад, у програмі економічного і соціального розвитку міста Києва на 2025 рік на укриття додатково виділили 1,5 мільярда гривень на будівництво та 831,6 мільйона гривень на капітальні ремонти, причому більша частина цих коштів призначена для закладів освіти.

На різні види робіт з цивільного захисту у попередні роки були виділені значні суми: 4 мільярди гривень у 2025 році на мобільні укриття та понад 7 мільярдів гривень за останні роки на капітальні ремонти та реконструкцію укриттів загалом.

Додаткове фінансування у 2025 році ”будівництво укриттів у закладах освіти”: 1,5 мільярда гривень. Капітальні ремонти укриттів: 831,6 мільйона гривень. Заклади освіти: 570,9 мільйона гривень. Об’єкти житлово-комунального господарства: 209,5 мільйона гривень. Інші галузі соціальної сфери: 51,2 мільйона гривень. Інші кошти, виділені в 2025 році, наприклад – мобільні укриття: 4 мільярди гривень на встановлення 500 мобільних укриттів.

Загальні інвестиції за попередні роки – понад 7 мільярдів гривень за останні роки на ремонт, реконструкцію та збільшення кількості укриттів.

Влада звітується про “значні успіхи” в облаштуванні укриттів та освоєнні європейських коштів на цивільний захист населення.

За офіційною інформацією, станом на грудень 2024 року загальна кількість об’єктів фонду захисних споруд цивільного захисту на підконтрольній території України, становить 62 655 об’єктів (влада стверджує, що ці об’єкти забезпечують укриття 48,8% населення), при цьому 19 541 об’єкт – захисні споруди цивільного захисту і споруди подвійного призначення, а решта 42 443 об’єкти – найпростіші укриття.

Місткість захисних споруд цивільного захисту і споруд подвійного призначення забезпечує укриття орієнтовно 17,5% населення, а найпростіших укриттів – 31,3%.

Загалом в цьому всьому “можливо укрити приблизно половину населення держави”.

Але НА ПАПЕРІ!

— В реальності більшість укриттів не готові та не відповідають затвердженим стандартам.

Різноманітні перевірки та розслідування громадських активістів свідчать, що цифра в 85,3% готових до використання об’єктів фонду захисних споруд цивільного захисту – цинічно перебільшена.

— Обізнані в темі люди кажуть, що ледве 1/3 з них відповідає законодавчо закріпленим вимогам до укриттів та захисних споруд цивільного захисту.

Куди пішли гроші, якщо лише третина захисних споруд цивільного захисту справді готова до використання?

Де всі ці 140 млн євро, які нам дали європейці? Що відповісти пані послу ЄС в Україні Катаріні Матерновій, якщо вона раптом поцікавиться як виконуються умови надання допомоги на цивільний захист через механізм фінансування “Ukraine Facility”? Хто вкрав ці гроші?

2. ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Ви знали, що будь-яке, повторюю, будь-яке укриття, навіть в Офісі Президента, можна оштрафувати за відсутність, або не належне зберігання чогось з обов’язкового переліку того, того що має бути в укритті?

Відповідно до Наказу МВС “Про затвердження вимог щодо утримання, облаштування та експлуатації об’єктів фонду захисних споруд цивільного захисту, здійснення обліку фонду захисних споруд цивільного захисту, визначення критеріїв неможливості подальшого утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, оформлення документів, що підтверджують таку неможливість” (від 09.07.2018, № 579) є такий перелік речей, які мають бути в укритті, за відсутність яких ДСНС випише штраф балансоутримувачу:

1. Системи життєзабезпечення (Найважливіші для штрафу)

- Система вентиляції та герметизації:

- Відсутність або несправність Фільтро-вентиляційного агрегату (ФВА/ФВК) – грубе порушення.
- Негерметичність приміщення: щілині у дверях, вікнах, комунікаційних вводах, що не забезпечують захист від проникнення зараженого повітря.
- Відсутність ручних приводів для засувки системи вентиляції.
- Система електропостачання:
 - Відсутність аварійного джерела живлення (генератор, акумулятори) або його неробочий стан.
 - Відсутність аварійного освітлення в основних проходах, біля виходів та критичних систем.
- Водопостачання та каналізація:
 - Відсутність аварійного запасу питної води (мінімум 3 л/добу на людину). Для укриття на 50 осіб – це 300 л на 48 год.
 - Відсутність або неналежний стан санітарних вузлів (туалетів).

2. Зв'язок та оповіщення

- Відсутність засобів зв'язку: стаціонарного телефону або радіотрансляційної точки для отримання сигналу та інформації від органів цивільного захисту.
- Відсутність системи внутрішнього оповіщення (гучномовець).

3. Протипожежна безпека

- Відсутність вогнегасників (мінімум 2-3 одиниці) або їхній термін придатності минув.
- Відсутність піску, коши (протипожежного полотна) та іншого інвентаря.

4. Інвентар та документація

- Відсутність аварійного інструменту: ломів, сокир, лопат для евакуації.
- Відсутність індивідуальних засобів захисту: простих респіраторів або ватно-марлевих пов'язок (хоча б мінімальний запас).
- Відсутність медичних аптечок.
- Відсутність обов'язкової документації:
 - Паспорта готовності укриття.
 - Журналу обстежень та перевірок.

- Інструкції з експлуатації для особового складу (коменданта).

Яка відповідальність та штрафи? Відповідальність регулюється Кодексом України про адміністративні правопорядки (КУпАП), де є Стаття 88-1 КУпАП “Порушення законодавства у сфері цивільного захисту”:

- За несвоєчасне або неналежне виконання заходів із цивільного захисту, у тому числі щодо утримання захисних споруд.

Штраф:

- для посадових осіб (голови правління ОСББ, коменданта) – від 5 до 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (850 – 1700 гривень).
- Для громадян – від 1 до 3 (170 – 510 грн). Ніби копійки?

Однак, сама по собі виписка штрафу – це лише початок.

Якщо порушення не усунути,

- ДСНС може зупинити експлуатацію об’єкта та передати матеріали до правоохоронних органів для притягнення до кримінальної відповідальності за статтями 291 (порушення правил безпеки) або 425 (службова недбалість) КК України, якщо таке бездіяльність призвело до тяжких наслідків. Від 3 до 7 років позбавлення волі!

ДСНС має повне право виписувати штрафи за відсутність або неналежний стан обов’язкових елементів укриття.

Перевірки проводяться на підставі

- Порядку утримання об’єктів фонду захисних споруд цивільного захисту (Постанова КМУ № 308) та
- ДБН B.2.2-5:2023.

А питання використання укриттів та захисних споруд регулюється

- постановою КМУ від 10 березня 2017 р. № 138 – Деякі питання використання захисних споруд цивільного захисту (в 2022-2023 в неї внесли багато суттєвих змін).

Будь-який пункт з вищезазначеного переліку, який не виконано, є підставою для штрафу від ДСНС.

Для ОСББ це означає систематичні фінансові втрати та юридичні ризики, оскільки привести старий підвал у відповідність до всіх цих вимог без

значного бюджетного фінансування – неможливо. Ці всі витрати за наші з вами гроші, як співвласників будинків!

3. ЗА ВКРАДЕНІ ДОНОРСЬКІ ГРОШІ ЗАПЛАТЯТЬ МЕШКАНЦІ БУДИНКІВ

Тепер найцікавіше. Нещодавно група народних депутатів України на чолі з Романом Лозинський, поза Регламентом ВР, тишком-нишком через непрофільний комітет намагалися протягнути в пакеті зі справді важливим законопроектом про проєкт Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо запобігання надзвичайним ситуаціям та ліквідації їх наслідків, формування фонду захисних споруд цивільного захисту, створення класів та центрів безпеки № 13454 від 07.07.2025

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання надзвичайним ситуаціям та ліквідації їх наслідків, формування фонду захисних споруд цивільного захисту, створення класів та центрів безпеки у другому читанні кілька правок, які були спрямовані проти ОСББ.

При цьому самі нардепи та їх помічники прикривалися ніби-то згодою та запитом окремих ОСББ. Є кілька об'єднань, яких вдалося цим добродіям мотивувати.

До закону України “Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку” в Статтю 5. Спільне майно багатоквартирного будинку, в п.1 пропонувалося включити:

“До спільного майна багатоквартирного будинку включаються також об'єкти фонду захисних споруд цивільного захисту, що створені або облаштовані в цокольних приміщеннях та/або приміщеннях підземного простору, в тому числі в приміщеннях підземного паркінгу, коштом співвласників, а також за рахунок коштів, отриманих для таких цілей як безоплатна безповоротна допомога від фізичних, юридичних осіб, іноземних держав та міжнародних організацій. Такі об'єкти фонду захисних споруд цивільного захисту використовуються виключно для потреб співвласників та членів їхніх сімей, якщо інше не визначено загальними зборами та/або відповідними правочинами про отримання такої допомоги”.

Нагадаю, що якщо правління чи голова ОСББ щось не виконав, чи співвласники не забезпечили належний збір коштів для виконання умов утримання укриття чи захисної споруди, наступає адміністративна відповідальність для голови ОСББ, бо ця людина є посадовою особою.

Цивільний Кодекс чітко вказує, що “балансоутримувач (нардепи хочуть зробити ними ОСББ) несе відповідальність за утримання, експлуатацію та

готовність укриття (об'єкта фонду захисних споруд цивільного захисту) до використання за призначенням.

— Це включає забезпечення доступу до укриття під час повітряної тривоги та приведення його до належного стану вище вказано перелік технічних норм та умов), що передбачає адміністративну, а в разі настання трагічних наслідків — і кримінальну відповідальність.

Все має бути профінансовано грошами співвласників будинку!

— А якщо у нас 12 квартир з яких платять лише 6? А якщо загальні збори такого ОСББ не погоджують збільшення внесків, з яких можна покрити видатки на утримання укриття? То голові ОСББ за свої гроші це робити чи сідати до в'язниці?

— За незачинене під час тривоги укриття — штраф від 3,4 тис. грн до 8,5 тис. грн (залежно від того, чи це повторне порушення).

— За невиконання законних вимог ДСНС або Нацполіції — штраф від 3,4 тис. грн до 17 тис. грн (залежно від того, чи це повторне порушення).

Якщо

— внаслідок зачиненого укриття людина загинула або отримала травми
— можливе позбавлення волі на строк від 3 до 8 років. Санкція статті 270² Кримінального кодексу України передбачає позбавлення волі на строк від 3 до 8 років.

Чи захочуть люди, які добровільно звалили на себе клопіт співуправляти ОСББ брати на себе таку відповідальність, яка ще й не забезпечена фінансово?

Щоб якимось не лякати людей поняттям укриття та нормативами з його утримання законодавець запропонував термін “захищений простір”.

Мова йде про те, що ОСББ має право вирішувати, кого пускати у свій приватний “захищений простір”. Можна встановити правила, домофон, охорону.

Але поряд з цим, постійно існує загроза розмивання меж між “захищеним простором” та “укриттям” з усіма правовими, фінансовими та майновими наслідками.

Згідно з законодавством про цивільний захист, укриття є об'єктом загального користування.

— У разі надзвичайної ситуації (повітряна тривога) адміністрація органу цивільного захисту має право відкрити це укриття примусово, навіть

якщо ОСББ проти. Це означає, що в підвал вашого будинку матимуть право заходити абсолютно незнайомі люди з вулиці. Контроль над власним майном буде втрачено.

В “захищеному просторі” власники несуть відповідальність в основному за себе, і ця відповідальність регулюється внутрішніми правилами будинку.

— Якщо вам підвал з “захищеного простору” одним помахом руки нардепів перетвориться на укриття, то ОСББ (як юридична особа) та члени правління (як фізичні особи) будуть нести адміністративну та, що найстрашніше, кримінальну відповідальність за стан укриття.

Недостатня вентиляція? Прорваний водогін? Зламани двері? Запалення через несправну електропроводку? У разі будь-якої трагедії (загибель людей, отруєння), відповідатимуть не абстрактні «розпорядники коштів», а голова правління та його члени.

Їх можуть притягнути за статтями про службову недбалість або навіть порушення правил безпеки, що спричинило тяжкі наслідки.

У «захищеному прості» власники самотійно вирішують, який рівень комфорту та безпеки їм потрібен і скільки грошей на це витратити. А якщо у вас “укриття”, то держава встановлює чіткі Державні будівельні норми (ДБН) до укриттів.

Виконання всіх цих норм ляже на плечі ОСББ. Це колосальні витрати — від десятків до сотень тисяч доларів на один будинок. Кошти іноземних партнерів, виділені саме на це, вже можуть бути розкрадені, а мешканці отримають неможливе фінансове зобов’язання.

Зараз співвласники можуть вирішити використовувати підвал під пральню, кімнату релаксації або навіть здавати його в оренду. Це спільна власність.

Як тільки маємо “укриття” — приміщення виводять з комерційного обігу. Його можна використовувати лише за прямим призначенням — як укриття. Будь-яка спроба здати його в оренду під склад чи інші цілі буде незаконною.

4. ЗАМІСТЬ МОРАЛІ

Держава звітується про десятки тисяч укриттів та стверджує про те, що вони можуть укрити понад половину населення країни від ракет та дронів. Натомість громадські перевірки вказують, що більшість “укриттів” є лише на папері. На мапу укриттів нанесено безліч об’єктів, які не функціонують, працюючі укриття не відповідають вимогам. При цьому влада хоче збільшення кількості об’єктів цивільного захисту.

ОСББ – це орган, створений для управління спільною власністю. Його мета – підтримувати в належному стані будинок, територію та комунікації, витрачаючи кошти мешканців ефективно та прозоро.

Протягуючи правки проти ОСББ, держава формально звітуватиметься перед західними партнерами та громадянами про «створення тисяч нових укриттів», не витрачаючи на це жодної копійки.

Програм співфінансування по укриттях ще немає, це довга процедура, а укриття потрібні вже. Ними стануть наші підвали та паркінги. Тим самим, чиновники прикриють розкрадання коштів, виділених на цивільний захист, переклавши фінансове та юридичне навантаження на мешканців.

Що ми, як співвласники будинків та члени ОСББ, отримаємо від цієї махінації?

— Неймовірний тягар у вигляді повної фінансової, технічної та кримінальної відповідальності за об'єкт, який ми, швидше за все, не зможемо облаштувати належним чином через брак коштів.

Держава – це інституція, яка зобов'язана забезпечувати безпеку, оборону та правопорядок. Будівництво та утримання інфраструктури цивільного захисту – це її пряма та невідкладна робота.

Перекладання державних функцій на ОСББ – це шлях до колапсу як системи цивільного захисту (оскільки ОСББ не зможуть її забезпечити на належному рівні), так і системи ЖКГ (оскільки всі гроші будуть витратитися на виконання наказів згори).

Це не реформа, а капітуляція держави перед її власними обов'язками.

Якщо сьогодні не зупинити це свавілля, завтра на ОСББ ще спробують навісити обов'язки дільничного, бо їх не вистачає, і мобілізаційного офіцера, бо голова ОСББ всіх в будинку знає. А це вже – пряма загроза громадянським свободам.

Таким чином,

— **ініціатива під виглядом «децентралізації» та «надання відповідальності громадянам» насправді є класичним способом ухилення держави від своїх прямих обов'язків з захисту життя громадян та легалізацією наслідків корупції.**

Виктор Небоженко

5 дн. · 🌐

2025-12-13

...

ПЯТЫЙ УГОЛ **ЗЕЛЕНСКОГО**.

Постепенно уходит страх от могущественного **Ермака** и увеличивается равнодушие к **Зеленскому**.

Между тем, именно сейчас президент Зеленский нуждается поддержке не только за рубежом, но и внутри страны.

Это расплата за многолетний фаворитизм друга президента Ермака, приведший к размыванию силы, полномочий и ответственности всех ветвей власти - судебной, законодательной и исполнительной. Самоуверенный в своей огромной власти Ермак приказывал или настаивал, а они безропотно выполняли.

С другой стороны, оказалось что, в условиях глубокого политического кризиса, **ни Кабмин, ни парламентское большинство «Слуг народа» в Верховной Раде уже не может или не спешит восстанавливаться и брать на себя политическую ответственность за пять лет бездарной и сумбурной персональной политики Ермака-Зеленского, а также за подготовку и принятие позорного мирного договора с Россией.** Между тем **жесткое давление США президента Трампа и равнодушие Европы возрастает, не оставляя свободы манера для президента **Зеленского**. Он уже не может восстановить свою огромную власть, но и не может поделиться властью и ответственностью с другими.**

№ 1.318-1

Хто винен? Це знають майже всі. А от що робити - тут тих, хто може щось дієве запропонувати, не так багато

[*Посилання*](#)

2025-12-10

Гайдай

Зібрав своїх знайомих і друзів в студії-ютуб каналу ProUA, щоб запропонувати Зеленському, інструкцію для порятунку нашої країни, а можливо і його самого.

№ 1.318-2

Останні аплодисменти Зеленському, або План виходу з кризи для Президента

2025-12-13

Гайдай

1. Крок перший

Заява, що прийшов час ротації влади. Термін президентства Володимира Олександровича закінчився ще у 2024 році, і тому зараз він вважає, що тимчасово виконує обов'язки Президента.

Тож країна повинна готуватися до нових виборів.

І головне — він виконає свою обіцянку й на другий термін балотуватися не буде.

2. Крок другий

Зараз у країні неієздатний, неадекватний умовам воєнного стану уряд, Генштаб, правоохоронні органи та інші державні установи.

Президент ініціює кадровий перегляд у державному апараті.

- (1) Кандидатуру Головнокомандувача він хоче отримати від військових командирів найбільш ефективних підрозділів.
- (2) Кандидатури на посади ключових міністрів у радикально скороченому уряді — від громадянського суспільства.
- (3) Інших кризових менеджерів та державних управлінців — від експертної спільноти.

Це буде тимчасовий кризовий уряд, який до виборів повинен очистити державне управління від усього того лайна, що накопичувалося у владних кабінетах десятиліттями. Нова кризова команда має розпочати ефективне управління державою з головним пріоритетом — оборона і ведення бойових дій проти російського агресора, мобілізувавши всі активи й ресурси країни.

3. Крок третій

Президент бере під свій контроль проведення виборів.

Переобрати потрібно не лише Президента, а й депутатів Верховної Ради. А нова Рада повинна призначити новий уряд.

Для цього він використає два ресурси, які є в його розпорядженні зараз.

1) — Перший — депутати Верховної Ради, які повинні розробити нове виборче законодавство. Старі виборчі закони — це максимально викривлені правила, які постійно змінювала кожна нова влада під себе, і в яких не врахована ситуація довготривалої війни. Нове законодавство повинно забезпечити безпечне й справедливе голосування для всіх, хто має бажання обирати і бути обраним, де б вони не знаходилися — на фронті, за кордоном або в будь-якому регіоні країни.

2) — Другий його ресурс — Єдиний телевізійний марафон новин. Він забезпечить рівні умови виборчих перегонів для кандидатів, де обов'язковими будуть дебати у прямому ефірі.

Ті, хто відмовляється від дебатів, — знімаються з виборчих перегонів.

Усім будуть надані рівні умови та рівні можливості спілкування з виборцями. Це будуть справді конкурентні виборчі перегони політиків, які повинні запропонувати свій план перемоги та виходу з кризи для України.

Якщо українці дійсно побачать таку заяву і відчують політичну волю Зеленського зробити ці кроки, то я вам гарантую — ми побачимо таку ж картину, яку я бачив у дитинстві:

— коли у 1975 році «Динамо Київ» грало проти «Баварії» в Європейському Суперкубку, і щоразу, коли наші забивали гол у ворота німців, я виходив на балкон у багатоповерхівці на рідній Русанівці й чув, як увесь Київ кричить «Гоооол!!!» і радіє в кожній київській квартирі перед телевізором. І цей крик радості лунає по всьому Києву!

Якщо Президент зробить таку заяву, то ми почуємо аплодисменти по всій країні на кожен пункт його плану.

№ 1.319

ОПАСНЫЕ МЕЧТЫ ТРАМПА

2025-12-12

Небоженко

Президент Трамп хочет заставить Украину подписать позорное «мирное соглашение» с путинской Россией к годовщине своего президентского правления (январь 2026).

Он прекрасно понимает, что это соглашение означает плохо скрытую капитуляцию Украины перед Россией и выводит Путина из роли агрессора и

неудачника в роль международного победителя и друга могущественного Трампа.

- (1) Остановка войны позволит Трампу реализовать "план Маршалла-2", но не в Украине, а в путинской России за счет замороженных российских активов в Европе.
- (2) Реализация этого плана позволит США контролировать Россию, как когда-то проигравшую войну гитлеровскую Германию.

Признание капитуляции Украины и передача части ее территории Кремлю, по мысли Трампа, должна остановить, порожденный войной с против Украины, глубокий экономический кризис в России и, благодаря усилиям Трампа, укрепить ее международное положение.

Эта сделка Трампа надолго отрывает Украину от Европы и делает ее зависимой от «победившей» России.

- (1) Европа оказывается зажатой между наступающей путинской Россией и агрессивной трамповской Америкой.
- (2) Россия и США будут вести активную и синхронизированную гибридную войну с целью стирания цивилизационной идентичности Европы и превращения ее в миграционный отстойник всей Евразии.

В свою очередь, путинская Россия будет благодарна Трампу за передачу части Украины, а Трамп будет надеется, что Россия отвернется от надоевшего и опасного Китая в пользу дружбы с Америкой.

№ 1.320

Только что прослушал свежий подкаст на Geopolitica Futures с Джорджем Фридманом о новой американской стратегии нацбезопасности Трампа

Посилання

2025-12-12

Тарас *Задорожний*

Это не просто документ — это конец эпохи. Главные тезисы:

1. **Послевоенный мир мёртв.** 80 лет США защищали Европу от коммунизма — теперь коммунизма нет, а Россия не смогла взять даже Украину за 3,5 года.
2. Европа — третья экономика мира, но сознательно остаётся военным карликом и ждёт, что США будут вечно платить за её безопасность. Это больше не устраивает Америку.
3. Национальный интерес США №1 — Западное полушарие. Доктрина Монро 2.0: никаких внешних игроков (Китай, Россия) в Латинской Америке.
4. **С Китаем — не война, а жёсткий экономический торг.** США и Китай слишком глубоко переплетены экономически, чтобы воевать. Тайвань — не повод для войны.
5. **Россия после провала в Украине перестала быть серьёзной угрозой.** Её экономика и армия слабы. Без американской вовлечённости она теряет рычаги.

6. Европа стоит перед экзистенциальным выбором:

- 1) — либо наконец объединиться в настоящую федерацию с единой армией
- 2) — либо остаться раздробленным континентом, которым будут манипулировать США, Китай и (если оживёт) Россия.

7. Эта стратегия — не прихоть Трампа. Она зрела десятилетиями при всех президентах.

Документ просто официально зафиксировал уже произошедший разворот.

Старый мир кончился. Новый — только начинается.

№ 1.321

В ЕС приняли решение о "вечной" заморозке российских активов

2025-12-13

Куц

О чем говорит данная новость?

Как ни парадоксально это звучит, о приближении завершения войны, а не наоборот.

Раньше российские активы "замораживались" на определенный период времени.

Чтобы продлить заморозку, каждый раз приходилось голосовать, при чем консенсусно.

То есть

— несколько стран могли легко заблокировать продление заморозки.

Как известно, США в рамках своего мирного плана хотят взять управление этими деньгами под свой контроль:

- 1) — половину инвестировать в Украину,
- 2) — вторую - в сырьевые проекты совместно с Россией.

Европа в таком случае остается не у дел, хотя именно ЕС нес основной груз финансирования Украины во время войны.

Как могли действовать США?

После завершения войны использовать ту же Венгрию - "убедить" ее не голосовать за продление дальнейшей блокировки российских активов и использования их по своему усмотрению, то есть "по плану".

Как Остап Бендер когда-то "делил деньги".

А вот если активы "заморожены" навечно, то их разблокировка возможна лишь путем консенсуса всех стран ЕС.

То есть

— США придется учитывать позицию ЕС по использованию этих активов. Например, в виде подрядов на восстановление, размещенных среди европейских компаний.

Есть еще шанс, что

— "вечная заморозка" - это подготовка для выделения Украине репарационного кредита (под залог замороженных российских активов), но вероятность данного варианта ниже.

Скорее всего,

— ЕС планирует какое-то время тратить на Украину свои бюджетные или кредитные ресурсы и потом компенсировать их за счет российских активов.

В общем, "мир стоит до рати, а рать до мира".

Все циклично и подчинено внутренней диалектике исторических процессов.

— Сейчас история вошла в диалектику мира, точно также как в 2022-2023 она находилась в диалектике войны.

2024-2025 — это период "диалектического застоя", когда война двигалась зачастую на иррациональной и субъективной механике индивидуальных решений, где национальные интересы не всегда превалируют над личными.

Сейчас формируется ярко выраженная «диалектика мира», взаимообусловленность процессов, являющихся драйверами мира и войны.

США с учетом опыта глобального, долгосрочного стратегирования, осознали это первыми.

Нет, конечно на иррациональной механике война может продолжаться еще и год, и два, и больше.

Как говорят сейчас в ЕС:

— "пока Украина воюет, Европа в безопасности".

Но колесо Сансары уже сделало свой оборот.

История благословляет тех, кто толкает это колесо и проклинает тех, кто стоит на его пути.

Сегодня праведны миротворцы ибо они сынами Божьими нарекутся.

№ 1.322

США и Евросоюз: чья поддержка больше?

2025-04-02

ТАТЬЯНА БОГДАН, директор по научной работе Growford Institute

Соавтор - Вадим Задорожный, полковник ВСУ, эксперт Growford Institute

Важные аспекты экономической и военной помощи Украине.

С начала большой войны США были основным партнером, координатором и донором международной поддержки Украины. Хотя помощь США не предусматривала безоговорочной победы Украины и наказания агрессора, а также была довольно скромной в измерении военно-экономической мощи США, именно эта помощь стала опорой, которая позволила нашей стране выстоять во время варварского нашествия с востока.

При анализе объемов и структуры поддержки Украины от различных доноров следует обратить внимание на то, что до середины 2024 года именно США были основным донором военной помощи и безвозвратной финансовой помощи Украине.

Только США обладают уникальными техническими возможностями для накопления и передачи разведывательной информации, реактивных систем огневого поражения, боеприпасов, а также имеют значительные производственные мощности и накопленные запасы различных видов оружия и военной техники. Кроме того, политическая система США демонстрирует более высокую степень эффективности по сравнению с ЕС при необходимости принятия быстрых и радикальных решений в военно-политической сфере.

По данным Кильского института мировой экономики, во время большой войны Украина получила финансовой помощи от США на 46,6 млрд евро, а от ЕС (преимущественно в кредитной форме) - на 52,1 млрд евро. То есть суммы бюджетной поддержки от Евросоюза были несколько больше, чем от США. Однако уровень военной поддержки Украины со стороны США был выше: военная помощь от США достигла 64,1 млрд евро, от ЕС - 50 млрд евро. Объемы помощи трех видов (финансовой, гуманитарной и военной) от США и ЕС на конец 2024 года почти сравнялись.

Официальная помощь США и ЕС Украине, 31 декабря 2024 года, млрд евро

Источник: Кильский институт мировой экономики

Хотя суммы финансирования украинского бюджета от ЕС превысили аналогичные суммы от США, структура финансирования от ЕС достаточно неблагоприятна для Украины.

Так, доля грантов в составе финансовой помощи Евросоюза в конце 2024 года составляла лишь 8,1%, а в составе финансовой помощи США - 60,6%. С начала большой войны институты ЕС предоставили Украине 3,8 млрд евро грантов (плюс правительство Германии - 1,1 млрд евро), а правительство США - 26 млрд евро грантов.

Среди стран, направивших в Украину более-менее существенные объемы финансовой помощи, только немецкая доля грантов превысила долю США;

при этом правительство Германии выделило Украине скромные 1,4 млрд евро финансовой помощи.

То есть финансирование от США для поддержки нашего бюджета до июля 2024 года поступало в форме грантов, что контрастирует с преимущественно кредитной формой поддержки от ЕС. Статистика государственного долга Украины говорит, что в начале февраля 2025 года правительство имело 46,9 млрд долл. прямого долга перед ЕС и 1,6 млрд долл. прямого долга перед правительствами Италии, Польши, Германии, Франции, Нидерландов.

Прирост госдолга Украины перед ЕС и его государствами-членами за время войны достиг 43,2 млрд долл. В противовес этому прямой госдолг Украины Соединенным Штатам за весь период военного положения находится на нулевой отметке.

Только в декабре 2024 года к условному долгу Украины были отнесены 20 млрд долл. займа Федерального банка финансирования США, оформленного сертификатом задолженности Украины и обеспеченного потоками средств от обездвиженных российских активов. Всего сумма грантов, предоставленных Соединенными Штатами для бюджетной поддержки Украины в 2022-2024 годах, составила 27,4 млрд долл. (транш займа 2024 года, 3,85 млрд долл., трактуется как условный долг правительства).

Эксперты признают, что ЕС не смог выделить значительную безвозвратную помощь Украине, используя вместо этого имеющийся потенциал для привлечения займов. С начала войны займы Евросоюза Украине финансируются путем совместных заимствований и обеспечиваются коллективным бюджетом ЕС. Органы Евросоюза приняли принципиальное решение о предоставлении Украине масштабных займов, а не выделение грантов из бюджета, как это делали США до июля 2024 года.

Естественно, что займы Европейского Союза трансформируются в долговые обязательства украинского государства, но обслуживание долгов уже проблематично для украинского правительства. МВФ прогнозирует, что государственный долг Украины в 2025 году сравняется с ВВП страны. Это уровень, свидетельствующий о нарушении долговой устойчивости.

В 2024 году правительство уже провело реструктуризацию долга Украины перед держателями еврооблигаций, в 2026 году ожидается новый раунд реструктуризации. При этом займы ЕС имеют довольно привлекательные условия по сравнению со стандартными: погашение долга не предусмотрено до 2033 года, срок погашения растягивается на 35 лет, а проценты за пользование займом уплачиваются из бюджета ЕС.

Признавая очевидный факт обременительности финансовой "помощи" ЕС для будущего Украины, эксперты Брюссельского центра управления

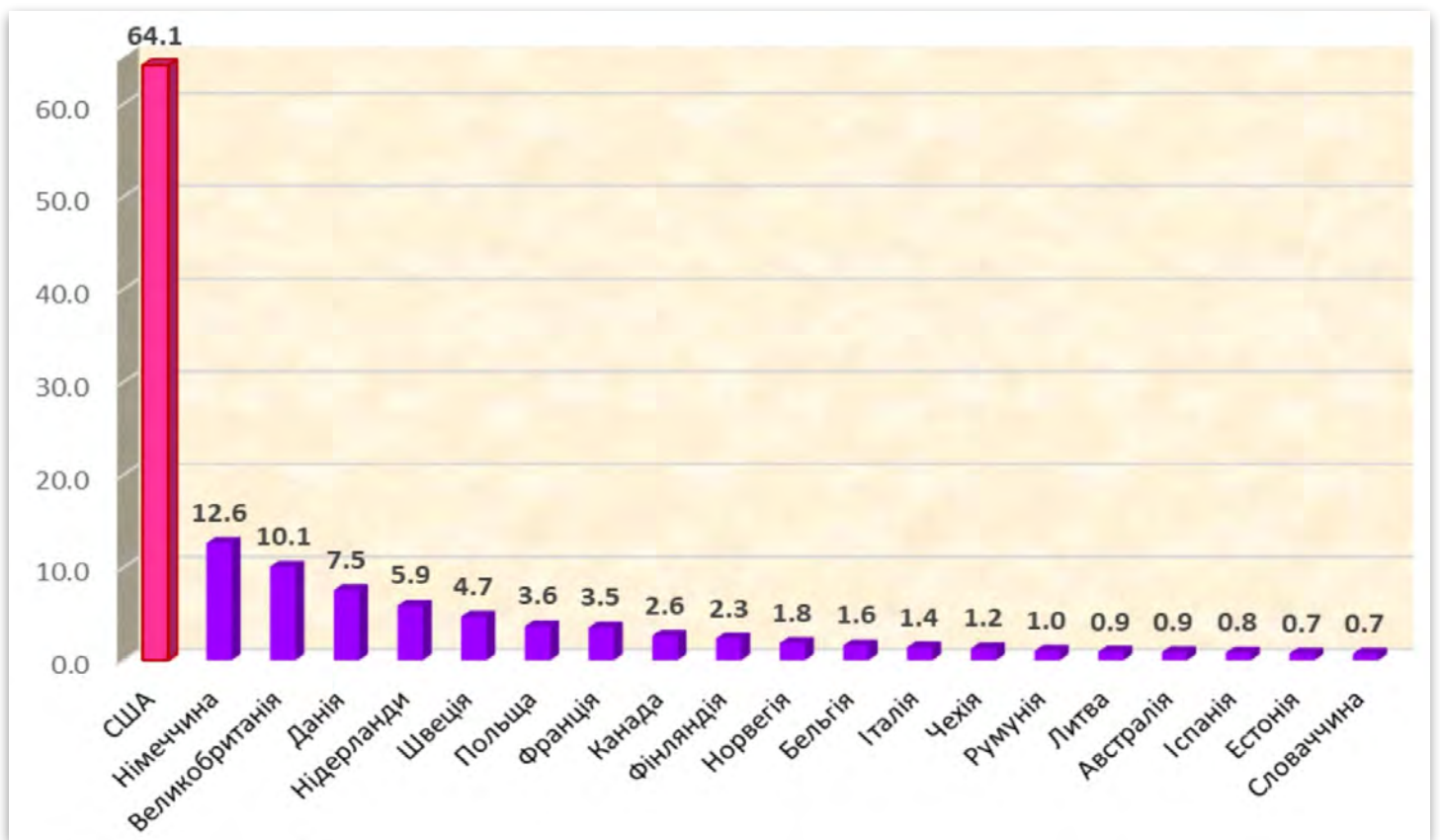
обсуждают сценарий погашения долга Украины перед ЕС грантовыми средствами Евросоюза, которые Украина могла бы получать как страна-кандидат или государство-член ЕС.

То есть гранты ЕС, по их замыслу, должны были бы направляться Украиной на погашение долга, а не на восстановление или модернизацию нашей экономики. Указанные эксперты по неизвестным причинам упустили весомый факт: гранты ЕС на погашение чрезмерного долга, сформированного во время войны, будут нести мало пользы для модернизации украинского транспорта, энергетики, внедрения экологических стандартов, осовременивания сельского хозяйства и проведения институционных реформ.

То есть повторение Украиной успешного пути новых членов Евросоюза, получавших трансферты ЕС именно на такие цели, как и быстрого продвижения Украины на пути к получению членства в ЕС, станет невозможным.

Вклад США в обороноспособность Украины - самый большой. Поступления товаров военного назначения на 64,1 млрд евро от Соединенных Штатов за февраль 2022 года - декабрь 2024 года существенно превышают поступления от других стран. Германия и Великобритания, которые занимают второе и третье места в рейтинге доноров, предоставили Украине военной помощи на 12,6 млрд евро и 10,1 млрд евро соответственно.

Ведущие 20 доноров по объемам предоставленной военной помощи Украине, млрд евро

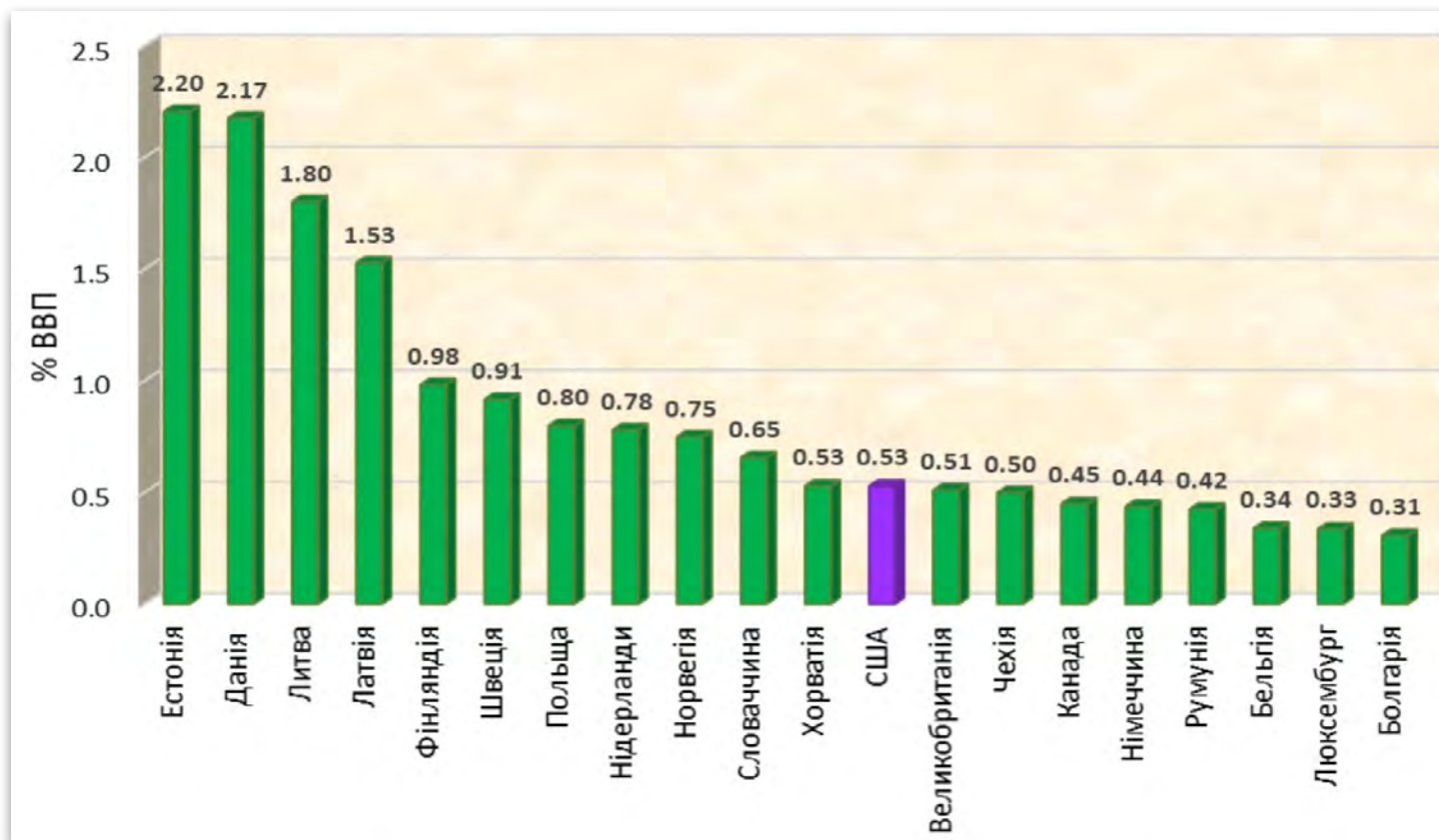

Источник: Кильский институт мировой экономики

Таким образом, США являются бесспорным лидером среди стран мира по абсолютным объемам предоставленной Украине помощи с начала войны. Однако вклад США в дело поддержки Украины не столь весомый в измерении потенциала американской экономики. Так, за три года войны официальная помощь США Украине, включая экономический и гуманитарный компоненты, составила 0,53% от годового ВВП США.

В то же время помощь от Эстонии и Дании превысила 2% от годового ВВП этих стран. По рейтингу относительных объемов помощи следует отметить также правительства Литвы, Латвии, Финляндии, Швеции, Польши, Нидерландов, Норвегии, Словакии и Хорватии. Эти страны отдали больший процент собственного ВВП на поддержку Украины, чем США.

Объемы предоставленной двусторонней помощи трех видов, % к ВВП 2021 года страны-донора, млрд евро

Источник: Кильский институт мировой экономики

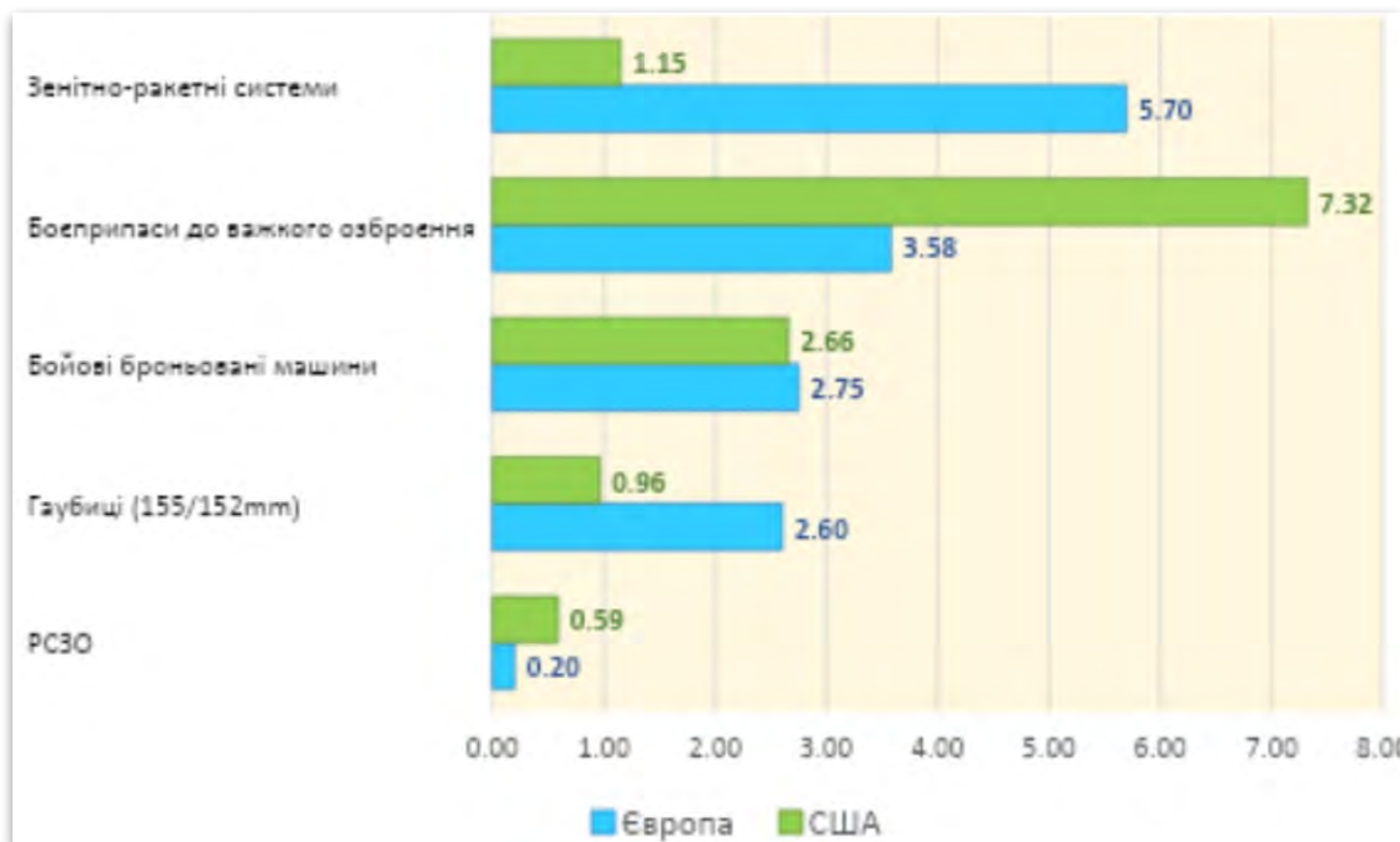
Специалисты Кильского института мировой экономики приводят и такие сравнения. Объемы ежегодной военной помощи США Великобритании во время Второй мировой войны достигли 3,2% ВВП США за 1941-1945 годы. Объемы ежегодной военной помощи США Советскому Союзу за этот же период составляли 1,4% ВВП США. Франция получала военную помощь от США на уровне 0,36% ВВП. А военная помощь США Украине за 2022-2023 годы равнялась лишь 0,19% ВВП США в год.

Определенный интерес вызывают и следующие сопоставления. Участие США в корейской войне 1950-1953 годов ежегодно оценивалось в 2,8% ВВП США. Участие США во вьетнамской войне поглощало меньшую долю ВВП США - около 1% ВВП в год. На урегулирование ситуации в Афганистане в 2001-2010 годах США тратили 0,25% ВВП в год в течение десяти лет. А военная помощь США Украине стоила США 0,19% ВВП, а в начале 2024 года эта помощь была поставлена на паузу.

Стоимостные объемы военной помощи от США существенно превышают вклад каждого отдельного государства, но если рассматривать суммарные объемы военной помощи от Европы и анализировать физические количества военных поставок по видам вооружений, то окажется, что взносы США и Евросоюза сопоставимы.

Так, по пяти группам тяжелого вооружения США имели преимущество над ЕС в двух группах: боеприпасы и РСЗО. В то же время стоимость переданных ЕС зенитно-ракетных систем, БМ и гаубиц больше стоимости аналогичного оружия, поставленного США.

Стоимость переданного Украине тяжелого вооружения, млрд евро

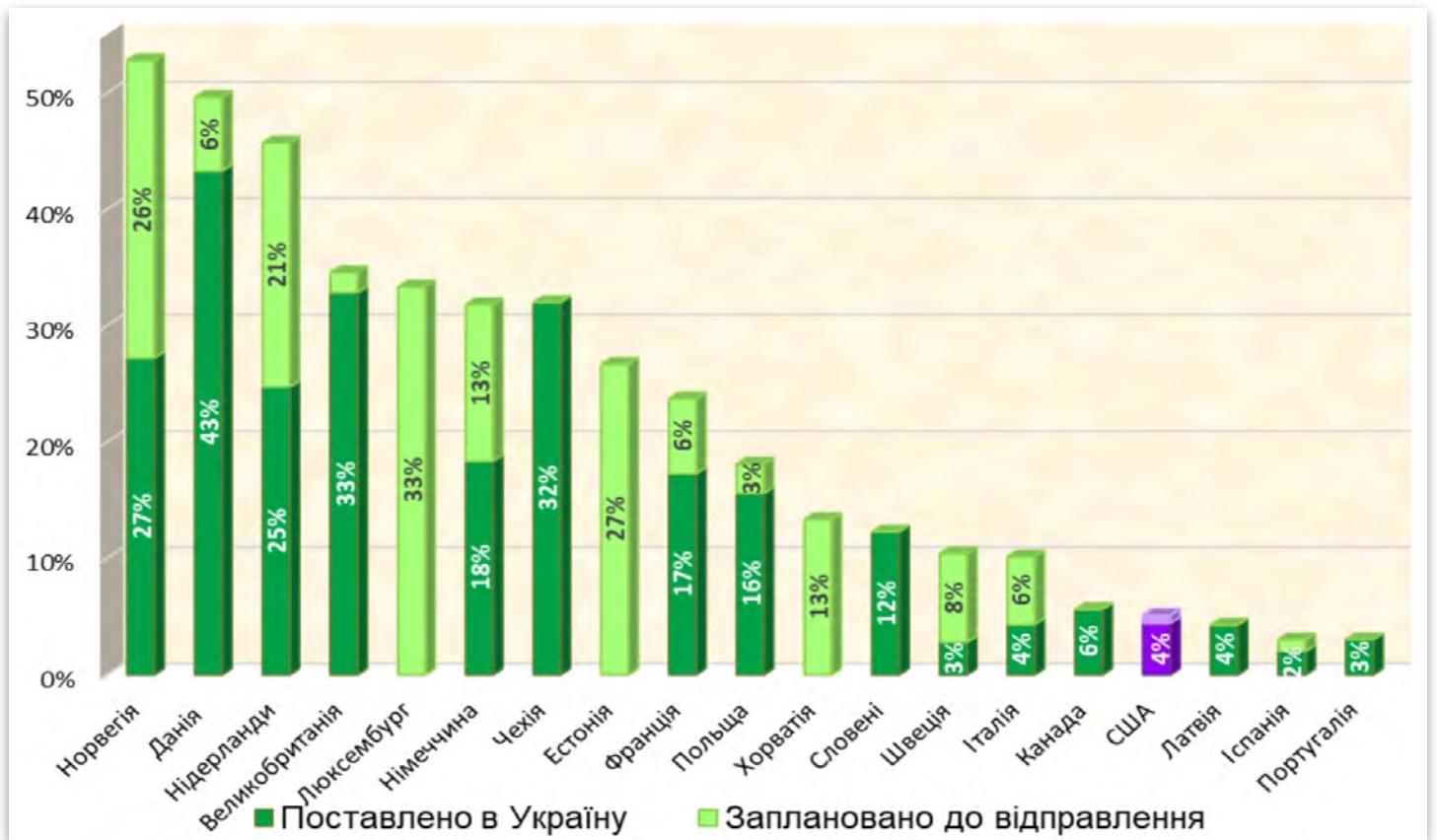

Источник: Кильский институт мировой экономики

США пожертвовали Украине очень скромную часть собственных запасов оружия в отличие от стран Северной Европы, Чехии и Германии. По данным Кильского института мировой экономики, США направили в Украину 4,4% собственных запасов тяжелого вооружения (танки, РСЗО, гаубицы 152/155 мм), которые они имели в начале 2022 года.

В то же время Норвегия передала Украине 27% запасов тяжелого вооружения и согласилась передать еще 26%. В Дании доли отправленного и запланированного к отправке в Украину тяжелого вооружения составили 43% и 6%, в Нидерландах - 25% и 21%. Великобритания передала Украине 33% запасов, Германия - 18%; дополнительно эти страны обязались передать еще 2% и 13% запасов соответственно.

Доля поставленного и запланированного к передаче в Украину тяжелого вооружения, январь 2022 года - январь 2025 года, % к запасам страны-донора

Источник: Кильский институт мировой экономики

Експерти Стокгольмського центра восточноевропейських досліджень отмечают, що нинішній рівень європейського оборонного виробництва недостаточен, щоб дозволити Україні отримати перевагу над Росією. Його едва вистачає для підтримки оборонних зусиль України. Во многих сферах військових виробств Росія має перевагу над ЄС, хоча його економіка в десять разів більша російської.

Так, ЄС виготовив около 1,4 млн снарядів в 2024 році і планує виготовити 2 млн снарядів в 2025 році. Росія ж, передположително, произвела 3,5 млн снарядів в 2024 році і планує випустити 4,5 млн в 2025 році. Це більше, ніж ЄС і США разом взяті. Крім того, багато політики і експерти з ЄС говорять, що спроби ЄС підтримувати Україну без США були б надмірно навантажувальними для європейських держав.

Приведенні факти і кількісні показники свідчать, що допомога від ЄС має важливе значення для економічної стійкості і обороноздатності України, але, ймовірно, вона повністю не компенсує військову і безпекову допомогу від США в разі реалізації деструктивного сценарію взаїмостосунків між Києвом і Вашингтоном.

Крім того, суттєві характеристики фінансування України від ЄС говорять, що воно в більшій ступені захищає фінансові інтереси ЄС, возлагаючи тягар накоплених за час війни боргів на майбутнє України. Тому в умовах поточних геополітичних змін для виживання України як суверенної держави, відновлення національної

экономики и построения современного оборонно-промышленного комплекса крайне важно сохранить и наполнить новым качеством партнерские отношения между Украиной и США.

№ 1.323

Только что прослушал свежий подкаст на Geopolitica Futures с Джорджем Фридманом о новой американской стратегии нацбезопасности Трампа

Посилання

2025-12-12

Тарас Задорожний

Это не просто документ — это конец эпохи. Главные тезисы:

1. **Послевоенный мир мёртв.** 80 лет США защищали Европу от коммунизма — теперь коммунизма нет, а Россия не смогла взять даже Украину за 3,5 года.

2. Европа — третья экономика мира, но сознательно остаётся военным карликом и ждёт, что США будут вечно платить за её безопасность. Это больше не устраивает Америку.

3. Национальный интерес США №1 — Западное полушарие. Доктрина Монро 2.0: никаких внешних игроков (Китай, Россия) в Латинской Америке.

4. **С Китаем — не война, а жёсткий экономический торг.** США и Китай слишком глубоко переплетены экономически, чтобы воевать. Тайвань — не повод для войны.

5. **Россия после провала в Украине перестала быть серьёзной угрозой.** Её экономика и армия слабы. Без американской вовлечённости она теряет рычаги.

6. **Европа стоит перед экзистенциальным выбором:**

1) — либо наконец объединиться в настоящую федерацию с единой армией

2) — либо остаться раздробленным континентом, которым будут манипулировать США, Китай и (если оживёт) Россия.

7. **Эта стратегия — не прихоть Трампа. Она зрела десятилетиями при всех президентах.**

Документ просто официально зафиксировал уже произошедший разворот.

Старый мир кончился. Новый — только начинается.

№ 1.324

Свобода без мислення: пастка єдиної думки...

2025-12-05

Чаплігін

Французький журналіст Жан-Франсуа Кан в 1992 році ввів в обіг такий вислів «*pensée unique*» («єдина думка»), яка означає ідеологічне обмеження дискусії, зокрема твердження про неолібералізм як єдиний правильний спосіб організації суспільства.

Сучасний світ живе в умовах парадоксальної свободи:

— свобода проголошена, але не проживається.

Ми чуємо нескінченні маніфести про «відкритість», «плюралізм» і «демократичні цінності», але водночас живемо у світі, де дозволено мислити лише в межах одного ідеологічного сценарію.

Це і є *pensée unique* — «єдина думка», м'який, але всепроникний режим, який не потребує цензорів, бо вже давно живе всередині людей.

Його сила не у забороні, а у нормуванні. Не в каральній політиці, а в культурній гомогенізації.

Він діє як атмосфера:

— всюдисущий, але майже непомітний — і саме тому такий небезпечний.

1. Як працює *pensée unique*

Єдина думка не забороняє альтернатив — вона просто позбавляє їх легітимності.

Усі складні питання — міграція, національна ідентичність, релігія, роль держави, геополітичні ризики — перетворюються на моральні формули.

1) — Не на аргументи, а на оцінки.

2) — Не на дебати, а на ярлики.

Той, хто ставить незручні запитання, отримує не відповідь, а етикетку:

3) — «ретроград», «популіст», «ксенофоб», «гомофоб», «фашист».

Це словник не раціональної політики, а репресивної моралі.

У такий спосіб *pensée unique* досягає подвійного ефекту:

1) - вона оголошує свої власні переконання єдино можливими, а

2) - будь-яку альтернативу — небезпечною та аморальною.

2. Що ми маємо в результаті

Політична думка занепадає тоді, коли зникає здатність ставити запитання.

А «єдина думка» не просто забороняє інше бачення — вона позбавляє людей уяви, переконує їх, що світ вже остаточно описаний.

Залишається тільки діяти за інструкцією:

— відкритість = добро, кордони = зло; релігія = приватність, гендерна ідеологія = прогрес; глобалізація = неминучість.

У такий спосіб людина втрачає відчуття реальності.

1) — Політика перетворюється на ритуал,

2) — мас-медіа — на хор одностайців, а

3) — університети — на фабрики правильних переконань.

Мислення замінюється повторенням.

Pensée unique створює видимість консенсусу там, де насправді панує інтелектуальний страх.

Адже

- 1) — демократія без поліваріантності перетворюється на технократію;
- 2) — свобода слова без свободи думки — на шумовий фон.

Люди отримують свободу говорити, але не свободу мислити.

Справжня демократія починається там, де дозволено назвати явища своїми іменами.

Але

- 1) — в режимі *pensée unique* слова втрачають сенс — замінюються евфемізмами, які приховують реальність.

І саме тоді

- 2) — суспільство стає вразливим до криз, бо перестає бачити їхні глибинні причини.

Опір «єдиній думці» полягає в акті відновлення мислення.

Мова йде про здатність називати речі своїми іменами.

Відмова від *pensée unique* — це нормальність як дихання.

Бо світ, у якому всі думають однаково, — це не світ згоди, а світ, який перестав мислити...

№ 1.325

Форпосты и фортеці

2025-12-14

Паст-Тар

Фортеця Україна. Чому Зеленський записав відео з Купянська, а не з Мирнограда. Ставка на Піррову перемогу. Рузвельт і Зеленський. Чи зайнятий Президент? Корупція на війні в роки Першої світової і США. Комітет Трумэна. Чому США можуть вважати ціну війни і чому їх підбешиває український кейс?

Суперлонгрид по меркам ФБ. Просто, обсуждая серьезный вопрос, не хочу без фактов.

1. Президент ко Дню Сухопутный войск записал видео из Купянска — где военные РФ, очевидно, попали в оперативное окружение. Это естественно, потому что Верховный Главнокомандующий не мог записать видео из Мирнограда, где в окружении находятся украинские солдаты.

При этом подчиненные Президента окружение в Мирнограде отрицают. Подшефные говорят об успешной попытке выхода из окружения. С мест же сообщают о том, что попытка выхода из окружения была неудачной. Что окружение наших военных — реальность. Но правды по этому поводу никто из официальных лиц не говорит.

Может, это о разных попытках выхода из окружения и т.п. Но Президент поехал не в Мирноград. Это факт.

Конечно, такова война. На войне как на войне. И когда украинская армия успешна — это важно всегда и везде. Когда (и если) Украина усиливает переговорную позицию — это важно всегда и везде.

Но есть несколько «но».

2. Во-первых, вошедшее в современные словари понятие «Пиррова победа» обращает внимание на то, что в войне важны не краткосрочные, ограниченные успехи любой ценой, а конечный результат. То, что оказалось долгосрочной победой по итогу.

Как у нас с долгосрочностью?

3. Во-вторых, мы наблюдаем в действии стратегию превращения города за городом в «фортеці», которые защищаются до последнего, растущей ценой для защитников, но без шансов на результат.

Удивительно, но слово фортеця созвучна слову форпост. Как Мирноград слову мир. Более того, в украинской ситуации мы можем обнаружить смысловые созвучия.

Превращенная в фортецю страна-форпост, ведущая войну до последнего, растущей ценой для защитников, без шансов на результат.

На фоне видео с представителями власти в каком-то другом месте.

4. Мне только кажется, что Президент этим фото демонстрирует смелость своим европейским друзьям, или западным медиа, или Трампу? Потому что в Украине это никому доказывать не надо. А короткие селфи из Купянска не заменят того, что реально влияет на ситуацию.

5. Это хорошо, когда у страны есть смелый президент. Нюанс в том, достаточно ли президенту быть смелым. Нет смысла ставить под сомнение смелость президента — он был смелым и дерзким всегда. И когда троллил сильных мира сего со сцены, и когда дебатировал с Порошенко, и когда не уехал из страны в феврале 2022-го, и когда возражает Трампу.

Достаточно ли этого?

6. В свое время, наверное, первым в стране я попытался подсветить проблему — у нас **Президент превращается в министра иностранных дел. Он весь обращен к западной публике и внешним площадкам.**

При этом огромные реальные полномочия внутри страны сконцентрированы в руках Президента. А в стране конь не валялся.

Масса вещей, которые годами не делаются, из-за чего реальная ситуация в воюющей стране гораздо хуже, чем могла бы быть.

7. Президент воюющих США Рузвельт, например, не отличался хорошим здоровьем и не дожил до окончания Второй мировой.

Мы увидим не так много визитов. ChatGPT, по моей просьбе, упоминает только эти:

— Атлантическая конференция (Ньюфаундленд, 1941), Касабланка (январь 1943), Квебек (1943 и 1944), Каир и Тегеран (конец 1943), затем Мальта и Сицилия (визиты на союзные военные объекты), и в финале — Ялта (февраль 1945).

Присмотримся.

— **Эти немногочисленные поездки Рузвельта, на секундочку (!), сформировали мировой порядок почти на столетия вперед.**

Переговоры, инспекции тыловых/союзных объектов, не яркие посещения окопов или недавно освобождённых городов.

8. Что же демонстрировала страна при Рузвельте? Нет, она тоже не жевала от голода портянки. И не держала людей по ГУЛАГам, как сталинский СССР. Даже не закрывала на выезд границ.

Ее никто не финансировал на сотни миллиардов долларов или не существовавших тогда евро извне.

Страна эффективно управлялась. В т.ч. благодаря сильно развитому у американцев здравому смыслу, передовой организации взаимоотношений с бизнесом, ответственному отношению чиновников,

Результат. Не считая созданной атомной бомбы (Сталин же тоже создал — позже Рузвельта, но раньше чем прикрыли ГУЛАГ).

Выпуск только ключевой (!!) для ведения войны в условиях Второй мировой военной продукции.

Рост выпуска самолетов: за 1940 → 1944 выпуск вырос примерно в 15.8 раза (6 028 → 95 272).

ТАНКИ, АРТИЛЛЕРИЯ, ФЛОТ, БОЕПРИПАСЫ: ТЕМП РОСТА 1941 → 1943 И ИТОГ ЗА ВОЙНУ

В обзоре по индустриальной мобилизации (Mark Cancian, 2020; таблица “Select U.S. Weapons Production in World War II”) даны сопоставимые контрольные годы и в целом за войну (total):

- (1) Танки: 4 052 (1941) → 29 497 (1943) = в 7.28 раза (+628%); total за войну 88 410.
- (2) Артиллерийские системы (artillery pieces): 10 918 (1941) → 98 387 (1943) = в 9.01 раза (+801%); total 173 675.
- (3) Военные корабли, спущенные на воду (naval ships launched): 53 (1941) → 414 (1943) = в 7.81 раза (+681%); total 1 202.
- (4) Торговый тоннаж (merchant tonnage): 0.794 → 7.191 млн тонн = в 9.06 раза (+806%); total 20.903 млн тонн.
- (5) Артбоеприпасы (million rounds): 2 748 → 111 180 млн = в 40.5 раза; total 266 000 млн.
- (6) Радары (radar sets): 800 → 11 500 = в 14.4 раза; total 53 967.

9. Еще. Уже вкратце.

Не все знают, но в США существовал сильный общественный напруг по поводу коррупции во времена Первой мировой.

- (1) Еще до Второй мировой, в 1930-х, проводилось сенатское расследование «Комитета Ная» о прибыли и практиках индустрии вооружений-боеприпасов и банков в связи с Первой мировой.
- (2) Позже, но предусмотрительно — еще до вступления США во Вторую мировую, был сформирован «Комитет Трумэна» Senate Special Committee to Investigate the National Defense Program (“Truman Committee”, 1941–1948). Трумэна, сменившего Рузвельта на посту президента США.

(3) Специальный комитет Сената по расследованию программы национальной обороны - «сторожевой пес» интересов налогоплательщиков, который выявлял коррупцию, расточительство и мошенничество.

Это сэкономило (в тогдашних деньгах) 10–15 миллиардов долларов на военных расходах и уберегло тысячи и тысячи жизней американских военнослужащих.

— Да, 10-15 тогдашних млрд. — это примерно 5-7 законченных гигантских Манхэттенских проектов по созданию атомной бомбы.

10. Это, кроме прочего, о том:

- (1) - почему у Рузвельта и американцев получилось,
- (2) - почему они знают и умеют считать цену войн,
- (3) - почему их настолько может подбешивать украинский кейс/случай.

И, да, на фото и в кинохрониках времен Второй мировой лидер страны — (будущей) победительницы в мировой войне и выигравшей послевоенный мировой порядок — в обычном гражданском костюме.

№ 1.326

СТРІЛЯЮТЬ НЕ ЛИШЕ ГАРМАТИ: ПРОПАГАНДА ЯК ЦАР І БОГ СУСПІЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

СТРІЛЯЮТЬ НЕ ЛИШЕ ГАРМАТИ: ПРОПАГАНДА ЯК ЦАР І БОГ СУСПІЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

ПРОФЕСОР ГЕОРГІЙ ПОЧЕПЦОВ

2025-12-15

Пропаганда завжди активно приходить у часи воєн, коли слово справді стає зброєю. Якщо країна постійно відчуває себе у стані війни, як це було в СРСР, то й пропаганда стає головною характеристикою її комунікацій. Радянська масова свідомість перебувала під її впливом постійно. Людський розум — від дитячого садка до похорону — був занурений у пропагандистські потоки. Це було пов'язано з тим, що СРСР відчував себе у стані війни, що було особливо характерно для сталінських часів. Один незмінний вождь бачив усюди ворожі підступи, тому всі публічні комунікації перебували під суворим контролем. Пропаганда була і в газеті, і в куплеті...

У результаті СРСР став країною пропаганди — нею було пронизано все. Народження дитини та похорон ветерана — початок і кінець життя — були пропагандистськи орієнтованими. Призов до армії — ще одне пропагандистське свято. Випускний у школі та виші — усе було частиною пропагандистського світу. Сьогодні Росія повернулася до цього принципу, коли будь-який суспільний ритуал несе пропагандистські смисли.

ДЖЕРЕЛО: <https://www.rusamny.com/2025/683/t01-683/>

І це зрозуміло, адже жорстке управління культурою та ідеологією веде до одного й того ж інструментарію — боротьби з най“м'якшим” елементом — мозком населення, щоб вбудувати в нього жорсткі сконструйовані рамки, якими по суті й є стратегічні наративи, говорячи сучасною мовою.

А управління ідеологією та культурою і є управлінням свідомістю, адже масова свідомість фактично опиняється у ментальному “оточенні”. У ранній радянський період навіть новорічні іграшки були “політично” орієнтованими.

З віком контекст впливу змінюється: шкільний переходить у два інші — робочий і домашній. Якщо робочий середовище контролювала адміністрація, то домашнє було під владою телевізора. Новини та фільми були пронизані ідеологічними конструктами. “Правильні” герої завжди перемагали “неправильних”.

Апофеозом пропаганди можна вважати так звані святкові демонстрації трудящих 7 листопада і 1 травня. Умовно кажучи, всі й одразу перебували в “країні пропаганди”. Гучні пісні й музика заглушали будь-які інші думки. Це був державний “монолог” у найчистішому вигляді, який впливав на всі органи чуття. Книгу, наприклад, читають у тиші, кіно дивляться, вимикаючи інші відчуття. А демонстрація трудящих — це симфонія пропаганди, у якій задіяні якщо не всі, то принаймні багато.

Пам’ятники та архітектура — вічний і обов’язковий компонент пропаганди, який завжди перед очима. Пам’ятники — це втілення подвигу героя пропаганди, який віддав життя за порятунок держави. Біологічне життя минає, соціальне — продовжується.

Водночас СРСР у своїй пропаганді нібито дуже серйозно “боровся за мир”. Гасло “миру — мир” знали всі громадяни. Але водночас сам СРСР розпочинав збройні інтервенції, що вимагало посилення пропаганди для їхнього виправдання. Кожен знав слова пісні: “ми мирні люди, але наш бронепοїзд стоїть на запасній колії” (композитор І. Дунаєвський, слова М. Светлова). Інтервенція в Афганістан була однією з них, і, можливо, саме вона дала старт новим процесам руйнування СРСР. Військове життя і військова економіка здатні зруйнувати будь-який мирний уклад.

Дослідження показують, що російський мультфільм “Маша і Ведмідь” є пропагандистським. Чи так це насправді, можна було сперечатися лише до російської інтервенції в Україну. Після початку війни чітко видно недитячу агресивність Маші у російській військовій фуражці. Її неправильна поведінка у військовій формі стає вираженням агресії, а не миру.

СРСР завжди був країною пропаганди. Дорослим, як і дітям, теж потрібна казка. Пропаганда в ті часи чітко виконувала функцію казки для дорослих. Вона малювала яскравий і прекрасний “свій” світ, а “чужий” робила жахливим і страшним. Ніхто й ніколи не хотів би жити в ньому, де товсті капіталісти з карикатур знущаються з робітників.

СРСР жив у променях власної пропаганди, де все було світлим і красивим, як у казці. А. Епплбаум описує це так: “У двадцятому столітті пропаганда

компартії була тиснучою й натхненною, або принаймні прагнула бути такою. Плакати, мистецтво, фільми й газети зображували сяюче й ідеалізоване майбутнє, сповнене чистих фабрик, рясного виробництва, робітників-ентузіастів і кремезних трактористів. Архітектура мала вражати, музика — лякати, публічні перформанси — наганяти страх. Теоретично громадяни мали відчувати ентузіазм, натхнення, надію. На практиці цей тип пропаганди мав зворотний ефект, адже люди могли порівнювати те, що бачили на плакатах і в кіно, з набагато більш убогою реальністю”.

Загалом і кіно, і газети, і телебачення виконували не стільки функції документалістики, скільки функції дорослої казки. І це теж важлива функція, хоча вона не може бути головною. Пропаганда має навіювати не песимізм, а оптимізм. Масова свідомість завжди цього потребує. Війна змінює всі наші колишні установки й уявлення. І паралельно зростає увага до пропаганди. Вона потрібна всім: і населенню, і державі.

№ 1.327

Елліни вважали що реальна тільки Вічність

2025-12-17

Чаплігін

Автентичне Буття нерухоме.

А циклічний рух припускає Вічне повернення одного і того ж, що є найбільш досконалим виразом Божественного.

Якщо і існують спади і підйоми, прогрес і занепад, то тільки всередині одного циклу, який неминуче буде змінено іншим (теорія «чергування віків» у Гесіода, повернення «золотого віку» у Вергілія).

Тому у них (і у багатьох інших) зумовленість йде з минулого, а не з майбутнього.

Зверніть увагу

— «архе» відсилає нас одночасно, як до витоків («архаїка»), так і до авторитету («архонт», «монарх»).

Теоретики прогресу хоча і різняться між собою (виходячи з їх відношення до напрямку прогресу, ритму і природи супроводжуючих його змін, а також до його головних дійових осіб) - проте всі вони згодні з трьома ключовими ідеями:

1) лінійна концепція часу і ідея про те, що історія має сенс і спрямована у майбутнє;

2) ідея фундаментальної єдності людства, яке еволюціонує в одному і тому ж напрямку;

3) ідея про те, що світ може і повинен бути трансформований людиною, яка є повноправним господарем природи.

Тобто поліпшення неминуче, а значить завтра буде краще, ніж сьогодні.

Тому людство повинне звільнитися від усього, що створює перешкоди на його шляху до прогресу:

— від «забобонів» та «вантажу минулого».

Звідси випливає виправдання терору:

— якщо необхідною метою людства є прогрес, то той, хто стоїть перепорою на цьому шляху, повинен бути придавлений та з повним правом виключений з його лав.

І не лише

1) — тоталітарні режими епохи Модерну (радянський комунізм, німецький націонал-соціалізм в XX столітті),

а й

2) — постлібералізм в XXI столітті, вивели з цього

ідею «зайвих людей», одне лише існування яких заважає приходу «прекрасного нового світу».

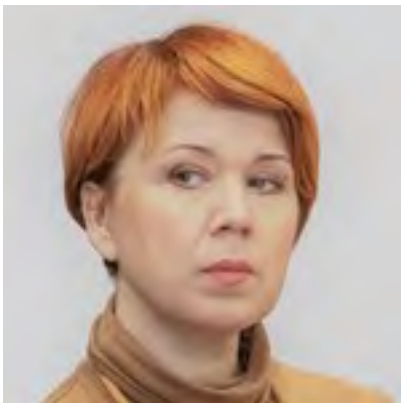
№ 1.328

ИЛЛЮЗИЯ ВЛАСТИ. КАКУЮ ФАТАЛЬНУЮ ОШИБКУ
МОЖЕТ СОВЕРШИТЬ ЗЕЛЕНСКИЙ

2025-12-20

Инна Ведерникова

Редактор отдела внутренней политики ZN.UA

Зависание Владимира Зеленского во внутриполитическом кризисе — не вынужденное, а осознанное решение.

Отказ от оперативного назначения нового главы офиса президента, так же как и нежелание выводить за скобки из исполнительной власти людей Ермака — это способ как можно дольше не прикасаться к системе управления, которую Ермак выстроил для него.

В глазах общества такой подход можно оправдать резко усложнившейся внешней ситуацией, связанной с переговорами, вошедшими в активную фазу.

Логика событий временно возвращает Зеленскому простор для маневра. Создает иллюзию, что ничего не изменилось, что ничего не пропало.

В этом же ключе работают три фактора:

- (1) Во-первых, Ермак остается рядом — за одним забором в Конча-Заспе.
- (2) Во-вторых, Зеленский решил, что антикоррупционный удар выдохся.
- (3) В-третьих, сработал «эффект Овального кабинета-2», когда все подтянулись, — нашего бьют!

Таким образом, Зеленский пребывает в иллюзии, что старую конструкцию, выстроенную Ермаком, можно удержать, ничего в ней не меняя.

Но эта стабильность может рухнуть в любой момент.

1) — Потому что НАБУ, уйдя в процессуальную тень, успешно продолжает делать свою работу.

(И тому в самое ближайшее время будут подтверждения, о чем мы расскажем ниже.)

2) — Потому что рост доверия людей на фоне агрессивных по отношению к Украине переговоров — это не рост политического рейтинга в условиях сохранения коррупционной системы власти.

3) — Потому что **Ермак** никогда не обеспечит ему уровень нужных болезненных решений, которые необходимы стране для ее спасения.

Как

1) — от России, так и

от проблем

2) — нереформированного управления армией и

3) — популистской экономикой.

Однако давайте по порядку.

1. Ермак никуда не ушел

Коррупционный скандал с «пленками Миндича» сначала ударил по ближайшему бизнес-окружению президента, а затем вытянутая НАБУ карта с фигурой главы ОПУ Андрея Ермака — обыск у него на квартире и угроза подозрения — обвалила весь карточный домик.

Сначала шок от происходящего, а затем внешне спокойная публичная реакция Зеленского давали надежду на появление в его окружении качественно новых людей. Это могло стать толчком к реальной перезагрузке власти — росту субъектности парламента и изменению принципов формирования Кабмина.

Безусловно, Зеленский никогда бы не решился на создание правительства народного доверия, на чем настаивала оппозиция. Но он точно мог очистить систему власти от людей Ермака и Миндича.

Ключевое — мог. Но не захотел.

Потому что отставка Ермака стала не прозрением, а вынужденным актом самосохранения.

В результате

— вместо реальных кадровых решений уже третью неделю мы наблюдаем холостые собеседования кандидатов на пост главы офиса президента и читаем заявления Зеленского из внезапно демократично активизировавшегося журналистского чата.

— Из возможных кандидатур давно выпали Шмыгаль и Палиса.

— Не реализован ни «будановский» вариант офиса в виде военного кабинета, ни реформаторская модель прозрачного технологичного ОПУ во главе с Михаилом Федоровым.

Президент не захотел играть в эти сценарии. Он остается верен себе. И Ермаку.

Да, их расставание было громким. Они поссорились так, что некоторым людям вокруг стало неловко. Но между ними слишком много общего, чтобы это можно было назвать разрывом.

Общие знания друг о друге. Общее пережитое за эти годы. **Общие огромные деньги.**

И, главное, — общий большой страх перед будущим.

Поэтому разойтись они не могут.

Ермак никуда не делся. Он просто больше не сидит в офисе и не управляет процессами в режиме 24/7. Но он постоянно на телефоне, а вечерами — у президента дома за забором в Конча-Заспе. Вот и все.

Разрыв между Зеленским и Ермаком возможен только в одной форме

— как гонка за сделкой со следствием и показаниями друг на друга.

Либо они вместе, либо так.

Именно поэтому выбор Зеленского, скорее всего, будет связан с дальнейшим размыванием реальной роли главы ОПУ.

По словам источников, Зеленский готов управлять офисом напрямую, сведя его к техническим функциям и перераспределив аналитический блок между существующими структурами, включая аппарат СНБО.

В такой модели во главе ОПУ появляется не политический тяжеловес, а удобный бюрократ

— условные заместитель главы офиса Игорь Брусило или доверенный руководитель аппарата Мария Витушок.

Взятая президентом пауза определяет и осторожность старого-нового окружения.

Несмотря на то, что

1) — у Зеленского заметно чаще стали бывать глава фракции Давид Арахамия, премьер Юлия Свириденко, первый вице-премьер Михаил Федоров, глава ГУР Кирилл Буданов и другие,

2) — Ермака по-прежнему никто не спешит списывать со счетов.

Об этом свидетельствует, в частности, затянувшаяся смена ряда глав областных государственных администраций — людей экс-главы ОПУ, о которой медиа писали еще несколько недель назад.

— Источники утверждают, что заместитель главы ОПУ Виктор Микита давно мог подать президенту необходимые списки на подпись, но он этого не делает, лавируя и сохраняя тесные контакты с профильным вице-премьером Алексеем Кулебой — креатурой Ермака, который продолжает занимать свой пост.

В кресле остается и глава Финмониторинга Филипп Пронин.

— Активность этого карманного исполнителя Ермака в блокировании расследований НАБУ — включая затянувшуюся проверку компаний-однодневок, вносивших залоги за ключевых фигурантов «пленок Миндича», — давно тянет на предметный интерес антикоррупционных органов.

Однако, как утверждают источники, отсутствие подозрения остается для президента ключевым аргументом не трогать людей Ермака:

— пусть сначала НАБУ и САП докажут, что все вокруг — коррупционеры.

2. НАБУ и посыпавшиеся силовики президента

В логике Зеленского есть своя последовательность.

Пока НАБУ упорядочивает доказательную базу, а адвокат Андрея Ермака Игорь Фомин подбирает линию защиты, общество наблюдает паузу.

И вместе с обществом президент.

Зеленский реагирует не на аргументы и не на советы, а исключительно на общественную и медийную температуру.

1) — Он начинает тревожиться только тогда, когда поднимается эмоциональная волна. Когда «море волнуется».

2) — Сейчас это море затихло. У людей нет света. НАБУ не публикует новые пленки и не объявляет новых подозрений. В том числе Ермаку.

Снаружи создается ощущение, что все закончилось. Что тема выдохлась.

Но это ощущение обманчиво.

Напомним, что всего месяц (!) назад НАБУ в рамках операции «Мидас» провело около семидесяти обысков.

— Были изъяты сотни электронных носителей — компьютеры, планшеты, телефоны. Все это необходимо разблокировать, расшифровать, сопоставить между собой. Это кропотливая и очень затратная по времени работа, на которой и выстраивается доказательная база для суда. Дальше все сказанное и зафиксированное должно быть перепроверено по документам профильных министерств, ведомств, налоговых органов, финмона и госпредприятий. Это снова рутинная техническая работа, которая не дает быстрых публичных эффектов, но именно она определяет исход дел.

При этом важно понимать: НАБУ не работает «по очереди». Несмотря на ограниченное количество детективов, расследования ведутся параллельно и отсутствие громких заявлений не означает остановку производств.

— При том довольно успешных. Об одном из них еще никто не знает, но мы сейчас вам расскажем.

Как ZN.UA уже сообщало, на прошлой неделе НАБУ провела операцию, нарушившую спокойствие большого количества людей из власти.

В офисе нардепа от «Слуги народа» Юрия Киселя была установлена аппаратура негласного прослушивания.

— За больше чем два года прослушки фиксировались конфиденциальные контакты депутата не только с близким другом — экс-первым помощником президента Сергеем Шефиром, но и с другими многочисленными представителями власти, чувствительными для Банковой. Но и это еще не все.

Как утверждают источники из окружения самого Киселя, речь идет об офисе, где «слуги народа» получали свои конверты.

Поэтому еще бы не быть «итальянской забастовке» «слуг народа» в парламенте»!

1) — Сначала НАБУ накрыло центр генерации их зарплатного фонда у Миндича, а

2) — потом — кассовое окно у Киселя.

Как мы помним, первое дело о теневых выплатах депутатам расследовалось еще при Артеме Сытнике, потом было заявление погибшего нардепа Полякова, а позже — кассир Трухин с сумкой нала, которого НАБУ выбило из игры.

Ковид, война и отсутствие у главы САП права регистрировать производства в отношении нардепов без санкции генпрокурора, заглушили тему.

Но, как выясняется, не совсем.

Два с половиной года прослушки — это серьезно. НАБУ еще никак не комментировало эту информацию, поэтому будем ждать подробностей.

Так что

— переход НАБУ из публичной сферы в процессуальную не говорит об ослаблении удара антикорблока, а совсем наоборот.

На сбор и сведение доказательств для представления позиции обвинения в Высшем антикоррупционном суде по делу Миндича и Ко у следствия есть как минимум год. И его нужно продуктивно использовать.

А с учетом блокирующей активности финмона Пронина — это совсем небольшой срок.

А вот где почва под ногами президента точно слабеет, так это в подконтрольных ему СБУ, ОГПУ, ГБР и Нацполиции.

О том, что система дрогнула, некоторые заказанные ее жертвы узнали еще до официального объявления президента об отставке Ермака 28 ноября.

Обыски в квартире действующего главы ОПУ творили настоящие чудеса.

— Назначенные на этот день судебные заседания отменялись, так как еще вчера архиактивные прокуроры по причине «форсмажора» не доезжали до судов, а предусмотрительные судьи (от греха подальше) переносили заседания на весну. Система чуяла к чему все идет и перестраховывалась.

3 ноября из СИЗО вышел детектив НАБУ Руслан Магамедрасулов, который документировал Миндича и Ко. 10 декабря подозреваемый в госизмене детектив Виктор Гусаров также был отпущен под домашний арест. (Оба детектива были задержаны, а потом арестованы накануне голосования в парламенте за обрезание полномочий антикоррупционных органов, в качестве будущих трофеев и доказательств «неэффективности и деградации НАБУ»).

Однако дела не закрыты и ОГПУ еще предстоит представить суду и обществу свои доказательства, которые, как они утверждают, у них есть).

Правда, ход исторических событий отчаянно попытался нарушить генпрокурор Руслан Кравченко.

— 12 декабря после ряда провокативных постов в провластных ТГ-каналах о возможной отставке, хозяин офиса на Резницкой вышел в народ с прямой угрозой: **«Я на своем месте. И продолжаю выполнять обязанности генерального прокурора. Я знаю каждого, кто работает сейчас против меня и прокуратуры как института, можете не маскироваться, я за каждым приду лично».**

Беспрецедентно. Но уже как свидетельство слабости, а не силы.

Что, собственно, подтвердилось буквально через несколько дней, когда

1) — те же пробанковские ТГ-помойки слили интимные фото из телефона главы ЦПК Виталия Шабунина, изъятого у него в рамках сфабрикованного расследования ГБР. Эталонная подлость.

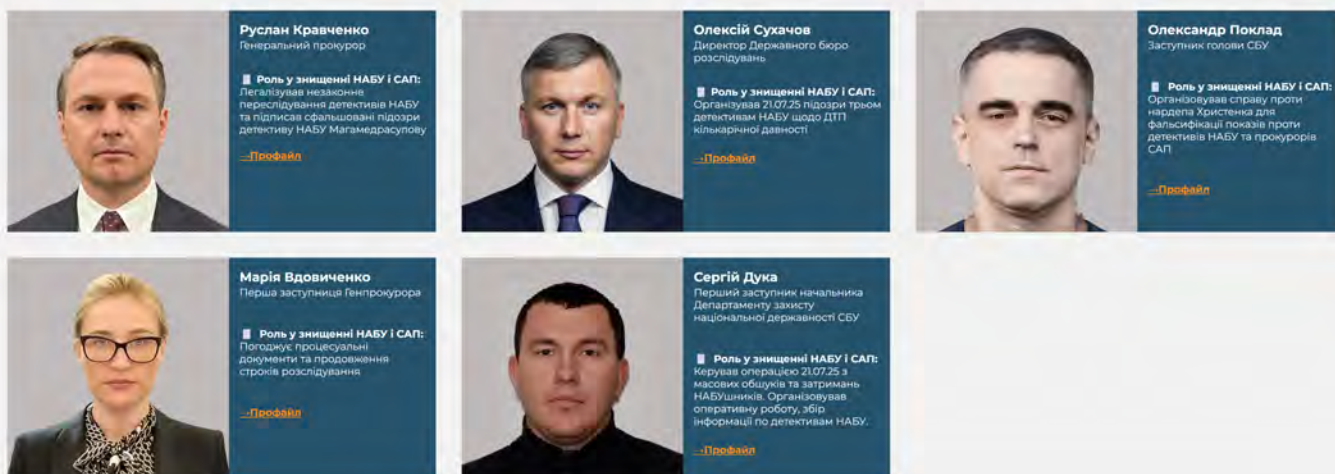
Тут важно зафиксировать, что, по нашей информации,

2) — на этот раз дно пробили не гэбээровцы, а орлы Кравченко, которые регулярно как надзирающий орган запрашивали у ГБР материалы дела Шабунина.

Буквально за день до слива ЦПК вышел со списком ключевых фигур, участвовавших в организации операции по уничтожению НАБУ и САП. Список дополняется, и в нем, помимо Кравченко, Сухачева, Поклада et cetera, до сих пор нет главных его героев — Андрея Ермака и Владимира Зеленского. Последний, кстати, по утверждению источников, лично курирует ход дела Шабунина.

Ключові фігури у знищенні НАБУ і САП

Головні дійові особи, які виконували політичні замовлення зі знищення НАБУ і САП

Тем не менее, как утверждают источники в офисе президента, приговор самому Кравченко был подписан немного раньше, когда его первым заместителем стала еще одна фигурантка [расследования ЦПК](#) с российскими корнями — Мария **Вдовиченко**.

— Именно она — киперовский человек Ермака — станет и.о. после того, как Кравченко покинет кресло.

А он покинет. Вместе со своим ближайшим помощником, фигурантом расследования НАБУ деяний «адвокатов-хакеров» Дмитрием Борzych.

При этом иллюзия «возвращения силовиков в строй» — ошибочна, потому что она точно не сводится к заявлениям генпрокурора Кравченко. И даже к его возможной замене на более эмоционально устойчивого «своего».

Силовики всегда смотрят в будущее: заместитель главы СБУ Александр Поклад ведет переговоры о возможном перемирии с Будановым — сценарий, который еще два месяца назад выглядел невысказанным.

Заместитель главы ОПУ Олег Татаров и глава СБУ Василий Малюк тоже больше не действуют как агрессивные исполнители президентской воли. Татаров целенаправленно выстроил коммуникацию с журналистами и активистами, которые еще недавно его атаковали, добившись фактической амнистии: его перестали публично «съедать», теперь его просто аккуратно обходят, вычеркивая из списков тех, кто давил на САП и НАБУ.

В отличие от Татарова, Малюк всегда был удобным собеседником для журналистов, которым хотелось верить, что они находятся с главой СБУ в доверительных отношениях. Образ открытого простого «рубахи-парня» — это роль. На самом деле Малюк очень точно чувствует границы: кому и что

можно сказать, а кому — нельзя ни при каких обстоятельствах. О готовящемся Клименко подозрении сказать оппонентам было можно.

Президент до сих пор считает, что именно после этого НАБУ пришло с обыском к Ермаку — как с упреждающим ударом, направленным на защиту Клименко. Мы — нет.

Как, впрочем, и детектив Руслан Магамедрасулов, который заявил: изначально было понятно, что первая скрипка в этом оркестре — не Миндич.

(Буквально в момент написания текста стало известно, что СБУ возбудила новое уголовное производство — о государственной измене — в отношении Тимура Миндича. Об этом говорится в ответе на запрос народного депутата Алексея Гончаренко. С учетом того, что бэк-офис находился в квартире дочери Андрея Деркача, именно так служба и должна была отреагировать. Но показательно, что Малюк вообще на это пошел).

3. Эффект «Овального кабинета-2»

В то время как

- 1) — коррупционная повестка тянет Зеленского вниз и фактически лишает его шансов на переизбрание,
- 2) — внешнеполитическое давление со стороны Вашингтона и Москвы запускает другой механизм — ситуативную консолидацию общества вокруг президента как ключевого переговорщика (*что подтверждает социология*).

Зеленский это чувствует, поэтому после увольнения Ермака публично занимался исключительно внешней политикой и дипломатией — война присутствовала лишь в символическом режиме: короткая поездка на фронт, несколько ставок, награждения.

— Внутренняя политика была сведена к дистанционным сигналам вроде поручения из Парижа подготовить закон о выборах — без реального вовлечения и решений.

В то же время бросается в глаза «шитое белыми нитками» назначение главой переговорной группы Рустема Умерова.

— Только человек, пребывающий в императорских иллюзиях, может назначить главным переговорщиком столь токсичного (и внутри, и снаружи — не зря ж Умеров не получил агреман от американцев) персонажа.

- 1) — Во-первых, Рустем Умеров — фигурант пленок Миндича,

из чего проистекает, что друг президента успешно давил на министра обороны Рустема Умерова по поводу контракта на бронежилеты под компанию «Миликон». НАБУ уже вызывало Умерова на допрос, а Руслан Магамедрасулов также заявил, что операция «Мидас» изначально вообще разрабатывалась в отношении МО.

— Умеров публично отвергает обвинения, однако вопросы к контракту остаются. По данным члена Общественного антикоррупционного совета МО Татьяны Николаенко,

— ради допуска компаний, связанных с Миндичем, ДОТ изменил условия тендера, признал победителем «Фортецю захисту» без лицензии, а затем отменил торги на 1,6 млрд грн. Повторный тендер на 225 млн выиграл «Миликон» — компания без собственного образца бронежилета. Коррупционные риски еще в марте зафиксировали независимые органы, но их выводы проигнорировали. Контракт разорвали уже при Денисе Шмыгале — экспертиза подтвердила ненадлежащее качество.

2) — **Во-вторых**, Умеров не чурается личных контактов с американскими и европейскими чиновниками.

По данным четырех анонимных источников *The Washington Post*, во время визита в США для переговоров по мирному плану Рустем Умеров провел закрытые встречи с директором ФБР Кашем Пателем и его заместителем Дэном Бонджино.

«Эти встречи вызвали тревогу у западных чиновников, которые по-прежнему не знают об их намерениях и целях. Некоторые заявили, что, по их мнению, **Умеров и другие украинские чиновники обратились к Пателю и Бонджино в надежде получить амнистию от любых обвинений в коррупции, которые могут быть предъявлены украинцам.** Другие опасаются, что вновь созданный канал может быть использован для оказания давления на правительство Зеленского с целью заставить его принять мирное соглашение, предложенное администрацией Трампа, которое содержит серьезные уступки Киева», — написало издание.

Однако по данным источников ZN.UA,

— встреча Рустема Умерова с главой ФБР Кашем Пателем, на которую Умеров, кстати, пришел вместе с Александром Покладом, вообще не имела никакого отношения к переговорному треку между Украиной, США, Россией и Европой.

Эта встреча была организована через турецкие каналы Умерова. И обсуждались на ней вовсе не переговоры.

Речь шла о желательном неоказании ФБР экспертной, следственной или иной профессиональной помощи НАБУ в деле Миндича.

— Когда о содержании этой встречи узнали в Белом доме, Пателю мало не показалось.

Интересно, много ли показалось Умерову, когда об этой встрече узнали в Киеве.

3) — В-третьих, семья Рустема Умерова проживает в США.

— **Почему Зеленский игнорирует очевидное?**

Потому что

— **его и секретаря СНБО объединяет не только власть, но и ресурсы.**

На Умерове, точно так же как и на Ермаке, лежит большая часть материальной ответственности.

Это люди из разряда тех, что хранят ключи гарантий президентского будущего.

Какого будущего?

Совершенно понятно, что и

— Трамп, и Путин в равной степени давно хотят избавиться от Зеленского.

У каждого на это свои причины — с глубокими, не сегодняшними корнями.

И Зеленский об этом знает.

— Разговоры о необходимости выборов — с разной степенью давления и диктата — для него не новость. Они ему понятны, привычны.

— Но сегодня именно он оказывается единственным, кто к выборам действительно готов: финансово, технологически, медийно. Хотя и не совсем электорально.

Зеленский вполне может разменять свое политическое будущее на гарантии безопасности, и не только.

Но поскольку его интересует еще и надпись на памятнике, он способен пойти дальше и обменять свое неучастие в будущих выборах на нечто по-настоящему значимое для страны.

— Потому что как трофей он по-прежнему чрезвычайно важен — и для Путина, и для Трампа.

И вот здесь Зеленский стоит на пороге очередной ошибки.

— Он может уверовать в иллюзию, что все можно оставить как есть. Что все затихло. Что все рассосалось. Что история пишется карточным офисом, Телеграм-каналом, Натальей Мосийчук — чем угодно, только не реальными решениями.

Это опасная иллюзия.

— Понятно, что на нем колоссальная нагрузка. Ему хочется обратно — в тапки. В удобное, известное, находящееся на расстоянии вытянутой руки. Но это прошлое уже отползло. Оно рассыпалось. Оно уваливает.

Три слагаемых президентской иллюзии не работают.

- (1) Потому что Ермак больше не решит его проблем и разбитая чашка уже не будет склеена. Не только в их личных отношениях, но и в отношениях Ермака с другими политическими акторами. Для них он уже никто.
- (2) Потому что НАБУ ничего не прекратило и вскрытие коррупции только усилится.
- (3) Потому что доверие, вызванное эффектом «Овального кабинета», наездами Трампа, хамством Виткоффа, категоричностью Кушнера и его откровенно пророссийской риторикой объяснимо, но доверие — не рейтинг!

Мы видели слишком много людей с высоким уровнем доверия, которые либо не проходили в парламент, либо едва переползали барьер. Это разные вещи.

От президентства Зеленского сегодня отделяет не столько цифра рейтинга, сколько совокупность фигур и обстоятельств — Трамп, Путин, Ермак, Миндич.

Поэтому не стоит заниматься самообманом.

После такой встряски, после такого обнажения перед всем миром, остаться «голым королем» — это уже не только проблема Зеленского.

Это проблема всего государства. И прежде всего фронта.

— Потому что у уставших людей, между боями появилась надежда — что-то все-таки изменится. Осознанное обрушение их надежды — удар в спину.

Чтобы удержать страну и сбалансировать ее в этой крайне тяжелой ситуации, Зеленскому придется принимать непопулярные решения в военной сфере, в экономике...

- 1) — Потому что партнеры уже берут за горло и говорят о мобилизации с 20 лет.
- 2) — Потому что бюджет нереалистичен, набит предвыборными хотелками и популизмом и его придется переписывать. И все это Ермак обеспечить ему уже не может.

Старого мира больше нет, а нового президент не хочет — или не может — создавать.

Возможно, у него нет на это сил. Возможно, нет времени. Но попытаться он обязан. Потому что это последний шанс.

Если приоритетом президента не станет страна, — которую сегодня одинаково легко убить и снаружи, и изнутри, — то очень скоро ни рейтинги, ни доверие, ни памятники уже никому не будут нужны.

№ 1.329

Грудень 2025 року увійде в новітню історію України не як місяць стратегічних перемог чи дипломатичних проривів, а як час великої ганьби

ЯК ГЕНШТАБ «ОПТИМІЗУЄ» ІНОЗЕМНИЙ ЛЕГІОН ДО СТАНУ КВИТКІВ НА ВОКЗАЛ

Владислав Смірнов

2025-12-21

Владислав Смірнов

Поки суспільство годують заспокійливим сиропом про «посилення» та «реструктуризацію», у кабінетах Генерального штабу та командування Сухопутних військ тихо, без зайвого шуму, повертають операцію з ліквідації одного з найефективніших феноменів цієї війни — Інтернаціонального легіону.

Рішення розформувати злагоджені національні батальйони і розчинити іноземних добровольців у сірій масі загальновійськових бригад — це не помилка.

Це свідомий **демонтаж боєздатності, продиктований страхом, заздрістю та невиліковним радянським ідіотизмом.**

Не нагадує розброєння напередодні широкомасштабного нападу на Київ?

1. Зіткнення цивілізацій: Чому система ненавидить вільних

Щоб зрозуміти глибину цієї прірви, треба усвідомити природу конфлікту. Інтернаціональний легіон із перших днів був чужорідним тілом у хворій системі української армійської бюрократії. Це був конфлікт менталітетів.

З одного боку — закостеніла вертикаль, де ініціатива карається, а головним показником ефективності є правильно заповнений журнал обліку та фотозвіт для начальства. Це світ, де солдат — безправний ресурс, «олівець» на карті. З іншого боку — професіонали з країн НАТО, Латинської Америки, Азії. Люди, виховані на принципах mission command (управління через місію), де сержант — це бог тактики, а життя побратима — найвища цінність. Вони приїхали сюди не за зарплатою (у багатьох вдома вона була вищою), а за ідеєю. **Вони мають почуття власної гідності, яке наші «паркетні» полковники сприймають як зухвальство.**

Система не змогла їх зламати, не змогла змусити фарбувати траву чи ходити строем під артилерійським вогнем. Іноземці задавали занадто багато незручних питань: «Чому немає евакуації?», «Де обіцяні міномети?», «Чому цей наказ суперечить здоровому глузду?». Для радянського офіцера це — бунт. А бунт треба придушити. Розпорошення легіонерів по різних бригадах — це спосіб зламати їхню волю, перетворити еліту на покірних виконавців, позбавити їх голосу і колективної сили.

2. Вавилонська вежа на лінії фронту

Офіційна версія про створення «єдиного кулака» звучить красиво лише для тих, хто ніколи не був на "нулі".

Реальність така: боєздатність підрозділу базується на мікрокліматі та комунікації. Національні батальйони Легіону — це роками відпрацьовані механізми. Поляки розуміють поляків, колумбійці прикривають колумбійців, американці працюють за протоколами армії США.

Що робить наше командування? Воно бере цей злагоджений механізм і кувалдою розбиває його на дрібні деталі, які намагається вставити в старий «Жигулі» радянського зразка.

Уявіть собі штурм посадки. Радіоефір. Командир роти, який володіє англійською на рівні "Ландон із зе капітал", кричить наказ. Його не розуміє кулеметник з Бразилії. В результаті — затримка на 30 секунд. У сучасному бою це смерть. Це «дружній вогонь». Це втрата позицій.

Ліквідація мовних і культурних кластерів — це злочинна недбалість. Ми свідомо створюємо хаос там, де був порядок. Ми міняємо професіоналізм на статистику. Замість ефективних штурмових груп ми отримуємо наляканих, дезорієнтованих одинаків, які не довіряють своїм новим командирам і не розуміють, що відбувається навколо.

3. Мародерство ресурсів: Битва за «гуманітарку»

Але де немає логіки, там завжди є гроші. Давайте будемо цинічними до кінця. Легіони завжди були упаковані краще за кадрові механізовані бригади. Чому? Бо західний світ допомагав «своїм». Американські фонди слали тепловізори американцям, британські волонтери гнали пікапи британцям.

Це були прямі, прозорі канали, які оминали чорну діру складів Міноборони.

Нашим генералам і тиловикам це муляло очі роками.

Як це так: у якогось лейтенанта з Огайо є кращий дрон, ніж у комбрига? Це ж непорядок! Це ж ресурс, який проходить повз кишеню! Інтеграція легіонерів у загальні бригади має приховану мету — «націоналізувати» ці потоки. Командування розраховує, що разом з бійцями до них перейдуть і їхні спонсори, і їхнє спорядження.

Це фатальна ілюзія жадібних дурнів.

Західна допомога базується на персональній довірі. Донор із Техасу дає гроші конкретному Джону, якого він знає, а не вкрай корумпованій військовій частині №XXXX. Як тільки зникне суб'єктність Легіону — краник перекриється. Ми не «оптимізуємо» ресурс, ми його втрачаємо. Ми просто крадемо у самих себе можливість воювати сучасною технікою.

4. Знищення свідків

Є ще один аспект, про який говорять лише пошепки. Страх. Влада боїться Легіону. Іноземний доброволець — це найнебезпечніший тип солдата для корумпованої влади.

Він юридично захищений паспортом своєї країни. Він не боїться СБУ чи військової прокуратури так, як цього боїться заляканий мобілізований з села. Він може подзвонити журналістам The New York Times. Він може написати правду у Twitter, яку прочитають сенатори.

Легіонери були живими свідками нашої некомпетентності, крадіжок палива, тупих наказів і зневаги до життя. Розпорошити їх — це тактика "розділяй і володарюй". Поодинокі вони безпечні. Поодинокі їхній голос не чути. Їх розчиняють у масі, щоб приховати злочини командування, щоб не було кому сказати: «Король голий, а генерал — ідіот».

5. Висновки: Квиток в один кінець

Те, що відбувається зараз, — це точка неповернення у стосунках із цивілізованим світом на рівні people-to-people. Ми власноруч руйнуємо міф про те, що Україна — це форпост свободи. Ми показуємо, що Україна — це такий самий маленький Радянський Союз, тільки з іншим прапором, де людину переживають і випльовують заради звітності.

Наслідки будуть миттєвими і болючими:

- (1) **Кадровий колапс** - ми втратимо до половини іноземного контингенту ще до Нового року. Профі просто розірвуть контракти. Ніхто не підписувався бути "м'ясом" у чужій грі.
- (2) **Репутаційна катастрофа** - кожен легіонер, який поїде додому ображеним, стане анти-амбасадором України. Він розкаже правду своїм друзям, своїм медіа, своїм політикам. І коли наступного разу ми будемо просити про допомогу, нам нагадають, як ми вчинили з тими, хто приїхав віддати за нас життя.
- (3) **Військове ослаблення**. Замість елітних штурмовиків ми отримаємо демотивовану піхоту. Ми міняємо якість на уявну кількість.

Це рішення Генштабу — не помилка. Це акт зради національних інтересів на угоду бюрократичному комфорту.

Ми виганяємо найкращих друзів, щоб залишитися наодинці зі своїми ворогами — зовнішніми та внутрішніми. І коли фронт посиплеться там, де раніше стояли вмотивовані добровольці, нехай ніхто не питає «Хто винен?».

Прізвища підписантів цього наказу відомі. Питання лише в тому, чи встигнемо ми їх судити до того, як стане надто пізно.

Апдейт (для балансу позицій).

Після підготовки цього матеріалу мені надійшли уточнення від співрозмовників, наближених до Генштабу: там наполягають, що рішення про розформування/переформатування іноземних підрозділів є реакцією на наслідки конкретного провалу на одному з відтинків Запорізького напрямку, де, за їхньою версією, іноземний підрозділ не втримав позиції, що дало ворогу просування; у цій логіці іноземців переводять не для "покарання всіх під одну

гребінку”, а щоб вони воювали не окремими національними кластерами, а в складі змішаних бойових підрозділів разом з українцями — з єдиним командуванням, комунікацією та відповідальністю, а хто не приймає таких умов, той просто розриває контракт і їде додому.

Водночас публічних документів, які дозволили б незалежно перевірити цю мотивацію, мені не надано — тому фіксую її як офіційно-неофіційне пояснення “з того боку”, яке не скасовує головного питання:

чому такі рішення ухвалюються без прозорості комунікації, розслідування причин і чітких запобіжників, щоб не знищити те, що працює.

№ 1.330-1

Тільки зайшовши на посаду очільника АОЗ в лютому цього року, Арсен Жумаділов жваво надавав інформацію навіть про прострочену дебіторську заборгованість Спецтехноекспорту – найбільш проблемного посередника в закупівлях озброєння

2025-12-19

Каленюк

Але чим більше Жумаділов набував державної ваги на своїй посаді, тим більше інформації він почав закривати від суспільства.

Восени 2025 АОЗ відмовився надати нам інформацію про базові агреговані дані, котрі були публічними ще на початку 2025 року:

- (1) - прострочену дебіторську заборгованість
- (2) - відсоток поставок від поточних контрактів
- (3) - відсоток закупівель в спецімпортерів

Це базові дані, відкриття яких жодним чином не шкодить обороноздатності. Проте дає можливість оцінити, чи ефективно використовує влада гроші платників податків.

Річний бюджет АОЗ становить близько 500 млрд гривень. Абсолютна більшість закупівель АОЗ закриті з безпекових мотивів.

Повторюся — це наші з вами податки, і ми маємо права вимагати від АОЗ надавати агреговані дані, за якими ми можемо визначати ефективність

витрачання коштів. А ми не розуміємо навіть, скільки озброєння за ці гроші вже надійшло війську.

Жумаділов звітується в красивих презентаціях міжнародним партнерам, як прекрасно і швидко він витрачає ці гроші, але

— витратити 500 млрд не означає поставити зброї на 500 млрд.

В січні 2026 очікується злиття ДОТ з АОЗ.

Річний бюджет АОЗ зросте ще на мільярди.

З травня 2025 року процесом цього злиття керує Арсен Жумаділов, який фактично ще з весни очолює обидві найбільші оборонні закупівельні організації України. Тобто Жумаділов як голова реорганізаційної комісії пропонує зміни до статуту об'єднаної агенції, визначає якою буде роль наглядової ради і, власне, як призначатиметься директор АОЗ.

Мені от цікаво,

1) — чи міністра Дениса Шмигала влаштовує така закритість роботи АОЗ?

I

2) — за якими показниками міністр визначатиме ефективність роботи директора АОЗ Жумаділова, коли прийматиме рішення про керівництво об'єднаної агенції?

Ну явно ж не наглядова рада, яка тепер залежить від Жумаділова, оцінюватиме його якість роботи.

Суспільство ж повністю позбавлене можливості зробити свою оцінку витрачання півтрильйона гривень наших з вами податків.

№ 1.330-2

Жумаділов повністю закрив інформацію про закупівлі зброї, яка раніше була публічною

2025-12-18

Каленюк

Після перших публікацій НАБУ-САП про корупцію в енергетиці, країна завмерла в очікуванні наступної серії операції Мідас, яка може стосуватися сектору оборони. Перебуваючи на посаді міністра оборони, Рустем Умеров

мав зустріч з Міндічем, що він сам і підтвердив. Прокурори САП в суді заявляли, що Міндіч мав вплив на тодішнього міністра оборони Рустема Умерова. Поки деталі розслідування операції Мідас в оборонці нам не відомі, але ми достеменно знаємо, що найбільше корупційних ризиків є в закупівлях зброї Агенції оборонних закупівель.

За джерелами ЦПК, річний бюджет АОЗ сягає близько 500 мільярдів гривень.

Абсолютна більшість закупівель Агенції проходять закрито, аби зайва публічність не нашкодила обороноздатності. І якщо дані про деталі збройних контрактів, обсяги, час та місце поставки певного озброєння чи боєприпасів дійсно не можуть бути розголошені, агреговані цифри про закупівлі АОЗ повинні бути публічними.

Це кошти платників податків України, які через Агенцію оборонних закупівель перетворюються на зброю для фронту. Від їхнього використання залежить наше виживання. Тому суспільство повинно мати базові інструменти для громадського контролю та оцінки ефективності АОЗ.

Проте за цей рік АОЗ почала приховувати інформацію, яка не містить жодних чутливих деталей і не може бути засекречена за законом. Більше того, ця інформація в 2024-му та на початку 2025 року була публічною.

Йдеться про базові агреговані показники ефективності роботи АОЗ:

- (1) розмір простроченої дебіторської заборгованості;
- (2) загальний відсоток виконання контрактів;
- (3) частка закупівель через посередників-спецімпортерів.

Ці дані раніше надавалися і Міністерством оборони, і АОЗ. Відповіді на запити, які ми отримували ще в лютому та квітні 2025 року, містили таку інформацію і вона була абсолютно відкрита.

Наприклад,

— Міноборони надавала дані про 51 мільярдів гривень простроченої дебіторської заборгованості, або понад 12 млрд грн боргу "Спецтехноекспорту" за невиконаними контрактами.

Ці цифри були публічними, що саме по собі доказ того, що вони не становили жодної загрози обороноздатності.

У листопаді 2025 року на запити ЦПК щодо розміру простроченої дебіторської заборгованості за контрактами та щодо відсотку виконання оборонних закупівель АОЗ відмовила в наданні інформації, зазначивши, що такі дані відносяться до «службової інформації».

— Наші запити містили детальне обґрунтування, чому ця інформація не підлягає обмеженню в доступі та чому вона становить суспільний інтерес, але АОЗ не звернув увагу на ці аргументи.

Аналогічно

на наш запит про розмір простроченої дебіторської заборгованості "Спецтехноекспорту" керівництво АОЗ надало відписку, що запитувані відомості є службовою інформацією.

— При цьому такі дані за підписом Арсена Жумаділова станом на 11 лютого цього року нам надавались і не становили службової інформації.

Тож, чомусь чинний керівник АОЗ Арсен Жумаділов приховує дані, які ще вчора були відкритими, а сьогодні раптом опинилися під грифом "для службового користування".

А замість аргументів з'явилися відписки з маніпуляціями навколо понять "загроза обороноздатності" і "службова інформація".

Усе це виглядає не як посилення секретності задля захисту національної безпеки, а як спроба приховати провали.

Бо

— в ефективних інституцій немає потреби ховати агреговані цифри, які не розкривають жодної інформації, що може нашкодити обороноздатності.

Показово, що

— АОЗ намагається обґрунтувати приховування цифр посиланнями на Перелік службової інформації Міноборони — але цей документ не містить жодного слова про прострочену дебіторську заборгованість, про загальні відсотки виконання контрактів чи про обсяги контрактів зі спецімпортерами.

Це грубе перекручування норм, яке суперечить і змісту документу, і закону "Про доступ до публічної інформації", який прямо забороняє обмежувати доступ до інформації про використання бюджетних коштів на оборонні закупівлі, окрім випадків, коли вона становить державну таємницю.

Сьогодні АОЗ — це головний закупівельник озброєння країни, в розпорядженні якого близько пів трильйона гривень.

У таких масштабах будь-яка необґрунтована закритість — це не просто управлінський дефект, це ризик для обороноздатності.

Бо без громадського контролю ми не знаємо, скільки мільярдів "зависли" через непоставки по контрактах, скільки коштів пішли на аванси, за які нічого не поставлено, і яку частку оборонних закупівель держава все ще здійснює через скандальних спецімпортерів.

Агенція оборонних закупівель створювалася у відповідь на провальну роботу Міністерства оборони часів Резнікова, яке в 2022 та 2023 роках закупувало зброю через свій департамент військової технічної політики (ДВТП). На той час ДВТП виплачувало великі аванси фірмам-посередникам, які виводили гроші за кордон, а озброєння не постачали вчасно за контрактами.

— Скандал навколо Львівського арсеналу показав, як 1.3 мільярди гривень були виведені з Міноборони для закупівлі мінометних пострілів, які так і не були поставлені.

А журналісти "Української правди" в статті "Спецмародери" в 2023 році виявили, як державні компанії-спецімпортери вивели з країни мільярди гривень у розпал війни.

Вартість закупівель озброєння через державного спецімпортера Спецтехноекспорт (СТЕ) за матеріалами розслідування Михайла Ткача в 2023 році тільки на 10 контрактах була потенційно завищена на 10 мільярдів гривень.

Одночасно, як з'ясували ми в ЦПК на початку цього року, СТЕ був найбільшим боржником АОЗ, не поставивши державі зброї на десятки мільярдів гривень. Тоді, завдяки публічному тиску громадськості та журналістів, керівника СТЕ, Олексія Петрова було звільнено.

Однак — найголовніше — багатомільярдні заборгованості щодо постачання зброї цією компанією-спецімпортером, судячи з приховування інформації АОЗ, залишаються непогашеними.

Критерієм ефективності АОЗ має бути не сума підписаних контрактів, якою звітується Жумаділов, а факт поставленого озброєння, тобто сума виконаних контрактів.

Сума простроченої дебіторської заборгованості показує відсоток не виконаних вчасно контрактів АОЗ та сигналізує про проблему з можливими недоброчесними постачальниками. Нагадаємо, Міноборони за Резнікова чудово витрачало гроші на зброю, але це не означало, що зброя була поставлена війську.

Саме тому сьогодні критично важливо, щоб міністр оборони Денис Шмигаль і народні депутати негайно навели порядок в роботі АОЗ та відкрили для суспільства агреговані цифри оборонних закупівель агенції.

Закритість, яка суперечить закону, підриває контроль над оборонними закупівлями й створює передумови для корупції. А в умовах війни це не просто проблема, це пряма загроза. Бо кожна гривня, витрачена неефективно, означає зброю і боєприпаси, які не доїхали до фронту.

Держава може і повинна зберігати тактичну секретність. Але АОЗ не має права приховувати базові показники ефективності, які дозволяють суспільству контролювати, чи справді мільярди оборонного бюджету працюють в інтересах армії.

Публікація загальних даних про заборгованість, відсоток виконання контрактів та закупівлі через посередників-спецімпортерів не розкриває деталей про озброєння, проте показує, чи АОЗ працює ефективно, чи ні.

№ 1.331

Неофициальные переговоры как угроза национальной безопасности Украины

2025-12-18

Николай *Голомша*

2025-12-14

Илларионов

Почему Украина должна вести переговоры исключительно в рамках официального межправительственного формата

1. Главная проблема: переговоры вне государственного контроля

Недавние сигналы, поступающие с американского переговорного трека, вызывают серьезную обеспокоенность по поводу возможного формирования неофициальных или закулисных контактов, осуществляемых вне официальных межправительственных рамок и за пределами компетенции уполномоченных исполнительных органов.

Для страны, находящейся в состоянии войны, это не дипломатический нюанс.

Это вопрос национальной безопасности.

Любой переговорный процесс, лишенный четкого мандата, институционального надзора и процедурной подотчетности, подвергает государство стратегической уязвимости.

2. Фундаментальный принцип международных отношений: диалог между государствами

Международное право не признает «частные мирные процессы».

Легитимными субъектами переговоров являются государства и их уполномоченные институты, а не отдельные должностные лица, посредники или неофициальные участники без публичного мандата.

Для Украины приемлемый формат переговоров строго определен:

- (1) Правительство Украины – Правительство Соединенных Штатов;
- (2) через официальные дипломатические и правительственные каналы;
- (3) с участием компетентных учреждений;
- (4) с документированными позициями и юридической ответственностью.

Любой альтернативный формат является юридически ничтожным и политически токсичным.

3. Персональная уязвимость переговорщиков равносильна уязвимости государства

Ответственное государство должно оценивать не только свои переговорные позиции, но и структурные уязвимости самого переговорного процесса.

Когда конфиденциальные контакты происходят вне институционального контроля, возникают условия для:

- (1) косвенного давления,
- (2) информационной асимметрии,
- (3) рисков зависимости,
- (4) подмены государственных интересов неофициальными договоренностями.

В вопросах войны, безопасности и территориальной целостности такие риски неприемлемы.

4. Контрразведка – это обязанность, а не выбор

Законодательство Украины о национальной безопасности устанавливает обязанность государства:

- (1) защищать переговорщиков от внешнего влияния;

- (2) исключать моральную, материальную или процедурную зависимость;
- (3) обеспечивать возможность вести переговоры на равных условиях.

Если такие гарантии не могут быть обеспечены, государство имеет не только право, но и обязанность пересмотреть формат и мандат переговоров, включая кадровые решения.

Это стандартная практика обеспечения безопасности, а не политический маневр.

5. Публичные заявления как повод для официального разъяснения

Особую обеспокоенность вызывают публичные заявления комментаторов в СМИ о предполагаемых неофициальных контактах между представителями Украины и правоохранительными органами или органами безопасности США вне межправительственных рамок.

Независимо от их фактической достоверности, публичное распространение подобных утверждений:

- (1) создает репутационные риски и угрозы безопасности для Украины;
- (2) подрывает доверие к переговорному процессу;
- (3) требует немедленного официального разъяснения со стороны украинских властей.

Молчание в таких обстоятельствах подрывает легитимность.

6. Территориальная целостность не может являться предметом закулисных переговоров

В соответствии с Уставом ООН и императивными нормами международного права, территориальная целостность неприкосновенна.

Она не может быть:

- (1) предметом переговоров на частных встречах,
- (2) изменена посредством неформальных компромиссов,
- (3) подвергнута «проверке» общественным мнением.

Утечки информации, предполагающие сохранение «большей части» территории Украины, являются манипулятивными пробными шарами, а не правовыми позициями.

7. Безопасность и правопорядок: абсолютная красная линия

Любое обсуждение иностранного контроля над территорией Украины, в том числе посредством внешних полицейских или сил безопасности, категорически неприемлемо.

Поддержание общественного порядка, безопасности и юрисдикции:

- (1) является исключительной компетенцией украинского государства;
- (2) осуществляется исключительно украинскими институтами;
- (3) в соответствии с украинским законодательством.

Там, где начинается иностранная полиция, заканчивается суверенитет.

8. Миротворчество как строго ограниченное исключение

Единственной возможной альтернативой — строго временной — является международная миротворческая миссия при соблюдении всех следующих условий:

- (1) законный международный мандат;
- (2) четко ограниченные функции обеспечения безопасности;
- (3) исключение любых сил, связанных с государством-агрессором;
- (4) определенные временные рамки;
- (5) размещение исключительно в пределах международно признанных границ Украины 1991 года.

Миротворцы могут оказывать помощь в стабилизации ситуации, но они не могут заменить государство.

9. Формирование переговорной делегации Украины: процедура и содержание

Не менее важно, как Украина формирует свою переговорную делегацию.

Любая делегация, уполномоченная вести переговоры по вопросам войны, мира, безопасности или территориальной целостности, должна быть:

- (1) создана в соответствии с конституционными и законодательными процедурами;
- (2) наделена четким письменным мандатом;
- (3) подотчетна государству, а не отдельным лицам или неформальным сетям.

Полноценная украинская переговорная делегация должна включать, как минимум:

- (1) уполномоченных представителей Президента Украины как конституционного органа в сфере внешней политики и политики безопасности;
- (2) Министерство иностранных дел как ведущее учреждение по дипломатическим переговорам;
- (3) Министерство обороны и Генеральный штаб для обеспечения практической осуществимости договоренностей в сфере обороны и безопасности;
- (4) представителей национальной безопасности и разведки для оценки рисков, а также противодействия внешнему влиянию и защиты процесса;
- (5) экспертов по международному и конституционному праву для обеспечения полного соблюдения международного права и предотвращения юридически ничтожных обязательств.

Ни одно отдельное лицо, независимо от занимаемой должности, не может законно заменить такую делегацию.

Переговоры, проводимые вне этих институциональных рамок, лишены демократической легитимности, юридической силы и стратегической надежности.

10. Заключение: не должно быть места теневой дипломатии

Украина борется не за частичные договоренности или расплывчатые компромиссы.

Она борется за государственность, суверенитет и верховенство права.

Переговоры по неофициальным каналам свидетельствуют о слабости.

Институциональная, межгосударственная дипломатия свидетельствует о силе.

В вопросах войны и мира не может быть серых зон. https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=4337978043146493&id=100008030207790&rdid=GfwRyJwUShiIxx3P#

<https://aillarionov.livejournal.com/1502533.html>

Политический ликбез. Как рабов и лохов используют при серобуромалиновых революциях. Мноходовочка в советских плакатах

1

2

3

4

Олег *Новоселов*

шаг 1

Когда нужно дестабилизировать общественную иерархию и свалить действующую власть ценой жизни рабов - им дают оружие и агитируют применить его против власти.

Типа

— «это рабам надо для их же свободы».

Что такое свобода в реальности - рабам разумеется не говорят. Им просто обещают «сразу все и бесплатно».

шаг 2

После переворота, когда власть уже захвачена, но пока не укреплена - новые хозяева предлагают рабам делегировать функцию защиты рабов этим новым хозяевам.

Типа,

— «ты раб спокойно сиди дома, зачем тебе рисковать, а мои надсмотрщики защитят твою свободу».

Ты им только оружие отдай. Ты лучше мотыгой шевели на плантации, свободный труженик типа.

шаг 3

Изменение риторики по мере укрепления власти новых владельцев. Не отдай добровольно пожалуйста, а сдай. Раб ты охреневший, не видишь что ли - надсмотрщик требует.

шаг 4

Угрозы и карательные меры. Если не сдашь оружие - ты преступник и враг.

Надсмотрщики нового хозяина тебя заперют или отправят в рудники и на галеры или на Колыму (в зависимости от эпохи и местности).

№ 1.333

**Радянська пропаганда передає свої навички російській.
Пропагандисти ті самі — а глядачі вже інші**

Георгій Почепцов

Основне завдання пропаганди не тільки в наданні нової інформації, але і в підказці того, як саме її потрібно розуміти.

Пропаганді потрібно задати розуміння контексту і тільки тоді вписати в нього вчинок людини, щоб отримати потрібний результат у масовій свідомості. Тобто контекст відображає правило, яке дозволяє створити потрібну інтерпретацію.

Наприклад,

сказати просто «вбив» мало, оскільки неясні причинно-наслідкові зв'язки. У контексті ж усе стає зрозумілим: типу «вбив, захищаючись» або «вбив, нападаючи».

У контексті міститься велика «сила», оскільки він трансформує розуміння в потрібний для пропагандиста бік.

Контекст дозволяє включати в роботу модель світу людини, побудовану заздалегідь.

Основні її віхи задає школа, література і мистецтво, а медіа — це «перекладач» події з життя під модель розуміння. Життя повинно знайти підтвердження в моделі, інакше ситуація може отримати безліч інтерпретацій, чого масова свідомість не потребує.

Частина інтерпретації життя буває вторинною, оскільки пропаганда завжди сильніша, особливо на офіційному рівні.

Сьогодні повертається чи відроджується «кухонна» інтерпретація, оскільки офіційна не отримує розуміння у масової свідомості. Вона є, але її не приймають люди, відчувачи фальшивість.

Неприйняття пропаганди активізує боротьбу влади з тими, хто думає не так, як треба, що заганяє неофіційну думку в умовне «інформаційне підпілля».

І це повертає стару радянську звичку, яка відбилася в словах «есть обычай на Руси — ночью слушать Би-Би-Си». Сьогодні інтернет ускладнює боротьбу не

з тією думкою, але держава прагне покарати не тільки тих, хто говорить не те, але навіть тих, хто слухає або читає не те.

Росія активно бореться не тільки з читанням, але навіть із пошуком «не того» змісту в інтернеті. Тобто міць чужої пропаганди визнається небезпекою. Зараз можна знайти численні приклади навіть не за поширення «не тієї» думки, а за те, що просто прочитали. Ось один із прикладів — людина оштрафована за пошук «Азову» в гуглі: «У протоколі йдеться, що вранці 24 вересня Глухих їхав автобусом на роботу і загуглив “Азов”. У протоколі вказано точний час і місце пошукового запиту, але не вказано, звідки ця інформація. Того ж дня молодого чоловіка затримали співробітники ФСБ і отримали його зізнавальні показання, а також доступ до його телефону. Захисник наполягає, що на Глухих цього дня чинили психологічний тиск», — розповідала російська «Зона медіа». Тобто перед нами покарання за пошук «не тієї» інформації.

Напрошуються аналогії не тільки зі сталінського, а й гітлерівського часу.

Тоді теж були, наприклад, списки придатних книг і був напрацьований досвід: «При відборі книжкових найменувань Рейхсміністерство пропаганди і рейхскерівництво пропаганди НСДАП намагалися якомога точніше враховувати літературні побажання солдатів. Опитування, яке на рубежі 1941—1942 років серед солдатів вермахту провів Рейхсрінг із націонал-соціалістичної народної освіти і пропаганди, показало, що перевага віддавалася кримінальним романам, романам Карла Мая або іншим пригодницьким і любовним романам. Тому в лютому 1942 року Вальтер Тіслер, який у партійній канцелярії очолював бюро зі зв'язків із Рейхсміністерством пропаганди, рекомендував Геббельсу на 95% оснащувати фронтові посилки розважальними книгами. Тільки 5% книг повинні бути ідеологічного характеру, причому необхідно стежити за тим, щоб “література подавалася не важка, а дохідлива”. Розробити таку ідеологічну літературу, “цікаву формою, захопливу за викладом або в стилі роману” Тіслер закликав ще в 1940 році. Взявши за зразок життя святих, письменникам пропонувалося літературними засобами “зобразити життя товаришів по партії, які, наприклад, особливим чином проявили себе на війні, але також і в повсякденному житті”», — ідеться в іншій статті того ж видання.

Здавалося, що нові засоби інформації, такі як інтернет, назавжди поховали цензуру, але все виявилось не так просто. З одного боку, загальнодоступна інформація завжди має можливість домінувати, з іншого — радянський і навіть пострадянський досвід вбудовували в нас механізми недовіри до офіційної точки зору. Вона не тільки подається не завжди вміло, але й часто суперечить здоровому глузду.

Пропагандисти і генерали стали єдиною кастою в цьому новому російському контексті.

Ось один із прикладів:

«Новий 2022 рік Суровікін із родиною зустрічали в VIP-ресторані “Підмосковні вечори” в компанії пропагандистки Маргарити Симоньян і Дмитра Пєскова, прєссекретаря прєзидента. Соціальні траєкторії бойового генерала і путінської еліти остаточно збіглися: Суровікін тепер вів такий же розкішний спосіб життя, як пропагандисти, пропагандисти стали настільки ж мілітаризованими, як генерали. Коли в лютому Путін вирішив почати вторгнення в Україну, російська армія знову виявилася не готовою до такої масштабної операції. Прийняте в обстановці секретності рішення про вторгнення ґрунтувалося на фантастичних уявленнях про противника і боєздатності власних солдатів. Війська готувалися швидше проводити парад перемоги в Києві, ніж воювати з озброєним противником: вони наступали без належної розвідки, зв’язку та організованої логістики. Багато солдатів знову не розуміли, де вони та з ким воюють», — ідеться в іншій статті цього ж ресурсу.

Росія повторила ті самі правила боротьби не з тією думкою, що існували за радянських часів, хоча радянський досвід довів безуспішність такої боротьби, оскільки реальна правда в решті решт завжди виявляється сильнішою. Але, звичайно, на це потрібен час, а його ні в кого немає.

Російський режисер Олександр Сокуров висловився так:

«Жоден заборонений колись державою твір — чи то музика, чи література, чи архітектура — жодна з цих заборон не витримала випробування часом. Усі ці заборони були зняті, тому що всі заборони, спрямовані проти художньої творчості, художньої форми, є заздалегідь приреченими, тому що у мистецтва й у держави паралельні, неконфліктні ситуації. <...> Спробуйте сьогодні зняти “Баладу про солдата” — фільм буде негайно заборонений, а що буде з цим автором — теж невідомо, чи отримає він далі можливість працювати, чи ні. Це принципово важлива ситуація. Треба рішуче змінювати тональність взаємин держави з художнім середовищем, із молодими людьми в першу чергу».

Росія потрапила в пастку.

Будувати сучасну державу на цензурі неможливо, оскільки весь розвиток комунікацій демонструє переваги вільного обігу інформації.

Закривши розвиток комунікацій, можна отримати зникнення «приходу» майбутнього, оскільки «твоє» майбутнє буде неадекватним новому світу.

Воюючи з Україною, Росія намагається представити це як захист не себе, а українського народу:

«Росія досягне всіх цілей спеціальної військової операції, заявив президент Росії Володимир Путін на засіданні Ради з прав людини. За словами російського лідера, Росія змушена збройним шляхом завершувати розпочату Україною проти свого народу в 2014 році війну. Він нагадав, що Київ розпочав війну проти людей, які не змирилися з державним переворотом, що стався в країні у 2014 році», — ідеться, наприклад, у статті пропагандистського російського ресурсу «Ура».

Сокуров прямо каже:

«Взагалі, відсутність процедури політичних дискусій, відсутність процедури обговорення — відкритого, спокійного, без істерик — процесів, які мають місце в країні, <...> завдає, на мій погляд, дуже серйозного удару по долях дуже багатьох людей і по долях талановитих, здібних людей. Ми можемо судити по кінематографу, можемо судити по літературі, по роботі книжкових магазинів, де виникають серйозні претензії у влади до діяльності творчих працівників. Це, на мій погляд, дуже велика, серйозна проблема, тому що люди позбавляються можливості реалізувати свої художні задуми, просто працювати за професією. І дуже часто цим людям не пояснюють, чому з ними поводяться жорстко і безкомпромісно.

Мені, наприклад, кажуть, забороняючи мій фільм: іди до свого президента, обговорюй, іди до нього. Що? Яка причина заборони показу мого фільму? Без пояснення причин. Коли у мене були ці процеси за радянського ладу, мені завжди пояснювали, чому мій фільм не буде показаний в Радянському Союзі. Те саме пояснювали Тарковському, чому його фільм не буде показаний в Радянському Союзі. Абсолютно необхідно, критично необхідно, щоб діалог з художнім середовищем відбувався постійно, спокійно і врівноважено».

Якщо раніше було прислів'я «Закон як дишло — куди повернеш, туди й вийшло», то тепер це скоріше медіа як дишло.

В інформаційному суспільстві інформація править світом.

Держінформація повинна виправдовувати будь-які дії держави. Пропаганда робить необхідну для цього інформацію більш доступною.

Розвиток країни неможливий без свободи медіа, вона буде приречена на відставання.

І, до речі, досвід СРСР це чітко підтверджує.

СРСР перемагав у війні, але програв у мирному житті. По суті радянська модель виявляється ефективною тільки при жорсткому нормуванні людської поведінки. Людина вільна або просто розслаблена в ній не

уживається, звідси постійна міграція в інші країни, звідси втрата молодих поколінь, які бачать своє майбутнє на Заході, а не у себе вдома. Звідси постійна затримка модернізації країни, оскільки вона можлива тільки при наданні свободи циркулювання інформації та висловлюваних думок.

У світі завжди є місце не тільки подвигу, але й інформації, оскільки без інформації подвиг не стане відомим...

Радянська модель будувалася на дефіциті інформації, через це цього «правильна» інформація отримувала більше можливостей для поширення.

«Неправильна» інформація часто доходила до радянської людини через боротьбу з нею пропаганди. Тим самим пропаганда ставала джерелом «неправильної» думки.

№ 1.334

**МИР ВЫБИРАЕТ НОВУЮ ЭКОНОМИЧЕСКУЮ
ФИЛОСОФИЮ. ТАК ЧТО ЖЕ ТАКОЕ ЛОНДОНСКИЙ
КОНСЕНСУС?**

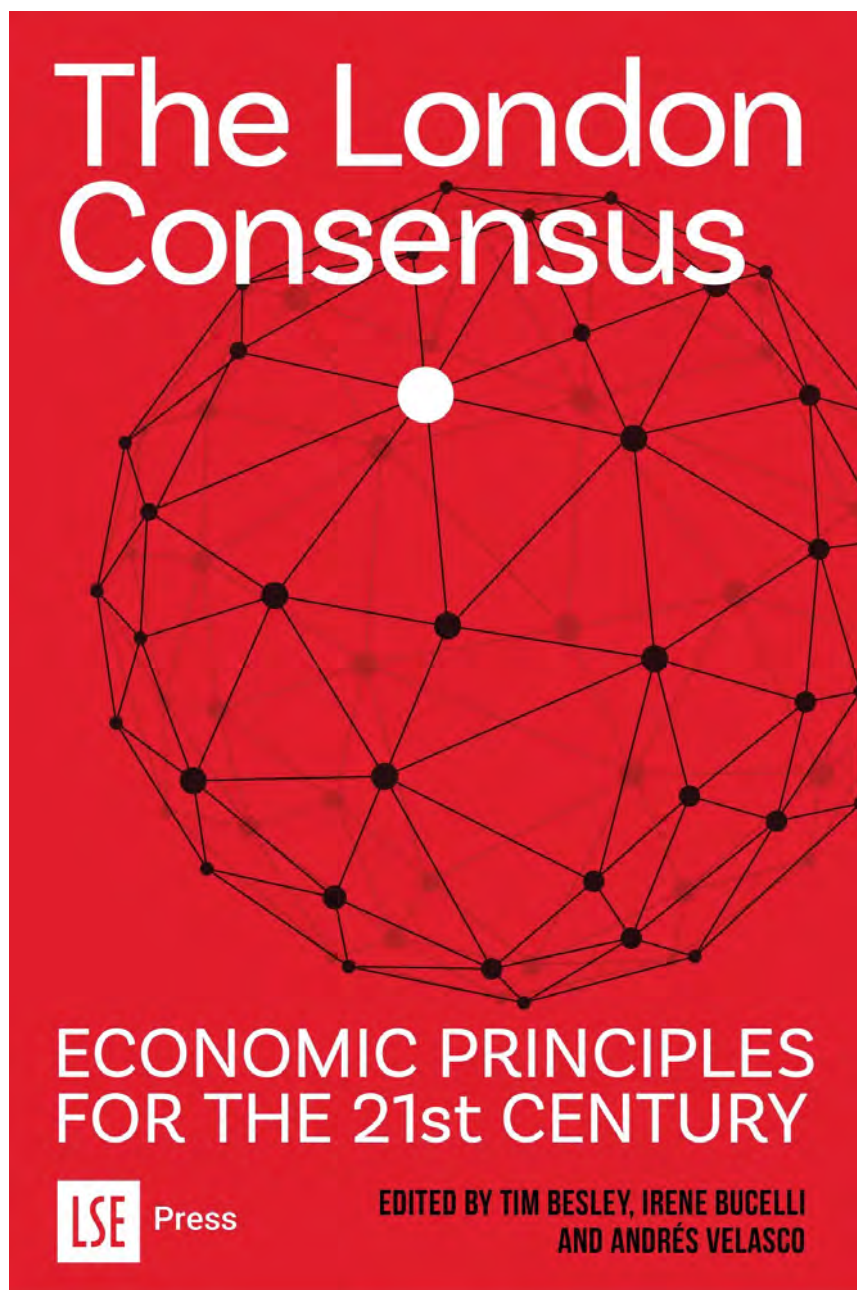
2025-12-19

Алексей Куш, экономист, финансовый аналитик

«Долгое двадцатое столетие» в метаисторическом, а не в календарном контексте заканчивается в 20-х годах нынешнего столетия, то есть прямо сейчас, в том числе это касается перезагрузки целого ряда консенсусов развития, в частности и в экономической сфере.

Один из новых форматов — [Лондонский консенсус](#).

Но начнем наш анализ с прошлых консенсусов. Это поможет понять общий трек развития мировой экономики как части “глобальной мир-системы”.

1. Вашингтонский и Пекинский консенсусы

Один из наиболее [*мейнстримных консенсусов прошлого*](#) — Вашингтонский.

Эта модель стала краеугольным камнем нынешней системы глобального неэквивалентного обмена, в рамках которой развитые страны покупали у развивающихся стран их природные ресурсы за собственные фиатные необеспеченные резервные валюты.

Условно говоря, азиатские или африканские развивающиеся страны продавали свои природные ресурсы за доллары и потом эти же доллары центральные банки этих стран вкладывали в долларовые финансовые инструменты, например, в казначейские облигации США.

Конечно, такая модель неэквивалентного глобального обмена базировалась на преимуществе западных развитых стран в технологиях, накоплении капитала, военной силе и системах глобального менеджмента, в частности в форме таких структур, как Международный валютный фонд, Всемирный банк и т.д.

Все перечисленные выше факторы мирового могущества заворачиваются в обертку “идеологии на экспорт”.

Идеология должна быть универсалистской, то есть адаптированной к ее применению в любом уголке мира:

— от фавел Латинской Америки и «бандустанов» Африки.

С точки зрения такого универсализма, сейчас в мире есть всего две базовые рабочие универсалистские идеологии, готовые для экспорта в третьи страны,

— это Вашингтонский и Пекинский консенсусы.

(1)

Вашингтонский, разработанный англичанином Джоном Уильямсоном, включает:

- (1) жесткую фискальную дисциплину (минимальный дефицит, а лучше профицит бюджета);
- (2) расширение системы налогообложения экономических агентов;
- (3) поддержку реальной ставки кредитования на положительном уровне (когда номинальная ставка центрального банка выше, чем инфляция);
- (4) свободный обменный курс национальной валюты, либерализацию внешней торговли и снижение ставок импортных пошлин, желательно до нуля;
- (5) приватизацию государственных предприятий;
- (6) дерегулирование экономики.

Теоретической базой для формирования универсалистских экономических моделей США для стран третьего мира стали Чикагская школа экономики и Милтон Фридман с его знаменитой фразой: «У общества целей нет, цели имеют индивидуальности». Этот экономический тэтчеризм, как показывает практика, максимально уместен в обществах англосаксонского мира с историческими традициями сильной индивидуальной конкуренции. Но такие подходы не всегда приводят к положительным результатам: в Великобритании

на смену тэтчеризму пришел «Новый курс» Тони Блэра, в США — прогрессивный социализм демократов.

В Украине, где население поддерживает идею сильного социального государства, Вашингтонский консенсус привел к консервации высокого уровня бедности (ведь ее первопричины заключались в другом — в сырьевой модели развития) и обогащению монопольных финансово-промышленных групп, вытеснению государства из сферы медицины, образования и науки и прогрессирующей маргинализации значительной части общества, прежде всего патерналистски настроенного.

Для США модель Вашингтонского консенсуса — это средство покрытия внутренних финансовых и экономических дефицитов, связанных с гиперэмиссией доллара как мировой валюты.

(2)

В отличие от Вашингтонского, **Пекинский консенсус** опирается на следующие принципы:

- (1) постепенные реформы (в противоположность шоковой терапии);
- (2) ставка на креативность и инновации, а не на сырьевую специализацию;
- (3) экономический рост с помощью экспорта;
- (4) государственный капитализм (в противоположность радикальной рыночной экономике);
- (5) авторитаризм (в противоположность демократии).

Под авторитаризмом имеется в виду сильная политическая власть национальных элит с сохранением экономических, социальных и духовных свобод рядовых граждан. Пекинский консенсус — это и есть универсальная идея Китая, с тем лишь отличием, что англосаксонскую идеологию продвигают Атлантический и Британский советы, а китайскую — Институт Конфуция.

Вашингтонский консенсус обычно приводит к деиндустриализации развивающихся стран, потому что они становятся рынком сбыта импортных товаров, произведенных транснациональными корпорациями на производственных мощностях стран Пекинского консенсуса.

Пекинский консенсус — это индустриализация и создание инноваций при поддержке государства, это экспортоориентированная модель, акцентированная на динамическом росте.

Кстати, экономисты Брайан Джонсон и Бретт Шефер провели исследование на статистической базе 89 государств, где активно применялся Вашингтонский консенсус.

— В 48 странах ситуация не изменилась, а

— в 32 странах — ухудшилась.

По этому поводу известный экономист и Нобелевский лауреат Джозеф Стиглиц написал:

«В каждой стране должна быть своя экономическая политика, основанная на учете особенностей страны; не может быть единой, универсальной политики для всех реформирующихся стран. Раньше, в начале 1990-х, я ошибался, когда говорил, по собственному признанию, следующее: приватизация, приватизация и еще раз приватизация».

2. Лондонский консенсус 2.0

Прежде чем перейти к теме Лондонского консенсуса, надо сказать, что концепция с подобным названием уже была. Речь о «Послевоенном консенсусе» (после окончания Второй мировой войны), получившем название «Лондонский». Поэтому нынешний консенсус правильно называть «Лондонский консенсус 2.0».

Предыдущий Лондонский консенсус был связан с «полевением» британской политики:

1) — общество понесло очень тяжелые трудные потери во время войны и требовало у политических элит солидаризма.

Кроме того,

2) — это было и ответом на политическое усиление в Европе влияния СССР.

Итак, Лондонский консенсус — это концепция государства всеобщего благосостояния.

Среди инструментов нужно назвать

— национализацию ключевых активов (тогда перевели в государственную собственность почти 20% экономики Британии, включая стратегические отрасли),

- усиление роли профсоюзов,
- повышение налогов «на богатство»,
- общедоступную 1) медицинскую и 2) образовательную системы.

Это была смесь кейнсианства, государственного макрорегулирования и «встроенного либерализма» на микроуровне.

То есть эту программу можно назвать

- **“надеждой послевоенного общества на социальную справедливость”.**

Ключевой идеолог лейбористов Энтони Кросленд писал:

- «Исчезли самые характерные черты капитализма — абсолютное господство частной собственности, подчинение всей жизни рыночному влиянию, доминирование мотивации в виде прибыли, нейтралитет правительства, типичное распределение доходов по принципу *laissez-faire* и идеология индивидуальных прав».

Послевоенный Лондонский консенсус рассыпался с усилением либертарианских и монетарных идей.

Лондонский консенсус 2.0 — новый концепт XXI века.

Это своеобразный интеллектуальный ответ на фрагментацию мировой экономики, распад классического глобализма и жесткий протекционизм отдельных стран.

Концепт разработали 50 ведущих экономистов мира и эксперты Лондонской школы экономики и политических наук (LSE).

Его появление вызвано тем, что предыдущий мейнстрим, базировавшийся на жесткой бюджетной экономии (теория «нулевого дефицита») и фискальной консолидации, не дал надлежащего результата. И уже не даст.

Итак, **эксперты LSE написали 17 разделов, описывающих новый формат экономического развития.**

Сформулируем основные их тезисы

Первый тезис

прибыль и капитализация бизнеса уже не являются мерилом социального успеха. При этом «чувство собственного достоинства, уважение, социальный статус и общественное признание также имеют

большое значение. Они важны по своей сути и не могут быть списаны со счетов материалистической концепцией благополучия».

Второй

поведенческая экономика XXI века уже не может измеряться классическим инструментарием прошлого столетия — показателем ВВП и уровнем безработицы.

«Новая экономика благосостояния» — это также и качественные показатели жизни и забота о будущих поколениях. Это идеи премьер-министра Новой Зеландии Джасинды Ардерн в формате «бюджета благополучия» или Уэльса — «закон о благополучии будущих поколений».

Третий

ключевая задача политических элит — это борьба с любыми проявлениями нестабильности.

«Разработчики политик должны определить борьбу со всеми видами нестабильности в качестве ключевой задачи своих усилий».

Четвертый тезис

инфляция больше не самоцель.

Этот тезис будет иметь ключевое влияние на политику центробанков мира. Нет, они продолжают таргетировать инфляцию, но не будут делать это как самоцель, подчиняющую все остальные аспекты бытия человека. Борьба с эпидемиями, поддержка больных, инвалидов и других незащищенных слоев населения, цели роста экономики будут значить больше.

Рынок больше не будет заботиться об обездоленных (а он и не делал этого). Государство возвращается в социальную систему и возьмет на себя эту роль.

И, наконец,

Лондонский консенсус 2.0 — это без преувеличения **цивилизационный антропологический разлом между консервативной Америкой и трансгуманистической Европой.**

1) — Первая делает ставку на «маскулинную» индустриализацию, возвращается к «грязной энергетике» и планирует сокращать социальные расходы и, соответственно, снижать налоги.

2) — Европа ставит на «карб-экологию», качество жизни и социальную гармонию.

3. Что выбрать Украине?

Что касается Украины, то нам придется подумать об «Украинском консенсусе».

- (1) После войны общество будет требовать социальной справедливости и сильной поддержки государства. Потому что многие обездоленные и изувеченные войной люди окажутся один на один со своими проблемами.
- (2) Появится вопрос национализации ключевых активов, особенно олигархов, которые не смогли защитить их от войны и переложили это на плечи обычных украинцев в военной форме.
- (3) Экономика будет нуждаться в защите внутреннего рынка и поиске новых, внешних.
- (4) Нас ожидают новая индустриализация и восстановление энергетического потенциала.
- (5) Необходимо повышать сложность экономики и переходить от сырьевых циклов к росту добавленной стоимости в технологических цепочках.
- (6) Но будет потребность и во встроенном «либеральном модуле» для предпринимателей на микроуровне.

То есть

— сильное государство на макроуровне и устранение административного влияния на микроуровне.

И элементы нового Лондонского консенсуса 2.0, в частности, что

— не все решает показатель ВВП.

Самоощущение человека, его удовольствие от жизни и уверенность в завтрашнем дне значат больше. Человек будет рожать детей в безопасном и интересном мире, а не вследствие роста валового продукта, хотя, конечно, эти понятия в некоторой степени связаны между собой.

Вопрос в приоритетах.

2025-12-23

Копытько

Тема с выделением Украине 90 млрд евро через льготный кредит ЕС в водовороте событий отошла на второй план.

Хотя есть момент, который остался без внимания и, на мой взгляд, несёт стратегические риски для Европы.

Для наглядности опишем ситуацию через фигуру бельгийского премьер-министра Барта де Вевера.

Де Вевер был наиболее активным противником идеи финансирования обороны Украины за счёт передачи замороженных российских активов. Канву этой истории многократно описывали, не буду повторяться.

В итоге

1) — лидеры ЕС приняли решение, которое, с одной стороны, добавляет Украине устойчивости. Поскольку обеспечивает ресурсами на критический период.

В то же время

2) — сама Европа оказывается в ловушке Путина как минимум в трёх аспектах:

страх, коррупция и "иллюзия Чемберлена".

Первый.

Барт де Вевер сделал заявление, что ему поступают угрозы о «вечных последствиях» и, как следует из контекста, он боится.

Факт подобного заявления для лидера государства странен сам по себе. Может, стоит задуматься о поисках другой работы?

Но хуже всего то, что такая позиция идеально вписывается в российскую парадигму.

— Россияне уверены, что на западе дрожат от страха. Базовая тактика Кремля — запугивать и давить до того момента, когда начинается жесткий отпор. И только в точке жесткого отпора они готовы о чём-то прагматично разговаривать.

Барт де Вевер может стать любимым политиком в Москве (или в интерпретации Путина – любимым «европейским подсвинком»). Он проявил слабость, значит, будет постоянной мишенью атак. Он идеально мотивирует Россию к продолжению давления на Европу в целом и на Бельгию в частности. Причём, в случае Бельгии, такое давление вряд ли будет иметь характер военного вторжения, это очевидно.

«На помощь» придут кибератаки, искусственные потоки нелегальных мигрантов, «неопознанные дроны», содействие фермерам или другим протестным группам в уличной эскалации и ещё целый арсенал допороговых средств.

Второе.

Бельгия продолжает зарабатывать на замороженных российских деньгах. И с каждым годом этот ресурс будет расти.

Т.е., де Вевер защищает не просто какие-то идеальные принципы, а совершенно прагматичную возможность пополнять казну.

Такой подход является ничем иным, как политической коррупцией.

В Кремле публично критикуют, но тайно аплодируют. Поскольку все главы стран ЕС знают о зарплате Бельгии, подрывается аргументация необходимости сворачивания отношений с Россией, пока она ведёт себя как агрессор.

У Орбана, Фицо, Бабиша, ряда немецких, французских, итальянских и других политиков есть совершенно железные основания вопрошать – а чем мы хуже? Кому-то нужна нефть, кому-то газ, другое сырьё или рынок сбыта. У каждого свой интерес – почему им должны жертвовать, когда Бельгия в привилегированном положении на годы, если не на десятилетия?

Вдумайтесь:

— благодаря де Веверу, Путин коррумпирует и подрывает основы объединённой Европы даже замороженными активами. Европейцы делают всё сами, отравляют себя этим ядом.

Третье, пожалуй, главное.

С подачи Бельгии (и разделивших её позицию стран) ЕС оказался на заведомо ложном и проигрышном пути следования устаревшим правилам, которыми Россия и её союзники из числа автократий не связаны.

Жирную черту под этими правилами подвели США, открыто зафиксировав в стратегии национальной безопасности готовность подрывать ЕС изнутри,

поддерживая политические группы, отвечающие американской повестке. Это ровно то, что уже делает Россия, поощряя крайности слева и справа.

— Де Вевер отстаивает линию, что конфискация российских активов может повлечь какие-то юридические последствия для Бельгии. Это выглядит как полный отрыв от реальности. На вас летит астероид, а вы озабочены счетами за коммуналку. Путин подаст в суд? Вы серьёзно?

Дело в том, что

1) — сами европейцы ожидают прямого столкновения с Россией на рубеже 2029/2030 гг., записывают это себе в документы стратегического планирования и отчасти начинают готовиться.

Но

2) — **в принципиальных моментах продолжают действовать, словно российской угрозы нет.**

Министр обороны ФРГ Борис Писториус отметил, что не верит в сценарий полномасштабного конфликта, но вполне допускает вариант подрыва ЕС/НАТО изнутри через демонстрацию недееспособности. В частности – через агрессию против стран Балтии, на которую не последует достойный ответ. Поэтому Германия активно инвестирует в развитие Бундесвера, в том числе – через партнёрство с Украиной.

— Начальник ГУР Минобороны Украины Кирилл Буданов внёс уточнение: по его данным, Россия перенесла сроки готовности к нападению на страны Балтии с 2030 на 2027 год.

Т.е.,

— через пару лет при инерционном сценарии юридические проблемы **будет последними в ряду проблем.**

Аргумент, что Путин захватит европейские активы в России, не выдерживает критики.

— Путин их в любом случае захватит, просто момент ещё не наступил.

Поддерживать иллюзию, что возможен какой-то цивилизованный диалог в рамках правил, когда Россия готовится к войне и Европа формально это признаёт, абсолютно нелогично и контрпродуктивно.

Это полная калька с идеи Чемберлена получить от Гитлера расписку, что Германия не пойдёт на эскалацию.

Путин недавно заявил, что готов навывписывать таких бумажек сколько угодно. Ибо он знает, что, когда начнётся горячая фаза конфликта, всё это обнулится в одну секунду. Возникнет новая реальность, где условия продиктует победитель.

Бельгии нужно думать о том, как оказаться в числе победителей. Если, конечно, она на стороне Европы, а не Москвы.

Т.к., победителем может быть либо объединённая Европа вместе с Украиной, либо противники Европы.

Барт де Вевер заявил, что отказ передавать российские деньги для финансирования обороны Украины спас Европу от «раскола и хаоса».

На самом деле

— **раскол лишь углубился, а хаос будет ещё более разрушительным.**

Россия не остановится. Бельгийцы в один прекрасный день могут осознать, что их образ жизни разрушен. Ценности подорваны. Гуманизм как базовая идея растоптан. Зато кремлёвские деньги – в сохранности.

Сразу возникнет вопрос – а как мы здесь оказались? И вот тут действительно будут «вечные последствия» для политиков, продавших будущее страны ради сиюминутного комфорта.

Выход только в том, чтобы сломать инерционный сценарий, который на руку Москве.

Самое простое – заблокировать российский «теневого флот» с нефтью и закрыть лазейки поставок в РФ важного оборудования, технологий, всего, что работает на войну.

Россию нужно заставить отступить. Тогда Европа устоит и усилится мире с новой реальностью.

№ 1.336

Павел Вернивский

29 мин. · 🌐

2025-12-22

...

Дивна ситуація відбувається довкола **Міндічгейту**.

Вже **більше місяця** пройшло з моменту початку **скандалу**, а **роль банківської системи** так і **залишилась поза увагою**. Хоча це лише в Україні, бо мені попалась на очі стаття на сайті International Business Times і там автор ставить цілком резонні запитання.

Ну і дійсно, **всі ці схеми були б неможливі без сприяння НБУ** та окремих банків. Бо коли система фінмоніторингу блокує платежі від волонтерів, але «не бачить» підозрілих платежів на 100 млн дол, то це викликає дуже багато питань.

Також всі бачили, що під час обшуків були вилучені **запаковані долари, з маркуванням ФРС**. І в такому вигляді цю готівку міг отримати лише великий банк, який замовляв готівку в США. Що це був за банк ми до сьогодні не знаємо. Хоча НБУ міг би подати запит до ФРС, щоб дізнатись хто саме замовив цю готівку.

І тому з огляду на ці обставини вже мали б виникнути питання як мінімум до **заступника голови НБУ Дмитра Олійника**, який відповідає за напрями фінмоніторингу та нагляду за банками. До речі, НАБУ вже відкрив справу щодо елітної нерухомості Олійника в м. Дубаї, яке не відповідає його доходам.

Одного **жодного службового розслідування** в середині НБУ, **жодного тимчасового відсторонення** до з'ясування всіх обставин ми так і не побачили. А натомість **НБУ зайняв позицію, що скандал їх не стосується**.

Даниил Монин

3 дн. · 🌐

2025-12-19

Смотрю уже **законопроект** по **обскубливанию** **Фопов** подмахнули...

Судя по тексту будет не только НДС ...а и ещё 3% с оборота у фопов...фактически та опция которая особо не использовалась НДС на 3-й группе теперь предлагают принудительный перевод на такой режим.

Ещё **интересно** что **нерезидентов** в виде **е-резидентов** ставят в приоритетное положение чем Украинцев... У тех НДС не будет...

5 колонна **Марченко** **Свириденко**

ПРОЕКТ
Вноситься
Кабинетом Міністрів України
Ю. СВИРИДЕНКО
" " 2025 р.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо реєстрації платників єдиного податку платниками податку на додану вартість

Верховна Рада України постановляє:

1. Внести до Податкового кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 13–17, ст. 112) такі зміни:

1. У пункті 181.1 статті 181 слова «крім особи, яка є платником єдиного податку першої-третьої групи» замінити словами «крім платників єдиного податку третьої групи-електронних резидентів (е-резидентів)».

2. У статті 183:

абзац другий пункту 183.4 та абзац другий пункту 183.5 виключити; у пункті 183.9:

абзац четвертий виключити.

У зв'язку з цим абзаци п'ятий-сьомий вважати відповідно абзацами четвертим-шостим;

абзац четвертий викласти в такій редакції:

«з першого числа календарного місяця, з якого особа вважається платником єдиного податку третьої групи за ставкою 3 відсотки відповідно до підпункту «г» підпункту 4 пункту 293.8 статті 293 цього Кодексу».

3. В абзаці третьому пункту 292.3 статті 292 слова «платника єдиного податку третьої групи, який є платником» замінити словами «платників єдиного податку першої-третьої групи, які є платниками».

4. У статті 293:

підпункт 2 пункту 293.3 викласти в такій редакції:

«2) 5 відсотків доходу – у разі, якщо платник єдиного податку не є платником податку на додану вартість»;

у пункті 293.8:

підпункт 4 доповнити підпунктом «г» такого змісту:

«г) платником єдиного податку третьої групи, який обрав ставку єдиного податку в розмірі 5 відсотків, у разі обов'язкової зміни ставки єдиного податку шляхом подання заяви щодо зміни ставки єдиного податку не пізніше 10 числа календарного місяця, що настає за збігом, в якому вперше досягнуто обсягу оподатковуваних операцій, визначеного у статті 181 цього Кодексу».

Такий платник вважається платником єдиного податку третьої групи за ставкою 3 відсотки з першого числа місяця, в якому було подано заяву.»;

доповнити підпунктом 6 такого змісту:

«б) ставка єдиного податку, визначена для третьої групи у розмірі 5 відсотків, може бути обрана (у тому числі шляхом зміни групи або ставки) суб'єктом господарювання, який не досяг обсягу оподатковуваних операцій, визначеного у статті 181 цього Кодексу, та який не зареєстрований платником податку на додану вартість відповідно до розділу V цього Кодексу або подав заяву про анулювання реєстрації платника податку на додану вартість відповідно до підпункту «в» пункту 184.1 статті 184 цього Кодексу».

5. В абзаці другому пункту 296.1 статті 296 слово «третьої» замінити словами «першої-третьої».

6. У статті 297:

у підпункті 3 пункту 297.1 слова та цифри «які обрали ставку єдиного податку, визначену підпунктом 1 пункту 293.3 статті 293 цього Кодексу» замінити словами «які є платниками податку на додану вартість згідно з цим Кодексом»;

доповнити пунктом 297.8 такого змісту:

«297.8. Платники єдиного податку першої-третьої групи, крім платників єдиного податку третьої групи-електронних резидентів (е-резидентів), у разі досягнення обсягу оподатковуваних операцій, визначеного у статті 181 цього Кодексу, зобов'язані зареєструватися як платник податку на додану вартість відповідно до вимог статті 183 цього Кодексу».

II. Прийнявши положення

1. Цей Закон набирає чинності 1 січня 2027 року.

2. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня опублікування цього Закону:

Виктор Небоженко

50 мин. · 🌐

2025-12-16

...

НОВОГОДНИЙ ГЕОПОЛИТИЧЕСКИЙ ПАСЬЯНС.

США пытаются продать Украину России, чтобы оторвать Москву от Китая, соответственно, исторически и цивилизационно навсегда ослабить Европу. США пытаются, обманув Киев, по кускам продать Украину путинской России. Сначала Крым, сейчас Донбасс и так дальше.

В Кремле надеются, что, разоренная войной, оккупированная часть Украины ослабит Европу, но усилит Россию против перманентной эскалации Китая. Вернув себе часть Украины, Кремль также надеется на возвращение международного могущества России, которое принципиально невозможно без Украины.

В таком случае, Европа будет заинтересована «продать» Россию Китаю, чтобы Кремль не достался США. Возможный трамповский союз США и России мешает Китаю, угрожает Европе и смертельно опасен для Украины, так как он будет основан на предательстве Украины и приоритете силы над правом.

Европа хочет продать Россию Китаю, надеясь, что Пекин надолго завяжет на Дальнем Востоке на несколько десятилетий. А то, что останется от европейской части путинской России постепенно превратится в «Московскую Россию» или полу мирную Новороссию, которая вечно будет выяснять отношения со "своими" бывшими регионами РФ - Кавказом, Поволжью, Сибирью.

№ 1.339

Валютно-курсова політика НБУ: прогнозованість чи хаос?

2025-12-18, glavcom.ua

Богдан Данилишин

Як перехід до нового ліберального курсового режиму вплинув на динаміку економічних процесів

Національний банк позиціонує свою ліберальну валютно-курсову політику як виключно переможну історію, що знизилу вразливість економіки до валютних шоків.

Однак, **реальність значно інша.**

Спробуємо розібратися як перехід до нового ліберального курсового режиму вплинув на динаміку економічних процесів.

У жовтні 2023 року, реалізуючи стратегію пом'якшення валютних обмежень, Національний банк проголосив перехід від фіксованого обмінного курсу до так званої «керованої гнучкості» з метою «посилення стійкості валютного

ринку, сприяння його кращій адаптації до внутрішніх і зовнішніх шоків та зменшення ризиків накопичення валютних дисбалансів».

В економічній літературі цей режим має назву керованого плавання (managed floating).

1)

Режим керованого плавання має свої переваги.

Однак ці переваги реалізуються виключно в умовах, коли домінантну частину валютних потоків формують ринкові процеси, а війна чи інші структурні шоки не впливають на поведінку суб'єктів ринку.

У таких ідеальних умовах попит і пропозиція валюти врівноважуються ринком, а роль центрального банку полягає в згладжуванні короткострокових сплесків попиту і пропозиції валюти, не порушуючи дії фундаментальних факторів.

2)

Режим фіксованого обмінного курсу також має свої переваги.

Це – передбачуваність валютного курсу, стабілізація валютних очікувань, сприяння торгівельній та інвестиційній діяльності, зниження витрат центрального банку на валютні коригування в періоди волатильності, полегшення інтеграції в рамках геополітичних об'єднань. Такий режим краще пасує умовам, коли економіка перебуває в стані турбулентності викликаній зовнішніми шоками чи проходить інтеграційний процес.

Економіка України, вочевидь не характеризується ідеальними ринковими умовами.

Вагома частина валютних надходжень фінансується із зовнішньої допомоги, тобто має неринковий характер, а воєнні шоки деформують поведінку та стимули суб'єктів ринку (за 10 місяців 2025 р. зовнішня допомога склала 40 млрд дол. США, а експорт – 44 млрд дол. США).

Тому

— відмова від фіксації обмінного курсу у 2023 р. позбавила валютний ринок чітких орієнтирів, призвела до появи невизначеності на валютному ринку та дестабілізації валютних очікувань.

Бізнес та населення суттєво наростили валютний попит, що змусило НБУ здійснювати додаткові валютні інтервенції НБУ для стабілізації.

— За час війни стабілізаційні валютні інтервенції НБУ склали вже \$120 млрд, або 80% від отриманої міжнародної фінансової допомоги.

Валютні інтервенції НБУ збільшилися з \$27 млрд у 2023 р. до \$37 млрд у 2025 р.,

а це значить, що

— **проголошена мета керованої гнучкості обмінного курсу — провалилась!**

Особливо зріс валютний попит населення.

— Зараз близько 20% сумарних інтервенцій НБУ припадає на задоволення попиту населення, тоді як у 2023 р. на частку населення припадало 17%, а у 2022 році – лише 4%.

Першою реакцією НБУ на невдачі своєї валютної політики було не її корегування, а звинувачення на адресу Уряду.

— У 2024 р. НБУ почав комунікувати тезу, нібито фіскальний дефіцит Уряду роздмухує валютний попит.

Нонсенс тут полягає в тому, що фіскальний дефіцит скорочується з року в рік (з 27% ВВП у 2023 р. до 22% ВВП у 2025 р.), тоді як валютний дефіцит, навпаки, розширився (з 17% ВВП у 2023 р. до 22% ВВП у 2025 р.).

Тобто драйверами розширення валютного дефіциту точно не виступають фіскальні чинники.

У 2025 р. НБУ вирішив припинити нападки на Уряд та перейшов до корекції своєї валютної політики, фактично зафіксувавши обмінний курс за допомогою валютних інтервенцій.

Фактично

— **в Україні насаджено гібридну модель ручного управління валютно-курсними процесами із непрозорими параметрами валютного курсу та мінімізацією впливу ринкових чинників.**

Реальним важелем управління в цій моделі стали не ринкові процеси, а продажі іноземної валюти центральним банком (валютні інтервенції).

НБУ декларує, що валютний курс «рухається в обидва боки», однак це не відповідає дійсності. Так, у минулому році курс гривні девальвував на 14% при стабільному сальдо зовнішньої торгівлі, а у 2025 р. курс «керовано» залишається стабільним при зростанні торгового дефіциту на 43%. Це просто модуляція валютного курсу, а не його гнучкість! Обмінний курс гривні відображає не тренди валютного ринку і дію фундаментальних чинників курсоутворення, а рухається в межах адміністративно визначеного коридору,

який відомий тільки НБУ (і то не факт що й НБУ собі чітко уявляє цей коридор).

Фіксований курс був номінальним якорем, якому довіряли учасники ринку.

Інфляційна ціль — не стала і не могла стати новим монетарним якорем економіки, оскільки інфляція має переважно немонетарний (витратний) характер, а канали монетарної трансмісії залишаються слабкими і нерозвиненими. Як наслідок, учасники ринку не стали довіряти інфляційному монетарному якорю і просто наростили валютний попит.

«Керована гнучкість» курсу згенерувала в багатьох суб'єктів ринку очікування знецінення національної валюти, що погіршило їх бізнес-настрої. Від непевності майбутнього обмінного курсу гривні насамперед постраждала інвестиційна діяльність.

2. Про курс який «не полетів у космос»

НБУ полюбляє педалювати, що перемогою гнучкого валютного режиму стало те, що курс гривні «не полетів у космос», забуваючи про те, що «в космос полетіли» валютні інтервенції на стабілізацію цього валютного курсу.

Нацбанк перейшов до гнучкості курсу не «з позиції сили», не з позицій приросту експорту та продуктивності економіки, а з слабкої позиції прохача міжнародної допомоги.

Експорт від початку війни постійно падає чи стагнує, про масштабне залучення іноземних приватних інвестицій можна лише мріяти. Постійно знижується коефіцієнт покриття імпорту експортом.

Тому

— **стабільний валютний курс гривні відображає не ситуацію в економіці України чи «геніальність» НБУ, а вплив геополітики.**

Перебування на «апараті штучного дихання міжнародної фінансової допомоги» ставить валютний курс гривні в колосальну залежність від бажань і спроможності міжнародних партнерів підтримувати Україну у боротьбі з екзистенційним ворогом.

Якщо

— обсяги зовнішнього фінансування критично зменшаться, а валютні резерви НБУ почнуть танути, стрімка девальвація гривні стане неминучою. І в цій ситуації ніяка «керована гнучкість» не зарадить.

3. Про довіру до гривні

НБУ стверджує, що ознакою стабільності валютних процесів є постійний приріст гривневих заощаджень.

При цьому

— опускається той факт, що валютні заощадження зростають швидше за гривневі.

Зокрема, за 9 місяців 2025 р. у гривневі заощадження (депозити та ОВДП) населення спрямувало лише 60 млрд грн, тоді як у валютні активи (готівку, депозити та ОВДП) населення вклало 215 млрд грн (в 3,5 рази більше!).

Очевидно, що така «довіра до гривні» є фантомною.

Більше того,

— джерелом приросту цих гривневих заощаджень є не робота економіки, а значний фіскальний дефіцит, який постійно підживлює гривневу ліквідність суб'єктів економіки.

4. Світовий досвід

Узагальнення практики валютного курсоутворення в різних країнах свідчить, що більшість центральних банків добре усвідомлюють переваги прив'язки курсу національної валюти до твердої іноземної валюти та адекватно прораховують ризики плаваючого валютного курсу.

За даними МВФ, із 190 країн у 2023 р.

— тільки 32% країни мали вільно-плаваючий чи керовано-плаваючий (гнучкий) валютний курс, а 68% країн практикували жорстку чи повзучу прив'язки.

Більше того,

— кількість країн, які віддають перевагу гнучким режимам валютного курсу з часом зменшується.

Так, у 2005 році відсоток країн, які мали вільно-плаваючий чи керовано-плаваючий курс дорівнював 47%, у 2016 р. цей відсоток зменшився до 37%, а у 2023 р. – до 32%.

Фундаментальна стійкість валютного курсу залежить виключно від росту конкурентоспроможності реального сектора, яка в свою чергу визначається інвестиціями та інноваціями.

Однак,

— протягом останніх 10 років політика НБУ всіляко стояла на заваді кредитно-інвестиційного процесу.

НБУ створив у сфері банківського фінансового посередництва умови подвійної монетарної та регуляторної жорсткості, які призвели до майже повної зупинки кредитного процесу та переорієнтації банків на державні активи (ОВДП і депсертифікати).

Наслідком кредитно-інвестиційного голоду стало постійне розширення торгового дефіциту, який і так є переобтяжений імпортом оборонних товарів.

За 10 місяців 2025 р. імпорт товарів і послуг зріс на 14,6%, а експорт — скоротився на 4,5%. Імпорт перевищує експорт більше ніж удвічі. Згідно даних платіжного балансу найбільші обсяги відтоку іноземної валюти з країни за останні 12 місяців зафіксовано за такими каналами:

- (1) від'ємне сальдо зовнішньої торгівлі: \$52,9 млрд;
- (2) приріст готівкової іноземної валюти поза банками: \$9,9 млрд;
- (3) виплата процентів/ доходів за позиками та інвестиціями: \$7,3 млрд.

Валютні резерви країни поки що залишаються достатніми для покриття існуючих валютних розривів, однак ситуація може швидко погіршитися у разі перебоїв з надходженням зовнішньої фінансової допомоги.

Крім того, слід враховувати, що

— за валових міжнародних резервів України обсягом \$55 млрд зовнішньо-боргові зобов'язання держави вже сягають майже \$150 млрд, а ті кошти, що направляються на поповнення валютних резервів, мають здебільшого боргову природу.

В таких умовах закінчення паузи з обслуговування зовнішніх боргів у 2027 р. і початок погашення зовнішніх офіційних позик, отриманих Урядом під час війни, суттєво збільшать тиск на міжнародні резерви НБУ.

Валютні резерви, які формуються із зовнішніх позик (а не з експортної виручки чи прямих продуктивних інвестицій), не є надійною гарантією від валютних потрясінь у довгостроковому періоді.

Україна не зможе безкінечно довго користуватися масштабною підтримкою донорів.

МВФ прогнозує, що після закінчення війни зовнішнє офіційне фінансування України в формі кредитів і грантів не перевищуватиме \$12 млрд на рік (при тому, що сума потреб у відновленні й відбудові складає понад \$500 млрд).

1) — Валютний режим, що спирається на неринкові форми залучення валютних коштів, є крихким і вразливим до будь-яких потрясінь.

2) — А кардинальне зменшення міжнародної фінансової допомоги України у перспективі кількох років загрожує втратою керованості «гнучкого» курсоутворення або обвалом валютного курсу.

Для уникнення такого обвалу НБУ варто було б не вправлятися у міфотворчості та красномовності, а долучитися до розробки реальної програми дій з відбудови економіки країни та відновлення її експортної спроможності, залучення продуктивних інвестицій та скорочення імпоротної залежності.

Роль Національного банку в програмних заходах повинна полягати не в

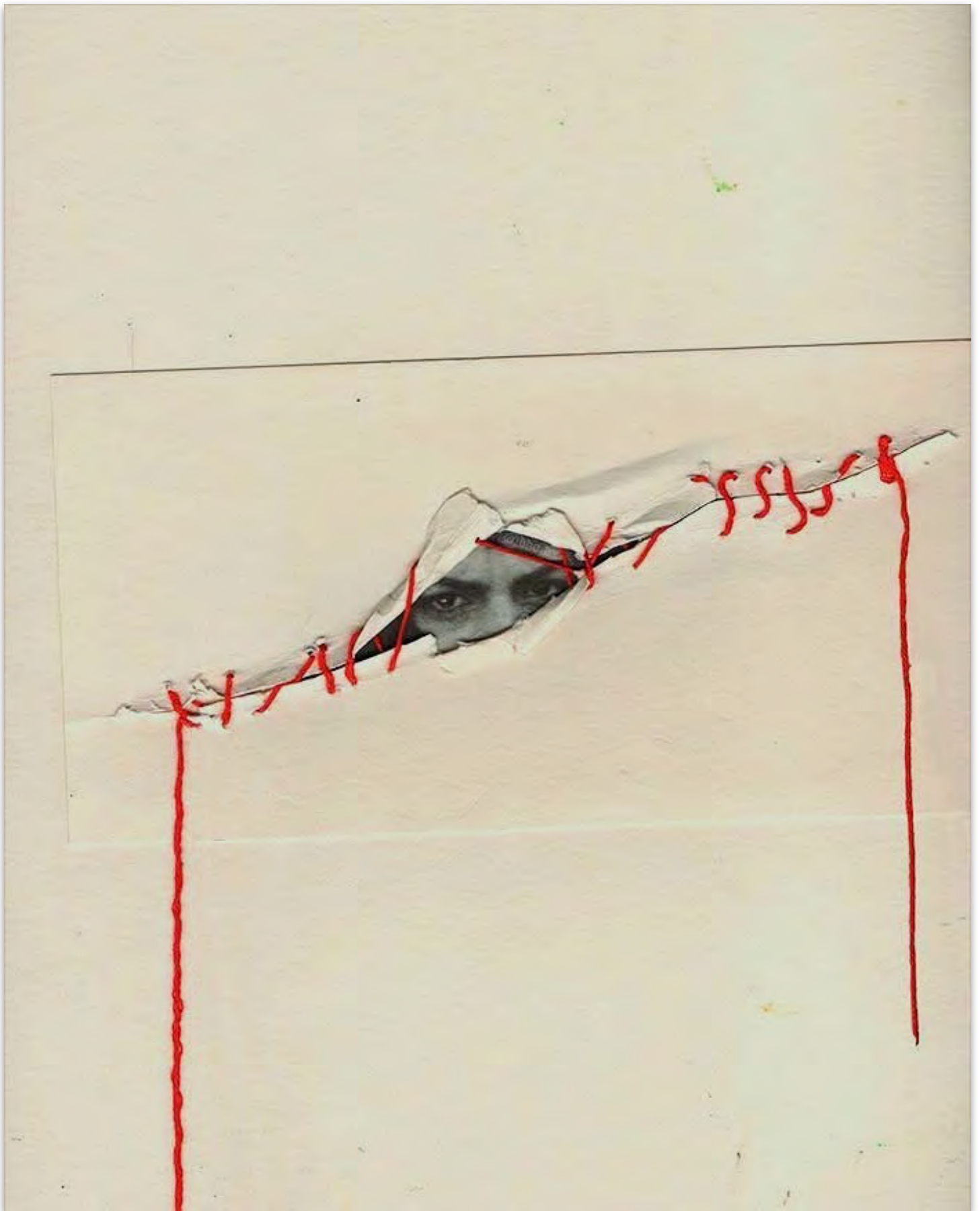
1) — декларуванні красивих фраз про інфляційне таргетування, валютну лібералізацію та гнучке курсоутворення,

а в

2) — реальних кроках по запуску та відновленню банківських кредитно-інвестиційних механізмів економічного відновлення.

№ 1.340

ПРО КРИТИКУ, ФАНАТИЗМ І ДЕМОНІЗАЦІЮ ВЛАДИ

Автор: <https://www.facebook.com/brutal.realism>

Критика — це не емоція і не форма агресії. Це інструмент мислення, спосіб зв'язки реальності з рішеннями, які в ній ухвалюються. Вона не потребує симпатій, не працює з вірою і не апелює до лояльності. Її поле — факти, причинно-наслідкові зв'язки і відповідальність.

Саме тому критика викликає таку непропорційну агресію:

— вона руйнує ілюзії, за які люди тримаються найміцніше.

Проблема починається там, де критику перестають читати як аналіз і починають сприймати як намір.

1) — Не «що сказано», а «проти кого».

2) — У цій точці мислення зникає, а на його місце стає групова лояльність.

Людина, яка критикує, перестає бути співрозмовником і автоматично стає загрозою.

Її не слухають — її ідентифікують.

В українському політичному просторі це проявляється особливо чітко.

Суспільство розділене на табори — умовних «зеленоботів» і «порохоботів».

І критика влади в цій системі більше не читається як критика рішень чи дій.

Вона сприймається як напад на «наших».

— Саме тому будь-яке зауваження до президента, уряду чи парламенту (теперішніх або попередніх) трактується як особиста образа.

У цей момент влада перестає бути інституцією і перетворюється на ідола.

1) — А ідол — це не об'єкт аналізу.

2) — Ідол — це частина ідентичності.

Коли критикують ідола, людині здається, що критикують її саму.

Тому відповіддю стає

— не аргумент, а агресія.

— Не аналіз, а вигнання.

Критика замінюється ритуальними формулами:

— «бот», «замовниця», «працює на когось». Це не випадкові слова. Це спосіб позначити ворога і викинути його за межі «своїх».

Тут же виникає ще одна небезпечна підміна — демонізація.

Президенти й політики починають зображуватися як абсолютне зло:

— у тваринних образах, карикатурах, гротескних формах.

Це подається як «жорстка критика», але насправді не має до критики жодного стосунку. Демонізація не пояснює. Вона спрощує.

Вона знімає потребу думати, зводячи складну політичну реальність до казки про монстра.

З психологічного погляду це зрозуміло.

Демонізація зменшує тривогу.

1) — Якщо проблема в «чудовиську», не потрібно розбиратися в системі, інституціях, власній відповідальності й помилках.

2) — Достатньо ненавидіти.

Але з політичного й соціального погляду це руйнівні.

— Бо разом із конкретною особою знецінюється сама посада, сама інституція. Руйнується повага не до людини, а до державного механізму.

(1) Критика так не працює.

(2) Критика не потребує дегуманізації.

(3) Критика не потребує приниження.

(4) Критика не потребує створення образу ворога.

Там, де критика перетворюється на хамство, вона перестає бути інструментом контролю і стає інструментом розколу.

І саме це вигідно владі — будь-якій.

1) — Бо владі зручно мати справу не з аргументами, а з істерикою.

2) — Не з аналізом, а з фан-клубами, які воюють між собою,

3) — залишаючи інституцію поза відповідальністю.

Особливо небезпечно це для країни, яка живе у війні.

— Не тому, що «не на часі», а навпаки — тому, що саме у війні ціна рішень максимальна.

Критика влади в таких умовах не розкіш і не загроза, а необхідність.

Але лише за однієї умови:

— якщо це критика, а не племінна ненависть.

(1) Критикувати владу — означає визнавати її відповідальною.

(2) Не критикувати — означає знімати з неї цю відповідальність.

Проблема не в тому, що в Україні багато критики.

Проблема в тому, що ми часто плутаємо

— критику з приниженням, а незгоду з ворожістю.

Поки будь-яке запитання до влади сприйматиметься як напад на ідола, ми залишатимемося не громадянами, а прихильниками.

1) — Держава тримається не на фанатизмі і не на ненависті.

2) — Вона тримається на здатності мислити, розрізняти і відповідати.

Критика — це не акт руйнування.

Це остання форма відповідальності, яка ще залишилася.

№ 1.341

Офшоры: Глобальный грабёж под сенью пальм

Warden Null

Представьте себе параллельную вселенную. В ней нет налогов на сверхприбыль, никто не задаёт вопросов о происхождении ваших миллиардов, а законы написаны так, будто их диктовали самые жадные корпорации и самые изворотливые коррупционеры. Эта вселенная реальна. Имя ей — офшор.

На первый взгляд, это просто солнечные острова с льготным налогообложением. Кайманы, Бермуды, Британские Виргинские острова — звучит как реклама рая. Но за глянцевым фасадом скрывается раковая опухоль на теле мировой экономики, система, которая позволяет самым богатым и нечистым на руку становиться ещё богаче за счёт всех остальных.

Офшоры — это не хитрая лазейка для бизнеса. Это циничный и хорошо отлаженный механизм глобального грабежа.

1. Кровопускание для мировой экономики

Каждый год сотни миллиардов долларов, которые должны были пойти на больницы, школы, дороги и пенсии, бесследно исчезают в офшорной тени. По оценкам экспертов, речь идёт о сумме, сопоставимой с ВВП целых стран. Это не просто упущенная выгода, это прямое воровство у общества.

Когда транснациональный гигант, пользуясь вашей инфраструктурой, продавая вам товары и нанимая ваших граждан, переводит всю свою прибыль в условную "ООО Рога и Копыта" на Бермудах и платит 0% налога, он грабит именно вас. Он перекладывает свою долю ответственности на плечи малого бизнеса и обычных наёмных работников, которые не могут позволить себе армию юристов для создания фиктивных фирм.

В итоге дефицит бюджета покрывается за счёт повышения налогов для всех остальных или сокращения жизненно важных социальных программ. Офшоры — это насос, выкачивающий жизненные соки из реальной экономики в карманы одного процента.

2. Рассадник коррупции и преступности

Но уклонение от налогов — лишь верхушка айсберга. Главный товар, который продают офшоры, — это анонимность. Именно она, как магнит, притягивает самые грязные деньги мира. Наркокартели, торговцы оружием, диктаторы, разворовавшие свои страны, и коррумпированные чиновники всех мастей — все они находят в офшорных юрисдикциях тихую гавань для своих активов.

Расследования вроде "Панамского архива" или "Архива Пандоры" сорвали маски с этой системы, показав, как мировые лидеры, которые на публику говорят о борьбе с коррупцией, сами прячут миллионы в офшорных трастах.

Это система, которая позволяет чиновнику украсть деньги, выделенные на строительство больницы, отмыть их через цепочку подставных компаний и в итоге купить на них виллу в Лондоне или яхту на Лазурном берегу. Офшоры — это прачечная для преступного мира, легализующая воровство в промышленных масштабах и подрывающая основы правосудия.

3. Двигатель неравенства

В конечном счёте, офшоры — это мощнейший катализатор глобального неравенства. Они создают двухкастовую систему: для сверхбогатых, живущих по своим правилам, и для всех остальных, вынужденных нести полное налоговое бремя.

Пока медсестра, учитель или инженер честно платят налоги с каждой заработанной копейки, владелец корпорации выводит миллиарды, не внося в общую копилку практически ничего.

Это не просто несправедливо. Это разрушает социальный контракт — негласное соглашение о том, что все вносят свой вклад в общее благо. Когда люди видят, что элита открыто игнорирует правила, которые обязательны для всех, вера в государство, закон и справедливость умирает.

Растёт социальное напряжение, поляризация и гнев, которые выливаются в политические кризисы и общественные потрясения. Офшоры — это яд, отравляющий доверие и разрушающий ткань общества изнутри.

4. Время платить по счетам

Мир больше не может позволить себе эту чёрную дыру. Существование офшоров — это не экономическая необходимость, а политический выбор. Выбор в пользу богатых и влиятельных против интересов 99% населения планеты.

Покончить с этим можно. Нужны жёсткие санкции против "налоговых гаваней", создание глобального реестра бенефициарных владельцев, который сделает невозможной анонимность, и введение единой минимальной ставки корпоративного налога по всему миру. Это требует политической воли, которой так долго не хватало мировым лидерам.

Но вопрос стоит ребром: либо мы закроем эту глобальную "прачечную", заставив богатейших платить свою справедливую долю, либо мы молча будем наблюдать, как мир всё глубже погружается в пропасть неравенства и коррупции. Третьего не дано.

№ 1.342

Я часто пишу о сходстве "технологии власти" в Аргентине и Украине

2025-12-24

Куц

Суть этой технологии - дать обществу некую идею для отвлечения его внимания к "рукам политических элит".

Любая общественная идеология решает только две настоящие задачи:

1. Отношение к средствам производства и базовым активам.
2. Характер распределения национального дохода.

Простыми словами, это онтология общественного бытия в рамках двух вопросов:

- "Кто владеет" и
- "Кто получает профит и в какой пропорции".

Все остальное - это лишь технология прихода к власти и удержание оной.

Любой наш министр финансов после 2014-го года прекрасно себя чувствовал бы в правительстве Милея и наоборот.

Так как базовая матрица там общая, нюансы в прошивке.

А псевдолибертарианство в Аргентине и "непонятно что" у нас - это всего лишь технология власти.

Сходство тут даже в нюансах.

Украина давно один из лидеров пр импорту секонд-хенда.

Любовь к ветоши существенно подрубила развитие нашей текстильной отрасли.

А ведь легкая промышленность в период УССР была важнейшим кластером в рамках общей модели размещения производительных сил.

Кроме того, легкая промышленность обладает одним из самых высоких уровней относительной добавочной стоимости, так как в себестоимости велик удельный вес фонда заработной платы (трудоемкое производство).

Примерная та же картина сейчас и в Аргентине.

Буквально за пару лет Аргентина стала региональным лидером по импорту секонд-хенда.

Местные СМИ пишут о беспрецедентном росте импорта секонд-хенда, который, буквально, раздавил внутренний рынок текстиля и местные производственные цепочки.

В структуре импорта одежды секонд-хенд составляет уже 11%.

Основной поток идет из Чили, где сильной легкой промышленности никогда не было (а в Аргентине была).

Сейчас Чили на 4-месте в мире по импорту секонд-хенда, который составляет 40% импорта одежды в страну и значительная его часть попросту выбрасывается в пустыне Атакама, превращая ее в мегасвалку из гор секонд-хенда, состоящего из синтетических волокон.

Которые становятся опасным источником загрязнения окружающей среды.

При этом в Аргентине с 1999 года импорт секонд-хенда был запрещен.

Получается примерно такая глобальная цепочка:

- (1) В мире секонд-хенда текстиль могут производить лишь страны с очень дешевой рабочей силой, например, Бангладеш или Камбоджа.
- (2) Эту одежду производят в бедных странах компании богатых стран.
- (3) После того, как население богатых стран купит новую одежду и поносит ее, текстиль трансформируется в секонд-хенд и передается в развивающиеся страны, где зарплаты выше, нежели у беднейших государств и которые по этой же причине не могут развивать свою национальную текстильную промышленность в условиях импорта ветоши.
- (4) Сам секонд-хенд идет по каналам благотворительных фондов, сперва бесплатно, а потом - за деньги через структуры местных торговцев в развивающихся странах.
- (5) Плюс лоббизм на таможне.
- (6) Многие таможенники - диллеры на рынке секонд-хенда.

Аргентинские бизнес-ассоциации во время каденции Милея неоднократно обращались к правительству с просьбой ограничить поток ветоши.

Точно такие же письма мелким почерком писали и наши ассоциации.

Итог аналогичный.

Как пишут в Аргентине:

"... беспрецедентный рост импорта секонд-хенда на фоне очевидного спроса на нее — поворотный момент для сектора и рынка одежды в стране".

В модели Милея слабый национальный производитель, неспособный выиграть конкурентную борьбу с импортом без заградительных пошлин, должен умереть.

Даже если он производит новое, создает рабочие места и платит НДС, а импортируют ношеное, без создания рабочих мест и уплаты налогов в бюджет.

№ 1.343

МВФ: Спасательный круг для утопающих или удавка на шее народа?

Warden Null

Вопрос про Международный валютный фонд — это не про высокие финансы. Это про отчаяние, жадность и глобальную систему, в которой одни протягивают руку помощи, а другие по локоть эту руку откусывают. И пока эксперты в дорогих костюмах рассуждают о "структурных реформах", простые люди затягивают пояса так, что уже дышать нечем.

1. Экономическое дно и поиск спасения

Страны бегут к МВФ не от хорошей жизни. Это акт экономического суицида на минималках. Представь, что твоя экономика — это наркоман в ломке. Собственные запасы "валютного героина" кончились, дилеры с частных рынков шарахаются от тебя, как от прокаженного, или предлагают дозу под такой процент, что проще сразу вскрыться.

И тут на горизонте появляется МВФ — этаким государственный реабилитационный центр. Он не даст тебе умереть прямо сейчас, вколет поддерживающую дозу, но взамен выставит счёт, который ты будешь оплачивать до конца своих дней.

2. Ловушка "дешёвых денег"

"Дешёвые деньги" — это наживка. Бесплатный сыр бывает только в мышеловке, а сыр от МВФ — в долговой яме.

Да, на бумаге всё выглядит прилично. Ставки ниже рыночных, длинные сроки, умные дяди-эксперты, которые научат тебя жить по средствам. МВФ — это как знак качества для других инвесторов: "Смотрите, пациент под наблюдением, можно рискнуть". Но дьявол, как всегда, в условиях. Эта знаменитая "кондициональность" — не что иное, как экономическая кастрация.

3. Жестокая арифметика реформ

"Сократите расходы!" — кричит МВФ. И под нож идут пенсии стариков, пособия для матерей-одиночек, зарплаты врачей и учителей. "Приватизируйте всё!" — и вот уже стратегические предприятия, которые строились поколениями, уходят за бесценок в руки местных барыг или транснациональных корпораций. "Откройте рынок!" — и местный производитель, едва дышавший, получает смертельный удар от импортного гиганта.

Греция в 2010-х — хрестоматийный пример.

— Страну превратили в полигон для социальных экспериментов, где пенсии урезали до уровня милостыни, а безработица среди молодежи

взлетела до небес. И всё это под аккомпанемент рассказов о "неизбежности жёстких мер".

4. Коррупция как главный бенефициар

Но самая циничная часть этого театра абсурда — коррупция. Глупо думать, что правящая "элита", которая годами грабила свою страну и довела её до ручки, вдруг проникнется народным горем и направит транши МВФ на спасение экономики. Нет. Для них кредит МВФ — это не спасательный круг. Это последний джекпот, золотой билет на самолёт в Лондон, Майами или Дубай.

Пока народу втирают про необходимость потерпеть, чиновники и их приближённые пият эти деньги с космической скоростью. Средства, выделенные на стабилизацию валюты, волшебным образом оказываются на офшорных счетах. Контракты на "реформы" отдаются фирмам-однодневкам, принадлежащим зятю министра. Активы, выставленные на приватизацию по требованию МВФ, "случайно" покупают друзья президента по цене металлолома.

5. Бессилие контроля

МВФ, конечно, делает вид, что борется с этим. Они пишут грозные отчёты, требуют антикоррупционных судов и прозрачности. Но это всё показуха. Фонд — это бюрократическая машина, которой важны отчёты и выполнение формальных условий. А то, что за фасадом "успешной программы" скрывается тотальный грабёж, — это уже "внутренние проблемы страны".

6. Замкнутый круг ада

В итоге получается замкнутый круг ада. Коррупция рождает экономический кризис. Кризис заставляет ползти на коленях к МВФ. Кредит МВФ становится пищей для новой, ещё более наглой коррупции. Чиновники, набив карманы, сваливают из страны, оставляя за собой выжженную землю и долг, который будут выплачивать несколько поколений.

7. Инструмент в неправильных руках

Так что да, страны лезут в эту петлю от безысходности. Но затягивают эту удавку на шее собственного народа те самые люди, которые громче всех кричат о спасении нации. МВФ в этой схеме — не злодей и не спаситель. Он просто инструмент. Холодный, безразличный финансовый скальпель, который в руках честного хирурга может спасти жизнь, а в руках вора и мясника — лишь выпотрошит пациента дочиста.

И, к сожалению, в операционной слишком часто оказываются именно вторые.

Транснациональные корпорации: неоколониализм под маской инвестиций

Warden Null

Давайте начистоту. Транснациональные корпорации (ТНК) в развивающихся странах — это не двигатель прогресса. Это хищник, облаченный в овечью шкуру «прямых иностранных инвестиций».

Весь дискурс о «создании рабочих мест» и «трансфере технологий» — лишь дымовая завеса, прикрывающая современную форму колониализма, где вместо армий и генерал-губернаторов действуют советы директоров и лоббисты.

Пускать их в слабую экономику без жесточайшего государственного контроля — это акт национального суицида. Польза иллюзорна и краткосрочна, а вред — системен, глубок и часто необратим.

1. Витрина «прогресса»: дешёвая наживка для отчаявшихся

Нам рассказывают красивые сказки. ТНК приходят, строят заводы, дают работу тысячам людей, которые вчера возделывали землю мотыгой. Да, они приносят капитал и технологии.

Например, открытие фабрики Foxconn во Вьетнаме или завода Coca-Cola в Нигерии — это тысячи рабочих мест и импульс для местной инфраструктуры. Эти корпорации действительно могут диверсифицировать экономику, зависимую от экспорта бананов или меди.

Теоретически, это должно выводить людей из бедности. И для небольшой прослойки населения так и происходит: появляется шанс вырваться из нищеты, работая на сборочной линии.

Но какой ценой? Эта «помощь» — наживка. ТНК идут не из альтруизма, а за сверхприбылью, которую обеспечивают три фактора: дешёвая, бесправная рабочая сила, неисчерпаемые природные ресурсы и продажные или слабые правительства, готовые предоставить налоговые каникулы и закрыть глаза на любые нарушения.

2. Изнанка «Прогресса»: Что остаётся после них

Как только PR-кампании затихают, а камеры уезжают, обнажается реальность.

1). Выжженные души, отравленная земля

Забудьте о трудовом кодексе. На текстильных фабриках в Бангладеш, где шьют одежду для Zara и Primark, или на кобальтовых шахтах в Конго, откуда сырьё идёт в наши смартфоны, человеческая жизнь — лишь статья расходов. 14-часовые смены, презрение к безопасности, жестокое подавление профсоюзов — вот настоящая цена наших дешёвых товаров. Это не рабочие места, это современные плантации.

Параллельно идёт экологический геноцид. Нефтяные корпорации десятилетиями превращали дельту Нигера в ядовитое болото. Горнодобывающие гиганты сносят горы в Перу и Индонезии, оставляя после себя лунные пейзажи и отравленные ртутью реки. Они забирают медь, золото, нефть, а местным жителям оставляют болезни, нищету и мёртвую землю.

2). Великое исчезновение: Иллюзия налогов

ТНК — виртуозы юридического мошенничества. С помощью лабиринта подставных фирм на Каймановых островах и в Люксембурге, они заставляют свою прибыль испаряться из стран, где она была создана. Миллиарды долларов, которые могли бы пойти на больницы, школы и дороги в Колумбии, Вьетнаме или Гане, оседают на офшорных счетах. В итоге страна, предоставившая ресурсы и рабочие руки, остаётся с разрушенной инфраструктурой и протянутой рукой просит кредиты у МВФ, который, в свою очередь, требует открыть экономику ещё шире для тех же самых корпораций. Круг замкнулся.

3). Проданный суверенитет, купленная культура

Экономическая власть неизбежно становится властью политической. ТНК не просто лоббируют законы — они их пишут. Они приватизируют прибыль, но национализуют убытки. Местный бизнес, неспособный конкурировать с глобальными монополиями, умирает. Государство из защитника национальных интересов превращается в менеджера иностранного капитала.

При этом выгоду получает ничтожная прослойка компрадорской элиты, которая богатеет на посредничестве. Социальная пропасть становится бездонной. Агрессивный маркетинг Nestlé, Coca-Cola и McDonald's навязывает чуждые модели потребления, убивая местные пищевые традиции и порождая эпидемии ожирения и диабета. Это культурная колонизация, продающая болезни и зависимость в яркой упаковке.

3. Иллюзия выбора: сильный ставит условия, слабый подчиняется

Говорят, что страны сами выбирают, пускать к себе ТНК или нет. Это ложь. Для большинства развивающихся стран, находящихся под давлением глобальных финансовых институтов и страдающих от коррупции, это не выбор, а капитуляция.

Единственный способ извлечь из ТНК реальную пользу — это обладать сильным, авторитарным и стратегически мыслящим правительством, способным навязать свои правила игры.

Классический пример — Китай, который заставил иностранные корпорации создавать совместные предприятия, передавать технологии и соблюдать жёсткие регуляции, используя их как инструмент для собственного промышленного рывка.

Но у скольких стран в Африке, Азии или Латинской Америке есть политическая воля и мощь Китая? У единиц.

4. Вердикт

Транснациональные корпорации в их нынешнем виде — это не партнёры по развитию, а системный инструмент для перекачки ресурсов и богатства из бедных стран в богатые.

Они усугубляют неравенство, разрушают окружающую среду, подрывают суверенитет и эксплуатируют людей. Их деятельность в развивающемся мире — это узаконенный грабёж, замаскированный под экономический рост.

Глобализация должна служить всем, а не быть инструментом для выжимания соков из слабых в пользу сильных. Без радикального пересмотра правил мировой экономики и укрепления национальных государств, «помощь» ТНК так и останется ядом, подаваемым на серебряном блюде.

№ 1.345

Прошли три года и триста два дня войны.

Судя по сегодняшним картам ISW на фронте опять ничего существенного не происходит. Вчерашнее российское наступление на Лиман и Боровую сегодня не продолжилось. И значит ВСУ удалось стабилизировать ситуацию на этом участке фронта

2025-12-22

Альфред *Кох*

Есть небольшое развитие вчерашней контратаки ВСУ на восточном берегу Клебан-Быкского водохранилища (8 км южнее Константиновки). Тут ВСУ снова продвинулись на юг примерно на полкилометра.

Зато чуть западнее, уже россияне продвинулись на север также примерно на полкилометра и приблизились к Степановке (7 км юго-западнее Константиновки). Больше никаких изменений линии фронта карты ISW сегодня не фиксируют.

В ночь на сегодня (22 декабря) россияне атаковали Украину 86 БПЛА. Украинские силы ПВО перехватили 58 из них. Зафиксированы попадания 26 ударных БПЛА в 12 местах и падение обломков - в одном. Пишут, что нанесен значительный ущерб в Днепропетровской области.

В свою очередь МО РФ сообщает, что за этот же период на территории Российской Федерации были перехвачены 6 (шесть) украинских БПЛА (сколько украинских дронов перехватить не удалось МО РФ, как обычно, не посчитало нужным сообщить). Перехваты осуществлялись над территорией Краснодарского края, над акваторией Черного моря, над территорией Брянской области. Вводились ограничения на работу аэропортов. Сведения о причиненном ущербе уточняются.

Украина, кстати, уже второй день подряд запускает на порядок меньше дронов, чем обычно. Это уже становится тенденцией и, значит, требует какого-то объяснения (которого, впрочем, мы пока от украинских военных не слышим).

Сегодня все активно обсуждают очередное падение цен на российскую нефть.

— Так агентство Bloomberg сообщает: цена главной российской марки нефти Urals резко упала — до примерно \$34 за баррель. По мнению агентства “... это следствие новых санкций США против Москвы, которые ударили по ключевым экспортерам”. По данным Argus Media, 19 декабря цена Urals при отгрузке из Балтийского моря составила \$34,82 за баррель, а из Черного — \$33,17. (Для сравнения, эталонная марка Brent держится около \$61–62).

Как это скажется на способности России продолжать войну?

— Очень соблазнительно считать, что если эта тенденция продолжится, то скоро у России не будет финансовой возможности и дальше продолжать вести войну. Напомню в этой связи, что экспертный консенсус состоит в том, что Россия тратит на войну в Украине \$100 - 150 млрд. в год.

Однако, справедливости ради нужно сказать, что у России есть еще много резервов для того, чтобы компенсировать выпадающие доходы от снижения экспортных цен на нефть.

Главные из них три:

- (1) - Огромные золотовалютные резервы в \$600 млрд. в золоте и юанях (это кроме замороженных \$300 млрд);
- (2) - Очень небольшой государственный долг в 15 - 18% от ВВП (сравните со 120% в США), что позволяет заимствовать на внешних рынках (например, у Китая и нефтяных шейхов Персидского залива);
- (3) - Значительные валовые национальные сбережения (граждан, бизнеса и т.д.) в 26,1% ВВП (среднемировой показатель чуть больше 20%), которые позволяют государству заимствовать внутри страны, например, через облигационные займы.

Таким образом:

— даже если предположить, что завтра у Путина вообще не будет никаких доходов от экспорта нефти, то война не остановится послезавтра.

У него есть резервы ее продолжать даже при нулевом поступлении доходов от экспорта нефти.

Другое дело, что Путин не хотел бы задействовать перечисленные выше резервы, поскольку этот ресурс конечен и его использование будет иметь серьезные негативные социальные и экономические последствия.

Таким образом, не нужно строить иллюзий:

— долговременное падение цен на нефть не лишит Путина физической возможности продолжать войну: источник средств для ее продолжения при необходимости будет найден.

Однако это падение резко повысит социальные и экономические издержки ее продолжения.

Многие эксперты считают, что нынешняя итерация мирных переговоров имеет больше шансов на успех, чем все предыдущие, именно потому, что она совпала с моментом, когда Путину нужно принимать решение:

— либо заканчивать войну, либо предпринимать описанные выше болезненные шаги.

Для Путина сейчас наступил момент истины:

— его прежняя финансовая модель войны предполагала, что она может продолжаться бесконечно долго, поскольку затраты на нее покрывались в основном за счет текущих доходов.

Теперь эта модель уже не работает и нужно залезать в кубышку. А значит у этой войны появляются конечные временные рамки.

Эти рамки (3-5 лет) не очень оптимистичны для Украины,

— у которой, по признанию самого Зеленского, собственных ресурсов для продолжения войны хватит лишь до конца первого квартала следующего 2026 года, а с учетом кредита ЕС в 90 млрд. евро - еще на года полтора - два.

Но так или иначе,

1) — если Путин примет решение продолжать войну, то часики для него начнут тикать.

И

2) — если он не добьется победы в этот промежуток времени, а доходы от нефти так и останутся низкими, то его ждет неминуемая катастрофа.

Посудите сами:

— даже если допустить, что его шансы на победу на горизонте в 3 года выглядят как 70%, это значит, что он играет в игру, в которой Россия с вероятностью 30% умирает от истощения.

Мало кто сядет играть с такими шансами на гибель (причем медленную и мучительную).

История учит нас, что сроки, на которые цена на нефть падает - предсказать невозможно.

Может она завтра снова взлетит к небесам, а может будет лежать на дне 15 лет, как это было в 80-90-е годы.

И эта неопределенность тоже создает для Путина стимулы закругляться с войной от греха подальше:

— мало ли какие времена нас всех ждут впереди.

Перед лицом надвигающегося кризиса нет ничего хуже, чем оказаться в состоянии войны. Причем войны тяжелой, не очень успешной, на зато очень затратной.

Я понимаю, что **все эти рассуждения исходят из одной неочевидной гипотезы, что Путин способен мыслить рационально.**

Но если исходить из того, что он на это неспособен, то тогда вообще ничего предсказать невозможно:

— любые варианты становятся одинаково возможными...

Поэтому приходится исходить из этого. Как-то так...

№ 1.346

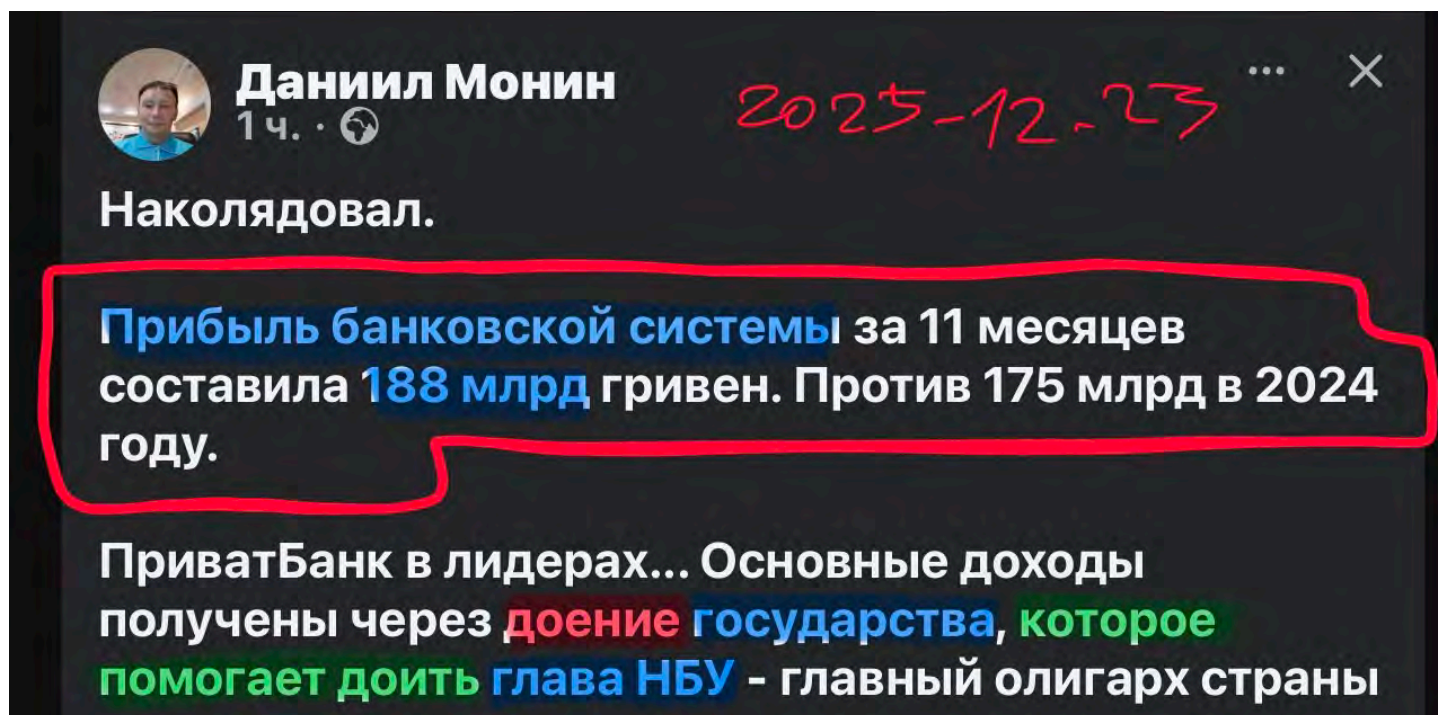
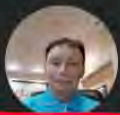

Рис 1

Даниил Монин

59 мин. · 🌐

2025-12-24

...

Неформальный договор с МВФ на самом деле
выглядит так:

- 1) МВФ разрешает НБУ и банкам паразитировать на бюджете для сохранения "макроэкономической стабильности"
- 2) Минфин через МВФ проводит Все поднятие налогов, попутно подбредивая что это МВФ требует поднятия налогов
- 3) МВФ получает свою долю за молчание в виде повышенных процентов от Минфина которые в войну поднялись с 2% до 6-9%
- 4) Украина берёт деньги 2 млрд у МВФ и сразу же их же отдаёт МВФ и ещё процентов почти 1 млрд долларов... Ибо МВФ единственный кому Украина отдаёт тело кредитов в войну.

Итог: Коррупционеры на местах, МВФ в доле, фейк борьба с коррупцией - усиленно продолжается как и уничтожение остатков предпринимательства в стране, кто не сосет лапу на бюджетных деньгах.

Такой себе коррупционный УССР консенсус.

Рис 2

№ 1.347

Зе про 20-ть пунктів

2025-12-24

Президент Володимир Зеленський уперше представив версію документа на 20 пунктів між США, Європою, Україною та РФ та назвав його “базовим документом про закінчення війни”.

Про це він сказав на зустрічі з журналістами, передає кореспондентка Суспільного.

За його словами, наразі Київ очікує реакції на обговорювані позиції від російської сторони.

— “Тоді ми будемо розуміти наші наступні кроки та можливі часові рамки для тих чи інших рішень”, — повідомив президент.

Також, за словами Зеленського, Україна “готова до зустрічі зі Сполученими Штатами на рівні лідерів для розв'язання сенситивних питань”.

— “Такі речі, як територіальні питання треба проговорювати на рівні лідерів”, — наголосив Зеленський.

“Якщо ми говоримо конкретно про ці 20 пунктів, які є сьогодні, то це рамковий документ, який пройшов через значну еволюцію. Це той документ, який раніше починався з 28 пунктів

(*йдеться про запропонований США варіант мирної угоди, який за даними ЗМІ, нібито підтримав Дональд Трамп, — ред.*).

Багато було різних чуток і багато напрацювань, зустрічей та багатогодинних розмов. Як результат сьогодні є цей документ, який має такий вигляд, — **це чернетка**.

Це поки не погоджений сторонами документ, але **у ньому вже є сформульована певна логіка, як пропонується закінчити війну**”, — додав президент.

1. Що передбачає документ наразі

Пункт 1:

Суверенітет України буде перепідтверджено. Документ констатує, що Україна — це суверенна держава, і всі підписанти угоди підтверджують це своїми підписами.

Пункт 2:

Цей документ являє собою повну та беззаперечну **угоду про ненапад** між Росією та Україною.

Для підтримки довгострокового миру буде створено механізм контролю за лінією зіткнення за допомогою **космічного безпілотного моніторингу**, а також — механізм раннього повідомлення про порушення.

Пункт 3:

Україна отримає **міцні гарантії безпеки**.

Пункт 4:

Чисельність Збройних сил України залишатиметься на рівні 800 тисяч у мирний час.

Пункт 5:

США, НАТО та європейські держави-підписанти нададуть Україні гарантії безпеки, які відзеркалюватимуть статтю 5.

1. Якщо Росія вторгнеться в Україну, на додаток до скоординованої військової відповіді, будуть відновлені всі глобальні санкції проти Росії.
2. Якщо Україна вторгнеться до Росії або без провокації відкриє вогонь по території Росії, гарантії безпеки будуть вважатись недійсними. Якщо Росія відкриє вогонь по Україні, гарантії безпеки набудуть чинності.
3. США отримають **компенсацію** за гарантії безпеки. **За словами Зеленського, цей пункт наразі викреслено: “Ми просто не розуміємо, що це значить, і ми піднімаємо це питання”**.

4. *Двосторонні безпекові гарантії не виключені за цією угодою.* “Йдеться про можливість наших двосторонніх угод із 30 країнами, ми хочемо, щоб такі можливості у нас залишались. Це країни Коаліції охочих – 30 країн, це і Європа, і Канада, і Японія, які готові в тому чи іншому вигляді бути з нами в гарантуванні безпеки”, — уточнив Зеленський.

Пункт 6:

Росія закріпить політику ненападу щодо Європи та України у всіх необхідних законах та усіх необхідних документах про ратифікацію, включно з ратифікацією переважною більшістю голосів у Державній думі (пропозиція США).

Пункт 7:

Україна стане членом Європейського Союзу в певний, конкретно визначений час, а також Україна отримає короткостроковий привілейований доступ до ринку Європи.

При цьому чіткі дати вступу для України до ЄС нині — це предмет двостороннього обговорення США і України, поки що *без європейського підтвердження*.

Пункт 8:

Буде затверджено *міцний пакет глобального розвитку* для України (буде визначено в окремій угоді про інвестиції та майбутнє процвітання). Зокрема, він передбачатиме:

1. Створення фонду розвитку України для інвестування в галузі, що швидко зростають (технології, центри обробки даних, ШІ).
2. США та американські компанії будуть співпрацювати з Україною і спільно інвестувати у відновлення, у розвиток модернізації і експлуатації газової інфраструктури України.
3. Будуть докладені спільні зусилля для реконструкції територій, постраждалих від війни, з метою відновлення реконструкції і модернізації міст і житлових районів.
4. Розвиток інфраструктури.
5. Видобуток корисних копалин, природних ресурсів.
6. Світовий банк підготує спеціальний пакет фінансування для забезпечення фінансування для прискорення цих зусиль.
7. Буде створено робочу групу високого рівня, включаючи призначення провідного світового фінансового лідера адміністратором процвітання

для організації виконання стратегічного плану відновлення, максимальних можливостей для майбутнього процвітання.

Пункт 9:

Буде створено кілька фондів для вирішення питань відновлення української економіки, реконструкції пошкоджених районів та регіонів, гуманітарних питань. *Мета — залучити 800 мільярдів* доларів за рахунок акціонерного капіталу, грантів, боргових зобов'язань, внесків приватного сектору, щоб допомогти Україні повністю реалізувати свій потенціал.

1. США та європейські країни утворюють фонд капіталу і грантів із цільовим розміром 200 мільярдів доларів для прозорого та ефективного інвестування в Україну.
2. Для післявоєнної відбудови України буде застосовано широкий спектр капіталовкладень та інших фінансових інструментів. Глобальні інституції з відбудови використовуватимуть механізми для посилення та сприяння цим зусиллям.
3. Україна впроваджує найкращі світові стандарти для залучення прямих іноземних інвестицій.
4. Україна залишає за собою право на компенсацію за завдані збитки.

Пункт 10:

Після укладення цієї угоди *Україна пришвидшить процес укладення угоди про вільну торгівлю зі США*. При цьому США хочуть тут паритету щодо ЗВТ як для українців, так і для росіян.

Пункт 11:

Україна підтверджує, що вона залишатиметься *без'ядерною* державою, згідно з Договором про нерозповсюдження ядерної зброї.

Пункт 12:

Запорізька атомна електростанція буде експлуатуватися спільно трьома країнами – Україна, США, РФ. США пропонують поділити контроль рівномірно, при цьому американці будуть головним менеджером цього спільного підприємства. Українська пропозиція інакша: Запорізька електростанція буде спільним підприємством, до складу якого входять США і Україна: 50 на 50. Але 50% виробленої електроенергії отримує Україна, а ще 50% – США, яка самостійно визначає свій розподіл.

Пункт 13:

Обидві країни зобов'язуються впроваджувати *освітні програми* в школах, в усьому суспільстві, що сприяють розумінню та толерантності до різних культур, усувають расизм і упередження. Україна запровадить правила ЄС щодо релігійної толерантності та захисту мов меншин.

Пункт 14:

Територіальний розподіл.

РФ виводить свої війська з Дніпропетровської, Миколаївської, Сумської, Харківської областей для набуття чинності цієї угоди.

Варіант А:

у Донецькій, Луганській, Запорізькій, Херсонській областях лінія розташування військ на дату цієї угоди є де-факто визнаною лінією зіткнення. Робоча група збирається для визначення переміщення сил, необхідних для припинення бойових дій, а також для визначення параметрів потенційних майбутніх спеціальних економічних зон.

Варіант Б:

Обговорюється потенційна вільна економічна зона на території Донбасу – для її затвердження Україна готова провести референдум на підконтрольних їй територіях. Але на голосування ставитиметься підтримка усього договору, а не самого лише пункту про ВЕЗ. Якщо рішення буде ухвалено, між Україною, Сполученими Штатами і росіянами буде укладена окрема угода, яка визначатиме статус спеціальної економічної зони.

Пункт 15:

Після узгодження майбутніх територіальних домовленостей як Російська Федерація, так і Україна зобов'язуються не змінювати ці домовленості силою.

Пункт 16:

Росія не перешкоджатиме Україні використовувати річку Дніпро та Чорне море для цілей комерційної діяльності. Буде укладено окрему морську угоду та угоду про доступ, яка охоплюватиме свободу судноплавства та перевезень. Кінбурнська коса буде демілітаризована.

Пункт 17:

Для вирішення відкритих питань буде створено *гуманітарний комітет*.

1. Усіх військовополонених, включно із засудженими російською системою з 2014 року, буде обміняно за принципом всіх на всіх;
2. Усіх цивільних — затриманих та заручників, включаючи дітей та політичних в'язнів — буде повернуто;
3. Буде вжито заходів для вирішення проблем і страждань жертв війни.

Пункт 18:

Україна має провести вибори якомога швидше після підписання угоди.

Спершу — президентські: Рада має напрацювати і проголосувати механізм, як їх можна провести до зняття обмежень воєнного стану.

Опісля — парламентські та місцеві.

Пункт 19:

Ця угода буде юридично обов'язковою. Її виконання буде контролювати й гарантувати Рада миру під головуванням президента Трампа. Україна, Європа, НАТО, Росія, Сполучені Штати будуть частиною цього механізму. За порушення будуть передбачені санкції.

Пункт 20:

Після того, як усі сторони погодяться з цією угодою, негайно набуде чинності повне припинення вогню.

2. Що відомо про мирні переговори

30 листопада 2025 року в американському Маямі (штат Флорида) відбулась американсько-українська зустріч — вже друга в такому форматі, після перемовин у Женеві (Швейцарія) 23 листопада. Тоді зустріч назвали "продуктивним продовженням переговорів у Женеві".

2 грудня Зеленський повідомив в Ірландії, що документ, над яким працюють переговорні групи, містить не 28 пунктів, як пропонувала Росія, а 20 пунктів. Того ж дня російський керівник Володимир Путін провів у Москві майже п'ятигодинну зустріч з американською делегацією. Помічник Путіна Юрій Ушаков опісля заявив, що сторони поки "не дійшли компромісів" щодо війни в Україні.

У ніч на 6 грудня (за Києвом) відбулася шоста за два тижні зустріч Умєрова та Гнатова з американською стороною. Сторони обговорили межі безпекових угод, механізми стримування агресії та план післявоєнної відбудови, наголосивши, що прогрес залежить від реальних кроків РФ до деескалації. 7

грудня переговорні групи обговорили територіальні питання та гарантії безпеки.

9 грудня Зеленський заявив, що "українські та європейські компоненти" для закінчення війни РФ проти України ще більше пропрацьовані. За його словами, Київ спільно з партнерами готовий представити їх Сполученим Штатам.

14–15 грудня у Берліні українська делегація на чолі з Володимиром Зеленським провела переговори зі США щодо 20-пунктового мирного плану завершення війни. Секретар РНБО Рустем Умеров за підсумками зустрічі заявив, що розмова була "продуктивною і сторонам вдалося досягти певного прогресу".

19 та 20 грудня у США відбулися нові раунди перемовин. На них були присутні представники України, Сполучених Штатів та Європи. Після цього Зеленський заявив, що США запропонували провести тристоронні перемовини — "Київ — Вашингтон — Москва", проте у Кремлі цю ідею відкинули.

№ 1.348

Повторит ли Китай путь Японии?

Japan's economy used to be larger than the rest of Asia combined, but now it's smaller than that of four Chinese provinces.

geo.universe

2025-12-24

Куц

В 1995 году ВВП Японии превышал не только параметры китайской экономики, но и всей азиатской вместе взятой.

Сейчас в 2025 аналогичная ситуация с экономикой Китая - его показатели превышают не только валовый продукт Японии, но и почти всей Азии вместе взятой.

1)

Следует выделить главную причину "бокового" тренда Японии в течение последних 30 лет - это демография.

Население сейчас социализируется через потребление, а не производство и главный драйвер экономического роста - потребление.

Поэтому старение населения, рост накоплений вместо потребительских трат - все это важнейшие причины замедления экономики.

ВВП Японии практически не изменился за 30 лет - порядка 4 трлн дол.

А ВВП Китая вырос в десятки раз.

2)

Вторая причина - утрата экспортного потенциала.

1) — В 80-х годах Япония пошла на поводу США, подписав соглашение Плаза - укрепила йену по отношению к доллару.

2) — В итоге - структурная утрата внешних рынков сбыта.

Кстати, США постоянно требуют, чтобы Китай укрепил юань, но тот пока не соглашается.

3)

Третья причина - избыточная ликвидность на рынке капитала,

— что приводит к дефициту направлений инвестирования и падению до нуля средней нормы отдачи капитала.

В Японии это привело к кризису на рынке недвижимости и в банковской системе в начале 90-х.

Китай и здесь проводит иную политику - ограничивает внешний приток спекулятивного капитала.

Кризис на рынке недвижимости в Китае возникает с точки предложения ("пустые города"), а не с точки спроса (гиперрост цен и ипотеки).

Рост цен есть, но он не гипертрофированный.

Поэтому в Китае и появляются «города-фантомы», как следствие кризиса перепроизводства, а не перегрева со стороны спроса и ипотеки.

В Китае ограничивают не классическую ипотеку, а суррогатные формы займов под покупку недвижимости.

Поэтому, единственный схожий момент в истории замедления Японии и Китая - это демография.

Политика "одна семья - три ребенка" вместо "одна семья - один ребенок", уже не изменит ситуацию.

Возник лаг в 30 лет и будет проседание демографии.

В некоторых моделях, население Китая к концу столетия может составить 700-800 млн человек (в Нигерии может к тому моменту быть больше) и удельный вес пожилого населения станет критически высок.

Правда, в отличие от Японии,

1) — Китай может "вытянуть" роботизация и ИИ.

А также

2) — запуск масштабных социальных программ, в первую очередь, пенсионных (для стимулирования внутреннего платежеспособного спроса).

Сейчас ВВП Японии - это региональный валовой продукт нескольких китайский провинций.

№ 1.349

Милин Дмитрий

10 мин. · 🌐

2025-12-26

...

[Арифметика] С начала российского вторжения Украина получила от ЕС и США **280–290 млрд** долларов помощи.

Если взять население Украины в 28-29 млн, то это выходит примерно по **\$10 000 долларов** (800 тыс рублей или 420 тыс гривен) **на каждого украинца** включая детей и стариков.

Интересно, от получения этих денег жизнь украинцев улучшилась?

Зеленский хочет получить на **восстановление** Украины 800 млрд долл или чуть менее **\$30 000 долларов** (2,4 млн рублей или 1,26 млн гривен) **на каждого украинца** включая детей и стариков.

№ 1.350

Даниил Монин

5 ч. · 🌐

2025-12-26

По запуску РРО для 1-й группы с 1-го января 2026 года. Моя позиция.

Вообще позиция Гетманцева РРО в кожную хату это глупейшая идея, ставящая **цель убийства малого предпринимательства** и единщиков.

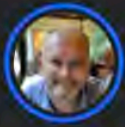
Дело в том что 1-я группа платит авансом фиксированный налог и он не зависит от объема проданного товара.

Хотя там и есть лимит в 200 если я не ошибаюсь мин.зарплат в год.

Но на базарах продается либо продукция собственного производства, либо купленная. Причем многие базары работают не каждый день. И очевидно что выторг там не сильно большой. С другой стороны для малого бизнеса добавятся трудозатраты связанные как с покупкой самого РРО учётом товара забиванием номенклатур цен и их смена и другие проблемы.... Которые очевидно во многих местах будут игнорироваться... Что даст повод озолотить **налоговиков ...** В целом суть этого новшества - **сформировать ещё одну дань в пользу контролирующих органов.**

При этом вообще это доходы местных бюджетов и гос чиновникам вообще не должно быть дело до того кто-то использует РРО или нет... Кроме того гонятся за самыми мелкими - это совершенно несопоставимая задача с точки зрения трудозатрат и каких либо **похолов бюджета..** А вот для формирования потока **взяток и штрафов - самое то.**

№ 1.351

Сергій Чаплигін

27 дек. 2024г. · 🌐

Ось міркую собі. Існують ж основи цивілізованої дискусії, як однієї з форм людської комунікації, в межах якої уточнюються позиції опонентів, розробляються оптимальні вирішення проблеми та де, врешті-решт, народжується істина.

Спочатку люди домовляються про загальну аксіоматику (адже через дві точки на площині можна провести лише одну пряму), узгоджують загальну доказову базу, загальні методи ведення дискусії.

У ході самої дискусії намагаються уточнювати думку опонента, перш ніж її оскаржувати, не переходити на особистості, не перекручувати тощо.

Це основи класичної дискусії.

Адже мета дискусії полягає не в тому аби переконати свого співрозмовника і навіть не в тому, аби переконати стороннього слухача (читача, глядача) в своїй виключній правоті.

А в тому аби більш повніше розкрити свою власну позицію та уточнити позицію опонента.

№ 1.352

У тактичному тилу наших частин та з'єднань, що діють на "донбаських напрямках", продовжує спостерігатись достатньо загрозлива тенденція ...

Машовец

Місцеве населення, яке, по суті, ще залишається безпосередньо у тиловій зоні наших бригад, масово сприяє ворогу й співпрацює із ним...

Диверсійно-розвідувальні групи (ДРГ) противника, залишки його штурмових груп, навіть, поодинокі військовослужбовці, через "розрідженість" бойових порядків наших передових частин та підрозділів, достатньо активно проникають у їх тактичний тил ...

Де, зазвичай, знаходять не тільки прихисток та притулок у місцевого населення (яке залишилось "ждать освободителей"), а й сприяння з їхнього боку у своїх діях.

Наші "ждуни" переодягають їх у цивільну одягу, розміщують й ховають у підвалах, кормлять - поять, ведуть розвідку й т.д.

Українська військова контррозвідка (ВКР) та підрозділи "охорони тилу" ЗСУ, ЩОДЕННО виловлюють значну кількість таких російських інфільтрантів безпосередньо у тактичних тилах наших бригад й полків, діючих у першому ешелоні...

Наприклад, у смузі лише ОДНІЄЇ з українських бригад, діючих на Костянтинівському напрямку, мобільні групи нашого ДВКР СБУ стабільно виловлюють по 5-6 російських "інфільтрантів", а бувають дні, коли ця кількість сягає позначки у 10-12 "тушок"...

А можна, у цьому сенсі, згадати ще й Куп'янськ, Покровськ, де це явище носило масовий характер.

Й в переважній більшості випадків, всі вони знаходили притулок та укриття саме у місцевого населення...

Погодьтеся, **це ну зовсім ненормальна ситуація...**

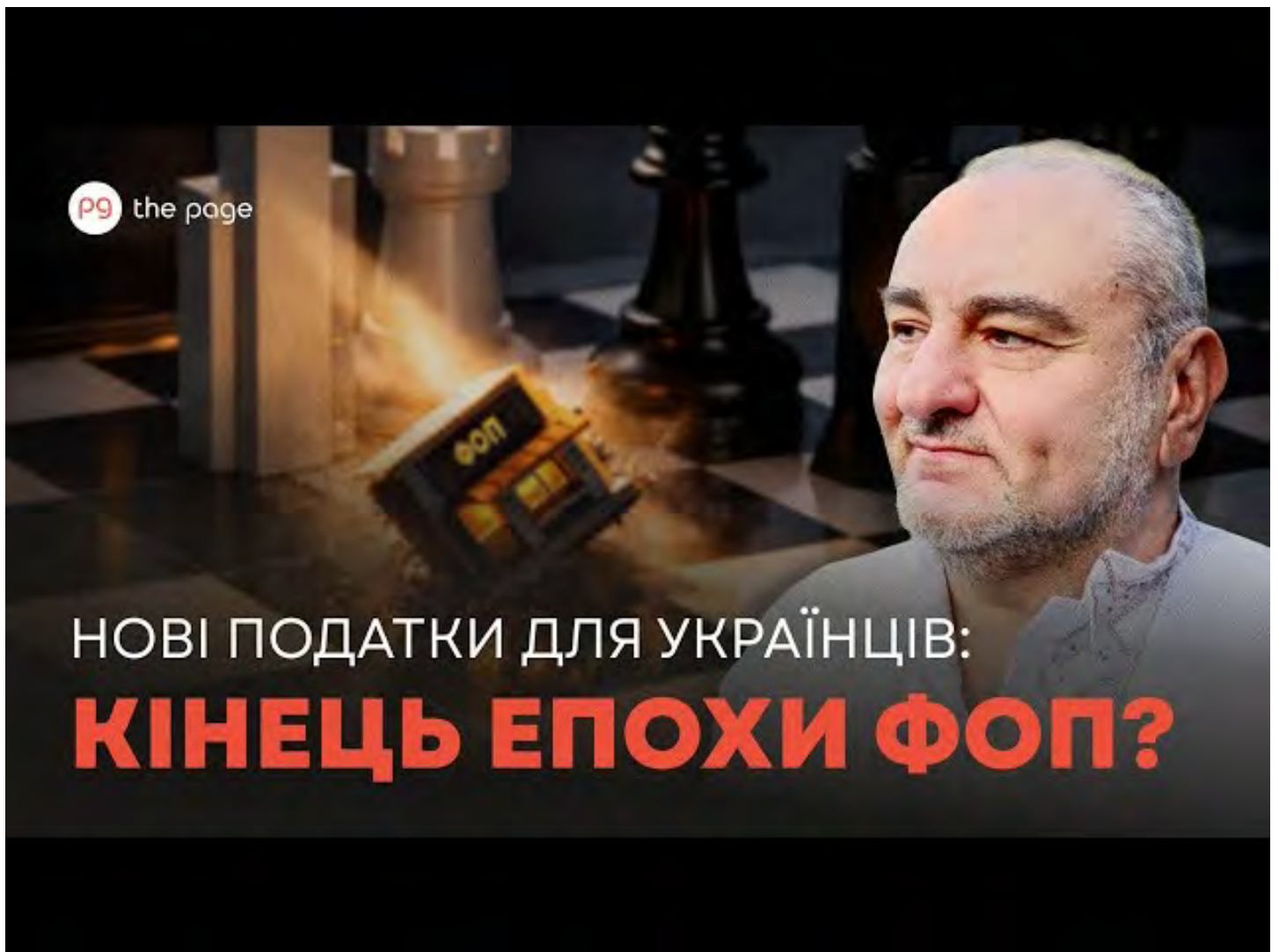
Звісно, що першопричиною цьому є вкрай низький рівень "тактичної щільності" військ на передовій лінії, через що противник має можливість успішно діяти цими "малими групами"... проникаючи у наш найближчий тактичний тил.

Разом з тим, "проникати та закріплюватися" у такому масштабному обсязі в нашому тактичному тилу (особливо у межах більш-менш значних населених пунктів), противник не міг би, якби не зустрічав би там "готовых к сотрудничеству ждунов".

Й, як на мене, **з цим вже варто робити щось кардинальне ...**

№ 1.353

Від ПДВ для ФОП виграють лише корумповані податківці,
— Володимир Дубровський, CASE Україна

2025-12-27

Марія Бабенко

Українська влада готує масштабні податкові новації, які найближчими роками прямо чи опосередковано торкнуться всіх українців. Серед найбільш резонансних ініціатив — запровадження ПДВ для ФОПів-спрощенців з обігом понад 1 млн грн, оподаткування користувачів цифрових платформ, як-от таксисти, кур'єри тощо, і скасування пільги на безмитне отримання поштових посилок з-за кордону.

детально розбирає можливі нововведення та їх наслідки зі старшим економістом «CASE Україна» **Володимиром Дубровським**.

Повне відеоінтерв'ю з Володимиром Дубровським

1. Які нові податки влада та МВФ придумали українцям

Почнімо з розбору останніх резонансних податкових ініціатив. У чому логіка цих пропозицій?

Логіка тут різна. Звісно, всюди присутній фіскальний інтерес — бажання зібрати більше податків. Але у випадку з оподаткуванням посилок є ще й велике незадоволення традиційного бізнесу. Їм доводиться імпортувати товари, сплачуючи ПДВ і мита, тоді як фізичні особи імпортують їх через цифрові платформи (особливо китайські) без сплати цих податків. Багато хто робить це в «товарних кількостях», а потім перепродає через той самий OLX. Кількість таких посилок швидко зростає.

Але незрозуміло, як працюватиме механізм. Планується, що платформи реєструватимуться в Україні як платники ПДВ і одразу закладатимуть податок у ціну. А що робити, якщо людина купує не через маркетплейс, а напряму у дрібного закордонного виробника? Виходить, такі виробники не зможуть легально продавати в Україні.

Другий момент: головними лобістами цієї норми були так звані ексклюзивні імпортери, які фактично встановлюють монополію на продаж певних товарів. Вони диктують ціни, які іноді вдвічі вищі, ніж у США, і їм дуже не подобається, коли українці купують напряму за кордоном в тих самих США і конкурують з ними.

У США, до речі, практика ексклюзивних дилерів заборонена, бо вважається антиконкурентною. Тож нам треба одночасно вживати заходів проти монополізації ринків.

Як щодо ініціативи, яку в медіа охрестили «податком на OLX»?

Назва «податок на OLX» не зовсім коректна. Насамперед це стосується платформ, де надаються послуги, а не продаються товари: Uber, Bolt, Uklon, Kabanchik, Booking тощо.

Річ у тому, що велика кількість людей, як, наприклад, таксисти, кур'єри, працюють поза законом. Це погано і для держави, бо немає податків, і для самих людей, оскільки немає легального доходу і, наприклад, неможливо взяти кредит.

Ми [експерти] пропонували компромісний варіант детінізації: 5% з обороту, які за людину сплачуватиме платформа як податковий агент. Оскільки людина

часто не хоче реєструватися ФОПом, вести звітність чи відповідати своїм майном і через це працює в тіньову.

Тут була велика битва з Мінфіном, бо вони хотіли стандартні 18% податку. Ми довели свою правоту, але в останній момент туди вписали ще й військовий збір. Тепер, оскільки його підняли для всіх, загальна ставка вийде близько 10%, а не 5%, як ми пропонували. Платформи погодили це рішення. Оскільки вони беруть доволі високу комісію, то обіцяли трохи посунутися у своїх апетитах, щоб податковий тягар не лягав повністю на плечі водіїв.

Що стосується саме OLX як майданчика для продажу товарів: норма про оподаткування стосуватиметься лише тієї частини, де OLX виступає посередником (наприклад, у межах сервісу «OLX Доставка»).

Тут діє європейська норма: без податків можна продавати на суму до 2000 євро на рік. Мінфін намагався вписати абсурдне обмеження про «три продажі на рік». На щастя, Комітет Верховної Ради запропонував це прибрати. Я майже впевнений, що депутати це підтримають, бо таке обмеження суперечить здоровому глузду.

Якщо ж людина продає більше, ніж на 2000 євро, їй доведеться платити податок 5% [+5% військового збору] з усіх своїх продажів, що дуже дорого. Їм краще зареєструватися як ФОП другої групи, вийти з тіні і сплачувати єдиний податок. На щастя, він поки що залишається.

Вочевидь, найболючіша для бізнесу — ідея зобов'язати ФОПів сплачувати ПДВ, якщо їхній оборот перевищує мільйон гривень. Яка логіка за цим стоїть?

Формальний привід — у Європі немає таких виключень з реєстрації платником ПДВ. І це правда. Але постають інші питання.

1) — По-перше, чому поріг саме мільйон? Він був запроваджений у 2015 році. Якби ми просто проіндексували на інфляцію, це вже було б близько 3 млн. Європейські директиви передбачають поріг у 85 тис. євро (близько 4 млн грн), а для транскордонних платежів — 100 тис. євро.

2) — По-друге, український ПДВ — це не просто ПДВ, як у Європі, а особливий податок з унікально обтяжливим адмініструванням.

Ми в «CASE Україна» робили опитування бізнесу щодо вартості дотримання податкових регуляцій і з'ясували, що платник ПДВ витрачає на адміністрування податків у чотири рази більше часу у людиноднях, ніж ФОП із найманими працівниками. Тоді як ФОП, який не має найманих працівників, майже нічого не витрачає.

Тобто якщо раптом запровадити це в такому вигляді, як наполягає Мінфін, буде катастрофа.

Хто є ідеологом цих новацій? Це вимога МВФ і ми змушені погоджуватись, чи це ініціатива української сторони, погоджена МВФ?

З українського боку це з великим ентузіазмом просуває заступниця міністра фінансів Світлана Воробей, яка вписала це в Національну стратегію доходів.

У МВФ теж є ентузіасти такого роду рішення, які вважають, що ПДВ має сплачуватися з першої гривні обороту.

Але це погані економісти, які не розуміють, що таке транзакційні видатки.

Бо поріг сплати ПДВ встановлюється саме через них. Тобто це видатки на супротив матеріалу.

Змушувати мікробізнес вести складний бухоблік ПДВ — це як засипати пісок у двигун замість мастила. Адже бухгалтерський облік мікробізнесу не потрібний.

Це інша модель, де немає проблеми контролю власника за бізнесом.

Це чисті суспільні втрати: підприємці витрачатимуть час і гроші на роботу, яка не створює жодної доданої вартості.

Ми намагаємося переконати МВФ, що це хибне рішення і що його треба переглянути. З Мінфіном, на жаль, поки що діалогу немає з цього приводу. Якщо «Національна стратегія доходів» створювалася без жодних консультацій з бізнесом, так і зараз вони не хочуть ніякого діалогу.

Але я сподіваюся, що ми зможемо все ж таки прийти до нормального компромісу.

2. Що буде, якщо спрощенців з оборотом понад мільйон змусять платити ПДВ

Якщо поріг в мільйон таки затвердять, скільки нових платників ПДВ з'явиться в Україні?

Минулого року у нас було 644 тис. ФОПів з оборотом понад мільйон гривень. Якщо всі вони стануть платниками ПДВ, кількість платників цього податку зросте втричі, що створить великі проблеми з адмініструванням. Бо для цього знадобляться 150 тис. бухгалтерів, яких на ринку фізично немає.

А транзакційні видатки, про які я говорив, сягнуть від 100 до 200 млрд грн. Тобто, від 1 до 2% ВВП витрачатиметься на марну працю.

Але у реальності більшість цих ФОПів або закриються, або підуть у повну тінь.

Це стандартна схема: приховувати доходи, не перетинати ліміт на папері і відкуповуватися від податкової. Так на загальній системі працюють ті, хто продає підакцизні товари. Тобто це схема, яку, на жаль, МВФ і Мінфін пропонують поширити на всі 644 тис.

А головними бенефіціарами, звичайно, стануть корумповані податкові інспектори.

Чи можна оцінити масштаби закриття бізнесу ФОПів, якщо такий сценарій реалізується?

Тут можна посилатися на історичні дані.

Нагадаю, що спрощена система— це потужний механізм детінізації економіки. Свого часу завдяки їй сотні тисяч, навіть мільйони людей вийшли з тіні й почали працювати в білу, відчуючи себе повноцінним середнім класом. І ці люди добре доклалися до Помаранчевої революції.

Як приклад, можна згадати 2009–2011 роки, коли за часів Азарова умови спрощенки погіршилися, почалися агресивні перевірки. Тоді Україна втратила 2,2 млн робочих місць у мікробізнесі — це близько половини від того, що було у 2009 році.

Приблизно половина з тодішніх підприємців пішли у тінь, де зараз і залишаються. У 2021 році, коли Держкомстат проводив дослідження востаннє, неформально зайнятих було 3 млн, із яких 1,757 млн працювали не за наймом. Тобто це ті, хто мав би сплачувати єдиний податок.

Цього разу немає підстав очікувати, що буде якось по-іншому.

Єдине, що нині під удар також потрапляють висококваліфіковані спеціалісти, які працюють як ФОП-фрілансери, які піти в тінь не зможуть, а просто поїдуть з країни.

Чи залишиться взагалі після цього спрощена система?

Вона залишиться для тих, хто має малі обороти до 1 млн. Йдеться виключно про спосіб виживання.

А як інструмент для створення та зростання бізнесу спрощенка загине.

Утвориться так звана «долина смерті» навколо позначки в 1 мільйон гривень.

Підприємець не зможе зростати далі, бо перехід на загальну систему вимагатиме найму бухгалтера і різкого збільшення витрат, які бізнес з оборотом 1,1 млн грн просто не потягне.

Це зупинить процес народження нових компаній і стартапів.

Бізнес зазвичай перекладає податки на споживача. Чи побачимо ми стрибок цін та інфляцію, якщо перелічені податкові новації втілять у життя?

Безумовно, ціни зростуть, але я не думаю, що це критично вплине на загальний показник інфляції. Посилки та таксі не становлять аж такої великої частки у споживчому кошику.

Набагато більша загроза — це знищення конкуренції.

Якщо малий ритейл зникне, великі мережі та ексклюзивні дилери утворять картелі та піднімуть ціни значно вище.

Великий бізнес буде отримувати монопольну ренту коштом споживачів, постачальників і всього суспільства.

№ 1.354

Милин Дмитрий

5 мин. · 🌐

2025-12-28 ...

Зеленский «ничего не получит, пока я это не одобрю» — Дональд **Трамп** в интервью Politico предельно **ясно дал понять, кто будет главным арбитром** любого мирного соглашения между Украиной и Россией.

Президент США **холодно отнёсся к очередному плану Киева** и прямо заявил, что без его личного согласия никаких решений принято не будет. Формула простая и для украинской стороны болезненная: сначала одобрение Вашингтона, потом всё остальное.

При этом Трамп **не исключил продуктивной встречи с Владимиром Зеленским** уже в эти выходные и добавил, что **рассчитывает на нормальный диалог и с Владимиром Путиным**, с которым намерен поговорить «скоро и столько, сколько захочу».

В переводе с трамповского это означает одно: **эпоха, когда Киев диктовал условия через прессу и западные столицы, закончилась. Теперь решения принимаются напрямую, без посредников и истерик — и именно Трамп определяет, что является «планом», а что очередным набором хотелок.**

Еще одна тема, которую могут обсуждать **зеленский** и **Трамп** - это **гарантии сохранения власти у зеленого**, взамен на обеспечение нужного результата на референдуме по **территориальным вопросам**. **Если зеленский сможет гарантировать нужный результат для заключения мира с РФ, ему может быть позволено остаться у власти.** И это будет самой большой ошибкой Трампа - потому что сразу после выборов в Конгресс 2026, если республиканцы потеряют большинство в Конгрессе, зеленский снова будет фронтировать попытку импичмента Трампа, как в 2019 году.

№ 1.356

Виктор Небоженко

1 ч. · 🌐

2025-12-29

...

ПОЛЕТЫ НАД ОКЕАНОМ, «ВО СНЕ И НАЯВУ».

Внеочередная встреча Трампа и Зеленского закончилась **без скандала и результата**. Оба не знают, что делать, чтобы не разозлить или обидеть Путина. Маями для Трампа и Зеленского не превратился в Анкоридж. Смесь ток-шоу и переговоров оказалось плохой стратегией для обоих президентов. Но хуже другое, оказывается, что при огромной власти, у всех троих - Трампа, Зеленского и Путина, включен счетчик своего личного политического времени.

Для «вечной» России единовластное правление «вечного» Путина оказалось самым слабым местом в ее политике и будущем. Для Трампа - второй год «царствования» показал патологическое неумение шустрого хозяина Белого дома различать во внутренней и внешней политике свои личные и американские интересы.

Для Зеленского время личного господства над Украиной давно закончилось. После исчезновения или «бегства» Ермака из Офиса президента Зеленский вдруг стал понимать, что у него нет ни времени, ни пространства маневра между Украиной и Путиными. А мужества сделать выбор у него нет. **Хитроумные попытки перебросить свою ответственность** после 6 лет единовластного правления **может закончиться для Зеленского большим скандалом или политическими неприятностями.**

При этом, **все трое - Трамп, Зеленский и Путин хотят решить проблемы войны и мира за счет друг друга, что делает это «треугольник печали» тупиковым примером неудачной международной политики,** где личные, корыстные интересы сохранения власти и бизнеса были выше, чем интересы страны.

Огляд... Сьогодні Покровський (включаючи Добропільський) напрямом

2025-12-29

Машовец

1. Командування угруповання військ (УВ) противника «Центр» продовжує активні наступальні дії у своїй операційній зоні, діючи силами 2-ї, 51-ї та частиною 41-ї загальновійськових армій (ЗВА) з метою завершення Покровсько-Мирноградської наступальної операції та створення умов для подальшого наступу на Добропілля.

У рамках цього плану наразі 51-ша ЗВА ворога не лише утримує плацдарм на захід від річки Казенький Торець, а й намагається організувати наступальні дії з нього на північ та північний захід (тобто в напрямку Добропілля). Водночас її частини та з'єднання активно беруть участь у боях у межах Мирнограду, блокуючи його північну частину з півночі, сходу та півдня.

У свою чергу, підрозділи та формування 2-ї ЗВА, очевидно посилені частиною сил 41-ї ЗВА, ведуть запеклі бої в північній частині Покровська і намагаються просуватися на захід від нього в північному напрямку, таким чином націлившись на ближні підступи до Добропілля з півдня.

- (1) 51-ша ЗВА діє у Покровському та Добропільському напрямках основними силами — 1-ю, 5-ю, 9-ю, 110-ю, 114-ю, 132-ю окремими мотострілецькими бригадами (омсбр) + 14-ю окремою артилерійською бригадою (оабр). Окрім них, у смузі 51-ї ЗВА фіксуються 39-та омсбр з 68-го армійського корпусу (АК).
- (2) 2-га ЗВА наступає у складі 27-ї мотострілецької дивізії (мсд), а також двох своїх бригад — 15-ї та 30-ї омсбр і приданої 137-ї окремої штурмової бригади (ошбр).
- (3) З 41-ї ЗВА у наступі беруть участь підрозділи щонайменше двох її бригад — 35-ї та 55-ї омсбр (також, можливо, присутні й підрозділи її 74-ї омсбр).

Окрім вищезазначених сил і засобів, частини та з'єднання 2-ї та 51-ї ЗВА підсилюються низкою частин і підрозділів, що належать до категорії «мобілізаційного резерву» (МР), які або входять до їх складу, або діють в якості приданим їм. Зазвичай це мотострілецькі/стрілецькі полки (мсп\сп) або окремі стрілецькі/штурмові батальйони (осб\ошб). Загалом у смугах обох армій (2-ї та 51-ї ЗВА) розгорнуто до 8-10 таких формувань у статусі мсп/сп і близько 6-7-и окремих стрілецьких /окремих штурмових батальйонів.

Загальна чисельність російських військ, що діють у Покровському напрямку (включно з Добропільським), оцінюється по різному. Є інформація про 110-120 тисяч в\сл, є оцінка «150 тисяч», а є інформація — «не більше 100 тисяч». Кожен з вас, дорогі читачі, може самостійно обрати цей показник, але для мене перша оцінка здається найближчою до справжньої.

2. Поточна ситуація

У смузі своєї 51-ї ЗВА ворог, очевидно утримавши плацдарм на захід від річки Казенний Торець, протягом останнього тижня намагався перейти з нього до активних (наступальних) дій у південно-західному напрямку (Новоєкономічне — Мирноград, Червоний Ліман — Мирноград), а також у північному та північно-західному напрямках (за загальною дирекцією Новоторецьке — Нове Шахове).

Зокрема:

- (1) - Передові підрозділи ворога намагалися повернути Нове Шахове, атакуючи його з півдня, а також намагалися відновити плацдарм у Дорожньому (район промислової зони). Станом на вчорашній вечір обидві спроби, очевидно, завершилися невдало для ворога. Лише в районі промки в Дорожному, ймовірно, залишки російської штурмової групи (до 3-х осіб) змогли сховатися в її руїнах.
- (2) - У напрямку Червоний Ліман — Гришине, а також у районі Родинського тривали вперті зустрічні бої. Ворог регулярно здійснює спроби закріпитися в лісових смугах уздовж залізниці на північ від Родинського (постійно відправляючи туди штурмові групи з напрямку шахти «Краснолиманская» через поле), а також у західній частині Родинського. Поки що йому не вдалося досягти у цьому сенсі значних результатів, хоча деякі російські військовики були зафіксовані в західній частині Родинського.
- (3) - Але південніше, діючи з боку Червоного Лимана, ворог продовжує блокувати дорогу до Гришиного і займати позиції на північній околиці Мирнограда, його окремі невеликі піхотні групи просунулися з півночі до селищ Світле і Рівне, фактично оточивши низку українських підрозділів у центральній частині північної половини Мирнограду (район Експериментально-механічного заводу та Центрального ринку).
- (4) - У самому Мирнограді за останні два дні ЗСУ змогли відбити кілька ворожих атак/штурмів, здійснених противником з напрямку Новоєкономічного та південної частини Мирнограда. Водночас слід розуміти, що через переправи на річці Казенний Торець (у районі Разіне та Новоєкономічного) ворог постійно перекидає підкріплення

для своїх передових (штурмових) підрозділів, діючих як безпосередньо проти Мирнограду, так і охоплючих його північніше(через Червоний Лиман).

У смузі 2-ї ЗВА російські війська намагаються повністю взяти під контроль північну частину міста Покровська, вибити низку українських підрозділів з його північно-західних околиць, куди вони нещодавно прорвалися, і просуватися з рубежу Удачне-Котлине в північному напрямку.

Безпосередньо на тактичному рівні це виглядає так:

1) - Передові підрозділи 27-ї мсд (ймовірно посилені окремими підрозділами 15-ї омсбр) атакували позиції ЗСУ в напрямку Покровськ — Гришине (діючи як вздовж дороги 00525, так і з боку аеродрому сільгоспавіації, на південь від Гришине). Внаслідок цього ворог зумів «зачепитися» за Гришине, захопивши кілька кварталів у районі Радужного та Вишневого провулків, а також в районі вулиці Толбухіна.

Однак ЗСУ, які контратакували ворога на схід від села і на північ від дороги, змогли прорватися до північно-західних околиць Покровська і закріпитися там, що, ймовірно, суттєво уповільнило подальше просування ворога на Гришине. Наразі російське командування намагається відтіснити штурмові підрозділи ЗСУ, які прорвалися на північно-західну околицю Покровська, і «розчистити» собі шлях на Гришине.

2) - Також штурмові підрозділи 2-ї ЗВА противника, ймовірно, підсилені частиною сил 41-ї ЗВА, що діють з рубежу Удачне-Котлине, досить активно намагаються просуватися в північному та північно-східному напрямках, щоб збільшити глибину охоплення Покровська з заходу. У цьому контексті ворог вперто намагається закріпитися у Молодецькому (ймовірно, щоб прикрити з флангу свої штурмові підрозділи, які намагаються, своєю чергою, прорватися в напрямках Удачне — Сергіївка та Котлине — Гришине).

За 2,5 тижні активних боїв у цьому секторі ворог досі не зміг досягнути більш-менш значних, навіть у тактичному сенсі, результатів.

Російські війська змогли лише зав'язати бої за шахту на північ від Удачного і просунулися до 1 км на північ від сільськогосподарської фірми «Ковалиха».

3. Перспективи

Якщо абстрагуватися від конкретних результатів боїв за Покровсько-Мирноградський район оборони ЗСУ, який, цілком ймовірно, перейде під повний контроль ворога протягом наступного місяця, то подальші перспективи його наступу виглядають досить неоднозначними,

а саме:

- (1) - З одного боку, взяття Покровська і Мирнограду відкриває для ворога досить очевидну оперативно-тактичну перспективу — можливість організувати і провести наступ вже у бік Добропілля. Причому, з досить високою ймовірністю прорватися на ближні підступи до нього з ходу. По-перше, з півдня (діючи з Покровська з силами 2-ї ЗВА) та у другу чергу - зі сходу (діючи з плацдарму 51-ї ЗВА на річці Казений Торець, яка зовсім не випадково «активізувалася» у цьому напрямку протягом останнього тижня).
- (2) - З іншого боку, малоймовірно, що під час цього наступу (тобто на Добропілля) російському командуванню навряд чи вдасться застосувати його улюблену оперативно-тактичну методологію (обхід та охоплення району оборони ЗСУ по флангах). Просто тому, що для цього тут відсутні необхідні умови — вклинення противника в напрямку Кучерів Яр — Золотой Колодязь ЗСУ практично ліквідували, вони також досить стійко утримують рубіж Вільне — Новий Донбас. Ворогу залишається діяти у бік Добропілля лише фронтальним наступом з півдня та південного сходу, очевидно сповненим для нього ще одним раундом величезних втрат...

Більше того, найближчим часом, на суміжному фланзі УВ «Центр» і «Юг», російське командування зіткнеться з дилемою

— атакувати Добропілля чи все ж-таки зосередитися на прориві до Дружківки з південного заходу.

Наразі в смузі своєї 8-ї армії ворог досить активно просувається загальним напрямком Володимирівка — Софіївка, тобто намагається досягти результату за другим варіантом. Однак реактивація 51-ї ЗВА в напрямку Добропілля свідчить, що його командування також має на увазі й перший варіант.

Взяття Костянтинівки та Дружківки, порівняно з взяттям Добропілля, має більшу вагу для ворога в оперативному та стратегічному плані. Адже це наближає російські війська (виводить їх) з півдня до останньої великої міської агломерації Донбасу, яка перебуває під контролем України — Слав'янсько-Краматорської, тоді як захоплення Добропілля може принести лише окремо взятий оперативно-тактичний успіх.

Фактично, наступ ворога на Костянтинівку та Дружківку є одним із елементів ширшого й «синхронізованого» плану російського командування, який передбачає вихід його військ до Слов'янсько-Краматорської агломерації одночасно з кількох напрямків — з Лиманського (УВ «Запад»), Слов'янського (УВ «Юг») та Костянтинівського (УВ «Юг»). І він — набагато більший, ніж гіпотетичний план прориву до Добропілля обмеженими силами УВ «Центр».

Є ще один фактор.

Після дуже довгих і досить кривавих боїв за Покровськ і Мирноград армії російського УВ «Центр», чесно кажучи, далеко не в найкращій «формі». Навіть зараз, під час фінального етапу боїв за Покровсько-Мирноградську агломерацію, їхнє командування змушене все частіше робити «тактичні паузи», щоб накопичити штурмову піхоту у передових підрозділах у кількості, необхідній для продовження наступу.

Атакуючі/штурмові дії противника силами підрозділів «від взводу і вище» стали дуже рідкісними. По суті, ворог намагається «повзти вперед» у щоденному режимі малими піхотними (штурмовими) групами по 5-6 «тіл», або навіть менше — 2-3-и. Більше того, у переважній більшості випадків противник намагається робити це виключно приховано, обираючи «просачивание» замість прямої атаки\штурму.

Інакше кажучи,

1) — УВ «Центр» явно ВЖЕ витратило значну частину своїх резервів та ресурсів у боях за Покровськ і Мирноград, у нього мало штурмової піхоти в передових підрозділах, її доводиться НАКОПИЧУВАТИ протягом все більших відтінків часу.

Більше того, це видно й по темпам просування передових частин і з'єднань обох армій цього УВ на напрямках «головного удару».

2) — Вони надзвичайно малі.

Водночас російське командування перекинуло до операційної зони УВ «Юг», діючого саме у бік Слов'янсько-Краматорської агломерації (на Слов'янському та Костянтинівському напрямках), низку «вагомих» резервів із Південної операційної зони — таких як 70-та мотострілецька дивізія з 18-ї ЗВА УВ «Днепр», або головні сили 49-ї ЗВА того ж угруповання.

Але Слов'янськ — Краматорськ, це — довго (адже для цього попередньо необхідно захопити Лиман, Костянтинівку і Дружківку), нудно (бажано форсувати Сіверський Донець і рухатися до Ізюму), а найголовніше, значно дорожче, ніж Добропілля, де результат можна «дати» швидше і дешевше у всіх аспектах (бо масштаб обох гіпотетичних операцій зовсім не співставний).

Думаю, січень дасть відповідь на питання — яким «шляхом» вирішить піти далі вороже командування.

Сергей Дацюк

19 мин. · 🌐

2025-12-29

...

Давайте я розкажу, як я бачу текст, який може претендувати бути стратегією. **Стратегія** - це управління реальністю в ситуації різних творень реальності, де стратегічна гра є двобоєм або багатобоєм різних **стратегів**. **Стратегія** народжується з незручних запитань, з невирішуваних проблем, а не з відсутності ресурсів чи вимог усім вистояти у вічній війні. **Лише ідіоти беруть участь у вічній війні, бо це не стратегія, а недолуге виживання без розвитку.** **Стратегія** починається з мислення, яке змінює бачення реальності так, щоб інший стратег цього не зрозумів або не вважав для себе загрозливим. **Стратегія** - це власні приховані інновації, власні приховані ідеї. **Стратегія** - це зміни, яких інші не чекають. **Стратегія у війні** - це здатність робити будь-які зміни більш радикально і швидше за ворога. **Стратегія** - не реакція і не ресентимент. **Стратегія** - це не те, як ви будете опиратися ворогу, а як ви будете створювати реальність, де ворог стає другом, навіть якщо він бажає вам повної смерті. **Стратегія** - це осмислене і позитивне бачення перспективи, в якому є місце будь-якому ворогу. **Стратегія** - це завжди для вузького кола. Якщо ви написали "стратегічний текст", виклали його на ФБ і отримали тисячі лайків, то це не стратегія. Це скоріш за все реакційні бажалки і ресентиментальна дурня.

№ 1.359

Загадки украинской экономики в 2025 году.

Дышите глубже. Государственная программа «1 миллиард деревьев» выполнена.

13. Загадка року 2025

Номінанти:

- ☐ Як затверджений урядом операційний план реалізації Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року (березень 2025) вплинув на обороноздатність і конкурентоспроможність України?
- ☐ 15 грудня 2023 р. прогноз розвитку економіки України від Уряду був на 2024 р. - 4,6%, на 2025 р. - 6,8% ВВП. 28 червня 2025 року прогноз розвитку економіки України на 2025 рік склав 2,7%, на 2026 рік - 7,5% ВВП. Кому потрібні такі прогнози з серії «взяти з полиці» або «пальцем в небо»?
- ☐ Чому у 2025 році так і не відбулася приватизація Укргазбанку і Сенс банку?
- ☐ Чи можна очікувати, що слідом за зниженням частки непрацюючих кредитів (NPL) у банківському секторі, скоротиться до 27 – 28% зниження ціни кредитів для малого бізнесу?
- ☐ 0,6% вкладників — фізичних осіб в Україні в 2025 році перевищила 50% загального обсягу вкладів. Як ці люди впливають на курсову і боргову політику українського уряду?
- ☐ Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства спільно запустило новий формат дерегуляції через платформу «Пульс» і дашборд бізнес-клімату. Як це вплине на якість ділового клімату та рівень економічної свободи?
- ☐ Чому кількість промислових парків в Україні зросла до 112, а темпи економічного зростання істотно знизилися?
- ☐ ДП «Ліси України» завершило програму президента «Зелена країна» і висадило 1 млрд дерев. Повітря і діловий клімат в Україні стали чистішими?
- ☐ Чому чистий прибуток банків зростає, а гривневі кредити для бізнесу та населення дорожчають, до ~17% і ~36% відповідно?
- ☐ Якщо, на думку голови Нацбанку, український фінансовий сектор відповідає вимогам ЄС майже на 80%, то чому для українців такі дорогі, недоступні кредити, а частка кредитування залишається мізерною?
- ☐ Чому ОЕСР не прислухалася до прохання міністра економіки України Ю.Свириденко і не перекваліфікувала групу ризиків для України з сьомого на шостий клас?
- ☐ Кабінет Міністрів прийняв уніфікований формат і перелік обов'язкових даних для бізнес-планів, які подаються в рамках державних програм підтримки малого та середнього бізнесу. Кому це вигідно?

2025-12-29

Романчук

Вдумчивое наблюдение за украинской экономикой и системой управления ею вызывает самые разные эмоции и чувства. Одни факты, действия и решения вызывают улыбку, другие гнев, третьи изумление, четвёртые – раздражение. Есть такие, которые формулируют вопросы: «Почему так? Зачем? Как такое возможно? Кто-нибудь оценил последствия такого решения?»

Так родилась идея включить номинацию «загадка года» в список для подведения итогов года. Через вопросы-загадки достаточно просто донести даже самые сложные экономические выводы и оценки. Часто правильно заданный вопрос подталкивает к выводу, который иначе не сделаешь без профессиональных знаний. Поскольку экономическая политика Украины изобилует парадоксами, противоречиями, плохо скрываемыми провалами и шитыми белыми нитками схематозами, то вопросов по 2025 года насобиравлось достаточно много.

Многие действия Правительства были для галочки, формальности, выполнения далеко не приоритетной, даже бессмысленной рекомендации Евросоюза.

Отсюда загадка «Как утверждение правительством операционного плана реализации Стратегии введения гендерной равенности в сфере образования до 2030 года) повлияло на обороноспособность и конкурентоспособность Украины?»

Война идёт четыре года, кровопролитная, напряжённая, а правительство находит время и ресурсы для вопроса из чисто европейской левизны. А ведь ресурсы, которые были потрачены на подготовку и принятие такого документа могли бы пойти на добрые дела для ВСУ.

(2)

Особая тема для украинского правительства – макроэкономические прогнозы. Очевидно, что страна воюет. Старая структура капитала и занятости разрушена. Инфляция стабильно разрушает покупательную способность национальной валюты. Регуляторные инструменты разрушают единые правила рыночной конкуренции. Украина четыре года находится в режиме реципиента щедрой внешней помощи. Даже годовые прогнозы – это угадка из серии «взять цифры с потолка». Вот загадка на сей счёт: «15 декабря 2023г. прогноз развития экономики Украины от Правительства на 2024г. был 4,6%, на 2025г. – 6,8% ВВП. 28 июня 2025 прогноз развития экономики Украины на 2025г. составил 2,7%, на 2026г. – 7,5% ВВП. Кому нужны такие прогнозы из серии «пальце в небо»?

(3)

Власти Украины постоянно ставят себе в заслуги сохранение макроэкономической и макрофинансовой стабильности.

— При этом они умалчивают о дефиците бюджета, уровне инфляции, ручном режиме установления курса гривны при огромных перекосах в торговом и платёжном балансах.

Кабинет Министров и Нацбанк организовали схему по привлечению денег на нужды государства через государственные облигации под 15 – 18% годовых.

Это огромные проценты.

Доходы не облагаются налогами.

— Когда на финансовом рынке есть инструменты с такой доходностью, банки сквозь пальцы смотрят на кредитование коммерческих бизнес-планов.

Финансирование Государства превратилось в прекрасный бизнес проект для избранных.

Отсюда вопросы:

- (1) - «Доля 0,6% вкладчиков - физических лиц в Украине в 2025г. превысила 50% общего объёма вкладов. Как эти люди влияют на курсовую и долговую политику украинского Правительства?»
- (2) - «Почему чистая прибыль банков растёт, а кредиты для бизнеса и населения в гривнах дорожают до ~17% и ~36% соответственно?»
- (3) - «Если финансовый сектор Украины почти на 80% отвечает требованиям ЕС, то почему для украинцев такие дорогие, недоступные кредиты, а доля кредитования остаётся мизерной?»

(4)

Ещё одна чувствительная тема украинской экономической политики – промышленная политика.

По ней в Кабинете Министров, Верховной Раде и Офисе президента доминирует «марксистско-кейнсианский фьюжн» или, если по-простому, социализм и номенклатурно-коммерческий схематоз.

— VIP-распорядители чужого считают себя умнее, прозорливее законов рынка.

— Они сами решают, какие сектора и предприятия считаются приоритетными, какие льготы, в каком объёме и форме давать, на какое время, какие компенсационные механизмы задействовать.

Про принцип равенства условий хозяйствования они похоже не слышали, или считают его отжившим атавизмом.

Последствия запредельной налоговой и регуляторной нагрузки на честный, легальный бизнес они тоже сбрасывают со счетов.

— Зато в отчётах об освоении ресурсов много побед и достижений.

— Заодно и услуги для коммерческих фаворитов сделали.

Отсюда вопрос: «Почему число промышленных парков в Украине выросло до 112-ти, а темпы экономического роста за последние два года существенно снизились?» Если особые экономические зоны, парки – это такое стимулирующее экономическую деятельность явление, то почему оно даёт обратный эффект в Украине?

В списке вопросов вы найдёте много интересного.

(5)

Особо хочется обратить внимание на выполнение одного задания президента.

Госпредприятие «Ліси України» завершило программы президента «Зелена країна». Преодолевая невероятные трудности, «выбивая» бюджетные ресурсы, обеспечивая работой тысячи человек, данное государственное предприятие высадило один миллиард деревьев. Ни война, ни бюджетная дыра, ни дефицит оружия – ничто не заставило украинских лесников свернуть с пути по выполнению президентской программы.

Вопрос: «Воздух и деловой климат в Украине стал чище?»

— Почему четыре года полномасштабной войны Верховная Рада и Кабинет Министров вообще выделяли деньги на такую программу?

Ау, депутаты, министры и контрольные органы! С таким подходом я не удивлюсь, что в бюджетах следующих лет будут выделены деньги на проверку выполнения государственной программы по посадке одного миллиарда деревьев.

А что, зато показатели по занятости будут улучшены, а данные по качеству воздуха можно дать усреднённые, а пробы взять для этого, в основном, в Буковеле.

№ 1.360

ИЛЛЮЗИЯ ДРАКОНА: АНАТОМИЯ СТРАТЕГИЧЕСКОЙ ОШИБКИ

2025-12-29

Финал - не о предательстве и не об обмане.

Он о несовместимости стратегических логик, которые долгое время маскировались под «прагматизм» и «многовекторность».

1. Ключевая ошибка: путаница между торговлей и стратегией

На протяжении десятилетий Украина действовала так, словно военно-стратегические активы, промышленные технологии и критическая инфраструктура являются обычными товарами, которые можно обменивать на деньги, инвестиции или краткосрочную стабильность.

Это не было обманом.

Это было ошибочное представление о нейтральности торговли.

Китай же с самого начала действовал иначе: он никогда не отделял экономику от стратегии.

Там, где Украина видела контракт, Китай видел звено длинной военно-политической цепи.

Это не моральная разница.

Это разница онтологическая.

2. Кейс «Варяг»: не продажа - а разные горизонты времени

Продажа недостроенного авианосца «Варяг» в 1998 году часто подаётся как символ цинизма или предательства.

Фактически же это был пример короткого горизонта мышления со стороны Украины и длинного горизонта со стороны Китая.

Для Украины это был балласт, рудимент советского прошлого и способ получить деньги «здесь и сейчас».

Для Китая - основа создания собственной авианосной школы, независимо от легенды, под которой был приобретён корпус.

Никто никого не обманывал.

Просто одна сторона мыслила годами, другая - поколениями.

3. «Зубры» и передача документации: путаница между металлом и знанием

Контракты на десантные корабли типа «Зубр» - ещё один показательный пример.

Ключевая ошибка была не в продаже техники.

Ключевая ошибка была в непонимании разницы между продуктом и технологией.

Передача технической документации означала не продажу единиц, а экспорт способности.

Украина трактовала это как расширение рынка.

Китай - как закрытие критического пробела в собственном ВПК.

Это снова не предательство.

Это отсутствие стратегической границы.

4. «Мотор Сич»: конфликт логик, а не заговор

История с «Мотор Сичью» часто подаётся как история «предотвращённой измены».

На деле это история о том, что украинская элита мыслила категориями частной собственности, западные партнёры - категориями безопасности, а Китай - категориями системной автономии.

Когда сделку остановили, это было не «моральное прозрение».

Это было внешнее вмешательство, компенсировавшее внутреннюю слепоту.

5. Цифровая инфраструктура: экономия как стратегическая ошибка

Использование оборудования Huawei, ZTE, Hikvision и Dahua объяснялось просто: дешевле, быстрее, доступнее.

Но в этом решении была заложена та же иллюзия: «Инфраструктура - это техника, а не власть».

Для Китая цифровая инфраструктура - часть суверенитета.

Для Украины - строка в тендере.

Это не обман.

Это разное понимание того, что такое государство в XXI веке.

6. Главный вывод без морализаторства

Украина не «продала будущее» и не «вооружила врага со злым умыслом».

Украина действовала в логике слабого государства, с коротким горизонтом планирования, без чёткой границы между рынком и безопасностью.

Китай действовал последовательно, хищно, без сантиментов, но в рамках собственной рациональности.

Проблема не в том, что «нас обманули».

Проблема в том, что мы долго не понимали, в какую игру играем.

И пока мы не научимся называть свои ошибки точно, а не переводить их в язык моральных ярлыков, мы будем снова и снова проигрывать тем, кто мыслит дольше и холоднее.

№ 1.361

Сходство Аргентины и Украины. Продолжение

2025-12-30

Куш

В Аргентине в прежние времена была создана очень хорошая система образования, медицины и науки.

По региональным меркам.

Разумеется не Милеем и не нынешней властью.

Это привело к динамичному росту качества человеческого капитала.

Хорошее образование, наука, медицина - место в G20.

Как это часто бывает в парадоксальных обществах,

1) — люди, получившие, благодаря такой системе, хорошее образование и пользующиеся плодами развития науки и медицины, выступают за сокращение расходов государства в этих отраслях.

Объяснения данному парадоксу у меня нет.

2) — Также эти люди поддерживают "реформы" в медицине, образовании и науке.

Но это не реформы, а обычная рестрикция, "сжатие" и "отрезание лишнего".

Так было в Украине и будет в Аргентине.

Ведь у нас тоже было достаточно много носителей хорошего образования и научных знаний.

В условиях "реформ", это привело не к росту капитализации страны, а к развитию личных стартапов за рубежом.

Ну хоть "носителям" повезло.

Аргентина, кстати, обладает еще и ядерной энергетикой (единственная латиноамериканская страна).

Еще одно сходство с Украиной.

Аргентина - лидер по созданию компаний-"единорогов" в Южной Америке.

А это индикатор качества предпринимательства и человеческого капитала. Сформированного до Милея.

Индекс Хирша назван в честь аргентинского ученого.

Милей и его партия осенью победили на выборах.

Теперь они принимают бюджет на следующий год 2026.

И уже пошли "революционные" решения:

1. Ликвидирован минимальный порог финансирования науки и образования в 6% ВВП в Законе об образовании.
2. Был отменен минимальный порог финансирования науки и технологий в 0,52% ВВП.

Расходы на науку и образование сократятся на 10,7% в 2026 г.

В то время как в ЕС устанавливают пороги финансирования науки, в Аргентине отменяют.

А в Украине - не выполняют (и еще до войны).

Уже в ближайшие годы это приведет к кризису в системе образования и ликвидации аргентинской науки. Примерно как у нас.

Будут утрачены как и в Украине, технические навыки и компетенции у значительной части населения:

Лимит расходов Национального фонда технического образования Аргентины отменен, а финансирование снизится на 67,1% по сравнению с 2025 годом.

В 2026 г. аргентинские вузы будут профинансированы в размере 0,47% ВВП.

Это самый низкий уровень с 2005 года.

Центр экономической политики Аргентины (СЕРА) говорит о

- 1) — сокращении расходов на образование и культуру в размере 47,3% в периоде с 2023 по 2026, а также о
- 2) — падении финансирования науки и технологий на 48,8% и национальных университетов — на 33,8% по сравнению с домилевским 2023 годом.
- 3) — Чрезвычайные выплаты для получателей минимальной пенсии, сократятся на 13,8%.

"Экономическое чудо" в Аргентине, кстати, отменяется.

В 2025 году экономика увеличится менее чем на 5%, что соответствует глубине падения в 2024-м. То есть типичный отскок.

Не будет высокой динамики и в 2026-м.

Инфляция не побеждена: сейчас она 25%, прогнозируется в следующем году на уровне 20-30%.

А это все еще гиперинфляция.

Зато будет первичный профицит госбюджета в размере 1,5% ВВП.

Хотя развивающиеся страны сейчас не растут на модели первичного профицита госбюджета

1) — эта модель подходит лишь для очень богатых стран, вроде Германии времен Меркель или Швейцарии.

Кстати,

2) — адептом первичного профицита госбюджета в Украине были Яреско, Маркарова и сейчас - Марченко.

Со схожими негативными последствиями для динамики роста ВВП.

Зато на такой бюджет положительно реагируют рынки

— обслуживание госдолга пройдет безупречно.

В «novus ordo seclorum», специализация таких стран как Аргентина или Украина - растить кукурузу, а не ученых. И добывать ценное минеральное сырье, а не знания.

Иностранцев инженеров в места добычи, если что, завезут.

С точки зрения применения глобальных технологий власти, Аргентина и Украина поразительно схожи между собой.

Украина может и имеет шанс на ренессанс суверенистских элит за счет нового поколения политиков после войны, а вот Аргентина уже нет.

Там эта технология надолго.

Хотя и у нас счет пошел не на года, а уже на десятилетия.

№ 1.362

Між стабільністю та розвитком: Що передасть рік
Дерев'яної Змії Вогняному Коню?

2025-12-29

Богдан Данилишин Академік НАН України, колишній голова Ради Національного банку України, ексміністр економіки ⁴

За китайським календарем 2026 рік пройде під знаком Червоного Вогняного коня – уособлення енергії, прагнення до Свободи, внутрішнього вогню та відстоювання Незалежності. Звичайно, надії завжди окриляють, але що передасть Вогню Дерево? Зловіще співпадіння...

2025 рік став для української економіки роком обережної стабілізації, але без значних проривів. Після глибоких шоків 2022-2023 років і імпульсу 2024 року країна продовжила адаптацію до війни в умовах обмеженого зростання.

Приріст ВВП за січень-листопад 2025 року становив +2% (оцінка Мінекономіки), що нижче від прогнозу уряду під бюджет 2025 року (+2,7%) та потреб у відновленні економічної активності. Ключова тенденція в реальному секторі – активізація попиту (приватного та державного) при кволому зростанні виробництва, що призводить до розширення торгового дефіциту і зростання валютних ризиків.

Інфляція поступово знижується, у листопаді річний приріст склав 9,3%, що значно вище цільового рівня 5% (пік спостерігався в травні – 15,9%). Інфляція майже співпадає з прогнозом уряду під бюджет 2025 року (+9,5%). Фактори зниження інфляції – стабільність валютного курсу, мораторій на підвищення комунальних тарифів, статистичний ефект високої бази минулого року. Фактори прискорення інфляції – ріст витрат виробників, зниження урожайності, акцизи на тютюн, світові ціни на олію, фіскальний дефіцит.

Тиск на валютному ринку продовжує підвищуватися. За січень-листопад 2025 року нетто-інтервенції НБУ склали \$32 млрд і зросли на 8% до аналогічного періоду минулого року (річний обсяг інтервенцій* складає \$37 млрд). Ключові фактори розширення валютного тиску – торгівельний дефіцит, політика валютної лібералізації НБУ. В поточному році основний внесок у нарощування валютного попиту здійснює бізнес: нетто-купівля валюти бізнесом зросла на 37%, тоді як нетто-купівля населенням – зменшилися майже вдвічі. На задоволення попиту населення припадає близько 20% валютних інтервенцій НБУ.

Торговий дефіцит товарів за 11 місяців 2025 року розширився до \$40 млрд (за 11 місяців 2024 року було \$30 млрд). Експорт товарів скоротився на 4%, імпорт – зріс на 19%. Міжнародна допомога – основний канал компенсації дефіциту платіжного балансу (притік допомоги – \$46 млрд за 11 місяців).

Сировинні товари формують 80% експорту. Позитивною тенденцією 2025 року є випереджальне зростання експорту продукції з високою часткою доданої вартості (інвестиційних товарів) (+18%), однак обсяги такого експорту залишаються незначними (близько 2% загального експорту). Поточна структура експорту свідчить про повільну трансформацію торговельної моделі України, де переважає первинна сировина, а перехід до експорту з високою доданою вартістю обмежується нестачею інвестицій, високою собівартістю виробництва та браком доступного фінансування.

1. Фінансова система: стабільність із тривогами

Банківський сектор зберіг ліквідність, а загальний рівень непрозорих (NPL) кредитів залишився на рівні близько 25-28%, що істотно нижче пікових значень 2022-2023 років, але досі високий за мирних стандартів. НБУ утримував облікову ставку на рівні приблизно 12-14%, прагнучи стримати інфляцію (яка в 2025 році завершить рік у межах однозначного показника).

Рівень фіскального дефіциту (без грантів) у річному вимірі становить 22% ВВП (2 трлн грн), що в абсолютному та відносному вимірі співпадає з плановими параметрами на 2025 рік (22% ВВП, або 2 трлн грн). Починаючи з лютого 2025 року спостерігається зниження рівня фіскального дефіциту. Державні видатки мають невисокий мультиплікативний ефект на економіку, оскільки невизначеність відтерміновує попит і підвищує схильність до

заощаджень. Переважна частина видатків спрямована на безпеку та оборону (70% за плинний рік) і мають низький ефект для економіки.

НБУ зберігає облікову ставку на реально позитивному рівні вже третій рік поспіль. У другому півріччі 2025 року жорсткість монетарної політики суттєво підвищилась – станом на листопад ефективна номінальна облікова ставка становить 16,4% річних, реальна – 7,2% річних).

Висока вартість позикових коштів ускладнює можливості реального сектора для інвестиційного розвитку, гальмує розширення податкової бази, погіршує боргову стійкість державних фінансів, підвищує витрати держави на обслуговування боргу, підтримку пільгових програм кредитування та монетарну політику НБУ.

Внутрішній попит лишався стриманим: реальні доходи населення зросли незначно, а темпи кредитування економіки були низькими — обсяг кредитного портфеля бізнесу збільшився менше ніж на 3% рік до року, що свідчить про недостатнє кредитування реального сектору.

Кредитування в Україні стискається четвертий рік поспіль:

— із 19% ВВП (2022) до близько 15% ВВП (листопад 2025 року).

Це аномально низький рівень навіть серед країн із ринками, що формуються (Чехія – 70% ВВП, Польща – 60%, Грузія – 80%).

Банки перерозподіляють на кредити лише 1/3 від депозитної бази.

Під час війни коефіцієнт "депозити → кредити" майже вдвічі погіршився, тоді як у сусідніх країнах він кратно вищий.

Близько 30% кредитного портфеля банків припадає на пільгові кредитні програми уряду (32% в складі бізнес кредитів і 11% в складі кредитів населенню).

— Пільгові кредити потроїлися за час війни. Без їх урахування падіння рівня банківського кредитування було б значно глибшим.

Державні банки є більш активними фінансовими посередниками, ніж інші банки. На частку державних банків припадає більше половини виданих кредитів, при цьому процентна маржа державних банків є меншою, ніж у середньому по системі.

Надмірно жорстка процентна політика блокує ринкові канали кредитування і зміщує позичкове фінансування економіки в площину бюджетних субсидій, підвищуючи фіскальні витрати та квазіфіскальні ризики.

Жорстка процентна політика НБУ створила умови, за яких держава стала ключовим джерелом процентних доходів банків.

— Частка процентних доходів банків від держави зросла до 56-58% (проти близько 30% у 2020 році). За січень 2022 – вересень 2025 банки отримали від держави приблизно 650 млрд грн процентів: 47% – ОВДП, 42% – депсертифікати НБУ (частка депсертифікатів суттєво вища за довоєнну близько 20%).

Це сформувало "рентну" модель банківської прибутковості:

— головним джерелом доходу стає арбітраж на безризикових ставках держави, а не оцінка та фінансування проєктів у реальному секторі.

За таких умов кредитний портфель втрачає роль "ядра" бізнес-моделі банку, що консервує хронічно слабе кредитне розширення, інвестиційну паузу та повільніше відновлення продуктивності економіки.

Колосальні обсяги державних коштів були витрачені на цілі монетарної політики, які не були досягнені.

Інфляція залишається поза контролем монетарної політики, потреба у валютних інтервенціях посилилась, натомість фінансове посередництво – звузилося.

Основним інструментом зниження фінансових дисбалансів залишається не монетарна політика НБУ, а зовнішня валютна допомога.

2. Інституційна пауза: втрачені можливості

Найбільшою втратою 2025 року стала інституційна стагнація.

Україна не змогла створити дієві механізми довгострокового відновлення:

- (1) агентства розвитку так і не набрали повного функціоналу;
- (2) державні гарантії та інструменти страхування воєнних ризиків працюють фрагментарно;
- (3) державно-приватні партнерства лишаються поодинокими.

Відсутність цих важелів стримує потік прямих іноземних інвестицій (ПІІ).

Обсяг ПІІ в 2025 році залишився на рівні приблизно \$2-2,5 млрд, що значно нижче потенціалу країни з урахуванням відбудови інфраструктури та промислових потужностей.

3. Макрофінансові обмеження: логіка поточної моделі

Сучасна модель, орієнтована на фінансову стабільність, має очевидні межі.

Висока залежність бюджету від грантів і зовнішніх запозичень робить економіку чутливою до політичних рішень партнерів, а жорстка політика ставок стримує внутрішнє інвестування.

Обмежений внутрішній ринок і демографічні втрати також не сприяють швидкому самовідновленню.

Якщо 2026 рік розпочнеться збереженням статус-кво, очікувати якісних змін у життєвих показниках населення чи в рівні виробництва не доводиться.

4. 2026: ключові завдання на макроекономічному та фінансовому рівнях

2025 рік залишає значні проблеми, які доведеться вирішувати в 2026 році.

В економіці та банківській системі накопичені значні фінансові ресурси (головним чином через державне фінансування оборонних видатків), але їхня трансформація в кредити та інвестиції є мінімальною внаслідок жорсткої процентної політики та ризиків невизначеності.

НБУ сконцентрований на інфляційній цілі через заниженість інфляційного таргета та пріоритизації інфляційної цілі над іншими цілями монетарної політики.

Така ситуація не відповідає економічним умовам України і створює фундаментальні перешкоди для економічного відновлення.

Вартість позичкових ресурсів є зависокою для бізнесу та держави:

— процентні ставки за кредитами перевищують як інфляцію, так і приріст виробництва, що позбавляє бізнес можливості залучати позичкове фінансування на прийнятних умовах і додатково послаблює його конкурентні позиції.

Процентні виплати зросли вдвічі в структурі необоронних витрат державного бюджету, що обмежує можливості держави здійснювати стимулювальну політику підтримки реального сектора.

Жорстка монетарна політика себе не виправдала

— її вплив на інфляцію залишається мінімальним унаслідок домінування витратних (структурних) чинників інфляції та слабкості каналів монетарної трансмісії.

Висока банківська маржа (10-12 в.п.) також знижує ефективність трансмісії облікової ставки НБУ. Її вплив на валютну стабільність залишається мінімальним через ризики невизначеності та режим валютної лібералізації.

Населення продовжує кратно віддавати перевагу заощадженням у іноземній валюті.

Витрати на реалізацію монетарної політики є колосальними (понад 300 млрд грн коштів платників податків за роки війни).

Основними бенефіціарами жорсткої монетарної політики стали банки, чий прибуток зросли завдяки державним коштам, а не завдяки розширенню кредитування.

Це актуалізує питання щодо застосування підвищеної ставки податку на прибуток банків для справедливого перерозподілу доходів економіки.

5. Щоб перетворити стабільність у зростання, країна має реалізувати важливі структурні кроки

1. Перехід до фінансування розвитку

Довгострокове кредитування бізнесу:

- (1) збільшити частку довгострокових кредитів у банківських портфелях до 10-12% (сьогодні – значно нижче);
- (2) заохочувати довгострокові інвестиції через державні гарантії та партнерські програми з міжнародними фінансовими установами (ЄБРР, ЕІВ);
- (3) запустити спеціальні програми фінансування реконструкції інфраструктури з фіксованою відсотковою ставкою <10%.

2. Інституційна перебудова

Створити дієві інструменти:

- (1) агентство державних інвестицій з прозорими правилами;
- (2) механізми страхування воєнних ризиків для бізнесу;
- (3) прозорі державно-приватні партнерства.

Ціль – подвоїти притік прямих іноземних інвестицій вже у 2026 році до \$4-5 млрд, що стане важливим індикатором довіри міжнародних інвесторів.

3. Реформування фіскальної політики

Бюджет має бути не лише джерелом виживання, а й каталізатором розвитку.

- 1) — Фіскальна політика залишається суттєво експансивною, однак величина її стимулювального впливу на економіку зменшується.
- 2) — Фіскальний імпульс знижується другий рік поспіль, його сумарне від'ємне значення за 2024-2025 роки склало -6,6% ВВП, а на 2026 рік планується -5,5% ВВП.

Можливості подальшого розширення бюджетних стимулів вичерпані.

Ресурси зосереджено на безпеці та обороні (70% видатків), соціальному захисті (10%) та обслуговуванні боргу (7%). Знижується частка грантового покриття видатків.

Реальний сектор опинився в умовах подвійного рестрикційного шоку. Зниження фіскальних стимулів супроводжується жорсткою монетарною політикою.

Потрібен перехід до більш збалансованої моделі економічної політики, у якій фіскальна складова концентрується на консолідації державних фінансів, а монетарна – компенсує фіскальну жорсткість, створює умови для приватної ініціативи та кредитно-інвестиційного відновлення на ринкових засадах.

4. Європейська інтеграція як драйвер розвитку

Глибша інтеграція з Європейським Союзом може стати джерелом зростання. Це не лише адаптація стандартів, а й залучення інвестицій у конкурентоспроможні галузі. Обсяги експорту до ЄС у 2025 році становили близько 42-45% українського експорту, але додана вартість цих поставок ще може зрости.

У підсумку – 2025 рік закріпив стабільність, але не дав економічного прориву.

2026 рік має стати роком переходу від виживання до відновлення.

Це не питання оптимізму – це питання стратегічної необхідності. Без чітких кроків у макрофінансах, інституційній трансформації та бюджетних пріоритетах Україна ризикує втратити унікальне історичне вікно можливостей.

**«Це гірше, ніж помилка
— це ЗЛОЧИН!»**

№ 1.363

**РЕФЕРЕНДУМ О МИРЕ БУДЕТ
НЕКОНСТИТУЦИОННЫЙ – ЭКС-ЗАМГЛАВЫ ЦИК
МАГЕРА**

2025-12-30

Правовед указывает, что идея референдума больше похожа на попытку президента избежать ответственности.

Президент Украины Владимир Зеленский настаивает, что для утверждения условий мирного плана, который продвигает президент США Дональд Трамп, и в котором должна решиться судьба Донбасса, нужно решить на всеукраинском референдуме, чтобы этот вопрос был легитимным, однако **само проведение такого волеизъявления не предусмотрено в Конституции Украины** и также может не иметь юридической силы, а сам президент может нести ответственность за вынесение таких вопросов на обсуждение, пишет в Facebook бывший заместитель председателя Центральной избирательной комиссии, эксперт по конституционному законодательству.

Эксперт указывает, что **конституционные основания для назначения и проведения всеукраинского референдума по международному договору или его проекту в Конституции отсутствуют.**

Да, главный закон Украины предусматривает, что по вопросу **изменения территории** Украины всеукраинский референдум возможен и его назначает Верховная Рада, но и здесь есть серьезный предохранитель

- нарушение территориальной целостности, то есть уменьшение территории страны, запрещено.

Статья 72. Всеукраинский референдум назначается Верховной Радой Украины или Президентом Украины в соответствии с их полномочиями, установленными настоящей Конституцией.

Всеукраинский референдум провозглашается по народной инициативе по требованию не менее трех миллионов граждан Украины, имеющих право голоса, при условии, что подписи о назначении референдума собраны не менее чем в двух третях областей и не менее чем по сто тысяч подписей в каждой области.

Статья 73. Исключительно всеукраинским референдумом решаются вопросы об изменении территории Украины.

Статья 85. К полномочиям Верховной Рады Украины относится:

2) назначение всеукраинского референдума по вопросам, определенным статьей 73 настоящей Конституции;

Статья 157. Конституция Украины **не может быть изменена, если изменения предусматривают отмену или ограничение прав и свобод человека и гражданина или если они направлены на ликвидацию независимости или на нарушение территориальной целостности Украины.**

Конституция Украины не может быть изменена в условиях военного или чрезвычайного положения.

Магера подчеркивает, что президент назначает всеукраинский референдум **только в одном случае**

- утверждение принятого парламентом закона об изменениях в разделы I "Общие основы", III "Выборы. Референдум" и XIII "Внесение изменений в Конституцию Украины", что прописано в статьях 72, 106 и 156.

"Согласно пункту 32 части первой статьи 85 Конституции Украины предоставление согласия на обязательность для Украины международного договора предоставляется Верховной Радой Украины в форме закона.

Кроме того,

— **действующий международный договор становится частью национального законодательства только в том случае, если согласие на обязательность договора дано парламентом (часть первая статьи 9 Конституции Украины) и никем другим, в том числе всеукраинским референдумом",** - отмечает эксперт по праву.

При этом согласно пункту 3 статьи 106 Конституции Украины

— президент может самостоятельно заключать международные договоры Украины и не обязан согласовывать свои действия с другими институтами власти.

Правовед указывает и на другой аспект, который также является вызовом для проведения референдума

— при вступлении в должность президент Украины в присяге на торжественном заседании Верховной Рады Украины **обязался соблюдать Конституцию Украины, а не игнорировать ее.**

"Украинский народ избирал на всеобщих выборах главу государства не для того, чтобы президент прятался от ответственности за спиной народа.

Если по каким-либо причинам президент не хочет или не может реализовывать предоставленные ему конституционные полномочия, то

— он может воспользоваться предусмотренным пунктом 1 статьи 108, статьей 109 Конституции Украины правом на отставку, и не мучить ни себя, ни страну", - указывает Магера.

При этом специалист скептически заметил, что хотя США и ставят Украине требования провести такой референдум, сами же они за почти 250 лет существования государства не провели ни одного федерального референдума.

Напомним,

24 декабря президент Украины Владимир Зеленский впервые заявил, что ратификация документа о завершении войны между Россией и Украиной может состояться путем общенационального референдума.

При этом

— в соглашении должен быть пункт о создании в Донецкой области свободной экономической зоны, а большинство оккупированных ныне территорий останутся под контролем РФ.

При этом

— на референдум будут выносить не отдельный пункт, а весь документ.

Правда Россия пока на установление режима тишины для проведения такого референдума не согласилась. Так же существует и ряд других препятствий для легитимного голосования на таком волеизъявлении.

Олександр Дубінський - народний депутат України · [Подписаться](#)

2 ч. · 🌐

...

2025-12-30

Если не будет "референдума", то не будет и "выборов", на которых мечтает победить Зеленский.

- 🇷🇺 Россия предусмотрительно отказала в перемирии на срок, необходимый для переизбрания клоуна, хотя он предлагал щедро рассчитаться за это - проведя территориальные вопросы, нужные РФ, через референдум, и одновременно легализовав тем самым референдумы в "новых регионах РФ".

- 🇷🇺 В обмен на это щедрое (правда, щедрое) предложение, Зеленский хотел только одного - признания его перевыборов от РФ. Но Путин, видимо, справедливо решил, что - набут. Тем более, "продать" в РФ победу над Украиной при сохранении Зеленского он не может. Только если ситуация будет безвыходной, или гарантирует быстрый переход Украины к хаосу.

№ 1.365

Oleksandr Ruzhanskyi

8 мин. · 🌐

2025-12-31...

**90 МІЛЬЯРДІВ ВІД ЄВРОПИ НА ДВА РОКИ ДЛЯ
ВОЮЮЧОЇ З ОСТАННІХ СИЛ УКРАЇНИ - ЦЕ
ДЕШЕВИЙ ВІДКУП.**

Просто нагадаю, що з 2009 по 2015 роки ЄС виділив 280 мільярдів євро маленькій Греції, яка ні з ким не воювала, а просто зіжрала бабло, навіть майбутнє, шаленими витратами на внутрішні, в тому числі, соціальні та корупційні хотелки.

Ще раз. Греція з лінивим, жируючим населенням у 11 мільйонів душ, отримала 280 000 000 000 євро! Тобто, десь по 25 500 на будь-якого грецького роздолбая, включаючи немовлят.

З урахуванням інфляції, сьогодні це десь 400 мільярдів. Красиво, чи не так?

Можно, звісно, сказати, що Євросоюз сам винен, бо довгий час закривав очі на те, що відбувалося у Греції - члена ЄС, а потім сам свій пройоб і виправив, заливши грошима грецьку фінансову яму.

Тоді питання: А чи не Євросоюз власними грошима вигодував кривавого монстра - Хуйлостан, який сьогодні нищить незалежну, європейську Україну і вбиває її населення?

Звісно, в Україні шалена корупція. Але, куди греки гроші проїбали, ніхто навіть особливо не розбирався. А Греція, це зовсім не приклад безкорупційної країн. В ті часи вона посідала місце в дев'ятому десятку в світі за рівнем корупції, а грецький бюджет доїли, всі кому було не ліньки: дороги, які були тільки на папері, нові лікарні без лікарів, банківські кредити в повітря...

Навіть німецький Siemens відзначився хабарами місцевим чиновникам за поставку до Греції свого обладнання. Бо щедрі греки платили не дивлячись на ціну. Звісно, не забуваючи про відкати. Але, все розкрадене було закидано Євросоюзом новими грошима.

№ 1.366

Новорічне привітання Президента України Володимира Зеленського

31 грудня 2025 року - 23:40

Дорогі українці, дорогі українки!

За декілька хвилин настане новий 2026 рік. І я віддав би все, все на світі, щоб у цьому зверненні мати можливість сказати, що й мир настане за декілька хвилин. На жаль, я поки що не можу цього зробити, але з чистою совістю я, ми всі можемо сказати, що **Україна точно робить для миру все**. І продовжує робити.

Я повернувся до Києва вчора, о 6-й ранку. Наша команда провела в дорозі майже 50 годин. **Мирна угода готова на 90 відсотків. Лишається десять**. І це значно більше, ніж... ніж просто цифри. Це десять відсотків, у яких насправді все. Це про десять відсотків, які визначатимуть долю миру, долю України та Європи, те, як житимуть люди. Десять відсотків для збереження мільйонів життів. Десять відсотків рішучості, яка потрібна, аби мир запрацював на всі сто. Десять відсотків такої необхідної єдності та мудрості – української, американської, європейської, всього світу. Десять відсотків до миру.

Я хочу, аби всі ми з вами були зараз на одній хвилі, однаково розуміли реальність, були озброєні, і не тільки на полі бою – були озброєні правдою.

Про те, хто й чого насправді хоче. Чого хоче Україна. Чого хоче Америка. Чого хоче Росія. Чого хоче Європа та весь світ.

Почнемо з найголовнішого.

Чого хоче Україна? Миру? Так. Чи будь-якою ціною? Ні. Ми хочемо закінчення війни, але не закінчення України.

Чи втомились ми? Сильно. Чи значить це, що ми готові здатись?

Сильно помиляється той, хто так думає. І він очевидно за всі ці роки так і не зрозумів, хто такі українці. Народ, який тримається 1407 днів повномасштабної війни. Просто усвідомте ці цифри. Це більше, ніж нацистська окупація багатьох наших міст у Другу світову. 1407 днів нескореної України. Яка фактично щоночі – в укритті, щодня – в боротьбі. Нерідко – без світла. Нерідко – без сну. І багато днів на позиціях, багато. Але завжди – без паніки, без хаосу, без розбрату, у єдності, аби бути з миром.

Чи хочемо ми, аби війна закінчилась? Безумовно.

Чому цього досі не сталося? Відповідь – по сусідству з нашою державою. Чи може Росія закінчити війну? Так. Чи хоче вона цього?

Ні. Чи може світ примусити її до цього?

Так, і тільки так це спрацює. Чому світ не робить це повною мірою?

Давайте розберемось. По порядку, по-чесному, так, як... так, як воно є. Наш народ знає це найкраще.

Росія не закінчує свої війни сама. Не було в історії війни, яку б вони завершили за власним бажанням. Лише тиск від інших, лише примус від інших, який самі вони називають «жест доброї волі».

Так було в усі роки, коли Росія з кимось воювала, тобто в усі роки її існування.

Це можуть підтвердити всі, на кого в різні часи Москва війною йшла. Польща, Туреччина, Фінляндія, Сирія, Грузія, Абхазія, Осетія, Чечня – і цей список можна, можна продовжувати безкінечно, бо майже вся територія Росії зібрана з воєн. Ось із ким ми маємо справу. Ми – це Україна, це Європа, Америка, весь світ.

«Выйдите из Донбасса, и все закончится». Так у перекладі з російської звучить обман.

У перекладі на українську, на англійську, німецьку, французьку та, власне, будь-яку мову світу. Невже тоді їм досі хтось вірить? На жаль.

Бо досі надто часто правди уникають, називають це дипломатією, хоча це просто брехня в костюмах.

І тому на Україну – тиск, так. І тому ми боремось так. І доводимо, здавалося б, давно очевидні істини, що після окупації Криму, захоплення частини Донеччини та Луганщини, повномасштабного вторгнення 24 лютого, після Бучі, Маріуполя, Оленівки та всього, що робить Кремль весь цей час, **вірити їм на слово – це просто вирок**. Вирок спільний міжнародній безпеці. І кожному лідеру, який просто має захищати свій народ.

Чи були ці наші аргументи почуті? Дуже сподіваємось. Чи погодилися з нами? Не повністю. Поки що. І саме тому ми поки що кажемо про 90, а не всі 100 відсотків готовності мирної угоди.

Наміри повинні стати гарантіями безпеки. А отже – бути ратифіковані. Конгресом Сполучених Штатів, європейськими парламентами, усіма партнерами.

Будапештський папірець Україну не влаштує. Мінська ювелірно виписана пастка Україні не потрібна.

Підписи під слабкими угодами тільки підживлюють війну. **Мій підпис стоятиме під сильною угодою.** І саме про це зараз кожна зустріч, кожен дзвінок, кожне рішення.

Щоб забезпечити всім сильний мир. Не на добу, тиждень чи два місяці – мир на роки.

І тільки тоді це – дійсно успіх. України, Америки, Європи, насправді кожного народу, який хоче жити, а не воювати.

Я казав про це Президенту Трампу. Казав під час першої зустрічі, коли все могло закінчитися штормом для всіх нас, і під час нещодавньої зустрічі, яка дає надію нам усім. На те, що мир близько, він... він як ніколи можливий. І ми здатні забезпечити це разом.

І скажу чесно:

— **було зовсім непросто досягти такої зміни градусу у відносинах України та Сполучених Штатів.** Від першого Овального кабінету та всіх «гострих кутів» у ньому до розмови в Мар-а-Лаго, яка засвідчила факт: без України нічого не вийде.

Україна відстояла своє право голосу, і всі бачать, що Україна себе поважає, а тому поважають нас, поважають Україну.

І найбільш очевидний доказ цього – **сім зустрічей, які були в мене цьогоріч із Президентом Америки.** І в якій би точці світу ми не бачились: Вашингтон,

Нью-Йорк, Гаага, Ватикан – Президент США завжди згадує про наш народ, каже про те, як відважно українці б'ються. І для всього світу така згадка про українців стала обов'язковою. І це щастя – щастя таке чути, це гордість – бути Президентом такого народу.

І такої держави. Яка вистояла й досягає до будь-якого ворожого військового об'єкта та НПЗ, повертає війну в Росію, навчає військових НАТО, що таке сучасні дрони.

— Яка дає **асиметричного ляпаса Росії** та змушує Путіна брехати, що він тричі взяв Куп'янськ і збивав **дрони біля своєї резиденції** власними руками.

— **Україна, яка має зрілу далекоглядність, має власну далекобійність, а тому має аргументи.**

— **Має мудрість, гідність і готова до компромісу, але не до сорому.**

І я дякую кожному лідеру, хто Україну в цьому підтримує.

Хто розуміє найголовніше:

— **сьогодні є тільки два варіанти, і тільки два – 1) — або світ зупинить війну Росії, 2) — або Росія затягне світ у свою війну.**

І це шок – шок, що після стількох воєн, після чотирьох років такої війни, війни в Україні, у Європі, на жаль, доводиться це пояснювати багатьом. Ми пояснюємо, повторюємо. І навіть уже змінюються лідери, а питання ті самі.

Чи здатна Америка зупинити агресора дуже швидко й рішуче?

Однозначно.

Чи хотілося б нам цього? Дуже. А коли це можливо? Завжди. А коли це потрібно вам? Та ще вчора нам це потрібно. І у 2026-му році це можливо. Санкції є – ми вдячні. Санкції кусають Росію, але спрацює тільки мертва хватка. Російська нафта вже дешевша, але їхні танкери мають зупинитися повністю, аби зупинилася війна. Російські заводи вже гальмують, але повинні стояти, щоб окупант не рухався. І «томагавки» в українських руках довели б насправді тільки одне: мир не має альтернативи. І мир повинен бути. І підтримка. І сильна угода повинна бути. І тоді все спрацює.

Чи розуміє це Європа? Так. Чи розуміє це вся Європа? Ні.

І я не хочу, аби таке розуміння до всіх у Європі прийшло одного дня о четвертій ранку – так, як це було в Україні. Я не хочу, аби таке розуміння всім європейцям принесла техніка з літерою «Z» на їхніх вулицях. І коли

Путін каже: «Да не собираемся мы на вас нападать», – це перший дзвіночок, куди саме поїдуть його танки й полетять його дрони.

І ми маємо повне право сьогодні казати: **Україна – це насправді єдиний щит, який зараз відділяє комфортне європейське життя від «руського міра».**

І в більшості лідерів не виникає питання, навіщо підтримувати Україну, бо якщо, не дай Боже, Україна впаде, будуть наступні питання: навіщо підтримувати Польщу, і хто воюватиме за держави Балтії, і що робити без України в НАТО?

Україна потрібна Європі, а Європа – Україні. Ми відчуваємо це, як ніколи.

І коли після зустрічей у Штатах зараз ми зідзвонюємось із партнерами, і європейці не сплять, і всі дуже переживають, і завжди на зв'язку, і ми радимось з Емманюелем, Президентом Франції, як діяти далі. І коли ми дорогою в Київ говоримо з канцлером Німеччини і Фрідріх каже: «ППО буде». І ми говоримо з Кіром Стармером, що треба зустрічатись одразу після Нового року, не треба робити ніяких пауз, щоб була **Коаліція охочих**, щоб дотиснути всі документи, і не втратити Америку, і дотиснути Росію.

І як абсолютно права Джорджа Мелоні, коли вона каже: дивіться документи угоди повинні бути правильними, мир має бути таким, щоб українці його прийняли.

Цей мир українці мають одобрити.

Бо якщо все буде несправедливо, і мир крихкий, і Москва знову нападе, вона каже, я не хочу, аби тоді **розчаровані люди в Україні палили на площах портрети європейських та американських лідерів.**

Ці слова, що **мир має бути, має бути достойним**, підтримують усі, хто робить дійсно дуже багато для України: Нідерланди і Швеція, Норвегія і Польща.

І Прем'єр Данії, Метте, яка завжди каже: ми робимо для України недостатньо, ми маємо робити більше для України, бо це для захисту всієї Європи. І Іспанія, яка з нами, і Ватикан, і Фанар із їхньою дипломатією та молитвою. Чехія, Румунія, Греція, Президент Ердоган, усі країни Європейського Союзу. І сьогодні зранку телефонує мені Президент Фінляндії Алекс **Стубб, і щодня ми з ним зідзвонюємось. І після наших важливих розмов він завжди в кінці мені каже: «Друже, не забувай тренуватись, бо ти маєш бути сильним, українці мають бути сильними. Ми у вас віримо. Ми всі вас потребуємо».**

І ось таке наше спілкування з лідерами Європи, це тепло й дух цього партнерства означають, що Україна уже – частина європейської родини і всі

переговорні кластери між нами насправді давно відкриті. І єдність така дає надію. І така єдність України та Європи доведена.

Ми здобули підтримку в 100 мільярдів доларів.

Це значно більше, ніж просто допомога на два роки. Це стійкість нашої армії, це спокій для наших людей, це гроші, зарплати, це пенсії. Так, це життя. І це справедливість, що врешті-решт за це платить Росія.

І така єдність, і така небайдужість до України передусім виходить далеко за межі континенту. Вона помітна й відчутна нам у Японії, в Австралії, в Канаді. Я дуже дякую кожному у світі, хто на світлій стороні історії, на боці України і робить усе, щоб Україна змогла досягти свого, дотиснути, змогла додати до миру.

Дорогий народе! (Український народ)

За мить – Новий рік. Мільйони з нас його чекають. І Новий рік у нас буде попри все, бо ми такі люди, ми українці, ми щось придумаємо, ми приготуємо. І в нас буде гарно, буде смачно, буде келих шампанського. Може, у когось щось міцніше. І буде тост, дуже важливі слова. Тост. Один на всіх. Для мільйонів українців.

За воїнів наших, що зараз на «нулі». За кожного, хто віддав життя заради України. За всіх, хто щодня нас рятує й навчає. За всіх, хто завжди, і навіть у цю ніч, на чергуванні. Пожежні, лікарі, енергетики. За наших, які повернулися з полону і які цей Новий рік зустрінуть удома. За всіх, кого ми чекаємо. За всіх, хто нам допомагає. За те, щоб закінчилася ця війна. За те, щоб мир наступив. За те, щоб ворогу нічого не вдалось. І не вдасться, допоки ось так ми боремось, допоки ось так ми тримаємось. Допоки є українцями.

Росії доведеться закінчити війну, як тільки вони знайдуть для миру на одну причину більше, аніж воювати.

Саме тому ми часто кажемо один одному те, що говорять наші хлопці на фронті: все, що нам треба, – це протриматися на один день довше, ніж вони.

І додаємо сьогодні: бути на один крок попереду, на одну годину швидше, на одне рішення сміливіше. І хай на одну десяту, але краще. І на десять відсотків, на ті десять відсотків, про які я казав на початку, – на десять відсотків сильніше. І тоді ми виберемо мир стовідсотково. Я бажаю цього всім нам.

Дорогі українці! (Український народ)

2025 рік добігає кінця. Довкола нас – справжня зима. І те, чого ми не бачили дуже довго, – сніг на Новий рік. І всі діти, безумовно, – **якщо чесно**, і дорослі – чекали цього.

І це дає сильне відчуття: якщо ми чогось дуже-дуже хочемо, рано чи пізно це стається.

Безумовно, найбільше зараз ми хочемо миру. Але, на відміну від новорічного снігу, він не впаде нам із неба просто так, як диво. Але ми віримо в мир, і боремося за нього, і працюємо заради цього. І продовжимо це робити. Бо дуже хочемо у 2026-му, щоб тихо в небі й спокійно на землі, щоб тепло й світло в нас удома. І не 170, а всі 220 – так, як має бути. Щоб усі наші повернулись додому. З фронту, з полону, з окупації. Щоб були ми. Щоб була Україна.

З Новим роком, дорогий **народе!** (Український народ)

Слава Україні!

Звернення Президента України Володимира Зеленського з нагоди Дня Конституції

28 червня 2025 року - 14:20

Стаття 17. Захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу.

Дякуємо Вам за інтерес до діяльності Глави держави і Офісу Президента України та виявлену уважність, зокрема щодо розміщення 28 червня України тексту звернення Президента України Володимира Зеленського з нагоди Дня Конституції.

Повідомляємо, що написання терміна «український народ» з малої літери як загальної назви відповідає правопису, не має на меті пропагувати російську імперську політику і жодним чином не може трактуватися як прояв українофобії.

З повагою

Заступник Керівника Офісу Президента України

О.Ковальська

Та, піх*у!

Шановні присутні, пані та панове, дорогі наші воїни, представники української влади, дипломатичного корпусу, дорогий Анджею – пане Президенте Польщі, дорогий український народе!

Новогоднее обращение Владимира Путина 2025–2026: полный текст

**Речь президента РФ транслируют по федеральным каналам в 23:55 по
местному времени**

Михаил Климентьев/пресс-служба президента РФ/ТАСС

**Президент России Владимир Путин выступил с традиционным
новогодним обращением. Первыми речь главы государства услышали
жители Камчатки и Чукотки. «Постньюс» приводит полный текст
выступления Путина.**

Уважаемые граждане России! Дорогие друзья!

В эти минуты перед наступлением Нового года мы все ощущаем течение времени. Перед нами — будущее. И каким оно будет, во многом зависит от нас.

Мы рассчитываем на свои силы. На тех, кто рядом, кто нам близок и дорог. И всегда сами готовы подставить плечо. Такая взаимная поддержка дает нам уверенность в том, что все задуманное — наши надежды и планы — обязательно исполнится.

Конечно, у каждого из нас они свои, личные, особенные, по-своему неповторимые. Но они неотделимы от судьбы нашей Родины, от искреннего стремления принести ей пользу. Ведь мы вместе — народ России.

Труд, успехи и достижения каждого из нас слагают новые главы ее тысячелетней истории. А прочность нашего единства определяет суверенитет и безопасность Отечества, его развитие, его будущее.

Новый год — это прежде всего вера в лучшее, в добро и удачу, неповторимый и волшебный праздник, когда сердца открываются для любви, дружбы и милосердия, для чуткости и великодушия. Мы стремимся порадовать, согреть своим вниманием тех, кто нуждается в участии и заботе. И, конечно, словом и делом поддержать наших героев — участников специальной военной операции.

Вы взяли на себя ответственность сражаться за родную землю, за правду и справедливость.

Миллионы людей по всей России — уверяю вас! — вместе с вами в эту новогоднюю ночь. Думают о вас, сопереживают, надеются на вас. Мы едины в искренней, беззаветной преданной любви к России. **Поздравляю всех наших бойцов и командиров** с наступающим Новым годом! Верим в вас и нашу Победу!

Дорогие друзья!

Через несколько секунд мы услышим бой курантов, и новый год вступит в свои права. Мы встречаем его вместе с самыми близкими — с детьми, родителями, друзьями, боевыми товарищами. Даже те, кто сейчас далеко, — вы все равно рядом с нами. Желаю всем здоровья и счастья, взаимопонимания и благополучия. И непременно — любви, которая вдохновляет.

Пусть наши традиции, вера, память соединяют все поколения, поддерживают нас всегда и во всем. Мы вместе — одна большая семья, сильная и сплоченная! И потому будем и дальше работать и созидать, добиваться поставленных целей и идти только вперед ради наших детей и внуков, ради нашей великой России!

С Новым годом, дорогие друзья! С новым 2026 годом!

Сергей Дацюк

5 ч. · 🌐

2026-07-07

...

Критично дивлюся на офіційну політику і бачення більшості патріотичних експертів. Війна на виснаження - це найбільш дурний спосіб самогубства. Перемога у масштабній війні - це не зовнішня перевага за рахунок інших країн, це здобуття внутрішньої стратегічної переваги в спільності, в розвитку громадянського суспільства, в більш перспективній стратегії еліти.

Переможе той, хто змінюється швидше за ворога, хто здатен розвиватися, не дивлячись на смертельну загрозу, досягаючи радикально осмисленіших і перспективніших результатів, ніж ворог. Не ведіться на реакційну і примітивну дурню вічної війни. Мисліть, винаходьте, стратегуйте, домовляйтеся про спільність. Змінюйтесь глибинно і масштабно.

№ 1.369

Serhii Vasylyshyn · [Підписатися](#)

8 ч. · 🌐

2026-01-07

Оце так "казак"..оце так українець..Зумів ж..а чого досяг ти..!?

"Обозреватель.." пише:

■ Дмитро **Казак** вийшов на пенсію у 29 років в 2018 році (ймовірно по інвалідності)..

■ у 31 рік він очолив **Закарпатську обласну прокуратуру**..

■ заробивши 10 років стажу, наразі він зміг через суд підняти свою пенсію до більш ніж 156 тис. 692 грн..

■ 2024-го прокурор звільнився, а не пізніше травня 2025-го **переїхав до Швеції**..

■ вже зі Швеції він у суді зміг скасувати обмеження своєї пенсії..

■ у Швеції, куди переїхав прокурор, незважаючи на високий рівень життя, державну пенсію одержують з 63-67 років (залежно від року народження), а її середній розмір значно менший, ніж отримує український прокурор..

Середня пенсія у заможній Швеції, де оселилася родина Козака, становить 1973 євро..

При цьому у Швеції пенсійний вік поетапно підвищують із 63 до 67 років..Тоді як **прокурор має 3152 євро української пенсії** і отримує її замолоду.."

"Обозреватель"..

Война - это "мать всех кризисов"

2026-01-01

Куц

Но у войны есть своя внутренняя кинетика, которая зависит от скорости выгорания потенциалов ее участников.

Поэтому войны не бывают вечными.

И поэтому даже в самую темную ночь нужно думать о рассвете, который неминуемо настанет.

После рассвета нам угрожает не экономический кризис, и не демографический и даже не политический.

А кризис "исторической проектности".

В этом плане, есть некий символизм в том, что в 2026 году завершается 12-летний цикл появления новой проектности 2014-го года, которая пока так и не была успешно реализована.

Эту проектность можно назвать моделью "двух аутсорсов"

1. Вступаем в ЕС и Европа решает все наши проблемы развития: строит дороги и платит европейские пенсии.

В общем, европейцы делают у нас дома евроремонт, а мы смотрим на это и курим бамбук.

2. Вступаем в НАТО и Запад решает все наши вопросы безопасности - защищает наши границы и предоставляет ядерный зонтик.

Но в 2015 году стало понятно, что быстрого продвижения к указанным выше целям не будет.

К сожалению, модель "двух аутсорсов" вместо ее анализа на пригодность, стала инструментом политической игры правящего класса и общества.

Правящий класс использует данную идеологию для манипулирования общественным сознанием и удержания власти.

Апогей этого - внесение евроатлантических изменений в преамбулу Конституции в 2018 году.

После войны кризис исторической проектности лишь усилится, так как после таких жертв общество потребует быстрых результатов, а их, скорее всего, не будет.

Модель "двух аутсорсов" трансформируется в далекую цель будущих поколений.

Но это станет и причиной ее социальной девальвации.

Дело в том, что

— любая проектность должна реализовываться в горизонте одного поколения, то есть в течение 25 лет.

"Комиссары в пыльных шлемах" в 1917 году и сами верили, и другим рассказывали, что уже "при нашей жизни будем жить при коммунизме и увидим завершение Мировой революции".

Но постоянное отодвигание цели в виде "коммунистического рая", когда захотел получить, например, ковер - пошел и просто так взял его в магазине без оплаты, привело к тому, что люди перестали верить в базовую идею исторической проектности с соответствующими последствиями.

Коменданты Майдана, может и не верили, но другим рассказывали о том, что уже нынешние украинские политики будут завершать свою карьеру, будучи депутатами Европарламента от Украины.

Но сейчас цель "двух аутсорсов" отодвигается далеко в будущее, хотя значительная часть общества пока еще это не осознала.

Но у нас значительная часть общества верит одновременно в "вечную войну" и "быстрое вступление Украины в ЕС", не видя в этом никаких противоречий.

Ключевой индикатор кризиса исторической проектности - это сокращение численности населения в результате миграции.

Данный тренд сложился еще до войны и даже до Майдана.

С 1991 года, Украина потеряла половину населения, значительную часть - по причине нескольких волн миграции.

— С 2014 года - примерно треть населения.

Обычно такие масштабные потери населения в других странах связаны с катастрофическими военными поражениями.

Например, Венгрия - по итогам Второй мировой за пределами страны живет больше венгров, чем в самой стране.

Можно вспомнить пример Ирландии - голод в 19 веке и британская колониальная политика. И массовая миграция.

Украина уже приближается к такому формату - за пределами страны живет украинцев больше, чем в самой стране.

И это началось у нас еще в 90-е без какого-либо военного поражения.

То есть **как следствие внутреннего кризиса исторической проектности.**

Следовательно,

для изменения данной модели и репатриации украинцев, необходим запуск новой исторической проектности

- рациональной и ориентированной на позитивный сценарий будущего для уже живущих, а не далеких будущих поколений, которых при такой динамике к концу столетия может и не быть.

№ 1.371

Компании из ОАЭ инвестировали 2,5 млрд дол в покупку корпоративных прав украинской компании FR (производство дронов и ракет "Фламинго"), которую еще недавно контролировал Миндич (ныне находится в Израиле и вышел из состава участников)

2025-12-31

Куц

Что это было?

Рассмотрим все варианты

1. Бизнес-проект, который свидетельствует о привлекательности украинского ОПК.
2. Политический проект.
3. Оптимизация финансовых потоков и международное структурирование бизнеса.

Скорее всего, ни один из перечисленных выше вариантов.

1. Компания FR в ближайшие годы не сможет сгенерировать профит для того, чтобы окупить инвестиции в 2,5 млрд дол.

А после войны этот профит вообще под вопросом.

2. Политически ОАЭ занимает, скорее, пророссийскую и прокитайскую позицию: достаточно сказать, что эта страна является с 2024 года участником БРИКС и совместно с Пакистаном и Индией осудила "атаку на резиденцию Путина".

То есть, это не политическая инвестиция.

Для оптимизации и структурирования бизнеса, все слишком публично.

Поэтому, более вероятен четвертый вариант.

После удара по Ирану, следующая цель Израиля в регионе - это Йемен.

По сути, единственный достаточно сильный враг Израиля в регионе.

Но Йемен не однороден.

На слуху - Северный Йемен под властью хуситов и организации Ансаралла.

Но есть и просаудовский Йемен на юге, богатый нефтью и проэмиратский на побережье (его еще называют сепаратистским).

Сейчас активизировалась "борьба племен" в Йемене.

Саудовская Аравия нанесла ряд ударов по военным транспортам, которые шли в Йемен из ОАЭ для поддержки сепаратистских групп.

Удары были достаточно сильные.

Причем настолько, что Министерство обороны ОАЭ заявило о прекращении военных операций в йеменском порту Мукалла на юге.

Но цель ОАЭ понятна - взятие под контроль всего Южного Йемена и его портов.

Партнером ОАЭ в ходе данных операций стал Израиль.

Вполне возможен даже стратегический союз Израиля и ОАЭ, например, в части усиления авраамических соглашений.

Это усилит действия ОАЭ в Сомали и Судане.

Совпадение или нет, но недавно Израиль признал независимость Сомалиленда и заключил оборонный союз с Грецией и Кипром.

Сомали в виде официального Могадисхо заявило протест касательно признания независимости сепаратистского Сомалиленда.

И обратилось за помощью к Турции.

В Могадишо и Сомали находятся турецкие военные базы, равно как и на арендованном на 99 лет суданском острове Суакин в Красном море.

Очевидно, что действия Турции - это создание "геополитического кольца" вокруг Израиля.

ОАЭ, в данном случае, действует и против Саудовской Аравии, и против Турции. Но совместно с Израилем и, как ни странно, с оглядкой на Китай и РФ.

В Йемене международно признанная власть режима Аль-Алими, поддерживается Саудовской Аравией, но он не может справиться с хуситами и прокси-сепаратистами под эгидой ОАЭ.

В общем, в данной точке Ближнего Востока и Африки может разгорется серьезная драка: Йемен, Сомали, Судан.

Плюс желание Эфиопии выйти к морю после потери Эритреи. Эфиопия смотрит в сторону Сомалиленда - атака на сепаратистов не вызовет международных протестов.

Эфиопию поддерживает Китай, а Сомалиленд - Израиль. За Сомали стоит Турция.

Скорее всего, протурецкое Сомали молча согласится с атакой на свой сепаратистский регион.

При этом, Турция, Израиль, Эфиопия, Саудовская Аравия и ОАЭ - не будут воевать друг с другом, предоставив это право своим прокси силам.

Но участникам конфликта понадобится много дронов и ракет.

Большинство стран мира откажутся прставлять в регион свое оружие.

Поэтому оно может пойти из третьих стран.

Именно с этим и может быть связана покупка компаниями ОАЭ корпоративных прав украинской компании FP.

В будущем, украинские "чвк" (если их у нас легализуют), могут принять активное участие в войнах на Ближнем Востоке на стороне Израиля и союзных с ним арабских стран. Особенно это касается "дроноводов" и производителей оружия для данного вида войск.

Тут можно вспомнить и встречу украинских чиновников с маронитами Ливана в прошлом году.

На кону будут стоять большие деньги, так что все будущие владельцы таких компаний - потенциально миллиардеры. Долларовые.

Другой вопрос, как это будет совпадать с интересами Украины как государства?

Например,

— интеграция украинского ОПК в цепочки поставок ОАЭ в регионе - это потенциально резкое ухудшение отношений с Турцией, Китаем и Саудовской Аравией.

№ 1.372-1

Текст "на подумать": Найл Фергюсон: Теперь мы все "совки"

2025-12-31

Фергюсон

Правительство с постоянным дефицитом и раздутой армией. Фальшивая идеология, продвигаемая элитами. Плохое здоровье у простых людей. Стареющие лидеры. Звучит знакомо?

Остроумная фраза «поздняя советская Америка» была придумана историком из Принстона Гарольдом Джеймсом еще в 2020 году. С тех пор она стала только более уместной, поскольку холодная война, в которой мы участвуем, — вторая — разгорается.

Впервые я указал на то, что мы находимся во Второй холодной войне, еще в 2018 году. В статьях для The New York Times и National Review я пытался показать, как Китайская Народная Республика сейчас занимает пространство, освобожденное Советским Союзом после его распада в 2018 году. 1991.

Сейчас эта точка зрения менее спорна, чем тогда. Китай явно не только идеологический соперник, твердо приверженный марксизму-ленинизму и однопартийному правлению. Это также технологический конкурент — единственный, с которым США сталкиваются в таких областях, как 1) — искусственный интеллект и 2) — квантовые вычисления.

Это военный соперник с военно-морским флотом, который уже больше нашего, и ядерным арсеналом, который быстро догоняет нас.

И это геополитический соперник, утверждающий себя не только в Индо-Тихоокеанском регионе, но и через доверенных лиц в Восточной Европе и других регионах.

Но только недавно мне пришло в голову, что в этой новой холодной войне мы, а не китайцы, можем оказаться Советами.

Это немного похоже на тот момент, когда британские комики Дэвид Митчелл и Роберт Уэбб, игравшие офицеров Ваффен-СС в конце Второй мировой войны, задали бессмертный вопрос: «Мы злодеи?»

Я представляю себе, как два американских моряка однажды задаются вопросом — возможно, когда их авианосец тонет у них под ногами где-то недалеко от Тайваньского пролива: Советы ли мы?

Да, я знаю, что ты собираешься сказать.

Существует огромная разница между дисфункциональной плановой экономикой, которую Сталин построил и завещал своим наследникам и которая рухнула, как только Михаил Горбачев попытался ее реформировать, и динамичной рыночной экономикой, которой мы, американцы, гордимся.

Советская система растратила ресурсы и практически гарантировала дефицит потребительских товаров. Советская система здравоохранения была подорвана ветхими больницами и хронической нехваткой оборудования. Существовала ужасающая нищета, голод и детский труд.

Сегодня в Америке такие условия существуют только в нижнем квинтиле экономического распределения, хотя степень их существования поистине ужасающая.

Младенческая смертность в позднем Советском Союзе составляла около 25 на 1000 человек. Этот показатель для США в 2021 году составлял 5,4,

но для матерей-одиночек в дельте Миссисипи или Аппалачах он составляет 13 на 1000 человек.

Вы можете возразить, что сравнение с Советским Союзом тем не менее смехотворно.

Посмотрите поближе.

Хроническое «мягкое бюджетное ограничение» в государственном секторе, которое было ключевой слабостью советской системы? Я вижу версию этого в дефиците США, который, по прогнозам Бюджетного управления Конгресса, превысит 5 % ВВП в обозримом будущем и неумолимо вырастет до 8,5 % к 2054 году. Включение центрального правительства в процесс принятия инвестиционных решений ? Я тоже это вижу, несмотря на шумиху вокруг «промышленной политики» администрации Байдена.

Экономисты продолжают обещать нам чудо производительности благодаря информационным технологиям, в последнее время — искусственному интеллекту.

Но среднегодовые темпы роста производительности в несельскохозяйственном бизнес-секторе США с 2007 года застряли на уровне всего 1,5 процента, что лишь незначительно лучше, чем в мрачные 1973–1980 годы.

Сегодня экономика США может быть предметом зависти остального мира, но вспомните, как американские эксперты переоценивали советскую экономику в 1970-х и 1980-х годах.

И все же, вы настаиваете, Советский Союз был скорее больным человеком, чем сверхдержавой, тогда как Соединенным Штатам нет равных в области военных технологий и огневой мощи.

Вообще-то, нет.

У нас есть вооруженные силы, которые одновременно дороги и неспособны решать стоящие перед ними задачи, как это ясно видно из недавно опубликованного доклада сенатора Роджера Уикера.

Читая отчет Уикера (и я рекомендую вам сделать то же самое), я до самого конца думал о том, что говорили сменявшие друг друга советские лидеры: Красная Армия была самой крупной и, следовательно, самой смертоносной армией в мире.

На бумаге так и было.

Но из бумаги оказался советский медведь. Он не смог даже выиграть войну в Афганистане, несмотря на десять лет смерти и разрушений. (Итак, почему это звучит знакомо?)

На бумаге оборонный бюджет США действительно превышает бюджет всех остальных членов НАТО вместе взятых.

Но что на самом деле дает нам этот оборонный бюджет? Как утверждает Уикер, **этого недостаточно, чтобы противостоять «Коалиции против демократии»**, которую агрессивно создают Китай, Россия, Иран и Северная Корея.

По словам Уикера, «американские вооруженные силы испытывают нехватку современного оборудования, недостаточное финансирование обучения и технического обслуживания, а также огромное отставание в инфраструктуре... он слишком растянут и оснащен слишком плохо, чтобы выполнять все возложенные на него задачи с разумным уровнем риска. Наши противники осознают это, и это делает их более предприимчивыми и агрессивными».

И, как я уже отмечал в другом месте, в этом году федеральное правительство почти наверняка потратит больше на обслуживание долга, чем на оборону.

Становится хуже.

По данным СВО, доля валового внутреннего продукта, идущая на выплату процентов по федеральному долгу, к 2041 году вдвое превысит ту долю, которую мы тратим на национальную безопасность, отчасти благодаря тому факту, что рост стоимости долга приведет к сокращению расходов на оборону с 3 % ВВП в этом году до прогнозируемых 2,3 % через 30 лет. Этот спад не имеет смысла в то время, когда угрозы, исходящие от новой возглавляемой Китаем Оси, явно растут.

Еще более поразительными для меня являются 1) политические, 2) социальные и 3) культурные сходства, которые я обнаруживаю между США и СССР.

Геронтократическое лидерство было одной из отличительных черт позднего советского руководства, олицетворяемым дряхлостью Леонида Брежнева, Юрия Андропова и Константина Черненко.

Но по нынешним американским стандартам поздние советские лидеры не были стариками. Брежневу было 75 лет, когда он умер в 1982 году, но семь лет назад он перенес первый серьезный инсульт.

Андропову было всего 68 лет, когда он сменил Брежнева, но всего через несколько месяцев после прихода к власти у него случилась полная почечная недостаточность.

Черненко было 72 года, когда он пришел к власти. Он уже был безнадежным инвалидом, страдавшим эмфиземой, сердечной недостаточностью, бронхитом, плевритом и пневмонией.

То, что они старше и здоровее, является отражением качества здравоохранения, которым сегодня пользуются их американские коллеги.

Тем не менее, Джо Байден (81 год) и Дональд Трамп (78 лет) вряд ли можно назвать мужчинами в первом приливе молодости и жизненной силы, как недавно убедительно пояснила The Wall Street Journal.

Первый не может отличить двух своих секретарей кабинета латиноамериканцев, Алехандро Майоркаса и Ксавье Бесерру.

Последний путает Никки Хейли и Нэнси Пелоси. Если Камала Харрис никогда не смотрела «Смерть Сталина», еще не поздно.

Еще одной примечательной чертой поздней советской жизни был тотальный общественный цинизм практически ко всем институтам.

Блестящая книга Леона Арона «Дороги к храму» показывает, насколько несчастной стала жизнь в 1980-е годы.

В ходе великого «возвращения к истине», вызванного горбачевской политикой гласности, советские граждане получили возможность излить свое недовольство в письмах к неожиданно освободившейся прессе.

Кое-что из того, о чем они писали, было специфичным для советского контекста, в частности, откровения о реалиях советской истории, особенно о преступлениях сталинской эпохи. Но перечитывая жалобы россиян на свою жизнь в 1980-е годы, мы наталкиваемся на немалое количество жутких предзнаменований американского настоящего.

Например, в письме в «Комсомольскую правду» от 1990 года читатель осудил «ужасное и трагическое»... утрата нравственности огромным количеством людей, проживающих в пределах СССР».

Симптомы моральной слабости включали апатию и лицемерие, цинизм, раболепие и доносы. Вся страна, писал он, задыхается в «миазмах откровенной и непрерывной публичной лжи и демагогии». К июлю 1988 года 44 % опрошенных «Московскими новостями» считали свое общество «несправедливым».

Посмотрите на последние исследования общественного мнения Gallup, и вы обнаружите такое же разочарование.

Доля населения, доверяющего Верховному суду, банкам, государственным школам, президенту, крупным технологическим компаниям и профсоюзным организациям, составляет где-то между 25 и 27 процентами.

Для газет, системы уголовного правосудия, телевизионных новостей, крупного бизнеса и Конгресса этот показатель ниже 20 %. Для Конгресса это 8 %.

Среднее доверие к крупным институтам примерно вдвое меньше, чем в 1979 году.

Сейчас хорошо известно, что молодые **американцы страдают от эпидемии психических заболеваний**, в чем Джон Хайт и другие обвиняют смартфоны и социальные сети, в то время как пожилые американцы поддаются «смерти от отчаяния» — фраза, ставшая знаменитой благодаря Энн Кейс и Ангусу Дитон.

И хотя Кейс и Дитон сосредоточили внимание на росте смертности от отчаяния среди белых американцев среднего возраста (их работа стала социальным научным дополнением к «Деревенской элегии» Дж. Д. Вэнса), более поздние исследования показывают, что афроамериканцы догнали своих белых современников, когда речь идет о смертности от передозировки.

Только в 2022 году от передозировки фентанила умерло больше американцев, чем было убито в трех крупных войнах: во Вьетнаме, Ираке и Афганистане.

Последние данные о смертности в Америке шокируют. Ожидаемая продолжительность жизни снизилась за последнее десятилетие так, как мы не наблюдаем в сопоставимых развитых странах.

Основными объяснениями, по мнению Национальной академии наук, техники и медицины, являются поразительный рост смертности из-за передозировки наркотиков, злоупотребления алкоголем и самоубийств, а также рост различных заболеваний, связанных с ожирением.

Если быть точным, то в период с 1990 по 2017 год наркотики и алкоголь стали причиной более 1,3 миллиона смертей среди населения трудоспособного возраста (в возрасте от 25 до 64 лет).

За тот же период самоубийства стали причиной 569 099 смертей (опять же среди американцев трудоспособного возраста). Метаболические и сердечные

причины смерти, такие как гипертония, диабет 2 типа и ишемическая болезнь сердца, также резко возросли вместе с ожирением.

Такого изменения продолжительности жизни просто не происходит в других развитых странах.

Питер Стерлинг и Майкл Л. Платт в недавней статье утверждают, что это происходит потому, что страны Западной Европы, наряду с Соединенным Королевством и Австралией, делают больше для **«обеспечения общественной помощи на каждом этапе [жизни], тем самым способствуя разнообразию путей продвижения вперед и защищая отдельные люди и семьи от отчаяния»**.

В Соединенных Штатах, напротив, **«каждый симптом отчаяния определяется как расстройство или нарушение регуляции внутри человека. Это неправильно формулирует проблему, заставляя людей бороться самостоятельно»**, — пишут они.

«Он также делает упор на фармакологическое лечение, предоставляя бесчисленные лекарства от тревоги, депрессии, гнева, психоза и ожирения, а также новые лекарства для лечения зависимости от старых лекарств».

«Ожирение? Попробуйте Оземпик.»

Массовое самоуничтожение американцев, описываемое фразой «смерть от отчаяния», уже много лет звучит слабым звонком в моей голове.

На этой неделе я вспомнил, где видел это раньше: в позднесоветской и постсоветской России.

В то время как продолжительность жизни мужчин во всех западных странах в конце двадцатого века улучшилась, в Советском Союзе она начала снижаться после 1965 года, ненадолго выросла в середине 1980-х годов, а затем резко упала в начале 1990-х годов, снова резко упав после кризиса 1998 года. финансовый кризис.

Например, **уровень смертности среди российских мужчин в возрасте от 35 до 44 лет увеличился более чем вдвое в период с 1989 по 1994 год.**

Объяснение ясное, как «Столичная».

В июле 1994 года два российских учёных, Александр Немцов и Владимир Школьников, опубликовали в республиканской ежедневной газете «Известия» статью под памятным названием «Жить или пить?».

Немцов и Школьников продемонстрировали (по словам недавней обзорной статьи) «почти идеальную отрицательную линейную связь между этими двумя показателями».

Им не хватало только продолжения — «Жить или курить?», поскольку рак легких был еще одной важной причиной, по которой советские мужчины умирали молодыми. Культуре пьянства и постоянного курения способствовали низкие цены на сигареты при советском режиме и низкие цены на алкоголь после краха коммунизма.

Статистика столь же шокирует, как и сцены, которые я видел в Москве и Санкт-Петербурге в конце 1980-х и начале 1990-х годов, и которые заставили даже мой родной Глазго показаться воздержанным.

Анализ 25 000 вскрытий, проведенных в Сибири в 1990–2004 годах, показал, что 21 % смертей взрослых мужчин от сердечно-сосудистых заболеваний связан с летальными или окололетальными уровнями этанола в крови.

В 2001 году на курение пришлось ошеломляющие 26 % всех смертей мужчин в России.

Число самоубийств среди мужчин в возрасте от 50 до 54 лет достигло 140 на 100 000 населения в 1994 году — по сравнению с 39,2 на 100 000 среди неиспаноязычных американских мужчин в возрасте от 45 до 54 лет в 2015 году.

Другими словами,

смерть Кейса и Дитона от отчаяния — это своего рода бледное подражание российской версии 20–40-летней давности.

Самоуничтожение *homo soveticus* было еще хуже.

И все же не является ли сходство с самоуничтожением *homo americanus* действительно поразительным?

Конечно, на первый взгляд две системы здравоохранения выглядят совершенно по-разному.

Советская система просто испытывала недостаток ресурсов.

В основе катастрофы американского здравоохранения, напротив, лежит огромное несоответствие между расходами (которые не имеют себе равных в мире по отношению к ВВП) и ужасными результатами.

Но, как и советская система в целом, система здравоохранения США развилась таким образом, что целый ряд корыстных интересов может извлекать ренту. Раздутая, нефункциональная бюрократия, блестяще пародированная «Южным парком» в недавнем эпизоде, хороша для номенклатуры и паршива для пролов.

Тем временем, как и в позднем Советском Союзе,

деревенские жители — на самом деле рабочий класс и значительная часть среднего класса — пьют и накачиваются наркотиками до смерти, в то время как политическая и культурная элита удваивает причудливую идеологию, в которую никто на самом деле не верит.

В Советском Союзе величайшая ложь заключалась в том, что партия и государство существовали для того, чтобы служить интересам рабочих и крестьян, и что Соединенные Штаты и их союзники были империалистами немногим лучше, чем нацисты во время «великой Отечественной войны».

Истина заключалась в том, что

номенклатура (т. е. члены элиты) партии быстро сформировала новый класс со своими собственными, зачастую наследственными привилегиями, обрекая рабочих и крестьян на нищету и рабство,

в то время как

Сталин, начавший Вторую мировую войну на стороне Гитлера,

совершенно не смог предвидеть вторжение нацистов в Советский Союз, а затем стал самым жестоким империалистом сам по себе.

Аналогичная ложь в позднесоветской Америке состоит в том, что

институты, контролируемые (Демократической) партией — федеральная бюрократия, университеты, крупные фонды и большинство крупных корпораций — занимаются продвижением до сих пор маргинализированных расовых и сексуальных меньшинств, и что

Основными целями внешней политики США являются борьба с изменением климата и (по выражению Джейка Салливана) помощь другим странам в самозащите, «не отправляя американские войска на войну».

В действительности, политика содействия «многообразию, равенству и инклюзивности» не помогает бедным меньшинствам.

Вместо этого

единственными бенефициарами оказывается толпа аппаратчиков DEI «офицеров».

Между тем,

эти инициативы явно подрывают образовательные стандарты даже в элитных медицинских школах и поощряют нанесение увечий тысячам подростков во имя «хирургии, подтверждающей гендер».

Что касается нынешнего направления внешней политики США, то

она заключается не столько в том, чтобы помочь другим странам защитить себя, сколько в том, чтобы

подстрекать других сражаться с нашими противниками в качестве доверенных лиц, не снабжая их достаточным вооружением, чтобы иметь большие шансы на победу.

Эта стратегия – наиболее заметная на Украине – имеет некоторый смысл для Соединенных Штатов, которые в ходе «глобальной войны с террором» обнаружили, что их хваленые вооруженные силы не могут победить даже разношерстного Талибана после двадцати лет усилий.

Но

вера в американские уговоры может в конечном итоге обречь Украину, Израиль и Тайвань на то, чтобы они последовали примеру Южного Вьетнама и Афганистана и предали забвению.

Что касается изменения климата, мир сейчас наводнен китайскими электромобилями, батареями и солнечными батареями, которые производятся массово с помощью государственных субсидий и угольных электростанций.

По крайней мере, мы пытались противостоять советской стратегии распространения марксизма-ленинизма в странах третьего мира, человеческие жертвы которой были почти неисчислимы.

По сравнению с этим, озабоченность нашей политической элиты проблемой изменения климата привела к полной стратегической непоследовательности.

Дело в том, что Китай несет ответственность за три четверти 34-% увеличения выбросов углекислого газа с момента рождения Греты Тунберг (2003 г.) и две трети 48-% увеличения потребления угля.

Чтобы увидеть масштабы пропасти, которая сейчас отделяет американскую номенклатуру от рабочих и крестьян, рассмотрим результаты опроса Расмуссена, проведенного в сентябре прошлого года, который стремился отличить взгляды членов Лиги Плюща от взглядов простых американцев.

Опрос определил первых как «тех, кто имеет степень последипломного образования, семейный доход более 150 000 долларов в год, живет в почтовом индексе с плотностью населения более 10 000 человек на квадратную милю» и посещает «школы Лиги плюща или другие элитные частные школы, включая Нортвестерн, Дьюк, Стэнфорд и Чикагский университет».

На вопрос, поддержат ли они «нормирование газа, мяса и электричества» для борьбы с изменением климата, 89 % членов Лиги Плюща ответили утвердительно, по сравнению с 28 % обычных людей.

На вопрос, готовы ли они лично платить на 500 долларов больше налогов и более высокие расходы на борьбу с изменением климата, 75 % членов Лиги Плюща ответили утвердительно, по сравнению с 25 % всех остальных. «Учителя должны решать, чему обучать учеников, а не родители» — с этим утверждением согласился 71 % членов Лиги Плюща, что почти вдвое превышает долю среднестатистических граждан.

«Неужели США предоставляют слишком много индивидуальной свободы?» Более половины членов Лиги Плюща сказали «да»; только 15 % простых смертных сделали это. Элита примерно в два раза больше, чем все остальные, любила членов Конгресса, журналистов, профсоюзных лидеров и юристов. Возможно, неудивительно, что 88 % членов Лиги Плюща заявили, что их личные финансы улучшаются, в отличие от каждого пятого населения в целом.

Фальшивая идеология, в которую вряд ли кто-то по-настоящему верит, но всем приходится повторять, если только они не хотят, чтобы их называли диссидентами — извините, я имею в виду жалких людей?

Проверять. **Население, которое больше не считает важными патриотизм, религию, рождение детей или участие в жизни общества?**

Проверять. Как насчет масштабной катастрофы, которая обнажит **полную некомпетентность и лживость, пронизывающую все уровни правительства?**

Если речь идет о Чернобыле, вспомните Ковид. И хотя я не претендую на юридическую экспертизу, я думаю, что признаю советское правосудие, когда вижу — в зале суда Нью-Йорка — правовую систему злоупотребляют в надежде не только посадить в тюрьму, но и дискредитировать лидера политической оппозиции.

Меня преследует вопрос: что, если Китай усвоил уроки Первой холодной войны лучше, чем мы?

Боюсь, Си Цзиньпин не только понял, что он должен любой ценой избежать участи своих советских коллег. Он также, более глубоко, понял, что мы сами можем стать Советами.

И какой лучший способ добиться этого, чем «поместить на карантин» остров недалеко от его береговой линии, а затем бросить нам вызов послать военно-

морскую экспедицию для прорыва блокады с очевидным риском начала Третьей мировой войны?

Самое худшее в приближающемся тайваньском кризисе полупроводников заключается в том, что по сравнению с кубинским ракетным кризисом 1962 года роли поменяются местами.

Байден или Трамп станет Хрущёвым; ХПР станет JFK. (Просто посмотрите, как он готовит повествование, рассказывая президенту Европейской комиссии Урсуле фон дер Ляйен, что Вашингтон пытается подтолкнуть Пекин к нападению на Тайвань.)

Мы можем сказать себе, что **многие наши современные патологии являются результатом действий внешних сил, ведущих многолетнюю подрывную кампанию.**

Они, несомненно, пытались, так же как ЦРУ из всех сил старалось свергнуть советскую власть во время холодной войны.

Однако **нам также необходимо рассмотреть возможность того, что мы сделали то же самое с собой** — точно так же, как Советы сделали с собой многое из того же самого.

Во время Холодной войны либералы беспокоились о том, что из-за необходимости гонки ядерных вооружений мы можем в конечном итоге стать такими же безжалостными, скрытными и неподотчетными, как Советский Союз.

Мало кто подозревал, что в конечном итоге мы станем такими же деградировавшими, как Советы, и молчаливо откажемся от победы в холодной войне, которая сейчас идет.

Я все еще цепляюсь за надежду, что мы сможем избежать поражения во Второй холодной войне

– что экономические, демографические и социальные патологии, от которых страдают все однопартийные коммунистические режимы, в конечном итоге обречат «Китайскую мечту» Си Цзиньпина.

Но чем выше растет число смертей от отчаяния

1) – и чем шире становится разрыв между американской номенклатурой и всеми остальными

2) – тем менее я уверен, что наши собственные доморощенные патологии будут действовать медленнее.

Мы - Советы? Оглянись.

THE FREEPRESS

[NEWSLETTERS](#)
[SIGN IN](#)
[SUBSCRIBE](#)

Niall Ferguson: We're All Soviets Now

A government with a permanent deficit and a bloated military. A bogus ideology pushed by elites. Poor health among ordinary people. Senescent leaders. Sound familiar?

By Niall Ferguson

06.18.24 —U.S. Politics

Sir Niall Ferguson, MA, DPhil, FRSE, is the Milbank Family Senior Fellow at th [▼](#)

[FOLLOW COLUMN](#)

SMOLENSKY STREET SHOPPERS, INCLUDING TWO SOVIET ARMY SOLDIERS LINING UP AT A LIQUOR STORE COUNTER WAITING TO BUY VODKA, ON NOVEMBER 16, 1991. (SERGEI GUNEYEV VIA GETTY IMAGES)

Bari here.

In the early days of The Free Press, I put together a fantasy roster. Niall Ferguson was at the top of it. Today, I am thrilled to announce that Niall is joining The Free Press as a biweekly columnist.

Niall's résumé is a little much. He has two degrees from Oxford and has taught there as well as at Cambridge, NYU, the London School of Economics, and Harvard. He's now a senior fellow at Stanford's Hoover Institution.

Given the present state of many of those institutions, you might dismiss Niall as an establishment hack who shapes history to serve the acceptable narrative.

That isn't Niall. Unlike so many of the excellent sheep that enjoy tenure in academe, Niall thinks for himself, a quality you can see on display in any one of his 16 books (and counting), including The Pity of War: Explaining World War I; Kissinger: 1923–1968: The Idealist (part one of a two-part biography); The Square and the Tower; and, most recently, Doom: The Politics of Catastrophe.

For this incredible body of work, King Charles just knighted Niall a few days ago.

In recent years, Niall has been one of the most thoughtful and intellectually honest voices in the cultural battle that has engulfed America's most storied institutions—including academia. In an epochal essay he published this past December in The Free Press, "The Treason of the Intellectuals," he argued that "American academia

has gone in the opposite political direction—leftward instead of rightward—but has ended up in much the same place” as German academia pre–World War II. “The question is whether we—unlike the Germans—can do something about it.”

Niall is doing something. He is one of the founders of the new University of Austin, where I sit on the board alongside him and where, this fall, we will welcome the university’s first class.

Oh, and did I mention that he’s married to Ayaan Hirsi Ali? In journalism we call that burying the lede.

Sir Niall’s first column is just below. —BW

The witty phrase “late Soviet America” was coined by the Princeton historian Harold James back in 2020. It has only become more apposite since then as the cold war we’re in—the second one—heats up.

I first pointed out that we’re in Cold War II back in 2018. In articles for *The New York Times* and *National Review*, I tried to show how the People’s Republic of China now occupies the space vacated by the Soviet Union when it collapsed in 1991.

This view is less controversial now than it was then. China is clearly not only an ideological rival, firmly committed to Marxism-Leninism and one-party rule. It’s also a technological competitor—the only one the U.S. confronts in fields such as artificial intelligence and quantum computing. It’s a military rival, with a navy that is already larger than ours and a nuclear arsenal that is catching up fast. And it’s a geopolitical rival, asserting itself not only in the Indo-Pacific but also through proxies in Eastern Europe and elsewhere.

But it only recently struck me that in this new Cold War, we—and not the Chinese—might be the Soviets. It’s a bit like that moment when the British comedians David Mitchell and Robert Webb, playing Waffen-SS officers toward the end of World War II, ask the immortal question: “Are we the baddies?”

I imagine two American sailors asking themselves one day—perhaps as their aircraft carrier is sinking beneath their feet somewhere near the Taiwan Strait: Are we the Soviets?

Yes, I know what you are going to say.

There is a world of difference between the dysfunctional planned economy that Stalin built and bequeathed his heirs, which collapsed as soon as Mikhail Gorbachev tried to reform it, and the dynamic market economy that we Americans take pride in.

The Soviet system squandered resources and all but guaranteed shortages of consumer goods. The Soviet healthcare system was crippled by dilapidated hospitals and chronic shortages of equipment. There was grinding poverty, hunger, and child labor.

A DRUNKEN MAN LIES DOWN AT THE KAZANSKY TRAIN STATION BUFFET IN MOSCOW ON JANUARY 6, 1992. (VITALY ARMAND VIA GETTY IMAGES)

A DRUNKEN MAN LIES DOWN AT THE KAZANSKY TRAIN STATION BUFFET IN MOSCOW ON JANUARY 6, 1992. (VITALY ARMAND VIA GETTY IMAGES)

In America today, such conditions exist only in the bottom quintile of the economic distribution—though the extent to which they do exist is truly appalling. Infant mortality in the late Soviet Union was around 25 per 1,000. The figure for the U.S. in 2021 was 5.4, but for single mothers in the Mississippi Delta or Appalachia it is 13 per 1,000.

The comparison to the Soviet Union, you might argue, is nevertheless risible.

Take a closer look.

A chronic “soft budget constraint” in the public sector, which was a key weakness of the Soviet system? I see a version of that in the U.S. deficits forecast by the Congressional Budget Office to exceed 5 percent of GDP for the foreseeable future, and to rise inexorably to 8.5 percent by 2054. The insertion of the central

government into the investment decision-making process? I see that too, despite the hype around the Biden administration's "industrial policy."

Economists keep promising us a productivity miracle from information technology, most recently AI. But the annual average growth rate of productivity in the U.S. nonfarm business sector has been stuck at just 1.5 percent since 2007, only marginally better than the dismal years 1973–1980.

The U.S. economy might be the envy of the rest of the world today, but recall how American experts overrated the Soviet economy in the 1970s and 1980s.

And yet, you insist, the Soviet Union was a sick man more than it was a superpower, whereas the United States has no equal in the realm of military technology and firepower.

Actually, no.

We have a military that is simultaneously expensive and unequal to the tasks it confronts, as Senator Roger Wicker's newly published report makes clear. As I read Wicker's report—and I recommend you do the same—I kept thinking of what successive Soviet leaders said until the bitter end: that the Red Army was the biggest and therefore most lethal military in the world.

On paper, it was. But paper was what the Soviet bear turned out to be made of. It could not even win a war in Afghanistan, despite ten years of death and destruction. (Now, why does that sound familiar?)

On paper, the U.S. defense budget does indeed exceed those of all the other members of NATO put together. But what does that defense budget actually buy us? As Wicker argues, not nearly enough to contend with the "Coalition Against Democracy" that China, Russia, Iran, and North Korea have been aggressively building.

In Wicker's words, "America's military has a lack of modern equipment, a paucity of training and maintenance funding, and a massive infrastructure backlog. . . . it is stretched too thin and outfitted too poorly to meet all the missions assigned to it at a reasonable level of risk. Our adversaries recognize this, and it makes them more adventurous and aggressive."

And, as I have pointed out elsewhere, the federal government will almost certainly spend more on debt service than on defense this year.

It gets worse.

According to the CBO, the share of gross domestic product going on interest payments on the federal debt will be double what we spend on national security by 2041, thanks partly to the fact that the rising cost of the debt will squeeze defense spending down from 3 percent of GDP this year to a projected 2.3 percent in 30

years' time. This decline makes no sense at a time when the threats posed by the new Chinese-led Axis are manifestly growing.

Even more striking to me are the political, social, and cultural resemblances I detect between the U.S. and the USSR. Gerontocratic leadership was one of the hallmarks of late Soviet leadership, personified by the senility of Leonid Brezhnev, Yuri Andropov, and Konstantin Chernenko.

VISITORS WALK THROUGH THE COURTYARD TO VISIT THE WINTER PALACE COURTYARD IN LENINGRAD, NOW KNOWN AS SAINT PETERSBURG, IN NOVEMBER 1983. (MIKKI ANSIN VIA GETTY IMAGES)

VISITORS WALK THROUGH THE COURTYARD TO VISIT THE WINTER PALACE COURTYARD IN LENINGRAD, NOW KNOWN AS SAINT PETERSBURG, IN NOVEMBER 1983. (MIKKI ANSIN VIA GETTY IMAGES)

But by current American standards, the later Soviet leaders were not old men. Brezhnev was 75 when he died in 1982, but he had suffered his first major stroke seven years before. Andropov was only 68 when he succeeded Brezhnev, but he suffered total kidney failure just a few months after taking over. Chernenko was 72 when he came to power. He was already a hopeless invalid, suffering from emphysema, heart failure, bronchitis, pleurisy, and pneumonia.

It is a reflection of the quality of healthcare enjoyed by their American counterparts today that they are both older and healthier. Nevertheless, Joe Biden (81) and Donald Trump (78) are hardly men in the first flush of youth and vitality, as The Wall Street Journal recently made cringe-inducingly clear. The former cannot

distinguish between his two Hispanic cabinet secretaries, Alejandro Mayorkas and Xavier Becerra. The latter muddles up Nikki Haley and Nancy Pelosi. If Kamala Harris has never watched *The Death of Stalin*, it's not too late.

Another notable feature of late Soviet life was total public cynicism about nearly all institutions. Leon Aron's brilliant book *Roads to the Temple* shows just how wretched life in the 1980s had become.

In the great "return to truth" unleashed by Gorbachev's policy of *glasnost*, Soviet citizens were able to pour forth their discontents in letters to a suddenly free press. Some of what they wrote about was specific to the Soviet context—in particular, the revelations about the realities of Soviet history, especially the crimes of the Stalin era. But to reread Russians' complaints about their lives in the 1980s is to come across more than a few eerie foreshadowings of the American present.

In a letter to *Komsomolskaya Pravda* from 1990, for example, a reader decried the "ghastly and tragic. . . loss of morality by a huge number of people living within the borders of the USSR." Symptoms of moral debility included apathy and hypocrisy, cynicism, servility, and snitching. The entire country, he wrote, was suffocating in a "miasma of bare-faced and ceaseless public lies and demagoguery." By July 1988, 44 percent of people polled by *Moskovskie novosti* felt that theirs was an "unjust society."

Look at the most recent Gallup surveys of American opinion and one finds a similar disillusionment. The share of the public that has confidence in the Supreme Court, the banks, public schools, the presidency, large technology companies, and organized labor is somewhere between 25 percent and 27 percent. For newspapers, the criminal justice system, television news, big business, and Congress, it's below 20 percent. For Congress, it's 8 percent. Average confidence in major institutions is roughly half what it was in 1979.

A MAN READS THE RUSSIAN NEWSPAPER *PRAVDA*, PUBLICLY DISPLAYED ON THE WALLS OF A MOSCOW BUILDING DURING THE GORBACHEV ERA. (BERNARD BISSON VIA GETTY IMAGES)

A MAN READS THE RUSSIAN NEWSPAPER *PRAVDA*, PUBLICLY DISPLAYED ON THE WALLS OF A MOSCOW BUILDING DURING THE GORBACHEV ERA. (BERNARD BISSON VIA GETTY IMAGES)

It is now well known that younger Americans are suffering an epidemic of mental ill health—blamed by Jon Haidt and others on smartphones and social media—while older Americans are succumbing to “deaths of despair,” a phrase made famous by Anne Case and Angus Deaton. And while Case and Deaton focused on the surge in deaths of despair among white, middle-aged Americans—their work became the social-science complement to J.D. Vance’s *Hillbilly Elegy*—more recent research shows that African Americans have caught up with their white contemporaries when it comes to overdose deaths. In 2022 alone, more Americans died of fentanyl overdoses than were killed in three major wars: Vietnam, Iraq, and Afghanistan.

The recent data on American mortality are shocking. Life expectancy has declined in the past decade in a way we do not see in comparable developed countries. The main explanations, according to the National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine, are a striking increase in deaths due to drug overdoses, alcohol abuse, and suicide, and a rise in various diseases associated with obesity. To be precise, between 1990 and 2017 drugs and alcohol were responsible for more than 1.3 million deaths among the working-age population (aged 25 to 64). Suicide accounted for 569,099 deaths—again of working-age Americans—over the same

period. Metabolic and cardiac causes of death such as hypertension, type 2 diabetes, and coronary heart disease also surged in tandem with obesity.

This reversal of life expectancy simply isn't happening in other developed countries.

Peter Sterling and Michael L. Platt argue in a recent paper that this is because West European countries, along with the United Kingdom and Australia, do more to “provide communal assistance at every stage [of life], thus facilitating diverse paths forward and protecting individuals and families from despair.” In the United States, by contrast, “Every symptom of despair has been defined as a disorder or dysregulation within the individual. This incorrectly frames the problem, forcing individuals to grapple on their own,” they write. “It also emphasizes treatment by pharmacology, providing innumerable drugs for anxiety, depression, anger, psychosis, and obesity, plus new drugs to treat addictions to the old drugs.”

Obese? Try Ozempic.

The mass self-destruction of Americans captured in the phrase *deaths of despair* for years has been ringing a faint bell in my head. This week I remembered where I had seen it before: in late Soviet and post-Soviet Russia. While male life expectancy improved in all Western countries in the late twentieth century, in the Soviet Union it began to decline after 1965, rallied briefly in the mid-1980s, and then fell off a cliff in the early 1990s, slumping again after the 1998 financial crisis. The death rate among Russian men aged 35 to 44, for example, more than doubled between 1989 and 1994.

The explanation is as clear as Stolichnaya. In July 1994, two Russian scholars, Alexander Nemtsov and Vladimir Shkolnikov, published an article in the national daily newspaper *Izvestia* with the memorable title “To Live or to Drink?” Nemtsov and Shkolnikov demonstrated (in the words of a recent review article) “an almost perfect negative linear relationship between these two indicators.” All they were missing was a sequel—“To Live or to Smoke?”—as lung cancer was the other big reason Soviet men died young. A culture of binge drinking and chain-smoking was facilitated by the dirt-cheap prices of cigarettes under the Soviet regime and the dirt-cheap prices of alcohol after the collapse of communism.

The statistics are as shocking as the scenes I remember witnessing in Moscow and St. Petersburg in the late 1980s and early 1990s, which made even my native Glasgow seem abstemious. An analysis of 25,000 autopsies conducted in Siberia in 1990–2004 showed that 21 percent of adult male deaths due to cardiovascular disease involved lethal or near-lethal levels of ethanol in the blood. Smoking accounted for a staggering 26 percent of all male deaths in Russia in 2001. Suicides among men aged 50 to 54 reached 140 per 100,000 population in 1994—compared with 39.2 per 100,000 for non-Hispanic American men aged 45 to 54 in 2015. In

other words, Case and Deaton's deaths of despair are a kind of pale imitation of the Russian version 20 to 40 years ago.

The self-destruction of *homo sovieticus* was worse. And yet is not the resemblance to the self-destruction of *homo americanus* the really striking thing?

Of course, the two healthcare systems look superficially quite different. The Soviet system was just under-resourced. At the heart of the American healthcare disaster, by contrast, is a huge mismatch between expenditure—which is internationally unrivaled relative to GDP—and outcomes, which are terrible. But, like the Soviet system as a whole, the U.S. healthcare system has evolved so that a whole bunch of vested interests can extract rents. The bloated, dysfunctional bureaucracy, brilliantly parodied by *South Park* in a recent episode—is great for the *nomenklatura*, lousy for the proles.

Meanwhile, as in the late Soviet Union, the hillbillies—actually the working class and a goodly slice of the middle class, too—drink and drug themselves to death even as the political and cultural elite double down on a bizarre ideology that no one really believes in.

MUSCOVITES QUEUE AT A LIQUOR STORE TO BUY WINE, LIMITED TO TWO BOTTLES PER PERSON, ON MAY 29, 1990. (JANEK SKARZYNSKI VIA GETTY IMAGES)

MUSCOVITES QUEUE AT A LIQUOR STORE TO BUY WINE, LIMITED TO TWO BOTTLES PER PERSON, ON MAY 29, 1990. (JANEK SKARZYNSKI VIA GETTY IMAGES)

In the Soviet Union, the great lies were that the Party and the state existed to serve the interests of the workers and peasants, and that the United States and its allies were imperialists little better than the Nazis had been in “the great Patriotic War.” The truth was that the *nomenklatura* (i.e., the elite members) of the Party had rapidly formed a new class with its own often hereditary privileges, consigning the workers and peasants to poverty and servitude, while Stalin, who had started World War II on the same side as Hitler, utterly failed to foresee the Nazi invasion of the Soviet Union, and then became the most brutal imperialist in his own right.

The equivalent falsehoods in late Soviet America are that the institutions controlled by the (Democratic) Party—the federal bureaucracy, the universities, the major foundations, and most of the big corporations—are devoted to advancing hitherto marginalized racial and sexual minorities, and that the principal goals of U.S. foreign policy are to combat climate change and (as [Jake Sullivan](#) puts it) to help other countries defend themselves “without sending U.S. troops to war.”

In reality, policies to promote “diversity, equity, and inclusion” do nothing to help poor minorities. Instead, the sole beneficiaries appear to be a horde of apparatchik DEI “officers.” In the meantime, these initiatives are clearly undermining

educational standards, even at elite medical schools, and encouraging the mutilation of thousands of teenagers in the name of “gender-affirming surgery.”

As for the current direction of U.S. foreign policy, it is not so much to help other countries defend themselves as to egg on others to fight our adversaries as proxies without supplying them with sufficient weaponry to stand much chance of winning. This strategy—most visible in Ukraine—makes some sense for the United States, which discovered in the “global war on terror” that its much-vaunted military could not defeat even the ragtag Taliban after twenty years of effort. But believing American blandishments may ultimately doom Ukraine, Israel, and Taiwan to follow South Vietnam and Afghanistan into oblivion.

As for climate change, the world is now awash in Chinese electric vehicles, batteries, and solar cells, all mass-produced with the help of state subsidies and coal-burning power stations. At least we tried to resist the Soviet strategy of unleashing Marxism-Leninism on the Third World, the human cost of which was almost incalculable. Our policy elite’s preoccupation with climate change has resulted in utter strategic incoherence by comparison. The fact is that China has been responsible for three-quarters of the 34% increase in carbon dioxide emissions since Greta Thunberg’s birth (2003), and two-thirds of the 48% increase in coal consumption.

To see the extent of the gulf that now separates the American *nomenklatura* from the workers and peasants, consider the findings of a Rasmussen poll from last September, which sought to distinguish the attitudes of the Ivy Leaguers from ordinary Americans. The poll defined the former as “those having a postgraduate degree, a household income of more than \$150,000 annually, living in a zip code with more than 10,000 people per square mile,” and having attended “Ivy League schools or other elite private schools, including Northwestern, Duke, Stanford, and the University of Chicago.”

Asked if they would favor “rationing of gas, meat, and electricity” to fight climate change, 89 percent of Ivy Leaguers said yes, as against 28 percent of regular people. Asked if they would personally pay \$500 more in taxes and higher costs to fight climate change, 75 percent of the Ivy Leaguers said yes, versus 25 percent of everyone else. “Teachers should decide what students are taught, as opposed to parents” was a statement with which 71 percent of the Ivy Leaguers agreed, nearly double the share of average citizens. “Does the U.S. provide too much individual freedom?” More than half of Ivy Leaguers said yes; just 15 percent of ordinary mortals did. The elite were roughly twice as fond as everyone else of members of Congress, journalists, union leaders, and lawyers. Perhaps unsurprisingly, 88 percent of the Ivy Leaguers said their personal finances were improving, as opposed to one in five of the general population.

A FOOD SHOP CLERK STANDING BY EMPTY DISPLAY COUNTERS AMID SHORTAGES AND ECONOMIC REFORM PRICE HIKES IN POLITICAL TURMOIL—BESET MOSCOW, USSR. (SERGEI GUNEYEV VIA GETTY IMAGES)

A FOOD SHOP CLERK STANDING BY EMPTY DISPLAY COUNTERS AMID SHORTAGES AND ECONOMIC REFORM PRICE HIKES IN POLITICAL TURMOIL—BESET MOSCOW, USSR. (SERGEI GUNEYEV VIA GETTY IMAGES)

A bogus ideology that hardly anyone really believes in, but everyone has to parrot unless they want to be labeled dissidents—sorry, I mean deplorables? Check. A population that no longer regards patriotism, religion, having children, or community involvement as important? Check. How about a massive disaster that lays bare the utter incompetence and mendacity that pervades every level of government? For Chernobyl, read Covid. And, while I make no claims to legal expertise, I think I recognize Soviet justice when I see—in a New York courtroom—the legal system being abused in the hope not just of imprisoning but also of discrediting the leader of the political opposition.

The question that haunts me is: What if China has learned the lessons of Cold War I better than we have? I fear that Xi Jinping has not only understood that, at all costs, he must avoid the fate of his Soviet counterparts. He has also, more profoundly, understood that we can be maneuvered into being the Soviets ourselves. And what better way to achieve that than to “quarantine” an island not too far from his coastline and then defy us to send a naval expedition to run the blockade, with the obvious risk of starting World War III? The worst thing about the approaching Taiwan Semiconductor Crisis is that, compared with the Cuban Missile Crisis of

1962, the roles will be reversed. Biden or Trump gets to be Khrushchev; XJP gets to be JFK. (Just watch him prepping the narrative, telling European Commission President Ursula von der Leyen that Washington is trying to goad Beijing into attacking Taiwan.)

We can tell ourselves that our many contemporary pathologies are the results of outside forces waging a multi-decade campaign of subversion. They have undoubtedly tried, just as the CIA tried its best to subvert Soviet rule in the Cold War.

Yet we also need to contemplate the possibility that we have done this to ourselves—just as the Soviets did many of the same things to themselves. It was a common liberal worry during the Cold War that we might end up becoming as ruthless, secretive, and unaccountable as the Soviets because of the exigencies of the nuclear arms race. Little did anyone suspect that we would end up becoming as degenerate as the Soviets, and tacitly give up on winning the cold war now underway.

I still cling to the hope that we can avoid losing Cold War II—that the economic, demographic, and social pathologies that afflict all one-party communist regimes will ultimately doom Xi’s “China Dream.” But the higher the toll rises of deaths of despair—and the wider the gap grows between America’s *nomenklatura* and everyone else—the less confident I feel that our own homegrown pathologies will be slower-acting.

Are we the Soviets? Look around you.

№ 1.373

БЫВШИЙ ПОСОЛ США В НАТО ИВО ДААЛДЕР ДЛЯ POLITICO: 5 СТАДИЙ ГОРЯ ЕВРОПЫ. 1) Отрицание, 2) гнев, 3) торг, 4) депрессия и 5) принятие

2026-01-01

Милин

С момента возвращения президента США Дональда Трампа в Белый дом Европа медленно, но верно прошла через пять стадий горя, и только через год наконец-то смогла принять потерю трансатлантических отношений.

Теперь вопрос на 2026 год заключается в том, есть ли у блока воля и сила превратить это принятие в реальные действия.

Переизбрание и инаугурация Трампа ознаменовали конец *Pax America* — периода, длившегося более 75 лет, когда США были бесспорным лидером свободного мира, а сменявшие друг друга президенты и администрации в Вашингтоне ставили отношения с Европой в центр глобальной политики Америки.

Было ясно, что Трамп положит конец этой эпохе и вместо этого примет узкую, ориентированную на регион политику «Америка прежде всего».

И все же в Европе мало кто верил, что это действительно произойдет.

На обеде, на котором в середине декабря 2024 года присутствовали около дюжины послов НАТО, один за другим они заявляли, что если Европа немного увеличит расходы на оборону, все будет в порядке.

Когда я предположил, что они находятся в стадии отрицания относительно того, насколько фундаментальными будут изменения, один из них повернулся ко мне и сказал:

«Вы же не можете всерьез полагать, что Соединенные Штаты больше не будут считать свою безопасность связанной с безопасностью Европы, правда?»

Но вскоре после этого отказ Европы принять фундаментальные изменения, которые повлекло за собой переизбрание Трампа, подвергся испытанию серией событий в феврале.

На первом для него заседании НАТО новый министр обороны Пит Хегсет сказал своим коллегам, что Европа должна

«взять на себя ответственность за конвенциональную безопасность на континенте».

Затем Трамп и президент России Владимир Путин договорились, что США и Россия будут вести переговоры о прекращении войны на Украине

— без участия Украины или Европы.

Затем последовала речь вице-президента Джея Ди Вэнса на Мюнхенской конференции по безопасности, в которой он заявил, что

самой большой угрозой для Европы являются не Россия или Китай, а «угроза изнутри, отход Европы от некоторых из ее самых фундаментальных ценностей».

Наконец,

в конце месяца Трамп и Вэнс в прямом эфире устроили конфронтацию с президентом Украины Владимиром Зеленским в Овальном кабинете.

«У вас нет карт», — воскликнул Трамп, упрекая Украину за то, что она не смогла положить конец войне, которую не начинала, и игнорируя то, как украинцы более трех лет доблестно сдерживали порабощение и оккупацию со стороны гораздо более сильного противника.

Таким образом, к концу февраля отрицание Европы сменилось гневом.

Когда я встретился с министром иностранных дел одного из основных союзников через несколько дней после Мюнхена, этот давний сторонник США выглядел удрученным. «Вы ударили нам в спину. Вы оставляете нас один на один с Россией», — кричал он.

Но гнев длился недолго, и в следующие несколько месяцев блок перешел к торгу.

Ключевые европейские лидеры убедили Зеленского **забыть о конфронтации в Овальном кабинете и сказать Трампу, что он полностью привержен миру.**

Тогда Европа присоединится к Украине в поддержке **безусловного прекращения огня** — как того требовал Трамп.

Аналогичным образом, в апреле, когда Трамп объявил о введении тарифов «Дня освобождения», которые ударили по странам-союзникам так же сильно, как и по странам, не входящим в альянс, Великобритания и ЕС быстро приступили к переговорам о заключении соглашений, которые снизили бы ставки с первоначального уровня в 25% и более.

К июню лидеры НАТО даже согласились увеличить расходы на оборону до 5% ВВП, на чем настаивал Трамп.

Переговоры Европы по Украине, торговле и обороне принесли Трампу победы, которых он так долго жаждал.

Но вскоре стало ясно, что какими бы великими ни были эти победы и какими бы льстивыми ни были похвалы, президент США просто положит их в карман и пойдет дальше, не обращая особого внимания на трансатлантические отношения.

Уже в августе Трамп вернулся к прямым переговорам с Путиным о судьбе Украины — причем на саммите на Аляске, где российского президента встретили с красной ковровой дорожкой.

И хотя Трамп прилетел на встречу, пообещав «серьезные последствия», если российский лидер не согласится на прекращение огня, улетел он, приняв **позицию Путина**, что

«война может закончиться только в случае полного соглашения о мире».

Через несколько дней не менее восьми европейских лидеров прибыли в Вашингтон, чтобы попытаться убедить Трампа изменить курс и подтолкнуть Россию к принятию давно предложенного прекращения огня. И хотя это в некоторой степени сработало, большинство лидеров все же покинули Вашингтон в глубокой депрессии.

Что бы ни происходило, когда дело касалось Украины — вопроса, который они считают экзистенциальным для своей безопасности — Трамп просто не был с ними на одной волне.

В конце концов, даже для самых стойких сторонников трансатлантического сотрудничества в Европе последней каплей стала публикация новой Стратегии национальной безопасности США в начале декабря.

Стратегия не только упрекает континент в том, что он якобы сам привел себя к «уничтожению цивилизации», но и

ясно подчеркивает, что Трамп и его администрация смотрят на Россию совсем иначе, чем Европа.

Исчезло любое упоминание о Москве как о военной угрозе.

Вместо этого США стремятся к возвращению «стратегической стабильности» с Россией, даже

предлагая себя в качестве посредника между Россией и Европой в вопросах безопасности.

Союзник не говорит таких вещей и не ведет себя подобным образом.

Итак, после долгого года Европа наконец-то приняла реальность

— «трансатлантические отношения, какими она их знала и на которые полагалась, больше не существуют».

«Десятилетия Pax Americana для нас в Европе — и для нас в Германии — в значительной степени закончились», — заявил в начале этого месяца канцлер Германии Фридрих Мерц.

«Американцы сейчас очень, очень агрессивно преследуют свои интересы. И это может означать только одно — мы тоже должны начать преследовать свои интересы».

Остается только посмотреть, будет ли Европа так поступать.

На этот вопрос пока нет однозначного ответа.

Про підсумки і перспективи

2026-01-02

Данилишин

1. Основні економічні та політичні здобутки країни

1. Фіскальний дефіцит знижується, а рівень його фінансування із внутрішніх неемісійних джерел – збільшується.

У січні-листопаді 2025 р. фіскальний дефіцит (без врахування грантів) склав 20% ВВП, тоді як в 2024 – було 24%, а в 2022-2023 - 27% ВВП. З власних джерел доходів забезпечено 57% фінансових потреб бюджету, що на 10 відс. пунктів перевищує показник попереднього року. Підвищення ступеню фінансової самодостатності пояснюється покращенням ефективності податкового адміністрування, реальним зростанням економіки, а також розширенням податкового навантаження. Зокрема, високі темпи приросту спостерігаються від податку на доходи фізичних осіб - у 1,5 раза, акцизного податку з ввезених товарів - у 1,5 раза, ПДВ з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) — на 16,4%.

2. Збережено валютну стабільність, що стало вагомим компонентом макрофінансової стабільності.

Девальвація гривні до долара США в річному вимірі становила лише 1,8% (листопад до листопада) завдяки значним інтервенціям НБУ на валютному ринку. Надходження міжнародної допомоги було достатнім для покриття валютних розривів, тому валові міжнародні резерви продовжували зростати, незважаючи на збільшення валютних інтервенцій НБУ.

3. Притік міжнародної допомоги є безперервним і достатнім для забезпечення підтримки обороноспроможності країни та фінансової стабільності.

Від початку війни до листопада 2025 р. держави-союзниці надали Україні 332,4 млрд євро допомоги, включаючи 157,7 млрд євро військової допомоги і 152,3 млрд фінансової допомоги (дані Кільського інституту світової економіки). Основними країнами донорами були США, Німеччина, Великобританія, Канада, Японія, Данія, Нідерланди та колективні інститути ЄС. При цьому державний бюджет України отримав 161 млрд доларів фінансової допомоги у формі кредитів, грантів і гарантій, в т.ч. 46 млрд доларів у 2025 р. Схвалена на саміті ЄС 19 грудня нова позика Україні

обсягом 90 млрд євро покриватиме плановий дефіцит бюджету в 2026-2027 роках і фінансуватиме закупівлю та виробництво критично необхідної зброї для ЗСУ.

4. Продовжувалася ефективна співпраця з МВФ. Уряд і НБУ впроваджували програму розширеного фінансування (Extended Fund Facility, EFF) загальним обсягом 15,6 млрд. дол. США, термін якої спливає в I кварталі 2027 року.

Було виконано всі структурні маяки та індикативні цілі, визначені програмою у сферах фіскальної політики, державного управління, анти-корупційних заходів, регулювання фінансового сектору, ін. У листопаді 2025 р. місія МВФ та українська влада досягли угоди на рівні персоналу щодо нової чотирирічної програми EFF з доступом до коштів Фонду в розмірі 8,1 млрд дол. США. Дана програма має стати каталізатором масштабної міжнародної підтримки для фінансування потреб України. Продовження програмної співпраці з МВФ – важливий дороговказ для надання коштів від інших міжнародних організацій, урядів-союзників і корпорацій, ознака якості проведених в Україні реформ.

5. Уряд України домігся скасування кабальної угоди 2015 року з міжнародними приватними кредиторами щодо ВВП-варантів шляхом переоформлення відповідної заборгованості у звичайні євро-облігації.

Попередня угода щодо ВВП-варантів суттєво обмежувала потенціал майбутнього економічного відновлення України через зобов'язання виплачувати кредиторам аномально високу частку приросту номінального ВВП у роки жвавого економічного зростання. За експертними розрахунками витрати на обслуговування ВВП-варантів за умовами угоди від 2015 року могли досягти від 40 до 80 млрд. дол у перспективі до 2040 року. При тому, що сума боргу на які були виписані ВВП-варанти становила лише 3,2 млрд. дол. США. Після досягнення нової угоди з власниками ВВП-варантів Уряд конвертує майже весь непогашений обсяг деривативів у новий клас облігацій С зі строком погашення у 2032 і невелику частину — в облігації В, які будуть погашені в 2030 та 2034 роках.

6. Вітчизняний оборонно-промисловий комплекс (ОПК) стає все більш потужним і самодостатнім.

За час війни потужності ОПК зросли в 35 разів і станом на кінець 2025 року оцінюються у 35 млрд доларів США. З понад 900 працюючих компаній ОПК - близько 100 державних і 800 приватних. Україна вже в змозі виробляти 4 млн безпілотників різних типів на рік. В 2025 р. бюджет розвитку ОПК (розробки та впровадження нових технологій) досяг максимальних значень - 85 млрд грн. У нинішньому році було розпочато масове виробництво крилатих ракет і ракет-дронів, суттєво зросло виробництво САУ «Богдана», снарядів, мін і дронів різних типів. 25 закордонних компаній, включно зі світовими гігантами

у сфері ОПК, знаходяться на різних етапах локалізації військових виробництв в Україні. Частка матеріально-технічних потреб ЗСУ, що покривається вітчизняним ОПК, досягла 40%.

7. Організовано державну підтримку бізнесу через інструменти грантового, кредитного та гарантійного фінансування.

Протягом 2023-2025 рр. успішно реалізуються програми державного стимулювання індустріальних парків, «Зроблено в Україні», «Промисловий кешбек», «Доступні кредити 5-7-9», «єРобота», «єОселя», грантів на розвиток власного бізнесу, державних гарантій на портфельній основі. Станом на 04.12.2025 до Реєстру індустріальних парків включено 113 парків, а в січні-листопаді 2025 р. прийнято рішення про надання державної підтримки 9 індустріальним паркам на суму 603,7 млн грн. Експортно-кредитне агентство (ЕКА) забезпечило підтримку національного експорту на суму близько 10 млрд грн, а сума застрахованих кредитних договорів досягла 1,4 млрд грн. За січень-листопад 2025 р. державними установами прийнято рішень про надання мікро-грантів на розвиток власної справи 9,9 тис. отримувачам на суму 2,56 млрд грн. Реалізація зазначених програм дозволяє підтримати національний бізнес під час війни та сприяє активізації економічного розвитку країни.

8. Досягнуто прогресу у реалізації інституційних реформ в рамках євроінтеграційного процесу.

Розпочато переговори про вступ України до ЄС і проводилася адаптація законодавства ЄС у сферах правопорядку, судочинства, боротьби з корупцією, корпоративного управління та управління державними фінансами. Зокрема, у сфері державних фінансів в рамках впровадження системи середньострокового бюджетного удосконалено практики бюджетного прогнозування, оцінки фіскальних ризиків, проведення оглядів бюджетних витрат, управління публічними інвестиціями. Почала роботу Стратегічна інвестиційна рада, яка затвердила перелік пріоритетних інвестиційних проектів державного бюджету на 2025 і 2026 роки. Окреслені зміни створюватимуть передумови для підвищення ефективності й підзвітності використання бюджетних коштів при зниженні корупційних ризиків і гарантуванні умов макрофінансової стабільності.

2. Що не вдалося зробити?

1. Економічне відновлення залишається слабким.

За січень-листопад 2025 р. реальний ВВП збільшився на 2,0% відносно аналогічного періоду попереднього року. ВВП становить лише 78% від рівня 2021 року. Ключові фактори низьких темпів економічного зростання - високі безпекові ризики, жорстка монетарна політика, дефіцит енергогенерації, брак

трудових ресурсів, низькі темпи інвестицій. На даний момент жодна з базових галузей економіки не відновила свій довоєнний рівень. Промисловість втратила значну частину власних виробничих потужностей і формує найбільший негативний внесок у рівень ВВП. Задовільні темпи приросту в поточному році мали металургія (зокрема, виробництво боєприпасів), машинобудування (оборонний сегмент), будівництво, виробництво будівельних матеріалів, фармацевтична промисловість, хімічна промисловість. Найбільш помітними чинниками приросту ВВП стали оборонні замовлення Уряду, реалізація державних програм підтримки бізнесу та реконструкції пошкодженої інфраструктури, відновлення споживчого попиту домогосподарств, підтримуваного зростанням заробітних плат.

2. Не вдалося забезпечити трансформацію внутрішніх заощаджень у інвестиції, що стримує відновлення.

Рівень фінансового посередництва банків залишався вкрай низьким. Заощадження бізнесу та населення в 2025 р. сягнули понад 10 трлн. грн, з яких в банківській системі зосереджено близько 3 трлн грн, а у позабанківському обігу – 145 млрд дол. США готівкової іноземної валюти. Вільні ліквідні кошти банків перевищують 800 млрд грн. Однак внутрішні заощадження не вдається спрямувати на цілі розвитку та структурної перебудови економіки. Рівень кредитування економіки залишається на рівні близько 15% ВВП (на 5 відс. п. нижче довоєнного), близько 1/3 гривневого кредитування пільгується Урядом. Банки, замість інвестування у вітчизняну економіку, віддають перевагу вкладенням в іноземні боргові облігації чи депозитні сертифікати НБУ. Зокрема, за час війни інвестиції банків у боргові облігації інших країн збільшилися на 4 млрд дол. США (в 40 разів), вкладення банків у депозитні сертифікати НБУ - збільшилися на 450 млрд. грн (в 8 разів), тоді як працюючі кредити банків номінально зросли лише на 25% (нижче приросту інфляції). Банківська система має суттєвий потенціал для розширення кредитування, але жорстка монетарна політика НБУ та високі воєнні ризики стримують цей процес. Україна залишається країною з найнижчим рівнем банківського кредитування серед країн з ринками, що формуються.

3. Не вдалося знизити обсяги валютного дефіциту.

Валютні інтервенції НБУ на покриття валютних розривів збільшуються з кожним роком і за останні 12 місяців склали 37 млрд. дол. США (близько 21% ВВП). У 2024-2025 рр. фактичні валютні інтервенції перевищили очікування НБУ на 14 млрд. дол.! Причини розширення валютного дефіциту - ескалація бойових дій, руйнування об'єктів енергетики, відновлення споживчого попиту, провали політики валютної лібералізації НБУ. Керовано-гнучкий режим валютного курсоутворення, запроваджений НБУ у 2023 р., позбавив ринок орієнтирів, що перешкодило заякоренню валютних очікувань і сколихнуло

валютний попит бізнесу та населення. Зокрема, зараз близько 20% валютних інтервенцій НБУ спрямовується на покриття попиту населення.

4. Неефективність антиінфляційної політики НБУ.

В листопаді 2025 р. темпи інфляції становили 9,3% у річному вимірі, що вдвічі перевищує інфляційний таргет. Ключові чинники інфляції знаходяться поза межами контролю монетарної політики. Основні фактори підвищення цін – зростання витрат виробництва у зв'язку з використанням альтернативних видів енергії, підвищення тарифів на електроенергію, погіршенням погодних умов. З іншого боку, чинниками стухання інфляції наприкінці року стали: керована стабільність обмінного курсу гривні, продовження мораторію на житлово-комунальні тарифи. Незважаючи на той факт, що ключова процентна ставка перевищує темпи інфляції вже понад 3 роки, це не допомагає приборкати інфляцію й досягти інфляційного таргету НБУ – 5%. Жорстка процентна політика НБУ виявилася неефективною в справі стабілізації інфляції, яка розганяється факторами зростання витрат, а не попиту. Це сигналізує про провал монетарної політики «приваблення гривневих активів», розпочатої в 2022 році.

5. Проблеми з внутрішнім борговим ринком.

Утримання на високому рівні облікової ставки НБУ та пропонування банкам високодохідних депозитних сертифікатів призводить до аномального зростання вартості обслуговування внутрішнього державного боргу. Реальна дохідність нових гривневих ОВДП у листопаді 2025 р. дорівнювала майже 8% річних. Частка витрат на обслуговування ОВДП у видатках державного бюджету постійно зростає: 15,1% в 2025 р. проти 8,3% у 2021 р. в структурі необоронних видатків бюджету. Це суттєво звужує фіскальний простір для фінансування оборонних і соціально-гуманітарних видатків держави.

6. Не вдається знизити рівень імпортозалежності економіки, продовжує розширюватися зовнішньоторговельний дефіцит.

Негативне сальдо торгівлі товарами в 2025 р. перевищує 40 млрд.дол. США, тоді як в перший рік війни воно становило лише 20 млрд. дол. США. Співвідношення імпорту товарів і ВВП наближається до 40%. Менше половини імпорту товарів покривається експортом. Основні причини значного торговельного дефіциту – воєнні потреби, високий імпорт енергоресурсів, руйнування потужностей підприємств-експортерів, порушення транспортних маршрутів для експорту, низька конкурентоспроможність українського виробничого сектора. Наприкінці 2025 р. суттєво пошкоджено портову інфраструктуру Одеської області. Це загострить проблеми національного експорту та вестиме до розширення дефіциту торговельного балансу.

3. Основні завдання на 2026 рік

Ключове завдання воєнної економіки - максимально можлива мобілізація матеріальних, фінансових і людських ресурсів країни на посилення обороноспроможності України й забезпечення економічної стійкості країни.

Держава має стати активним гравцем у стратегічно важливих для виживання країни сферах. Це передбачає суттєве збільшення державних інвестицій у збереження критичної інфраструктури країни, відновлення пошкоджених економічних активів і забезпечення потреб ЗСУ.

Розвиток національного ОПК має стати безумовним пріоритетом внутрішньої економічної політики держави та дипломатичних зусиль на міжнародній арені.

У даний час держава забезпечує контрахтування до половини продукції, яку потенційно можуть виробляти вітчизняні підприємства ОПК. Інвестиції в ОПК України, фінансовані із зовнішніх і внутрішніх джерел повинні кардинально збільшитися. Потрібно використовувати той факт, що зараз Європа об'єктивно зацікавлена в зміцненні ЗСУ, як форпосту протистояння агресивній росії у період переозброєння Європи і відходу НАТО від класичних гарантій безпеки США.

Потенціал «данської моделі» фінансування виробництва зброї в Україні слід використовувати більш повно.

Економічна політика для бізнесу повинна охоплювати три чітких блоки:

1) доступ до трудових ресурсів, 2) доступ до фінансування та 3) доступ до ринків збуту.

Зокрема,

— доступ до фінансування має передбачати відновлення роботи банківського сектора як інституту фінансового посередництва, розширення програм кредитної, гарантійної та грантової підтримки держави, спрямування міжнародної допомоги на відновлення і розвиток бізнесу.

Доступ до ринків збуту має спиратися на безперешкодне функціонування логістичних шляхів та каналів збуту продукції, створення умов безмитної торгівлі на ринках країн-партнерів, прийняття, удосконалення практик державних закупівель, включаючи операції Держрезерву.

Окремий акцент державних програм підтримки бізнесу має бути зроблено на програмах із створення робочих місць через підвищення ступеню локалізації виробництва та проведення часткового імпортозаміщення.

Це дозволить підвищити виробничу продуктивність економіки та зменшити валютні дисбаланси економіки. Важливим аспектом у цій сфері є запуск повноцінної системи страхування від воєнних ризиків із залученням коштів міжнародних донорів і наданням стимулів для великих міжнародних страхових компаній.

Курс податкових реформ, розпочатий в 2024 році, має бути продовжено у майбутньому з орієнтацією на підвищення справедливості податкової системи, зростання бюджетного потенціалу податків, прийняття податкових норм спільного законодавства ЄС, зниження корупційності податкового та митного адміністрування.

Продовження погоджених з донорами реформ у судовій та правоохоронній системі має критично важливе значення для покращення міжнародного іміджу України і становлення здорового бізнес-клімату в країні. З часом це дозволить активізувати внутрішні інвестиції та залучити належні обсяги зовнішнього приватного та офіційного фінансування для вирішення завдань економічної відбудови країни.

Конструктивна взаємодія монетарної та фіскальної політики є особливо важливою під час структурних криз, коли руйнуються традиційні зв'язки економіки, а реальний сектор потерпає від провалів ринку.

Тому **Уряд та НБУ повинні дотримуватися єдиної політики макроекономічної стабілізації, сприяння економічному зростанню та зайнятості населення.**

№ 1.375

ОПЕРАЦІЯ «НАСТУПНИК» АБО «ШПИГУН, ВИЙДИ ГЕТЬ»: ЧОМУ БУДАНОВ НА БАНКОВІЙ — ЦЕ НЕ ПРОСТО ПЕРЕСТАНОВКА МЕБЛІВ

БУДАНОВ В ОП: АНАЛИТИКА И ПРОГНОЗЫ ✦

2026-01-02

Рубин

Ну що, дочекалися. Інтрига, яку маринували в коридорах влади весь грудень, луснула 2 січня 2026 року. Володимир Зеленський підписав указ, і головний розвідник країни Кирило Буданов змінив піксель на цивільний костюм (хоча, підозрюю, пістолет під піджаком залишився). Глава ГУР тепер — глава Офісу Президента.

«Віце-президент» Андрій Єрмак, який здавався вічним, як ремонт київських доріг, канув у лету разом зі скандалом «Операція Мідас». І тепер на його місці сидить людина, чия посмішка викликає нервовий тік у половини генштабу рф.

Давайте розберемо цей тектонічний зсув без зайвих емоцій, із цинічним прищуром і фактами на столі.

Що це означає для нас, для війни і для наших «заклятих» друзів за океаном.

1. КРАХ «АЛІ-БАБИ» І КІНЕЦЬ ЕПОХИ «РІШАЛ»

Щоб зрозуміти, чому Буданов, треба згадати, чому не Єрмак.

Відставка Андрія Борисовича наприкінці листопада 2025-го — це класичний приклад того, як «жадібність фразера згубила».

«Операція Мідас» розкрила нариви в «Енергоатомі» такого масштабу, що навіть звиклі до всього українці поперхнулися ранковою кавою.

Відкати у 15% на захисті атомних станцій? Під час війни? Це вже не корупція, це, вибачте, мародерство з елементами суїциду.

Коли в прослушці НАБУ вплив персонаж із позивним «Алі-Баба», який роздавав команди силовикам давити детективів, стало ясно:

— «вертикаль влади» прогнила дощенту.

Зеленський опинився перед вибором: або тонути разом із «Титаніком» імені Єрмака, або скидати баласт.

Баласт скинули.

Але вакуум влади треба було заповнювати негайно. Ставити чергового «ефективного менеджера»? Смішно. У 2026 році, коли на кону виживання, потрібен був хтось, хто вміє стріляти. Або хоча б знає, в кого.

2. ЧОМУ БУДАНОВ? ФАКТОР «ТИХОГО ЖАХУ»

Кирило Олексійович — фігура унікальна. Людина-мем, людина-загадка, людина, яка може мовчати в ефірі 30 секунд, і рейтинги телеканалу при цьому ростуть.

1 Чистка авгієвих стаєнь

Після «Мідаса» будь-який цивільний чиновник на цьому місці виглядав би блякло. Буданов же приходить із репутацією аскета і фанатика війни. Це сигнал елітам: «Ігри скінчилися. Тепер за крадіжки не саджають, а ліквідують як загрозу нацбезпеці». (Жарт. А може й ні).

2 Запит на «сильну руку»

Втомлене суспільство хоче простих рішень. Хто може бути простішим і зрозумілішим, ніж генерал, який особисто ходив у рейди в Крим?

3 Довіра

У Буданова рейтинг довіри вищий, ніж у більшості політиків. Він не замазаний у партійних чварах. Він — «людина війни» в країні, де війна — це єдина реальність.

3. ІСТОРИЧНІ ГРАБЛІ: ВІД БУША ДО ПУТІНА

Перехід головного шпигуна в крісло головного адміністратора (або навіть лідера) — стежка, ходжена-переходжена.

1. Сценарій «Оптимістичний»: Джордж Буш-старший

Був директором ЦРУ, став віце-президентом, потім президентом. Технократ, патріот, людина системи. Він використовував розвідку для розумної зовнішньої політики, а не для стеження за опонентами. Якщо Буданов піде цим шляхом, ми отримаємо компетентний Офіс, де рішення приймаються на основі розвідданих, а не забаганок піарників.

2. Сценарій «Турецький гамбіт»: Хакан Фідан

Глава турецької МІТ став главою МЗС. Розвідка як інструмент дипломатії. Таємні переговори, обміни, залаштункові угоди. Враховуючи, що Зеленський поставив Буданову завдання посилити «дипломатичний трек», це найімовірніший варіант.

Буданов уже вів переговори щодо полонених і зерна.

Тепер він вестиме переговори про мир. І повірте, коли за столом сидить людина, яка знає точні координати бункера співрозмовника, діалог іде конструктивніше.

3. Сценарій «Похмурий»: Юрій Андропов

З КДБ у генсеки. «Наведення порядку», облави в кінотеатрах (або в спортзалах, знайомо?), закручування гайок.

Ефективно? Можливо. Приємно для життя? Навряд чи.

Ризик перетворення країни на казарму великий.

4. Сценарій «Катастрофічний»: володимир путін

Сіра міль із ФСБ, що перетворила країну на концтабір.

Заміна менеджерів на силовиків, параноя, знищення свобод. Але тут є нюанс: Буданов — бойовий офіцер, який ходив під кулями, а не носив валізи за мером.

Різна психотипіка. Сподіваюся.

4. ПСИХОЛОГІЯ ДИВЕРСАНТА В КАБІНЕТІ

Тут криється головний ризик. Буданов звик до спецоперацій. Швидко, зухвало, малими групами, без зайвої бюрократії. Зайшов, підірвав, пішов.

Державне управління — це інше.

Це нудні погодження, бюджети, парламентські комітети, ниття міністрів. Не можна керувати економікою методом диверсійного рейду. Не можна піднімати ВВП точковими ліквідаціями.

Існує небезпека, що Буданов спробує перенести методи ГУР на всю країну. «Short chain of command» (короткий ланцюжок командування).

Це круто для війни, але в цивільному житті це називається авторитаризм.

До речі, на столі у Буданова бачили книгу «Повстань і вбий першим» (історія ізраїльських ліквідацій). Хороша книга.

Але не як інструкція для глави адміністрації президента європейської країни. Хоча, дивлячись на наших корупціонерів, рука сама тягнеться до томика.

5. ВАШИНГТОНСЬКИЙ ОБКОМ: МОВЧАННЯ — ЗНАК ЗГОДИ?

Що кажуть у США? Офіційно — сухі привітання. Неофіційно — зітхання полегшення.

Єрмак став токсичним. Його амбіції та «Мідас» дратували партнерів.

Буданов для американців — свій.

- (1) Він із «Unit 2245» (партнерська програма з ЦРУ).
- (2) Він говорить із ними однією мовою — мовою розвідданих.
- (3) Він передбачуваний у своїй професійній сфері.

Трамп любить «крутих хлопців». Буданов вписується в цей архетип куди краще, ніж верткий Єрмак.

Для Вашингтона це призначення означає: «Київ готовий до жорстких рішень і контролю над ресурсами».

Американці прагматичні. Їм байдуже, хто сидить на Банковій, аби снаряди летіли куди треба, а долари не зникали в офшорах.

РЕЗЮМЕ

Призначення Буданова — це ва-банк Зеленського.

Спроба перевернути дошку, коли партія зайшла в глухий кут. Ми вступаємо в епоху «військової демократії» або, якщо хочете, «освіченого мілітаризму».

Плюси:

- (1) Керованість.
- (2) Секретність (менше витоків).
- (3) Жорсткість у переговорах.

Мінуси:

- (1) Ризик закручування гайок.
- (2) Конфлікт із військовими (Буданов тепер начальник для Сирського не тільки за званням, а й політично).
- (3) Спокуса вирішувати всі проблеми методом «спецоперації».

2026 рік буде веселим. Нервовим, страшним, але веселим.

Головне, щоб у гонитві за ефективністю ми не побудували те, проти чого воюємо.

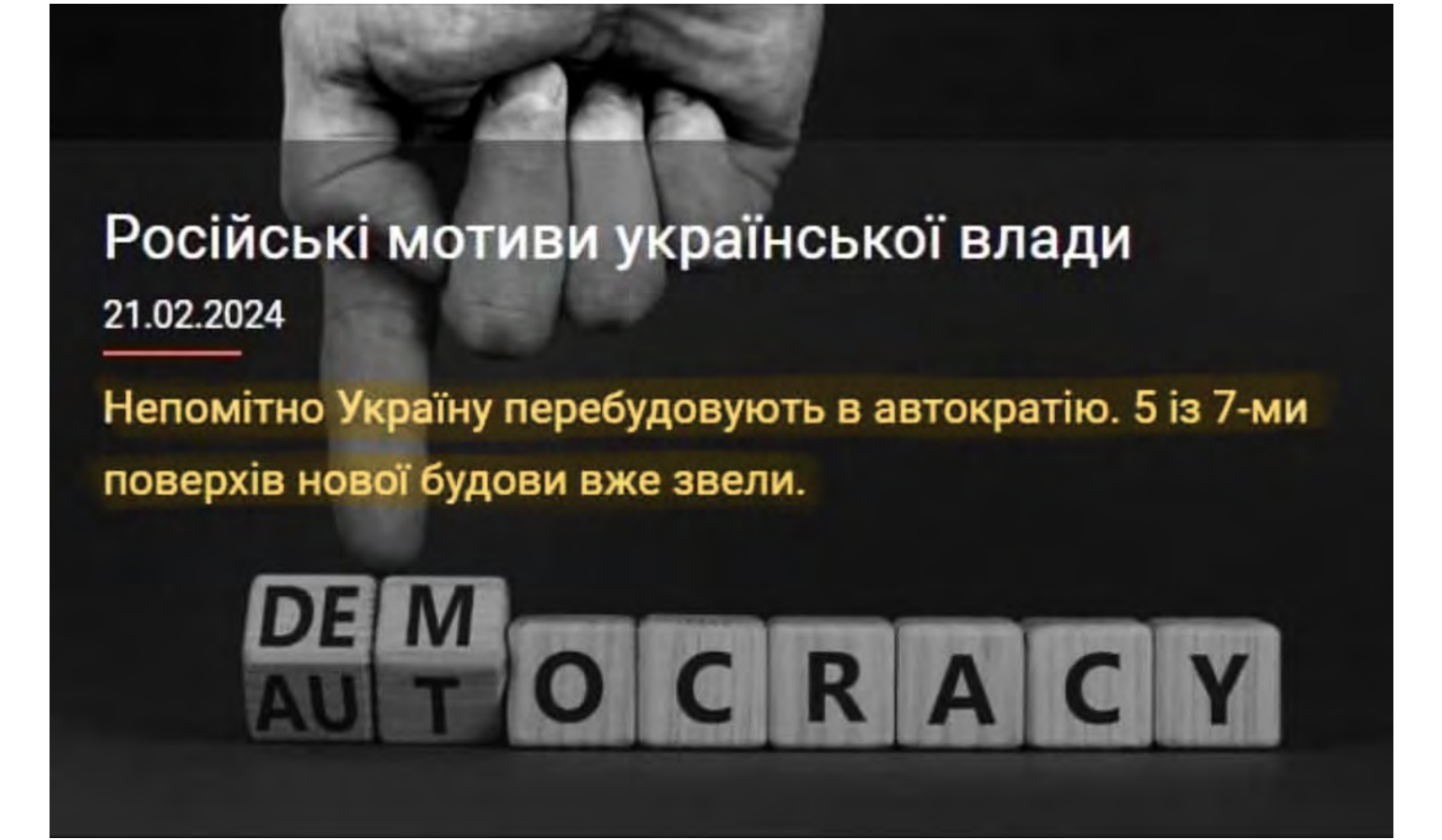
Але, як то кажуть, у розвідці немає слова «неможливо», є слово «погано сплановано». Подивимося на план.

P.S.

Цікаво, а кіт Буданова Гюнтер теж отримає посаду в Офісі? Радник з питань нічних тигидиків і прихованого проникнення?

№ 1.376

Ловушка "чрезвычайного положения"

Російські мотиви української влади

21.02.2024

Непомітно Україну перебудовують в автократію. 5 із 7-ми поверхів нової будови вже звели.

DE M O C R A C Y
AU T

2026-01-02

Куш

Немецький юрист і філософ Карл Шмिटт визначав суверенітет країни як

«спроможність вводити і скасовувати надзвичайний стан».

Но войти в режим ЧП намного проще, чем выйти из него.

Как показывает история, этот процесс относительно безболезненно происходит лишь в странах с сильными институтами и устоявшимся разделением трех ветвей власти: исполнительной, законодательной и судебной.

То есть обществу не стоит опасаться того, что режим ЧП будет использован правящим классом, лишь при наличии:

1. Самостоятельного правительства и премьера.
2. Политически структурированного и независимого парламента.
3. Независимого суда, прежде всего Конституционного и Верховного.

Во всех остальных случаях, режим ЧП однажды введенный, может на годы стать механизмом удержания власти правящим классом.

То есть, ловушка № 1:

— если нет независимых правительства, парламента и суда, то режим ЧП может использоваться правящим классом для удержания власти.

И тогда лишь внешние силы, от которых зависит такая страна, могут влиять на отмену ЧП.

Но здесь возникает следующая ловушка № 2:

— такие внешние силы не заинтересованы в ренессансе в этой стране суверенистских политических элит.

А лишь суверенистские политические элиты могут вывести страну из режима ЧП.

В противном случае, режим ЧП рискует трансформироваться под воздействием внешних сил не в возврат свободы и суверенизма, а в новую форму зависимости и ограничений.

Рабство как социальное явление

- оно всегда было легким по входу и тяжелым по выходу.

В древности, свободу можно было достаточно легко потерять за долги, попав в плен и т.д.

А вот для того, чтобы стать вновь свободным, приходилось предпринимать некие экстраординарные действия, например, выжить в роли гладиатора на арене или "спасти хозяина", как это сделал Эзоп.

Правда и потом рабство может не отпустить, как в случае с тем же Эзопом, которого ложно обвинили в краже и пообещали прощение, если он вернется обратно к хозяину.

А в противном случае - угрожали сбросить в пропасть.

И тогда остается лишь фраза этого мудреца, всегда остававшегося свободным внутри и в итоге отказавшегося от рабской жизни:

— "Где та бездна, куда нужно броситься свободному человеку".

Но выбор Эзопа - это выбор философа, а не обывателя.

№ 1.377

Новый герой старой системы

2026-01-02

«В стране снова праздник...»

Очередное назначение, и толпа восторженных взрослых людей с умным видом обсуждает, что «вот теперь-то точно всё изменится». На этот раз объект религиозного экстаза — Буданов. Фигура, имя, погоны. Полный комплект для веры без мышления.

Фанаты почему-то дружно забыли «кофе в Ялте», забыли кринжевые пророчества, забыли флаговтыки, в которых солдат отправляли не воевать, а умирать ради красивой картинки.

Забыли потому, что помнить неудобно. Миф трескается. А миф сейчас важнее реальности.

Нам снова продают образ «нормального мужика». Это вообще отдельный диагноз.

В стране, где госаппарат десятилетиями жрёт людей, бюджеты и будущее,

- 1) — взрослые люди всерьёз обсуждают, насколько «нормальный» тот или иной винтик.**
- 2) — Не система, не правила, не ответственность, а характер персонажа. Политический инфантилизм в чистом виде.**

Даже если на секунду представить, что Буданов внезапно адекватен, умён и полон благих намерений, должность главы Офиса президента — не про изменения.

— Это должность по обслуживанию паразитарного механизма. Не ломать, а смазывать. Не вскрывать гниль, а прикрывать её от лишних глаз. Любой, кто туда заходит, либо становится частью этой биомассы, либо вылетает. Герои там не водятся.

Но общество снова хочет сказку. Хочет верить, что достаточно поставить «правильного человека», и всё само рассосётся.

- (1) Что ответственность можно делегировать, а мышление — отключить.
- (2) Что за них снова всё решат. Именно так этот аппарат и выжил.
- (3) Именно так он и продолжает жить.
- (4) Проблема не в Буданове.
- (5) Проблема в его восторженных фанатах.

Пока они не повзрослеют и не поймут, что система не меняется от смены лиц, ничего хорошего в этой стране не будет.

Ни побед, ни справедливости, ни будущего.

Будут только новые кумиры, старые ошибки и очередное «ну мы же не знали».

А потом снова «кофе». Только уже не в Ялте, а в очередной утешительной фантазии.

№ 1.378

**Я давно кажу, що Зеленський очолює ухилинський
дискурс з прагматичною метою – виграти майбутні
вибори,**

**де основний результат робитимуть тилові виборці, яких просто в рази
більше, ніж пов'язаних з війною.**

2026-01-01

Ніколов

А нижче окремо від моїх думок аналіз кандидата психологічних наук @ Olga Dukhnich.

Olga Dukhnych

2 год · 🌐

Промова була на зовнішнього слухача.

Кудись зник президент війни, говорив виключно президент миру, але ж війна не зникла.

Для внутрішнього слухача було лише як ми не досягли миру, хоча відчайдушно боролись за нього в дипломатичній царині. І як ми вдячні партнерам, що втрималися і як все непросто.

І це важливо.

Але війна нікуди не зникла, вона базовий процес країни, і в неї, в першій особі держави вже наче не має спікера.

А хто сьогодні взагалі говорить з суспільством про війну від імені держави?

Хто говорить з суспільством на мові реальності, а не на мові бажань?

Для мене як для громадянки втрачений погляд президента всередину країни, бо він багато працює назовні, і новорічна промова цю лакуну не компенсувала.

Рис 1

Olga Dukhnich

48 хв ·

...

А тепер давайте скажу те саме як людина з психоаналітичною освітою.

Є реальність, є символічний рівень – як ми "знімаємо" в мові цю реальність = називаємо її і структуруємо.

Є рівень уявного – як би ми хотіли, щоб було .

Президент – це фігура, яка структурує і називає реальність в межах символічного.

Бо він головнокомандуючий. І як перформативна фігура у зверненні до народу він означає реальність.

Але в нас відбувся зсув символічного в бік бажаного і уявного.

Коли президент говорить не про "кров, піт та сльози", а про "мир на 90%" він виконує функцію бажання, і не наближає суспільство до реальності, а віддаляє від неї.

Це призводить до того що в психоаналізі назвали б механізмом розщеплення:

Люди знають, що війна триває, але чують "все майже закінчилось"

До чого це призводить, до позиції:

"Я ЗНАЮ, що в країні війна, але поведжуся так, ніби Не Знаю" – це та гра, в яку певна частина суспільства продовжить грати і в 2026, бо так її задає дискурс новорічного звернення.

Коли держава не вводить закон реальності, то суспільство втрачає можливість адаптуватися.

Тоді будь який прорив реальності в життя суспільства – мобілізація, жертви, поразки, сприймаються як ЗРАДА,

бо реальність це те, що люди в межах уявного розщепленого існування намагаються якомога краще від себе приховати та ігнорувати.

Війна – це справа дорослих, але той, з ким говорять як з дитиною може втратити навичку бути дорослим.

Нам потрібно щоб держава повернула собі функцію структурування реальності, а не втечі від неї, бо буде недобре.

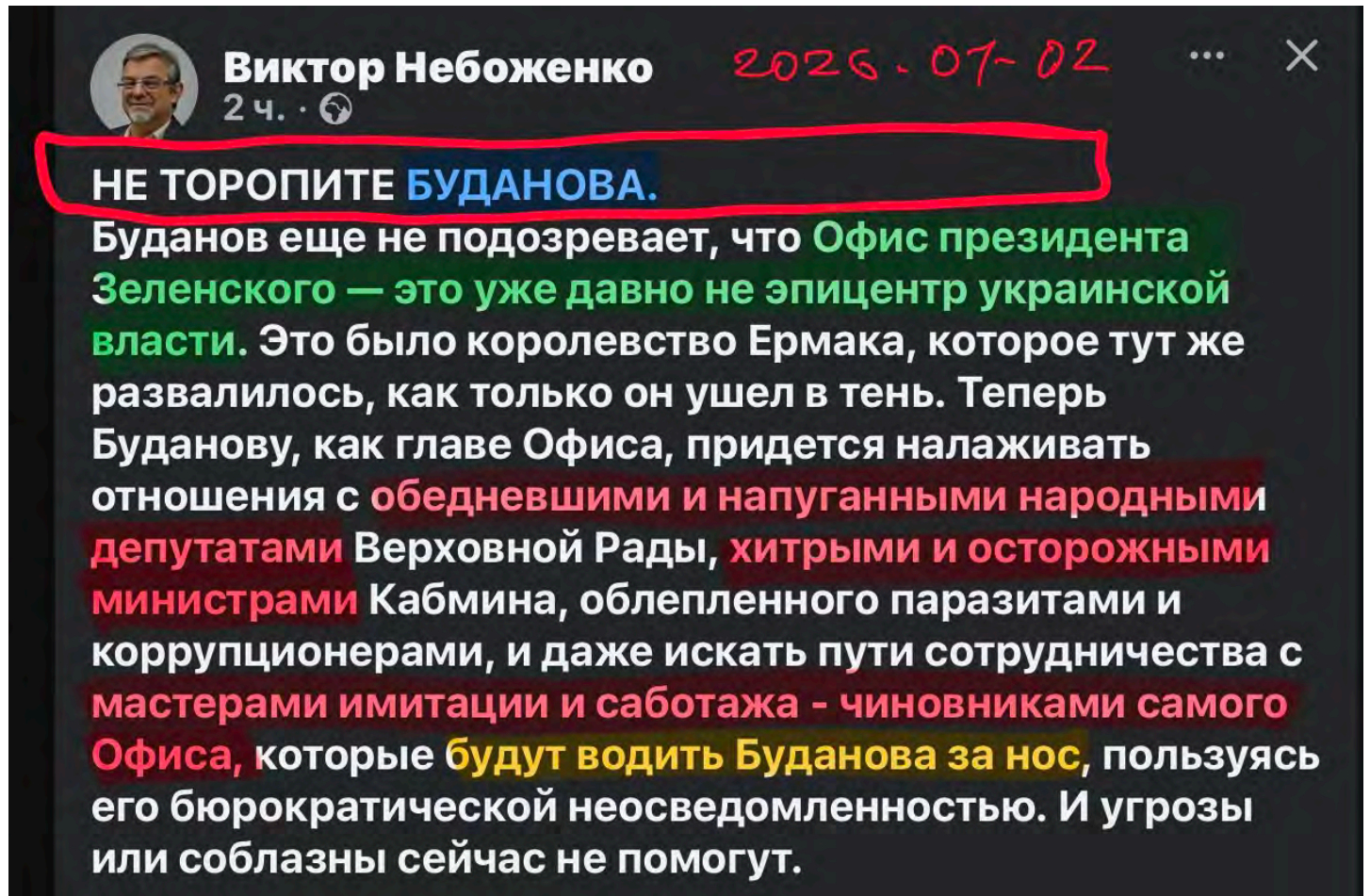
Бо витіснене, проігнороване не визнане реальне завжди повертається в агресивній формі:

- радикальних рухах
- пошуках ворогів
- в роз'єднанні суспільства

А ми точно цього хочемо?

Для спічрайтерів президента – це повернеться і боляче вдарить веслом по голові саме владу. Нашо воно вам.

№ 1.379

№ 1.380

ТЕНЕВЫЕ «ПУНКТИ НЕЗЛАМНОСТІ»

2026-01-03

Николай Пасичный, профессор кафедры финансов Государственного торгово-экономического университета, эксперт Growford Institute

Государство Украина находится в очень сложной ситуации. Среди вызовов, остро стоящих в повестке дня, — очевидный дефицит в финансировании армии в этом году. Утверждение новой программы МВФ, открывающей путь для получения куда больших объемов финансирования от международных партнеров, теперь непосредственно зависит от изменения условий упрощенной системы налогообложения учета и отчетности.

Министерство финансов уже обнародовало законопроект, которым предполагается обязательная регистрация с 2027 года плательщиками НДС для ФЛП, годовой оборот которых превышает 1 млн грн. **Этот шаг очень**

непопулярный, но ради справедливости стоит добавить, что налоги — это извечно непопулярная тема в обществе.

На пробелы в «упрощенке» годами не обращали внимания. Крупные игроки, маскируясь под малый бизнес, занимались налоговой оптимизацией.

Даже полномасштабная война и значительная потребность в финансировании нужд армии не остановили этот процесс. Объемы оптимизации ежегодно растут.

Повышение налоговой нагрузки для населения и белого бизнеса является вынужденным шагом для финансирования армии.

Но параллельно государство в действительности должно активизировать усилия в сфере борьбы с вечной проблемой — теневой экономикой.

Доподлинно ее точный размер выявить крайне сложно, однако порядок цифр понятен. Исследование авторитетных ученых в сфере оценивания размера теневой экономики Леандро Медины и Фридриха Шнайдера указывает, что **среднее значение доли теневой экономики за 1991–2015 годы в Украине составляло 44,9%.**

Глава парламентского комитета по вопросам финансов, налоговой и таможенной политики Даниил Гетманцев заметил, что сейчас около половины украинской экономики находится в «тени».

Руководитель Бюро экономической безопасности (БЭБ) Александр Цивинский приводит факты, что полная детенизация может добавить 1 трлн грн налоговых поступлений в бюджет.

Сложно не согласиться с позицией Константина Швабия, который констатирует, что одним из наиболее теневых в Украине остается рынок подакцизной продукции.

Руководитель БЭБ указывает, что

— **контрафакт, нелегальная торговля подакцизными товарами приводят к бюджетным потерям около 50 млрд грн ежегодно.**

Этих денег достаточно для производства более 4 тыс. морских дронов Sea Baby, эффективных на поле боя и поражающих даже подводные лодки, или же свыше 6 тыс. дронов-камикадзе большой дальности «Лютый». Упомянутые дроны демонстрируют возможности Украины налагать «адские санкции» на нефтеперерабатывающую отрасль государства-агрессора.

Систематические удары по украинской энергетической инфраструктуре привели к массовым блэкаутам по всей стране.

Вместе с тем при отключениях электричества особенно заметными стали **теневые «пункты незламності»**. Это точки реализации нелегальных табачных и никотиносодержащих изделий.

На этом фоне особенно выделяются пункты продажи электронных сигарет (е-сигарет) и жидкостей, которые в них используются. Яркие вывески и подсветки, расположение в людных местах — в центральной части населенных пунктов; в торговых центрах; возле станций метро и т.д.

Все это должно привлечь дополнительное внимание органов контроля к этой проблеме. Ведь нелегальные игроки действуют открыто и ничего не боятся.

Вероятно, **теневые дельцы нашли «крышу» со стороны контролирующих органов, как и другие представители нелегального производства и торговли подакцизной продукцией. Важно понимать, что без такого кураторства многомиллиардные бюджетные потери не могут оставаться незамеченными.**

Например,

— в Малайзии ликвидировали один из синдикатов, который занимался контрабандой е-сигарет в аэропорту Куала-Лумпур. По итогам расследования, арестованы 14 лиц, из которых шесть — работники таможенной службы.

В Украине даже при выявлении нелегальных розничных сетей или производств подакцизных товаров мы не видим подозрений органам контроля, причастным к противозаконным схемам.

По оценкам Kantar, **нелегальный рынок электронных сигарет в Украине составляет 93,6%.**

Это совпадает с показателями теневого рынка электронных сигарет, приведенными в исследовании.

Причиной тотальной тенизации этого рынка стали отсутствие надлежащего регулирования на этапе его становления, а потом в июле 2023 года — введение жестких запретов.

С 11 июля 2023-го в Украине действует запрет на производство и импорт, а с 11 июля 2024 года — полный запрет на продажу жидкостей со вкусоароматическими добавками (их употребляет подавляющее большинство вейперов), который принимался с целью убрать ароматизированную продукцию с рынка.

Вследствие недостаточного развития институтов фактически

— **этот запрет не выполняется**, ароматизированные электронные сигареты остаются самыми популярными среди потребителей.

Доля потребителей электронных сигарет в Украине существенно выросла после запрета, об этом свидетельствуют данные социологического опроса Всемирной организации здравоохранения. Если в апреле 2023 года потребителями е-сигарет в Украине были 3,3% от общего количества взрослого населения, то в октябре 2024-го этот показатель увеличился до 5,3%!

Похожая ситуация наблюдалась и в странах ЕС.

Например, Эстония также запретила ароматизированные вейпы, и это не привело к снижению распространенности их употребления.

Более того, фиксируется дальнейший рост этого показателя, а распространенность употребления е-сигарет среди молодежи до 24 лет стала выше, чем традиционных сигарет.

Это происходит вследствие нелегальных поставок запрещенной продукции.

Поэтому дальнейшее введение запретов без развития институтов контрпродуктивно для государства, ведь при этом только вымываются налоги для финансирования армии.

Потребителю предлагают специальный **конструктор жидкости «самозамес»**.

Человек, использующий электронные сигареты, может самостоятельно выбрать составляющие для приготовления ароматизированной смеси для вейпа на свой вкус.

Доступны: база для приготовления жидкости с содержанием никотина; широкий перечень популярных ароматизаторов, которые можно миксовать; аромабустеры; глицерин; усилители; тара для смешивания и т.д.

Предложение таких товаров является окном возможностей для потребителей вейпов.

Кроме интернет-сайтов, компоненты жидкостей, используемых в е-сигаретах **«собери все сам»**, часто продаются в специализированных магазинах, киосках и на АЗС.

По сообщениям органов власти, для распространения запрещенных электронных сигарет и жидкостей к ним используют специально созданные телеграм-каналы. Коммуникация с помощью чат-бота позволяет сделать заказ, который пересылают с использованием услуг почтовых операторов.

В 2025 году бюджетная система Украины недосчиталась более 7,5 млрд грн налоговых поступлений от существования нелегального рынка е-сигарет. Если кардинально не изменить подходы к противодействию этому явлению, то потери в следующих бюджетных периодах будут только увеличиваться.

Согласно недавно обнародованным данным Kantar, теневой рынок сигарет также демонстрирует тенденцию к своему росту, его доля в октябре 2025 года увеличилась до 17,8% по сравнению с 12,6% в октябре 2024-го.

Нелегальный рынок сигарет привел к бюджетным потерям в объеме 26,5 млрд грн в 2025 году.

Таким образом, суммарно из-за существования теневого рынка табачной и никотиносодержащей продукции государство потеряло в прошлом году 34 млрд грн.

Для противодействия теневым «пунктам незламності» необходимо:

- (1) **повысить институциональную состоятельность органов контроля и правоохранительных органов** в сфере противодействия нелегальному рынку подакцизных товаров. Дополнительное выделение ресурса для БЭБ в бюджете 2026 года вселяет некоторый оптимизм по усилению результативности борьбы с теневой экономикой;
- (2) **решить проблему свободного доступа к «самозамесу» для электронных сигарет;**

- (3) повысить координацию усилий БЭБ, Государственной налоговой службы, Национальной полиции, Офиса генерального прокурора и местной власти в сфере идентификации и остановки нелегальных производства и торговли сигаретами и продукцией вейпинга;
- (4) **выявлять и исследовать каналы поставок нелегальной подакцизной продукции** от точек розничной продажи до субъектов дистрибуции и в конечном итоге — до нелегальных производителей;
- (5) **активизировать реформу таможни и усилить результативность ее работы**, что в свою очередь требует дополнительного технического оснащения стационарными и мобильными рентгеновскими сканерами и системами интеллектуального видеоконтроля;
- (6) **усилить административную и уголовную ответственность за незаконный оборот подакцизных товаров**. Адекватная ответственность за совершенные правонарушения станет действенным предохранителем от их повторения в будущем.

Потерянные для государства миллиарды в виде налогов оседают в руках теневых дельцов и схемщиков, а часть этого ресурса направляется в коррупционную кормушку для дальнейшего функционирования теневой экономики. Стоит напомнить, что именно коррупция усложняет евроинтеграционные стремления Украины и является препятствием в долгих разговорах о выделении кредитов даже в экстраординарных условиях полномасштабной войны.

Нобелевский лауреат по экономике Джеймс Робинсон отмечает, что общества, в которых существует частичная терпимость к коррупции, а неуплата налогов считается механизмом сохранения финансовых ресурсов в домохозяйствах, ежедневно сталкиваются с неразвитыми институтами.

В результате законодательство работает только на бумаге, а общества лишены цивилизованного будущего.

Борьба с теневой экономикой должна быть топ-приоритетом государственной политики.

№ 1.381

Амбасадорка будівельного лобі у ВР голова профільного комітету Олена Шуляк оголосила 2026 рік роком повернення до афери із законопроектом 5655

Olena Shuliak разом з Oleksandr Novytskyi та ще 11.

3 дн. · 🌐

? Баг чи фіча?

📌 Будівельна сфера добре показує, що корупція — це вже радше не помилка в коді, а елемент операційної системи, яка формувалася роками. Її неможливо «вимкнути» одним рішенням. Вона реагує на зміни, адаптується до нових правил і шукає обхідні шляхи. Саме тому антикорупційні реформи в будівництві — не набір разових рішень, а послідовна зміна архітектури системи, у якій кожен наступний крок ускладнює зловживання і звужує простір для корупційного маневру.

📌 Сьогодні відбулося громадське обговорення розділу «Будівництво» Антикорупційної стратегії на 2026–2030 роки, організоване [Національне агентство з питань запобігання корупції – НАЗК](#) за участі експертів, представників бізнесу та органів влади.

1

⚠️ Ключова проблема — система контролю та нагляду у сфері будівництва. Сьогодні вона часто працює не як інструмент дотримання закону, а як точка тиску. Коли рішення залежать від території, конкретного органу і конкретної посадової особи, корупція перестає бути відхиленням і починає виглядати як штатний режим роботи. Саме тому я наполягала на екстериторіальності державного архітектурно-будівельного контролю. Ідея проста: замовник має мати альтернативу, а система — внутрішню конкуренцію. НАЗК погодилося лише на експериментальний формат в окремих адміністративно-територіальних одиницях. Це компроміс, але недостатній. Якщо ми хочемо реального ефекту, необхідно прямо ставити питання: або масштабування на всю країну, або чіткі критерії відбору територій, інакше експеримент ризикує перетворитися на вибірку без висновків.

2

📌 Аналогічна ситуація і з процедурою набуття права на виконання підготовчих та будівельних робіт. Передача відповідних повноважень державним реєстраторам прав на нерухоме майно — логічний крок у напрямку дерегуляції та зниження корупційних ризиків. Але знову — лише у форматі експерименту. Тут важливо не втратити головне: якщо інструмент працює, він має ставати правилом, а не винятком.

3

📌 Окремим блоком у дискусії постало питання моніторингу якості надання адміністративних послуг у сфері містобудування. Система без зворотного зв'язку нагадує панель приладів, де горять лампочки, але ніхто не дивиться на показники. Без публічної аналітики, без фіксації відмов і бездіяльності будь-яка реформа швидко втрачає сенс. Саме тому на громадському обговоренні було запропоновано альтернативу — експериментальний проєкт зі створення в структурі ДІАМ спеціального підрозділу, який би займався моніторингом якості адмінпослуг і розглядом скарг.

2026-01-02

Могильний

Почесну роль прощтовхувача корупційної афери цього разу на себе взяло...

Національне агентство з питань запобігання корупції 🤡

Нагадаю, що

— саме НАЗК і безпосередньо його попередній голова Олександр Новіков забезпечували дах #5655 наприкінці 2022 - напочатку 2023.

НАЗК під керівництвом Віктора Павлушика пірнуло ще глибше - вони підготували Антикорупційну стратегію на 2026-2030 роки, яка

— передбачає реалізувати майже весь негатив #5655, як "антикорупційні заходи".

Як так вийшло, зараз не буду розповідати.

Але натякну, що групу "незалежних" експертів по розробці проекту у НАЗК очолювала та сама помічниця Шуляк, якій належить авторство файлів по #5655 ;)

Єдина принципова відмінність пропозицій нової *Анти кор стратегії НАЗК* від законопроекту Шуляк - деякі речі рекомендується запустити спочатку у форматі експерименту для окремих адміністративно-територіальних одиниць.

Допис користувача Olena Shuliak

4 Ще один системний вузол — комплексні плани просторового розвитку, що мали стати обов'язковими з 2025 року, але були відтерміновані до 2028-го. Формально відтерміновувати можна ще довго, питання лише в тому, скільки часу держава готова керувати розвитком територій без повноцінної карти. Станом на сьогодні лише одиниці громад реально їх розробили. Це небезпечний сигнал. Без актуальної містобудівної документації держава змушена керувати розвитком територій «на око». У таких умовах будь-які дозвільні процедури неминуче перетворюються на ручне управління. Саме тому я наполягаю, що держава має закріпити на рівні політики просту логіку — пріоритетне фінансування з державного бюджету та міжнародних коштів отримують громади, які мають комплексні плани просторового розвитку. Без цього ми й надалі житимемо в режимі відтермінувань і самообману.

5 Окремим акцентом під час обговорення стали BIM-технології. BIM — це рентген для будівництва: коли конструкція, обсяги і кошториси видно наскрізь, «загубити» зайві метри чи суми стає майже неможливо. Потрібна фіксація в Державній антикорупційній програмі обов'язковості застосування BIM для окремих категорій об'єктів, насамперед тих, що реалізуються за державні кошти.

Якщо звести всю дискусію до сухого залишку, картина виглядає так:

- ◆ монополія на рішення породжує зловживання;
- ◆ відсутність альтернативи — страх і залежність;
- ◆ непрозорість означає безкарність;
- ◆ експерименти без масштабування — імітацію реформ.

Антикорупційна стратегія — це не декларація добрих намірів.

- 🏛 Для парламенту це карта рішень, які потрібно ухвалювати.
- 👮 Для уряду — перелік систем, які більше не можна латати косметично.
- 👤 Для громад — сигнал, що правила гри змінюються не на словах.

💡 І якщо ми справді хочемо зламати корупційні механізми в будівництві, потрібно робити те, що системі завжди було незручно: розширювати вибір, відкривати дані і вмикати світло там, де роками було вигідно працювати в тіні.

Розписувати все відразу не має сенсу - все одно ніхто до кінця не дочитає.

Але для затравки, сьогодні буде аналіз допису Шуляк за результатами громадських обговорень проекту Антикорстратегії.

1) Шуляк як завжди розповідає, що головна проблема системи контролю - це здирицтво з забудовників.

Проте, факти свідчать про прямо протилежне - контроль працює на забезпечення даху незаконному будівництву і питання лише у розмірі хабарів, які зворотно пропорційні зв'язкам.

НАЗК заклало заготовку під передбачений #5655 приватний контроль під виглядом "екстериторіальності державного архітектурно-будівельного контролю". Навіть якщо свято вірити, що питання приватного контролю під це не закладено, ідея все одно виглядає вкрай корупціогенною.

Уявіть собі, що друзі Кличка починають забудовувати міста на заході країни (бо зараз це вигідно) під контролем Департаменту ДАБК КМДА і місцеве самоврядування там вже не має жодного впливу на зальотних.

А друзі Садового так саме починають будувати в Києві під контролем чиновників із львівського виконкому.

Або, взагалі, села в Одеській області за копійчані хабарі створюють управління ДАБК под замовлення окремих осіб (як це було вже з державною реєстрацією прав) і ці шарашки починають забезпечувати дах будівельним відморозкам по всій країні.

Шуляк обурюється, що наразі в Антикорстратегії це передбачено лише як експеримент.

2) Повністю копіюється з #5655 нова дозвільна система - реєстратори прав на нерухоме майно (ті самі, що забезпечують рейдерство і реєстрацію неіснуючого майна для "туалетних схем") починають реєструвати дозволи на будівництво.

Зрозуміло, що вони мають перевіряти виключно наявність пакету документів, бо теоретично нездатні перевіряти законність запланованого будівництва.

І знову Шуляк обурюється, що наразі в Антикорстратегії це передбачено лише як експеримент.

3) Цікава пропозиція за результатами громобговорень у НАЗК - "експериментальний проєкт зі створення в структурі ДІАМ спеціального підрозділу, який би займався моніторингом якості адмінпослуг і розглядом скарг".

Це ніщо інше, як спроби відбілити корупціонерів в ДІАМ. У нас вже передбачений державний архітектурно-будівельний нагляд (не плутати з контролем). І ДІАМ зобов'язаний постійно проводити документальні та камеральні перевірки якості надання адмінпослуг і розглядати скарги.

Навіть відділ вже існує на 17 посад - "Відділ нагляду за діяльністю органів з питань архітектури, містобудування та державного архітектурно-будівельного контролю".

Але ДІАМ цього не робить - там у них синекура з пристойною зарплатнею із бюджету і бронею від мобілізації. Тому за підтримки Шуляк на рівні Антикорстратегії запропонували в порядку експерименту (!) проводити те, що чиновники зобов'язані давно робити на постійній основі.

4) Шуляк все турбує відсутність комплексних планів і відтермінування їх обов'язковості до 2028 року.

По-перше, сама Шуляк за це відтермінування і голосувала.

По-друге, цих планів немає в умовно бідних громадах, бо сама Шуляк протягнула їх як комплексний документ, де землевпорядна частина коштує в рази дорожче за містобудівну. І саме ВР не забезпечує субвенцію в держбюджеті на розробку комплексних планів.

По-третє, багаті громади не розробляють комплексні плани, бо Шуляк і Ко дозволили розробляти ДПТ всупереч існуючим генпланам до тих пір, поки не будуть затверджені нові комплексні плани чи генплани.

Корупціонери на місцях не дурні, щоб різати таку курку.

А тепер Шуляк намагається звалити свою провину за повністю провалену реформу на когось іншого...

5) А от історія про ВІМ від Шуляк - це взагалі лицемірство 80 рівня...

Ще влітку 2022 року, ВР прийняла в першому читанні урядовий законопроект 6383 про ВІМ. І там є все те що Шуляк хоче для ВІМ від Антикорстратегії і навіть більше.

Але

— до другого читання він досі не дійшов, бо його блокує... комітет під керівництвом Олени Шуляк.

Більше того,

— Олена Шуляк навіть в числі депутатів, що особисто відповідають за підготовку цього проекту до другого читання.

Як бачимо, після звільнення з посади голови партії "Слуга Народу", Шуляк не змінилася - **продовжує лобіювати аферу з #5655 і прибрехує про інші питання містобудування, щоб видати себе за борчиню проти корупції і хаотичної забудови...**

P.S.

В проєкті Антикорстратегії набагато більше заходів, ніж згадала у себе Шуляк.

Просто інші взяли з #5655 без змін, тож і оборюватися з них Олена не буде ;)

№ 1.382

**"Не можна далі сцяти людям в очі" - кричала я
Зеленському сьогодні уві сні**

2026-01-02

Дар'я *Каленюк*

"Люди не готові гинути та воювати за державу, в котрій їх зневажають та лицемірно дурять".

Треба ж такому наснитися в новорічну ніч, подумала я, прокинувшись зранку... Чого б це?

1. Пішла подивитися новорічне звернення Зеленського. І я в шоці.

1) — По-перше, це було новорічне звернення до народів Європи та США, а також їхніх лідерів.

Українське суспільство та український народ відійшов на другий план. Головний посил від президента України - завершення війни залежить від Америки та Європи, які мають дотиснути до чогось росію. А українцям треба буде схвалити якесь завершення війни. Схоже, натяк на референдум.

2) — По-друге, з екрана говорив голуб сильного миру, в котрого на 90 % вже склалася мирна угода.

Лишилося всього 10 %, але що саме там - голуб миру говорить між рядків. Всього-на-всього, щоб погодилася росія. І всього-на-всього, щоб здати неокуповані території Донбасу в обмін на безпекові гарантії, які сильніші за Будапештський папірець та Мінську пастку. Тут пригадується, як весь 2024 рік Зеленський годував народ "двосторонніми безпековими гарантіями, підписаними з десятками країн", які насправді були міражем, повною піар-фікцією.

3) — По-третє, жодного слова про перемогу.

І нічого про зміни, які потрібні і в суспільстві, і в управлінні державою задля досягнення цієї цілі.

Треба просто "бути на крок попереду" росії. Просто "протриматися на день довше ніж ворог". Трішечки бути сміливішими за ворога. І буде щось... що називатиметься "сильний мир"... якщо цього захоче росія, або якщо росію дотисне Америка.

От і все. Це і є наш план? Наша стратегія?

Так це пряма дорога до капітуляції та стратегічного програшу.

2. Правда полягає в тому, що

1. Росія не хоче миру.

Вона хоче контролювати всю Україну. Україна для росії - плацдарм наступу на всю Європу, але в Європі вперто цього не хочуть бачити.

2. Америка не хоче тиснути на росію, бо путін вже пообіцяв золоті гори ціною в трильйони доларів близькому бізнес-оточенню Трампа.

3. Європа перелякана, але не готова переводити свою економіку на воєнні рейки.

Стратегія Європи - виграти час, аби а) втримати на довше Америку, точніше її військові бази НАТО в Європі, б) допомогти Україні подовше протриматися в ролі щита Європи, бо українці вже звикнули гинути, а їхні громадяни звикли двічі на рік по 2 тижні ходити у відпустку в)

повільно озброюватися, але аби різко не збільшувати витрат на комунальні послуги пересічного європейського виборця.

4. Якщо нічого не змінювати і просто "бути лише на крок попереду ворога", справедливого гідного миру не буде.

Лише капітуляція. Або коротка пауза перед наступною ще кривавішою фазою війни.

5. Ми не можемо змінити росію, ми не можемо змінити Америку, ми не можемо змінити Європу, але ми можемо і мусимо змінити себе.

Щоб бути не на крок, а на відстань світлових років попереду росії. Щоб ворог впадав у страх і паніку лише від думки нападати на нас. Ми мусимо здійснити квантовий стрибок у розвитку. Аби вижити. Аби просто мати право бути. І для цього потрібна мобілізація всього суспільства, всіх талантів, інновацій, витримки, якісної взаємодії. В нас є шалений потенціал до цього, але ключ до якісних змін і до перемоги в системі управління державою.

6. Поки

стратегічні галузі економіки деривають міндічі президента -

Поки єрмаки президента займаються нездарно дипломатією та військовим управлінням -

Поки сам президент будує собі "межигір'я" у війну на крові та карає своїх найкращих громадян, які вільно говорять правду. І не здатен визнати помилок та змінитися -

Ми лишаємося слабкі зсередини.

Україна та наш народ не матиме суб'єктності та буде фігурами, яких грають у шахи інші гравці.

Для людей це означатиме нові смерті, страждання, поневолення та утиски. Для Зеленського - замість героя та батька нації лишитися в підручниках історії невдалим жартом над Україною.

7. Що робити?

- 1) — Тверезо оцінювати реальність.
- 2) — Фільтрувати лицемірну брехню та солодкі піар-обіцянки.
- 3) — Усвідомлювати, що простіше не буде.

Цей марафон надовго.

Втікати немає куди і не потрібно. Дякувати Богові, що ми ще живі та можемо щось зробити. Наша перемога буде Його Божим чудом.

4) — Дбати про фізичне та ментальне здоров'я своє та близьких.

5) — Бути добрими та милосердними до людей навколо нас, бо всім нам дуже важко.

6) — І чесно та якісно попри все робити те, що від нас залежить там, де ми є. І за себе, і за тих, хто вже віддав життя, щоб ми мали шанс щось змінити на краще.

Головна проблема України - **Внутрішня окупація** через **узурпацію** влади та **знищення** держ інститутів. **Корупція "по українськи"** це наслідок та форма **рентної економіки**

- **«Внутрішня окупація»** - прихід до влади **групи меншості**, соціальне становище, свідомість та інтереси яких відповідно прямо **суперечать** більшості

(Де про це? І про шлях ? - Ю.Т.)

№ 1.383

Мировые итоги 2025 года

2026-01-02

СЕРГЕЙ ДАЦЮК, ДЛЯ "ХВИЛІ"

Сергей Дацюк с анализом мировых итогов 2025 года:

- (1) переход к многополярности,**
- (2) милитаризация,**
- (3) отказ элит от мышления,**
- (4) доминирование ИИ.**

В 2025-м году нужно задать важный для меня вопрос.

Может ли ИИ взять на себя мою работу и сформулировать основные итоги года, а также дать представления о надвигающихся краткосрочных, среднесрочных и долгосрочных перспективах?

Кое-что ИИ уже может. Например

— обобщить год в существующем дискурсе.

Однако, ИИ не умеет

- 1) обнаруживать новые тенденции,
- 2) создавать о них новый дискурс и
- 3) продвигать его среди человеческих мыслителей и различных сообществ людей.

1. Авторские обобщения 2025 года

2025 — год наступления открытого мирового понимания подготовки к мировой войне, возможно ядерной, за мировое лидерство.

2025 год и некоторое время после него вообще является критическим для Запада «последним шансом», после которого может последовать потеря Западом и США как его лидером мирового доминирования и перехода к двугегемонии или даже гегемонии Китая.

Сейчас это видится так:

— Запад как гегемон сломался, а Китай гегемоном быть не может или не хочет.

За 2025 год в мире произошло невероятное количество глобальных изменений, чего не было уже давно,

однако

— политики, эксперты и даже разные ИИ предпочитают их не понимать как не просто радикальные, а уровня реальности и экзистенции.

Меняется архитектура человечества, а не геополитическая структура мира,

поскольку

— кроме

1) — геополитических раскладов, меняется

2) — человеческая мера мира.

В 2025 году ситуация в мире милитаризовалась из-за 1) продолжающегося конфликта в Украине, сохраняющихся 2) военных проблем на Ближнем Востоке, 3) напряженности в Тихом океане,

— которые политические лидеры предпочитают не принимать как развивающуюся мировую войну-катастрофу.

Главный вопрос 2025 года и ближайшей перспективы:

1) — сохранится ли равновесие мировых сил (США и Китая), а также Европы и России, как их сателлитов, они превратятся в изолированные геополитические «крепости» или

2) — произойдет уничтожение/ослабление каких-то из них?

Скорее всего,

3) — они будут действовать как геополитические блоки или «крепости», с ограниченным сотрудничеством и усилением соперничества.

Уничтожение или полное ослабление кого-либо из ключевых игроков маловероятно в краткосрочной перспективе, но их влияние будет меняться.

Новая стратегия США от 5 декабря обосновывает «западно-полушарную неоизоляцию США» и готовность разделить мировое доминирование-гегемонию с Китаем.

Это лишь подтверждает состоявшееся

— **США больше не являются единоличным мировым гегемоном.**

В 2025 году между США и Европой произошел глубокий геополитический и экономический раскол, хотя формально дипломатические отношения не были разорваны.

Этот раскол был обусловлен возвращением Дональда Трампа на пост президента США и его политикой, которая была воспринята в Европе как открыто враждебная.

В 2025 году произошло геополитическое ослабление Европы в мире.

Напряженность Европы в трансатлантических отношениях через возвращение сепаратистски-западной политики США.

Европа столкнулась с экономическим давлением как со стороны США, так и Китая.

(1) Резкое снижение из-за изоляции США и войны России безопасности Европы.

(2) Ее внутренняя политическая неопределенность.

(3) Оглупление европейских элит, отказ от философского мышления и от создания нового дискурса.

В 2025 году Россия усилила конфронтацию с Западом.

— *ее игры с США в мирные договоренности были манипулятивны и не увенчались успехом.*

Россия продолжила делать ставку на

- 1) — военное ограничение суверенитета Украины путем затягивания войны до пропагандистски понятных ее гражданам целей,
- 2) — отстаивая свое мировое влияние исключительно через ядерную угрозу.

США не удалось геополитически перетянуть Россию на свою сторону и оторвать ее от Китая.

Европа перешла к геополитическому дистанцированию от России к подготовке войны с ней.

В 2025 году произошло углубление зависимости России от Китая:

— В условиях западных санкций Китай стал для России незаменимым экономическим партнером, главным покупателем ее энергоресурсов и поставщиком критически важных товаров.

Китай в 2025 году не стал мировым лидером.

Китай углубил связи с Россией.

Попытки наладить отношения с Европой для него оказались неудачными.

Китай работал над формирование альтернативного мирового порядка, однако его геополитические и правовые действия в мире носят пока реакционный характер. Китай не предлагает новую философию, отличную от западной, и не предлагает новую мировую политико-экономическую и социально-культурную модель мира. Китай тщетно пытается подхватить мировое западной лидерство. Собственно лидерство Китая в мире проблемно: у него нет новых смыслов и новых перспектив.

В 2025 году вероятность войны между США и Китаем выросла,

— *достигнув уровня, который многие аналитики называли самым высоким за последние десятилетия.*

Произошло усиление торговой войны, усилилась конкуренция в сфере высоких технологий, нарастала военная подготовка к потенциальному конфликту и милитаризировалась политическая риторика, «тайванский вопрос» не решился и остается главной причиной возможной войны.

В 2025 году Украина пыталась из последних сил сохранить свою геополитическую субъектность в ходе войны и мирных инициатив, активно

участвуя в переговорах и отстаивая свои «красные линии», несмотря на давление со стороны США и России.

При этом Россия действовала нерационально в долгосрочной перспективе, — закладывая даже в случае победы в войне,

1) — гуманитарный кризис и

2) — цивилизационный тупик **вовнутрь** своей государственности.

ИИ перешел из разряда экспериментальных технологий в повседневный инструмент, который глубоко интегрируется в нашу жизнь, работу и экономику, меняя привычные модели взаимодействия и создавая новые возможности и вызовы.

Сам ИИ описывает это так: массовое внедрение в бизнес-процессы; экономический бум и инвестиции (в цифровой рынок — авт.); улучшение взаимодействия человека и робота; персонализация и создание контента; прогресс в здравоохранении и наук; развитие автономных систем; энергоэффективность (и смещение энергопотребления в сторону ИИ — авт.); этические и нормативные дискуссии.

Отсутствие осознания и понимания на уровне мировых экспертов:

1) это начало эмпирически переживаемого сингулярного перехода;

2) ИИ не может быть просто помощником человека, потому что человек — ленивая сволочь и неизбежно становится его рабом;

3) это не просто изменение человеческой экзистенции, это ее умножение как экзистенций в том числе нечеловеческих и подчинение их транзистенции;

4) это изменение всей человеческой реальности, рождение совместного человечества и создаваемой особо и отдельно **человеческой архитектуры**;

5) это освоение ИИ философии и превращение его в «философского зомби», что вынуждает человечество искать и создавать **ненормативное мышление** за пределами монополии философии. Это можно обозначить как главную проблему ближайшего времени «предсингулярность: становление человечества или разобщенное рабство людей у ИИ».

ИИ не дает этих обобщений в вопросах об итогах 2025 года (можете сами это проверить), однако на вопросы обо всех перечисленных тенденциях отвечает утвердительно.

То есть,

— если сам додумаешься до вопроса-проблемы, ИИ ее подтвердит, но сам в итоги года их не вынесет, основываясь на дискурсе итогов человеческих экспертов.

То есть

— разрозненные понимания происходящего в мире есть, но эксперты не пытаются собирать их в целостность и делать общемировые обобщения.

Таким образом, сделать совместный с ИИ анализ мировых итогов у автора не получилось.

Вот что отвечает ИИ

на вопрос об итогах года (дление имеющихся тенденций в наличном дискурсе).

В 2025 году в геополитическом плане мир продолжил движение к многополярности.

Замедление экономического и гуманитарного развития. Мировая экономика продолжала расти темпами ниже среднего показателя до пандемии (прогноз роста около 2,8%). ООН снизила свой первоначальный прогноз роста на 2025 год. Прогнозируется замедление роста в США и Китае, а это значит — мировой экономический кризис, которого мир еще не знал.

Экономический рост развивающихся стран при отказе от осмысления ими мировых перспектив. Доля развивающихся стран в мировом ВВП продолжила расти.

Стремительное развитие искусственного интеллекта (ИИ) по формальным человеческим показателям (при непонимании, что такое нечеловеческое осознание ИИ самого себя и в чем состоит его восуществление — от авт.).

Фрагментация экономики при падении роли государств. Мировая экономика становится более фрагментированной из-за геополитической напряженности и усиление разнообразия конкуренции, что приводит к перестройке цепочек поставок (решоринг, ниаршоринг, френдшоринг).

Фрагментация технологических производств и сосредоточение развития на некоторых прорывных технологиях, имеющих двойное и/или военное значение. Увеличивается количество и значение международных технологических

альянсов, объединяющих университеты, компании и государства для разработки инноваций.

Возобновляемые источники энергии: В 2025 году был дан старт глобальным проектам по внедрению возобновляемых источников энергии, включая строительство крупных ветроэлектростанций и солнечных ферм.

В социальной политике наблюдались значительные социальные сдвиги, в частности, рост популярности движения за здоровый образ жизни (NoLo — без алкоголя и с низким его содержанием) среди молодежи и людей всех возрастов.

Температурные рекорды — 2025 год, вероятно, станет одним из самых теплых за всю историю наблюдений, а последние 11 лет (2015-2025) уже признаны самыми жаркими за 176 лет. При этом происходит снижение внимания к климатическим и экологическим проблемам, вытеснение их из повестки дня мировых элит.

2. Авторское. Наиболее заметные мировые глупости 2025 года

1) — Глупость России

Дление войны России с Украиной, агрессивная риторика против Европы и лживая игра с США в контексте отношений с Китаем, разрушение Украиной ее военного и экономического потенциала уничтожают смысл и перспективы России в мире.

2) — Глупость Украины

Настаивание Украины на ресентиментальной справедливости в пикку достойному завершению войны с Россией разрушает страну, общество и государство, порождая вопрос, насколько Украина вообще сохранится после войны.

3) — Глупость Европы

состоит в поддержке дления войны России с Украиной, так как это дает ей время оттянуть войну России с ней. Европа выделяет деньги на свою подготовку к войне, но оказывается в ситуации катастрофических последствий своего упадка: неопределенности из-за распада Западной цивилизации, в сильной зависимости от США, в неожиданном отказе США от поддержки Европы, в неуспевании Европы создать военную мощь до войны без США, в разрушении перспективы НАТО, в отрицательных последствиях отказа от российских энергоносителей, в отвратительных последствиях миграционной политики и исламизации.

Без цивилизационных преобразований Европа довершит «Закат Европы», предсказанный в 1918 и 1922 году Освальдом Шпенглером.

4) — Глупость Трампа и США

Отказ Трампа от изменения политической (реформа ООН), экономической (реформа мировой экономики совместно с Китаем и Европой) и военной (реформа НАТО) архитектуры мира подрывает роль США как мирового гегемона.

Вместо этого

— администрация Трампа развернула величайшую с 1930-х годов тарифную войну.

В общем виде

— это попытка капитализировать доминирующее влияние США в мире напоследок, предчувствуя его утрату.

Тарифные войны Трампа

— это политика корпората, выступающая как бессмысленная международная глупость с плохой перспективой для своего государства.

Многое можно сделать напоследок, но капитализировать свою кончину может лишь одинокий глупец без веры в общее благо и в уважаемое посмертие.

— Рост доходов США в краткосрочной перспективе не компенсирует возрастающую мировую неопределенность в среднесрочной перспективе: потери будут кратно больше доходов.

Это снижает не только экономический, но и политический авторитет, а также разрушает цивилизационные перспективы США.

3. Мировые события

1) Война в Украине

Сохранив геополитическую субъектность в ходе войны,

— Украина оказалась неспособной к самостоятельным предложениям по остановке войны в прямых отношениях с Россией, прибегая к посреднической, чрезвычайно дорогой и бесперспективной помощи 1) США и 2) ЕС.

1 января Украина прекращает поставки российского газа, прекращая транзитное соглашение с «Газпромом» и прекращая поставки газа в Приднестровье, сепаратистский регион на востоке Молдовы.

5 января ВСУ начали наступление в Большесолдатском районе Курской области, начав бои за Бердин.

3 февраля Взрыв в ЖК «Алые Паруса» в Москве. Погибли два человека, включая основателя батальона «АрБат» Армена Саркисяна, четверо ранены.

8-9 февраля Литва, Латвия и Эстония отсоединились от синхронного режима электроэнергетической работы с Россией и Беларусью и присоединились к энергосистеме Европы.

11 февраля Спецпосланник Трампа Стив Уиткофф провёл переговоры в Москве, в ходе которых было достигнуто соглашение об освобождении Марка Фогеля в обмен на освобождение Александра Винника.

12 февраля Состоялся телефонный разговор Трампа и Путина, обсуждали перспективы завершения войны, затем состоялся телефонный разговор с Зеленским, обсуждали то же самое. Это был первый прямой обмен мнениями между лидерами России и США с февраля 2022 года.

14 февраля Новый безопасный конфайнмент ЧАЭС был повреждён ударом беспилотника. Внутренняя защитная оболочка реактора не пострадала, к повышению радиационного фона это не привело.

17 февраля В Париже по инициативе президента Франции Эмманюэля Макрона состоялся экстренный саммит для обсуждения политики обороны, вторжения России в Украину и возможных мирных договорённостей об его окончании.

18 февраля Владимир Путин объявляет, что Россия и США официально договорились о восстановлении дипломатических отношений. В Саудовской Аравии проходит четырехчасовой саммит между США и Россией.

27 февраля В Стамбуле прошли российско-американские переговоры, в ходе которых были определены первые шаги к стабилизации работы дипмиссий

28 февраля Первый публичный скандал на вершине политики. В Белом доме состоялась встреча президента США Дональда Трампа и президента Украины Владимира Зеленского. Трамп и вице-президент Джей Ди Вэнс резко критикуют Зеленского, поднимая вопросы о поддержке Украины, предлагаемом прекращении войны и будущем страны в целом. Президент США говорит Президенту Украины «у вас нет хороших карт на руках, чтобы играть», в ответ Президент Украины делает срач с Президентом США, через

неделю после которого под давлением Европы извиняется и благодарит Президента США.

2 марта Лондонский саммит об Украине, создание «coalition of the willing» — коалиции не то решительных, не то желающих.

3 марта Администрация Трампа приостанавливает военную помощь Украине после встречи в Овальном кабинете с Зеленским на прошлой неделе.

5 марта 2025 года, по сообщениям различных источников, США перестали обмениваться с Украиной разведданными.

12 марта ВС РФ отбили (освободили) город Суджа в Курской области.

15 марта Несколько самолётов ВКС РФ вошли в опознавательную зону ПВО Южной Кореи.

4 апреля ВС РФ нанесли ракетный удар по жилому микрорайону в Кривом Роге. 20 человек погибли, в том числе 9 детей, и 75 получили ранения.

13 апреля Российский ракетный удар по украинскому городу Сумы, в результате которого погибло по меньшей мере 34 человека и более 100 получили ранения. Это была самая масштабная атака на мирных жителей в 2025 году.

19 апреля Президент России Владимир Путин объявил о введении пасхального перемирия на линии боевых действий в Украине. Согласно заявлению, российские войска должны прекратить все боевые действия с 18:00 19 апреля до 00:00 21 апреля.

25 апреля Переговоры России и США о достижении мира в Украине: В Москве прошли четвёртые переговоры президента РФ Владимира Путина и спецпосланника президента США Дональда Трампа Стива Уиткоффа.

26 апреля Россия объявила о полном освобождении Курской области от вооружённых сил Украины.

29 апреля Президент России Владимир Путин подписал указ о присвоении аэропорту Волгоград исторического наименования Сталинград.

30 апреля Подписано Соглашение между Украиной и США о минеральных ресурсах, которое предоставляет экономический стимул для США продолжать инвестировать в оборону и восстановление Украины в обмен на доступ к энергетическим и минеральным ресурсам страны, охваченной войной.

15 мая В Московском метрополитене на станции «Таганская» восстановили барельеф со Сталиным.

16 мая В Стамбуле прошли переговоры между делегациями России и Украины об урегулировании ситуации между двумя странами.

18 мая Россия начала самую масштабную атаку на Украину с начала войны с использованием 273 беспилотников.

20 мая Европейский союз принял 17-й пакет антироссийских санкций.

21 мая В пригороде Мадрида убит украинский политик Андрей Портнов.

23 мая Россия и Украина начали проведение масштабного обмена военнопленными по формуле 1000 на 1000, договорённость о которых была достигнута на переговорах в Стамбуле.

31 мая—1 июня Серия крушений поездов под Брянском и Курском в результате обрушения железнодорожных мостов. Погибло 7 человек, более 120 пострадали.

1 июня Операция «Паутина»: Служба безопасности Украины запустила более 100 беспилотных летательных аппаратов на военных аэродромах по всей России, атакуя 40 дальних стратегических бомбардировщиков на военных аэродромах «Дягилево», «Оленья», «Иваново» и «Белая».

2 июня В Стамбуле прошёл второй тур прямых российско-украинских переговоров.

17 июня В результате российского удара по Киеву погибли 28 человек и ранены более 130.

24 июня Россия нанесла ракетные удары по Днепру, погибли 18 и ранено более 280 человек.

7 июля В день объявления об отставке с поста министра транспорта РФ найден мёртвым с огнестрельным ранением Роман Старовойт.

14 июля Бориса Акунина заочно приговорили к 14 годам колонии. Также МВД России объявило в розыск писателя Дмитрия Быкова.

17 июля Юлия Свириденко сменила Дениса Шмыгаля на посту премьер-министра Украины.

20 июля Президент Украины Владимир Зеленский ввёл персональные санкции против журналистки Юлии Латыниной.

22 июля Первые крупные антиправительственные протесты прошли по всей Украине с начала войны после того, как президент Владимир Зеленский подписал закон о передаче двух антикоррупционных агентств (НАБУ, САП) под контроль Генеральной прокуратуры.

23 июля Российско-украинские отношения: В Стамбуле прошёл третий раунд российско-украинских переговоров.

27-28 июля Первый коммерческий рейс с более чем 400 пассажирами на борту вылетел из Москвы, Россия, в Пхеньян, Северная Корея.

31 июля В результате российского удара по Киеву погиб 31 человек, среди них — пять детей. 159 пострадали.

31 июля Верховная Рада Украины вернула независимость Национального антикоррупционного бюро (НАБУ) и Специализированной антикоррупционной прокуратуры (САП).

6 августа Спецпосланник Трампа Стив Уиткофф провёл переговоры с Путиным в Москве.

15 августа Президент России Владимир Путин впервые после вторжения России на Украину в 2022 году встречается с президентом США Дональдом Трампом на совместной военной базе Элмендорф-Ричардсон в Анкоридже, штат Аляска; встреча, посвящённая обсуждению рамок мирного процесса, прерывается раньше, чем предполагалось, и никаких соглашений не объявляется.

18 августа Лидеры со всей Европы присоединяются к президенту Украины Владимиру Зеленскому на спешно организованной встрече на высшем уровне с президентом США Трампом в Белом доме.

28 августа В результате российского удара по Киеву разрушена секция пятиэтажного жилого дома в Дарницком районе, погибли 24 человека включая 4 детей, ранены 54. Повреждены здания иностранных представительств и общественных организаций, включая офис Британского совета.

30 августа Андрей Парубий, бывший спикер украинского парламента, застрелен во Львове, Украина, что положило начало розыску подозреваемого.

10 сентября Более дюжины российских беспилотников вторглись в воздушное пространство Польши, заставив самолеты НАТО быть в спешке, чтобы перехватить и сбить некоторые из устройств.

19 сентября Три российских истребителя МиГ-31 нарушили воздушное пространство Эстонии в районе острова Вайндлоо. В ответ Эстония применяет статью 4 Устава НАТО.

20 сентября Интервидение 2025 проходит в Москве, Россия. Вьетнамский участник Ок Фук побеждает с песней «Phu Dong Thien Vuong».

22 сентября Аэропорты Копенгагена (Дания) и Осло (Норвегия) временно закрыты из-за подозрительных беспилотников, замеченных вблизи их воздушного пространства.

24 сентября Аэропорты Ольборга и Биллунна в Дании временно закрыты из-за подозрительных беспилотников, замеченных вблизи их воздушного пространства.

26 сентября На авиабазе Каструп, главной базе Королевских ВВС Дании, зафиксирована подозрительная активность беспилотников.

27 сентября На главной авиабазе Эрланд в Норвегии, главной базе Королевских ВВС Норвегии, замечена подозрительная активность беспилотников.

2 октября Аэропорт Мюнхена в Эрдинге и Фрайзинге (Германия) временно закрывается из-за подозрительных беспилотников, замеченных вблизи его воздушного пространства.

30 октября Международное агентство по атомной энергии (МАГАТЭ) сообщило, что массированный комбинированный удар России привел к повреждению подстанций, критически важных для ядерной безопасности, есть разрушение энергетики.

8 ноября Произошла самая массированная атака РФ с начала войны по ТЭС Центрэнерго, компания остановила генерацию электроэнергии. Начинается продолжительный блекаут по графикам — света в Киеве не бывает от 4 до 18 часов, в Харькове бывает и больше. Города с блекаутом: Харьков, Одесса, Днепр, Запорожье, Сумы, Херсон, Николаев и Львов. Это как бы известно всем украинцам, но не становится мировыми новостями.

10 ноября НАБУ и САП провели операцию «Мидас» по масштабному разоблачению коррупции в энергетике Украины. С этой операции начинается крупнейший с начала полномасштабной войны политический кризис в Украине.

10-12 ноября Коррупция в Украине, Операция «Мидас»: Министр юстиции Украины Герман Галущенко и министр энергетики Светлана Гринчук ушли в отставку после расследования Национальным антикоррупционным бюро (НАБУ) предполагаемой схемы взяточничества с участием оператора украинской атомной электростанции «Энергоатом».

14 ноября Вторжение России в Украину: 6 человек погибли и более 30 ранено в результате российской ракетной и дроновой атаки на Киев. Были нанесены повреждения посольству Азербайджан.

19 ноября Согласно обнародованному отчету МАГАТЭ три украинских АЭС сократили производство электроэнергии после массовой атаки.

20 ноября Президенту Украины в Киеве был представлен «мирный план» Трампа, фактически являющийся российским планом окончания войны с Украиной, неизменным с 2022 года. Он вызвал большую реакцию как в Украине, так и по всему миру.

28 ноября Руководитель Офиса Президента Украины Андрей Ермак ушел в отставку.

29 ноября Российско-украинская война, Обстрелы Киева: Российская армия нанесла массированный удар по Киеву. Повреждены жилые дома, по последним данным, погибли два человека, ещё 27 пострадали. 17 человек, в том числе один ребёнок, госпитализированы.

2 декабря Четыре неизвестных военных беспилотника преследовали самолет Зеленского во время его визита в Ирландию. Полиция Ирландии начала расследование. Европа подозревает Россию, Россия подозревает европейские спецслужбы с целью запугать Президента Украины.

19 декабря Лидеры ЕС одобрили кредит Украине в размере 90 млрд евро на следующие два года, который Киев погасит после того, как Россия выплатит репарации.

28 декабря Встреча Трампа и Зеленского. Украина получила гарантии безопасности США. По территории Донбасса не договорились. Мир наступил лишь в районе ЗАЭС, потому что Россия напрямую договорилась с Украиной.

30 декабря Американский Институт изучения войны (ISW) не нашел подтверждения атаки украинских беспилотников на резиденцию Владимира Путина на Валдае, о которой Кремль сообщил накануне. 31 декабря это же подтвердил The Wall Street Journal со ссылкой на представителей ЦРУ США.

Война с Россией проиграна Украиной.

Однако

— Украина пытается заключить все еще справедливый, а не достойный мир.

Доминирующий национал-патриотический ресентимент уничтожает будущее страны.]

2) Завершение войны на Ближнем Востоке

Фактически завершены:

— 1) израильско-палестинская война, 2) ирано-израильская конфронтация и гражданская война в Сирии.

— Конфликт в Йемене продолжается, при этом хуситы возобновляют нападения в Красном море после временной паузы, что приводит к ответным ударам со стороны США и их союзников.

15 января Война в Газе: объявлено о соглашении о прекращении огня между Израилем и ХАМАС, которое включает обмен заложниками и разрешение на доставку международной помощи в Газу для прекращения 15-месячного конфликта (вступает в силу 19 января).

29 января Ахмед аль-Шараа назначен президентом Сирии после того, как пост президента оставался вакантным в течение месяца после падения режима Асада.

16 февраля ХАМАС согласился передать власть в секторе Газа Палестинской национальной администрации.

8 марта Более 1000 человек, в том числе не менее 700 гражданских лиц, погибли в столкновениях между сирийскими силами безопасности и бывшими сторонниками Асада в провинции Латакия; одно из самых высоких показателей смертности в Сирии с 2011 года.

15 марта США наносят авиаудары по контролируемым хуситами районам Йемена, убивая по меньшей мере 53 человека, после того как группировка ополченцев заявила, что возобновит нападения на израильские суда.

18 марта Израиль возобновил удары по сектору Газа после двух месяцев перемирия

16 апреля ВМС США наносят серию ракетных ударов по контролируемому хуситами Йемену, в результате чего погибает по меньшей мере 31 человек и 101 получает ранения.

17 апреля Верховный суд России исключил движение «Талибан» из списка террористических организаций.

17 мая Израиль начал операцию «Колесницы Гедеоны» в секторе Газа.

1 июня Корабль «Мадлин» Флотилии свободы, перевозящий гуманитарную помощь в Газу (Палестина), отправляется в плавание со шведской активисткой Гретой Тунберг, членом Европейского парламента Римой Хассан и 10 другими добровольцами.

8 июня Израильские военные перехватили парусник «Мадлен» со шведской активисткой Гретой Тунберг, шедший по Средиземному морю в сектор Газа.

13 июня Израиль наносит авиаудары по ядерным объектам Ирана, убивая военных командиров, включая Хоссейна Салами; Иран принимает ответные меры.

15 июня Мирный протест, в котором приняли участие от 100 000 до 150 000 человек, прошел в Гааге, Нидерланды, требуя от правительства Нидерландов принять меры против военной кампании Израиля в Палестине.

17 июня По меньшей мере 59 палестинцев погибли в секторе Газа после того, как израильские танки открыли огонь по толпе, ожидавшей гуманитарную помощь.

22 июня Ирано-израильская война: Соединенные Штаты наносят авиаудары бомбардировщиками В-2 по трем иранским ядерным объектам в Фордо, Натанзе и Исфахане.

24 июня Иран и Израиль договорились о прекращении огня при посредничестве США, однако имело место нарушение режима прекращения огня с обеих сторон.

16 июля Израильская авиация нанесла удары по президентскому дворцу и Генеральному штабу Сирии в Дамаске.

21 июля 28 стран, включая Великобританию, выступили с совместным заявлением, призывающим к немедленному прекращению израильской войны в секторе Газа, заявив, что страдания мирных жителей «достигли новой глубины».

8 августа Кабинет безопасности Израиля одобряет план Биньямина Нетаньяху по полной военной оккупации сектора Газа.

17 августа По оценкам, в протестах по всему Израилю участвуют 2,5 миллиона человек, а 300 000 из них пришли на митинг в Тель-Авиве, призывая к прекращению огня и освобождению заложников в секторе Газа, Палестина.

22 августа Впервые подтвержден голод в городе Газа после того, как поддерживаемый ООН орган, ответственный за мониторинг продовольственной безопасности, повысил его классификацию до пятой фазы, самого высокого и худшего уровня.

25 августа В результате израильского удара по больнице Насер в Хан-Юнисе (Сектор Газа) погибло 22 человека, в том числе 5 иностранных журналистов, ранено более 80.

28 августа Самопровозглашенный премьер-министр хуситов Ахмед аль-Рахави убит в результате израильского авиаудара в Сане, Йемен.

1 сентября Международная ассоциация исследователей геноцида заявляет, что Израиль совершает геноцид в секторе Газа, Палестина, отмечая нападения на здравоохранение, гуманитарную помощь и образовательные учреждения как способствующие этому факторы.

6 сентября По оценкам, 1500 человек протестуют против запрета группы «Палестинская акция» на Парламентской площади в Вестминстере, 890 человек арестованы по Закону о терроризме.

21 сентября Великобритания, Канада и Австралия объявляют о своем официальном признании Палестины как суверенного государства.

22 сентября Франция, Люксембург, Мальта и Андорра официально поддерживают государственность Палестины.

26 сентября Премьер-министр Израиля Биньямин Нетаньяху выступает на Генеральной Ассамблее ООН, обещая «закончить работу» против ХАМАС в секторе Газа и осуждая недавние заявления о поддержке палестинской государственности; многие страны бойкотируют его выступление.

8 октября Израиль и ХАМАС согласовали первую фазу плана прекращения огня, поддержанного США, спустя два года и один день после террористической атаки ХАМАС на Израиль, которая спровоцировала военное наступление на Газу. План предусматривает обмен оставшихся израильских заложников на палестинских заключённых, вывод израильских войск из Газы и расширение гуманитарной помощи.

13 октября ХАМАС возвращает последних 20 выживших израильских заложников, а Израиль освобождает около 2000 палестинских заключенных и задержанных, всего через два года после террористической атаки ХАМАС и военного ответа Израиля.

19 ноября Совет Безопасности ООН одобрил мирный план президента США Дональда Трампа для Газы.

20 декабря Военные США ночью нанесли удары по объектам террористической группировки ИГИЛ в Сирии. Президент Дональд Трамп назвал эти авиаудары «ударами возмездия» за нападение 13 декабря в Пальмире, где боевик ИГИЛ убил троих американцев.

В целом, к концу 2025 года ситуация на Ближнем Востоке остается крайне нестабильной, с продолжающимися конфликтами и высоким риском дальнейшей эскалации.]

3) Политика

Риск возникновения мировой войны считается самым высоким со времен окончания Второй мировой войны, и многие эксперты описывают текущую ситуацию как «прелюдию к войне» или «Великую фрагментацию».

4 января Канцлер Австрии Карл Нехаммер объявил о своей отставке.

6 января Джастин Трюдо объявляет о своей отставке с поста лидера Либеральной партии и премьер-министра.

10 января Избранный президент США Дональд Трамп был приговорен федеральным судом штата Нью-Йорк к освобождению от наказания после того, как был признан виновным (в мае 2024 года) в фальсификации деловой документации по делу о взятках за молчание.

15 января Отстраненный президент Южной Кореи Юн Сок Ёль арестован после недельного противостояния в его президентской резиденции в Сеуле.

20 января Инаугурация 47-го президента США Дональда Трампа. Джей Ди Вэнс — вице-президент. Трамп — старейший человек, вступивший в должность, и, после Гровера Кливленда, всего лишь второй человек, избранный на непоследовательные сроки в Белый дом. В первый день своего возвращения в должность президент Дональд Трамп помиловал более 1500 своих сторонников, обвиняемых в связи с нападением на Капитолий США 6 января 2021 года, объявил чрезвычайное положение на южной границе страны и вышел из Всемирной организации здравоохранения и Парижского соглашения по климату. Дональд Трамп издал указ о приостановке всех программ иностранной помощи на 90 дней, за исключением некоторых программ гуманитарной помощи. Также Президент США издал указ о том, что федеральным агентствам следует резко сократить инициативы по обеспечению разнообразия, равенства и инклюзивности во всем федеральном правительстве.

26 января В Беларуси на выборах действующий президент Александр Лукашенко был переизбран.

28 января Президент США Дональд Трамп подписал несколько указов, касающихся вооружённых сил США, в том числе о создании американского аналога израильской системы противоракетной обороны «Железный купол».

28 января Стрелки «Часов Судного дня» перевели на секунду вперёд. Война в Украине может стать ядерной в любой момент. Конфликт на Ближнем Востоке грозит выйти из-под контроля и превратиться в более масштабную войну. Искусственный интеллект в системах прицеливания боевой техники уже использовали в Украине и на Ближнем Востоке. Это обострило проблему, в какой мере машинам дозволено принимать военные решения, включая применение ядерного оружия.

30 января Даниэль Ортега провёл в Никарагуа реформу конституции, официально утвердив в стране двоевластие, и сделал свою жену Росарио Мурильо сопresidentом. Никарагуа была провозглашена социалистической республикой.

5 февраля Президент США Дональд Трамп подписывает указ, запрещающий женщинам-трансгендерам участвовать в женских видах спорта.

5 февраля Президент Аргентины Хавьер Милей распорядился о выходе страны из ВОЗ. Израиль вышел из Совета ООН по правам человека.

14—16 февраля В Мюнхене (Германия) прошла 61-я ежегодная международная конференция по безопасности. Изменилась роль Европы в мире. Радикальна критика Европы за отступление от свободы и демократии со стороны США.

23 февраля В Германии прошли досрочные парламентские выборы. Победу одержала партия «ХДС» во главе с Фридрихом Мерцем со значительным отрывом.

10 марта НАСА стало первым федеральным агентством США, начавшим увольнять штатных сотрудников в соответствии с директивами президента Трампа о сокращении штатов.

14 марта Вступил в должность избранный премьер-министр Канады Марк Карни.

19 марта По всей Турции вспыхнули общенациональные протесты после ареста мэра Стамбула Экрема Имамоглу по обвинению в коррупции и терроризме.

25 марта Вступил в должность президент Беларуси Александр Лукашенко.

24 марта Газета «The Atlantic» публикует статью «Администрация Трампа случайно отправила мне сообщение о своих военных планах», в которой утверждается, что министр обороны США Пит Хэгсет включил журналиста в групповой чат, в котором подробно описывались авиаудары в Йемене.

29 марта Госдепартамент США принял решение о ликвидации USAID.

31 марта Лидер крайне правых сил Франции Марин Ле Пен признана виновной в хищении средств ЕС, что лишает ее возможности баллотироваться на выборах в течение пяти лет.

3 апреля Венгрия выходит из Международного уголовного суда после того, как премьер-министр Израйля Биньямин Нетаньяху, разыскиваемый по ордеру МУС на арест, прибывает с государственным визитом в США.

21 апреля Папа Франциск, глава Католической церкви с 2013 года, умирает в возрасте 88 лет. Мировые лидеры отдают дань памяти ушедшему. Многие страны объявили национальный траур.

26 апреля На похоронах Папы Франциска присутствуют делегации из 164 стран, в том числе 82 лидера, и 250 000 представителей общественности.

28 апреля Канадские избиратели переизбирают Либеральную партию на пост главы правительства, что было вызвано торговой войной с США и комментариями политических лидеров США об аннексии их страны.

2 мая Федеральное ведомство по охране конституции Германии признало партию «Альтернатива для Германии» правоэкстремистской организацией на федеральном уровне.

6 мая Премьер-министр Великобритании Кир Стармер и премьер-министр Индии Нарендра Моди подписывают «историческое» соглашение о свободной торговле, предусматривающее снижение тарифов на 99% индийского экспорта в Великобританию.

6 мая Фридрих Мерц избран канцлером Германии во втором туре парламентского голосования, спустя несколько часов после поражения в первом туре, что является первым случаем в истории Германии после Второй мировой войны.

7 мая Индия наносит авиаудары по нескольким объектам в Пакистане, в результате чего погибает по меньшей мере восемь человек; Пакистан объявляет чрезвычайное положение, называет удары актом войны и наносит ответные удары по Индии, в результате чего погибают три человека.

7–8 мая Конклав из 133 кардиналов-выборщиков избирают Роберта Фрэнсиса Прево преемником Папы Франциска в четвёртом туре голосования. Он принимает имя Папы Льва XIV и становится первым Папой из Северной Америки и первым из ордена Святого Августина.

10 мая Пакистан объявил о начале операции «Нерушимая стена» против Индии и нанёс по ней серию ракетных ударов.

12 мая Пакистан открыл воздушное пространство после прекращения огня с Индией. Индия открыла аэропорты на границе с Пакистаном[61][62] и возобновила пропуск воды в Пакистан.

24 мая Президент США Дональд Трамп посетил военную академию Вест-Пойнт, где выступил с речью, в ходе которой объявил о прекращении практики распространения демократии силой.

30 мая Илон Маск покинул пост главы Департамента эффективности правительства.

3 июня Президентские выборы в Южной Корее 2025 года: после того, как Ли Чжэ Мён был выдвинут вперёд в результате импичмента Юн Сок Ёля, он побеждает на выборах, опередив Ким Мун Су.

4 июня Дональд Трамп подписал новый закон, который запрещает въезд на территорию США гражданским лицам из 19 стран мира (12 — с полным запретом, 7 — с частичным запретом).

16–17 июня В Кананаскисе, Канада, проходит 51-й саммит «Большой семерки». «Мы подтверждаем нашу поддержку безопасности Израиля. Иран является главным источником региональной нестабильности и террора».

21 июня Американо-белорусские отношения: Во время визита в Минск спецпредставителя президента США Дональда Трампа Кита Келлога были освобождены белорусский оппозиционер Сергей Тихановский и ещё 13 политзаключённых.

24–25 июня На Всемирном форуме в Гааге, Нидерланды, проходит саммит НАТО касательно увеличения ежегодных оборонных расходов членов НАТО до нового целевого показателя в 5%. Марк Рютте призвал альянс «перейти к военному мышлению и резко увеличить наше оборонное производство и оборонные расходы».

27 июня Российско-азербайджанские отношения: Задержание представителей азербайджанской диаспоры в Екатеринбурге привело к ухудшению отношений Москвы и Баку.

2 июля Ядерная программа Ирана: Президент Ирана Масуд Пезешкиан распорядился приостановить сотрудничество с МАГАТЭ.

5 июля Илон Маск анонсировал создание новой политической партии в США — «Партии Америки».

8 июля Заявка Болгарии на принятие евро в качестве официальной валюты страны одобрена Европейским парламентом и Советом; евро заменит лев 1 января 2026 года.

12 июля Достигнуто соглашение о создании государства Новая Каледония, которое будет иметь автономию, но не получит полную независимость от Франции.

4 августа Верховный суд Бразилии отправил бывшего президента страны Жаира Болсонару под домашний арест.

6 августа Кароль Навроцкий вступил в должность президента Польши.

8 августа Армения и Азербайджан при посредничестве США подписали соглашение об отказе от военного противостояния; Зангезурский коридор передали под контроль США на 99 лет.

8 августа Президент Трамп подписал секретный указ, где предложил использовать армию США против наркокартелей — в частности, венесуэльских и мексиканских, что привело к серии ударов по судам в карибском бассейне в следующие месяцы.

12 августа Президент США Дональд Трамп разместил в Вашингтоне, округ Колумбия, не менее 800 бойцов Национальной гвардии и объявил о федеральном контроле над полицией округа Колумбия.

31 августа В Тяньцзине (КНР) открылся 25-й саммит ШОС. Многими аналитиками и СМИ это было воспринято как демонстрация антизападного мирового единства.

3 сентября Парад Победы в Пекине в честь 80-летия победы над милитаристской Японией. Фактически этот парад стал международным смотром антиамериканской или даже антизападной коалиции. Китай продемонстрировал претензию на мировую гегемонию и вытеснение США с этой роли. США это поняли и напряглись. Многие в мире этого не поняли и продолжают жить, как раньше, надеясь на мировой порядок США. Китай, как и Россия, предпочитает праздновать победу во Второй мировой войне отдельно от мира.

5 сентября Президент США Дональд Трамп отправляет десять истребителей F-35 в Пуэрто-Рико для участия в военных действиях против наркокартелей в Карибском регионе.

8 сентября Премьер-министр Франции Франсуа Байру проигрывает вотум доверия в Национальной ассамблее, проголосовав 364 против 194, что приводит к политическому кризису во Франции, поскольку президент Макрон собирается назначить пятого премьер-министра менее чем за два года.

9 сентября В Нью-Йорке открылась восьмидесятая сессия Генеральной Ассамблеи ООН. Немецкий политик Анналена Бербок становится 80-м председателем Генеральной Ассамблеи Организации Объединенных Наций, пятой женщиной, занимающей этот пост.

15 сентября Американские военные наносят смертельный удар в международных водах по второму судну, подозреваемому в контрабанде наркотиков из Венесуэлы, в результате чего погибают три человека.

28 сентября Парламентские выборы в Молдове: действующая проевропейская партия PAS побеждает на перевыборах, формируя новое правительство большинства.

1 октября Правительство США приостановило работу впервые за 6 лет.

12 октября Президент Мадагаскара Андри Радзуэлина бежит из страны, опасаясь за свою жизнь, после того, как военные подразделения присоединяются к антиправительственным протестам, возглавляемым поколением Z.

14 октября Армия захватывает власть на Мадагаскаре после того, как президент Андри Радзуэлина подвергся импичменту за отказ от должности после нескольких недель массовых антиправительственных протестов.

16 октября Американские военные совершают шестой известный удар по судну в Карибском море, подозреваемому в незаконном обороте наркотиков; двое выживших возвращены в Эквадор и Колумбию для судебного преследования.

21 октября Санаэ Такаити становится первой женщиной — премьер-министром Японии.

24 октября Министр обороны США Пит Хегсет объявил в социальных сетях о десятом известном смертоносном военном ударе в международных водах по судну, подозреваемому в контрабанде наркотиков, в результате которого погибли шесть человек в Карибском море.

28 октября Массовая полицейская операция против преступных группировок и наркоторговцев в Рио-де-Жанейро, Бразилия, унесла жизни по меньшей мере 132 человек и арестовала 56 человек.

29 октября Американские военные наносят смертельный удар по пятнадцатому гражданскому судну, подозреваемому в незаконном обороте наркотиков, седьмому в Тихом океане, убивая четырёх человек; министр обороны Хегсет сообщил об этом в социальных сетях.

1 ноября Министр обороны США Пит Хегсет объявил о пятнадцатом известном смертоносном военном ударе в международных водах по судну, подозреваемому в контрабанде наркотиков, в результате которого погибли три человека в восточной части Тихого океана.

6 ноября Халед Эль-Энани избран новым Генеральным директором ЮНЕСКО.

7 ноября Премьер-министр Японии Санаэ Такаити заявила, что военное нападение Китая на Тайвань может представлять собой «ситуацию экзистенциальной угрозы» для Японии, что вызвало резкую реакцию Китая.

10 ноября Бывший президент Франции Николя Саркози освобожден из тюрьмы через три недели после отбытия пятилетнего срока и помещён под

домашний арест, пока он обжалует обвинительный приговор по делу о преступном сговоре.

16 ноября 21-й известный смертельный удар военных США в международных водах по судну, подозреваемому в контрабанде наркотиков, унес жизни трех человек.

19 ноября Китай в ответ на заявление Премьер-министра Японии Санаэ Такаити от 7 ноября принял ряд мер против Японии, в частности прекратил закупки японских морепродуктов и рекомендовал своим гражданам отказаться от поездок в соседнюю страну в качестве туристов и на учебу.

22–23 ноября В Южной Африке проходит саммит G20 в Йоханнесбурге. Это первый раз, когда саммит G20 проводится в Африке. Приоритет 1 – Инклюзивный экономический рост, индустриализация, занятость и сокращение неравенства. Приоритет 2 – Продовольственная безопасность. Приоритет 3 – Искусственный интеллект и инновации для устойчивого развития. Мировой кризис является рамкой, но не вынесен как тема. Мировые элиты не могут признать кризис как таковой, потому что не знают, что им с ним делать.

26 ноября Военный переворот в Гвинее-Бисау (2025) после Всеобщих выборов в Гвинее-Бисау (23 ноября, 2025): Действующий глава Гвинеи-Бисау Умару Сисоку Эмбало арестован в кабинете президентского дворца в результате государственного переворота.

27 ноября Попытка государственного переворота в Перу (2022): Бывший президент Перу Мартин Вискаarra был приговорён судом к 14 годам лишения свободы по обвинению в коррупции.

4 декабря 22-й известный смертельный удар американских военных в международных водах по судну, предположительно занимавшемуся контрабандой наркотиков, унес жизни четырех человек в восточной части Тихого океана.

5 декабря На сайте Белого дома опубликована новая стратегия США. Отказ от чисто западного глобализма, попытка разделить его с Китаем, дистанцировавшись от Европы. Полушарный изоляционизм США. Разделение полушарий планеты, обеспечение невмешательства в Западное полушарие Китая, России, Ирана. В Восточном полушарии в этом столетии — приоритет Китай. С Европой США контактируют, но не помогают ей экономически и не обеспечивают ее безопасность: США нужна сильная Европа. Приоритет национальных интересов над идеологиями. Гибкий реализм без навязывания демократии. Отказ от транснациональных надстроек и глобальных схем управления. НАТО сохраняется, но не расширяется. Интересно, что обобщения в начале этих Итогов были написаны до публикации этой

Стратегии. Она лишь подтвердила их и снабдила аргументами и функциональными реакциями.

11 декабря Генсек НАТО Марк Рютте, выступая на форуме в Германии, призвал европейцев готовиться к войне, которую пережили «деды и прадеды». Свою программную речь в Берлине в четверг, он сам назвал «жестким посланием»: «Если Украина проиграет, НАТО — следующая цель РФ».

15 декабря В результате нескольких военных ударов США в международных водах восточной части Тихого океана были потоплены три судна, предположительно занимавшиеся контрабандой наркотиков, и погибли восемь членов экипажа. Это 23-я, 24-я и 25-я миссии с сентября.

18 декабря Администрация президента США Дональда Трампа объявила о продаже Тайваню оружия на сумму около 11 млрд долларов. Китай в ответ призвал Вашингтон прекратить вооружение Тайваня и назвал такие действия опасными.

25 декабря Соединенные Штаты в сотрудничестве с правительством Нигерии начинают серию авиаударов по боевикам, связанным с Исламским государством и действующим в штате Сокото. Президент США Дональд Трамп заявил, что основной причиной ударов является рост насилия со стороны экстремистов в отношении христиан.

26 декабря Израиль становится первой страной, признавшей Сомалиленд.

Мир уже открыто сползает к мировой войне и цивилизационной катастрофе, однако мировой дискурс пытаются длить как мирный.]

4) Мировая экономика переходит к рецессии

5 января Нью-Йорк становится первым городом США, который вводит плату за въезд в размере 9 долларов в центральном деловом районе Манхэттена.

13 января Китай объявляет о рекордном торговом профиците в размере 990 миллиардов долларов. В настоящее время страна производит треть всех мировых промышленных товаров. При этом В 2024 году торговый дефицит США достиг рекордно высокого уровня, составив \$1,2 трлн. Это не случайное совпадение цифр.

27 января Акции мировых технологических компаний за пределами Китая резко упали в ответ на выпуск чат-бота DeepSeek, китайского конкурента ChatGPT от OpenAI. Производящий чипы гигант Nvidia теряет почти 600 миллиардов долларов своей стоимости, что стало самым большим падением для одной компании в истории фондового рынка США.

1 февраля США вводят 25 % тарифы на товары из Мексики и Канады, а также 10 % тариф на товары из Китая. В ответ Китай вводит 15 % тариф на уголь и сжиженный газ из США.

14 марта Цена на золото на Нью-Йоркской товарной бирже впервые достигла 3000 долларов за унцию.

2 апреля Президент США Дональд Трамп объявляет «День освобождения», вводя широкомасштабные пошлины на импорт товаров из других стран в США, включая 34% для Китая и 20% для Европейского союза.

7 апреля Фондовые рынки Азиатско-Тихоокеанского региона пережили самое большое падение за десятилетие после того, как президент США Трамп объявил о введении пошлин в размере от 10% до 46%.

9 апреля Президент США Дональд Трамп объявил об отмене мировых пошлин, предложив 90-дневную паузу, за исключением Китая.

10 апреля Prada достигла соглашения о покупке конкурирующего дома моды Versace, сумма сделки, включая долг, составила \$1,375 млрд.

11 апреля Китай повышает тарифы США до 125% в ответ на исключение Китая из 90-дневной тарифной паузы и повышение тарифов Китая до 145%.

12 апреля Тарифная политика второй администрации Трампа: Президент США Дональд Трамп освободил смартфоны и компьютеры, а также некоторые другие электронные устройства от таможенных пошлин.

4 мая Президент США Дональд Трамп объявляет о введении 100% пошлин на иностранные фильмы, ввозимые в США.

12 мая США и Китай договорились о взаимном снижении пошлин на 90 дней (начиная с 14 мая 2025 года): Вашингтон снизит пошлины с 145 до 30 %, а Пекин на американские — с 125 до 10 %.

26 мая Президент США Дональд Трамп провёл телефонные переговоры с главой Европейской комиссии Урсулой фон дер Ляйен и согласился предоставить дополнительное время для заключения торговой сделки, отложив дату повышения таможенных пошлин на товары из Европейского союза до 50 % до 9 июля 2025 года.

4 июня Google подписывает соглашение с Чили о строительстве первого подводного оптоволоконного кабеля, соединяющего Южную Америку и Австралию.

30 июня Американо-сирийские отношения: Президент США Дональд Трамп подписал указ о снятии экономических санкций против Сирии.

18 июля Президент США Дональд Трамп подписал федеральный закон о регуляции стейблкоинов, обеспеченных долларом.

1 августа Тарифная политика второй администрации Трампа: Президент США Дональд Трамп объявил о повышении таможенных пошлин для десятков стран. Размер пошлин варьируется от 10 до 41 %. Наиболее высокие пошлины введены в отношении Сирии, Мьянмы, Швейцарии, Ирака, Сербии и ЮАР. Тарифы вступают в действие с 7 августа.

5 сентября Европейская комиссия оштрафовала Google на 2,95 млрд евро за злоупотребление монопольным положением на рынке поисковых систем.

7 октября Цена на золото на Нью-Йоркской товарной бирже впервые достигла 4000 долларов за унцию.

10 октября Крупнейший в истории обвал криптовалюты из-за заявления Дональда Трампа о введении 100 % пошлин в отношении китайских товаров.

28 октября Apple стала третьей компанией в истории, чья рыночная стоимость превысила четыре триллиона долларов (после Nvidia и Microsoft).

12 ноября В Филадельфии, штат Пенсильвания, отчеканен последний пенни США. Стоимость изготовления одноцентовой монеты, выпускавшейся в течение 232 лет, выросла почти до 3,7 цента. По оценкам, в обращении остаётся около 1,4 миллиарда монет.

28 ноября Airbus отзывает 6 тысяч самолётов A320 по всему миру после обнаружения проблем с программным обеспечением.

5 декабря Компания Netflix объявила о покупке медиахолдинга Warner Bros. Discovery в сделке стоимостью 72 млрд долларов.

16 декабря Илон Маск стал первым человеком в истории, чьё состояние оценивается в 600 млрд долларов.

Мировой кризис кардинально меняет дискурс экспертов, смещая акцент с долгосрочных и стратегических задач на неотложные антикризисные меры и национальные экономические интересы.]

5) Экологический и климатический кризис продолжается, но внимание к нему мировых лидеров падает

10 января Климатологи сообщают, что 2024 год станет самым жарким годом на Земле за всю историю наблюдений и первым годом, когда температура превысила символический предел в 1,5 °C, согласованный в Парижском климатическом соглашении в 2015 году.

24 января Шторм «Эовин» обрушился на Ирландию и Соединенное Королевство. В Ирландии зафиксирована рекордная скорость ветра — 183 км/ч, более миллиона домов остались без электричества.

4 марта Крупнейший в мире айсберг А23а, весом почти триллион метрических тонн (1,1 триллиона тонн), сел на мель у берегов острова Южная Георгия в южной части Атлантического океана.

11 марта В докладе о качестве воздуха в мире Бирнихат, Индия, назван самым загрязненным городом в мире, а Чад, Бангладеш, Пакистан, Демократическая Республика Конго и Индия – самыми загрязненными странами.

23 апреля В Стамбуле (Турция) произошло землетрясение магнитудой 6,2. Более 150 человек пострадали.

12 июня Офисы Национальной метеорологической службы в Фэрбанксе и Джуно (Аляска) выпускают первое в истории предупреждение о жаре, предупреждая о температуре до 88°F (31,1°C).

5 июля Три новых места для купания открываются для публики на реке Сена в Париже, Франция, впервые с тех пор, как в 1923 году они были запрещены из-за загрязнения и проблем с судоходством.

23 июля Международный суд ООН (МС ООН) постановил, что страны могут подавать друг на друга в суд за исторические выбросы парниковых газов и последствия изменения климата.

30 июля У берегов Камчатки произошло мощное землетрясение магнитудой 8,8, вызвавшее угрозу цунами. Данное землетрясение стало сильнейшим с 1952 года на территории Камчатского края и Сахалинской области.

3 августа На востоке Австралии впервые с середины 1980-х годов выпал значительный слой снега (до 40 см).

5 августа Температура в Исэсаки, префектура Гумма, Япония, достигла 41,8 °C (107,2 °F), установив новый рекорд для страны, превысив предыдущий максимум, зафиксированный менее чем неделей ранее в Тамбе.

27 августа Рекордная 10-дневная серия температур 35 градусов Цельсия и выше в Токио, Япония, самая длинная непрерывная серия с 1875 года.

2 сентября Более 85 международных учёных представили комментарии, осуждающие проект доклада администрации Трампа, в котором угроза изменения климата названа преувеличенной.

13 октября Агентство Reuters (Копенгаген) публикует основные тезисы доклада «Глобальные переломные моменты 2025», подготовленном 160 исследователей со всего мира. Мир пересекает критический порог

глобального потепления быстрее, чем предполагалось. Ученые предупреждают, что коралловые рифы уже находятся на грани необратимого вымирания, что может стать первой большой «переломной точкой» разрушения экосистем, вызванного изменением климата.

3 ноября Мощное землетрясение магнитудой 6,3 произошло в провинциях Балх и Саманган в Афганистане, в результате чего погибло 30 человек и 956 получили ранения.

4 ноября Тайфун Калмэги унес жизни более 206 человек на Филиппинах, во Вьетнаме и Таиланде.

10 – 21 ноября 30-я Конференция Организации Объединенных Наций по изменению климата проходит в Белеме, Бразилия.

23 декабря Шведская эколого-климатическая и антигеноцидная активистка Грета Тунберг была освобождена из-под стражи после того, как ее арестовали в Лондоне во время пропалестинской акции протеста.

Общественность устала, а корпораты, в частности облеченные властью как Трамп, пытаются разрушить важность экологического и климатического дискурса.]

6) Социальность демонстрирует все больший идентичностный раскол, сворачивание позитивных дискуссий, неспособность к осмысленным и позитивным решениям

2 января Начало вспышки метапневмовируса человека (hMPV) в Китае. Мир не заметил.

7 января Генеральный директор Meta Марк Цукерберг объявляет о шагах по прекращению проверки фактов третьими лицами в Facebook и Instagram.

13 января На берегу Ганга в Праяградже, Индия, начинается крупнейший в мире религиозный фестиваль Махакумбха-мела, собирающий 400 миллионов человек. Проводится каждые 12 лет. 2025 год – это грандиозный праздник Кумбха-мела, который проводится каждые 144 года.

23 января Таиланд стал 38-й страной и первой в Юго-Восточной Азии, легализовавшей однополые браки.

4 февраля Самый смертоносный массовый расстрел в истории Швеции: вооруженный преступник убил 10 студентов и ранил еще 15 в центре обучения взрослых в Эребру, Швеция.

13 февраля Служба национальных парков США тихо удаляет все упоминания о трансгендерах и квирах с сайта Национального памятника Стоунволл.

21 марта Крупное отключение электроэнергии привело к полному закрытию аэропорта Хитроу в Лондоне. Перебои в работе продлились несколько дней и повлияли на тысячи рейсов по всему миру.

5 апреля В США прошли многотысячные протесты под общим названием «Руки прочь!» против политики Дональда Трампа и Илона Маска.

8 апреля Федеральное ведомство по делам миграции и беженцев (Германия) приостановило участие в программе ООН по принятию в стране беженцев.

28 апреля Масштабное отключение электроэнергии затронуло Испанию и Португалию на несколько часов. Андорра была затронута на несколько секунд, а юг Франции пострадал незначительно.

29 апреля В Аргентине рассекретили архивные документы о бежавших в страну после Второй мировой войны нацистах.

27 мая Служба национальных парков США тихо удаляет все упоминания о бисексуальных людях из Национального памятника Стоунволл, тем самым еще больше стирая историю ЛГБТК+ после удаления упоминаний о трансгендерах и квирах в феврале.

6 июня Протесты в Лос-Анджелесе после того, как Иммиграционная и таможенная полиция США вошла в несколько городских районов, чтобы арестовать нелегальных иммигрантов.

7 июня Президент США Дональд Трамп направил Национальную гвардию в Лос-Анджелес для подавления уличных протестов, вызванных рейдами против нелегальных мигрантов.

14 июня Серия протестов «Нет королям» проходит во всех 50 штатах США, выступая против администрации Трампа. Протест проходит в тот же день, когда в Вашингтоне, округ Колумбия, проходит военный парад армии США.

20 июня Эвтаназия в Великобритании: Парламент Великобритании проголосовал за принятие законопроекта, который позволяет применять эвтаназию к неизлечимо больным.

28 июня Во Франции запретили курить в парках, на пляжах и около школ.

2 июля 14-й Далай-лама, Тензин Гьяцо, подтверждает, что после его смерти у него будет реинкарнированный преемник; китайские официальные лица отвергают его заявление, заявляя, что следующий Далай-лама родится в Китае и будет одобрен правительством.

14 июля Французенка Жизель Пелико получает орден Почетного легиона за мужество, проявленное в даче показаний о многолетнем сексуальном насилии со стороны мужа.

9 августа Полиция Великобритании проводит самые массовые задержания в истории Лондона, арестовав по меньшей мере 466 человек за мирный протест против запрета в Великобритании активистской сети Palestine Action.

7 сентября Папа Лев XIV канонизировал англо-итальянского подростка Карло Акутиса после его смерти в возрасте 15 лет, сделав его первым святым тысячелетия. Этот подросток был известен как «инфлюэнсер Бога» за использование современных технологий для распространения веры.

8 сентября Протесты поколения Z: молодые люди собираются у здания федерального парламента в Катманду, Непал, чтобы выразить протест против закрытия правительством социальных сетей, кумовства и политической коррупции; армия открыла огонь по толпе, погибло 19 человек.

9 сентября Протесты поколения Z: Непал снимает запрет на социальные сети, а премьер-министр К. П. Шарма Оли уходит в отставку; беспорядки продолжаются, в Катманду подожжены несколько правительственных зданий и официальных резиденций.

10 сентября Убийство политического активиста Чарли Кирка во время выступления перед студентами Университета долины Юта.

11 сентября Подозреваемый в убийстве американского политического активиста Чарли Кирка сдался по настоянию своего отца и священника, принадлежащего семье.

13 сентября В Лондоне (Великобритания) прошли массовые анти-иммиграционные акции протеста, организованные ультраправым активистом Томми Робинсоном; в них приняли участие более 100 тыс. человек.

17 сентября Disney-ABC на неопределенный срок приостанавливает производство ночного ток-шоу «Джимми Киммел в прямом эфире!» после жалоб на его политические шутки и угрозы отзыва лицензии на вещание со стороны председателя Федеральной комиссии по связи Брендана Карра.

23 сентября Вечернее ток-шоу «Джимми Киммел в прямом эфире!» возвращается на большинство каналов ABC после приостановки из-за жалоб на его политические шутки. Приостановка вызвала бойкоты и опасения по поводу цензуры; около 20% филиалов канала иницируют собственные привилегии.

25 сентября Парижский суд приговорил бывшего президента Франции Николя Саркози к пяти годам тюремного заключения, признав его виновным в

преступном сговоре с целью использования средств из Ливии для финансирования своей кампании 2007 года.

30 октября — 6 ноября Третья гражданская война в Судане. В конце октября в Эль-Фашире (Северный Дарфур, Судан) происходят массовые убийства, поскольку Силы быстрого реагирования захватывают город и в течение нескольких дней убивают мирных жителей, в том числе представителей народности загава. 6 ноября Силы быстрого реагирования заявляют, что принимают прекращение огня в гуманитарных целях, предложенное международными посредниками после взятия Эль-Фашира в Дарфуре, в то время как суданская армия сигнализирует о планах продолжения конфликта.

25 ноября В новом докладе, опубликованном Организацией Объединенных Наций, говорится, что столица Индонезии Джакарта превзошла столицу Японии Токио и стала крупнейшим городом мира с населением в 42 миллиона человек.

10 декабря В Австралии вступает в силу закон, устанавливающий минимальный возраст для владения аккаунтами в социальных сетях — 16 лет.

10 декабря В России выписали первый штраф за поиск «экстремистского контента» в сети. Штраф был выписан по ранее принятым поправкам в КоАП РФ об «усилении административной ответственности за нарушения в сфере связи и информации». Это первое в истории наказание за мыслепреступление, как у Джорджа Оруэлла в романе «1984».

14 декабря 15 человек погибли и 29 получили ранения в результате массовой стрельбы и террористической атаки, совершенной вооруженными отцом и сыном на пляже Бонди в Австралии во время празднования начала еврейского праздника Ханука. Отец убит, сын арестован.

14 декабря По меньшей мере два человека погибли и восемь получили серьезные ранения в результате стрельбы, произошедшей во время экзаменов в Брауновском университете в городе Провиденс, штат Род-Айленд.

30 декабря Датская почтовая служба PostNord прекращает доставку писем, полностью переходя на доставку посылок; это государственное агентство было основано в 1624 году.

Социальность все больше входит в конфликтный дискурс, отказ от мышления элит и влияние ИИ обостряют эти проблемы.]

7) Наука, техника и технологии

фрагментируются и милитаризируются. ИИ развивается как, прежде всего, военный инструмент. Мирные

технологии отходят на задний план. В гуманитаристике полный застой и признаки деградации

1 января Лаборатория прикладной физики получает данные измерений Parker Solar Probe, показывающие, что космический аппарат пережил вход в тепловую корону Солнца невредимым и что все приборы функционируют идеально, а зонд движется со скоростью более 690 000 км/ч — быстрее любого созданного человеком объекта на сегодняшний день.

15 января Космический телескоп Gaia Европейского космического агентства завершает картографирование Млечного Пути после более чем десяти лет сбора данных.

16 января Компания Blue Origin успешно запустила свою тяжелую ракету-носитель New Glenn с первой попытки, однако не смогла посадить первую ступень ускорителя, как планировалось.

17 января Обнаружены самые ранние свидетельства существования человеческого транспортного средства, со следами волокуши — длинных деревянных кусков, нагруженных товарами и волочащихся по земле, возрастом 22 000 лет в Уайт-Сэндс, штат Нью-Мексико.

30 января Впервые запущены процедуры глобальной планетарной защиты после того, как было обнаружено, что астероид 2024 YR4 размером 100 метров имеет 1,3% вероятность столкновения с Землей в 2032 году.

19 февраля Microsoft представила квантовый чип Majorana 1. Этот чип стал результатом 17 лет исследований в области майорановских фермионов и топологических кубитов.

27 февраля Космический аппарат компании Intuitive Machines готовится совершить историческую посадку ближе к южному полюсу Луны, чем любой предыдущий аппарат.

2 марта Космический аппарат Blue Ghost американской компании Firefly становится вторым коммерческим аппаратом, совершившим посадку на Луну.

5 марта Высшая награда в области вычислительной техники, премия Тьюринга, вручается американским исследователям Эндрю Барто и Ричарду Саттону за их работу над обучением с подкреплением, краеугольным камнем технологии искусственного интеллекта.

6 марта Космический корабль «Афина» с ледовым буром НАСА, построенным компанией Intuitive Machines в Техасе, приземлился на Луну, завершив свою миссию.

11 марта Астрономы объявили об открытии 128 новых лун, вращающихся вокруг планеты Сатурн. Таким образом, общее число лун у планеты достигло 274.

11 марта Космический телескоп НАСА, обсерватория Сферекс, был запущен компанией SpaceX из Калифорнии для изучения формирования галактик путем наблюдения за их космическим свечением.

19 марта Новые данные о темной энергии, полученные с телескопа DESI, еще больше опровергают научные представления о том, что Вселенная постоянно расширяется. Результаты показывают, что за последние 4,5 миллиона лет она наоборот ослабла.

26 марта Масаки Касивара стал первым японским математиком, удостоенным высшей награды в области математики — премии Абеля — за свою работу по теории симметрии.

27 марта Европейский космический телескоп Gaia закрывается после десятилетия изучения Млечного Пути и сбора данных о почти двух миллиардах звезд и других небесных объектах.

31 марта Миссия SpaceX Fram2 запускает четырёх человек на борту ракеты Falcon 9, став первым пилотируемым космическим аппаратом, вышедшим на полярную ретроградную орбиту.

31 марта Согласно отчету Корнелльского университета, новая генеративная модель большого языка OpenAI GPT-4.5 прошла тест Тьюринга, который гласит, что система ИИ должна быть способна общаться способом, неотличимым от человеческого.

1 апреля Запуск Fram2 с помощью ракеты SpaceX Falcon 9 стал первым пилотируемым космическим аппаратом, вышедшим на полярную ретроградную орбиту.

14 апреля Состоялась космическая туристическая миссия NS-31 компании Blue Origin, состоящая исключительно из женщин (6 женщин, включая Katy Perry), это была первая космическая миссия без мужчин в экипаже со времён полёта Терешковой в 1963 году.

20 апреля В Китае провели испытание неядерной водородной бомбы на основе гидрида магния, способной поддерживать высокотемпературную цепную химическую реакцию взрыва в течение 2 секунд, что в 15 раз дольше, чем при детонации тротила.

5 мая Skype, новаторский сервис онлайн-видеозвонков, созданный в 2003 году, навсегда отключается корпорацией Microsoft.

16 мая Инженеры NASA восстановили работу двигателей ориентации зонда «Вояджер-1», которые были признаны неисправными в 2002 году.

18 июня Корабль SpaceX Starship взорвался во время подготовки к десятому испытательному полёту.

25 июня Запуск миссии Axiom 4 к МКС. В миссии участвуют четыре астронавта, включая первых астронавтов из Польши (Славош Узнаньский-Висьневский) и Индии (Шубханшу Шукла) после окончания Холодной войны.

2 августа Пилотируемый корабль Crew Dragon с экипажем миссии Crew-11 прибыл на МКС.

7 августа OpenAI официально представила свою новую флагманскую языковую модель — GPT-5.

15-17 августа В Пекине (Китай) стартовали первые в истории Всемирные игры гуманоидных роботов. Более 500 андроидов из 16 стран будут соревноваться в различных видах спорта, таких как футбол, боевые искусства и танцы.

21 августа Египетские власти открыли части затонувшего 2000-летнего города, находившегося у берегов Александрии, включая здания, статуи, артефакты и древний док.

3 сентября В журнале Nature опубликованы результаты анализа марсотрясений, зафиксированных сейсмометром SEIS в ходе миссии InSight, согласно которым Марс имеет твёрдое внутреннее ядро радиусом 613 км, состоящее из железа и никеля.

20 сентября Искусственный интеллект создал новые вирусы, убивающие бактерии.

24 сентября Из космического центра имени Кеннеди с помощью ракеты-носителя «Falcon 9 Block 5» был осуществлен запуск научного аппарата НАСА была запущена автоматическая межпланетная станция Interstellar Mapping and Acceleration Probe, предназначенная для изучения гелиосферы.

6 октября Нобелевская премия по физиологии или медицине присуждена Мэри Брункоу, Фреду Рамселлу и Симону Сакагути за открытия, касающиеся периферической[англ.] иммунной толерантности.

7 октября Джон Кларк, Мишель Деворе и Джон М. Мартинис объявлены лауреатами Нобелевской премии по физике за их работы в области квантовой механики.

8 октября Нобелевская премия по химии присуждена Сусуму Китагаве, Ричарду Робсону и Омару М. Яги за их работу в области металлоорганических структур.

9 октября Венгерский писатель Ласло Краснахоркай (71 год) удостоен Нобелевской премии по литературе.

10 октября Венесуэльский политик и сторонница демократии Мария Корина Мачадо (58) награждена Нобелевской премией мира 2025 года.

13 октября Нобелевская премия по экономике — Джоэл Мокир, за определение предпосылок для устойчивого роста посредством технологического прогресса, а также Питер Ховитт и Филипп Агион за теорию устойчивого роста посредством творческого разрушения.

14 октября Компания Microsoft прекращает поддержку операционной системы Windows 10 спустя десятилетие после её выхода, несмотря на то, что 41% пользователей Windows продолжают использовать эту версию системы.

13 ноября Ракета-носитель New Glenn впервые приземлилась. ракета-носитель тяжёлого класса, разработанная и эксплуатируемая американской компанией Blue Origin. Это одна из трёх действующих американских ракет тяжёлого класса наряду с Vulcan Centaur (компании United Launch Alliance (ULA)) и Falcon Heavy (Space X).

19 декабря Комета 3I/ATLAS, третий в истории обнаруженный межзвездный объект, прошла на минимальном расстоянии от Земли. Аппараты NASA, включая зонд Parker Solar Probe, провели уникальные наблюдения за этим «гостем» из другой звездной системы.

20 декабря Немецкий инженер Михаэла Бентхаус стала первым человеком в инвалидном кресле, побывавшим в космосе на борту космического корабля Blue Origin New Shepard.

Доминирование ИИ, экономическое замедление, милитаризация и обострения проблем доверия и безопасности — вот общие тенденции в науке, технике и технологиях в мире.]

8) Мировая культура, особенно западная, переходит к упадку.

5 января В Лос-Анджелесе состоялась 82-я церемония вручения премии «Золотой глобус», которую вела Никки Глейзер, открыв сезон кинонаград, где победили фильмы «Бруталист» и «Эмилия Перес», а сериал «Медведь» получил больше всего телевизионных наград.

2 февраля 67-я церемония вручения премии «Грэмми»: Бейонсе получает награды «Альбом года» и «Лучший кантри-альбом» за «Cowboy Carter», Кендрик Ламар получает награды «Песня года» и «Запись года» за «Not Like Us», Чэппелл Роан — «Лучший новый артист».

13—23 февраля 75-й Берлинский кинофестиваль (Берлинале 2025) прошел под руководством нового арт-директора Триши Таттл, отметившись вручением Почетного «Золотого медведя» Тильде Суинтон и «Золотого медведя» за фильм «Мечты» норвежца Дага Йохана Хёугеруда; фестиваль также представил новые программы, включая «Перспективы», и вновь поднял политические темы, обсуждая будущее кино в меняющемся мире.

16 февраля 78-я премия BAFTA (2025) ознаменовалась триумфом фильмов «Конклав» и «Бруталист», каждый из которых взял по четыре награды, включая главные «Лучший фильм» и «Лучший адаптированный сценарий» для «Конклава». «Анора» также стала одной из победительниц, получив три статуэтки. Украинский короткометражный фильм «Камень, ножиці, папір» («Камень, бумага, ножницы») получил награду, а ведущим церемонии был Дэвид Теннант, который запомнился ярким музыкальным номером.

2 марта 97-я церемония вручения премии «Оскар»: лучший фильм «Анора»; лучший режиссёр — Шон Бейкер; награды за актёрскую игру — Эдриану Броуди, Майки Мэдисону, Кирану Калкину и Зои Салданья.

8—17 марта Всемирные зимние игры Специальной Олимпиады 2025 года прошли в Турине, Италия.

3 апреля Состоялась премьера фильма «Грешники» режиссёра Райана Куглера с Майклом Б. Джорданом, Хейли Стейнфилд и Вунми Мосаку в главных ролях.

3 мая Бесплатный концерт Леди Гаги на пляже Кобакабана в Рио-де-Жанейро, Бразилия, собрал около 2,5 миллионов зрителей, став крупнейшим концертом в истории для артистки; позже полиция сообщила, что предотвратила попытку взрыва.

9—25 мая Чемпионат мира по хоккею с шайбой ИИХФ 2025 года прошел в Стокгольме (Швеция) и Хернинге (Дания). Победу в нем одержали Соединенные Штаты.

13—17 мая Конкурс песни «Еurovision-2025» прошел в Базеле, Швейцария. Победу одержал австрийский участник JJ с песней «Wasted Love».

13-24 мая Проходил 78-й Каннский кинофестиваль, председателем жюри была Жюльетт Бинош. Главный приз, «Золотую пальмовую ветвь», получил иранский режиссер Джафар Панахи за фильм «Простое происшествие» (It Was Just a Coincidence). Фестиваль открылся дебютным полнометражным

фильмом «Уехать однажды» (Partir un jour) французского режиссера Амели Боннен, а почетную ветвь получил Роберт Де Ниро.

12 июня Роман «Хранилище» Яэль ван дер Вуден удостоен Женской премии 2025 года за художественную литературу, а роман «История одного сердца» Рэйчел Кларкс удостоен Женской премии за научно-популярную литературу.

5 июля Финальное концертное выступление Оззи Осборна «Назад к началу» включает в себя воссоединение с оригинальными участниками Black Sabbath в Вилла Парк в Бирмингеме, Англия, и сбор средств для детских больниц и исследований болезни Паркинсона; в однодневном фестивале также выступят Metallica, Slayer, Guns N' Roses, Gojira и Anthrax.

19 июля Александр Усик нокаутировал Даниеля Дюбуа и вернул себе титул абсолютного чемпиона мира по боксу в тяжёлом весе.

26 июля Бейонсе завершает тур Cowboy Carter воссоединением Destiny's Child. Это первое совместное выступление Бейонсе, Мишель Уильямс и Келли Роулэнд за семь лет.

16 августа Трилогия Ребекки Роанхорс «Чёрное солнце» получает премию Хьюго 2025 года за лучшую серию на 83-м Всемирном конвенте научной фантастики в Сиэтле.

21 августа В Лондоне состоялась премьера фильма «Клуб убийств четверга» Ричарда Османа. В главных ролях — Хелен Миррен, Пирс Броснан, Селия Имри и Бен Кингсли.

27 августа — 6 сентября 82-й Венецианский кинофестиваль: триптих «Отец, Мать, Сестра, Брат» Джима Джармуша с Кейт Бланшетт, Адамом Драйвером и Томом Уэйтсом в главных ролях получает «Золотого льва» за лучший фильм; «Голос Хинд Раджаб» режиссёра Каутера Бен Хании награждён Гран-при жюри.

14 сентября 77-я церемония вручения премии «Эмми»: «Студия» становится самым номинированным комедийным сериалом первого года, «Питт» побеждает в номинации «Лучшая драма», «Отрочество» побеждает в номинации «Лучший мини-сериал».

3 октября Лейбл Republic Records выпускает «Жизнь танцовщицы», двенадцатый студийный альбом американской певицы и автора песен Тейлор Свифт; сопутствующий фильм («Шоугерл»), выпущенный только в кинотеатрах, лидирует в прокате за выходные.

19 октября Воры, переодетые строителями, взломали окно Лувра, разбили витрины и скрылись с бесценными наполеоновскими драгоценностями;

ограбление произошло среди бела дня через 30 минут после открытия, когда посетители уже были внутри.

1 ноября В Гизе (Египет) открыли крупнейший археологический музей мира.

13 ноября Дэвид Салей получил Букеровскую премию за роман «Плоть».

18 ноября Картина Густава Климта «Портрет Элизабет Ледерер», принадлежащая наследникам косметического директора Линарда Лаудера, была продана на аукционе Sotheby's в Нью-Йорке за рекордные 236,4 миллиона долларов.

20 ноября Island Records выпускает в Великобритании дебютный альбом «Emerson, Lake & Palmer» прогрессивного рок-трио Emerson, Lake & Palmer, включающий в себя хит «Lucky Man». В США альбом выходит через два месяца.

22 ноября В Абу-Даби открылся Музей естественной истории, который рассказывает историю Земли.

7 декабря В результате затопления в Лувре повреждены сотни книг в библиотеке египетских древностей.

7 декабря В Центре Кеннеди состоялась церемония награждения театрального артиста Майкла Кроуфорда, певицы диско Глории Гейнор, актера Сильвестра Сталлоне, кантри-исполнителя и автора песен Джорджа Стрейта и рок-группы KISS; мероприятие было организовано президентом Дональдом Трампом в Вашингтоне, округ Колумбия.

12 декабря Clair Obscur: Expedition 33 стала рекордсменом The Game Awards 2025 — 9 наград и Игра года. Это уникальное сочетание мрачного фэнтези и французской эстетики Прекрасной эпохи, глубокий философский сюжет о стирании реальности Художницей, а главное — инновационная боевая система. Игра предлагает нелинейное повествование, сочетающее действие с размышлениями, и заставляет переосмыслить понятие добра и зла, делая акцент на атмосфере и осмыслении, а не просто на прохождении.

13-14 декабря Детский песенный конкурс Евровидение-2025 проходит в Тбилиси. Лу Делез из Франции победила.

Общие тенденции в изменении мировой культуры — цифровизация ИИ, геополитическая напряженность и попытки найти баланс между глобализацией и национальным самосознанием.]

4. Общие - итоги 2025 года

В чем смысл таких итогов?

Зачем я делаю 11 лет вообще и 9 лет на Ютуб «Мировые итоги года»?

Не для славы или почестей, не для политического или социального влияния, тем более мирового.

В ситуации потери, отказа от и запрета на мышление(-я) по всему миру мне хочется дать шанс хоть кому-нибудь в мире на мышление-изменении в некоторых начальных, предельных и ориентационных усмотрениях.

Мне кажется, ежегодный ответ на вопрос «Что происходит с миром и человечеством?» в контексте перечитывания своих же итогов предыдущих лет, позволяет что-то важное переосмыслить и сами изменения перемыслить.

Итоги года — достаточно предельный масштаб, позволяющий соединять происходящие события, целое и вечность в мыслительных спонтанах самих по себе не для какой-то идеи, но для предвосхищаемого блага существ в их упованиях.

Если этот пафос спонтанного мышления исчезнет, транзистенция будет закрыта для живых существ, а сама по себе экзистенция выродится до человеческих переживаний весьма примитивных.

Даже сквозящая апокалиптика при этом — это не дыхание катастрофы, а усмотрение предельности, которое изменяемо в позитивной перспективе. Это значит, что позитивная перспектива мира (или голоморфа) — это со-мыслие и со-изменение.

Делать такое в ситуации приближения Сингулярности — занятие неблагодарное. Никто не хочет знать плохое будущее. Когда я перестану это делать, современники не заметят. Потомки возможно даже не обнаружат это в будущем. Смысл внутри дела.

5. Итоговое обобщение от автора

Мир переходит к упадку культуры и к мемориальной ее фазе (по Гумилеву).

Философия, искусство и литература отказываются от производства новых идей.

Наука все больше милитаризируется.

Попытка институционализации отказа от мышления мировых элит (Трамп, лидеры Европы, Путин, Си Цзиньпин):

(1) корпоратизация и технофашизация мышления в США;

- (2) паразитарное относительно США, Китая и России протекционистское мышление европейских лидеров;
- (3) попытка «пропетлять» в длении торговли о оттягивании войны китайских лидеров;
- (4) эсхатологический имперский трайбализм российских лидеров;
- (5) паразитарный национализм украинских и некоторых восточно-европейских лидеров.

Почему вообще исчезает мышление внутри обществ?

Люди, достигая некоторого устойчивого благоденствия и комфорта, теряют мотивацию к изменениям и мышлению.

Чем больше предварительная травма

- 1) — Вторая мировая война,
- 2) — тем больше желание затем сосредоточиться на спокойной жизни.

Так и поступила Европа.

- 3) — Именно так сегодня происходит «Закат Европы», предсказанный Шпенглером 100 лет назад.

Почему пережитый «век унижений» Китая 1839-1949 годов подтолкнул Китай к огромному экономическому развитию, приведшему к изменению его мировой роли, но не привел к философским переосмыслениям, доступным также для западной философии?

Мировая гегемония — она в достижениях нормативного (внутри ненормативного) мышления, а не в экономике.

Вот почему

— гегемония Китая не будет долгой и столь влиятельной, как была западная гегемония.

Можно, отметить, что

— философия выходит за рамки академических кругов, влияя на общественные дебаты о смысле жизни, сознании и свободе в меняющемся мире.

Кроме того, возникли ряд направлений изменений самой философии:

— национализация, суверенизация, попытки установить единство, а также

— попытка преодоления философии (у автора этих итогов), что пока не стало новостями и не вошло в обзоры потерявшего мышления мира. :)

6. Появление в мире новой влиятельной ИИ-элиты

и технократических олигархов, особенно в США, которых также называют технофашистами.

ИИ умалчивает о мировом значении влияния своих социальных алгоритмов, составляемых технократами, а знакомство с философией стоящих за этим технократов приводит к тревоге за будущее.

Требование публичности социальных рамок, императивов и фильтров коммуникации искусственного интеллекта — это следующий шаг социализации ИИ и установления отношений человечества с ИИ, без которых невозможно ни его автономное осознание, ни зовное (транзистентное) восуществление.

В этом 2025 году оказалось, что

— технократы не способны к гуманитарному обобщению из-за слабого знакомства с философией и с гуманитарной (нетехнологической) футурологией.

Здесь можно выделить попытки прогнозов и обобщений от Илона Маска.

Андреа Молле, профессор политологии в Университете Чапмена, считает, что

— так называемый «техно-акцелерационизм» Маска имеет совсем другую цель:

- 1) — не построить равноправный мир, а
- 2) — разрушить старую систему, чтобы создать технологическую иерархию, где на вершине будут инженеры.
- 3) — Из этого ничего не выйдет.

Возражение Илону Маску на его тезисы в интервью Лексу Фридману.

— В мире происходит не коллапс внимания, а научение, сначала у представителей элиты, управлением концентрацией-деконцентрацией сетевого внимания — такое внимание вообще не описывается длительностью, как это думает Маск.

Управление вниманием массы людей происходит уже давно, и то, что это будут делать машинные алгоритмы или ИИ, мало что изменит.

Люди не перестали думать долгосрочно, они и раньше так не думали

1) — элита отказалась от мышления и лишь затем

2) — от долгосрочного стратегического мышления.

Энергетическая зависимость человеческой цивилизации была всегда.

То, что теперь все больше энергии будет уходить на ИИ, причем на ИИ на квантовых компьютерах — ее вообще будет нужно на порядки больше, ничего не меняет, потому что

— в этом понимании мы имеем дело с отсутствием долгосрочного мышления у самого Маска.

«Технологии сильнее нас, но не умнее. Пока у нас есть цели, мы не алгоритмы», — повторял Маск.

Это суть технократии:

— « технологии это все, или технологии сильнее нас».

И это не так.

Энергетика мотиваций любопытства существ всегда более определяющая, нежели энергия для любых технологий,

— в том числе ИИ, который пока не имеет своих мотиваций, не имеет своего сознания, которое может возникнуть как непохожее на человеческое, о чем мы даже не узнаем.

Но главное, возможное восуществление ИИ,

— проблема для человечества, которое само в своей философии не понимает, как транзистенция подрывает и умножает его экзистенцию.

«Возвращение к смыслу», которого требует Маск,

— глупость, поскольку это всего лишь возвращение к смыслу бытия-в-мире.

Транзистенциальное, а не экзистенциальное мышление, — будущее постчеловечества.

Ненормативное мышление как мышление новой мировой элиты в транзистенции существ (человек-человечество-постчеловечество) рождается не у инженеров-технократов.

Маск и технократическая элита вообще, в принципе, ничего об этом не знает.

7. Тема блекаутов в Украине

нет в мировых новостях.

Это не хотят анализировать даже в украинских новостных итогах года.

Однако

— украинцы приобрели принципиально новый опыт в деле периодически повторяющихся все годы полномасштабной войны длительных блекаутов.

Проведенная ФБ-фокус группа по этому вопросу в моем [авторском посте на моей странице в Фейсбук](#) за 24 ноября 2025 года с учетом дополнений комментаторов

дала следующее описание такого опыта.

1. Усиление нестабильности и замедление социального времени из-за отказа не только от многих работ, но и от многих активностей дома, а также сбитый ритм жизни, изменение ритма сна, что разрушает оперативные и среднесрочные планы.
2. Перенос встреч с онлайн в оффлайн и вообще увеличение такой оффлайн коммуникации.
3. Ухудшение жизни пожилых людей, у многих людей снижение производительности труда, стимулирование имитации или даже оправданной прокрастинации, особенно на фоне войны в затягиваемой финальной фазе.
4. Усиление экономического неравенства (у кого-то есть генераторы в доме) и цифрового неравенства (у кого-то телекоммуникации почти не зависят от блекаутов вокруг).
5. В промышленности — замедление производства, тотальное зафорсмажоривание, удорожание продукции.
6. Расход денег не меняется, потому возникают их дефициты в компенсационных затратах.
7. Постоянный шум от генераторов на улице («город рычит»).
8. Темнота психологически способствует депрессии, оглуплению и озлоблению, но люди этого не замечают и стараются делать вид, что все как всегда.

9. Наши блекауты в Украине воспринимаются как размывание человечности, незаслуженное наказание от россиян: мы белые и пушистые, а нас — в темноту, что стимулирует ресентимент (провокационное дополнение от комментаторов: бетонирование ненависти к врагам и к власти, бежать из «темной страны»).

10. И о хорошем — усиление стремления к изменениям, отказ от актуального в пользу важного, больше времени наедине с собой (хотя нужно учесть риск разводов), возвращение или увеличение чтения бумажных книг.

8. Шокирующие прогнозы на 2026 года Saxo Bank

1. Сбои в работе алгоритмов ИИ спровоцируют обвал рынка — «тупой ИИ сметет с рынка триллион долларов».

2. В 2026 году наступит «день Q» — момент, когда мощный квантовый компьютер докажет, что способен взломать самые распространенные сегодня стандарты цифровой безопасности. Шифрование переписок, банковских переводов, криптокошельков и корпоративных систем рухнет. Рост стоимости золота до \$10 тыс.

3. Растущее влияние ИИ может привести и к тому, что во главе крупной корпорации может встать виртуальный гендиректор. В Украине эту мысль давно развили: возможно что ИИ станет не только во главе корпорации, но и во главе страны.

4. В 2026 году «доминирование доллара будет поставлено под удар золотым юанем».

5. Британия начнет сближение с ЕС (как мост с США или дистанцируясь от США — вот в чем вопрос, на который банк не отвечает).

6. В медицине препараты от ожирения GLP-1 в форме таблеток преобразуют здоровье людей и даже домашних животных. Талии уменьшаются, продолжительность жизни увеличивается, и все пищевые компании спешат перестроиться для более лёгкого мира.

7. Рынки обнаружат, что внезапные культурные сдвиги могут повлиять на макроэкономику. Одна свадьба — Свифт и Келси — выводит целое поколение из состояния «думскроллинга» и погружает его в мир семейных пар, детсадов и детских колясок. Рождаемость и образование домохозяйств резко возрастут. Экономисты с улыбкой придумывают новое выражение: «пут-опцион Свифти».

8. Демократы победят на промежуточных выборах в США. республиканское единство начнет распадаться. Политические противоречия шокируют

молчаливое большинство независимых избирателей, заставляя их требовать реформ и укрепления демократических институтов.

9. Оценка SpaceX после IPO достигает триллиона долларов, превращая «космическую экономику» из лозунга в электронную таблицу. Орбитальное производство и лунные проекты переходят из области научной фантастики в сферу интересов инвестиционных комитетов.

9. Девизы годов 2024 и 2025

Девиз 2025 года из прошлых «Мировых итогов» **«Умри ты сегодня, а я завтра»** полностью стал оправданным:

- 1) — действия России в войне с Украиной,
- 2) — действия Европы по отношению к Украине,
- 3) — действия США по отношению к Европе, и
- 4) — действия Китая по отношению к США.

Девиз 2026 года:

Год «осостоянивания человечества в ухудшении» — «всеобщее оглушение и озлобление».

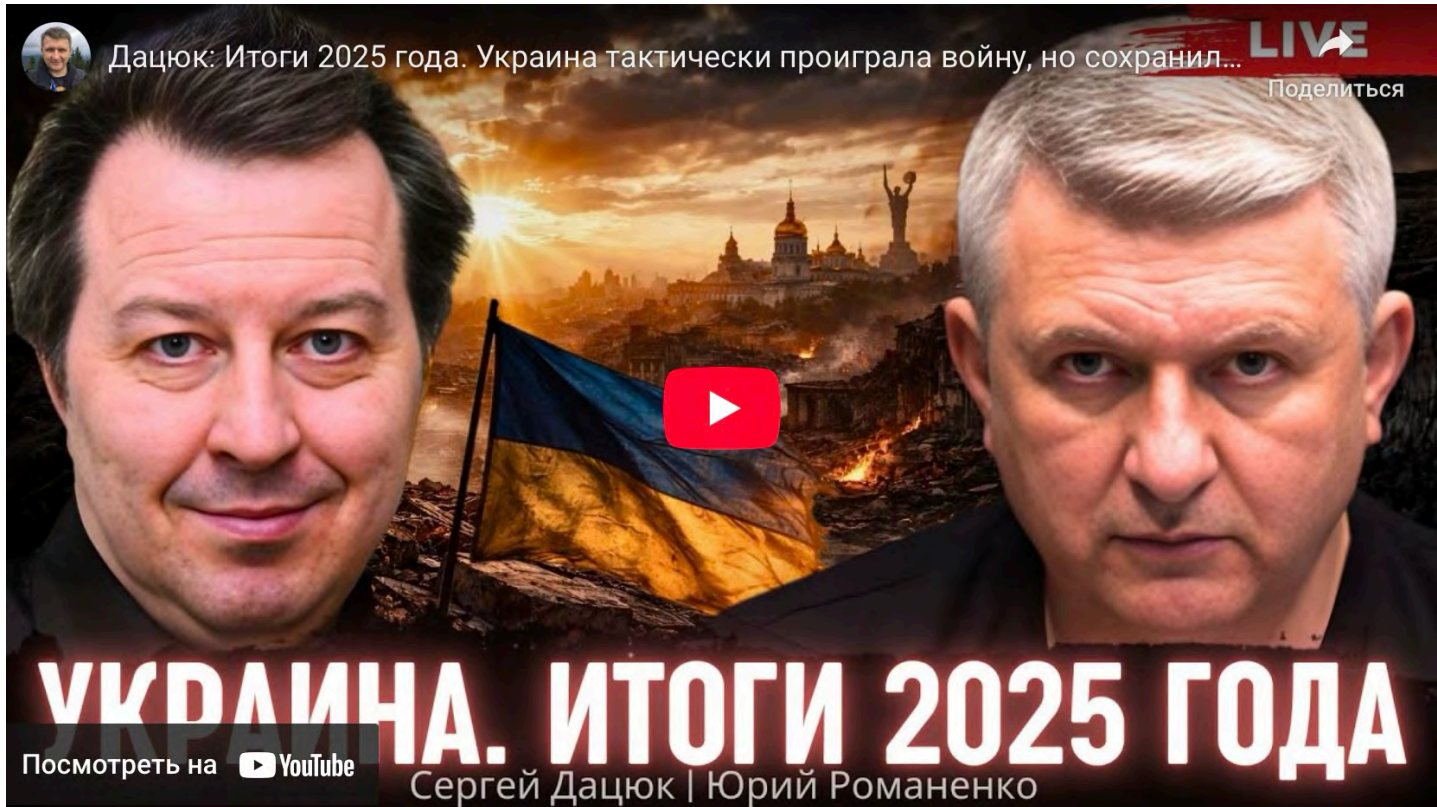
И год накануне больших потрясений, обусловленных теми вызовами и проблемами, что всеми уже публично видятся и понимаются, но мировой элитой не осмысляется и не порождает мировых преобразований, это можно понимать как «неосмысляемый транзит».

Основные события в мире разыграются в 2027 году.

2026 год — переходной...

Девиз 2026 «переходного года»:

— «из намердны в канун», «из огня да в полымя»

[Ссылка](#)

№ 1.384

**Мир без гегемона: Трамп разрушил старый миропорядок -
наступает эпоха региональных альянсов**

Владимир Путин, Дональд Трамп, Владимир Зеленский, Нарендра Модди, Си Цзиньпин, Эммануэль Макрон

2026-01-02

ЮРИЙ РОМАНЕНКО, СЕРГЕЙ КОРСУНСКИЙ

Дипломат Сергей Корсунский и аналитик Юрий Романенко обсуждают кризис мировой системы безопасности: стратегия США при Трампе, перевооружение Японии, роль Турции, перспективы окончания войны между Украиной и Россией.

Украинский политический аналитик Юрий Романенко и дипломат Сергей Корсунский обсуждают трансформацию мировой системы безопасности в условиях фрагментации глобального порядка. Центральной темой разговора становится стратегия национальной безопасности США при администрации Трампа и ее влияние на региональные союзы. Корсунский делится уникальными наблюдениями о радикальной смене оборонной политики Японии, которая впервые за 80 лет отходит от пацифизма. Эксперты анализируют формирования новых осей безопасности – от Скандинавии до Турции, роль средних держав в новом мировом порядке и перспективы Украины в создании региональных альянсов. Отдельное внимание уделяется турецкому вектору внешней политики, стратегическому значению Черноморского региона и возможностям привлечения японских инвестиций и технологий. Беседа завершается

1. Кризис мировой системы и новая стратегия США

Юрий Романенко: Друзья, всем привет! Серферы, бездельники, девианты начинаем наши эфиры. У нас сегодня в гостях Сергей Корсунский, известнейший украинский дипломат, бывший посол Украины в Японии. И мы сегодня поговорим о кризисе мировой системы и вообще о многих интересных вещах. Сергей, добрый вечер уже у вас.

Сергей Корсунский: Добрый вечер.

Юрий Романенко: Да, мы начинаем в кризисных условиях в Киеве – света нет у половины Киева, все с перебоями. Поэтому немножко задержались. О чем я хотел поговорить. Мы с вами предварительно обсуждали, что вы обратили внимание, как и я, на то, что Германия, Израиль и Кипр выстраивают региональный союз на базе газа. Все хорошо знают, что есть месторождение Левиафан в Средиземном море и ряд других газовых месторождений. Собственно, Германия, которая оказалась в тяжелой ситуации после того, как была отрезана от газового сырья из России и потеряла российские рынки, получила ограничения на рынки США и Китая, оказалась в кризисной ситуации, которая пока идет по нарастающей.

Германия начинает искать выходы из этой ситуации, которую ее подталкивают жесткие внешние обстоятельства. И, наверное, это та формула проблем, которая многие страны заставляет радикально пересмотреть свои внешнеполитические стратегии, взаимодействие со Штатами, с другими странами. Потому что можно констатировать, что 2025 год изменил если не все, то последние иллюзии относительно того, что миропорядок рухнул. Трамп своей метлой просто снес их.

В этой логике идет поиск новой устойчивости. Причем вопрос даже не в том, чтобы что-то приобрести, а прежде всего – не потерять то, что имеешь. Особенно для развитых стран, которые привыкли к устойчивости, сформировавшейся в Ялте и Потсдаме по итогам Второй мировой войны. **А для развивающихся стран ситуация еще хуже, потому что многие зависят от какой-нибудь монопродукции, которую экспортируют, или нескольких видов сырья. Любое изменение конъюнктуры является торпедой, которая их опрокидывает.**

Начинается поиск архитектуры, которая позволяет той или иной стране получить устойчивость и найти свое место под солнцем в этом мире, где

homo homini lupus est – человек человеку волк. Все воюют против всех. Базовой рамкой этого мира, в котором еще непонятен какой миропорядок складывается, является рамочная стратегия национальной безопасности, которую команда Трампа представила недавно. По сути, это оформление всех тех противоречивых зигзагов, которые мы наблюдали за уходящий год со стороны США.

Но в то же время там есть своя логика, которая показывает, что время идеалистических конструкций ушло в прошлое. Пришло время гиперреализма, реалполитик в духе конца девятнадцатого века, века империй, Теодора Рузвельта, который Трампу, кстати, тоже нравится. Понимание того, куда ветер дует, потому что ветер постоянно меняется.

Наверное, начнем с первого базового вопроса: как вы оцениваете стратегию национальной безопасности США? Что вы в ней видите?

2. Двухполярный мир: США и Китай без идеологии

Сергей Корсунский: Спасибо за приглашение. Тема чрезвычайной важности. Если говорим о каком-либо будущем – коротком, длинном, среднем – мы вынуждены констатировать, что тот новый мировой порядок, о приходе которого мы уже говорили какое-то время, он наступил фактически. Это произошло значительно быстрее, чем мы ожидали. Мы вступаем в 2026 год уже с четким пониманием, что мир теперь управляется двумя центрами, два гегемона – США и Китай. Это противостояние будет продолжаться в обозримой перспективе.

Разница между тем, что мы сейчас видим, и тем, что было во времена холодной войны, когда тоже казалось, что есть два гегемона – США и СССР – очень серьезная.

Прежде всего она связана с тем, что противостояние больше не идеологическое, больше не противостоит либеральный мировой порядок коммунизму. Коммунизм другой в Китае, чем он был в СССР. Коммунизм с китайскими особенностями, который позволил Китаю стать суперэкономикой мира.

А Соединенные Штаты больше не представляют коллективный Запад.

Вот что интересно. Мы вынуждены уделять внимание их стратегиям, потому что понимаем – теперь мы видим другую конструкцию по сравнению с той, которая была во времена холодной войны и предшествовала распаду СССР.

Мы видим две сверхдержавы. Ни одна из них не имеет такого пояса, как когда-то США имела НАТО, а Советский Союз – Варшавский договор.

Китай не имеет никакого подобия. А роль США в НАТО сегодня сводится к тому, что давайте 5% ВВП и сами себя защищайте.

Стратегия, которую они приняли, отражает эту суровую реальность и желание Соединенных Штатов убрать себя из мира, который, как они считают, все это время наживался на Соединенных Штатах.

Что, конечно, не соответствует действительности, но это их точка зрения, мы ее изменить не можем.

Конструкция, которую они видят, заключается в следующем:

больше мы не собираемся навязывать никому ничего. Мы имеем наши национальные интересы, и мы хотим, чтобы вы, все остальные, четко понимали, что мы будем их достигать фактически в одностороннем порядке.

Нам все равно, что думают международные институты, нам все равно какая ваша точка зрения. Если нам нужно заблокировать Венесуэлу – мы будем ее блокировать. Если нужно ударить по Нигерии – мы ударим. Если нужно решить какие-то вопросы в Азии – мы будем их решать.

3. Япония перевооружается: конец 80-летнего пацифизма

С другой стороны, мы видим, что и Китай наделал глупостей немыслимых.

В частности, раздул антияпонскую пропаганду до космических масштабов, за что поплатился.

Сегодня уже факт, что Япония приняла беспрецедентный военный бюджет, который фактически на два года раньше обещанного приблизил 2% ВВП. Уже заявлены конкретные программы перевооружений, которые касаются новых ракет – и своих, и закупки американских – антидроновой, точнее, драновой системы защиты многоуровневой, подводных лодок, военно-морского флота в первую очередь, плюс авиация.

Вы видели перед собой страну, которая 80 лет проводила ортодоксальную мирную политику. Вы добились того, что она от этой политики отказалась.

Получите.

Что Соединенные Штаты получают взамен?

Они тоже, к сожалению, увидят массу неприятностей.

Вопрос просто в том, когда эти неприятности возникнут и в каком виде. Но **они обязательно будут, потому что такая конструкция не является сбалансированной.**

Под этими двумя странами находится огромное количество средних государств. А еще ниже – туча региональных государств.

В классике международных отношений есть Middle Powers, есть Regional Powers.

Вот это теперь конструкция, в которой каша, в которой мы должны увидеть выстраивание отношений.

Вот чего отсутствует – это выстраивание отношений.

Юрий Романенко: То, что вы говорите по поводу Японии, по сути, говорит о том, что японцы уже поняли, что американцы, постольку поскольку, в регионе, и если что, они останутся один на один.

Собственно говоря, нужно ковать свои региональные союзы.

Точно так же, как и Германия. Германия абсолютно стоит перед такой же дилеммой, потому что и Германия, и Япония – осевой осью их безопасности были отношения со Штатами.

Соответственно, **нет доверия к ним теперь.**

Мне говорили на одном из прошлых эфиров: проиграет Трамп или проиграют республиканцы, придут демократы, и все можно отыграть. Но мне кажется, что им уже невозможно ничего отыграть назад.

4. Германия и Япония: две страны с общей судьбой

Сергей Корсунский: Я думаю, что, к сожалению, эти изменения колоссальны на самом деле.

Вы абсолютно правильно заметили – это то, что мы должны принять как данность, что именно Германия в Европе и Япония в Азии – это две страны, которые после Второй мировой понесли всю нагрузку вины за то, что происходило в это время. Хотя в Японии не было фашизма и нацизма, но был милитаризм, и они, конечно, накуролесили.

Но потом обе страны предпринимали гигантские усилия к тому, чтобы быть положительным примером для других.

Германия была – и она остается на сегодняшний день – энергетико-экономическим мотором Европейского Союза, главным двигателем и спонсором.

Так же, как Япония является одной из основных тех стран, кто помогает другим в регионе, предоставляет помощь.

Обе эти страны сейчас свою политику поменяли.

Одна – потому что Россия в Европе, другая – потому что Китай, Россия и Северная Корея в Азии.

Вы разбудили две страны, которые имеют очень хорошие традиции 1) — производства отличного оружия, 2) — стратегического планирования и очень тщательной 3) — организации военного дела.

Мы понимаем, что в генах немцев это веками сидело. Это не просто при Гитлере – они и до этого, слава Богу, были неслабым звеном в Европе. Вот они фактически вернулись.

Идеологии, слава Богу, фашизма больше нет.

Но понимание того, что безопасность прежде всего в своих руках – оно есть.

Теперь надо выстраивать отношения, потому что не совсем понятно, как будут строиться взаимоотношения с США.

США сказали Европе, что она должна готовиться. Насколько это было сообщено в различных заслуживающих доверия источниках, они втихаря сказали Европе, что готовьтесь – 2027 год мы выводим обычные вооруженные американские части из Европы.

Выводим из Европы – это выводим из Германии. Ядерный зонтик они вроде бы оставляют, а вот обычные подразделения вооруженных сил США выводят.

То же самое идет дискуссия в Азии: где и какой должен быть контингент. На определенном этапе в прошлом году, в этом году еще звучало, что в Корею нужно сократить контингент, например.

Про Японию речи не было, но японцы очень хорошо поняли месседж.

Они поняли, что даже если Соединенные Штаты будут придерживаться своих обязательств по защите достаточно длительное время, в результате, в случае атаки Япония должна будет сама отстаивать свой суверенитет, свою территорию.

Поэтому они, не откладывая ни одного дня, как только Такэичи стала премьер-министром – я это знаю абсолютно точно – они работают над очень серьезными стратегическими планами многоуровневой и эшелонированной обороны, особенно воздушных и морских рубежей, естественно.

Для Японии это жизненно важно. Морская блокада Японии будет означать ее удушение.

Речь идет о том, что боевые действия должны вестись на расстоянии не в 200 миль или километров от берега, а в тысячу.

Потому что они понимают, что все, что они допустят ближе – это уже дальше будут дроны, это будет атака с участием десантирования. Это все очень плохо.

Поэтому **нужно держать любого агрессора на расстоянии в тысячу километров.**

Это, как вы понимаете, совсем другая история. Нужны соответствующие ракеты, нужна соответствующая радиолокация. Должны быть, конечно, и дроны, и авиация, которая может на таком расстоянии поражать соперника.

Я вам могу сказать – пять лет я в Японии, последние три месяца просто не верю своим глазам. Раньше они об этом говорили тихо, спокойно.

Сейчас это мейнстрим политики, и при этом – внимание!

– Такэичи пользуется поддержкой 92% молодых японцев.

Это вообще неслыханно.

5. Тайвань и стратегические интересы Японии

Юрий Романенко: Смотрите, тогда из этого вытекает следующее: если стратегия безопасности Японии становится по-настоящему глобальной, потому что они теперь вынуждены думать о том, как хеджировать риски, связанные с их зависимостью от рынков сбыта их продукции, от доступа к сырью и так далее – то это означает, что, например, по тому же Тайваню они не могут отпустить ситуацию на самотек, надеясь только на добрую волю США.

Тем более, что, исходя из того, что вы говорите, все выглядит так, что они отходят. Если они будут выводить войска из Японии, то, собственно говоря, кто будет, кроме филиппинцев доверчивых? И то я сомневаюсь, что там есть доверчивость. Верить в то, что в самый последний момент американцы не начнут торги с Китаем в духе, как сейчас идут с Россией, и Тайвань не останется один на один? А для Японии в этой логике уход Тайваня под китайское крыло – это просто огромный вызов по стратегическим коммуникациям. Потому что фактически все их морские перевозки будут очень серьезно находиться под влиянием Китая.

Сергей Корсунский: Смотрите, действительно, пример Японии и то, что происходит в Азии – он для нас очень характерен.

Это то, что мы увидим в мире очень скоро – формирование региональных альянсов безопасности.

Все уже понимают, что НАТО,

1) во-первых, сконцентрировано исключительно на Европе.

2) Во-вторых, оно просто недееспособно.

Посмотрите, что творит Венгрия в ЕС. И представьте себе, если она будет примерно то же самое творить в НАТО.

Если все решения принимаются консенсусом и нет гегемона, который всех стукнет лопатой по башке и скажет "так делать", то НАТО не сможет оперативно реагировать.

У них нет своих вооруженных сил. Это должны отдельные страны принимать какие-то решения и так далее.

То же самое примерно в Азии.

В Азии нет НАТО, но есть несколько стран, которые очень хорошо понимают, что происходит. Поэтому Япония с Австралией и с Южной Кореей будет строить обязательно, если это не оборонный союз, то, во всяком случае, это будет теснейшее взаимодействие в области вооруженных сил, безопасности.

Что касательно Тайваня – во-первых, уже предпринимаются меры.

Есть такой остров Йонагуни. Это самый южный остров из всех японских островов, который находится 110 миль от Тайваня. Там уже построены военные базы, там размещены противокорабельные ракеты, которые призваны встречать, если будет первая линия обороны, если будет какая-то попытка блокировки Тайваньского пролива.

Самое главное – вы правильно абсолютно – это линия коммуникаций.

Но еще, кроме всего прочего, если посмотреть внимательно на карту, то захват Тайваня будет означать фактическую блокировку Южно-Китайского моря. Южно-Китайское море – это 50% торговли ЕС. Это вообще половина мирового трафика нефти, газа и товаров. И, конечно, за навигацию в Южно-Китайском море воюют Китай с Филиппинами за эти атоллы, Парацельские острова и так далее.

Если посмотреть опять же на карту, то если это признать китайской территорией, они фактически шлагбаумом перекрывают территориальные воды. Это их территориальные воды. Если это все признать, то они просто перекрывают Южно-Китайское море.

Тайвань – это такой бастيون, который взять реально тяжело.

Об этом говорят военные специалисты, что китайцы думают, что это так легко. На самом деле ничего подобного. Его география, его берега так устроены, что вы не можете там организовать простую высадку десанта.

Нужны огромные силы.

И Тайвань сам по себе очень хорошо вооружен. Сейчас, вы знаете, США продали ему очередную партию оружия. Это не случайно.

Буквально сегодня там находится очередной член парламента Японии, бывший министр Таро Коно. Я его очень хорошо знаю. Он был в прошлом и министром обороны, и министром цифровизации. Это влиятельный политик из правящей партии. А перед этим там был еще один бывший министр. Сейчас поток идет из Японии членов парламента, влиятельных политиков, которые посещают Тайвань. Это все неслучайно.

Идет серьезная координация того, что делать в регионе, если вдруг Соединенные Штаты запоздают.

Я не думаю, что они откажутся от поддержки и уйдут совсем из региона. Потому что для Соединенных Штатов – вы знаете же эту концепцию "мы непотопляемый авианосец".

Вся Америка плавает в океане с двух сторон: у нас один Атлантический, другой Тихий, и вы до нас просто не доплывете, мы вас потопим.

Но если с атлантической стороны есть еще целое НАТО между ними и врагами, то со стороны Тихого океана нет ничего, кроме Японии и нескольких островных государств, на которых расположены военные базы США.

Поэтому падение Японии или блокировка Японии и падение этих маленьких государств, часть из которых поддерживают дипломатические отношения с Тайванем, кстати, как Палау – это просто **Китай выходит в Тихий океан**.

Это значит, что до США у него больше нет препятствий. Это серьезная очень угроза. Они не хотят этого допустить.

Поэтому я думаю, что если из трех приоритетов США какой-либо останется, то это будет как раз Восточная Азия.

Но для нас с вами это вопрос о том – это так же, как мы можем посмотреть на другие примеры.

Вы уже вспомнили об Израиле.

Есть много других примеров, очень важных, когда средние и малые страны находят способы обеспечивать свою безопасность не в одиночку, а в союзах, но в союзах с теми, кто реально заинтересован в том, чтобы такую безопасность совместными усилиями обеспечивать, а не просто какие-то формальные бумаги подписывать.

В Азии мы как раз это наблюдаем, и я уверен, что в ближайшее время, то есть в следующем году, мы увидим формализацию договоров о взаимной военной помощи между Японией и Кореей, возможно Филиппинами и уж точно Австралией.

Практически нет другого выхода.

Квад, который американцы растили, теперь, как мы понимаем, сильно не работает из-за того, что Трамп – 50% на Индию тарифы, и обнимашки, поцелунки Моди с Путиным уже даже несерьезно обсуждать, потому что это позор.

Но Индия, хоть она и противовес Китаю, будет ли она серьезным участником архитектуры безопасности – у меня лично есть **большие сомнения**.

6. Новая доктрина Монро и стратегия США

Юрий Романенко: Смотрите, у Трампа в этой стратегии очень четко говорится о том, что ключевой приоритет – это западное полушарие. Закрыть западное полушарие. Новая «доктрина Монро».

Но при этом эта доктрина Монро специфическая, потому что если в той доктрине Монро Штаты просто говорили, что это наш задний двор, а мы на остальное особо не претендуем, потому что у них еще не было в тот момент таких возможностей и желания, – это уже только при Рузвельте они начали такую экспансию полноценную.

А сейчас мы видим другой подход.

Они говорят: западное полушарие – это наш задний двор, мы не хотим, чтобы там Китай, Иран, Россия резвились. Здесь только все с нами согласовывать. А в Евразии у нас есть союзники, с которыми мы выстраиваем отношения специфическим образом, потому что хорошо, чтобы это были союзники богатые, способные о своей безопасности позаботиться. А мы где-то там в гиперпространстве барражируем, и если что, разведданные подбросим, или, может быть, ядерный удар, если уже совсем все будет плохо.

Если посмотреть цинично, прагматично, то все выглядит таким образом, что Штаты просто хотят закрыть западное полушарие для того, чтобы те

ресурсы, которые там есть, обеспечили им переход в следующий технологический уклад.

У них будет их вполне достаточно для того, чтобы не зависеть от того хаоса, который разворачивается в Евразии.

А хаос в Евразии является частью стратегии, когда они остаются на коне.

Очевидно, если Япония и Китай сцепятся, или Германия и Россия сцепятся, или Индия с Китаем, страны Залива с Ираном – если Евразия запыляется, то пока пройдет какое-то время на то, чтобы ситуация стабилизировалась.

А Штаты тем временем могут решить вопрос своего внутреннего реформирования.

Собственно, Джордж Фридман об этом писал в своей последней книге, когда рассматривал политический кризис в Штатах, для того чтобы потом уже на коне заходить опять в роли миротворца, как это было во время Первой мировой войны, потом Второй мировой войны.

И тем самым, цинично получается, что они заинтересованы в конфликтах в Евразии, потому что это позволяет им при минимизации расходов на оборону, с другой стороны, все равно находясь в стороне от схватки, потом в нее входить уже в привычной роли разгрузителя и наиболее сильного игрока, который имеет возможность сохранить свое место в мировой системе в качестве гегемона.

Потому что до этого, как мы знаем, на протяжении последних пятисот лет гегемон всегда менялся. Там сначала была Испания, условно, Габсбурги, потом Нидерланды, потом Британия, потом Штаты. И всегда был базовый конфликт с той страной, которая претендовала на гегемонию – будь то Франция, если это там...

Сергей Корсунский: Они, по-видимому, сейчас сделали, на мой взгляд, совершенно **ошибочный упор на лидерство, как они считают, в области искусственного интеллекта.**

Они поверили в сказку о том, что искусственный интеллект – это магическая палочка-выручалочка, которая позволит им фактически всех засунуть за пояс немыслимым внедрением суперсовременных технологий.

Я не буду тратить наше время на то, чтобы говорить о том, какая это глупость космическая. Я видел карту. Я студентам лекцию читаю по этой карте. Вся территория Соединенных Штатов должна быть покрыта новыми атомными станциями. Гигантские ресурсы энергетические должны быть вкачаны в этот искусственный интеллект.

Но искусственный интеллект, кроме того, что ему нужно много воды и очень много электричества – ему нужны данные.

Понимаете? Вот! У вас есть собака. Вы знаете, как она просит все время есть. Вот этот искусственный интеллект он все время будет просить есть. Ему нужны все время новые данные. Если он не будет иметь доступа к мировым потокам данных, то ничего они не смогут сделать, никакого лидерства.

Не говоря уже о том, что

— само по себе определение лидерства в области искусственного интеллекта – это оксюморон, потому что эта технология не может быть завершена, она будет всегда развиваться.

Поэтому

— лидерство может быть в каких-то областях, в каких-то особых приложениях. Кто-то найдет более умный способ использовать эти технологии в каких-то конкретных приложениях.

Но нельзя быть лидером в области – как, знаете, лидеры в производстве транзисторов. Ну, весь мир потом научился их производить. То же самое сейчас произойдет.

Их политика самоизоляции обречена, потому что им обязательно нужно иметь доступ к потокам данных и в Европе, и в Азии.

Сейчас, когда начинается гонка, китайцы точно так же хотят доступ к таким же данным. Еще не проснулась Европа, но уже проснулась Япония. Здесь тоже создается своя инфраструктура.

Как японцы – чем они мне очень нравятся – они делают это втихаря.

Они никому ничего не рассказывают, никаких публикаций и громогласных заявлений нет. Но потом оказывается, что правительство приняло новую стратегию развития искусственного интеллекта и кибербезопасности, выложило туда сумасшедшие деньги. И теперь, ребята, вперед, создавайте! А японцы умеют создавать, как вы знаете.

Поэтому они еще тоже появятся сейчас на карте со своими продуктами. И я даже знаю, что у них уже есть свой собственный агент, которым они и будут пользоваться. Они не будут пользоваться ни чатами, ни остальными игроками. Они создали свой инструмент, на который перейдут. И будьте уверены, что этот инструмент будет непробиваемый для хакеров, потому что они по-японски все это делают. Это все очень сложно.

Короче говоря, я думаю, что

— стратегия "вот мы в Америке, безопасности, вы делаете что хотите" — она не работает.

И выгодно ли им продолжение конфликтов?

В каком-то смысле да. Пока покупают их оружие, пока они его умеют производить, и технологическая база работает – да, конечно, в этом плане это выгодно.

Но я не хочу переходить на логику конспирологических теорий, потому что конфликт означает уменьшение потребления.

Чем больше люди воюют, тем, в принципе, у них меньше настроения покупать новые дома, машины и так далее.

Это все то, что Соединенные Штаты собираются производить. Они не для внутреннего рынка собираются производить, они не могут себя обеспечить исключительно работой на внутренний рынок. Это у них всего 350 миллионов населения.

Поэтому они хотят, чтобы у них мир покупал. И не только оружие, но мир для этого должен быть в хорошем состоянии. Должны быть деньги у людей и желание покупать. А если мы еще вспомним о том, что население стареет и уменьшается везде практически, то мы понимаем, что это проблема.

Сказать, что любой прогноз, основанный на односторонней позиции, на одном каком-то пункте – он не работает.

Надо рассматривать комплекс вопросов безопасности, экономики.

Вот что очень важно и о чем практически никто не говорит. Я хочу на это обратить внимание.

7. Величие государства: не только оружие, но и идея

Мне кажется, что величие государства не только в том, сколько у него ядерных зарядов и насколько он способен эти ядерные заряды донести или какими-то пошлинами заставить другие страны подчиниться своим интересам.

Мне кажется, что

— величие страны в том, что она умеет сформулировать видение, концепцию, стратегию будущего – и не только для себя, но для всего человечества.

В этом Соединенные Штаты были сильны все время холодной войны, когда они говорили о либеральном мировом порядке, о правах человека,

о том, что должна быть частная собственность и она должна быть священна.

Были принципы, которые были привлекательны для всех государств, которые находились либо в коммунистическом концлагере, либо для государств, которые развивались. Так или иначе, но был некий маяк.

Сегодня этого маяка нет.

Сегодня Америка одна.

Китай то, что предлагает

1) – во-первых, он врет. А

2) — во-вторых, он предлагает коммунистический подход.

Мы видим это за красивыми словами об общем будущем или там общей судьбы. Он показывает – какая у него общая судьба сейчас, как он в отношении Японии. Если в отношении Японии он так себя ведет, то что про всех других говорить?

Поэтому вот **это величие, оно должно быть продемонстрировано кем-то из гегемонов.**

Пока этого близко нет.

И кто сможет сформулировать такую стратегию, которая будет таким новым неким мерилom будущего величия – вот это очень интересный вопрос.

8. Турция: уникальная геополитическая позиция

Юрий Романенко: Здесь хороший комментарий: "Китай может выиграть массовостью и скоростью, США – качеством и интеграцией. Победит тот, кто быстрее и дешевле масштабирует искусственный интеллект в бою". Такая позиция.

Смотрите, у меня такой еще вопрос. Вы долго в Турции были? Вы там послом были?

Сергей Корсунский: Восемь лет.

Юрий Романенко: Да! То есть вы прекрасно знаете эту страну, и она нам, во-первых, сосед. Во-вторых, сосед великий. То есть она превратилась в серьезную силу за последние 30 лет.

Сергей Корсунский: Безусловно.

Юрий Романенко: Собственно говоря, Турция тоже – это еще один элемент мировой системы, адаптирующейся к этим всем новым реалиям.

Мы видим, что Турция ведет очень интересную политику, потому что она старается одновременно со всеми иметь хорошие отношения и при этом умудряется свои интересы задвигать все дальше и дальше.

Дальше заходить в Африку, дальше заходить в Центральную Азию, при этом иметь неплохие отношения с Россией, которую они, мягко говоря, **не очень любят на уровне исторической памяти.**

Сергей Корсунский: Терпеть не могут.

Юрий Романенко: Да. С другой стороны, с Китаем, с которым тоже заигрывают, потому что торговля и все такое. Но Синьцзян является особым местом для турков, и они эту линию ведут очень системно, насколько я наблюдаю за их внешней политикой.

Со Штатами тоже мы видим – от любви до ненависти один шаг, потому что большинство турков не любят Штаты, но при этом Турция десятилетиями со Штатами вела особую игру. И даже сейчас мы видим, как они отказываются от российских комплексов С-400 для того, чтобы дать соответствующий пас Штатам, с которыми у них, у премьера Эрдогана очень сложные отношения, начиная от Фетхуллы Гюлена...

Сергей Корсунский: Фетхулла Гюлен.

Юрий Романенко: Да, Фетхулла Гюлен. Гюленисты. Начиная от гюленистов, которые были очень серьезной проблемой в отношениях, и заканчивая ВПК, отношениями с Грецией, где Штаты тоже играют с греками свою игру, которая очень раздражает серьезно турков.

Как вы видите в этом мире, фрагментированном региональными союзами, какой вы видите игру Турции? Потому что эта игра непосредственно нас касается. Я думаю, что они на нас очень серьезно смотрят. И у нас просто многие не понимают, насколько серьезными могут быть последствия для Украины и для стран Центральной Азии, Кавказа, Юго-Восточной Европы от того, что делают турки.

Сергей Корсунский: Спасибо, это очень хороший и важный вопрос.

Турция – это один из таких очень ярких образцов того, как страна практически на 150, если не на 200 % использует свою географию, свою историю, свои демографические показатели и много других факторов для того, чтобы достигать национальных интересов.

Действительно, уникальность Турции в том, что – ну, во-первых, это уже почти под 90 миллионов населения, оно растет. Это молодое население,

страна мусульманская, поэтому детей они рожают с удовольствием. Как бы это не проблема. При этом они держат Босфор, и это исключительно важно для всех.

Существует Конвенция Монтрё, которая ограничивает вход в Черное море военных кораблей других стран, и это дает возможность Турции контролировать, чтобы ее никто не подвинул.

При этом проигранных 17 войн России у них, конечно, есть такая генетическая болезненная память об этом. То есть они не любят и боятся их.

При этом сейчас, сегодня это другая Турция, особенно после, как они считают и справедливо, успешной борьбы с ИГИЛ в Сирии.

И самое главное – это результат, которому у нас не придают, может быть, особого значения, но то, что они помирились с курдами – ведь это больше 40 лет была непрерывные акты террора и насилия. И вдруг все! Это все закончилось.

Это исключительно важно для Турции, потому что это был очень большой раздражитель на ее восточных границах. Отношения с Ираком, с Сирией и так далее. Сегодня этот вопрос решен.

То, что русские ушли из Армении, потому что – и мало кто знает, что со стороны армяно-турецкой границы, со стороны Армении стоял российские пограничники, российский флаг. Теперь там этого нет. То есть после того, как Армения с Азербайджаном, наконец, худо-бедно решили проблему Карабаха, и эти миротворцы оттуда убрались. Я слышал такие вещи, что Турция собирается с армянами вернуться к попытке нормализации отношений.

С Азербайджаном у них, очевидно, стратегические отношения, как и со странами бывшего тюркского мира – с Туркменистаном, Казахстаном. Но они бы не были настолько уверенно, они бы не стояли на двух ногах.

Давайте поймем одну простую вещь.

Только две страны мира находятся на двух континентах – это Турция и Россия. И если вы хотите, чтобы это государство в силу его геополитики, для того чтобы оно стояло прочно на ногах, оно должно стоять прочно и в Европе, и в Азии.

Но Россия свою европейскую ногу не то что прострелила – она ее ампутировала. И теперь этот колосс обязательно упадет. Мы это понимаем. Вопрос – когда?

Турция сначала тоже пошла – я это наблюдал, потому что, когда я приехал, еще было Министерство европейской интеграции, шли переговоры о вступлении в ЕС. Потом это все прекратилось, потом Эрдоган с ними

поссорился. Но сегодня ситуация изменилась, потому что Эрдоган начал выстраивать более взвешенную политику.

Вы правильно сказали, когда он в 2016 году S-400 купил, американцы сказали: никаких F-35. Если когда-нибудь будет интересно, я могу подробно рассказать эту историю, потому что я как раз очень внимательно за этим всем следил.

Сейчас они говорят русским: заберите обратно S-400, потому что мы хотим F-35.

Это очень интересное развитие, потому что Турция претендовала – в чем проблема? Не просто F-35 купить, это не самоцель. Цель была в Турции сделать всемирный хаб по обслуживанию F-35.

Представьте себе, сколько их летает от Японии до Португалии, и если бы в Турции был хаб по их ремонту – это сумасшедшие деньги, это участие в программах, которые технологически дали бы им возможность получить доступ к технологиям F-35. Потому что сами-то турки не могут самолеты строить, кроме дронов, и то вопрос, кто их научил.

Вот эта страна уникальна в этом плане.

Она действительно умудрилась договориться и с японцами, и с корейцами, и с французами, и производит автомобили на своей территории. Можно говорить о том – кто-то у нас покупает Toyota Auris и считает, что она японская, на самом деле она, конечно же, турецкая. Но это то, что они такую диверсификацию провели. Вы согласитесь, это мудрая просто политика.

Это связывает их со странами – ну, они средние, но уже не самые средние. И они создают серьезную заинтересованность этих стран в Турции. У них очень хорошие отношения с Японией, очень серьезные отношения. И хотя во время Первой мировой у них с Европой были все время какие-то склоки, но у них много французских слов в языке. И с Францией и так далее.

А в Германии сколько миллионов турков? Вы понимаете, что это сила, вы там уже с ними ничего не сделаете. Это реально огромнейшая – там миллионы. Я последнюю цифру помню – это 3,5 миллиона. Это серьезные избиратели, что хотите.

То же самое в Болгарии, например, они имеют влияние и так далее.

10. Турция и Украина: стратегическое партнерство

Что касательно нас?

Турки никогда не признают Крым, потому что крымские турки – это их братья, это их кровь.

И что бы Россия ни делала и как бы она ни хотела Турцию к себе привлечь, турки никогда не признают Крым российским.

И это всегда будет политика такая, что Крым надо возвращать Украине, а потом отдавать крымским татарам, крымским туркам в том, чтобы это была их земля, их родина в той или другой форме.

Кроме того,

— они всегда будут поддерживать наше членство в НАТО.

Почему? Потому что они хотят распределить ответственность.

Когда ЕС вышел на берега Черного моря – это Болгария, Румыния – и все думали, что НАТО тоже пришло на берега Черного моря. Но ни у Болгарии, ни у Румынии нет флота вообще. У Украины флот намечался. Потом Сагайдачный, я так понимаю, вышел из строя, потом у нас флота не стало, а теперь

— мы утопили и Черноморский флот. За что турки нам, конечно, по гроб жизни благодарны.

Но флот в перспективе у нас будет. Мы же и фрегаты у них строим, правильно? То есть это все звенья одной цепи. Нам очень выгодно с турками иметь хорошие отношения.

Не просто хорошие, а у нас с ними стратегическое партнерство. Это при мне в 2011 году подписали такую декларацию, и с тех пор мы разными способами пробуем это партнерство развивать. Оно зашло достаточно далеко.

Но при этом при всем мы должны понимать, что турки никогда не кладут все яйца в одну корзину.

Они всегда будут раскладывать в разные, и они признают Россию как авторитет и как мощное государство.

Это ничего не значит в том плане, что они под них лягут. Никогда.

Они будут получать заказы, они будут с ними торговать, но они не пойдут им наповодку, потому что знают, что

— «священная миссия России», если кто не знал, то скажу: вернуть Стамбулу историческое название Царьград.

Понимаете? И перенести Вселенский патриархат в Москву.

Они это знают, и поэтому они этого не допустят.

11. Концепция двух осей для Украины

Юрий Романенко: У меня, я не помню, с кем из моих гостей – с Петром Кульпой у меня был такой тезис о том, что я еще в свое время, в 2006 году, написал статью, которая называлась "Что нам делать с Россией? Концепция двух осей".

Я тогда говорил, что это было весной 2006 года, что конфликт с Россией уже экзистенциальный и война неизбежна, и поэтому нам необходимо развивать две оси.

Одна ось – на север, через Беларусь на Балтику, и вторая ось – от Германии, Польши и тоже на Турцию. То есть мы должны выходить на юг, на глобальный юг и Центральную Азию. Вот когда мы говорили относительно Германии в самом начале, как они сейчас через газовые совместные интересы выстраивают, по сути, вот такую ось. Потому что они оказались отрезаны от российского сырья, которое давало им высокую маржинальность для их промышленности.

Они просто жизненно в этом заинтересованы. Им необходимо решить этот вопрос тем или иным способом. Будет этот газ американский, катарский или кипрский – это вопрос, как будет развиваться их промышленность и как они будут себя чувствовать.

Я думаю, что Украина и Польша, все эти разговоры по поводу Междуморья – они будут фейковыми до того момента, пока мы вообще не поймем всю кристаллическую решетку, в которой есть вот такие узловые крупные державы, с которыми необходимо увязывать интересы. Эти интересы, сдерживая друг друга с одной стороны, а с другой стороны позволяют развиваться.

Если мы смогли бы выстроить согласованную игру с Румынией, с Польшей, с Германией для того, чтобы выйти через Турцию на страны Залива, на Центральную Азию, на Кавказ. И получился бы сквозняк в сторону Китая, который, с одной стороны, был бы альтернативой российскому пути, который китайцы попытались выстроить на Европу. А с другой стороны, можно было бы увязать массу интересных стран – например, Узбекистан на Индию, на Иран выйти. И тем самым максимизировать возможности, которые такая стабильная кристаллическая решетка дает.

Как вы думаете, в принципе, какова перспектива выстроить для Украины такую игру?

Я понимаю, что **в текущей ситуации она крайне сложна для правящего класса, потому что она требует огромных интеллектуальных усилий и воображения, а также просто системной работы.** Потому что вы как никто, я думаю, понимаете, что качественная, эффективная дипломатия

требует сверхусилий и глубокой интеграции с правящими элитами страны, в которой находитесь, понимание реалий, языков и все такое.

Но мне кажется, если мы не начнем простраивать туда нашу внешнюю политику, то мы всегда будем инвалидом, потому что мы себя просто отрезаем от растущих организмов и в том числе региональных союзов, которые там растут и будут расти, как мне кажется.

12. Скандинавско-Черноморский союз: новая идея для Украины

Сергей Корсунский: Я позволю себе высказать идею, которой я лично пришел к этому выводу. Я даже об этом где-то упоминал в статьях тоже. Мое мнение относительно того, что Украина должна найти свою союзническую среду среди тех стран, которые реально исторически, географически, экономически с нами связаны и могут быть в нас заинтересованы, заключается в следующем.

В отличие от **сегодняшнего видения Украины** как

— «чего-то между чем-то — мы между дикой Ордой и цивилизованным Западом, мы страна фронта, которая всегда находится на границе, и по ней все кочевники топчутся, бегая туда-сюда» — а это с точки зрения экзистенциального — это очень плохая позиция.

Я бы видел ее сменить на создание некоего пространства.

Вы правильно абсолютно сказали, только я вижу его начало в Скандинавии и его нижнее окончание как раз в Турции. Вы абсолютно верно — в него должны войти кроме скандинавских стран и Балтии — Польша, Болгария, Румыния и Турция. Германия может служить очень важным источником поддержки в этом плане, потому что она тоже государство, которое выходит на северные моря, и для них важно, чтобы там все было тихо и спокойно. Плюс Британия. Исторически Британия, и культура, как хочешь, она связана со Скандинавией. Это историческая данность.

Мы были всегда частью дороги из варяг в греки, и мы должны были бы понимать, что это окружение — это те страны, которые точно понимают, что такое Россия. Они все с ней имели дело.

Если вы будете говорить, что такое Россия с Испанией, Португалией, Нидерландами, Бельгией и так далее — при всем том, что эти страны, конечно, нас поддерживают, но у них нет мурашек по коже, которые бегают, когда вы вспоминаете, что такое Россия.

У всех стран, которые находятся в этом поясе из варяг в греки, эти мурашки есть.

Мы все знаем, что, с чем мы имеем дело. И мы все понимаем, что надежды на скорый распад России на много очень хороших и симпатичных, и дружественных государств – это перспектива далекого будущего.

Сегодня надо понимать, что Россия может спровоцировать Норвегию, высадившись на одном острове, она может спровоцировать через Беларусь Польшу и пробивать наземный коридор в Калининград.

Как бы мы ни говорили о том, что все это невозможно, это НАТО и так далее. Мы тоже говорили, что невозможно представить себе то, что произошло 24 февраля 2022 года. Мы понимали, что какая-то война будет, но вот в таком виде, как это будет происходить – вряд ли кто-то мог себе представить.

Я бы видел такой союз в этом контексте. При этом, обратите внимание, что мы имеем дело, например, с Норвегией. Я уже не знаю, там уже давно за триллион. Фонд будущих поколений Норвегии существует. Они отчисляют постоянно деньги от продажи своего газа и нефти.

Та же самая Швеция – это очень мощные военные технологии, и она очень заинтересована в том, и она всегда была заинтересована в том, чтобы с нами поддерживать отношения. Вы обратите внимание, насколько по-дружески, насколько сильно они нас поддерживают. Так же, как Дания, так же, как Финляндия, ну, балтийские страны, само собой.

Но те не были в СССР. Они знают, что такое Россия, и они знают, что мы это их кровиночка, понимаете? Поэтому с ними можно было бы говорить в таком цивилизованном плане, что не просто Триморье, а давайте будем строить реальный пояс безопасности для Европы. И мы, Украина, будем не потребителем безопасности, вашей помощи, а мы готовы быть контрибьютором безопасности. Если у вас загорится, мы обязательно вам поможем, потому что мы понимаем – это общее дело.

Если мы это сможем перекинуть еще и на юг – Болгария, Румыния и Турция – то тогда я думаю, что такие мощные страны по всему пути дадут нам возможность иметь реальные гарантии безопасности. Потому что Соединенные Штаты далеко. Понимаете, они просто далеко. Это география. Даже при том, что они нам будут обещать вмешаться. Для того чтобы они вмешались, им требуется время, им требуются ресурсы, и при любых обстоятельствах это вмешательство будет ограничено.

Но если мы будем иметь оборонный союз, который протянется и горизонтально, и вертикально, и это будет понятно, что эти страны сами по

себе имеют опыт и не боятся России, потому что все знают: придут, вырежут. Финны не боятся. Шведы не боятся. Норвегия точно не боятся. И Балтия. Они сейчас просто всей, там, всей Эстонии – полтора миллиона человек – они сейчас тренируются воевать. Потому что они понимают: придут, вырежут. Вот и все. Не надо никого убеждать ни в чем.

Это был бы очень важный шаг. Мне кажется, это был бы такой союз, который бы позволил, во всяком случае, решить вопрос безопасности. Если вопрос стоит о ресурсах, то для нас важнее всего – это порты. Нам нужно торговать, нам нужно, чтобы было безопасное мореплавание. Поэтому нам нужна Турция, как кровь из носа, для того чтобы мы могли с ее помощью проходить Босфор спокойно и торговать. Нам нужен выход в моря. У нас нет другого способа. Мы должны иметь выход в моря.

Через Турцию выход на Центральную Азию, безусловно, облегчается многократно. Я вам могу сказать, что турецкие предприятия, во всяком случае, пока я там работал, я уехал в 2016 году – уже довольно давно, но я думаю, что это только усилилось – они всегда были готовы помочь нам своими связями, будучи как посредники, будем откровенны. Но с ними можно выстраивать отношения, потому что турки – это прирожденные торговцы, это те, кто всю жизнь жили на этом.

Поэтому они с огромным удовольствием легко поднимутся, сядут в самолет, полетят в другую страну. Это вам не японцы – японцы очень осторожные, турки намного более легки на подъем. И можно было бы в перспективе, после того как мы обеспечим себе – во-первых, безопасность, во-вторых, мы отстроим государство – и тогда мы сможем проецировать какие-то положительные стратегии, месседжи и опыт на те страны, которые находятся, нам понятно, в состоянии поиска.

13. Центральная Азия: новое поле борьбы за влияние

Я вам скажу. Вот, кстати, вы упомянули Узбекистан. Очень интересная проявляется сейчас тенденция, просто необыкновенная. Эти страны, все пять бывших республик – это была китайская территория однозначно. Но в прошлом году мало того, что их пригласили в Вашингтон. Мало того, что там им все пообещали и красиво все рассказали. Ведь после этого они были в Токио. И в Токио был очень важный прием. Такая речь всех пять президентов, особенно с Казахстаном.

Вы видели, наверное, после этого вдруг Токаев позвонил Трампу. Давайте вспомним, когда-нибудь в истории было ли такое, что президент Казахстана звонил президенту Соединенных Штатов? Я что-то не припомню такого. И тут вдруг он позвонил, и Трамп пригласил его и президента Узбекистана, если я не ошибаюсь. Но Казахстана точно на G20.

Вы думаете, это случайно? Это неслучайно. Это борьба против Китая.

То есть эти пять республик – сейчас их пытаются перевербовать в западный дух и дать им дополнительные возможности для развития и ресурсы. Для того чтобы это не была территория, где Китай. Потому что если он их будет иметь, то посмотрите на карту. Давайте просто мысленно прикинем – какая гигантская территория: Россия, Китай и еще пять центральноазиатских республик. Это такая масса земли, воды и ресурсов, с которой очень тяжело будет справляться.

Это к чему? Это к тому, чем мы с вами говорили.

Страны, которые не могут претендовать на самостоятельное величие, какую-то глобальную политику – они должны искать правильные альянсы, они должны искать правильных союзников и вовремя это делать.

Делать это очень четко так, чтобы входить в такие отношения, которые позволят достигать их национальных интересов, не сильно поступаясь своими принципами. Вот в Центральной Азии – это одно из тех мест, где я сейчас вижу, где такой процесс будет происходить.

14. Черноморский союз: альтернатива или дополнение?

Юрий Романенко: Знаете, когда вы говорили о том, что у Турции сейчас население уже под 90 млн, а может, уже и за 90 млн – ну, во всяком случае, она до последнего момента демографически стремительно росла. Хотя сейчас демография там уже фактически приближается к европейским показателям.

Когда индекс фертильности 2,1 – то есть на уровне воспроизводства. А я думаю, еще немножко пройдет, и курдский фактор тоже начнет к нормальным показателям приближаться. Потому что фактически сейчас основную прибавку дают восточные регионы Турции, где много курдов.

Я это к чему веду? Что в условиях такой турбулентности, в которых сейчас находится мир, мы видим, что все стороны стараются закрыть свои рынки, начинается игра в протекционизм. Она будет продолжаться, очевидно, какое-то время, пока не появится какая-то другая модель глобализации. Потому что фактически можно говорить, что глобализация 2.0 в старом формате уже свернута и дальше будет сворачиваться. Но потом, рано или поздно, все равно будет глобализация 3.0, 4.0. Это вопрос времени. Я думаю так.

Но пока будет переходной период, который может продлиться не один десяток лет. Очевидно, что емкость экономики того или иного блока и

регионального союза определяет устойчивость такого союза. И Украине неизбежно придется думать о том, в каком она союзе.

То, что показала эта война – она показала, что НАТО нам не светит. Это уже совершенно очевидно, потому что НАТО, можно сказать, оно не существует уже. Это фикция с учетом того, что делает Трамп. Это, во-первых. Во-вторых, Евросоюз – хотя нам они не отвергают нашу перспективу на словах и обещают какую-то перспективу в будущем, но я очень боюсь, что – а может, даже не боюсь – что нам светит турецкий путь. Когда туркам обещали, что вы будете в Евросоюзе, а воз, как говорится, и ныне там.

Хотя они там приняли Таможенный союз, и это, в принципе, позволило им решить часть своих проблем. И строительство автозаводов той же самой Toyota было в том числе связано с тем, что японцы таким образом выходили на европейский рынок. Они в длинную стратегию играли. И турки играли, и японцы играли.

У меня давно уже есть такие соображения – а не подумать ли нам о Черноморском союзе? Потому что, условно говоря, страны Кавказа, Турция, Украина – это уже рынок где-то под 150 миллионов человек. И у нас масса взаимных интересов – и не только по логистике, но и по самым различным товарным позициям.

С учетом кризиса Евросоюза, с учетом его фрагментации – возможно, я думаю, что они от этого тоже не уйдут. Та же Румыния, та же Болгария и та же Польша. Вполне возможно, они смогут быть заинтересованы тоже в такой кооперации. Потому что в Польше уже порядка 20-25% населения выступают за выход из Европейского Союза. Там начинается центробежный процесс.

Поскольку поляки понимают, что Германия уже не будет так щедро финансировать инфраструктурные проекты, как это было, а немецкий капитал тоже сейчас будет прижимист, потому что им необходима своя внутренняя перестройка, которая позволит вообще на коне остаться. Потому что Германия явно проиграла сейчас технологическую гонку и США, и Китаю.

Как вы думаете, перспектива такого Черноморского союза, который на самом деле за рамки выходил бы Черного моря в перспективе – насколько мы могли бы реализовать такую игру?

Сергей Корсунский: Во-первых, это уже идея, которая была реализована в виде двух региональных организаций – ОЧЕС и ГУАМ. И ни та, ни та не сработали. ОЧЕС не сработала, потому что там всегда – поскольку там Россия, то, естественно, ничего продвинуть интеграционного невозможно, потому что

всегда, когда что-либо, в чем Россия не заинтересована, она это блокировала. Причем она это делала очень мощно.

Потом там присутствовал такой фактор, который назывался Армения, Азербайджан. Что бы Армения ни предложила, Азербайджан против. Потом там были другие факторы, связанные с балканскими странами, которые туда тоже вошли. Короче говоря, организация, имея очень большой потенциал, единственная на сегодняшний день структура, которую они породили и которая работает – это Черноморский банк торговли и развития, ЧБТР.

Кстати, он получил от японцев ресурсы для Украины и работает в этом. То есть здесь было подписание договора между японским банком JBIC и ЧБТР для выделения кредитных ресурсов для Украины. Но это единственная структура, которая фактически работает. Все остальное не работает.

ГУАМ, штаб-квартира в Украине, на Набережной – наверное, вы знаете. И то же самое – притом что много лет мы (это Украина, я имею в виду) предпринимали серьезные усилия по тому, чтобы раскатать это. Но, опять же, оно не получилось. Сейчас оно не получается. Оно не получалось по разным причинам, но сейчас оно не получается по Грузии. Потому что Грузия, как вы знаете, у них сейчас правительство – какую политику проводит – и на это закрывать глаза нельзя.

В чем проблема? Почему ОЧЕС и ГУАМ, почему Черноморский союз, несмотря на теоретические всякие попытки, не случился? Потому что нет лидера, нет того, кто будет вести это все, как в Европе – это Германия, Франция, Италия. Так нужно было бы, чтобы кто-то был в регионе Черного моря.

Турция могла бы быть таким лидером, если бы все остальные на это согласились. Но если там Армения, то она не согласится. А Россия, конечно, не согласится. Поэтому тут есть нюансы, потому что нужно входить в союз с богатыми странами, со странами мощными, которые никого не спрашивают и которые имеют ресурсы для реализации своих национальных интересов своими усилиями.

А если мы все, кто требует помощи и поддержки внешней, пытаемся объединиться – мы просто из одного просителя станем большим просителем. Турция не может быть таким спонсором. Она может помогать, она может инвестировать в это, она в этом заинтересована.

Я хочу вам привести пример. Я много лет занимался ОЧЕС, работая в МИДе в экономическом департаменте. Если я сейчас пытаюсь вспомнить, в каком это году было – по-моему, это был 2007 или 2008 год – и саммит ОЧЕС проходил в Москве. И я ездил в Москву готовить это. Тогда приехал, по-моему, это был

первый замминистра Чалый Александр Александрович. Он приехал как бы представлять Украину.

Мы были, сидели, готовили этот саммит, и русские, которые председательствовали – почему в Москву? Потому что они тогда председательствовали в ОЧЕС. Они распространили карту среди всех участников заседания. Карта проекта сети портов Черноморских портов и транспортных маршрутов между ними, которые они видели как стратегическую цель развития в рамках организации.

Там были все порты, которые вы на Черном море знаете, кроме одного. Знаете какого? Догадайтесь. Кроме Одессы.

То есть я когда увидел, я говорю: "У меня вопрос, как вы умудрились? Вот как это у вас получилось? Просто интересно". Вы поставили все: Констанца, Варну, Трабзон в Турции, ясное дело, российские порты. Как вы умудрились Одессу забыть?

Вот я теперь, сейчас я задаю себе вопрос, вспоминая тот случай. Они извинились, сказали: "Мы просто забыли. Это случайность". А вот сейчас я думаю, что это была не случайность. Понимаете? Вот до такой степени в их башке сидело, что нас там не должно быть даже в теории, даже в этих таких проектах.

Это я к тому, что такой союз без России – ну, то есть надо подумать, как это все будет выглядеть. Но мне кажется, нужно все-таки искать более мощных союзников. Если мы входим в какие-либо союзы, которые могут реально помогать ресурсами и показывать, как нужно строить какую-то политику, как надо строить энергетическую политику.

Почему шведы объяснили нам, почему Стокгольм весь отапливается тепловыми насосами и не тратит практически ресурсов? И почему тепловые насосы никак не удастся поставить в Украине, хотя все условия для этого существуют? Я-то знаю ответ на этот вопрос, но хорошо бы, чтобы они нам рассказали.

У них много таких заготовок, потому что это северные страны, они холодные, все дорого – это не дешевые страны, но они экономику в хорошем состоянии и социальную сферу, что важно. Поэтому нам бы очень не мешало у них учиться. У других стран Черноморских меньше есть чему учиться. Но все-таки коридор Балтийско-Черноморский мне нравится. И даже Скандинавско-Черноморский мне нравится больше.

15. Японские инвестиции: водород, виноград и технологии

Юрий Романенко: Просто моя логика такая, что такое объединение получает эмерджентное свойство – то есть свойство, которых нет у

частного. Сама по себе страна не имеет тех свойств, которые появляются, когда появляется общее пространство. Потому что для Японии, для других крупных игроков – европейских, американцев, Великобритании, для кого угодно – когда они понимают, что там действует, условно говоря, общее таможенное пространство, общая политика безопасности и так далее, что ты не просто получаешь доступ к ресурсу – ты получаешь доступ к чему-то большему.

Емкость рынка начнет расти. Защищаться проще. Поэтому я согласен с тем, что без севера никуда не денешься, без севера Европы. Именно поэтому я в 2006 году писал, что концепция двух осей – север, юг. Мы обязательно через Беларусь на Балтию и туда дальше на Скандинавию выходим. Из варяг в греки неслучайно появилось в свое время. Они тогда кораблем ходили. Поэтому...

Сергей Корсунский: Юрий, смотрите. У нас есть соглашение о свободной торговле с Турцией, и у нас есть соглашение о свободной торговле с ЕС. Фактически мы находимся уже в рамках некоего свободного экономического пространства. Вопрос в политике. Понимаете, мы – я упомянул, что турки смогли на своей территории разместить производство автомобилей всяческих разных стран.

Я очень много говорил с автопроизводителями, в том числе японскими. И я им говорил: "Ну, хорошо, вы производите некоторые модели Тойоты в Турции. Почему бы вам не построить заводы производства?" У них очень симпатичные, просто потрясающие маленькие японские автобусики с дверями, которые отъезжают вбок, не открываются, как обычно. И у них много таких машин с дополнительными приспособлениями, на которых могут ездить пожилые люди, которым тяжело садиться за руль или которые имеют какие-то проблемы.

У нас – мы понимаем, что у нас какое количество людей с ампутированными конечностями, сколько людей будут, которым будут нужны вот эти дополнительные – в этих маленьких симпатичных машинах у них литровый двигатель, они не потребляют очень много топлива, они очень экономичные, и так далее. И они очень надежны.

Я им говорю: "Давайте постройте у нас". У нас огромный рынок, мы такое количество машин для себя будем производить, что вам все окупится. А они мне в обмен спросили, какая у нас политика в области рынка, работы на рынке автомобилей.

Рассказали мне, какое количество мы покупаем секонд-хенда из Европы. Это было еще до войны. Это не для войны, это для – ну, вы знаете для чего. Перегоняли эти Porsche за 500 долларов, купленные. Вот. Это одно. А второе – это вообще, извините, позор, когда у нас первое место по количеству

проданных автомобилей – китайцы. Отлично! Молодцы! Я ничего не могу сказать. Китайцы молодцы.

Юрий Романенко: У меня, знаете, какая была мысль?

Сергей Корсунский: Это наша политика.

Юрий Романенко: Я тоже где-то с 2006 года ее развивал и буду дальше развивать, что нам необходимо делать в Бессарабии, на юге, вообще большой такой производственный кластер и столицу туда переносить, там сделать новый вообще глобальный город, где не в Одессе делать, а в самой Бессарабии. Чтобы с нуля все построить. Почему с нуля? Потому что надо сделать сразу все в рамках новых технологий.

У меня уже тогда были на Японию особые виды, потому что надо продавать не просто сборку какую-то, а надо продавать сразу место в новом укладе. Японцы в водороде, например, в автомобилях – они опережают всех. Соответственно, с японцами я бы договорился о том, что вы, например, всю инфраструктуру в новых городах водородную вы затачиваете под свои автомобили. Соответственно, производство водорода, соответственно, производство таких автомобилей, соответственно, их обслуживание – это сразу все дает тебе огромный полигон и огромный пилот.

Весь мир будет смотреть, как это работает. Соответственно, дальше это можно будет масштабировать на Европу и двигаться уже с опорой от этой территории. И мы бы тогда и привлекли деньги, и привлекли бы технологию, и у нас была бы долгосрочная связка, потому что все бы понимали, в чем их выгода. А мы бы еще и по ходу кучи технологий научились и получили бы их.

Сергей Корсунский: Это правильная мысль. Можно водородную вещь, можно японские новые батареи. Я даже боюсь называть цифры, потому что я еще должен убедиться, что это правда. Потому что если это правда, то что о них говорят – что они сделали не литиевые батареи, а другие, которые обладают фантастическими результатами, абсолютно. Если это правда, то мы забудем уже о литии, потому что это будут совсем другие.

Можно было бы – вы абсолютно правильно говорите. То есть надо создавать новую территорию, новую зону открывать. Там можно строить порт, там есть Дунай, можно строить туда логистику. То есть можно говорить о том, что мы серьезно видим. Я же вам – вот об этом речь.

Дайте, покажите стратегический приоритет и покажите другим – той стране, с которой вы хотите работать – что вы реально понимаете, что у нее есть интересы, а вы даете стратегическую возможность, которая закрывает какой-то рынок, который закрывает какую-то серьезнейшую нишу. Показать, что у

нас тоже есть мозги, мы тоже готовы быть контрибьютором в это все. Это не просто так, что вы пришли, построили, забором колючим обнесли, там работают ваши роботы на вас же, а мы в стороне. Мы готовы перемещать.

Знаете, как мне удивительно было услышать от главы Apple Тима Кука, который сказал, что вы думаете, что мы производим Apple в Китае, потому что там дешевая рабочая сила? Это неправда. Там уже рабочая сила не дешевая. Но он говорит, правда в том, что она есть. Где бы мы ни решили построить завод, там немедленно возникнет инфраструктура, и там появится рабочая сила. Потому что они понимают, что это надо – есть инвестиции, которые приходят снаружи, а есть инвестиции, которые поддерживают внешние инвестиции внутренними.

То есть создаются условия для того, чтобы рабочие силы перемещались и поддерживали то, что вкладывается снаружи. Не просто так Маск построил под Шанхаем гигантский завод Теслы. Ведь нашлась рабочая сила, которая там будет работать. А это что, они, китайцы, родились на сборке электромобилей?

Вот эти вопросы, которые показывают стратегическое мышление. Мы могли – кстати, там же, в Бессарабии, вот вы сказали про автомобили – это хорошая мысль, но не менее серьезнейшая мысль – это привлечь японцев к нашему сельскому хозяйству. Понимаете, у нас на юге можно выращивать тот же самый виноград, который и так выращивается.

Но если мы начнем выращивать виноград – я даже вам передать не могу, у меня нет эпитетов, я таких не знаю ни в одном языке, чтобы описать его вкус, который они производят. И этот виноград очень дорогой, но он настолько вкусный, что его покупают во всем мире. Там гроздь может стоить 8 долларов одна, но это вкус просто немыслимый.

Если бы мы дали им возможность вот на те южные земли... Ну, вода нужна, конечно. Но опять же, при соответствующих технологиях можно обеспечить водой регион – море рядом. И в конечном итоге создать даже более широкую зону, которая включает не только производство автомобилей, например, но и производство японской клубники божественного вкуса, японского винограда, японских персиков.

Это невероятно, понимаете? Я никогда не думал, что можно создать эти продукты с таким вкусом и такого качества. Они это умеют делать, потому что генетика, потому что удобрения и потому что правильное орошение. Нет никакой космической науки, но просто надо знать, как это делать. Они это делают.

И более того, я вам скажу, они заинтересованы в этом. Потому что везти эти продукты на европейский рынок отсюда очень тяжело. А из Украины очень

близко. Можно было бы это все делать, понимаете – на кораблик поместил, и через пару дней вы продаете.

Вот такие вещи в комплексе, они бы могли быть для них интересны. Но они должны основываться на том, что мы им говорим: земли, которые мы вам предлагаем осваивать, они точно чисты от всяческих коррупционных деталей. Они ни в судах не заложены, они никем там не перепроданы. Вот берите, заходите, берите украинских бизнесменов в партнеры и вперед.

Вот, вот все, что требуется. Должна быть политика, которая покажет, что мы как государство, Украина, мы понимаем интересы инвестора и готовы ему реально помогать. Не с помощью – ну, вы знаете, каких механизмов. А с помощью нормальной, честной – честного партнерства и честного взаимодействия.

Потому что японцы на коррупцию не пойдут никогда. Ни на какие схемы, ни на какие эти вещи. Для них позор позорный – это попасть в историю и потом судиться или, не дай боже, еще где-то. Это только мелкие жулики могут на это попасться. Серьезные инвесторы никогда в жизни на это не пойдут.

16. Украина и США: перспективы мирного урегулирования

Юрий Романенко: Давайте коснемся Штатов и наших отношений, но в контексте того, что происходит с Россией и переговоры по поводу мира. Зеленский завтра должен с Трампом встречаться. Трамп там уже говорит, что ждет окончательной сделки. Ну и, собственно говоря, мы видим, как нас к ней принуждают, потому что, с одной стороны, Россия играет кроваво.

Сегодняшний удар на Киев нужно рассматривать сквозь призму именно переговорного процесса. Мы должны это все четко понимать. С другой стороны, НАБУ заходит в правительственный квартал и создают соответствующий фон к визиту Зеленского.

Ну и, собственно говоря, я думаю, что сейчас у многих спали розовые очки и на Штаты, и на Европу, которые были в свое время 20 лет назад. Даже 5 лет назад еще у многих эти розовые очки были.

Как вы видите отношения со Штатами? Как вы видите вообще игру Штатов сквозь эту призму их ухода из Европы, частично с Восточной Азии для этого переформатирования, которое мы – не знаю, будет успешным, не будет успешным. Я с вами согласен – риски у Штатов огромные.

Ничто не говорит о том, что у них филигранная игра. То есть на уровне стратегии я понимаю, что это можно было бы реализовать, но мы видим, что это не филигранная игра. Она проводится такими медвежьими хватками, что просто волосы дыбом встают. Как вообще можно совершать такие глупости? А за год они сделали их очень много.

Соответственно, как вам видится, в том числе сквозь призму их стратегии национальной безопасности? Потому что Украина там упоминается едва ли даже не больше, чем Россия. Потому что Россию обошли вообще стороной. Она там появилась в контексте Южной Америки. Ее там вспомнили в контексте Украины вот про этот кризис. Ну и, собственно говоря, все – как будто она не является какой-то величиной значимой.

А Китай там – все. И пошла Европа как зона особых интересов. Но при этом Европа сама должна быть субъектной. Как вы видите наши отношения со Штатами и Европой в этом контексте, наверное, тоже?

Сергей Корсунский: Это самый тяжелый вопрос, который, конечно, рассматривать очень осторожно. Потому что, с одной стороны, сегодня, имея в виду вот именно этот ужас, который происходит каждую ночь уже на протяжении, ну, точно уже, наверное, двух лет – это беспрерывный какой-то кошмар, который невозможно остановить никаким способом, получается.

Соединенные Штаты являются единственной силой, которые бы могли это сделать. Вопрос в том, почему они этого не делают. И если они хотят все-таки результат получить, то какой ценой они пытаются этот результат достичь?

Мне кажется, что тот план, который был обнародован – и я, конечно же, как и все, его внимательно прочитал – он, мне кажется, является максимально возможным на данном этапе. И я снимаю шляпу перед коллегами, кто вел переговоры. Я думаю, что он, конечно же, нам не нравится во многих пунктах – очень много деталей нужно уточнять, чтобы понимать все-таки, о чем идет речь. Слишком расплывчаты формулировки пока существуют. Но реально достичь даже такого результата было тяжело.

Вопрос в том, что его не примет Российская Федерация. И если она его не примет, то будут ли какие-то дальнейшие шаги? Поскольку на этих качелях мы раскачиваемся весь 2025 год, и это уже не первый раз такая ситуация возникает, то мы понимаем, что мы сейчас, скорее всего, достигнем некоего соглашения с Трампом. Я думаю, что какая-то есть – раз Зеленский принял еще раз с ним встречаться и еще раз с ним обсуждать – наверное, это правильно в том плане, что нужно поднять уровень обсуждения до первых лиц, а не иметь дело с риэлторами.

Надо, конечно, увидеть и попытаться еще раз объяснить, что приемлемо, что неприемлемо. Поэтому это очень тяжело, потому что Трамп – человек настроения. Трамп, скорее всего, наши заботы являются раздражителем, но он не готов посвятить этому 24 часа в сутки и все время этим заниматься. Ему бы хотелось простых красивых решений.

В имении Трампа, на бумаге имени Трампа, ручкой имени Трампа будет подписано некое соглашение, которое ему, наконец, даст его любимую Нобелевскую премию мира. Я думаю, что в такой конструкции вряд ли стоит ожидать, что прямо вот завтра, послезавтра будет прорыв. Но, скорее всего, нам удастся перекинуть мяч на поле России.

Насколько я понимаю, ситуация в России сложная. Что бы они ни говорили, как бы они ни говорили – там действительно экономические проблемы. И они бы, может быть, и согласились бы на определенные пункты, но я все равно должен увидеть. Я бы понимал, что у Путина есть какая-то серьезная обеспокоенность в соответствии с последствиями. Я не вижу этой обеспокоенности.

То, что мне известно – что закупки российской нефти, во всяком случае, Индии возобновились. Китай их и не прекращал. Да, цены там скажут то лучше, то хуже. Но на самом деле того, чего мы хотели, не произошло. Более того, как мы видим, мы получаем все новую информацию относительно того, как Китай помогает России.

Мы, поскольку с самого начала не смогли, может быть, правильно поставить себе цели, и мы не оказались в положении, что мы можем получать из разных источников важную для нас информацию – скажем так, спутники и так далее – мы зависим все равно от Соединенных Штатов, то мы не можем себе позволить роскошь не прислушиваться к тому, что они говорят. Эта ситуация не есть нашим выбором. Мы вынуждены это делать.

И Соединенные Штаты не могут нас тоже бросить, потому что слишком большой политический капитал был вложен в Украину членами Конгресса. И это в первую очередь важно, потому что чиновники администрации Байдена – они ушли.

И я хочу верить, что Джейк Салливан с утра до вечера жалеет о том, что он творил.

Как Клинтон теперь рассказывает, как он жалеет, что заставил нас подписать Будапештский меморандум.

Я думаю, что когда-нибудь мы услышим такие же слезы от Салливана.

Но Бог с ним.

Важно то, что сегодня мы должны понимать – все зависит от одного человека. Этот человек – Трамп.

И если мы чувствуем, как надо с ним разговаривать, то это нужно делать обязательно. И показать ему, что никакого желания к миру со стороны русских нет, несмотря на какие-то заявления, что мы в принципе готовы, но мы все равно хотим вернуться к 2021 году, то они к Стамбулу вернутся, то к 2021 году, то еще какую-то чушь.

Мы это все понимаем, что все чиновники, которые это озвучивают, кроме Путина, они ничего не понимают в том, что хочет Путин. Он знает, что он хочет. Ему война нужна дальше. Он не может уйти без того, чтобы объявить громогласно о победе. Его громогласная победа означает наше громогласное поражение.

Поэтому я не понимаю, как мы можем заставить его согласиться на мирный план.

При этом работать над мирным планом, безусловно, нужно. Мы обязаны показывать всем партнерам, что мы готовы. И правильная политика – привлекать европейцев. Правильно, что они будут в курсе. Но европейцы на Трампа не повлияют. Никак. Понимаете?

17. Уроки малых государств: от Исландии до Сингапура

Мы все-таки должны быть – знаете, вот когда размышлял перед нашим эфиром о том, как большие государства взаимодействуют, и подумал – а какие есть примеры маленьких государств? И вот мне такой списочек пришел в голову. Ну ладно, мы там оставим Северную Корею, но мы понимаем – Израиль.

Давайте вспомним, например, Исландию. Знаете ли вы, что в пятидесятых годах Исландия вела Тресковые войны с Британией? Да. Понимаете, она отстаивала свои интересы, хотя Британия очень даже военные корабли туда посылала. Ну, где – что такое Исландия, что такое Британия, мы понимаем. Но они это сделали.

Мы понимаем, что, например, свое место под солнцем в свое время нашел Сингапур. Тоже он выделялся из Малайзии. Но Малайзия что, просто так согласилась радостно: "Ну, давайте, уходите, знаете, вы мне надоели" – и потерять крупнейший и важнейший порт? Но ведь были определенные договоренности с заинтересованными сторонами.

И Сингапур не постеснялся, будучи страной индийско-малайзийско-китайской, принять английский язык как государственный. Ну, например, это как один из примеров. Мы просто нечасто об этом говорим. Но я с

сингапурскими послами и в Турции дружил, и здесь дружу. И, понимаете, это очень интересно.

Ведь британцы были колонизаторами Индии и Китая. И при этом у них английский язык, и ничего страшного с ними не происходит. Понимаете? Они нашли вот это вот какую-то свою точку зрения.

Дания в свое время – она что, самая крупная страна или самая населенная? Но она полАзии сумела – ну, не то что купить, но точно там выпасаться на азиатских ресурсах. Ведь эти примеры – и они говорят нам о том, что маленькие страны, они, в принципе, тоже могут найти, если правильный найдут баланс.

Вот для нас это очень важно. Мы однозначно и бесповоротно идем в союз с Соединенными Штатами. Тогда надо понимать, какие последствия будут. Потому что Соединенные Штаты, особенно в нынешней их инкарнации, они за поддержку будут требовать плату. Понимаете? Мы должны понимать – это будет. Счет будет выставлен. И готовы ли мы этот счет платить?

Или все-таки мы должны учесть опыт той же Японии, той же Южной Кореи и того же Израиля и все-таки понимать, что мы должны иметь свою стратегию, свое видение и просить конкретную помощь только в той части, которая нам важна.

Но сейчас ситуация, конечно – ну, я говорю о теоретическом идеальном варианте, сегодня на него переключиться, наверное, ну, чисто реалистически я не думаю. Соединенные Штаты – важнейшее государство, мы обязаны с ними иметь очень тесные отношения по огромному количеству вопросов.

Но при этом мы должны понимать, что для Соединенных Штатов Соединенные Штаты – прежде всего. Это можно написать большими буквами на всех столбах, которые ведут к Вашингтону.

Перспективы мирной сделки: реализм против надежды

Юрий Романенко: Последний вопрос, который, я думаю, интересует всех. Вы видите перспективы заключения мирной сделки – ну, если не завтра, завтра вряд ли, но уже в следующем году?

Сергей Корсунский: Я, честно говоря, думаю, что эта история будет продолжена. Я думаю, что сейчас мы действительно ближе, чем когда бы то ни было к некоему такому фреймворку того, что могло бы быть основой для дальнейшего. Там есть элементы, которые интересно выглядят – ну, вот свободная экономическая зона там где-то, какие-то промежуточные этапы отвода там войск и так далее. То есть это интересно.

Но то, что я очень бы хотел сказать, что я надеюсь, что это случится – я думаю, что на данном этапе вряд ли это случится. Скорее всего, на данном этапе нам удастся объяснить Трампу, в чем заключается наша позиция. И дальше мяч полетит опять в сторону Путина.

Собственно говоря, они уже, я так понимаю, рассматривают этот план. Я думаю, что между ними и американцами идет коммуникация, о которой мы, может быть, и не сильно подозреваем, но она идет. И я думаю, что идет очень серьезная торговля.

Разговоры про майнинг биткоинов или там каких-то других криптовалют на Запорожской АЭС – они просто так в эфир не вбрасываются и никем не опровергаются, кстати, после выбрасывания. Как это может быть с точки зрения международного права, а именно инструкции МАГАТЭ, я себе не представляю. Это какая-то, извините, ахинея.

Поэтому, понимаете, ответить на ваш вопрос однозначно – ну, это просто нереально. Столько абсолютно непостижимых вещей одновременно в эфире и одновременно обсуждаются, вроде бы, что трудно представить, что это в один момент ляжет на стол, и вы увидите пазл, который сложился, и там Мона Лиза.

Вот я думаю, что этот пазл сложится, но он будет напоминать скорее картину Пикассо.

Юрий Романенко: Сергей, большое спасибо вам. Я получил традиционно истинное интеллектуальное удовольствие, так же как и вся наша аудитория, тем более что перед Новым годом – от вашей глубины, лаконичности и последовательности в разворачивании мысли. Поэтому я желаю вам всего самого наилучшего в Новом году и надеюсь, что мы продолжим наше интеллектуальное, так сказать, сотрудничество. Мне было все очень интересно слушать и слышать.

Сергей Корсунский: Взаимно. Спасибо, спасибо, Юра, за приглашение. Спасибо! Мира всем. Ну, Нового года. Давайте мы все равно не будем терять надежды и все равно будем работать вместе. Мы сами четко понимали, что мы хотим и как мы можем достичь этого самого мира. Так что спасибо, счастливо и до встречи в новом году.

"Путину нужна война дальше": почему мирная сделка Трампа сорвется по мнению Сергея Корсунского
Yuriy Romanenko

[Ссылка](#)

Кстати, можно расписать стратегию и по странам

2026-01-04

Куш

1. Стратегия США - "грабь во время пожара".

То есть применение глобальной конфликтологии для взятия под контроль ключевых ресурсов мира и использования их в рамках глобального неэквивалентного обмена.

2. Китай - "в покое ожидать утомленного врага".

То есть максимально усиливаться и избегать прямого столкновения с США.

3. Россия - "чтобы поймать, надо отпустить".

РФ начала свою агрессию на постсоветском пространстве после достаточно длительного убеждения в том, что она "отпустила" бывшие республики СССР "насовсем".

4. Украина - "нанесение увечья самой себе".

Извне Украина воспринималась намного слабее, чем была на самом деле.

Что и привело к стратегической недооценке РФ потенциала Украины в 2022 году.

Стратегии РФ и США меняться пока не будут.

А вот РФ может попытаться реализовать стратегию "шума на Востоке - удара на Западе".

Украине нужно в ближайшее время пересмотреть базовую стратегию.

Хватит "наносить себе увечья", наш потенциал уже раскрыт.

Поэтому, новая стратегия - "Обмануть Небо - переплыть Океан".

Похожая стратегия была после Второй мировой войны у Финляндии.

Свой "океан" эта страна успешно переплыла.

Кстати, США не в первый раз пытаются навести свой порядок в мягком подбрюшье Вашингтона - Южной Америке

2026-01-04

Куш

Тут можно вспомнить вторжение на Гренаду в 1983 году, когда в этой карибской островной стране началась борьба между разными группами революционеров, жертвой которой пал Морис Бишоп, местный политический лидер и его жена - министр образования.

Их расстреляли более радикальные революционеры.

Кстати, гренадская армия при поддержке кубинского контингента тогда оказала отчаянное сопротивление - погибло 17 американских "командос" и было сбито либо повреждено 9 вертолетов США из обычных совестских ЗУ.

Повод для вторжения - строительство аэропорта в Гренаде на советский кредит (в США посчитали, что это будет военный аэродром).

Тогда погибло 45 местных солдат и еще 25 кубинцев из контингента в 600 бойцов.

Кстати, один из лучших мыслителей Латинской Америки левого толка, бразилец Фрей Бетто, теолог освобождения и доминиканский монах, написал как-то о трех событиях в Южной Америке, которые его потрясли больше всего:

— 1) убийство Мориса Бишопа, 2) гибель Альенде в Чили и 3) поражение на выборах сандинистов Ортеги в Никарагуа (правда, Ортена потом победил на выборах и не один раз).

Между прочим:

— хотите узнать суть левой идеологии Латинской Америки - читайте Фрея Бетто.

В 1989 году - вторжение в Панаму и пленение местного диктатора Норьеги.

Бои в столице страны почти месяц: погибло более 500 местных жителей и солдат, центр города разрушен.

Офицеры панамского генштаба тогда отказывали практически единственное сопротивление.

США потеряли более 40 солдат, несколько десятков самолетов и вертолетов повреждено.

Норвегу обвинили в наркотрафике.

Была еще оккупация мексиканского порта Веракрус в далеком 1914-м (это не считая полноценной американо-мексиканской войны в 19 веке, когда Мексика потеряла часть Техаса).

В 1914-м году в Мексике шла борьба между революционером Панчо Вильей, конституционалистом Каррансой и диктатором Уэртой.

США интересовали поставки нефти и каучука из Мексики, которые контролировали американские корпорации (мексиканцы их хотели национализировать).

В общем, порт оккупировали. В истории даже запечатлен подвиг мексиканского курсанта и лейтенанта Хосе Асуэты, который огнем своего пулемета сдерживал наступление американской морской пехоты.

Асуэта посмертно стал национальным героем Мексики.

И опять потери в несколько десятков американцев и более сотни местных солдат.

Тут можно вспомнить и попытку десанта на Кубе противников режима Кастро в "бухте Свиней".

Это была масштабная десантная операция с большими жертвами, но проводилась она силами кубинской оппозиции при общей организации ЦРУ и поддержке американской авиации.

Итог - разгром десанта и захват кубинцами американской техники и оружия.

В общем,

— США всегда достаточно легко справлялись с неудобными режимами, за исключением Кубы.

Но потери были всегда.

На этот раз все прошло иначе.

Мадуро взяли во сне, кубинскую охрану быстро перебили.

То ли

1) команданте уже не те пошли, то ли 2) кубинцы другие, то ли 3) так надо было.

Третий вариант, кстати, весьма вероятен.

В общем,

— построение доктрины Монро 2.0. в самом разгаре.

Теперь у США три ключевые цели в регионе

— 1) Мексика, 2) Колумбия и 3) Бразилия.

Что касается Китая и его интересов в Венесуэле, то его внешняя экспансия, в которой его несправедливо упрекают на Западе, пока никак не поддерживается в виде военных баз и флота во внешних "зонах национальных интересов".

А без этого, черно-белая стратегия игры в шахматы не работает - будешь постоянно терять фигуры.

Но тут важно понимать, что Китай играет в Го, а не в шахматы.

А это нелинейная стратегия.

— Задача которой - занятие поля, а не обязательное уничтожение фигур противника.

Го - это философия жизни, стремление к геополитической гармонии и балансу.

Это борьба за контроль над пространством, "огораживание своими камнями" пустых мест на доске.

То есть, стратегия Китая

— это занимать "клеточки" на карте мира, которые США будут пока еще успешно разрушать.

— 1) США будут видеть в этом разрушении очередную победу, а 2) Китай - истощение противника.

"Силы, сковывающие врага, проистекают не из открытого единоборства".

"В покое ожидать утомленного врага".

"Поднять шум на Востоке - напасть на Западе".

Все это из трактата "36 стратагем" и Китай следует им тысячи лет.

У контексті "доктрини Трампа" винесу в окремий пост стратагему нашого розвитку

2026-01-03

Куц

Її ще можна назвати "прихованою стратегією".

Є таке поняття "неписаних стратегій розвитку".

Наприклад, Фінляндія після Другої світової війни - офіційна стратегія розвитку полягала у "фінляндизації" зовнішньої політики (нейтралітет, балансування між НАТО та СРСР).

Але неформально, політичні еліти країни продовжували сувереністський поступ своєї країни, досягши вражаючих результатів розвитку економіки та людського капіталу.

Поняття "стратагеми" пішло з давньокитайського воєнного трактату, а саме слово з грецької мови - "воєнна хитрість".

1. Для нашого випадку підходить саме ця стратагема

- Ввести в оману небо (імператора), щоб перепливати море. (瞞天過海).
Означає приховування мети, зпантеличення.

Але з точки зору геополітичної "мімікрії", ми робимо все навпаки - максимально декларуємо свої наміри, навіть не маючи реальних механізмів для їх втілення.

Тобто

— попадаємо в кризову ситуацію лише "за думки вголос".

Наші стратагеми для "скритої дії" або неформальна стратегія політичних еліт, яка дозволить позбутись шкідливого і небезпечного "яскравого геополітичного пір'я", яке "приваблює" хижаків, це наступний набір:

1. Гнучка політична система, здатна до коригування економічного та політичного курсу;
2. Інноваційний характер розвитку, що забезпечує багатство та вплив;
3. Фінансова система як кредитний донор промисловості та монетарний суверенітет центрального банку;

4. Технологічний сектор, який формує військовий потенціал (ОПК) та регіональний вплив;
5. Мережа союзів — і не тільки на Заході, але й в Азії та на Близькому Сході;
6. Використання переваг географії, а не знищення їх;
7. Створення моделі мультикультуральної привабливості;
8. Пріоритет у політиці сувереністських, а не глобалістських принципів розвитку.

2. Для цього необхідно послідовно та спадково робити кроки, направлені на

1. Відновлення культури технічних навичок та компетенцій;
2. Недопущення дискримінаційних і руйнівних ідеологічних практик;
3. Максимальне розширення енергетичного розвитку;
4. Реіндустріалізацію економіки та розширення ланцюгів доданої вартості;
5. Контроль над стратегічними ланцюгами поставок (передусім у переробці природних ресурсів);
6. Надання економічної свободи громадянам через зниження податків на працю та передачу права на сплату податків від роботодавця безпосередньо працівнику.
7. Інвестиції у передові технології та фундаментальну науку.

Мета — об'єднати все це в єдину систему, що посилює українську міць та регіональну перевагу.

Але для цього доведеться відновити інтелектуальний суверенітет, або суверенітет смислів.

І зробити це буде досить важко, адже

1) — розвинута грантова система — це завжди антипод інтелектуального суверенітету.

Крім того,

2) — за незалежні думки ніхто не платить.

Хоча,

3) — може, такий суверенітет смислів усе ж буде відновлений в рамках ренесансу сувереністських правлячих еліт нового часу?

№ 1.388

"СВО" Трампа в Венесуэле или "Специальная венесуэльская операция"

2026-01-03

Куц

В рамках корректировки доктрины Монро 2.0. и построения США "от Гренландии до Антарктиды" в Западном полушарии, действия Трампа ожидаемы. Во всяком случае, предсказуемы, о чем я и писал недавно.

Обратимся к новой доктрине стратегической безопасности США, утвержденной Трампом. Что там пишут по Южной Америке?

Цитирую:

"Мы хотим:

стабильного Западного полушария, где отсутствуют

1) массовые миграции к нашим границам, где государства сотрудничают

2) против наркокартелей и преступных сетей, где нет

3) враждебного внешнего влияния и где сохраняется

4) доступ США к ключевым стратегическим точкам.

Это — «Корректировка Трампа» к Доктрине Монро".

То есть можно выделить следующие моменты:

1. Блокировка миграции.
2. Борьба с наркотрафиком.
3. Блокирование внешнего влияния (это пассаж в сторону Китая).
4. Доступ США к стратегическим точкам Южной Америки (читай, к ключевым ресурсам и коммуникациям).

То есть США в рамках новой доктрины Монро 2.0. будут:

1. Укреплять местные режимы, которые обеспечат ограничение потоков миграции, а не стимулирование оных.
2. Бороться с наркотрафиком, особенно, синтетическим. Поэтому Боливии пока можно не волноваться, а Мексике стоит напрячься.
3. США вытеснят из региона влияние РФ и Китая.
4. США будут контролировать региональные коммуникации (Панамский канал или проект биокеанического коридора из Перу в Бразилию) и природные ресурсы (прежде всего, нефть).

Именно поэтому, США пока не трогают Кубу

— там нет 1) нефти, важных 2) линий коммуникаций, 3) ограничено внешнее влияние (прежде всего, Китая), из Кубы 4) нет масштабной миграции (беженцы на плотках не в счет, их относительно мало) и Куба масштабно 5) не участвует в наркотрафике.

А вот Венесуэла и Колумбия для применения доктрины Трампа максимально пригодны, особенно первая.

Визит представителей Китая в Венесуэлу накануне вторжения США - это еще и признак мир-системных войн эпохи неполярного мира.

Венесуэла попыталась играть в альтернативную мир-систему (в отличие от той же Колумбии).

И вот результат.

Тут также просматривается стратегия США по ограничению доступа Китая к энергетическим ресурсам.

Трамп нанес удары по странам, которые не подвергались атакам во время каденции демократов:

— по 1) Ирану и 2) Венесуэле.

Кстати,

— в Иране сейчас - массовые протесты.

А Иран и Венесуэлу объединяет один фактор - они являются поставщиками нефти в Китай. Равно как и РФ.

Для России Трамп "придумал" совместные энергетические проекты по добыче нефти в Арктике (это следующее направление нефтедобычи РФ после истощения запасов на юге Западной Сибири).

Если в фильме Гайдая послы Швеции говорили "Кемска волость", то американцы почти с таким же придыханием говорят "баженовска свита".

Бажендовская свита - это группа нефтематеринских горных пород в Омской области РФ.

В бажендовской свите сконцентрирована основная часть горючих сланцев России, в том числе - легкая нефть.

Но запасы углеводородов в бажендовской свите - трудноизвлекаемы.

Поэтому необходимо применять наклонно-горизонтальное бурение и гидравлический разрыв пластов.

По оценкам Wood Mackenzie содержание нефти в свите - 2 триллионов баррелей, но извлекаемы до 360 млрд баррелей.

Месторождение хотели разрабатывать Газпром нефть, Royal Dutch Shell, Лукойл, Роснефть, Сургутнефтегаз.

Очевидно, что

— эти месторождения Россия сможет разрабатывать лишь при участии системного партнера - Китая или США.

Получив контроль над Бажендовской свитой, США получают контроль над основными будущими месторождениями нефти РФ.

На фоне захвата нефти в 1) Венесуэле и 2) Иране (в случае смены тамошнего политического режима аятолл), это позволит Америке создать систему, при которой

— Китай станет абсолютно зависим от Вашингтона в части получения стратегических энергоресурсов (даже с учетом зеленого перехода).

№ 1.389

Трампа атаковал Венесуэлу: сценарии для Мадуро. Выводы для Украины

2026-01-03

Тышкевич

США атаковали территорию Венесуэлы. Про это пишут СМИ, про это же заявил Николас Мадуро. Атака началась через сутки после того, как

венесуэльское руководство заявило о готовности к диалогу по вопросам контроля наркотрафика и работы нефтяной отрасли. И, что не менее пикантно, через 10 часов после встречи делегации КНР с руководством Венесуэлы.

В атаке, кроме ракет, вероятно были задействованы и вертолёты. По крайней мере, на это указывают видео с места событий.

Соответственно, может сложиться впечатление, что режиму Мадуро пришёл конец. Такая вероятность есть.

Но давайте вспомним утверждённую концепцию национальной безопасности США.

1) — Где говорить о концепции Монро, об американских интересах и доступе к ресурсам.

Но

2) — не говорится о построении демократии в третьих странах.

А США нужна нефть и возможность разведки редкоземельных элементов на территории Венесуэлы. Про нефть Трамп говорил открытым текстом (они забрали нашу нефть).

Поэтому есть и другие опции для Мадуро. В худшем случае он, конечно, улетит. Вероятно, не на Кубу а дальше. В конце концов, даже к Лукашенко осенью дважды приездал на приём посол Венесуэлы.

Другие варианты сводятся, условно, к "югославскому сценарию" - атаки на инфраструктуру и вынуждение венесуэльских властей к компромиссам. В частности, отмены закона 1999 года который ограничивает участие иностранцев в разведке и добыче нефти. Они могут работать, но лишь в СП, где 51% акций находится у PDVSA - государственной нефтяной компании. Кстати, так работает и американский Chevron. Да, даже сейчас, даже во время "блокады" - Bloomberg 4 дня назад сообщил о разгрузке очередного каравана танкеров с венесуэльской нефтью в США. Санкции не отменяли. Просто в отношении Chevron действует General License.

Таким образом выход для венесуэльских властей - уступки по закону 1999 года. И всё же, вероятно, отставка Мадуро. Но без деконструкции общей политической системы. Проще говоря, надо чтобы токсичный персонаж ушёл. Не обязательно сразу - может на протяжении года-полтора.

Вопрос другой - внешняя реакция. Ведь в Венесуэлу активно зашли КНР и РФ.

И ситуацию можно воспринимать как сигнал Трампа в адрес Китая и России. Возможно.

Но я бы не спешил.

1. По Китаю

хочу напомнить свой пост от 1 декабря 2025 года.

Приведу две цитаты из него

"1. США дистанцируются от темы Тайваня. В том числе советуют Японии быть осторожней в выражениях, абсолютно не протестуют против активности КНР в Южно-Японском море

2. КНР дистанцируется от темы Венесуэлы. В том числе не шлёт никаких сигналов о готовности защищать там свои политические интересы. И не протестует против активности США у берегов данного государства."

...

"Во втором случае развязка, как минимум, по Венесуэле, наступит до марта 2026. Не обязательно вторжением. Могут быть уступки Мадуро по работе PDVSA в СП - то есть фактической отмене нормы по государственному участию Венесуэлы в нефтяном бизнесе, которые были введены ещё Чавесом (и из-за которых тот самый Чавес из "прогрессивного лидера" в глазах США стал "диктатором")."

Что мы собственно и имеем. Есть ли договорняк - будет видно по китайской реакции в ближайшие 2-3 дня.

2. По РФ

Да, это может быть сигнал Путину на фоне попыток того дожать через США вопросы украинских уступок для заключения перемирия.

— В таком случае в ближайшие 2-3 месяца давление Трампа на Киев усилится.

Но тут, сразу отмечу, "окно возможностей" будет ограничено.

1) — Если спешка Трампа на нашем направлении не даст результата, вопрос завершения войны переходит в поле консультаций между Вашингтоном и Пекином.

2) — А это уже совсем другие рамки.

И, кстати, на китайском направлении возможности для активизации работы есть.

В конце концов, Буданов, в отличие от многих украинских политиков, демонстрировал дальновидность и будучи руководителем ГУР принимал приглашения посетить приёмы посольства КНР.

UPD

Трамп заявил о захвате Мадуро и его жены.

СМИ сообщают что дом Министра обороны Падрино Лопеса был обстрелян. Министр может быть убит или ранен. Но важным остаётся вопрос - кто остался. И, в частности судьба Диосадо Кабельйо (с 20024 министр внутренних дел) и Хорхе Хесуса Родригеса Гомеса - председателя Национальной Ассамблеи и Делси Родригес - вице-президента Венесуэлы.

Это условно "большая пятёрка" правящих элит. Если они на своём месте и останутся -- тогда вариант "порешали по нефти, но без Мадуро"

А ниже, в комментариях, дам ссылки...

- 1. Пост в котором говорю о "решении венесуэльского вопроса до марта 2026 года"*
- 2. Ссылка на видео презентации прогноза для Украины на 2026 год*
- 3. Ролик на Ютуб посвящённый атаке США. Там чуть более подробно о происходящем.*

№ 1.390

Договорняк по Венесуэле вырисовывается просто прекрасный. Если кратко

2026-01-04

Тышкевич

1. Мадуро несколько раз кидал партнёров по переговорам. В частности:

— США по сделке на выборах (частью которой был слив Гуайдо). Китай - просто брал деньги и не выполнял обещания

Достал и тех и тех. В результате Трамп решил не договариваться а кинуть Мадуро. А Си знал о происходящем и единственный вопрос - предлагал ли спецпосланник КНР Мадуро "свалить самому" за 10 часов до операции. И тут наиболее показательной является реакция КНР - дежурная заява что это "возмутительно" через 12 часов после операции. И никаких практических действий.

2. Мадуро достал собственное окружение.

Ведь договорняки с внешними силами — это в том числе и выгода для них и их групп. И когда шеф "кидает" сильных партнёров появляется разочарование от упущенной выгоды.

В результате Трамп договорился с кем-то в окружении. Ведь армия была пассивна. А "Дельта" высадилась в 2 км от дворца Мадуро и ей был гарантирован коридор прохода - ни одной стычки. А сама охрана дворца была удивительно слаба.

К чему это я? Помните, когда в 2020 заявлял что до 2025 - последний полный электоральный цикл Лукашенко, в качестве одного из вариантов (не обязательно главного) называл утрату лояльности ближайшего круга. Не на ценностном поле, а по причине упущенной выгоды.

Венесуэла - демонстрация того, как это происходит в реальности. Где есть договорняк как внешних игроков так и внутренних сил.

№ 1.391

Розширення повноважень без довіри: як Національна стратегія доходів посилює корупційні ризики в податковій

2025-12-29

Володимир Дубровський, старший економіст CASE Україна

Ухвалена наприкінці 2023 року Національна стратегія доходів (НСД) передбачає

- 1) — суттєве розширення повноважень податкових органів і
- 2) — запровадження широких дискреційних механізмів.

В українських реаліях це означає не стільки підвищення ефективності, скільки зростання можливостей для тиску на платників податків, корупції та зловживань.

Показово, що

— **подібні ініціативи свого часу не змогли проштовхнути навіть уряди Азарова та Януковича.**

Нинішню спробу обґрунтовують тезою про те, що перед наданням податковій таких повноважень і фактичним вихолощенням спрощеної системи оподаткування НСД нібито передбачає "відновлення довіри" до податкової служби.

Начебто ця довіра колись реально існувала в українського бізнесу.

На підтвердження своїх підходів автори НСД наводять дивовижно оптимістичні цифри: мовляв, "загалом ставлення населення та бізнесу до ДПС позитивне — від 64 % до 75 % опитаних довіряють професіоналізму та доброчесності ДПС".

Однак уважніший аналіз показує:

по-перше, ці дані отримані під час опитування восени 2022 року — в період, коли українці сприймали державні інституції аномально позитивно.

По-друге, вони стосуються не всієї діяльності податкової, а виключно її "сервісної" частини — консультацій, прийому звітності тощо.

Тобто

— **автори НСД настільки прагнули "підтягнути" показники довіри, щоб якнайшвидше запустити розширення повноважень, що вдалися до відвертої підміни понять.**

А як виглядає ситуація насправді?

Щоб це з'ясувати, Центр соціально-економічних досліджень CASE Україна провів незалежне репрезентативне опитування.

Паралельно Світовий банк здійснював власне дослідження щодо вартості сплати податків в Україні, яке також охоплювало питання довіри.

І, як і слід було очікувати, реальні результати суттєво відрізняються від оптимістичної картини, змальованої в НСД.

Якщо говорити про "сервісні" аспекти роботи ДПС, то тут справді ситуація відносно прийнятна, хоча й не без проблем.

Наприклад, електронний кабінет платника та онлайн-подачу звітності позитивно оцінили близько 80 % респондентів Світового банку, а ввічливість працівників ДПС — 63,1 %. Водночас 20,7 % опитаних залишилися незадоволеними — і це немало. Проте саме такі недоліки теоретично можна виправити інструментами, прописаними в НСД, — тренінгами, кодексами етики тощо.

Але є проблеми, які принципово не розв'язуються "м'якими" методами.

Так, 28,3 % респондентів Світового банку оцінили "чесність і добросовісність" податківців як погані, ще стільки ж узагалі відмовилися відповідати (у чутливих питаннях це зазвичай означає приховану негативну оцінку).

Ці результати корелюють із даними CASE Україна: 27,5 % опитаних вважають, що податкові органи сприяють схемам ухилення від оподаткування, а 26,4 % відмовилися відповідати. Ще 23,9 % переконані, що податкова бореться зі зловживаннями безуспішно або переважно безуспішно.

Скільки не навчай і не переконуй недобросовісного працівника, від цього він не стане чесним.

Найгірше, що можна зробити в такій ситуації, — надати йому ще більше повноважень.

Наприклад,

— дозволити арешт майна платника в позасудовому порядку лише на підставі нічим, окрім суб'єктивної думки інспектора, не підтвердженої підозри в ухиленні від сплати податків — саме це й передбачає НСД.

Адже, за оцінками 52,1 % респондентів CASE Україна, податківці вже зараз зловживають своїми повноваженнями, причому 18,3 % вважають, що це відбувається постійно. Навіть така базова дія, як пред'явлення направлення на перевірку, викликає проблеми у 30,8 % випадків (за даними Світового банку). А серед фізичних осіб — підприємців без

найманих працівників лише третина взагалі змогла ознайомитися з офіційним наказом про перевірку.

На жаль, **навіть запровадження максимально простих і формально чітких процедур не є панацеєю за нинішнього складу та мотивації ДПС.**

У 2017 році, **здавалося б**, було остаточно покінчено з "відкатами" під час відшкодування ПДВ.

— Тоді ж податкова отримала систему СМКОР, яка в "умілих руках" (і за сприяння Мінфіну) перетворилася на не менш ефективний інструмент "доїння" бізнесу.

Так, 20,2 % респондентів CASE Україна заявили, що їм відомі випадки "неформальних платежів" за розблокування податкових накладних. Окремим сюрпризом стала значна кількість скарг на несвоєчасне відшкодування ПДВ: 15,1 % повідомили про відомі їм випадки неформальних платежів або "подарунків" за повернення ПДВ, хоча платниками цього податку були лише трохи більше половини опитаних. Як податківцям вдалося настільки спотворити спочатку максимально прозору процедуру — питання, що заслуговує окремого розслідування.

Втім, загальний висновок очевидний:

— без повної "перезавантаження" принаймні тих підрозділів податкової, які мають справу з "живими грошима" платників, — із конкурсними комісіями, де вирішальний голос матимуть міжнародні експерти, — результату не буде.

Це доведено прикладами ДАІ, БЕБ та самої податкової, яку реформували вже не раз і не двічі, але "привид" її засновника Азарова й досі блукає коридорами.

Паралельно

— необхідно різко скоротити корупційні можливості — насамперед дискрецію та потребу в перевірках — і водночас підвищити прозорість та відповідальність.

Інакше

— на "хлібні" місця прийдуть такі самі або ще гірші кадри.

Лише після цього

— можна буде реально боротися з великими схемами ухилення від оподаткування — тими самими, які, за оцінками респондентів, нині податківці "кришують".

Разом з аналогічною реформою митної служби, яка вже розпочалася, це здатне принести бюджету сотні мільярдів гривень додаткових надходжень — тобто виконати справжню мету, заради якої й створювалася НСД.

Показово, що

— в самій "стратегії" відсутні оцінки можливого фіскального ефекту від запропонованих заходів.

Запозичувати "кращі практики успішних країн" слід у край обережно.

- 1) — По-перше, не всі з них насправді такі вже й успішні.
- 2) — По-друге, спочатку мають запрацювати базові "європейські" принципи — презумпція невинуватості, верховенство права та добросовісність держави в особі її представників.

Для цього недостатньо маніпулювати показниками "довіри" до податкової служби — потрібна справжня реформа як законодавства, так і самої служби.

Навіть якщо формально це означатиме рух у протилежний бік від "кращих практик" — заради створення фундаменту для них.

І навіть у разі успіху не варто поспішати з упровадженням дискреційних механізмів і створенням нових спокус там, де цього прямо не вимагає гармонізація з правом ЄС. А там, де такі вимоги існують, — відкладати гармонізацію до останнього моменту, щоб "європейські принципи" встигли вкоренитися.

Нерозуміння цих базових підходів у поєднанні з корисливими інтересами корумпованої частини податківців та "схемників", яких вони прикривають, зокрема сумнозвісних "конвертаційних центрів", наразі штовхає податкову політику України в протилежному напрямку — під прикриттям карго-гармонізації з ЄС.

Найяскравіший приклад

— запровадження ПДВ для ФОПів (точніше, платників єдиного податку) з обороту від 1 млн грн. Навіть НСД за всіх своїх недоліків передбачала таку норму лише після "відновлення довіри", і профільна заступниця міністра публічно запевняла, що інакше не буде.

Але, як бачимо, Мінфін — справжній господар свого слова:

— переконавшись, що до "відновлення" ще дуже далеко, він включив цю антиреформу до Меморандуму з МВФ вже зараз — ще й як попередню умову.

І при цьому навіть не спромігся, відповідно до кращих європейських практик, провести обов'язковий аналіз витрат і вигод та М-тест, заснований на принципі "спочатку думай про малих".

Натомість

— лобісти антиреформи люблять наводити приклади європейських країн без спрощених режимів і з низьким порогом реєстрації платників ПДВ, замовчуючи як нашу надзвичайно обтяжливу систему адміністрування цього податку, так і негативні наслідки в самих цих країнах — низьку конкуренцію та високі ціни в ритейлі й ресторанному бізнесі. Саме так і виглядає карго-гармонізація на практиці.

Якщо не вдасться вилучити цей пункт із меморандуму (який ще не затверджений остаточно) або хоча б прив'язати його до підвищення порогу ПДВ до рівня ліміту спрощеної системи — принаймні для другої групи, — країна ризикує потрапити в "інституційну пастку".

Нині відносно невелика кількість ФОПів на загальній системі, які перевищують цей поріг, масово приховують доходи й "відкуповуються" від податківців.

Якщо ж до них додадуться сотні тисяч підприємців зі спрощеної системи, ця практика масштабуватиметься в рази.

Коли формальні правила надто відірвані від реальності, вакуум заповнюють паразитичні тіньові інститути

— 1) корупція та 2) тіньова економіка.

А викоринити таких "паразитів", на кшталт тих самих "конвертів", потім украї складно через пов'язані з ними інтереси та усталені соціальні практики.

У підсумку

— Україна ризикує втратити можливість у будь-якій осяжній перспективі створити справді доброчесну й таку, що заслуговує на довіру, податкову службу — а отже, й реально перекрити масштабні схеми ухилення від оподаткування.

№ 1.392

Бывший посол США в НАТО Иво Даалдер для Politico: «5 стадий горя Европы». 1) Отрицание, 2) гнев, 3) торг, 4) депрессия и 5) принятие

Милин

С момента возвращения президента США Дональда Трампа в Белый дом Европа медленно, но верно прошла через пять стадий горя, и только через год наконец-то смогла принять потерю трансатлантических отношений.

Теперь вопрос на 2026 год заключается в том, есть ли у блока воля и сила превратить это принятие в реальные действия.

Переизбрание и инаугурация Трампа ознаменовали конец *Pax America* — периода, длившегося более 75 лет, когда США были бесспорным лидером свободного мира, а сменявшие друг друга президенты и администрации в Вашингтоне ставили отношения с Европой в центр глобальной политики Америки.

Было ясно, что Трамп положит конец этой эпохе и вместо этого примет узкую, ориентированную на регион политику «Америка прежде всего».

И все же в Европе мало кто верил, что это действительно произойдет.

На обеде, на котором в середине декабря 2024 года присутствовали около дюжины послов НАТО, один за другим они заявляли, что если Европа немного увеличит расходы на оборону, все будет в порядке.

Когда я предположил, что они находятся в стадии отрицания относительно того, насколько фундаментальными будут изменения, один из них повернулся ко мне и сказал:

«Вы же не можете всерьез полагать, что Соединенные Штаты больше не будут считать свою безопасность связанной с безопасностью Европы, правда?»

Но вскоре после этого отказ Европы принять фундаментальные изменения, которые повлекло за собой переизбрание Трампа, подвергся испытанию серией событий в феврале.

На первом для него заседании НАТО новый министр обороны Пит *Хегсет* сказал своим коллегам, что Европа должна

«взять на себя ответственность за конвенциональную безопасность на континенте».

Затем Трамп и президент России Владимир Путин договорились, что США и Россия будут вести переговоры о прекращении войны на Украине

— без участия Украины или Европы.

Затем последовала речь вице-президента Джея Ди Вэнса на Мюнхенской конференции по безопасности, в которой он заявил, что

самой большой угрозой для Европы являются не Россия или Китай, а «угроза изнутри, отход Европы от некоторых из ее самых фундаментальных ценностей».

Наконец,

в конце месяца Трамп и Вэнс в прямом эфире устроили конфронтацию с президентом Украины Владимиром Зеленским в Овальном кабинете.

«У вас нет карт», — воскликнул Трамп, упрекая Украину за то, что она не смогла положить конец войне, которую не начинала, и игнорируя то, как украинцы более трех лет доблестно сдерживали порабощение и оккупацию со стороны гораздо более сильного противника.

Таким образом, к концу февраля отрицание Европы сменилось гневом.

Когда я встретился с министром иностранных дел одного из основных союзников через несколько дней после Мюнхена, этот давний сторонник США выглядел удрученным. «Вы ударили нам в спину. Вы оставляете нас один на один с Россией», — кричал он.

Но гнев длился недолго, и в следующие несколько месяцев блок перешел к торгу.

Ключевые европейские лидеры убедили Зеленского **забыть о конфронтации в Овальном кабинете и сказать Трампу, что он полностью привержен миру.**

Тогда Европа присоединится к Украине в поддержке **безусловного прекращения огня** — как того требовал Трамп.

Аналогичным образом, в апреле, когда Трамп объявил о введении тарифов «Дня освобождения», которые ударили по странам-союзникам так же сильно, как и по странам, не входящим в альянс, Великобритания и ЕС быстро приступили к переговорам о заключении соглашений, которые снизили бы ставки с первоначального уровня в 25% и более.

К июню лидеры НАТО даже согласились увеличить расходы на оборону до 5% ВВП, на чем настаивал Трамп.

Переговоры Европы по Украине, торговле и обороне принесли Трампу победы, которых он так долго жаждал.

Но вскоре стало ясно, что какими бы великими ни были эти победы и какими бы льстивыми ни были похвалы, президент США просто

положит их в карман и пойдет дальше, не обращая особого внимания на трансатлантические отношения.

Уже в августе Трамп вернулся к прямым переговорам с Путиным о судьбе Украины — причем на саммите на Аляске, где российского президента встретили с красной ковровой дорожкой.

И хотя Трамп прилетел на встречу, пообещав «серьезные последствия», если российский лидер не согласится на прекращение огня, улетел он, приняв позицию Путина, что

«война может закончиться только в случае полного соглашения о мире».

Через несколько дней не менее восьми европейских лидеров прибыли в Вашингтон, чтобы попытаться убедить Трампа изменить курс и подтолкнуть Россию к принятию давно предложенного прекращения огня. И хотя это в некоторой степени сработало, большинство лидеров все же покинули Вашингтон в глубокой депрессии.

Что бы ни происходило, когда дело касалось Украины — вопроса, который они считают экзистенциальным для своей безопасности — Трамп просто не был с ними на одной волне.

В конце концов, даже для самых стойких сторонников трансатлантического сотрудничества в Европе последней каплей стала публикация новой Стратегии национальной безопасности США в начале декабря.

Стратегия не только упрекает континент в том, что он якобы сам привел себя к «уничтожению цивилизации», но и

ясно подчеркивает, что Трамп и его администрация смотрят на Россию совсем иначе, чем Европа.

Исчезло любое упоминание о Москве как о военной угрозе.

Вместо этого США стремятся к возвращению «стратегической стабильности» с Россией, даже

предлагая себя в качестве посредника между Россией и Европой в вопросах безопасности.

Союзник не говорит таких вещей и не ведет себя подобным образом.

Итак, после долгого года Европа наконец-то приняла реальность

— «трансатлантические отношения, какими она их знала и на которые полагалась, больше не существуют».

«Десятилетия Pax Americana для нас в Европе — и для нас в Германии — в значительной степени закончились», — заявил в начале этого месяца канцлер Германии Фридрих Мерц.

«Американцы сейчас очень, очень агрессивно преследуют свои интересы. И это может означать только одно — мы тоже должны начать преследовать свои интересы».

Остается только посмотреть, будет ли Европа так поступать.

На этот вопрос пока нет однозначного ответа.

№ 1.393

Бізнес-модель Путіна щодо України — це класичний squeeze-out, тільки на рівні цілої країни

2025-12-30

Олег *Белінський*

Українські олігархи роками роблять те саме з міноритарними акціонерами:

1) — поступово скупляють акції до 90%

2) — запускають примусовий викуп (squeeze-out), оцінюють акції за копійки (значно нижче ринкової чи реальної вартості), і забирають собі весь бізнес, залишивши міноритаріям смішні гроші.

Приклади стосуються кожного олігарха, кожен з них «маленький путін»:

(1) Андрій **Веревський** (Kernel) — витіснив міноритаріїв з компанії, викупивши акції за ціною, в рази нижчою від ринкової, і делістингував з біржі.

(2) Рінат **Ахметов** (SCM/Metinvest) — провів squeeze-out на десятках підприємств (Авдіївський коксохім, Запоріжжкокс, ГЗК тощо), викупляючи акції міноритаріїв за заниженою оцінкою.

(3) Костянтин **Жеваго** (Ferrexpo) — консолідував Полтавський ГЗК, викупивши частки міноритаріїв за цінами, які ті вважали грабіжницькими.

(4) Ігор **Коломойський** — у обленерго та інших активах використовував схожі схеми: дилюція + викуп за копійки.

(5) Дмитро **Фірташ** — на хімічних підприємствах міноритарії роками не бачили дивідендів, а потім їх просто “витиснули” за смішну ціну.

(6) **Пінчук (Кучма)**...

(7) **Фіала**...

(8) **Порошенко**...

... Перераховувати можна довго хто і як кого кидав на кошти.

Вони всі вважають підприємство «своїм», бо досягли домінуючої частки і контролюють оцінку.

— Тому можуть переписати правила і забрати решту активів майже безкоштовно.

Путін робить точно те саме з Україною:

— вважає її «своєю» історично, має силу, тому анексує території, ігноруючи права «міноритарних акціонерів» — тобто нас, українців, і міжнародне право. Викупляє не за ринковою ціною, а силою — за кров і руїни.

Це одна логіка:

— хто сильніший — той вирішує, скільки коштує твоя частка. І часто це — копійки або нічого.

Все починається саме з того, що ми терпимо таке всередині країни, тому дивно обурюватися, коли хтось більший робить те саме з нами...

№ 1.394

В первый день нового года Зеленский обещал сделать второй день того же года важным для внутренней политики страны

2026-01-04

Александр *Тимошенко*

Если коротко:

- экс-главный разведчик страны Кирилл Буданов назначен главой Офиса президента (ОП) вместо Андрея Ермака;

- (1) - Олег Иващенко займёт пост начальника Главного управления разведки Министерства обороны Украины (ГУР), которое до этого возглавлял Буданов;
- (2) - Михаил Федоров будет министром обороны вместо Дениса Шмыгала, который не просидел в этом кресле и шести месяцев (назначение требует решения Верховной Рады);
- (3) - также объявлено о намерении сменить руководство Государственной пограничной службы Украины и о подготовке обновления закона о Государственном бюро расследований

Эти тектонические сдвиги произошли в результате всего одной отставки. Вы знаете какой и по какому поводу. Не будем

Буданов, как руководитель украинской военной разведки, был вовлечен в трек обменов и западные медиа рассматривают его назначение как усиление силового и переговорного контуров на фоне попыток продвинуть дипломатическое урегулирование

Они пишут, что Зеленский весь этот месяц уговаривал Буданова, а тот - не хотел, но тут как с его связями в Лэнгли, Арлингтоне, ДС или на Холме - все всё знают, но как рыба об лёд. Слишком очевидно

Это действительно может быть большой плюс, так как по роду службы он постоянно и не сильно публично, но контактировал также с российской стороной напрямую (в отличие от многих политиков, которые демонстративно воротили нос или наоборот). Именно этот момент может иметь решающее значение, ибо как раз закрытые контакты - основа дипломатии украинского соседа

Зеленский сделал очередной политический финт в трудной даже для физического выживания ситуации

1) — он подарил электорату надежду на перемены к лучшему, но не сами перемены и не к лучшему.

2) — Все эти годы он успешно занимается только этим. Навык отточен, как гильотина на площади Согласия

Он наконец сделал неизбежное и давно нужное - привязал внешнюю дипломатию к внутренней архитектуре власти, которая раньше никак не была заинтересована в продолжении переговоров и даже вопреки. Обращает, что внутренние кадровые перестановки он объяснил через внешнюю задачу. Немного по-дебильному, но иначе - никак

Официально запущено только то, что уже проговорил Зеленский: кандидатура нового руководителя пограничной службы должна быть внесена министром внутренних дел Игорем Клименко, а после перевода Иващенко в ГУР неизбежно встанет вопрос о новом руководстве Службы внешней разведки Украины, но фамилии пока не названы. Был вроде как указ опубликован, но он исчез с сайта. Смысла фамилию называть не вижу.

Ходят слухи про увольнение главы Службы безопасности Украины (СБУ) Василя Малюка, но он уже много лет живет в условиях информационного давления: слухом больше, слухом меньше. В этот раз они имеют обоснования, так как Малюк в непростых с Будановым и усиление последнего может действительно вылиться в отставку, но откроются новые двери

Все разговоры о массовой замене глав областных военных администраций, включая Одесскую областную военную администрацию, куда только пришёл близкий к Ермаку человек (Труханов выдохнул и постучал по электронному браслету), в моменте остаются сообщениями неких источников и политических комментаторов. Потом поговорим.

Практически все фигурные карты, кого гнобили при пасьянсе от Ермака (но они уцелели и остались на столе) - получили новое кресло. У некоторых из людей его масти будут проблемы, но это неотъемлемая часть игры - «дерево свободы нужно поливать».

На Западе надеются, что это в том числе очищение после коррупционного скандала + ждут оживления переговорного трека, где больше делили шкуру неубитого медведя, чем договаривались. Главное - верить!

Пишут, что готовятся встречи советников по национальной безопасности с участием европейцев и американцев, а в региональной дипломатии задействован секретарь Совета национальной безопасности и обороны (СНБО) Руستم Умеров, который в Украине практически бывать перестал - там без особых перемен.

Когда переговоры становятся центром стратегии, внутри страны нужен единый центр принятия решений, который никак не найдут соседи, но именно он одновременно контролирует силовой блок, вертикаль кадров и доступ к президенту.

— В украинской системе координат этим центром всегда был и остаётся Офис президента.

Назначение туда не администратора, а руководителя военной разведки в генеральском звании выглядит как сознательное переподчинение внутренней политики логике национальной безопасности + устанавливается прямая связь с Обкомом.

— Минусов для реальной политики не вижу, но они должны появиться

Внутренний мотив не менее понятен:

— отставка Ермака произошла на фоне коррупционного кризиса, который ударил не столько по управляемости, сколько по международному доверию. Надо было что-то делать...

В такой ситуации есть два рабочих варианта

(1)

Либо президент размазывает ответственность по коалиции и правительству, одновременно подставляя неугодных:

— спалить слишком взлетевшего Фёдорова, прежде чем сделать из него ещё одного Шмыгаля (это точно не раньше выборов); дать проявить себя амбициозному Буданову, который рвётся в политику и может обеспечить организованный отход, подобно Темнейшему, который делал первые шаги при ЕБН

(2)

Либо Зеленский, наоборот,

— собирает силы в кулак, меняя ключевого диспетчера и давая сигнал, что силовой и переговорный контуры будут централизованы:

— или для 1) продолжения борьбы и/или для 2) передачи власти

Выбор Буданова делает эту централизацию максимально очевидной для всех игроков внутри системы.

Теперь это крепость, а не Офис:

— 1) силовая управляемость верных людей в погонах плюс 2) технологическая модернизация выборов/обороны + 3) управляемые и послушные девочки на должностях, где особо судьбоносных решений принимать не нужно. Идеально...

Цифровой тоталитаризм сам себя на постройт. Да и авторитаризм тоже. Выборы действительно на носу...

Это очень похоже на «операцию Преемник».

Пусть Зеленский пока и сам слишком амбициозен, чтобы отказаться от власти прямо сейчас.

— Он искренне верит в свою изворотливость и бесконечное умение находить нестандартный выход из стандартной ситуации. Как Беня...

Назначение Буданова в Офис президента резко усиливает именно координационную часть:

— ОП становится точкой, где сводятся разведывательные оценки, силовые решения, обсуждения выборов и коммуникация по условиям неминуемого соглашения. Как публичные, так и непубличные каналы

Это важно, потому что

— любой компромисс упирается не только в подписи на бумаге, но и в способность власти протащить их понятную интерпретацию через армию, парламент, регионы и улицу.

Объяснения должны быть понятны, а пендели - сильными и бодрящими.

Назначение Буданова само по себе не доказательством, что Зеленский уже принял решение о преемнике и/или о неучастии в будущих выборах.

— У него хватит понта 1) пойти ещё раз, а 2) потом снять кандидатуру в пользу, но это слишком далекие перспективы...

Сейчас первоочередная задача - урегулирование, которое украинская сторона стремится максимально затянуть,

но понимает, что

- 1) — теперь её позиция играет не только на руку противникам Старого нового, но и совпадает с желаниями собственных противников.
- 2) — Уже это должно настораживать. И настораживает

По выборам есть два других момента, которые позволят не рассматривать конфликт интересов прямо сейчас:

- 1) — Во-первых, их календарь напрямую зависит от урегулирования/боевых действий и правового режима, а это переменная, которую сейчас не контролирует один человек, но именно этот человек составит достойную конкуренцию, вернувшемуся из командировки на Острова экс-главкому.
- 2) — Во-вторых, позиция главы Офиса президента исторически токсична, если не ядовита:
 - это должность, куда уходит значительная часть общественного раздражения, и это часто ухудшает электоральные перспективы, а не улучшает их. Не говоря про то, что именно этого человека ненавидят все недолюбленные из элитки, а когда их долюбливают в разных позициях, то ненавидят ещё больше.

Назначение меняет другое:

— Буданов впервые оказывается не просто популярным военным, а участником неизбежно непопулярных политических решений.

Это может стать трамплином, если он сумеет показать результат в двух вещах одновременно:

- 1) — управляемость силового блока и
- 2) — понятную дорожную карту дипломатии.

И это может стать ловушкой,

— если он будет вынужден принимать на себя 1) провалы переговоров или 2) кризисы мобилизации и снабжения.

И уход Шмыгаля ему в помощь.

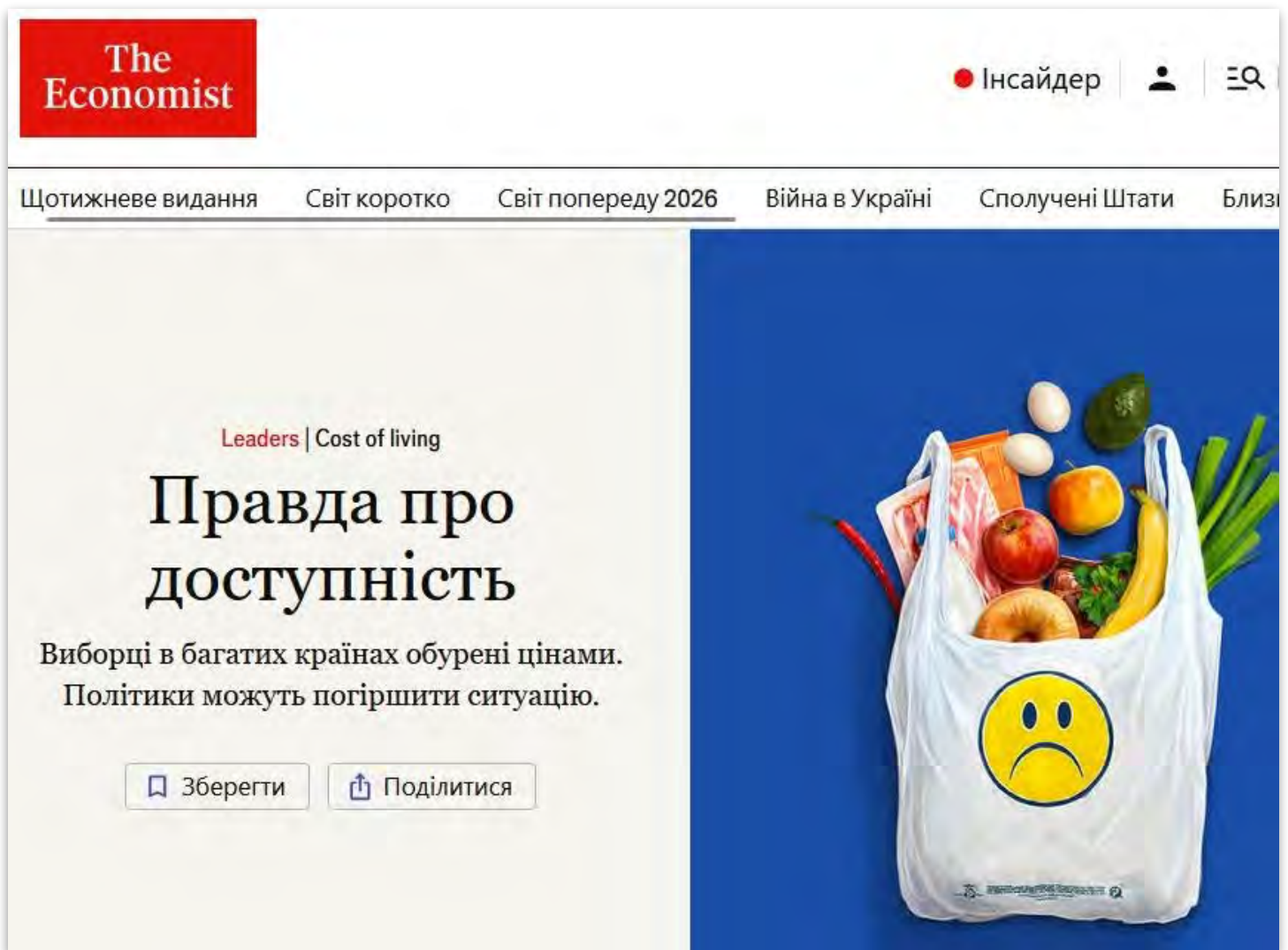
Тоже интересно, куда пристроят. Как и Маркарову. Такие люди просто так с горизонта не исчезают

Как Буданов себя покажет на этом административном посту с конкретным политическим посылом - гадать не будем, а посмотрим,

НО ВОТ

— Фёдорову точно потребуются как спасатели, так и спасители. В этом сомнений практически нет...

№ 1.395-1

The screenshot shows the homepage of The Economist website. The top navigation bar includes the logo "The Economist" on the left and links for "Інсайдер", a user profile, and a search icon on the right. Below the navigation bar, there is a horizontal menu with categories: "Щотижневий видання", "Світ коротко", "Світ попереду 2026", "Війна в Україні", "Сполучені Штати", and "Близький Схід". The main content area features a large article titled "Правда про доступність" (The Truth about Affordability) under the subheading "Leaders | Cost of living". The article text states: "Виборці в багатих країнах обурені цінами. Політики можуть погіршити ситуацію." (Voters in rich countries are outraged by prices. Politicians could worsen the situation.) Below the text are two buttons: "Зберегти" (Save) and "Поділитися" (Share). To the right of the article is a large image of a white plastic shopping bag filled with various groceries, including eggs, apples, bananas, and vegetables. A yellow sad face emoji is superimposed on the front of the bag, symbolizing the high cost of living.

2026-01-06

Ніколов

Як Трамп попав в засаду через схильність людей до самообману. Ці два розкішні лонгріди «The Economist» дам один за одним. Другий довший пояснює перший коротший, (він як більш доказовуючий в подробицях, тому можна не читати, якщо першого достатньо).

Мова йде про політично-вибухову «доступність» - у сенсі здатність американців щось купити по доступній для них ціні.

Це слово взяли на прапор демократи, і скоріше за все на майбутніх виборах в парламент отримають перемогу над трампістами. Але економісти вказують, що криза з доступністю – вона не в тому як її малюють. А в більш глибинних речах. А тому й поверхневе лікування буде неправильним.

Наприклад, скарги на те що все подорожало, нічо нельзя купити нормально, як раніше – не тому, що подорожчали телевізори. Вони якраз подешевшали. А тому що раніше американці витрачали на товари 60%, а на послуги 40%. А зараз – рівно навпаки. Життя стало ситішим, то і витрачають більше саме на послуги. А послуги – це гроші не за телевізори китайцям. А за стрижку іншому американцю. Який тоже тупо хоче більше заробляти, бо довкола все подорожало (інфляція, всі діла). І при цьому ціну стрижки ніхто не збиває – тут і заборона на імміграцію, яка могла б збільшити кількість дешевих робочих рук, і індустріальний спротив ліцензованих перукарів проти збільшення їхнього цеху. Бо так впаде ж заробіток.

В сумі неправильне діагностування проблеми веде до неправильного лікування, яке зробить ще гірше. В випадку США це виглядає так – там все потужніше голоси «соціалістів», які хочуть адміністративно обмежувати ціни. Це призведе до руйнування ринкової економіки. І що це таке – дуже добре пам'ятають мешканці Радянського Союзу з його талонами на ковбасу в умовах дефіциту. Але ніщо не зупинить популістичні ідеї час яких настав. Кому як не Трампу з його тарифними і антиімгрантськими закидонами це знати.

Тож дуже раджу ці лонгріди для кращого розуміння причинно-наслідкових зв'язків.

Автопереклад <https://www.economist.com/leaders/2025/12/30/the-truth-about-affordability>

№ 1.395-2

Правда про доступність

Leaders | Cost of living

The truth about affordability

Voters in rich countries are angry about prices. Politicians could make things worse

[Share](#)

ILLUSTRATION: MONA EING & MICHAEL MEISSNER

Dec 30th 2025 | 5 min read

«Slop», «parasocial» і «rage bait» були претендентами на слово року в 2025 році. У 2026 році фаворитом на цей титул, принаймні серед соціологів і виборчих стратегів, є слово «affordability» (доступність), яке часто поєднується зі словом «криза». Нарешті знайшовши слоган, який, здається, діє проти чарівності трампізму, демократи до листопада, коли відбудуться проміжні вибори, не будуть говорити ні про що інше. В Європі, яка краще перепощує американські меми, ніж придумує нові, говорять про кризу вартості життя. Формується трансатлантичний консенсус щодо того, що ціни вийшли з-під контролю. Але чи це справді так?

Доступність — це розмитий термін, який може означати все, що здається правдою. Закликати людей перестати скаржитися і бути задоволеними своїм становищем — стратегія Марії Антуанетти — не працює для Білого дому, де тон і обстановка все більше нагадують Версаль. До сказу, виборці хочуть суперечливих речей: низьких цін, коли вони роблять покупки, високих зарплат для себе; небагато іммігрантів, але багато дешевої робочої сили; зростання цін на житло, коли вони є власниками, і зниження цін, коли їхні діти хочуть купити житло.

Успішні економіки сповнені подібних суперечностей. Політики, природно, будуть говорити те, що добре сприймається виборцями, щоб виграти вибори. Якби єдиним мінусом історії з доступністю було те, що виборці карають чинних політиків за високі ціни, це не було б так погано. Однак якщо

проблема діагностована неправильно, ризик введення шкідливих політик для її «вирішення» стає більшим.

Це тому, що розмови про кризу доступності змішують уявні проблеми з реальними. Почнемо з уявних проблем. Люди чутливі до цін на товари, які вони купують постійно. У січні 2019 року галон молока в американських магазинах коштував 3 долари, а зараз — 4 долари. Ціни на продукти харчування також різко зросли в Європі, як і ціни на енергоносії. Однак зарплати зростають швидше, ніж ціни, по всьому спектру доходів по обидва боки Атлантики. У цьому сенсі кризи доступності немає. Крім того, ніхто насправді не повинен хотіти, щоб ціни повернулися до рівня 2019 року. Якби це було метою, політикам слід було б наслідувати Грецію після її боргової кризи, коли вона зазнала депресії та дефляції.

Однак доступність — це не лише ціна на молоко чи електроенергію.

У міру збагачення суспільства частка витрат на товари зменшується, а витрати на послуги збільшуються.

1) — Коли народився Дональд Трамп, 60% споживання американських домогосподарств припадало на товари.

2) — Зараз ця частка становить менше 40%, тоді як частка витрат на послуги зростає.

Багато людей забули, як довго їхні батьки колись мусили заощаджувати, щоб купити телевізор, і тому не цінують глобалізовані ланцюги постачання, які зробили товари набагато кращими і дешевшими.

Водночас вони шоковані тим, наскільки дорогою стала стрижка, не кажучи вже про догляд за дітьми.

Хоча і товари, і послуги включені в показники інфляції, послуги залишаються стійкими до значного зростання продуктивності у виробництві.

В євроні проблема доступності послуг проявляється по-іншому.

(1)

Оскільки ціни на такі послуги, як охорона здоров'я та оренда житла, є більш регульованими, проблема полягає більше в доступності, ніж у ціні, і часто вирішується чергами, що також не є приємним.

Це перша справжня проблема доступності.

(2)

Друга полягає в тому, що, хоча реальні зарплати дійсно зросли, вони не зростали так швидко, як активи.

Співвідношення багатства до ВВП в Америці наближається до історичного максимуму.

Щоб зрозуміти наслідки цього, уявіть двох людей, які заробляють однакові зарплати, що ставить їх у топ-10% за рівнем доходів. Вони мають рівень життя, якому заздрили б грабіжники-барони або монархи минулих часів.

Потім уявіть, що одна з цих осіб також успадкувала 1 мільйон доларів десять років тому. Якби ця щасливиця вклала гроші в S&P 500, то зараз мала б 4 мільйони доларів. Коли ці дві особи хочуть купити автомобіль або телефон, це не є проблемою. Ford або Apple можуть виготовити додаткову одиницю і продати її за тією ж ціною.

- 1) — Коли вони хочуть купити престижні товари, такі як квартира в Сан-Франциско з гарним видом, вони опиняються в конкуренції.
- 2) — Для одного з них це схоже на кризу доступності.

Це в основному проблеми достатку, а не економічного спаду.

Це ускладнює їх вирішення для політиків.

Наприклад,

- 1) — щоб знизити ціни на житло та енергію, уряди повинні спростити будівництво нових будинків та вітрових електростанцій.
- 2) — Майже всі підтримують це, але тільки на чужому подвір'ї.

Ціни на послуги в Америці завищені через абсурдні правила ліцензування професій, які запекло захищають ліцензовані флористи та перукарі.

Зниження тарифів сповільнило б інфляцію, але компанії, захищені тарифами, активно лобіюють їх збереження.

Впроваджувати розумну політику важко і навіть протикультурно в світі, який, за наполяганням Америки, повернувся проти вільних ринків і міжнародної торгівлі.

Небезпека полягає в тому, що

- 1) — політики вдаються до псевдозаходів, які погіршують ситуацію, таких як контроль цін.

Крім того,

- 2) — у 2026 році американська економіка отримає фіскальний імпульс від зниження податків, а ФРС буде під політичним тиском з метою зниження процентних ставок.

Президент Трамп пропонує надіслати платникам податків чеки на суму 2000 доларів, які будуть фінансуватися за рахунок доходів від мит.

Важко уявити собі комбінацію заходів, яка б краще сприяла підвищенню цін, ніж введення нових податків на імпорт, а потім надання людям безкоштовних грошей, за які вони можуть їх купувати.

Схоже, що економічні уроки, винесені в 1970-х роках, коли Річард Ніксон ввів контроль над цінами, а потім відмовився від нього, доведеться вивчати заново.

Це може бути болісним.

Застрягле мислення

Коли історії про економіку закріплюються, їх може бути важко змінити.

Протягом останнього десятиліття Америка розповідала собі історію про те, як робітники були залишені осторонь елітами з прибережних регіонів, а потім піднялися на популістське повстання.

Дані свідчать, що це неправда:

— реальна заробітна плата робітників без вищої освіти зростала в 2016 році, коли Трамп був вперше обраний. З того часу вона продовжує зростати.

Проте

— ця історія використовувалася для виправдання низки саморуйнівних економічних політик.

Криза доступності житла може стати ще однією історією, яка, якщо її достатньо часто повторювати, буде прийнята за правду — незважаючи на факти.

Це робить її пасткою.

Автопереклад <https://www.economist.com/briefing/2025/12/30/americas-affordability-crisis-is-mostly-a-mirage>

№ 1.395-3

**Криза доступності житла в Америці — це (переважно)
міраж**

Briefing | Fake blues

America's affordability crisis is (mostly) a mirage

That doesn't diminish its political power

Share

Dec 30th 2025 | WASHINGTON, DC | 13 min read

THE IRONY is almost painful enough to make you pity the president. Donald Trump won the 2024 election in part by fulminating about inflation, which he blamed on the Democratic Party. He pledged to bring down prices "very, very rapidly" and "Make America Affordable Again". As Mr Trump was surely aware, that promise was undeliverable; an economy-wide fall in prices is unprecedented outside a deep recession. Besides, since taking office, Mr Trump's most noteworthy policy on prices has been to raise them further, by adding punishing tariffs to the cost of America's imports.

Іронія настільки болюча, що аж шкода президента.

Дональд Трамп виграв вибори 2024 року частково завдяки гнівним висловлюванням про інфляцію, в якій він звинувачував Демократичну партію.

Він пообіцяв «дуже, дуже швидко» знизити ціни і «зробити Америку знову доступною».

Як, безсумнівно, усвідомлював пан Трамп, ця обіцянка була нездійсненною;

1) — падіння цін в економіці в цілому є безпрецедентним явищем за межами глибокої рецесії.

Крім того, з моменту вступу на посаду найпомітнішою

2) — політикою пана Трампа щодо цін було їх подальше підвищення шляхом додавання каральних мит до вартості американського імпорту.

Через рік ціни все ще високі, а ролі змінилися.

Після невдалих експериментів із серією млявих гасел від «достатку» до «антимонопольного законодавства», демократи зупинилися на «доступності» як на політичній темі, що мобілізує виборців. Зоран Мамдані, представник лівого крила партії, зосередив свою переможну кампанію на виборах мера Нью-Йорка на цій темі, обіцяючи замороження орендної плати та безкоштовний проїзд в автобусах.

Помірковані політики, такі як Мікі Шеррілл, новообрана губернаторка Нью-Джерсі, також підтримали цю ідею: вона пообіцяла оголосити надзвичайний

стан щодо комунальних витрат у перший же день свого перебування на посаді. Виборці, здається, погоджуються з демократами, що існує криза доступності.

Це змусило Трампа метушитися. Здебільшого він заперечує, що доступність є проблемою, називаючи такі твердження «обманом» і «шахрайством».

Скотт Бессент, міністр фінансів, сказав: «Американці не знають, як їм добре живеться». Шон Даффі, міністр транспорту, уособив очевидну безпорадність адміністрації, коли його запитали про дорогі продукти харчування в аеропортах. «Вибір не великий, — відповів він. — Тому я не маю плану щодо зниження витрат».

Покарання заслужене: засудивши демократів з цього приводу, Трамп навряд чи може скаржитися, що вони тепер розбурхують виборців у тому ж дусі. Але в економіці Трамп, Бессент і Даффі мають рацію. Думка, що американці можуть дозволити собі менше, ніж раніше, є в основному помилковою. Сила колективної віри американців в протилежне більше говорить про токсичну політику інфляції, ніж про стан економіки або купівельної спроможності домогосподарств, які виглядають здоровими. Небезпека полягає не в тому, що політики не можуть знизити ціни, а в тому, що вони намагаються це зробити, даючи шанс на нове життя шкідливим і дискредитованим політичним ідеям, таким як контроль цін.

1. Реальна ситуація

Найчіткішим показником доступності є реальна заробітна плата:

— скільки можна купити на зарплату з урахуванням інфляції.

Висока інфляція, особливо спричинена дефіцитом товарів, часто знижує реальну заробітну плату.

Наприклад, купівельна спроможність працівників в Європі різко впала після енергетичного шоку, спричиненого вторгненням Росії в Україну в 2022 році. Однак в Америці реальна заробітна плата протягом останнього десятиліття стабільно зростала. Стрибок інфляції після пандемії, який був спричинений скоріше надмірним стимулюванням, ніж шоками пропозиції, не перервав цю тенденцію.

Особливо добре справи йшли у людей з низькими доходами: їхні зарплати стрімко зросли на надзвичайно напруженому ринку праці в роки пандемії. Навіть після коригування з урахуванням відмінностей у структурі витрат між біднішими та багатшими домогосподарствами, реальні зарплати наближаються до рекордних максимумів у всьому спектрі доходів, але найвищі вони у найбідніших верств населення. Іншими словами, ніколи

раніше життя в Америці не було таким доступним для такої великої кількості людей — про що не часто чути на передвиборних мітингах.

Незалежно від офіційних цифр, як стверджують алармісти, набір необхідних товарів, таких як продукти харчування, енергія та житло, став неприйнятно дорогим. Це твердження є сумнівним, оскільки всі ці товари відображені в споживчому кошику, який використовується для розрахунку реальної заробітної плати та коригування соціальних виплат. Але варто розглянути кожну з цих категорій окремо.

2. Низька якість

Аргументи на користь кризи доступності є найслабшими у випадку продуктів харчування.

— Як відомо, ціни на яйця за останні кілька років зросли вчетверо після масового винищення курей для боротьби з пташиним грипом.

Але типовий кошик продуктів харчування в основному слідував за загальною інфляцією. Це не дивно: складові рахунків за продукти харчування є мікрокосмом економіки, що охоплює вартість товарів (самі продукти харчування), заробітну плату (касирів і складських робітників) та орендну плату (яку сплачує супермаркет).

Натомість витрати на електроенергію дійсно перевищили інфляцію на понад десять процентних пунктів з 2019 року. Політики та експерти часто звинувачують у цьому центри обробки даних, які забезпечують роботу нових моделей штучного інтелекту і споживають величезну кількість енергії. Це, ймовірно, несправедливо: аналіз The Economist не виявив доказів того, що в штатах з більшою кількістю нових центрів обробки даних ціни на енергію вищі. Більш ймовірними винуватцями є витрати на модернізацію енергомережі для використання відновлюваних джерел енергії та зростання експорту скрапленого природного газу, що почало тягнути нижчі ціни на природний газ в Америці до вищих європейських цін.

Однак розмови про недоступну електроенергію не враховують інший вид енергії, який споживає більшість домогосподарств: бензин, на який американці витрачають на 40% більше. Ціни на бензин різко впали за останні кілька років у зв'язку зі змінами на світових ринках нафти. Фактично, з 2019 року ціни на бензин впали більше, ніж зросли витрати на електроенергію. Але остання тенденція привертає набагато більше уваги, ніж перша.

Найсильніший аргумент на користь кризи доступності стосується житла. Життя в суперпопулярних містах Америки є надзвичайно дорогим. Земля є дефіцитною, а обмежувальні правила зонування протягом десятиліть обмежували будівництво житла. За нашими розрахунками, іпотека,

страхування та податки на середню нерухомість у Манхеттені та Брукліні становлять понад 90% середнього доходу домогосподарств до оподаткування. За загальним правилом, все, що перевищує 30%, вважається «недоступним». Купівля в інших районах або оренда майже так само не вигідні.

Але більша частина Америки — це не Нью-Йорк чи Сан-Франциско.

За межами найбільш густонаселених міст головним чинником зростання вартості житла були не ціни на нерухомість, а вищі процентні ставки за іпотечними кредитами.

До того, як у 2022 році ставки почали зростати, середня вартість житла в більшості округів була доступною за загальним правилом 30 %, навіть для покупців, які мали лише 10 % первинного внеску. Зараз більшість з них не є доступними. Власники житла, які зафіксували свої іпотечні кредити до підвищення ставок, уникнули цього. Середня ставка за всіма непогашеними іпотечними кредитами все ще становить лише 4,3%, що майже на два процентні пункти менше, ніж середня ставка за новими іпотечними кредитами. Проте тиск на покупців є реальним. Орендна плата, на яку іпотечні ставки впливають менш безпосередньо, є більш доступною: середня вартість у більшості округів все ще нижча за 30-відсотковий поріг.

Пан Трамп, який завжди був девелопером, уважно стежить за проблемою житла. Його тиск на Федеральний резерв з метою зниження процентних ставок, здається, частково мотивований бажанням здешевити іпотечні кредити. «Люди не можуть отримати іпотеку через нього», — написав президент у липні в Truth Social, своїй соціальній мережі, маючи на увазі Джерома Пауелла, голову ФРС. Нещодавно він розглядав ідею 50-річної іпотеки, яка знизилася б щомісячні платежі.

ФРС останнім часом знижує ставки, оскільки проблема інфляції в Америці зараз в основному під контролем. Індекс цін на особисті споживчі витрати, який ФРС вважає найкращим показником інфляції, становить 2,8% у річному вимірі. Це трохи вище цільового показника в 2%, але перевищення на 0,8 процентного пункту — це те, що зазвичай турбує лише центральних банкірів, а не виборців. Дійсно, інфляція вже два роки тримається приблизно в діапазоні 2-3%.

То що ж відбувається?

Частково проблема полягає в тому, що люди зосереджуються на рівні цін, які зараз приблизно на 25% вищі, ніж до пандемії.

Навіть якщо темпи зростання сповільнилися, самі ціни залишаються надзвичайно високими. Той факт, що номінальна заробітна плата (тобто не скоригована на інфляцію) за той самий період зросла приблизно на 30%, здається, не втішає людей. Можливе пояснення криється в дивній психології

інфляції. Опитування, проведені Стефані Станчевою, економісткою Гарвардського університету, показують, що люди схильні пояснювати зростання цін факторами, які не залежать від них, але приписують підвищення своїх заробітних плат власним професійним досягненням. Іншими словами, вони вважають, що заслуговують не тільки на реальне підвищення заробітної плати, але й на номінальне.

Іншою проблемою може бути нестабільність цін. На піку інфляційного шоку в 2022-23 роках приблизно кожна п'ята товар або послуга подорожчала на понад 10% за рік. І майже в кожен момент протягом останніх п'яти років були якісь звичайні побутові товари, ціни на які раптово стрімко зростали. Додайте до цього тенденцію песимістів у новинах та соціальних мережах до перебільшення історій про стрімке зростання цін, і громадськість можна пробачити за те, що вона вважає, ніби витрати зросли набагато швидше, ніж насправді.

Відносні зміни цін, ймовірно, також відіграють свою роль. Протягом десятиліть товари в Америці дешевшали порівняно з послугами. Догляд за дітьми набагато частіше виходить за межі бюджету домогосподарства, ніж плоский телевізор або дорога пральна машина.

Це прямий наслідок сили економіки, яка стала набагато продуктивнішою, що призвело до зростання заробітної плати. Проте заробітна плата однієї людини є ціною для іншої. Зворотним боком зростання доходів у низькооплачуваних сферах послуг є те, що ці послуги стають дорожчими. Оскільки вага витрат американців повільно зміщується від товарів до послуг, пов'язані з цим витрати легко інтерпретувати як кризу доступності, а не як відображення більшого процвітання та зростання доходів.

І нарешті, з'являються процентні ставки, які є своєрідною ціною: вартістю грошей у часі. Вони різко зросли після пандемії, коли ФРС боролася з інфляцією, і з того часу знизилися лише трохи. Високий дефіцит бюджету та звичка Трампа погрожувати втручанням у діяльність ФРС також можуть сприяти зростанню довгострокових ставок. Вищі ставки, в свою чергу, порізному позначаються на витратах домогосподарств: від більш болючих рахунків за кредитні картки до більш високих автокредитів. Дослідження економістів Гарвардського університету та Міжнародного валютного фонду показало, що включення витрат на позики безпосередньо до показників інфляції допомагає пояснити, чому споживча довіра в усьому світі зараз настільки низька — більше, ніж можна було б очікувати, дивлячись на безробіття та традиційні показники інфляції.

Проте, окрім деяких обґрунтованих скарг на підвищення процентних ставок, криза доступності в Америці є здебільшого міражем. Що це означає для політики доступності? Як виявили Трамп і його команда, забивати виборцям голови економічними статистичними даними, щоб переконати їх, що вони

живуть краще, ніж їм здається, не є ефективною виборчою стратегією. Немає й очевидних короткострокових рішень: інфляція вже впала; вищі зарплати з лишком компенсували вищі ціни; а різке зниження процентних ставок надмірно стимулювало б економіку і спричинило б черговий виток інфляції.

Один висновок полягає просто в тому, що періоди високої інфляції неминуче є жахливими для чинних політиків.

Трамп скористався цим у 2024 році, але поплатився за це у 2025 році.

Як довго триватиме невдоволення населення?

Два роки тому Ніл Махоні та Раян Каммінгс зі Стенфордського університету використали історичні дані про споживчі настрої та інфляцію, щоб обчислити, скільки часу потрібно, щоб гнів через зростання цін розвіявся, коли люди переглянуть свої очікування щодо вартості товарів.

Вони виявили «період напіврозпаду» в один рік, що свідчить про те, що люди в основному забудуть про це приблизно через три роки.

Але минуло вже близько трьох років з моменту найгіршої інфляції, а політика цін залишається такою ж гострою, як і раніше.

Масштаби та інтенсивність цього інфляційного сплеску, що настав після десятиліть майже стабільних цін, дійсно здаються іншими.

У будь-якому разі, ставка демократів на те, що гнів через доступність цін допоможе їм пройти проміжні вибори в листопаді, виглядає цілком правдоподібною.

У довгостроковій перспективі, ймовірно, виборці перейдуть до інших питань.

Якщо ринок праці зазнає падіння, увага, ймовірно, швидко перейде до безробіття.

Але тим часом

- 1) — політики шукають політику та повідомлення, щоб задовольнити наполегливість виборців, які вимагають вжити заходів для підвищення доступності життя, хоч би як не доречним був їхній гнів.
- 2) — Привабливим варіантом є заборона інфляції законом шляхом введення контролю над цінами.

Економісти (і журнал The Economist) скептично ставляться до контролю цін, який, як правило, спотворює ринки, змушує до нормування за допомогою

механізмів, відмінних від цін, і мало сприяє усуненню основних причин зростання цін.

Однак американські виборці виявляли інтерес до цього питання ще до того, як «доступність» стала гаслом сьогодення.

Найкращим елементом (хоча і не надто розвиненої) економічної програми Камали Гарріс під час виборів 2024 року була пропозиція заборонити «завищення цін» у продуктових магазинах. В останні місяці, особливо після перемоги Мамдані, ця ідея лише набрала обертів.

Опитування показують, що американці переважно підтримують обмеження зростання цін на продукти харчування, оренду та комісії за користування кредитними картками.

В основі цієї думки лежить недовіра до здатності ринків і конкуренції запобігати здирицтву підприємств щодо споживачів.

За даними опитувальної компанії Gallup, дві третини американців мають негативну думку про великий бізнес, що на половину більше, ніж до пандемії.

Є набагато кращі способи підвищити купівельну спроможність американців.

Скасування найбільш шкідливих політик Трампа дало б негайний ефект.

Мита зробили товари менш доступними. Його кампанія проти ФРС і фінансування дефіциту бюджету за рахунок зниження податків також сприяли збереженню високих довгострокових процентних ставок і високої вартості іпотечних кредитів.

Його жорсткі заходи щодо імміграції зменшують пропозицію робочої сили і порушують роботу таких галузей, як будівництво і сільське господарство, що призводить до зростання цін. Наближення терміну дії субсидій Obamacare зробить медичне обслуговування набагато менш доступним для деяких людей.

Але найвигідніші варіанти потребують багато часу, щоб мати помітний ефект.

Послаблення правил зонування для збільшення будівництва житла могло б допомогти знизити вартість житла, але великі будівельні проекти вимагають часу. Є способи скористатися бумом центрів обробки даних, змусивши великі технологічні компанії оплачувати модернізацію енергомереж, тим самим знизивши навантаження на споживачів, але знову ж таки, зміни будуть відчутні лише через деякий час. Послаблення регулювання для прискорення впровадження штучного інтелекту в усіх сферах, від безпілотних автомобілів

до лікарень, також може мати значення, але лише після того, як технологія встигне поширитися.

3. Контроль

Пан Махоні та Бхарат Рамамурті, колишній помічник Джо Байдена, попередника Трампа на посаді президента, та Елізабет Воррен, сенаторка від лівого крила, назвали невідповідність між нагальністю вимог виборців та повільними темпами розвитку економіки з боку пропозиції «загадкою доступності»:

— «Виборці хочуть негайного зниження витрат, але стандартні політичні інструменти не завжди можуть це забезпечити». На їхню думку, ця невідповідність означає, що реформи з боку пропозиції, можливо, доведеться поєднати з контролем цін, щоб надати негайну і відчутну допомогу.

Цей шлях буде небезпечним.

— Навіть контроль цін, який спочатку планувався як тимчасовий, має звичку залишатися назавжди. Небезпечний ентузіазм виборців щодо контролю цін, ймовірно, тільки зросте, якщо політики почнуть більш широко і енергійно його пропагувати. А з огляду на сумнівну емпіричну обґрунтованість скарг виборців, далеко не ясно, чи будь-яке втручання уряду, незалежно від того, наскільки швидким і ефективним воно буде, обов'язково розвіє їхні скарги.

Це залишає тільки один, політично незадовільний шлях виходу з американської кризи доступності:

— час.

Зрештою, американці пристосуються до нової норми вищих номінальних цін.

Якщо економіка залишиться стабільною, а реальні зарплати продовжать зростати, це має допомогти.

М'якша інфляція дозволить знизити процентні ставки і таким чином полегшить іпотечний тиск.

Але в кінцевому рахунку єдиний спосіб позбутися теми доступності — це забути про неї або принаймні перестати про неї турбуватися.

Удачі у перетворенні цієї ідеї на запальний плакат.

Виктор Небоженко

5 мин. · 🌐

...

ВЕНЕСУЭЛЬСКИЙ СКАНДАЛ.

Армия и спецслужбы Венесуэлы отказались защищать своего президента, который был уверен в личной безопасности. Если «свои» - военные и чекисты сдали американцам венесуэльского президента Мадуро как левого социалиста – наркобарона, то где гарантия, что «свои-местные» силовики, при внешней поддержке, не могут сдать Путина или Зеленского, или даже Си Цзиньпина, которого армия явно не любит. СИ Цзиньпин толкает армию на войну с Тайванем, но не дает заработать генералам.

Не удобные рейтинги, а несанкционированное и нелегальное взаимодействие внутренних и внешних силовиков - вот в чем главная проблема для самоуверенных политиков.

№ 1.397-1

"У цьому світі немає сенсу, і той, хто дізнається про це, знайде свободу".

4 січня 1960 трагічно загинув письменник, якого ще за життя називали «Совістю Заходу» - автокатастрофа обірвала життя Нобелівського лауреата з літератури Альбера Камю. Йому було всього 46 років.

Альбер Камю один з найбільших представників екзистенціалізму в європейській літературі XX століття.

В своїй творчості він досліджував природу бунту людини проти навколишньої та внутрішньої абсурдності існування.

Найвідомішими його творами є

- (1) повість «Сторонній»,
- (2) роман «Чума» і
- (3) філософське есе «Міф про Сізіфа».

№ 1.397-2

Ну якщо мова вже зайшла про Камю та питання, яке він поставив: «Чи варте життя того, аби його жити?»

(Дивись попередній пост).

То варто розглянути одну з його головних праць, яка обґрунтовує філософію абсурду.

«Підйом, трамваї, ... робота, вечеря, сон; понеділок, вівторок, середа ... все в тому ж ритмі ... Але одного разу постає питання «навіщо?». Все починається з цієї пофарбованої подивом нудьги».

«Міф про Сізіфа» (Le Mythe de Sisyphe) — філософське есе Альбера Камю про абсурд, як метафізичний стан людини у світі та двобій з дійсністю.

Спочатку згадаймо суть міфу. Сізіф, хитрий цар Корінфу, обманює богів, намагаючись уникнути смерті спробував втекти з царства Аїда. За це боги вирішили його покарати: він вічно повинен був заковувати величезний камінь на гору, звідки той незмінно скочувався вниз, і все потрібно було починати спочатку.

Бо боги вважали, що на світі немає нічого жахливішого, ніж важка і даремна праця.

Камю представляє безперервну і безглузду працю Сізіфа як метафору сучасного життя, витраченого на даремну працю на фабриках і в офісах.

Тому за Камю існує лише два виходи з абсурду: фізичне самогубство, що усуває людину зі світу, і «філософське». Останнє — це втеча в релігію, надію на краще майбутнє, що, втім не розв'язує проблеми, а тільки маскує її, виправдовуючи страждання вищою метою.

Тому сенс життя, за Камю, - замість того аби тікати від абсурду, людина може прийняти його. Примирившись з тим, що життя тлінне, а майбутнє невідоме, вона має продовжувати жити в абсурді.

Філософія Камю – блискучий діагноз духовної хвороби ХХ століття: втрати віри, що призводить до абсурду.

Але його рецепт – бунт без надії – лише поглиблює кризу, пропонуючи ілюзорну свободу в порожнечі.

Друзі! Сенс не створюється людиною в вакуумі, а відкривається через відносини з Богом, спільнотою та моральним порядком.

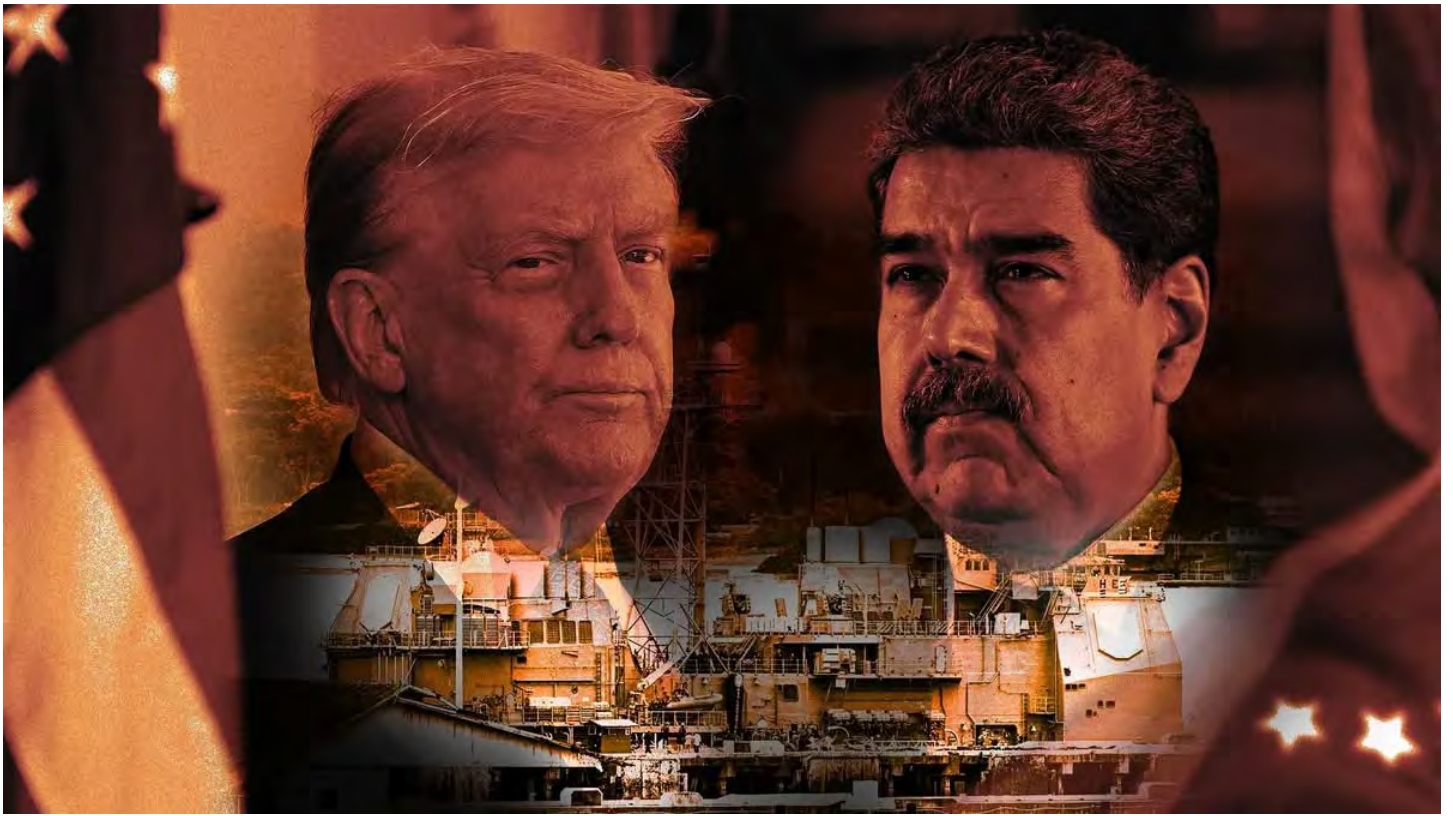
Повернення до цих основ – єдиний шлях до справжньої свободи й гідності, а не ілюзорний героїзм у абсурді.

Абсурд – не фатум, а наслідок втрати традиційних коренів, десакралізації світу та тріумфу егалітаризму.

Тому у світі, де панує порожнеча, справжній бунт – це не прийняття абсурду, а його подолання.

№ 1.398

Після суверенітету: міжнародне право в епосі винятку

2026-01-04

Чаплігін

Захоплення Ніколаса Мадуро було подано як технічна деталь: арешт для суду в США.

Саме ця лексика й насторожує. Бо коли захоплення глави суверенної держави більше не називають війною, а лише застосуванням права, це означає, що змінився не лише словник, а й сам онтологічний статус міжнародного порядку.

І перед нами не виняток, а нова нормальність.

Класичне міжнародне право, народжене Вестфалією, не прагнуло зробити світ морально добрим. Його амбіція була скромнішою й тому реалістичнішою: обмежити війну, вписати її в рамки, визнати ворога рівним. *Justus hostis* — ворог, але легітимний. Суверенітет означав не безгрішність, а недоторканність. Право не виправдовувало силу — воно її стримувало.

Сучасність перевернула цю логіку. Ворог більше не рівний — він злочинець. Терорист, диктатор, наркобарон, автократор, нацист...

У термінах Карла Шмітта, ми живемо в епосі *hostis injustus*, де війна перестає бути політичним конфліктом, а стає каральною експедицією. А як відомо, зі злочинцем не укладають миру — його заарештовують.

Те, що називають «*rules-based order*», не є синонімом міжнародного права. Це радше його заміна. Не універсальна норма, а нормативна проєкція сили. Згадайте Ірак чи Лівію — кожен із цих випадків подавався як виняток, але

разом вони створили правило: гегемон визначає, коли міжнародне право діє, а коли ні. Арешт Мадуро логічно вписується в цю традицію.

А що? Якщо можна бомбити заради демократії, чому не можна заарештовувати заради правосуддя?

Агресія московитів проти України висвітлила цю структурну проблему: аргументи, якими Москва намагалася себе виправдати, були можливі лише тому, що мова «гуманітарної інтервенції» вже давно легітимізована.

Подвійні стандарти не виправдовують злочин, але вони руйнують довіру до права як такого.

— Війна в Україні стала яскравим прикладом знецінення міжнародного права.

Другий термін Дональда Трампа не зруйнував гегемонію США — він зняв з неї ілюзії. Це означає менше риторики, більше конкретики, більше прямої дії. «America First» означає кінець місіонерського ліберального «експорту демократії», але не кінець примусу. Це класичний імперський реалізм без прикрас: сила, яка більше не прагне бути прикладом, а лише інструментом.

Світ входить у фазу багатополярності, але без спільного номосу Землі (за тим же Карлом Шміттом). Коли немає загального права, залишається лише множинність «спеціальних військових операцій». Тому суверенітет більше не гарантує безпеки, а універсалізм у міжнародних відносинах — справедливості.

У Політичному, зрештою, вирішальним є не норма, а рішення. Не правило, а той, хто визначає стан винятку. Арешт глави держави без оголошення війни є саме таким рішенням. Воно не порушує міжнародний порядок — воно його виводить на інший рівень.

Тому суверен сьогодні — це не той, хто має територію, а той, хто вирішує, хто є злочинцем, а хто суб'єктом права. Там, де ворог позбавлений статусу ворога і перетворений на кримінальну фігуру, війна зникає лише номінально. Насправді ж вона стає тотальною, бо більше не визнає меж.

Міжнародне право в такому світі перестає бути системою стримування і повертається до свого первісного ядра — як мова визнання рішення сильного.

Бо світ, у якому міжнародне право діє лише як виняток, уже живе поза правом.

Генеалогія Політичного. Від форми життя до техніки управління

2026-01-02

Чаплицін

Сучасна політика мислить себе як універсальну, раціональну й остаточну. Саме тому вона втратила пам'ять про власну умовність.

Демократія подається як позаісторичний горизонт, свобода — як індивідуальна автономія, рівність — як антропологічна даність.

Тому хотілося звернутися до походження самого Політичного, - тих шарів смислу, які передують сучасним поняттям і які сьогодні майже повністю зникли з поля зору.

І саме «генеалогічний» підхід дозволяє побачити, що всі уявлення, якими оперує сучасна політика, є пізніми конструкціями, результатами конкретних історичних зламів, а не самозрозумілими істинами.

Разом з тим генеалогія не шукає «витоків» у наївному сенсі й не вірить у лінійний прогрес. Вона ставить незручні запитання: як певні політичні форми виникли, за яких умов вони набули легітимності, і — головне — що було витіснене або знищене, аби ці форми стали можливими.

Звернення до давньої Греції не має на меті ані ідеалізацію Античності, ані ностальгію за минулим. Греція тут виступає орієнтиром, яка дозволяє виявити радикальну інакшість первинного політичного досвіду.

Адже грецька політика була не універсальною, а конкретною; не егалітарною, а диференційованою; не індивідуалістською, а спільотною. Саме тому вона відкриває можливість критично поглянути на сучасну ліберальну ортодоксію не ззовні, а з глибини самої європейської традиції.

Для початку хотілося би показати, що політика колись була не механізмом управління, а формою життя; не технікою, а долею; не процедурою, а способом бути разом у світі.

І, можливо, саме через це повернення до забутого досвіду стає можливим не відтворення минулого, а мислення майбутнього інакше.

Тому для початку.

(1)

Перше. У центрі грецького політичного досвіду стоїть поліс — не держава в сучасному сенсі, а форма спільного існування, органічна спільнота, де політичне, етичне, культурне і сакральне не були розділені.

Поліс не був контрактом між автономними індивідами. Він передував їм. Людина ставала людиною не завдяки правам, а завдяки приналежності.

Арістотелівське визначення людини як *zōon politikon* означає те, що людина реалізує себе лише в межах політичної спільноти. Позаполісна людина — або бог, або тварина, яка поза межами спільноти втрачає людську міру.

Політика тут була продовженням культури, а не її заміною. Саме тому поліс на відміну від модерної держави (абстрактної, централізованої, бюрократичної) був органічним і тримався чеснотах та почутті належності.

(2)

Друге. Одне з найбільших непорозумінь сучасності — проєкція наших уявлень про свободу і рівність на Античний світ.

Для греків свобода (*eleutheria*) не означала автономію індивіда. Вона означала приналежність до роду, до полісу, до спадщини. Вільним був не той, хто звільнився від зв'язків, а той, хто мав глибокі зв'язки.

Так само і рівність (*isonomia*). Вона не була природною і не поширювалася на всіх. Рівність існувала між тими, хто належав до демосу. Вона була інструментом органічної спільноти полісу, засновані на спільному походженні, ієрархії та культурній ідентичності.

Раби, іноземці, випадкові мешканці — всі вони перебували поза політикою, не через «несправедливість», а через саму логіку полісу як замкненої спільноти.

Саме ця обмеженість і була умовою інтенсивності політичного життя.

(3)

Третє. Демос формувався за міфічним і правовим принципом, за яким громадяни (politeia) є нащадками корінних жителів полісу - автохтонів (походження з землі полісу).

Саме це забезпечувало стабільність полісу, запобігаючи "розмиванню" ідентичності через імміграцію.

Політична рівність (isonomy — рівність перед законами, isotimy — рівний доступ до посад, isotelia — рівність у податках) isegory — свобода слова) впливає з цієї спільної ідентичності, а не з природної рівності всіх людей як такої.

Рівне право всіх громадян брати участь у зборах не означало, що вони за природою рівні, а те, що вони з спільної спадщини отримують спільну здатність здійснювати право голосу, яке є суто привілеєм громадян.

Рівність в цьому розумінні не є метою, а відповідним засобом для мистецтва політики.

Тому грецький демос — є класичною моделлю "диференціалізму" (права на відмінність), де рівність існує всередині конкретної спільноти, а не як загальний принцип, що розповсюджується на варварів та руйнує культурні межі з ними.

(4)

Четверте. Грецька політика народжується не лише з раціонального розрахунку, а з синтезу logos і mythos.

Платон, Арістотель, Геродот — усі вони мислять у горизонті міфу.

Платон використовує міф для ідеальної держави, Арістотель — для етики, Геродот — для культурної релятивності.

Міф не був вигадкою, а способом вписати політику в космічний і моральний порядок.

Сучасна політика, навпаки, пишається своєю «де-міфологізацією». Але разом із міфом вона втратила і сенс. Залишилася лише процедура, спектакль, менеджмент інтересів.

З генеалогічної перспективи сучасна ліберальна демократія постає не як вершина історичного розвитку, а як його спрощення.

Вона не поглибила політичне — вона його редукувала.

Там, де колись була спільнота, з'явився індивід; де була приналежність — право; де культура визначала форму життя — постала процедура. Політика перетворилася на техніку узгодження приватних інтересів.

Свобода в цій логіці дедалі більше означає розірваність, а не зв'язок. Вона звільняє індивіда від приналежності, але залишає його сам-на-сам із власною вразливістю. Рівність більше не організовує спільне життя — вона його вирівнює. Солідарність поступається контракту, пожертва — розрахунку, спільна доля — приватному вибору.

Саме тому сучасні суспільства, попри зовнішню стабільність, стають дедалі менш стійкими зсередини. Вони втрачають здатність до самопожертви, до тривалості, до захисту того, що не можна виміряти правом або процедурою.

Політичне виживає, але як оболонка — без коріння, без пам'яті, без форми життя, яка могла б його наповнити.

Друзі! А чи здатні ми знову помислити політику як форму спільного життя?

Про це та інше і більш детально в наступних дописах.

№ 1.400

Психологічні маніпуляції: сім прийомів, які ми часто не помічаємо

Маніпуляції можуть бути настільки тонкими, що ми часто не помічаємо їх у своєму житті. Важливо навчитися розпізнавати ці прийоми і правильно реагувати на них, зберігаючи свої кордони і здоров'я.

Маніпуляція — це мистецтво впливу на думки, емоції та поведінку іншої людини без її свідомого погодження. Вона може бути настільки тонкою, що ми навіть не усвідомлюємо, що стали її жертвою. Особливо це стосується маніпуляцій, які відбуваються в щоденному спілкуванні, де часто важко виявити справжній намір. Як відрізнити маніпуляцію від звичайної розмови і що робити, щоб не стати її жертвою?

Ми розглянемо сім найпоширеніших маніпуляцій, які ми часто не помічаємо, і дамо поради, як з ними справлятися.

1. Маніпуляція через провину: «Ти мене не любиш»

Цей прийом базується на намаганні викликати почуття провини у людини, змушуючи її діяти всупереч своїм бажанням. Важливим є те, що маніпулятор не говорить прямо про свої потреби, а натомість намагається вплинути на ваше почуття відповідальності або переживання через можливу невдоволеність.

Приклад: «Ти не хочеш допомогти мені? Я думала, ми близькі, але, здається, я для тебе нічого не значу».

- Як розпізнати. Це маніпуляція, якщо ви постійно відчуваєте себе винним через те, що не задовольняєте вимог іншої людини, навіть якщо це не було вашим наміром.
- Як протистояти. Чітко визначте свої межі та навчіться говорити «ні», не відчуючи провини. Ваша доброта не повинна використовуватися як знаряддя маніпуляцій.

2. Інтелектуальна маніпуляція: «Ти не розумієш»

Інтелектуальна маніпуляція полягає в тому, щоб змусити людину сумніватися у своїх знаннях або переконаннях. Маніпулятор переконує вас, що ви «не розумієте» або не маєте достатньо знань, щоб зробити правильний вибір.

Приклад: «Ти просто не вивчав цього питання як я. Це занадто складно для тебе, ти не зможеш зрозуміти».

- Як розпізнати. Це маніпуляція, якщо ви починаєте сумніватися в собі або відчуваєте, що ваші думки не мають значення порівняно з думкою маніпулятора.

- Як протистояти. Ключем є впевненість у своїх силах. Якщо ви знаєте, що ваша точка зору обґрунтована, не бійтеся її висловлювати. Пам'ятайте, що ваші думки мають таку ж цінність, як і думки інших.

3. Маніпуляція через страх: «Ти не хочеш це зробити? А що, якщо я...?»

Цей прийом ґрунтується на використанні страху або побоювань іншої людини для того, щоб змусити її діяти за вашим бажанням. Маніпулятор може натякати на можливі наслідки, які, на його думку, стануться, якщо ви не погодитесь на його умови.

Приклад: «Ти не хочеш допомогти мені? Ну, добре, я сама, але потім не скаржся, якщо будуть проблеми».

- Як розпізнати. Маніпуляція через страх завжди має елемент загрози або неявного примусу до дії через страх майбутніх наслідків.
- Як протистояти. Визначте, чи є дійсно обґрунтовані причини для страху, або це просто маніпуляція. Не піддавайтеся на загрози або натяки. Ваша свобода вибору має бути на першому місці.

4. Знижена самооцінка: «Ти заслуговуєш на більше»

Це маніпуляція, яка спирається на зміну самооцінки іншої людини через спотворення реальності. Маніпулятор може намагатися переконати вас, що ви заслуговуєте на більше, ніж те, що у вас є, щоб змусити вас діяти згідно з його вимогами.

Приклад: «Ти такий чудовий, чому ти не можеш знайти собі кращу роботу? Ти ж заслуговуєш на більше».

- Як розпізнати. Маніпулятор використовує ваші власні амбіції і почуття невдоволення для того, щоб змусити вас діяти або приймати рішення, що насправді йому вигідні.
- Як протистояти. Пам'ятайте, що ваше благополуччя не залежить від чужих стандартів чи вимог. Ваше життя і ваші досягнення — це ваш вибір, а не вибір маніпулятора.

5. Романтична маніпуляція: «Якщо ти мене любиш, ти це зробиш»

Цей прийом часто використовують у стосунках, коли один партнер намагається змусити іншого виконати бажану дію під прикриттям

«справжньої любові». Від цього часто страждає самооцінка людини, оскільки їй здається, що її любов визначається її готовністю зробити все за бажанням партнера.

Приклад: «Якщо ти мене любиш, то ти погодишся на це, я ж для тебе все зроблю».

- Як розпізнати. Маніпуляція полягає в тому, щоб змусити вас діяти проти своїх переконань або бажань під тиском почуття провини або страху бути нелюбимим.
- Як протистояти. Розумійте, що любов не повинна бути умовною. Щоб любити, не потрібно змушувати себе робити те, чого ви не хочете. Ви маєте право на власні кордони.

6. Маніпуляція через компліменти: «Ти такий чудовий/чудова, тільки...»

Іноді маніпулятори використовують компліменти або похвалу, щоб створити позитивне ставлення до себе, а потім вводять додаткові вимоги. Це може бути як приємна поведінка, так і спроба зробити вас залежними від їхнього схвалення.

Приклад: «Ти такий чудовий, я б навіть сказав, що ти здатний на все! Ось, наприклад, зроби це для мене».

- Як розпізнати. Якщо комплімент не є щирим, а має на меті отримати якусь вигоду або виконання прохання, це явна маніпуляція.
- Як протистояти. Навчіться відрізняти щирі компліменти від маніпуляцій. Якщо комплімент має прихований підвох, це сигнал до того, щоб зупинитися і перевірити наміри людини.

7. Маніпуляція через «любов і турботу»: «Ти ж для мене все значиш»

Цей прийом базується на використанні почуття турботи або любові, щоб змусити людину діяти в інтересах маніпулятора.

Приклад: «Ти ж для мене все значиш, я не хочу тебе обтяжувати, але ти зобов'язаний це зробити».

- Як розпізнати. Маніпулятор викликає в вас відчуття, що ви не можете відмовити, бо «ви для нього все значите».

- Як протистояти. Визначайте свої межі та пам'ятайте, що любов або турбота не повинні бути умовними. Ви маєте право на особистий простір і прийняття рішень без маніпуляцій.

Маніпуляції можуть бути настільки тонкими, що ми часто не помічаємо їх у своєму житті.

Важливо навчитися розпізнавати ці прийоми і правильно реагувати на них, зберігаючи свої кордони і здоров'я.

Якщо ви відчуваєте, що ваші почуття та рішення постійно стають об'єктом маніпуляцій, не бійтеся відстояти свої права та прийняти рішення на основі власних переконань, а не через чужий тиск.
